

སྒྲུབ་དང་གས་མེད་ལོང་གི་འགྲེལ་བ་དབྱུངས་ཅན་
དགྲེས་པའི་རོལ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

ཨི་པཱ་དིན་པོ་ཆེ་ས་མཛད།

७७। ।स्ररस्रुद्विक्कुश्रुल्लिप्पसरक्कुमगावृद्धकृत्तृगविन्ददिस्सा ।

༄༅། །སྟོན་དངགས་མེ་ལོང་གི་འགྲེལ་པ་དབྱངས་ཅན་དགྲེས་པའི་རོལ་
མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

བ་མོ་གུ་རུ་མཆོ་བྱི་སྒྲི་གྲི་ཤུ་རྩ་ཡ། ཀུན་མཁུན་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་པ་རོལ་ཕྱིན། །
 འཛིག་རྟེན་གསུམ་མགོན་ལྷ་ཡི་ལྷ་ར་གུར་པ། །མཆོངས་མེད་སྟོན་པ་བྱགས་
 རྩེའི་བདག་ཉིད་མཆོག་ །ཤུ་ཀྱའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ལ་གུས་བྱས་འཆོལ། །ཡིད་འཕྲོག་
 པར་དཀར་པོ་འཇུག་པའི་ཞལ། །ལེགས་གསུང་འོད་ཟེར་སྟོང་གི་བྱ་བ་ཅན། །
 སྟོང་གི་མུན་སེལ་སློ་གྲོས་མཆོག་སྟུང་པའི། །དབྱངས་ཅན་དག་གི་དཔལ་མོས་
 དག་ལེགས་སྟུང་། །མཁས་ཀླམས་མགིན་པ་ཀུ་མུད་དཀར་པོའི་ཆོལ། །སྟན་
 དག་ལྷ་པོའི་འོད་གིས་མཛེས་པའི་མོད། །མད་བྱང་ཆོག་གི་ཉམས་འགྱུར་ཡིད་
 འོང་དེས། །ས་གསུམ་བརྟན་པ་དབང་མེད་འཕྲོག་ལ་ལྟོས། །དེ་ཕྱིར་རྒྱལ་
 གསུང་འགྲོ་བའི་སྟོན་མེ་གང་། །ཡིད་འཕྲོག་རྩོམ་པའི་ཆོག་གིས་གསལ་བའི་
 ཕྱིར། །དཔལ་ལྷན་དཀྲིའི་གཞུང་བཟང་ཨྱ་དརྒྱའི། །འགྲེལ་བཤད་དབྱངས་
 ཅན་དབྱེས་པའི་རོལ་མཆོ་སྟེལ། །འདིར་མཁས་པའི་སྐྱེ་བོའི་ཆོགས་གིས་
 འབད་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་གནས། །སྐྱ་བའི་ཆོག་ཀླམས་ལ་ཡིད་དུ་འོང་
 བའི་ཉམས་གྱི་བྱང་པར་བཏོན་པའི་ཐབས་གང་གིས་དེ་ཐོས་པ་ཀླམས་ཡིད་
 འཕྲོག་པར་བྱས་པའི་སྟན་དག་ཅས་བྱ་བའི་གཞུང་འདི་ནི་སྐྱ་རིག་པའི་ཡན་

ལག་ཏུ་གུར་བ་ཡིན་ཞིང་། རི་སྐད་དུ། སྐྱེས་རབས་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་
 ལས། མཁས་པ་ཉིད་ནི་མེད་ན་སྒོ་གོས་རྣམས་ཉམས་མི་རྣམས་འཛོལ་དོན་
 ཡོད་མིན། །མཚུངས་མེད་རྒྱས་པའི་སྟན་པ་མེད་ན་མཁས་པ་ཉིད་ནི་ནེ་ཙཱི་
 གྲོག་དང་མཚུངས། །ཞེས་དང་། མདོ་ལས། དམ་པའི་ཆོས་རབ་ཏུ་གསལ་
 བར་བྱེད་པའི་སྟན་པ་གྲུའོ། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་བསྟོད་པ་བྲུའོ། །དེ་
 ལས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱང་གནས་འདི་ལ་འཇུག་པར་མཛད་དེ། དཀོན་
 མཆོག་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས། དེ་དག་སྟན་དངགས་མཁན་རྒྱལ་སྟན་པ་གྲུའོ། །
 ཞེས་དང་། མདོ་སྡེ་སྒྲ་ལ་བཟང་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དུས་མཁའ་རྒྱལ་
 པོ་ནི། །སྟན་པ་མཁན་ཆེ་བའི་གཤེགས་རྩ་མཆོག་ལ། །ཆོགས་སུ་བཅད་
 པའི་དབྱངས་ཀྱིས་བསྟོད་ནས་ཀྱང་། །དང་པོར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་བྱགས་བསྐྱེད་
 རོ། །ཞེས་དང་། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས། སྟོན་བམ་ཟེའི་ཁྱེའུར་
 གྱུར་པའི་ཆོ། སངས་རྒྱས་སྐར་རྒྱལ་ཟད་པར་མའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་བཞུགས་
 པར། སྐྱེས་བུ་བྱུ་མཆོག་ཁྱོད་འདྲའི་དགོས་པ་སྐྱོང་སོགས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་
 པའི་དབྱངས་ཀྱིས་བསྟོད་དེ་ཞག་བདུན་རྒྱུ་པ་ཡ་གཅིག་གིས་འགྲོངས་ཏེ་
 བསྐྱར་བ་བྱས་པས་བསྐལ་པ་བཞི་ཁྲིའི་ཆོགས་འདུམས་པར་གསུངས་ཤིང་།
 བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཀླུ་སྐྱབ་དང་། སྟོབ་དཔོན་དཔའ་བོ། ཅན་གོ་སྒྲི། ལྷ་བ་
 གྲགས་པ་སོགས་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྩམས་པ་ཀུན་ཀྱང་སྟན་པ་

གི་ལམ་དང་ལྷན་པར་སྐྱར་བ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་རྣམས་ཀྱང་
 དེས་པའི་ཆོག་སྟན་སུ་མཆོགས་པ་དང་ལྷན་པས་དོན་བཟང་པོ་ཆོག་འབྱུ་བཟང་
 པོ་ཅན་ཡིན་ཞིང་། མདོ་རྒྱན་ལས། དག་ཆོག་ཤིན་ཏུ་རིགས་པ་དང་། །བསྟན་
 དང་རྣམ་འབྱེད་ཐེ་ཆོས་གཅོད། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་བཞིན་
 གྱི་དག་གི་སྦྱོར་བ་སྟན་སུ་མཆོགས་པས་སྟན་པ་གི་ཡོན་ཏན་ལྷན་ཏེ། དེ་ལྟར་
 མདོར་ན་མཁས་པའི་ལེགས་གསུང་ཐམས་ཅད་དོན་གྱི་དབང་གིས་སྟན་པ་
 གི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པ་ཉིད་དུ་གོ་བར་བྲུའོ། །དེའི་བྱིར་དག་གི་སྦྱོར་བ་སྟན་
 སུ་མཆོགས་པར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་སྟན་དངགས་ཀྱི་གཞུང་དག་འཕགས་
 ཡུལ་དུ་སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ར་མ་བྱ་མ་སོགས་ཀྱིས་བྱས་པ་དང་། དབྱངས་
 ཅན་མགུལ་རྒྱན་སྟོང་ལྷག་བརྒྱད་པ་སོགས་གཞུང་མང་ཉུང་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས།
 སྟོན་གྱི་བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་གི་དོན་འདུས་ཤིང་། དཔེ་བཟོད་ཀྱི་སྦྱོར་
 བ་གསལ་བར་བསྟན་པ་མེ་ལོང་མའི་གཞུང་འདི་མཛད་པ་པོ་ནི། རྣམ་པ་བྱི་
 རོལ་པའི་བརྟེ་ཏ་ཆངས་པའི་དབྱུག་གུ་འཛིན་པས་མཆོན་དེ་ལྟར་ཐོགས་པ་
 དརྟེ་ཞེས་བྱ་བ། འཕགས་མ་དབྱངས་ཅན་མས་རྗེས་སུ་བཟུང་ཞིང་བྱི་ནང་
 གཉིས་ཀའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་། རིག་པའི་གནས་རྣམས་ལ་མཁས་པ་ཆེན་
 པོར་གྱུར་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་འདི་རྒྱ་གར་དུ་བྱི་ནང་གི་མཁས་པ་ཀུན་གྱིས་
 ཆད་མར་འཛིན་ཅིང་དར་ཆ་ཆེ་ལ། བོད་དུ་ཐོག་མར་ཤོང་དཔང་ལོ་ཙཱ་བ་རྣམ་
 གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱར་ཞུས་འཆད་ཉན་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་དྲིན་ལས་ཆེས་

ཆེར་དར་བའོ། །གཞུང་འདི་འཆད་པ་ལ། མཚན་དོན། འགྲུང་ཕྱག་གཞུང་
དོན་གསུམ་ལས།

དང་པོ། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཀླ་བྱ་དན། བོད་སྐད་དུ། སྟན་པ་གཞི་ལོང་། ཞེས་
བྱ་སྟེ་ཀླ་བྱ་ནི་སྟན་པ་གཞི་ལོང་ཞེས་པ་སྟེ། དག་གི་རྒྱན་གང་
ཞིག་སྐྱ་དང་དོན་གྱི་རྣམ་པ་བརྗོད་ཚུལ་མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཡོན་ཏན་
གྱི་བྱད་པར་དང་ལྡན་པ་ལ་སྟན་པ་གཞི་ལོང་ཞེས་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞིང་།
དག་གི་ཡོན་ཏན་དེ་ལྟ་བུ་སྟེད་པར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གཞུང་དེ་ལ་
སྟན་དང་གསུང་ཞེས་དཔེ་འབྲུལ་ཅན་བྱེད་པའི་ཆོག་ཏུ་སྟོན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མཁས་
པས་བརྗོད་མཛད་པ་ཡིན་པས། སྟན་པ་གཞི་ལོང་ལྡན་པའི་སྟེས་རབས་
སོ་བཞི་ལྟ་བུ་རྣམས་དཔེ་འབྲུལ་མེད་པའི་སྟན་པ་གཞི་ལོང་གི་ལུས་སོ། །
དེ་ཡང་ཆོག་ལ་འབྲུལ་པ་སེལ་བྱེད་སྐྱ་རིག་པ། དོན་ལ་འབྲུལ་པ་སེལ་བྱེད་
ཆད་མ་རིག་པ་གཞན་གྱི་སྒྲོར་ཡང་གྲུང་མོད་ཀྱི་གཙོ་བོར་འོག་སྐྱ་ཆར་གཙོད་
པའི་རིག་པ་དང་། རིག་གནས་གཞན་བཞི་མ་གཏོགས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཉེ་བར་མཁོ་བའི་དོན་སྐྱ་ཆོགས་ལ་འཇུག་པ་ཤེས་པ་བཟོ་རིག་པ། ལུས་ཀྱི་
ཉེས་པ་སེལ་ཞིང་ཡན་པ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཤེས་པ་གསོ་བ་རིག་པ་དང་འདི་
གཉིས་གཙོ་ཆེར་གཞན་རྗེས་སུ་བཟུང་པའི་རིག་པ་ཡིན་ཞིང་། གཏན་བདེ་
ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ནི་ནང་རིག་
པ་སྟེ། འདིས་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཤེས་བྱའི་དོན་ཀྱང་གྱི་དེ་

ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་སྐྱིད་པ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་མ་སྒྲོངས་
པར་བྱ་བའི་སྐད་དུ་གནས་ལྟ་རིག་པ་དེ་དང་དེ་ལ་རྣམ་མཁྱེན་དོན་དུ་གཉེར་
བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དེ་དག་བརྩོན་པར་མཛད་པ་ནི། རྒྱལ་ཚབ་ཆེན་
པོས་མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། རིག་པའི་གནས་ལྟ་དག་ལ་བརྩོན་པར་མ་བྱས་ན། །
འཕགས་མཆོག་གིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་མི་འགྲུང་ཏེ། །དེ་ལྟ་བུས་
ན་གཞན་དག་ཆར་བཅད་རྗེས་བཟུང་དང་། །བདག་ཉིད་ཀྱང་ཤེས་བྱ་སྐྱིར་
དེ་ལ་དེ་བརྩོན་བྱེད། །ཅིས་གསུངས་ཤིང་། དྲིན་ལན་བསབས་པའི་མདོ་ལས།
དམ་པའི་ཆོས་མདོ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་དང་། རྒྱལ་མ་གཏན་ཆོགས་རིག་པ་དང་།
སྐྱ་རིག་པ་དང་། སྟན་དབྱེད་ཀྱི་རིག་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་བཟོའི་རིག་
པ་བསྐྱབ་དགོས་ཚུལ་སོ་སོར་གསུངས་ནས། གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་
རིག་པའི་དངོས་པོ་ལྟར་མ་བསྐྱབས་ན་ནམ་དུ་ཡང་སྐྱ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་
པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་བམ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་འཕྲོག་པར་
མི་འགྲུང་རོ། །དེ་བས་ན་སྐྱ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་འཕྲོག་པའི་སྐྱིར་རིག་པའི་
དངོས་པོ་ལྟ་བུ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལུང་སྐྱ་སྐྱི་འདི་དག་
གི་དོན། ཐེག་ཆེན་གྱི་འཕགས་པ་སྐྱིར་མི་སྟོག་པའི་ངེས་པ་ལ་གནས་པ་སོགས་
འཕགས་མཆོག་རྣམས་ནི་རིག་པའི་གནས་ལྟ་དག་ལ་བསྐྱབ་ཅིང་བརྩོན་པར་
བྱས་ནས་རིག་གནས་ལྟ་ཀྱང་ལ་མཁས་པར་གྱུར་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་གྱི། མ་
བརྩོན་པ་དང་མི་མཁས་པ་ནི་རྣམ་པ་ཀྱང་ཏུ་མི་སྤྲིད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་རིག་

པའི་གནས་ལྟ་ལ་བསྐྱབ་ཅིང་བརྩོན་པར་མ་བྱས་ཤིང་དེའི་དོན་ཁོང་དུ་མ་ཐུབ་
པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། དེ་འདྲའི་འཕགས་མཆོག་དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་ཉིད་འཕྲོ་བ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རིག་པའི་གནས་ལྟ་ལ་མ་བརྩོན་
ཞིང་མི་མཁས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱབ་པ་ཡོད་དེ། ཤེས་བྱའམ་བསྐྱབ་བྱ་མཐའ་
དག་གནས་ལྟ་རིག་པས་བསྐྱས་པས་ན། དེ་མ་ཤེས་པའི་ཀྱན་མཐུན་རྣམ་པ་
ཀྱན་ཏུ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འདི་ལྟར་བཤད་དགོས་ཀྱི། འཕགས་པ་
མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞིག་གིས་སྤྱར་ལྟ་རིག་ལ་བསྐྱབ་བརྩོན་མ་བྱས་ཤིང་མ་མཐུན་
པར་ད་གཟོད་གསར་དུ་སྒོ་བ་སྒྱུར་གི་འགོ་འཛིན་དགོས་པ་ལྟ་བུར་བཤད་ན་
ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་པས་གནད་འདི་ངེས་པ་གཤམ་ཆེ་ལོ། །འདིར་དོགས་པ་མང་
ཞིག་གཅོད་རྒྱ་སྤར་ཡང་ཡི་གེ་མང་བར་འགྱུར་བས་སྐབས་འདིར་གནད་དོན་
མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་འཕགས་པ་མཆོག་ཅེས་མཆོག་གི་སྒྲིས་
ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་བསྟན་ཞིང་། དེ་རྣམས་ལྟ་རིག་ལ་བརྩོན་པར་མཛད་
པ་དང་། གནས་དེ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་པར་ངེས་ཀྱང་ད་དུང་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་
ཀྱི་བར་དུ་ལྟ་རིག་མཐུན་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའང་ཡིན་
པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གནས་ལྟ་རིག་པའི་ཡན་ལག་རིག་གནས་ཆུང་བ་ལྟ་ནི། འཕགས་ཡུལ་མཁས་
པའི་གསུང་ལས། ཆོག་རྒྱན་ཤེས་ན་སྟན་ངག་ལ་མི་སྒྲོངས། ཟླེབ་སྒྱུར་ཤེས་
ན་ཆོགས་བཅད་ལ་མི་སྒྲོངས། རྒྱུ་གར་ཤེས་ན་སྒྲིད་རིགས་ལ་མི་སྒྲོངས།

མདོན་བརྗོད་ཤེས་ན་མིང་ལ་མི་སྒྲོངས། རྒྱར་ཅིས་ཤེས་ན་གངས་ལ་མི་སྒྲོངས་
ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན། གཞུང་མེ་ལོང་མ་ལྟ་བུ་ལ་ཆོག་རྒྱན་གྱི་བསྟན་བཅོས་
སུ་གདགས་པ་ལེགས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོག་གི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པ་ཡོན་ཏན་
བཅུ་དང་། དོན་རྒྱན་སོ་ལྟ་སོགས་ཀྱི་ཚུལ་ཤེས་ན་ཡིད་འཕྲོག་པའི་སྟན་ངག་
སྒྱུར་བ་ལ་མཁས་པ་འང་ཡིན་མོད་ཀྱི། སྟན་ངག་གི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་
ཡོན་ཏན་བཅུ་དང་། དོན་རྒྱན་སོགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་པའི་ཚུལ་ཤེས་ན་ཡིད་དུ་
འོང་པའི་ཆོག་གི་རྒྱན་སྒྱུར་བ་ལ་མི་སྒྲོངས་པས་དེ་གཉིས་གང་ལྟར་བརྗོད་
ཀྱང་དོན་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ་བརྗོད་པ་འཕམ་ལུང་སྟོན་པའི་གཞུང་ལ་སྒྲུ་རིག་
པ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྟན་དང་གསུང་དང་ཟླེབ་སྒྱུར་མདོན་བརྗོད་
རྒྱུས་གར་བཞི་སྒྲུ་རིག་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཞིང་། ཟླེབ་སྒྱུར་དང་མདོན་བརྗོད་
དག་སྟན་ངག་ལ་ཡང་ཉེ་བར་དགོས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། རྒྱུ་གར་ཡང་སྟན་
ངག་གི་ཉམས་དང་ལྟན་པར་གཞུང་ལས་གསུངས་སོ། །འདི་ལྟར་དོན་གང་
དང་གང་ཞིག་ཤེས་པར་འདོད་པ་དེས་རྗོད་བྱེད་ཆོག་གི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་
དོན་གོ་བར་བྱ་དགོས་པས། རྒྱ་ཤེས་ན་དོན་ལ་མི་སྒྲོངས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
རིག་གནས་ཀྱན་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་དང་རྩ་བ་ལྟ་བུ་སྒྲུ་རིག་པ་ཡན་ལག་གསུམ་
དང་བཅས་པ་འདི་དག་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཀྱང་མཁས་པ་རྣམས་ཚུམ་པའི་བྱ་
བ་ལ་འཇུག་པའི་སྐབས་སུ་སྟན་ངག་གི་གཞུང་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །
འགྲེལ་པ་འགར་སྟན་ངག་སྒྲུ་རིག་པའི་ཡན་ལག་མིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཚུལ་ག

དད་པས་འདི་བཟོ་རིག་གི་ནང་ཚན་ངག་བཟོའི་གཙོ་བོར་གཏོགས་ཞེས་
 གསུངས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ན་སྐྱེ་རིག་པའང་ངག་བཟོར་གཏོགས་རུང་ལ། སྐྱ་
 དང་མངོན་བརྗོད་སོགས་ལའང་རྒྱལ་བ་དད་པ་ཡོད་མོད། ལེགས་སྦྱར་དང་
 སྐད་གཞན་གང་དང་གང་ཡིན་ཡང་རུང་། ཡུལ་སོ་སོའི་ལུགས་ཀྱི་མིང་དང་
 དེ་ལ་རྒྱུན་ནམ་མཁུན་སོགས་རྒྱལ་བ་ཞིན་སྦྱར་བས་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལེགས་པར་
 བརྟེན་འཕྲོད་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་དག་རང་རང་
 གི་ལུགས་ཀྱི་ལུང་སྟོན་པའམ་སྐྱེ་རིག་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་འདྲའི་བརྗོད་
 པའི་བསྟན་བཅོས་དང་མཐུན་པའི་ངག་དེ་ལ་ཡང་སྟན་པའི་ཉམས་དང་ལྡན་
 པའི་ཆ་ནས་སྟན་ངག་དང་། བརྟེན་འཕྲོད་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་
 བསྟན་བཅོས་དེ་དག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་དང་ལྡན་པའི་ཆ་ནས་མངོན་
 བརྗོད་དང་། སྐད་སྒྲ་ཚོགས་སྡེལ་པའི་ཆ་ནས་སྒྲོས་གར་དང་། ཚོགས་བཅུད་
 ལ་ཕྱི་ཡང་གི་རྣམ་པ་བསྒྲིགས་པ་ལ་སྡེབ་སྦྱོར་ཞེས་གདགས་པ་ཡིན་པས་འདི་
 བཞི་སྐྱེ་རིག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་ཅིང་། སྒྲོས་གར་
 ལ་ལུས་ཀྱི་འཆམ་སྟབས་དང་སྤྱད་བྱངས་ལྟ་བུ་ལུས་ངག་གི་བཟོར་གཏོགས་
 པའི་ཆ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི། སྐད་རིགས་སྒྲ་ཚོགས་བསྡེས་པའི་ཆ་ནས་སྐྱེ་རིག་
 པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བཞག་པའོ། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 རྣམས་ཀྱིས་ལྟ་སྟུགས་ཀོད་སྦྱོར་མི་ལ་སོགས་པའི་སྐད་མཐའ་ཡས་པའི་ངེས་
 ཚིག་སོ་སོ་ཡང་དག་པ་རིག་པ་ཐོབ་ནས། ལེགས་སྦྱར་ལྟ་བུ་སྐད་གཅིག་ལུར་

ངེས་པ་མེད་པར་སེམས་ཅན་སོ་སོ་དང་མཐུན་པའི་སྐད་མཐའ་ཡས་པས་ཚོས་
 སྟོན་ཞིང་། སྐད་མཐའ་ཡས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་སྒྲགས་ཀྱང་བྱིན་གྱིས་
 རྒྱལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་དག་སོ་སོ་རང་རང་གི་སྐད་གྱིས་རིག་པའི་གནས་ཐམས་
 ཅད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའང་ཡོད་པས། སྐྱེ་རིག་པ་ཞེས་པ་སྤྱི་ཏའི་སྐད་གྱི་རྣམ་
 གཞག་སྟོན་པའི་གཞུང་ཁོ་ནར་འཛིན་མི་དགོས་ཏེ། བོད་དུ་འདྲ་སྟོབ་དཔོན་
 ཨ་རུས་ལུང་སྟོན་པ་ཅུ་བ་སུམ་ཅུ་བ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡང་བོད་ཀྱི་སྐྱེ་རིག་
 པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །སྡེབ་སྦྱོར་ཡང་ལེགས་སྦྱར་ལྟར་སྐད་
 གཞན་ལའང་ཆ་འདྲ་སྦྱར་རུང་ངོ་། །དེ་ལྟ་བུའི་སྟན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་
 གཞུང་འདི་ནི་མེ་ལོང་དྲངས་པ་ལ་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་འཆར་
 བ་བཞིན་དུ་སྟན་དངགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་འདི་ཉིད་དུ་
 གསལ་བར་འཆར་བའི་ཕྱིར་འདྲ་བའི་སྒྲོ་ནས་མིང་བཏགས་པའོ། །

གཉིས་པ་འགྱུར་བྱག་ནི། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་
 བྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ། ཐོག་མར་དགོ་བ་
 ཤིས་བརྗོད་དང་། དམ་བཅའ་དང་དགོས་པ་བསྟན་པ་དང་གསུམ། བར་དུ་
 དགོ་བ་ལེའུ་དང་པོ་དང་བར་པ་དང་ཐ་མ་གསུམ། ཐ་མར་དགོ་བ་གཞུང་དོན་
 རྗོགས་པའི་མཇུག་བསྟུ་དང་། མཛད་བྱང་དང་འགྱུར་བྱང་གསུམ་སྟེ་དགུ་ལས།
 དང་པོ། འཛིག་རྟེན་མེས་པོ་གདོང་བཞི་པ་ཚངས་པ་ཆེན་པོའི་གདོང་གི་པ་སྒྲའི་
 ཚལ་གྱི་རང་པའི་བུ་མོ་གང་ཞིག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དཀར་བའི་གཟུགས་

དང་ལྷན་ཞིང་། སྐྱ་སྐྱོན་པའི་དབྱངས་ཅན་མ་དེ་ནི་ཁོ་པོ་དཔྱི་ཡི་ཡིད་ལ་དྲུས་
 རིང་དུ་གནས་པར་མཛོད་ཅིས། ཤེས་པར་བརྗོད་པ་སྟེ་སྐྱ་བ་རག་གི་བྱེད་པོ་
 དབྱངས་ཅན་མ་ནི་རག་རིག་སྐྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྷན་པའི་ལྷ་ཡིན་པས་སོ། །ཚིགས་
 བཅད་འདི་སྟོན་གྱི་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་དང་སྦྱར་བ་སྟེ། སྟོན་འཛིག་རྟེན་
 འདི་ཆགས་ནས་རིང་དུ་མ་ལོན་པའི་དུས་ཤིག་ན། ལྷོ་ཕྱོགས་ཡིད་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་
 ཞེས་བྱ་བ་བརྟན་གཡོའི་སྐྱ་དབྱངས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་དེར་འཛིག་རྟེན་
 གཙོ་བོ་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་ཉིད། སྐྱ་དབྱངས་དེ་ལ་དབྱེས་པས་ལྷ་འོ་ལོ་སྟོང་དུ་
 རྒྱ་མཚོ་དེར་གཞིགས་ཤིང་སྐྱ་དབྱངས་ཀྱི་དགའ་བ་ཉམས་སུ་ཕྱོང་བར་བྱས་
 པའི་ཆོ་གནས་དེར་ཚངས་པའི་གདོང་ཡབ་དང་རྒྱ་མཚོ་ཡུམ་གྱི་དོད་དུ་རྟེན་
 ཅིང་འབྲེལ་བ་ལས། སྤིད་པ་གསུམ་གྱི་བརྟན་གཡོའི་སྐྱ་དབྱངས་དང་དབྱངས་
 བཅུད་འདུས་པ་ལས་ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ་འབྱུངས་པར་གྱུར་ཅིང་། ལྷ་མོ་
 དེ་འཛིག་རྟེན་གསུམ་ན་མཚུངས་ལྷ་མེད་པའི་གཟུགས་དང་ལང་ཚོ་དང་ཤེས་
 རབ་དང་སྟོབས་པ་མད་དུ་བྱུང་བ་འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་མཚོད་འོས་སུ་གྱུར་
 པ་ནི། རོ་མཚར་མད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན། རིག་བྱེད་ནང་ན་
 དབྱངས་ཅན་གཙོ། །ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྷ་ར་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་རྒྱ་
 མཚོ་ལྷ་བྱའི་ནང་ན་མཚོག་ཏུ་བསྐྱགས་འོས་སུ་གྱུར་ཅིང་། གང་གི་ཆོ་འཛིག་
 རྟེན་འདིར་མི་འཆོ་བ་དང་། ཚངས་པར་སྟོན་པ་དང་བདེན་པར་སྐྱ་བ་སོགས་
 ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ལ་ལྷ་མོ་དབྱེས་ཤིང་མདུན་གྱིས་བལྟས་

བས་བཞུགས་པའི་དུས་སུ་བརྟན་གཡོ་ཀྱན་ལས་ཡིད་དུ་འོང་བའི་སྐྱ་འབྲེན་
 ཞིང་། འཛིག་རྟེན་འདིར་སྐྱོ་བོ་གང་དག་སྟོ་གསལ་ཞིང་བརྗོད་པ་རྣམ་པར་
 དག་པས་དོན་རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་པས་མཛེས་པར་འགྱུར་རོ། །འཆོ་བ་
 སོགས་སྟོན་པ་གོང་ལས་སྟོག་པ་རྣམས་ལ་མི་དབྱེས་པའི་རྣམ་པས་ཞལ་བྱིར་
 ཕྱོགས་ཏེ་བཞུགས་པའི་ཆོ་སྟོན་བཅུད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཉམས་ཤིང་མི་
 མཛེས་ལ། ལྷོ་མིག་ལྷང་ཞིང་ལྷ་བ་ལྷིབ་སྐྱ་བས་གང་བར་འགྱུར་ཞིང་། གང་
 ཆོ་བདེན་སྐྱ་དང་ཚངས་སྟོན་མི་འཆོ་བའི་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་གནས་པ་རྣམས་
 ཀྱི་རག་ཡིད་ཁ་ཡི་སྟོར་ཞུགས་ཏེ། ལྷོ་གྲོས་ཀྱི་སྦྱང་བ་རྒྱས་ཤིང་རག་གི་དབང་
 ལྷག་གྲུབ་པའི་མཚོག་སྟོན་པར་བཤད་དོ། །དེ་ལྷ་ར་ཡང་དགོན་མཚོག་སྟོན་
 མེད་མདོ་ལས། རྒྱ་མཚོའི་ལྷ་མོ་སྐྱ་ལྷན་ཞེས་བྱ་བ། །སེམས་ཅན་རྒྱ་མཚོར་
 རི་སྟེད་སྟེས་རྣམས་ཀྱི། །སྐྱ་ཡི་ཡན་ལག་དབྱངས་ཀྱི་ཚུལ་མཁས་ཏེ། །རང་
 གི་སྐད་ཀྱིས་སྐད་ཀྱན་ཆོམ་པར་བྱེད། །ཅིས་དང་། ཏུམ་ར་ཡི་རྩུང་མ་དབྱངས་
 ལྷན་མ། །ཚངས་པའི་བྱ་མོ་ཡིད་ལས་བྱུང་བ་དེ། །བདེན་དང་དམ་བཅས་མི་
 འཆོ་དགའ་རྣམས་ཀྱི། །སེམས་དང་ཡིད་དང་ཁ་ཡི་སྟོར་འཇུག་སྟེ། །ཞེས་དང་།
 དཔལ་ལྷ་མོ་སྐྱ་དབྱངས་ལ་བསྟོན་པ་ལས། འདི་ལྷ་ར་འཛིག་རྟེན་དག་ན་སྦྱང་
 བ་ཀྱན། །སྐྱ་འཛེམས་བྱུང་བར་ཆོག་གིས་དོན་མཚོན་ཏེ། །པན་ཚུན་ཤེས་ཤིང་
 ཡང་དག་བད་སྟོན་པ་འང་། །དབྱངས་ཅན་ཁྱོད་ཀྱི་མཐུ་སྟེ་བསམ་མི་བྱུབ། །
 གཟུངས་དང་ཆོས་ཀྱི་སྟོབས་ལ་དབང་བརྟེས་པ། །དམ་ཆོག་བདེན་གྲུབ་དང་

མྱོང་གིས་ཉེན་ཅན། །ལུས་སེམས་ངག་ནམས་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་པ་དང་། །ཡིད་
 འོང་སྒྲིམ་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་ཚིམ་པར་བྱེད། །ཅེས་དང་། །གེས་རབ་ཟབ་ཅིང་
 །གེས་པའི་རྟེན་བྱེད་ཅིང་། །རིག་པའི་གནས་ལ་མངའ་བརྟེན་ཚིག་གི་བདག །
 །འཛིག་རྟེན་ན་ཡང་ལྷ་ཡི་ལྷར་གྱུར་ལ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་བསལ་བར་རབ་བརྩོན་
 །གཉེན་མཚོག་པས། །ཞེས་དང་། །དེ་ལ་ལྷ་དབང་ཚངས་སོགས་ཤིན་ཏུ་
 །འདུད། །བྱམས་ཤིང་བཟོད་ལྷན་སྦྲིང་རྗེ་སྦྱེད་པའི་མ། །ལྷ་མོའི་མཚོག་སྟེ་འགྲོ་
 །ཀྱན་སྦྱོང་བར་དགུས། །ཞེས་དང་། །སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་ཏག་ཏུ་པན་སེམས་
 །བ། །མི་བསྐྱེད་མཚོག་ཁྱོད་རྣམ་གྲོལ་ས་ལ་བཞུགས། །ཐུགས་དམ་བརྟན་
 །བཅས་བསྐྱེད་བ་རྣམས་ལ་ཡང་། །དཔལ་གྱིས་དགོངས་ཤིང་དོན་ཀྱན་ཉེ་
 །བར་སྦྱོང་། །ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་བཞིན། །འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་
 །འདུལ་བའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་སྦྱོན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མཆེ་བའི་རྩེ་ལས་མཛོན་
 །བར་སྦྱེད་པའི་ལྷ་མོ་འདི་ནི་དྲི་ཟ་ཏུ་སྦྱར་བའི་ཆུང་མ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 །འདུལ་བའི་དབང་གིས་ཆགས་སྒྲུང་དང་ལྷན་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཚུལ་དུ་འང་
 །སྟོན་མོད། །རོ་བོ་གེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་མ། །དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོར་
 །འཇམ་དཔལ་ཞི་བྱའི་ཡུམ་དུ་གྱུར་ཅིང་། །མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་རྩོམ་སྦྱོང་དབང་ས་
 །མ་དང་སྦྱོང་རྩོམ་སོགས་རྣམ་པར་རོལ་པ་ཆད་མེད་པས་རྒྱལ་ཀྱན་དགུས་
 །པ་སྦྱེད་ཅིང་འཛིག་རྟེན་རྣམས་སྦྱོང་བར་མཛད་པ་སྟེ། །ཕྱི་རོལ་པ་དག་གིས་
 །བྱེད་པོ་ཉེར་བཞི་འདོད་པའི་ནང་ཆོན་སྦྱོང་བ་དག་གི་བྱེད་པ་པོ་དབང་ས་ཅན་མ་

ཞེས་འདོད་དེ། །ལྷ་མོ་དེ་ལ་དོན་གྱིས་འདུད་པ་སྟོན་པའི་གེས་བཟོད་མཛད་
 །པ་ཡིན་ལ། །འདིར་ཆངས་པའི་གདོང་པད་ཆལ་གྱི་གཟུགས་སུ་བཞག་པ་དེར།
 །ངང་པའི་བུ་མོ་ནི་དབང་ས་ཅན་མའི་མཆོན་དུ་འང་རུང་ཞིང་། །སྦྱ་ཡི་སྦྱོན་ས་པད་
 །ཆལ་དུ་ངང་པ་གནས་པ་དང་སྦྱར་བ་ཡིན་ལ། །ཐམས་ཅད་དཀར་ཞེས་པ་དང་།
 །དབང་ས་ཅན་ཞེས་པའང་དེ་གཉིས་ཀར་གོ་རུང་བའི་སྦྱར་རྒྱན་དང་། །ཡིད་ལ་
 །ཞེས་པ་དབང་ས་ཅན་མ་ལ་ཡིད་དང་ངང་པ་ལ་ལྷོ་ཕྱོགས་ཡིད་ཀྱི་མཆོད་དང་སྦྱར་
 །བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྷ་རྩོམ་སྦྱོང་དབང་ས་ལྷ་མོ་དེ་ནི་འཆད་ཉན་གྱི་སྐབས་
 །སུ་འཆད་ཉན་བྱེད་པ་པོའི་ཡིད་ལ་གནས་པར་སྦྱོན་པར་ཡང་འགྱུར་ནོ། །གཉིས་
 །པ་དམ་བཅའ་བ་ནི་སྟན་པའི་སྦྱོན་གྱི་སྦྱོབ་དཔོན་ར་མ་བྱ་མ་སོགས་
 །ཀྱི་སྟན་པའི་གི་བསྟན་བཅོས་སྦྱོང་མ་རྣམས་ཀྱི་དོན་མ་ལུས་པ་ལེགས་པར་བསྐྱེད་
 །ཤིང་། །རྒྱན་གྱི་དཔེ་བཟོད་ཀྱི་ཚིག་གི་སྦྱོར་བ་རྣམས་ཀྱང་ཉེ་བར་མཆོན་པའམ་
 །གསལ་བར་བྱས་ཏེ། །སྟོ་གོས་ཀྱི་མཐུས་རི་ལྷ་རུས་པ་བཞིན་སྟན་པའི་དག་
 །གི་མཆོན་ཉིད་བཟོད་པར་བྱའོ། ། །ཞེས་སོ། །

།གསུམ་པ་དགོས་པ་ལ། །དག་སྦྱུའི་དགོས་པ་དང་། །བྱེད་བྱུག་སྟན་པའི་དགོས་
 །པ་གཉིས། །དང་པོ། །འཛིག་རྟེན་འདི་ན་དུས་ཀྱན་ཏུ་བད་སྦྱོང་སྦྱོང་བ་བྱམ་ཟེའི་
 །ཁྱུ་ལྷ་ཁྱེ་སོགས་མཚོག་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱ་ཡི་མཆོན་ཉིད་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ལེགས་
 །སྦྱར་གྱི་ཚིག་དང་། །ལྷ་ག་མའི་ཞེས་གཞན་གྲོང་བྱེད་སྦྱོང་ཚིགས་ཀྱི་སོ་སོའི་ཡུལ་
 །སྐད་དུ་མ་ཡི་ཚིག་རྣམས་ཉིད་ཀྱི་དྲིན་ལས་ནི། །འཛིག་རྟེན་རང་ལ་རི་ལྷ་རྣམ་

བའི་དོན་ནམ་ཚུལ་ལྷགས་མཐའ་ཡས་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་
ལས་བསྒྲིག་ནས་གལ་ཏེ་བརྗོད་བྱའི་དོན་གང་ཞིག་སྒྲིམ་བོད་པའམ་བརྗོད་
བའི་སྐད་བཡིས་འཁོར་བ་འདྲིར་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཐམས་ཅད་གོ་ཞིང་གསལ་
བར་མ་བྱས་པ་ཞིག་ན། མཐོ་རིས་ལྟ་དང་མི་ཡུལ་དང་ས་འོག་གི་འཛིག་རྟེན་
གསུམ་པོ་མཐའ་དག་འདྲི་ལྷགས་པའི་ཚོགས་བཞིན་བྲུང་དོར་གྱི་བརྗོད་བའི་
སྒྲིབ་མེད་པས། སྒྲིག་རུམ་ཐུན་པ་ལྟ་བུ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དེས་ན། གནས་
སྐབས་འཛིག་རྟེན་གྱི་དོན་རྣམས་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་རྣམ་
པར་བཞག་པ་སོགས་ཤེས་བྱ་མཐའ་ཡས་པ་གཞལ་ཞིང་གཏན་ལ་འབེབས་
པ་འདྲི་ནི་མིང་ཚིག་ཡི་གའི་རང་བཞིན་ཅན་དག་གི་བརྗོད་པའི་དྲིན་ལས་བྱུང་
བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ། སྟོན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ར་ལས་རུ་སོགས་ཀྱི་སྟན་པར་གྲགས་པའི་
གཟུགས་གང་དེ། དག་གི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་སྟན་དག་གི་མེ་ལོང་ལ་ཐོབ་པ་
སྟེ་ཤར་བ་ན། རྒྱལ་པོ་དེ་དག་ད་ལྟ་ཉེ་བར་མི་གནས་པར་འདས་སུ་ཟེན་གྱིང་།
དེའི་གྲགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་གཟུགས་རང་ཉིད་ད་ལྟ་འང་ཉམས་པ་མེད་
པ་འདྲི་ལ་སྟོན་ཞེས། མེ་ལོང་གཞན་ལས་འཕགས་པའི་སྤུལ་བྱུང་གི་ཡོན་
ཏན་མངའ་བ་ལ་ངོ་མཚར་བའི་རྒྱལ་གྱིས་སོ། །དགོས་པ་དེ་ལྟན་གྱི་སྟན་དག་
སྐྱར་རྒྱལ་ལ། མཁས་པས་ཚིག་དང་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཡང་དག་པར་རབ་དུ་སྐྱར་
བའི་དག་ནི་འདྲོད་པ་འཛོལ་བའི་བ་མོ་ལྟ་བུ་བཤད། ཅེས་སམ། ཡང་ན་འདྲི་

ལྟར་བ་ཡི་སྐད་དོད་གོ་ཡི་སྒྲིབ་དག་ལའང་འཇུག་པས། དག་ནི་དག་གི་འདྲོད་
འཛོལ་བཤད། ཅེས་སོ། །གང་དུ་དག་ཉིད་ཀྱང་ཚིག་དོན་ལེགས་པར་མ་
བསྐྱབས་པའི་ཉེས་པར་སྐྱར་ན་འདྲོད་པ་མི་འཛོལ་བར་མ་བཟད། དེ་འདྲའི་དག་
སྐྱར་བ་པོ་དེ་ཉིད་མི་མཁས་པར་མཚོན་པས་བ་ལང་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བོ་
གཞན་གྱིས་རྗོད་པར་བྱེད་དོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་ན་སྟན་དག་སྐྱར་བ་
དག་ལ་ཚིག་གམ་དོན་གྱི་སྟོན་རྒྱུང་བུ་ཞིག་སྐད་བར་གྱུར་གྱིང་ཅི་ཞིག་ལྟར་
བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་པར་མི་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་ལུས་ཀྱི་ཆ་གཞན་ཀྱན་མཛེས་
གྱིང་། མིག་ཚིག་པ་སོགས་སྟོན་གཅིག་གིས་ནི་སྐལ་བ་དན་པར་འགྱུར་བ་
བཞིན་ནོ། །གང་ཆེ་སྟེ་བོ་སྟན་དག་གི་བསྟན་བཅོས་སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
མི་ཤེས་པས། དག་གི་ཡོན་ཏན་དང་སྟོན་དག་ཇི་ལྟར་དབྱེ་བྱས་ཏེ། དཔེར་
ན་གཟུགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཟང་དན་སོགས་དམིགས་པའི་གོ་སྐབས་ལོང་བ་དག་
ལ་ཡོད་དམ་ཅི་ཞེས་མེད་པར་སྟོན་པའི་ཐ་ཚིག་གོ། །དེ་ཕྱིར་སྟོན་གྱི་མཁས་
པས་སྟེ་རྒྱ་རྣམས་ཀྱི་སྟན་ཚིག་གི་བྱེ་བྲག་རྟོགས་པའི་དོན་ལ་མཛོན་པར་
དགོངས་ནས་སྐྱོད་དོན་རྣམ་པར་བཀྲ་བའི་ལམ་དང་ལྟན་པའི་ཚིག་རྣམས་ཀྱི་
བྱ་བའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་པར་སྐྱར་བར་མཛད་དོ། །རི་ལྟར་སྐྱར་ན་མཁས་
པ་དེ་དག་གིས་ནི་སྟན་དག་གི་ལུས་ནི་མིང་ཚིག་ཡི་གེ་ཚོགས་པའི་རང་བཞིན་
དག་གི་རྒྱན་དང་། དེ་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་གྱི་རྣམ་གྲངས་གྱིང་རབ་དུ་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་བར་དུ་དགེ་བ་ལེན་དང་པོ་དང་། བར་མ་དང་། ཐ་མ་གསུམ་ཡོད་
 པ་ལས། ལེན་དང་པོ་འདི་ལ་སྟན་པ་གི་ལུས་བཤད་པ་དང་། རྒྱན་བཤད་
 པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། སྟན་པ་གི་ལུས་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། དེ་
 དག་སྐད་གང་ལ་བརྟེན་པ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན་རྒྱས་
 བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྟན་པ་གི་ལུས་ནི་རེ་ཞིག་ཅེས་ཚུལ་པའི་
 སྐབས་དེར། རང་གིས་གང་བརྗོད་བྱས་འདོད་པ་ཡི་དོན་གྱི་རྣམ་པར་བཅད་
 པ་འཇམ་ཁུད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཚིག་གི་ཐེང་བའཇམ་པ་གི་རྒྱན་དེ་ཉིད་ལ་འདོད་
 རོ། །དེ་ལ་ཡང་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དང་། ཚིག་ལྷུག་པ་དང་། བཅད་ལྷུག་
 གྲེལ་མ་རྣམ་པ་གསུམ་ཉིད་དུ་གནས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། ཚིགས་བཅད། ལྷུག་པ། གྲེལ་མ་བཤད་པ་
 གསུམ་ལས། དང་པོ་ཚིགས་བཅད་ནི་རྟེན་པ་དུག་ནས་ཉེར་བདུན་ལྟ་བུའི་
 བར་གྱི་ཡི་གེ་རྣམས། རྟེན་པ་བཞི་ཀ་ལ་འདྲ་བར་གྱུར་པ་ཅན་ཡིན་པར་སྟན་
 པ་གི་ལུགས་འདིར་འདོད་དོ། །གཞན་ལས་ཚིགས་བཅད་ལ་རྟེན་པ་གཅིག་
 ཅུག་གི་བར་བཤད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །རྟེན་པ་བཞི་པའི་ཚིགས་བཅད་དེ་
 ལ་ཡང་། ཡི་གེ་བགྲང་བ་བྱིན་དང་། བྱི་མོ་བགྲང་བ་རྫོ་ཉི་ཞེས་རྣམ་པ་གཉིས་
 སུ་ཡོད་ལ། རྟེན་པ་བྱིན་དང་རྫོ་ཉི་གཉིས་པོ་དེ་ཡི་སྒྲིམ་པ་མཐའ་དག་ནི།
 རྟེན་པ་སྒྲིམ་གྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་དུ་ངེས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ཞིང་།
 དེ་འདྲའི་རྟེན་པ་སྒྲིམ་གྱི་རིག་པ་དེ་ཉིད་སྟན་པ་གི་རྒྱ་མཚོ་ནི། ཟབ་མོར་འཇུག་

འདོད་རྣམས་ཀྱི་གྲུ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་སྟན་པ་གསྐྱོར་བ་ལ་
 མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་པས་སོ། །ཚིགས་བཅད་ཀྱི་སྟན་པ་གི་དེ་ལའང་གོལ་
 བ་ཞེས་བྱ་བ་དང་ནི། དེ་བཞིན་རིགས་དང་། མཛོད་དང་། འདུས་པ་ཞེས་
 བྱ་བ་བཞིར་དབྱེ་བ་ཡོད་ཅིང་། དེ་འདྲ་བ་ཡི་ཚིགས་བཅད་དུ་མ་ཡོད་པའི་བརྗོད་
 བྱ་རྒྱ་ཆེ་བ་སྟན་པའི་གཞུང་རྣམས་ནི་ཚོམས་ཚོམས་སུ་སྐྱེས་པ་བཅིངས་ཞེས་
 ལེན་སོ་སོས་གཅད་པར་བྱའོ། །ཚིགས་བཅད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དེ་རྣམས་སྣལ་མ་
 དང་སྣམ་བུ་ལྟར་སྟན་པ་གི་སྒྲིམ་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་གི་ཆ་ཤས་སུ་
 གྱུར་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཕྱིར་འདིར་ལོགས་སུ་དཔེར་མ་བརྗོད་ཀྱང་དོན་
 གྲིས་ཤེས་པར་བྱ་བ། ཇི་ལྟར་ན། གོལ་བ་ཞེས་པ་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གི་
 ཅན་དུ་བརྗོད་བྱའི་དོན་གཅིག་ཚིག་གཞན་ལ་མི་སྟོས་པར་རང་དབང་དུ་
 རྗོགས་པ་བཞིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྱུས་རབས་ལས། གཞན་དོན་སྒྲིམ་པ་གང་
 གིས་ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་པ་ལུན་ཚིགས་རྣམས། །རང་དོན་ལ་ཆེར་འབད་རྣམས་
 ཀྱིས་ཀྱང་རྗེས་འགོ་མིན་པ་ཉིད། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅེས་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་
 ཡི་གའི་གྲགས་པ་གསལ། །མཉམ་མེད་དེ་ནི་ཚོས་དང་དགེ་འདུན་བཅས་ལ་
 སྒྲི་བོས་འདུད། །ཅེས་དང་། སྤང་པོ་ཅན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་
 ཏུ། །ཁྱེལ་མཛོན་དགའ་སྤང་ཆེན་མོས་བུམ་མཐོ། །ག་བུར་དོ་ཤལ་རབ་ཏུ་
 ཅེ་དགའ་དགོད། །དར་ལ་བབ་པའི་ན་རྩུང་འབྱོར་བ་ཡང་། །བསོད་ནམས་
 བྱས་པ་རྣམས་ལ་དགའ་སྟེར་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །རིགས་ནི་དཔེར་ན།

གཙུག་ན་མོར་བུའི་རྟོགས་བརྗོད་དུ། མཛེས་མ་དེས་ཀྱང་མི་བདག་ནི། །
བརྟན་ལྷན་ཟབ་ཅིང་མཛེས་པ་དང་། །གཞན་གྱིས་གདུང་ལ་སྦྱིང་རྗེན་ས། །
གཞུ་བཞག་འདོད་པའི་དབང་ལྷུག་བཞིན། །གཙུག་གི་རིན་ཆེན་འོད་ཟེར་
ནི། །མི་རུང་འཛིགས་པར་བྱེད་པ་ཡི། །ཕྱོགས་སུ་བསྐྱུང་བའི་ཡིག་སྐྱེད་དག །
གྲུར་གྲུམ་གྱིས་ནི་བྲིས་པ་བཞིན། །རྒྱུད་ནི་གཡོ་བ་ཅིང་འཕེན་བྱེད་པའི། །ར་
ཡབ་དག་གིས་རྣམ་མཛེས་པ། །འགོ་བ་ཡང་དག་སྒྲོལ་མིན་པར། །སྦྱིང་
སྟོབས་གྱུན་དུ་འཕྱུར་བཅས་བཞིན། །རིན་ཆེན་ཡིད་འོང་དོ་ཤལ་དག །སྦྱིང་
གར་བཟུང་བར་བྱས་པ་ནི། །ས་འོག་རྒྱུད་པ་ཞི་བའི་སྤྲད། །ལྷག་མ་ཅན་གྱི་
བརྟན་པ་བཞིན། །ཆེ་བའི་དབྱང་པས་ས་དང་ནི། །སེམས་ཀྱི་བཟོད་པ་ཐོབ་
པ་དག །མཐོང་ནས་མཛོན་པར་འདོད་པ་དང་། །ཡ་མཚན་དབང་དུ་རབ་རྩ་
གྱུར། །ཅིས་བརྗོད་བྱའི་དོན་གཅིག་རྒྱལ་པོ་མཐོང་བ་ལ། །རྗོད་བྱེད་ཆོགས་
བཅད་ལྷ་པོ་པན་རྩམ་བཞུགས་ནས་དོན་རྗོགས་གིང་རེ་རེའི་ནང་དུ་མ་རྗོགས་
པའི་དོན། །མཐུག་གི་མཐོང་ཞེས་བྱ་ཆོག་གཅིག་གིས་གསལ་བར་བྱས་པའོ། །
དེ་ལྟར་ཆོགས་བཅད་གཉིས་སམ་གསུམ་སོགས་ཅི་རིགས་པས་སོ། །མཛོད་
ཅིས་པ་འབྲི་གིང་གི་ཡལ་འདབ་དང་པོར། །ནམ་ཞིག་ས་ཡི་དབང་ལྷུག་དེ། །
མདུན་སར་བཞུགས་ལ་སྤྱང་པོ་ཡི། །ནགས་ཀྱི་བདག་པོ་མཛོན་ཕྱོགས་ཏེ། །
དུས་མོ་ས་ལ་བཙུགས་ནས་སྤྲུལ། །ལྷ་གཅིག་ཁྱེད་གྲགས་ཐོས་གྱུར་ནས། །
ས་སྤྱང་ས་ལ་འོང་བ་ལྟའི། །སྤྱང་ཆེན་མཆོག་རྩ་མཛེས་པ་ནི། །ཁྱད་དུ་བྱུང་བ་

བདག་གིས་བཟུང་། །སྐབས་གསུམ་པར་འོས་སོ་གཉིས་འདི། །སྒྲོ་ན་གནས་
སོ་རབ་རྩ་གཟིགས། །གང་སྤྱིར་རྗོ་བོས་གཟིགས་གྱུར་ན། །གཡོག་འཁོར་
ཡོངས་ངལ་འབྲས་དང་བཅས། །དེ་སྐད་ཐོས་ནས་མི་བདག་ནི། །སྒྲོན་ལ་ཡང་
དག་བགོས་ནས་སོང་། །ཞེས་པ་ལྷ་བྱ་གཅོད་མཚམས་དང་བྱ་ཆོག་སྒྲ་ཆོགས་
པ་རང་དབང་ཅན་སྒྲོ་ཀའི་གྲངས་ངེས་བཟུང་མེད་པར་རྒྱལ་པོའི་མཛོད་ནང་
གི་ནོར་ལྷར་རྣམ་པ་དུ་མར་གནས་པ་ཞིག་གོ། །འདུས་པ་ནི། །ཡལ་འདབ་
དང་པོར། །གཟི་བརྗོད་ལ་བརྟེན་ལྷ་རྣམས་གྱིས། །གང་གི་གྲགས་པ་མཛོན་
མཆོད་པ། །རབ་གསལ་ཞེས་བྱའི་ས་བདག་དེ། །དེར་ནི་ས་ཡི་ཐིག་ལེར་
གྱུར། །གང་གི་གྲགས་པའི་མེ་ཏོག་གི། །དོག་པ་ཡོན་ཏན་དྲི་བཟང་ཆོགས། །
ཕྱོགས་ཀྱན་རི་དྲགས་མིག་ཅན་མའི། །རྩ་བ་ཡི་ནི་རྒྱན་དུ་གྱུར། །ཐབས་ཤེས་
ལྷན་པ་གང་གི་བཀའ། །ས་སྒྱུང་མགོ་ཡི་ཆོགས་རྣམས་ལ། །གསེར་གྱི་མེ་ཏོག་
དྲི་མེད་གྱི། །སྤང་བ་བཞིན་དུ་རབ་རྩ་བརྗོད། །ཅིས་པ་ལྷ་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཆོགས་
བཅད་གསུམ་གྱིས། །ཐིག་ལེར་གྱུར། །རྒྱན་དུ་གྱུར། །རབ་རྩ་བརྗོད་ཅིས་བྱ་
ཆོག་གསུམ་གྱིས་གསལ་བ་འདི་ལྷ་བྱ་སོགས། །སྐབས་དོན་བརྗོད་བྱ་གཅིག་
ཆོགས་བཅད་དུ་མ་དང་བྱ་ཆོག་དུ་མས་བསྟན་པ་ཞིག་གོ། །
དེ་ལྟར་རིགས་དང་འདུས་པ་གཉིས་ལ་ཆོགས་བཅད་འགའ་ཡོད་པར་འདྲ་
ཡང་། །རིགས་བྱ་ཆོག་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་པ་དང་། །འདུས་པ་བྱ་ཆོག་དུ་མས་
བསྟན་པའོ། །མཛོད་དང་འདུས་པ་བྱ་ཆོག་མང་བར་འདྲ་ཡང་། །མཛོད་ལ་

ཚིགས་བཅད་མང་པོ་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད། འདུས་པར་མང་པོ་དགོས་
པར་ངེས་སོ། །གོལ་བ་ལ་བྱ་ཚིག་དང་གཅོད་མཚམས་མི་དགོས་སོ་ཞེས་སྒྲ་
མ་དག་གིས་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་ཚིགས་བཅད་མང་པོ་ཡོད་པ་སྐྱེས་བཅེངས་
བ་ནི་སྟན་རག་ཆེ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ་གཞུང་རྒྱ་ཆེ་བས་སོ། །དེ་ཡི་མཚན་ཉིད་རི་
ལྟ་བུ་ཡིན་པ་བརྟུན་པར་བྱ་སྟེ། ལྷག་པའི་ལྷ་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་ནས་འདོད་པའི་
དོན་ལ་གིས་པར་བརྟུན་པ་དང་། ལྷག་པའི་ལྷ་ལ་བྱག་བྱ་པའི་ཚིགས་བཅད་
དང་། གཞུང་གི་བརྟུན་བྱའི་དངོས་པོ་ངེས་པར་བསྟན་པའང་སྟན་རག་ཆེན་
པོ་དེ་ཡི་འདུག་སྟེ་དེ་ཐོག་མར་གཞག་པར་བྱ་བའོ། །

གཞུང་གི་བརྟུན་བྱ་སྟེ་བྱུང་གི་གཏམ་ལས་གྱུར་པ་སྦྱིས་རབས་དང་རྟོགས་
བརྟུན་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའམ། དེ་མིན་ཡང་གཅིག་ཤོས་ཞེས་ད་ལྟ་སོགས་
ཀྱི་དངོས་པོ་ངོ་མཚར་བའི་བརྟུན་དོན་ལེགས་པ་ལ་བརྟུན་པ་གང་ཞིག་ ཆོས་
དོན་འདོད་ཐར་ཏེ་སྟེ་བཞིའི་འབྲས་བུའམ་དགོས་པའི་དབང་དུ་གྱུར་པའམ་
དེའི་སྤྲད་དུ་བྱས་པ་དང་། བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཤིང་ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེའི་འདྲེན་
པ་ལ་བསྐྱེད་པ་ཕན་དུ་བྱ་ཞིང་། དེར་མ་ཟད། སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཡུལ་
སྤྱོད་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་དང་། རྒྱ་མཚོ་དང་། རི་དང་། རྩེ་དང་། ཉི་ཟླ་ལེགས་
པར་འཆར་བའི་བསྐྱེད་པ་དང་། རྒྱུད་མོས་ཚལ་དང་། རྩེ་ཡི་རོལ་ཅེད་དང་།
ཆང་འབྲུང་བ་དང་། ཐོ་མོ་དགའ་བའི་དགའ་སྟོན་བལྟ་བུ་ལག་བཅིང་
གཉིས་སྦྱོར་གྱི་ཚུལ་དང་། ཐོ་མོ་དུས་བཏབ་སྟེ་མ་ཚོགས་པ་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པ་

དང་། བག་མ་ལེན་པ་དང་། གཞོན་ནུ་སྦྱེ་བ་དང་། དེ་ཉིད་སྦྱེད་འཕེལ་བ་
དང་། འདུན་གྲོས་བྱེད་པ་དང་། ཐོ་ཉ་ཡུལ་གཞན་དུ་བསྐྱོད་པ་དང་། གཞན་
དང་གཡུལ་འཐབ་པ་དང་། འདྲེན་པ་ཉིད་མངའ་ཐང་དར་བས་ཀྱང་བརྒྱན་
པར་གྱུར་ཅིང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་རང་ཚུལ་བརྟུན་པའི་ཆོ་ཉ་ཅད་ཚིག་ཏུ་དུར་
བྱས་ན་ཉམས་མི་ཐོན་པས་མདོར་བསྡུས་པ་མིན་པར་ཅི་རིགས་སུ་སྦྱར་ཞིང་།
གང་དང་གང་བརྟུན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་མཐོང་པ་དང་འདྲ་བའི་ཚིག་
གི་ཉམས་ཐོན་པས། དེ་ལས་ཡིད་ཀྱི་ཉམས་སྦྱོང་གི་འགྱུར་བ་བསྐྱེད་ནུས་པ་
དག་གིས་གཏམས་པའམ་གང་བར་བྱ་ལ། ཚིག་ཉག་ཉག་མཉན་དགའ་བ་
མང་བས་སྐྱེ་གིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བའང་མིན་པར་རྒྱས་བསྐྱེད་འཚམས་པས་མཉན་
འོས་པ་ཉིད་དུ་བྱའོ། །ཚིགས་བཅད་དེ་ཉིད་སྟེ་བསྦྱོར་བྱིན་སོགས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་དང་མཐུན་པར་ལེགས་པར་མཚམས་སྦྱར་ནས། གཞུང་ཀྱན་ཏུ་སྐྱེ་
དག་གི་གོང་མའི་མཐའ་དང་འོག་མའི་མཐའ་རྣམས་སུ་ཚིག་རིང་བྱང་བཅད་
ལྷག་སོགས་དང་སྒྲ་དང་དོན་གྱི་རྒྱན་དང་སྟེ་བསྦྱོར་རྣམས་གཅིག་མ་ཡིན་པ་
ཐ་དད་སྟེ་ཚིགས་སུ་གྱུར་པ་དང་ལྷན་པས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཡིད་རོང་མཛེས་པར་
བྱེད་ཅིང་། དེ་ལྟ་བུའི་སྟན་རག་དམ་པའི་རྒྱན་དང་ལྷན་པ་ནི་ལེགས་ཤིང་ཡིད་
དུ་འོང་བའི་བྱིར་འཛིན་མཁན་མང་བས་བསྐྱེད་པའི་བར་དུ་གནས་པར་འགྱུར་
རོ། །གང་ཞིག་གྲོང་ཁྱེར་དང་རྒྱ་མཚོ་ལ་སོགས་པ་འདི་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་
པ་སྟན་རག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གཞུང་རྣམས་སུ་འབྱུང་བར་གསུང་པ་ནི་སྦྱོར་བསྐྱེད་པ་

པ་རྒྱས་པར་བརྟེན་པ་རྣམས་ལ་བྱུང་ཡང་ལེགས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བའི་
ཚུལ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་མ་ཚང་ན་སྟན་པ་ག་རྒྱས་
པའི་གཞུང་དུ་མི་འགྱུར་བའི་སྒྲིབ་ཡོད་པར་སྟན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྟན་པ་ག་
གི་བརྟེན་བྱ་གང་ཞིག་རི་དང་དུས་དང་ཁྱེད་སོགས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཡན་ལག་
འགས་དམན་ཏེ་མ་ཚང་ན་ཡང་། གལ་ཏེ་བརྟེན་བྱའི་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་རྣམས་
ལ་བསྐྱེད་པ་སྒྱུར་ཚུལ་རྣམས་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟན་པ་ག་དེ་
རིག་པ་འཕམ་ཤེས་པ་རྣམས་ཡིད་མཁྱེད་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ན། འདིར་ནི་རི་
སོགས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་འགའ་ཞིག་མེད་དེ། མ་ཚང་ན་དེ་ལྟ་བུ་སྟན་པ་ག་རྒྱས་
པར་མི་འགྱུར་བའི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སོ། །
དེ་ཡང་སྟན་པ་ག་རྒྱས་པའི་སྐྱབས་སུ། གྲོང་ཁྱེར་ལ་བསྐྱེད་པ་ནི། འཕྲི་
ཤིང་གི་ཡལ་འདབ་དང་པོར། གསེར་གྱི་བ་གམ་གཞལ་ཡས་ཁང་། ཁང་
པས་བསྐྱོར་བའི་གྲོང་ཁྱེར་ནི། འོད་ལྡན་ཞེས་བྱ་བསོད་ནམས་ལས། འོད་
ལྡན་མཐོ་རིས་ལྟ་བུ་ཡོད། ཅེས་སོགས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་བཀོད་པ་ཡིད་འཕྲོག་
པའི་ཚོགས་གི་ཉམས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བརྟེན་པའི་ཚོགས་བཅད་དུ་མ་རྣམས་སོ། །
ཚོགས་བཅད་གཅིག་ལའང་། སྤྱ་ཚོགས་ནོར་བུའི་འོད་ཆགས་གཞལ་མེད་
ཁང་། རབ་ཡངས་བཀོད་པའི་བྱུང་པར་དུ་མ་ཡིས། མངོན་དགའ་མཚུངས་
པ་མེད་པའི་གྲོང་ཁྱེར་འདི། སུམ་ཅེན་གྲོང་ཁྱེར་ས་ལ་འཕེས་པ་བཞིན། །
ཞེས་རང་གིས་སྒྲིས་པ་ལྟ་བུའོ། ། རྒྱ་མཚོའི་བསྐྱེད་པ་ནི་སྒྲོ་བ་དཔོན་དཔལ་

བོས་མངོན་པའི་སྒྲིས་རབས་སོ་བཞི་པའི་ལེགས་པར་པ་ལོ་ལ་ཏུ་བྱིན་པའི་རབས་
ལས། དེ་ནི་ཨ་ལྷ་རྟེན་གྱི་འོད་ལྟར་སྟོ། ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་གནམ་སྟོན་བཞུས་
པ་བཞིན། ཁོར་ཁོར་ཡུག་མཚོ་འགམ་བལྟར་མི་མངོན། གཉིང་དཔག་དགའ་
བའི་མཚོ་མཛིང་ནང་དུ་ཞུགས། ཞེས་དང་། ལྷ་ཀྱན་ཏུ་དགའ་བའི་སྒྲོས་
གར་ལས། ལི་ཤིའི་ཡལ་འདབ་དག་ནི་ཐོས་གྱུར་པའི། ལག་ལྡན་ཆུ་སྤོན་
སྒྲིགས་པའི་དྲི་བཟང་གི། རྒྱ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱ་མཚོའི་རྩ་རྒྱལས་འདི། རིན་
ཆེན་འོད་ཟེར་དག་གིས་སྒྲིས་ཏེ་མཛེས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཞན་ཡང་།
རྣམ་མང་ནོར་བུས་གཏམས་པའི་ཆུ་གཏེར་ནི། དྲི་མེད་བེད་རེ་ལོང་བྱིས་
པ་བཞིན། ལ་མཐའ་རབ་ཏུ་ཡངས་པའི་ཁོར་ཡུག་གིས། གནམ་སྟོན་ལྟ་
བར་བསྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་གནས། ཞེས་རང་གིས་བཀོད་པའོ། རི་ཡི་བསྐྱེད་པ་
པ་རྒྱ་ལུག་གི་སྤྱིང་དུ་བསྟོད་པའི་ཡལ་འདབ་ལས། ཅེ་མོ་ཤིན་ཏུ་མཐོ་བ་ཡི། །
ཤེལ་གྱི་ས་འཛོན་མདུན་དུ་མཐོང་། བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྟོད་དགའ་བ། །
འཇམ་པའི་བྲག་ནི་གཅིག་ཤུ་དེར། ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་རང་གིས་སྒྲིས་
པ་། དྲི་མེད་རྒྱ་བ་གཞོན་རྩའི་མདངས་བཟང་ཡང་། མོག་པོར་བབྱིད་པ་གེ་
ལ་གཡི་རི། ཉི་ལྷའི་རྩ་ཆ་དབྱངས་པའི་ཁོར་ཡུག་ཀྱན། ལྟ་དང་བྱང་སྟོང་
གྲུབ་པའི་ཚོགས་ཀྱིས་གཏམས། ཞེས་སོ། ། དུས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་འཕགས་
སྒྲིས་པའི་ཡལ་འདབ་ཏུ། དེ་ནས་ཡིད་སྒྱབས་ལོངས་སྟོན་གྲོགས། སྒྲར་ཅི་
འཐུང་བ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན། སྐལ་བཟང་འཕྲི་ཤིང་འཕྱུང་བྱེད་པ། ལེགས་

ལྷན་དབྱིད་ནི་མཐོང་བར་གྱུར། ཅེས་དང་། སྤྲུལ་པ། ཡིད་འོང་སྤྱིན་སྟོན་
སྟོག་གི་ཕྱི་དགའ་ཅན། མེ་བྱ་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་འབྲུག་སྒྲོལ་གྱི་སྤྲུལ་པའི་
གར་བྱེད་མེ་ཏོག་སྤེང་བའི་ཆོས། རབ་རྒྱས་དབྱིད་ཀྱི་དུས་བབས་འདིར་ནི་
མཐོང་། ཞེས་སོ། ཉི་ལྗེ་འཆར་བའི་བསྐྱེད་པ་པ། སྤྱིན་བཞེན་གྱི་ཉོག་ས་
བརྗོད་ལས། དེ་ནས་ཤར་གྱི་རི་ཕྱིར་རི་བོར་ཅན། འོད་ཟེར་སྤེང་བ་ཤེལ་
གྱི་དུ་བས་བསྐྱེད་པ། བ་གམ་ཕྱིར་འཛོགས་དགའ་སྟོན་ཆེན་པོ་ལས། བྱུང་
མཐའི་བྱ་མོའི་གར་ལ་བལྟ་བ་བཞིན། ཞེས་དང་། གོ་བཞིན་སྤྱིན་གྱི་ཉོག་ས་
བརྗོད་ལས། སྤྱིད་པའི་མིག་ནི་ཉི་མ་དག འབྱུང་པོ་ཀྱན་གྱི་བདེ་སྤྱུག་གི།
དབང་པོ་གཅིག་ལུ་ཤར་བའི་ཆོ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ཡང་སྤྲུལ་པ། རྒྱ་སྐར་
སྤེང་བས་ཡོངས་བསྐྱོར་རི་བོར་ཅན། ཡིད་འོང་བདུད་རྩིའི་འོད་དཀར་སྤྱུག་ས་
ཀྱན་འགྲེམ། ཀྱུ་ལུང་འབྱུང་གནས་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། འདེན་བྱེད་
ཀྱུ་ལུང་དགའ་བའི་དཔལ་དུ་ཤར། ཞེས་དང་། མཐོན་མཐོང་ལོར་བུའི་འོད་
ཆགས་འཆི་མེད་ལས། གསེར་ལྷན་ལྷ་བས་ལེགས་པར་བྱུགས་པ་བཞིན། །
འཆར་ཀའི་འོད་བབས་སྤང་བས་མདུན་བསྐྱེད་པའི། བསྐྱོའི་གཉེན་དེ་ཤར་
གྱི་རི་ལས་མཐོང་། ཞེས་སོ། རྒྱུད་ཆོས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་པ་སྤྱིན་བཞེན་ཡལ་
འདབ་ཏུ། ལུང་བའི་ན་རྒྱུང་རྣམ་འབྲུལ་ཡོངས་སྤྱོད་ལྷན། རྒྱུང་རྩིས་ལྷོས་
ཤིང་རྣམ་པར་འབྱུངས་དུས་དེར། མེ་ཏོག་རབ་རྒྱས་འཁྲིལ་ཤིང་ཆོས་ཀྱི་གཞིར། །
རིག་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་ནི་རྣམ་པར་རྒྱ། ཞེས་དང་། བོ་དོང་པཎ་ཆེན་གྱི་

དབྱུངས་ཅན་མའི་བསྟོད་པ་རྒྱན་གྱི་སྤེང་བ་ལས། རིན་ཆེན་སྤྱོད་མོས་ཆོས་
གྱི་མཆོའབྲམ་གང་། ཁྲི་མེད་ལོར་བུའི་སྤྱོན་ཤིང་སྤེང་བ་ཅན། ཤེལ་གྱི་
ལྷན་སྤྱོན་འཁྲིལ་ཤིང་གཞོན་ལུས་འབྱུང། ཤམ་རྒྱན་ཡལ་ག་ལག་པས་འཐེན་
པ་འདྲ། གསེར་གྱི་མེ་ཏོག་རྣམས་ནི་མགོ་སྤྱུགས་ལྷེམ། གཡུ་ཡི་ལུང་བ་སྤྱུ་
ལེན་འབྱུང་ཞིང་ལྷིང་། རང་པའི་རྒྱལ་པོས་མཐའ་ཡས་རྩ་རྩ་བརྒྱུདས། བཞད་
དཀར་མགྱིན་རིང་རྣམས་ནི་སིལ་སྤྱན་འབྲོལ། ལྷོས་པའི་ལྷ་བྱུག་ཟབ་མོའི་
གྲིང་བུ་བསྐྱུར། ཉགས་གྱི་བྱེད་སྤྱོད་ཆོགས་པི་མི་སྤྱོད། རྒྱ་བྱ་མཐའ་དག་དགའ་
ཞིང་རྣམ་པར་འབྲོ། སྤྱུ་སྤྱུག་རི་དྲགས་ཆོགས་རྣམས་རྒྱག་ཅིང་མཆོངས། །
དྲེགས་པའི་གྲང་ཆེན་སྤྱུགས་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་འགྱུར། ལྷ་སྤྱུག་གཞོན་ལུའི་ཆོགས་
རྣམས་རྒྱ་ཅལ་ཅེ། རི་དྲགས་མིག་ཅན་ཅེད་འཛིན་གར་བྱེད། རྩང་སྤོང་
རིག་འཛིན་དུ་མ་བསམ་གཏན་མཛད། ཏེ་རི་ཅོན་སྤྱོན་པའི་གྲིབ་བསེལ་
དང་། ལེ་ཤིའི་མེ་ཏོག་གྲུང་གྱི་ལྷིང་ཁང་ཅན། རིན་ཆེན་ལེ་ལྷག་སིང་མཐིང་
གའི་དབྱུས་མཐོ་བར། ལྷ་བཞོན་ལུའི་རྩོམ་སྤྱུགས་བཅུར་བ་ཀྱམ། བསྐྱུ་
དཀར་པོའི་སྤེང་བ་འབྲིགས་པའི་གཞིར། ཞེས་པ་དང་། གཞན་ཡང་། མཛེས་
ལྷན་སྤྱོན་ཤིང་སྤེང་བས་ཡོངས་བསྐྱོར་ཅིང་། རྣམ་མང་མེ་ཏོག་གཞོན་ལུའི་
འཛུམ་ཞལ་ལས། ཡིད་འཕྲོག་དྲི་བསྐྱུང་འབྲུལ་བས་མདུན་བསྐྱེད་ཏེ། མཐོང་
ན་མཛོན་དགའ་སྤྱོད་མོའི་ཆོས་དེར་ལྷགས། ཞེས་སོ། རྒྱུའི་རོལ་ཕྱིད་ལ་
བསྐྱེད་པ་པ་ལོར་བབས་གི་ཡལ་འདབ་ལས། དེ་དག་དབྱུས་སུ་ཡིད་འཕྲོག་

མཎ། །སྤྱུས་བྱས་ལངས་པ་མཐོང་གྱུར་ཏེ། །དག་པོའི་མིག་གསུམ་མེདག་ནི། །
ཞི་བྱེད་ཚུ་ཡི་ལྷ་མོ་བཞིན། །ཞེས་སོགས་དང་། །འཛིག་རྟེན་ཀུན་ཏུ་དགའ་
བའི་ཚྭས་གར་ལས། །ལྷག་མ་ཉིལ་བ་བཞིན་དུ་ཚུ་གྱུར་ནམས་སྤངས་ལྷ་ལམ་
མཐོང་བའི་སྤང་པོ་ལས། །སྤྱོད་ཀྱི་གྲང་ཆེན་ནམས་ནི་ཕྱི་ཞིང་སྤྱི་ཡིས་ཚུ་
གཏོར་ཐིགས་པའི་ཟེར་མ་ནམས། །ཡང་དག་ཆོམ་པ་སྦྱེ་འགྱུར་ཚུ་ཐིགས་མེ་
ཏོག་འབྲས་བུའི་འོད་ཟེར་མཛེས་པ་ལྟར། །དྲང་སྟོང་བདུན་པོ་ནམས་ནི་གསེར་
གྱི་བསྐྱེད་འཛིན་ཅིང་སྤྱུས་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་ཅིས་དང་། །ཡང་། དེར་ནི་ཁོར་
བུའི་རྒྱན་ནམས་རབ་བཀོལ་ནས། །རབ་བསིལ་ཡིད་འོང་གསྐྱའི་འཇུག་
པོགས་སུ། །མདོན་དགའ་མཚུངས་མེད་ཟླ་བ་གཞོན་ལུའི་ལུས། །དང་བའི་
སྤྲུལ་གྱིས་དགའ་སྟོན་སྤྱུས་ལ་ཞུགས། །ཞེས་སོ། །ཆར་འཕྱང་བའི་ཚུལ་
བརྗོད་པ། །སྤྱུ་ཀུན་ཏུ་དགའ་བའི་ཚྭས་གར་དུ། །ཏ་མི་ཅན་གྱིས་བྱུགས་ལུས་
ཅན་ལྷ་ཡི་མེ་ཏོག་སྤང་བས་རབ་ཏུ་མཛེས། །ཁོར་བུའི་རྒྱན་གྱི་འོད་དག་རིག་
པས་དྲངས་ཤིང་བཀྲ་བར་བྱས་པའི་གོས་དང་ལྷན། །བྲུབ་པའི་སྦྱེ་པོ་དག་
དང་ལྷན་ཅིག་སྤེལ་བར་གྱུར་པའི་རིག་འཛིན་འདི་དག་ནམས། །ཅན་གྱི་བ་
བསིལ་དག་ཏུ་དགའ་མའི་འཕྱང་ལྷག་ཏུ་གྱུར་ཆར་དག་འཕྱང་བར་བྱེད། །
ཅས་དང་། །འདིར་ཡང་། །རབ་དགའི་ཡིད་ཅན་ནམས་ནི་ཕན་ཚུན་དུ། །ཟིམ་
བུས་བལྟ་བཞིན་དགའ་སྟོན་མདུན་ས་དེར། །རོ་རུས་སྤུན་ཆོགས་དྲི་བསྤང་
བརྒྱ་པའི་ཆར། །བག་པོས་ཚུལ་གྱིས་འདོད་དགྱུར་འཕྱང་ཞིང་ཕྱེ། །ཞེས་

སོ། །དགའ་བའི་དགའ་སྟོན་བརྗོད་པ་ཀུན་ལའི་རྟོགས་བརྗོད་དུ། །ཡུལ་
འདི་སྦྱེ་པོས་སྤངས་ཤིང་ལེགས་པར་སྦྱིབ། །དབེན་པ་འབྱེད་པ་སྤུ་ཡང་མེད་
པ་འདིར། །རང་འདོད་དུ་འཇུག་མཛེས་བས་དུད་པ་ཡི། །སྤྱུ་སྤྱད་དར་མ་སྐལ་
ལྷན་ཉིད་ལ་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་དང་། །ཁོར་བཟངས་གྱི་ཡུལ་འདབ་ལས།
མཚུ་ཡི་སྤྱང་ཅིར་ཆགས་ལྷན་པ། །སྤྱང་ཅི་འཕྱང་བས་བཞིན་དུ་དེས། །རིག་
པར་བཞིན་གྱི་ཚུ་སྦྱེས་ནི། །དུད་ཅིང་བསྐྱོ་ཅན་དེ་འདར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་
པ་ལྷ་བུའོ། །སྤྱར་ཡང་། །ཕན་ཚུན་ལག་ནས་དྲངས་ཏེ་ཡངས་པའི་བྱང་། །
གཞོན་ལུའི་གཞུགས་རིག་པའི་བདེ་སྟོང་ནས། །ཕྱི་དགས་སྤར་ཡང་དམ་
པོར་བཅིངས་གྱུར་པ། །འོ་མའི་མཆོལ་ཟླ་ཟེར་བབ་པ་བཞིན། །ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པ་ལྷ་བུའོ། །མ་ཆོགས་པ་ནི་སྤྱད་པ་ལས། །དཔེར་ན་འདོད་ཆགས་ཆོས་
ལ་སྤྱོད་པའི་སྦྱེས་བུ་ཞིག་ །བུད་མེད་དུས་བཏབ་དེ་དང་མ་འཕྲད་དེ་ཡིས་ནི། །
ཉིན་གཅིག་སེམས་གྱི་ནམ་པར་སྤྱོད་པ་རི་སྦྱོད་པ། །ཞེས་པ་དཔེར་བྱས་ཏེ་
གསུངས་པ་འདི་ལྷ་བུ་བརྗོད་པ་ནི། །སྤྱུ་ཀུན་ཏུ་དགའ་བའི་ཚྭས་གར་ལས།
ཅན་གྱི་འཕྱི་ཤིང་དག་གི་ཁང་པ་ནི། །ཟླ་བ་ཁོར་བུའི་རྟོ་དང་ལྷན་མོད་ཀྱང་། །
ཟླ་བ་ཞིན་མ་བུལ་འདི་ལ་བདག་མི་དགའ། །ཟླ་འོད་དང་བུལ་མཚན་མོའི་
སྦྱོ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། །འདིར་ཡང་། །གཅིག་ལ་གཅིག་སེམས་
རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ཡིས། །ཟུར་མིག་ལྷགས་ཀུས་ཡང་ཡང་བསྐྱུལ་ན་ཡང་། །
བྱང་དུ་བཀོད་ལྷན་ནམ་མཁའི་ཁོར་བུ་འདིས། །འཕྲེན་ནས་ཤིན་ཏུ་རིང་བའི་

ཉེན་མོར་སྒྱུལ། ཟེས་སོ། །བག་མ་ལེན་པ་ནི་སྒྲིན་བཞོན་ཡལ་འདབ་ཏུ།
དེ་ནས་བག་མའི་དགའ་སྟོན་ཆེན་པོ་ལ། ཆོ་ག་བཞིན་ཞུགས་གྲུབ་བདག་
ལུ་མོ་ཡི། །ལག་བཟུང་མེག་པ་གསར་པའི་བདུད་རྩི་ཡིས། །རིག་འཛིན་རྒྱལ་
པོའི་སྤྲུལ་ནི་དགའ་བར་གྱུར། ཟེས་དང་། །འདིར་ཡང་། རིང་ནས་མཛོན་
འདོད་ཡུལ་མིག་ཡངས་མ། །རྣམ་མང་ནོར་བུའི་འབྱོར་པ་དང་བཅས་པར། །
རབ་ཏུ་དགའ་བའི་སྒྲུ་གར་རོལ་མོ་ཡིས། །མཛེས་པར་བསུས་ཏེ་བག་མའི་
དགའ་སྟོན་བསྐྱེད་ས། །ཞེས་སོ། །གཞོན་ནུ་སྒྲེ་བ་བརྗོད་པ་ནི། །གཙུག་ན་
ནོར་བུའི་རྟོགས་བརྗོད་དུ། དེ་ནས་དུས་ནི་ཡོངས་རྫོགས་ཏེ། །མཁའ་ལ་
བདུད་རྩིའི་འོད་ཟེར་བཞིན། །འགོ་བའི་རབ་རིབ་ཀྱན་འཛམས་ལ། །ལ་མོ་
ལ་ནི་བཅས་པར་གྱུར། ཟེས་དང་། །ཡང་སྒྲས་པ། །ལུས་འཛིན་ཆལ་རབ་མཆོག་
ཏུ་གང་གྲགས་པར། །ལྟར་བཅས་འཛིག་རྟེན་ཀྱན་ན་མཚུངས་མེད་སྟེ། །མཚན་
དཔེ་ཉི་མ་བརྒྱུ་པའི་སྤང་བ་ཅན། །ཤྭ་ཀྱའི་སྤྲུལ་དེ་འགོ་བའི་དཔལ་དུ་བརྟམས། །
ཞེས་སོ། །གཞོན་ནུ་འཕེལ་བ་བརྗོད་པ་སྤང་བོ་ཅན་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་དུ། རི་
བོང་ཅན་བཞིན་གྱིས་པ་དེ། །དུས་ལ་སྒྱུ་རྩལ་ཆགས་གནས་གྱུར། །འཛིག་
རྟེན་ཀྱན་གྱི་མིག་གི་གཉེན། །འོད་ཟེར་ལྷན་ཞིང་རབ་ཏུ་མཛེས། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་པ་དང་། །ཡང་། དེ་ཡི་ལང་ཆོའི་བླ་བ་སྟོ་གྲོས་གྱི། །འོད་ཟེར་བཟང་
པོ་འགྲན་པ་བཞིན་དུ་འཕེལ། །གྲིས་པ་གཞོན་ནུའི་རྩེ་དགའི་རོལ་པས་གྱང་། །
གཞན་ཡིད་དགའ་བའི་རྒྱ་མཚོ་རྣམ་པར་འཕེལ། །ཞེས་སོ། །གྲོས་བྱེད་པ་

བརྗོད་པ་ནི། །འཕགས་སྒྲིས་པོའི་ཡལ་འདབ་ཏུ། །འཕགས་སྒྲིས་པོ་ནི་ཉེར་
རྟུགས་པས། །ཤྭ་ཀྱ་རྣམས་གྱིས་བགྲོ་བ་བྱས། །སྟོག་དང་ལྷན་ཅམ་སྒྱུ་ལ་
ཡང་། །འུ་ཅག་འཆོ་བ་མི་བྱའོ། །ཞེས་དང་། །ཡང་སྒྲས་པ། རི་དབང་རྣམས་
གྱིས་ཡོངས་བསྐྱོར་ལྷན་པོ་བཞིན། །རབ་ཡངས་བརྟན་པའི་སྟོ་མངའ་མིའི་
དབང་པོ། །གསལ་མཛེས་སྟོན་པོའི་ཆོགས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། །རྒྱལ་ཐབས་
མཛོན་པར་མཐོ་བའི་གྲོས་ལ་ཞུགས། །ཞེས་སོ། །
པོ་ཉ་བགྲོད་པ་བརྗོད་པ་ཡབ་སྤྲས་མཛེས་པའི་ཡལ་འདབ་ལས། །ཡིད་ལ་
རིབ་འདི་ཡི་ས་ཡི་བདག །དེ་ལྟའི་སྤྲུལ་བཞིན་མདུན་དུ་སོང་བའི་ཆོ། །དེ་
ཡི་དྲིན་གྱིས་རབ་བྱུང་གསལ་བྱས་པའི། །དགའ་བའི་རོ་ལྷན་འཆར་ཀ་ཡང་
དག་འོངས། །ཞེས་དང་། །འདིར་བརྗོད་པ། །རྒྱལ་ཕན་རྣམས་གྱི་རལ་པའི་
ཅོད་པན་ལ། །འབབ་སྟེགས་བྱེད་པ་མི་ཡི་དབང་པོའི་བཀའ། །ནོར་བུའི་དོ་
གལ་འཛིན་བའི་པོ་ཉ་རྣམས། །ལྟར་བའི་ཤྭགས་གྱིས་ཡུལ་གཞན་རྣམས་སྒྱ་
སོང་། །ཞེས་སོ། །ཡུལ་གཞན་དུ་བགྲོད་པ་མ་སྟོ་རྒྱ་བཟང་མའི་རྟོགས་བརྗོད་
དུ། དེ་ནས་མཚན་མོ་འདས་གྱུར་ཏེ། །སྤྱོད་དག་སྟོང་ཐམས་ཅད་ནི། །སྟོ་
ཆོགས་ལྷ་ཡི་ཆས་ལྷན་པའི། །གཞལ་ཡས་ཁང་ནས་མཁའ་ལ་གཤེགས། །
ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། །ཡང་དེའི་དཔེ་བརྗོད་པ། །གསེར་
གྱི་རྒྱན་ལྷན་རྟ་མཆོག་དུ་མ་ཡིས། །འཕགས་པར་བྱངས་པ་ནོར་བུའི་གིང་རྟ་
ལ། །དབྱེས་བཞིན་བཞུགས་པ་ས་ཡི་བདག་པོ་འདི། །རྣམ་མང་ཡུལ་གྱི་

བཀོད་པ་བལྟ་བཞིན་འདོད་། །ཞེས་སོ། །གཡུལ་འཐབ་པ་བརྗོད་པ་བརྒྱ་
ཁྱིན་གྱི་རབས་ལས། དེ་ནས་མཚོན་ཆ་འབྲུགས་པ་ཡི། །སྤྱི་ཆེན་གཡུལ་ནི་
བསྐྱེས་པ་དང་། །རྩ་བརྩུང་སྤྱི་ནི་དྲག་པོ་ཡིས། །ནམ་མཁའ་འོ་རོས་ནི་རལ་བ་
བཞིན། །ཞེས་སོགས་སྤྱི་ཆེར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། །འདིར་ཡང་། དྲག་
པོའི་ལྟ་དམག་འདུས་པའི་བ་དན་ནི། །དག་ལྟ་འབྱུང་པའི་རྒྱུ་གིས་ཉེར་བསྐྱོད་
པ། །འཛིགས་རུང་སྤྱི་ནི་ནག་འབྲུགས་པའི་འབྲུག་སྤྱི་བཞིན། །དཀར་ཕྱོགས་
ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་དཔའ་རར་བསྐྱེད། །ཅེས་སོ། །འདྲེན་པ་དར་བ་བརྗོད་
པ་ནི། ར་ལས་རྩེ་ཉོགས་བརྗོད་དུ། །ལྷག་མ་རལ་བས་བདེར་གནས་པ། །
མཐའ་དག་ཚུ་གཉེར་རྒྱབས་ཀྱིས་ནི། །སྒྲ་རགས་ལྷན་པའི་ནོར་འཛིན་མ། །
མ་ལུས་དཔུང་བས་གཟུང་བར་འབྱུང། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །
འདིར་སྤྲིད་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་འདྲེན་པ་དར་བ་ལ་མཚོན་ན། མཐའ་བཞིའི་
སྤྱི་བོ་དྲེགས་པས་བསྐྱེདས་པའི་སྤྱིང་། །གང་གི་མཚན་གྱིས་བསྐྱེགས་པས་
འདར་བྱེད་པ། །སྤྱི་ཆེན་སྤྱི་སྤྱི་བཞིའི་མཛོན་མཐོ་མའི་དབང་བོ། །སྤྱོབས་
འབྱོར་ཉི་མ་བྱེ་བའི་སྤྱིང་བ་འབར། །ལྟ་བུ་དང་། །ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་འདྲེན་
པ་དར་བ། །མཁུན་མཚོག་འཇམ་དཔལ་དགུས་པའི་འཇུམ་དཀར་གྱིས། །ཡིད་
ལ་འཛིགས་བྲལ་སྤྱོབས་པའི་སྤྱོབས་བྱིན་པས། །མང་ཐོས་སྤྱི་ཞགས་རྒྱུང་བའི་
སྤྱིང་ཆེན་ཆོགས། །ཟིལ་གཞོན་སྤྱི་བའི་སང་གེ་སྤྱི་མ་མཚོག་ །ཅེས་པ་ལ་སོགས་
པ་ཡོན་ཏན་སྤྱི་ཆོགས་པ་གང་དང་གང་གི་ཆ་ནས་དར་བ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་ཡུལ་ལ་བསྐྱེགས་བརྗོད་གྱི་སྤྱི་ནི་དོན་བསྐྱེན་པའི་ཞར་བྱུང་དུ་
བསྐྱེགས་པ་བརྗོད་པའི་ཆོག་འདི་ལ་སྤྱི་ནི་དོན་ཉམས་འབྱུང་རྒྱལ་གསུངས་
པ། །སྤྱི་མ་ཉམས་འདོད་པ་ལྟར་ན། །ཐོག་མར་བསྐྱེག་བྱའི་འདྲེན་པ་ལ་དཔའ་
མཛེས་སོགས་ཡོན་ཏན་གྱིས་བསྐྱེག་པ་ཆེན་པོ་ཉེ་བར་བཀོད་ནས། དེ་ཡིས་
ནི། །གཞན་དག་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་ཅེས་པའི་དག་གི་རྒྱལ་ལམ་ལམ་འདི་རར་
བཞིན་དུ་དག་སྤྱོར་མཛེས་པ་ཡིན་མོད་གྱི། །རིགས་མཐོ་བ་དང་བཙོན་འབྲུས་
སྤྱི་ཆེ་བ་དང་མང་དུ་ཐོས་པ་སོགས་ཀྱིས་དག་པོ་ལ་ཡང་སྤྱི་ཆེར་བསྐྱེགས་པར་
བྱས་ནས། དེ་འདྲའི་དག་པོ་རྒྱལ་བར་དཀར་བ་ལས་ཀྱང་བསྐྱེག་བྱའི་འདྲེན་
པ་ཉིད་རྒྱལ་བར་བརྗོད་ན། །བསྐྱེག་བྱའི་འདྲེན་པ་ནི་ཆེས་བྱེད་པར་འཕགས་
པ་བརྗོད་པའང་ཡིན་པས་སྤྱོར་རྒྱལ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སྤྱོད་དཔོན་དབྱུག་པ་ཅན་བདག་
དགའ་བ་སྤྱིས་ཤིང་དེ་ལྟར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་ལྷག་པ་བཤད་པ་ལ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་བསྐྱེན། དེ་ལ་དབྱེ་བ་གཉིས་སུ་
འདོད་པ་དགག་ དང་པོ་དག་གང་ལ་རྒྱུང་པ་སོ་སོར་བཅད་པ་མེད་པའི་
ཆོག་གིས་རྒྱན་ནི་ལྷག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་སྤྱི་ནི་དག་སྤྱི་བ་སྤྱི་
མ་རྟུ་ཞེས་པས་འདི་སྤྱི་དུ་བརྗོད་པ་དག་དང་གཏམ་ཞེས་པ་ལྷག་པ་དེ་ཡི་
རབ་དབྱེ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། དེ་ལ་འདྲེན་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །རང་གི་
སྤྱོད་པ་དང་ཡོན་ཏན་བསྐྱེག་པ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ནི་བརྗོད་པ་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་འདོད། །ལོ་ཞེས་པ་མ་རངས་པའི་ཆོག་གོ། །གཞན་གཏམ་ནི་འདྲེན་པ་

གཞན་ལ་བསྐྱུགས་པ་ལམ་བསྐྱུགས་པ་མིན་པ་གཏམ་པ་ལ་བ་གཞན་གྱིས་
ཀྱང་རུང་སྟེ་མདོར་ན་རང་མིན་པ་གཞན་ཞིག་གི་རང་ཚུལ་བརྟེན་པ་ལོ། །དེ་
ལ་རི་སྐད་དུ། རང་གིས་རང་ལ་བསྟོད་པ་ནི། །བརྒྱ་བྱིན་ཡིན་ཡང་མཛེས་པ་
མིན། །ཞེས་པ་ལྟར་རང་གི་ཡོན་ཏན་རང་གིས་བསྐྱུགས་པ་འདྲི་སྟོན་དུ་མི་འགྱུར་
རམ་ཞེ་ན། དགོས་པ་ཡོད་པ་འདྲི་སྐྱབས་འདིར། རང་གི་སྟོད་པ་དང་ཡོན་ཏན་
ཡོད་པ་རི་ལྟ་བུར་བསྟན་པ་ནི། རྩལ་མེད་ཅིང་ཡང་དག་པར་བདེན་པ་འདྲི་དོན་
ཅན་གྱི་བསྐྱུགས་པ་ཡིན་ཕྱིར་སྟོན་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་མ་དེས་
པ་བརྟེན་པ། འོན་ཀྱང་རྣམ་གཞག་དེ་ལྟ་བུ་ལ་དེས་པ་མ་མཐོང་སྟེ་འདྲེན་པས་
རང་གི་ཡོན་ཏན་རི་ལྟར་བརྟེན་པ་འདྲི་དག་དེ་ལྟ་བུ་སྐྱབས་དེར་ཡང་འདྲེན་པ་
རང་ཉིད་ལས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་བརྟེན་དུ་རུང་བ་འདྲི་བྱིར། གཞན་གྱིས་བརྟེན་
པ་གཏམ་དང་། རང་གིས་བརྟེན་པ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མི་འདྲ་བ་འདྲི་བྱུང་
པར་རམ་ཐ་དད་དུ་དབྱེ་བ་འདྲི་རྒྱུ་ནི་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་དེ། དག་གི་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་རང་གཞན་སྤྱི་ཀྱང་བརྟེན་དུ་རུང་བ་ལ་བྱུང་མེད་པ་འདྲི་བྱིར་རོ། །གལ་
ཏེ་སྟོ་ཞེས་པ་ཐོག་མར་འདྲེན་པ་རང་ཉིད་གྱིས་བརྟེན་པ་དང་། གཞན་སྟོ་ཞེས་
པ་གཞན་གྱིས་དེ་ལ་ལན་དུ་དོན་འདྲི་བ་སོགས་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་དབྱུགས་
མཚམས་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་བརྟེན་པ་འདྲི་ཐ་དད་པ་ཡི་རྟགས་
ཡིན་ཏེ། གཏམ་ལ་ནི་གཞན་སྟོ་ཁོ་ནས་བརྟེན་དགོས་པས་དེ་མེད་དོ་སྟུམ་ན།
རང་གི་བསྐྱུགས་པ་བརྟེན་པ་འདྲི་ཞུར་ལ་བྱུང་བ་ལམ་ཞུར་གྱི་གཏམ་རྣམས་དག་

ལ་ཡང་། རི་ལྟར་ན་འཕགས་མ་སྟེ་རྒྱལ་བ་འདྲི་ཡུམ་ལ་སོགས་པར། སྟོན་
པས་གསུངས་པ་དག་དང་པོ་འདྲི་སྟོ་ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་སོགས་འཁོར་གྱིས་
དྲིས་པ་གཞན་སྟོ་དག་ཅིས་མི་འཇུག་སྟེ། དེ་ལྟར་ཞུགས་པ་ལ་དབྱུགས་མཚམས་
ནི་ཤུགས་གྱིས་གྲུབ་པོ། །གལ་ཏེ་ལྷ་སྟོ་ཞེས་གཞོན་ལུ་མ་རྟེན་པ་དང་། སོགས་
ཁོངས་ནས་དུས་བཏབ་སྟེ་མ་ཚོགས་པ་དང་། དལ་གསོ་བ་སོགས་སམ། ཨ་
ཤུ་སའི་ཞེས་པ་དབྱུགས་མཚམས་ཏེ། ཐོག་མར་རང་གིས་བརྟེན་པ་དང་།
དེ་པན་ཆད་གཞན་གྱིས་གཏམ་དུ་བྱས་པ་འདྲི་དབྱུགས་མཚམས་ཐ་དད་པ་འདྲི་
དབྱེ་བ་ཅུ་མ་བརྟེན་པ་འགའ་ལ་མཐོང་དུ་རྒྱག་ཀྱང་། དེ་ལས་དེ་གཉིས་དབྱེ་
བ་ཐ་དད་དུ་ཅི་ལ་འགྱུར་ཏེ་དེ་དག་གཏམ་ལ་འང་ཡོད་པ་འདྲི་བྱིར་རོ། །འདིར་
དཔེར་ན་བྱུ་བ་འཇུག་གིས་བདག་མི་འུ་ཐུང་དུ་བྱས་ཏེ་གོ་མ་པ་གསུམ་གྱི་ས་
བསྐྱུང་བ་འདྲི་སྟེ་ཐབས་གྱིས་ས་ཐོག་ནས་ལྟ་མིན་སྟོབས་ལྟན་ས་ཡི་འོག་ཏུ་
བཅིངས་པར་བྱས་སོ། །
ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རང་མིང་གིས་བསྟན་ནས་བརྟེན་དགོས་པས་སྟོ་ཞེས་དང་། དེ་
གཞན་གྱིས་བརྟེན་ཆེ་བྱུ་བ་འཇུག་མི་འུ་ཐུང་དུ་བྱས་ཏེ་སོགས་གཞན་གྱི་མིང་
གི་སྟོ་ནས་བརྟེན་དགོས་པ་འདྲི་གཞན་སྟོ་ཞེས་པ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་གོ་བར་བྱའོ། །
དེ་བྱིར་གཏམ་དང་བརྟེན་པ་ཞེས་མིང་གཉིས་པོ་དག་གིས་དེགས་གཅིག་མཚོན་
པ་ལ་བྱུང་མེད་དེ། རང་གི་ཡོན་ཏན་བརྟེན་པ་དང་། རང་གི་ཡོན་ཏན་གཏམ་
དུ་བྱས་པ་འདྲི་ལ། དེ་བཞིན་གཞན་གྱིས་ཀྱང་དེ་གཉིས་འདྲའོ། །ལྷག་མ་

ཞེས་པ་ལྷུག་པའི་དབྱེ་བ་གཞན་བརྗོད་པའི་རིགས་རྣམས་ཀྱང་བཀག་པ་འདི་
ཉིད་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པར་འགྱུར་ཏེ་རི་ལྷོ་རྒྱལ་ཀྱང་དེ་དག་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད་
པར་བསྐྱབ་མི་ལུས་སོ། །གང་གི་སྤྱིར་བཏགས་སྤྱོད་པ་དང་། གཡུལ་འགྱུར་
པ་དང་ནི། དུས་བཟང་སྟེ་མ་ཚོགས་པས་བསྐྱུ་བ་དང་ནི། འདྲེན་པ་དར་བ་
ལ་སོགས་པའི་བརྗོད་ཚུལ་དེ་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་པ་ཅིངས་པ་ཡི་སྟེན་དངགས་
ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་མཚུངས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་དག་བརྗོད་པ་དང་གཏམ་
ཀྱི་བྱུང་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་མིན་ཏེ། རང་ཉིད་ཀྱིས་བུ་མོ་
སྟོན་པ་དང་། གཡུལ་འགྱུར་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་སྟེན་དག་ཏུ་བྱས་པ་བརྗོད་
པ་དང་། གཞན་ཞིག་གིས་བུ་མོ་སྟོན་པ་དང་གཡུལ་འགྱུར་པ་སོགས་དེ་
ལས་གཞན་པ་དག་གིས་སྟེན་དག་ཏུ་བརྩམ་པའི་གཏམ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་
སོ། །ཀྱལ་ཏེ་སྟེན་དག་མཐའ་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱུར་བ་དང་། གཞན་ཀྱི་
སྐྱུར་བ་མི་ཞོར་བའི་དག་སྐྱུར་བ་ནང་གི་བསམ་པས་བྱས་པའི་རྟགས་ལས་
བརྗོད་པ་དང་གཏམ་གང་ཡིན་པ་གཞན་དང་གཞན་དུ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་
རམ་ཟེར་ན། དེ་ལྟ་བུའི་དག་གི་སྟོན་ནས་གཞན་དུ་རྟོགས་པར་ལུས་མོད་ཀྱི།
དེ་ལྟར་ན་ཡང་བརྗོད་པ་དང་གཏམ་ཐ་དད་པའི་སྟོན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཚིག་
འདི་རང་རམ་གཞན་སྤྱིས་སྤྱིས་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་འདོད་དོན་འགྱུར་པར་
བྱེད་པ་ལ་ཡན་ལག་གམ་སྟོར་བྱ་ནི། དག་སྐྱོར་ལ་མཐའ་པ་རྣམས་ལ་ཅིས་མི་
འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་དག་སྐྱུར་བ་དེ་ནི་བུ་མོ་སོགས་སྟོན་པའི་བྱེད་པོ་རང་

ཉིད་ཀྱིས་སྤྱིས་པའི་ཚིག་དང་། དེ་ལས་གཞན་དག་གིས་སྤྱིས་པའི་ཚིག་གང་
ཡིན་རྟོགས་པར་བྱས་ཀྱི། བརྗོད་པ་དང་གཏམ་ཀྱི་བྱུང་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་
དུ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འདྲེན་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རང་གིས་བསྐྱེད་པས་
པ་དང་། གཞན་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཞན་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་
ཞོར་བུ་དང་སྟེན་སོགས་ཀྱི་བསྐྱེད་པས་པ་བརྗོད་པའི་ཚིག་རྣམས་ལ་འང་སྐྱུ་བ་
པོ་སྤྱིས་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་པ་སྟེ་སྟེ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་སོ། །
འཆད་ཚུལ་འདི་གངས་ཅན་འདི་ན་བདག་གཅིག་བུའི་སྟོས་བཞོད་པ་སྟེ། རྩ་
འབྲེལ་རྣམས་སྤྱོད་ཞེས་པ་ཁ་སྟོན་ནང་ཚན་ཁ་སྟོན་པར་པ་སོགས་དང་། གཞན་
སྟོན་མཉམ་ཀྱི་ནང་ཚན་པ་ར་མ་གྱི་ཞེས་གཞན་སྟོན་སྟེ་བསྐྱུར་དང་། དབྱུགས་
མཚམས་ལའུའི་མཚམས་སམ། སྟེ་བསྐྱུར་ཀྱི་རལ་བསའི་དབྱུགས་མཚམས་
འདུག་པ་སྟེ་དེ་རྣམས་གང་ལ་ཡོད་པ་བརྗོད་པ། མེད་པ་གཏམ་ཞེས་བྱ་མ་
ཏས་ཟེར་བར་བྱས་ནས་དགག་པ་བརྗོད་པ་འདུག་ཀྱང་འདི་ལ་དོན་གོ་རྒྱ་ཅི་
ཡང་མི་སྤྱད་སྟེ། བྱ་མ་ཏེ་གཞུང་ཅོམ་ལུས་པ་དཀྱིས་སྟོན་སྐྱུར་བྱས་པ་
ཞིག་ཡིན་པས། དེས་ལྷུག་པའི་བརྗོད་པ་དང་གཏམ་གཉིས་ཀར་ཁ་སྟོན་སོགས་
ཀྱི་སྟེ་བསྐྱུར་འདུག་ཏུ་མེད་པ་ཅིས་མི་ཤེས་ཏེ་སྟེ་བསྐྱུར་ནི་ཚིགས་བཅད་ལ་
འདུག་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེར་མ་ཟད་ཁ་སྟོན་སོགས་ཀྱི་སྟེ་བསྐྱུར་འདུག་མི་
འདུག་གི་སྟོན་སྟེ་བརྗོད་པ་དང་གཏམ་ཀྱི་བྱུང་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅིའང་
མེད་པས་སྐྱབ་བྱེད་འབྲེལ་མེད་འདི་འདྲ་གཏན་ནས་འགོད་དོན་མེད་འདྲ་ལ།

དེ་བཞིན་ལསྟོ་སོགས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡང་ཅི་ཡིན་ཡང་གོ་རྒྱུ་མི་སྣང་ངོ་། །སྟོན་
 འགྲེལ་དབྱངས་ཅན་དག་གི་རོལ་མཆོ་ལས་ཁ་སྟོ་སོགས་བཤད་ཚུལ་སྤར་
 ལྟར་ལ། ཞར་གྱི་གཏམ་ཞེས་བྱ་མ་ཏེ་བྱོད་ཀྱིས་བརྗོད་པའི་བསྟན་བཅོས་སུ་
 འདོད་པ་གི་རྣ་ཏེ་སྟེ་མོན་པར་གྲགས་པ་ལྷག་པའི་སྟན་དག་གི་བསྟན་བཅོས་
 འདི་ལ་ཞར་གྱིས་བྱུང་བའི་ཆོགས་བཅད་དག་ལ་ཁ་སྟོ་དང་གཞན་སྟོ་དབྱགས་
 མཚམས་སུ་སྟོད་པ་ཡོད་མོད་ཀྱང་། བྱོད་རང་གི་གཏམ་གྱི་སྤྱད་པའི་སྟན་དག་
 གི་གཞུང་དུ་འདོད་པ་ལསྟོ་གྲ་ཏེ་སྟེ། དཔལ་མོ་ལེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལྷག་
 པའི་སྟན་དག་གི་གཞུང་འདི་ལའང་། ཞར་གྱིས་བྱུང་བའི་གཏམ་རྒྱུས་ཀྱི་
 ཆོགས་བཅད་ལ་རྩ་ཏི་འཕགས་མ་དང་རྩེས་བསྟགས་ཀྱི་སྤེབ་སྟོར་སོགས་
 དངོས་སུ་མཐོང་བ་བཞིན། སྟོ་དང་གཞན་སྟོ་དབྱགས་མཚམས་སོགས་འཇུག་
 ཏུ་ཅིས་མི་རུང་ཞེས་རྩ་བྱིའི་རྒྱ་འགྲེལ་ན་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡོད་སྟེ། དེའི་
 རྩེས་སུ་འབྲངས་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་ཅིང་། ཡང་ན་ཨ་ཤ་ས་ཞེས་པ་ཡོད་བརྟན་
 ལྟན་པར་བསྐྱར་ན་སྟོས་གར་གྱི་མཚན་ཉིད་སྟོ་སྟེ་སྟུ་བ་དང་། གཞན་སྟོ་ལན་
 འདེབས་པ་ཡོད་བརྟན་ལྟན་པ་དེ་ལ་ཡོད་ཆེས་པ་གསུམ་དུ་བཀྲལ་བའང་སྟངས་
 གྱེ། དེ་རྒྱུས་གང་ལྟར་ཡང་ཆོག་ཙམ་རྩེས་སྟོས་བྱ་རུང་གི་དོན་འདི་ཡིན་གོ་
 རྒྱུ་མི་འདུག་པས་རེ་ཞིག་གོང་ལྟར་བཀྲལ་བ་ཡིན་ལ། སྤྱད་འདི་ལས་ལེགས་
 པའི་གོ་བ་གཏིང་ཚུགས་བསྟེན་ལུས་འབྱུང་གི་དོན་དེ་ལྟར་བཤད་འཚལ་ལོ། །
 གསུམ་པ་སྤེལ་མ་ནི་སྟེད་རིགས་འདྲེས་པའི་སྟོས་གར་གྱི་གཞུང་ལ་སོགས་

པ་སྟེ་དེ་ལྷམས་ནི་སྟེ་ར་ཏ་དང་བོ་ཏ་ལ་སོགས་པ་གཞུང་གཞན་ན་རྒྱས་པར་
 ཡོད་ལ། དེ་འདྲ་བའི་ལྷག་པ་དང་ཚིགས་བཅད་གཉིས་ཀའི་རང་བཞིན་ཅན་
 དེ་ལ་ཡང་ཅ་སྟེ་ཞེས་པ་མངོན་པར་བརྟེན་དོ། །འདི་ལ་བཅད་ལྷག་སྟེ་ལ་མ་
 ཡིན་ཞིང་། ལྷག་པ་མང་བའི་བར་བར་བཅད་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་ཅ་མ་བྱ་ཟེར་ཏེ་
 དཔལ་བོའི་སྒྲིས་རབས་སོ་བཞི་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་ཀྱང་བཤད། ཁ་ཅིག་ཚིགས་
 བཅད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྟེ་བ་སྟོར་ལྷམས་ཚུལ་བཞིན་བསྒྲིགས་པ་དག་གཅིད་
 མཚམས་མི་མངོན་པར་དག་རྒྱན་གཅིག་གི་ལྷག་པར་བརྟེན་པ་དེ་ཁྱེ་ག་ཞེས་
 དབྱས་པ་ལྟར་དགུས་གཅིག་ཏུ་རྒྱན་ཆགས་པའི་དག་དེ་ལ་ཅ་མ་བྱ་ཞེས་སུ་
 བཤད་དེ། དུས་ཀྱི་ལེའ་ལའི་བརྟེན་པ་རྒྱན་ཆགས་པ་ཁྱེ་ཏེ་ལེགས་པའི་
 གྲགས་པས་མཛད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་
 བཤད་དེ་ནི་ལྷག་པའི་བྱེ་བྲག་ཅིག་ཡིན་པས་ལུས་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་ལྷག་
 པར་གཏོགས་སོ། །

གཉིས་པ་སྟོན་དག་གི་ལུས་དེ་ཉིད་སྐད་གང་ལ་བརྟེན་ཚུལ་བཤད་པ་ནི། དག་གི་རང་བཞིན་དེ་དག་གྱང་མི་སྒྲི་ཏ་སྟེ་ཡེགས་སྐྱར་གྱི་སྐད་དུ་བརྟེན་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཁ་གྱི་ཏ་རང་བཞིན་གྱི་སྐད་དང་། ཨ་བ་ལྷོ་ཤ་ཞེས་ཟུར་ཆག་གི་སྐད་དང་། དེ་རྣམས་འདྲེས་མ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་བཞི་དུ་སྟོན་དག་ལ་མ་ཁས་པས་གསུངས་པ། དེ་ལས་ཡེགས་སྐྱར་ཞེས་བྱ་བ་ལྷ་ཡི་ནི་སྐད་ཉིད་དུ་སྟོན་གྱི་དྲང་སྟོང་ཆེན་པོས་གསུངས་སོ། །ཅུ་བ་ཡེགས་སྐྱར་དེ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་རྣམ་

པ་དེ་དང་མཚུངས་ལ་ཅུང་ཟད་ཟུར་མི་འདྲ་བ་གང་ཞིག །ཡུལ་ཙན་ཞེས་ཡུལ་
ཆེན་པོའི་དག་ཏུ་གྱུར་པ། ལེགས་སྐྱུར་གྱི་སྐད་གཅིག་ལ་ཡུལ་སོ་སོའི་སྐད་
གྱི་རྣམ་འགྱུར་གྱིས་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་པ་ནི། བྲ་གྱི་ཏའམ་རང་
བཞིན་གྱི་སྐད་ཅེས་བྲ་བ་དག་གི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཡུལ་ལའོར་ཆེན་
པོ་ཡུལ་དབུས་མ་ག་རྩུ་ལ་བརྟེན་པའི་སྐད་ནི་ལྟའི་སྐད་དང་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བས་
ལེགས་བརྗོད་དམ་ལེགས་བཤད་རིན་ཆེན་དག་གི་འབྲུང་གནས་གྱི་རྒྱ་མཚོ་
ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །སེ་རྒྱས་བཅིངས་ཞེས་པ། སེ་རྒྱ་ནི་འཆིང་བྱེད་དེ་ལེའུ་དང་
ཟམ་པ་སོགས་ལ་འཇུག་པ་ལས། སྐབས་འདིར་སྟན་དག་ཆེན་པོ་ལེའུས་
བཅིངས་པ་སོགས་གྱི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི་དག་རྩལ་ལུས་པའི་རང་བཞིན་ཙན་
ཞེས་སོ། །སོགས་ཁོངས་ནས་ལེའུ་མེད་ཀྱང་དག་མང་པོ་ཡོད་པ་གོ་དགོས་
འདྲ། ཡང་ན། རྒྱལ་པོ་རྩུ་མ་ཉམ་སྟོན་ཡུལ་དུ་དམག་བྲངས་ནས། རྒྱ་མཚོ་
ལ་སེ་རྒྱ་རྩུ་རྩུ་ལྟེ་ཟམ་པ་བཅུགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྟན་དག་ཏུ་སྐྱུར་བའི་བསྟན་
བཅོས་ཡོད་པ་དེ་ལ་སེ་རྒྱས་བཅིངས་པ་ཞེས་བྲ་ལ། དེ་ལ་སོགས་པའི་སྟན་
དག་པ་ལ་མོ་ཆེའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་གང་ཞིག །ཡུལ་མ་ག་རྩུ་བའི་སྐད་
གྱིས་བརྩམས་པ་རྣམས་ནི་རང་བཞིན་གྱི་སྐད་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པར་རིག་པའམ་
ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་བཤད་པ་འདི་ལེགས་པར་མངོན་ནོ། །དེར་མ་ཟད་སྐྱུ་
ར་སེ་ན། ལྟའི་སྟེ་ཞེས་པ་རྒྱ་གར་ལྟོ་ཕྱོགས་པའི་སྐད་དང་། ཤར་ཕྱོགས་གོ་
རྒྱ་དང་། ལུང་ཕྱོགས་ལྟ་རྒྱ་དང་། བྱང་པ་ལྟེ་ལི་ལྟེ་ལེན་ཞེས་པ་དང་། གཞན་

ཡང་དེ་འདྲ་ཡུལ་ཀུན་ལ་སོགས་པ་ཡི་སྐད་ནི་ཡུལ་དབུས་གྱི་སྐད་དང་ཉེ་བས་
རང་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྲའི་མིང་རམ་ཐ་སྟན་ལ་ཉེ་བར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་དེའི་ཁོངས་
སུ་བསྟུའོ། །རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་བ་ལང་རྩི་ཞེས་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐད་
གྱི་ཆོག་རྣམས་ནི། སྟན་དག་གི་ལུགས་ལ་ཟུར་ཆག་པའི་སྐད་ཅེས་སུ་གནས་
སོ། །དེ་ཡང་སྟོན་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་ཐུན་ཞིག་ཏུ་བྱུང་འཇུག་གིས་བ་ལང་སྟོང་
བའི་རྩི་བོར་བྲས། ཆར་ཆེན་པོ་བབ་པའི་ཆེ་རི་བོ་བཏོག་ནས་བ་ལང་གི་བྲ་
རྣམས་བསྐྱངས་པར་བྲས་པས་བྲུབ་འཇུག་ལ་གོ་བོ་རྩུ་སྟེ་བ་ལང་རྩི་ཞེས་གྲགས།
ད་ལྟ་ཡང་ཡུལ་ཕྱོགས་དེར་བ་ལང་མང་པོ་ཡོད་པ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །སྟའི་
བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལས་ལེགས་སྐྱུར་ཉིད་ལས། གཞན་པ་དེ་དང་ཉེ་བ་ཐམས་
ཅད་ཟུར་ཆག་ཉིད་དུ་བརྗོད་དེ་ལེགས་སྐྱུར་གྱི་སྐྱུ་ཡི་ཟུར་ཉམས་པའམ་ཆག་
པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐད་དེ་དག་གིས་བཅིངས་པའི་སྟན་དག་གི་གཞུང་གང་དང་
གང་ཡིན་ཞེན། ལེགས་སྐྱུར་གྱི་སྐད་དུ་བརྩམས་པའི་གཞུང་ནི་སྐུས་བཅིངས་
པ་ལ་སོགས་མང་ལུང་ཅི་རིགས་ཡོད་དེ། སྟོབ་དཔོན་དཔའ་བོའི་སྟན་དག་སྟེས་
རབས་སོ་བཞི་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །རང་བཞིན་གྱི་སྐད་དུ་བརྩམས་པ།
རབ་མཚོག་སྟེས་བྲས་པའི་སྟན་དག་སྐྱོད་ཀ་དང་། ག་བྲ་ལ་སོགས་པའོ། །
ཟུར་ཆག་གི་སྐད་ལས་བརྩམས་པ། སྟན་དག་ཨོ་པ་དང་། ས་ག་ལ་སོགས་
ཏེ་ལྟོས་གར་རྩུ་ན་ཀ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྐད་ཐམས་ཅད་འདྲེས་པའོ། །གཏམ་
རྒྱན་སོགས་པ་ལ་ཆེར་སྐད་བཞི་པོ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཅི་རིགས་དང་། གཙོ་

ཆེར་ལེགས་སྐྱར་གྱིས་ཀྱང་བཅིངས་པ་སྟེ། གཞན་ཡང་མྱད་དུ་བྱུང་བའི་དོན་
ཅན་ནམ་གཏམ་རྒྱུད་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འབྱུང་བའི་སྐད་ཀྱི་རང་བཞིན་
འབའ་ཞིག་ཏུ་བརྒྱུམས་པ་ཡིན་པར་བརྟེན་དོ། །འབྱུང་བའི་སྐད་ལ་ག་ཟེའི་
སྐད་ཀྱང་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་སྟན་ངག་གི་ཉམས་སམ་རྒྱན་བཤད་པ་ལ། ཆོག་གི་རྒྱན་དུ་འགྱུར་
ཞིང་སྟན་པའི་ངག་གི་རང་བཞིན་དང་ལྡན་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་མདོར་བསྟན་
པ་དང་། དེའི་དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང་། མཁུག་དོན་བསྟུ་བ་དང་གསུམ།
དང་པོ་ལ་སྒྱིར་དབྱེ་སྟོ་དུ་མ་ཡོད་ཚུལ་དང་། བྱེ་བྲག་ཡོན་ཏན་བཅུ་བསྟན་པ་
གཉིས་ལས། དང་པོ། སྟན་ངག་གི་ཉམས་འདི་ལ་ལུས་ཀྱི་སྒྲིག་པ་དང་།
ནམ་འགྱུར་གྱི་རོལ་པ་དང་། སྒྲངས་སྒྲུབས་དང་ལྟ་སྒྲངས་ལ་སོགས་པ་གཙོ་
ཆེར་བརྟེན་པའི་ཉམས་དང་ལྡན་པའི་ངག་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྒྲོས་གར་བརྟེན་
པ་ལྟ་བུ་ནི་མཉན་པ་ལས་ཀྱང་མིག་གིས་བལྟ་བར་བྱ་བའི་སྟོན་ཡུལ་བསྟན་
པ་ཡིན་པས་ལྟ་བའི་དོན་ཅན་གྱི་སྟན་ངག་དང་། དེ་ལ་གཅིག་ཤོས་བལྟ་བུའི་
དོན་མ་ཡིན་པ་གཙོ་ཆེར་བརྟེན་པ་ནི་མཉན་པར་བྱ་བ་དག་གི་དོན་ཅན་གྱི་སྟན་
ངག་ཉིད་ཅེས་པ་འདི་ཡང་སྟན་ངག་གི་དབྱེ་བ་ལུགས་གཉིས་དག་ཏུ་མཁས་
པ་སྡེ་མ་དག་གིས་བརྟེན་དོ། །འདི་སྟན་ངག་གི་རྒྱན་ལ་སྐྱར་བ་མི་འཐད་པས་
ལུས་ཀྱི་དབྱེ་བར་འདོད་དགོས་ཞེས་བཤད་པ་ཡོད་ཀྱང་ལུས་བཅད་ལྷག་སྟེལ་
མའི་དབྱེ་བར་བགྲང་མི་འོས་པས་བརྟེན་པའི་ཉམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཉམས་གཉིས་སུ་བཤད་པ་དེས་མཆོན་ནས་སྟན་ངག་དེ་ལ་པན་རྒྱན་སོ་སོའི་
འདོད་ཚུལ་གྱི་རྒྱན་གྱི་དབྱེ་བ་སྟོ་མོ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོག་གི་ལམ་ནི་དུ་མ་ཞིག་
ཡོད་ཀྱང་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་སྟན་ངག་སྐྱར་ཚུལ་དེ་ལ་སྐྱབས་འདིར་མཁས་པ་ནམས་ཀྱི་འབྱུང་
གནས་རྒྱ་གར་ལྟོ་སྟོགས་བེ་དར་དང་ནི། ཤར་སྟོགས་གོ་ཏེ་པ་ཡི་འདོད་པའི་
ཁྱད་པར་གསལ་བར་བརྟེན་པར་བྱ་སྟེ་དེ་དག་ཏུ་སྟན་ངག་གི་ལམ་གྱི་དབྱེ་
བ་དུ་མའི་འདོད་ཚུལ་ནམས་འདུ་བར་འགྱུར་བས་སོ། །དེ་ཡང་སྐྱར་བ་དང་།
རབ་དྲངས་དང་། མཉམ་ཉིད་དང་། སྟན་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་གཞོན་པ་དང་།
དོན་གསལ་བ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་སྟོན་པ་དང་། བརྟེན་པ་དང་།
མཛེས་ལྡན་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཉི་ཡོན་ཏན་ནམ་པ་འདི་བཅུ་པོ་
ལྟོ་སྟོགས་བེ་དར་དེ་སྟན་ངག་གི་ལམ་གྱི་སོག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ཞིང་། ལྟོ་
པའི་འདོད་པ་འདི་དག་ནམས་སལ་ཆེར་བསྒྲིག་པའི་ཚུལ་དུ་བསྟན་པས་ནི།
ཤར་སྟོགས་གོ་ཏེ་ལམ་དག་མཆོན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་མདོར་བསྟན་གྱི་གོ་རིམ་དང་མཚུངས་པར་ནམ་གྲངས་བཅུ་ལས།
དང་པོ་སྐྱར་བའི་ཡོན་ཏན་ལ་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་། དཔེ་བརྟེན་གྱིས་སོ་སོའི་ལམ་
གསལ་བ་སོགས་འོག་མ་ནམས་སུ་ཅི་རིགས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་ས་བཅད་
མང་པོ་མི་བྱེད་པར་དཀྱུས་ལྟར་བཤད་ན་འཁུག་པ་བདེ་བས་དེ་ལྟར་བྱས་སོ། །
སྐྱར་བ་ཞེས་པ་སྒྱིར་སྟོག་ཆེན་གྱི་ཡི་གེ་ཤས་ཆེ་བས་སྒྲིག་གིས་པར་གྱུར་ཀྱང་ལྟོད་

པས་མ་རེག་པའོ། །དེ་ལ་འཇམ་རྩུབ་པམ་དམ་ལྷོད་ཀྱི་དོན་ནི། གསལ་
བྱེད་ཀྱི་སྤེལ་ལྷའི་ཡི་གེ་དང་པོ། ཀ་ཙ་ཏ་ཏ་པ་རྣམས་དང་། གསུམ་པ། ག་
རྩ་ད་པ་རྣམས་དང་། ལྷ་པ། ང་ཉ་ཏ་ན་མ་ལྷ་དང་། མཐར་གནས་ཡ་ར་
ལ་མ་སྤེལ་བཅུ་དགུ་པོ་འདི་ལ་སྒྲུ་འཇམ་པ་དང་ཡང་བ་དང་སློག་ཆུང་དང་ལྷོད་
པ་དང་མཉེན་པ་དང་ཡི་གེའི་མཆོག་ཅེས་བྱ། འདི་རྣམས་བརྗོད་པའི་ཆོ་ཁ་
ཡི་རྒྱུད་ལྷགས་ཆུང་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའོ། །དེའི་ལྷག་མ་ཁ་སློགས་
ལྷ་དང་ལྷ་སློགས་ལྷ་དང་ཤ་ཁ་ས་ཏ་ལྷ་སྤེལ་བཅོ་ལྷ་ནི་གོང་མས་བསྐྱོག་སྤེལ་
རྩུབ་པ་དང་ལྷུ་བ་དང་སློག་ཆེན་དང་དམ་པ་དང་གྱོང་བ་དང་ཡི་གེ་དམན་པ་
ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྷ་སྤུས་ན་སྐབས་འདིར་སློག་ཆུང་ཡི་གེ་མང་བ་ནི་ལྷོད་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ལྷ་ལ་ཏྲཱ་ལྷ་ལྷ། ལོ་ལྷ་ལི་ཀ་ལི་ལྷ། ཞེས་པ་ལྷ་
སྤུར་འདོད་དོ། །འདི་བོད་སྐད་དུ། རྒྱ་ཏིའི་མེ་ཏོག་སྤེང་བ་སྤེད་པའི་སྤང་བ་
འཁོར་བ། ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། ལྷ་ལ་ཏྲཱ་ལྷ་ཏིའི་མེ་ཏོག་གི་མིང་། ལྷ་ལ་སྤེང་
བ་དེ་ལོ་ལ། སྤེད་པ། ཨ་ལི་ཀ། སྤང་བ། ལི་ལྷ། འཁོར་བ་ཞེས་སོ། །དཔེ་
བརྗོད་འདིའི་དོན་གོ་བར་བྱ་རྒྱ་སློག་ཆུང་གི་ཡི་གེ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པ་དེའོ། །
གོ་ཏ་པ་ཡིས་རྗེས་ཁྲིད་འདོད་པའི་སྒོས། བཤད་མ་ཐག་པའི་དཔེ་བརྗོད་དེ་
ལྷ་སྤུ་འདོད་དེ་ལ་ཡིག་རྗེས་སུ་ཁྲིད་པའོ། །ལྷ་ལ་ཏྲཱ་ལྷ་ལི་སྤེལ་ཏྲཱ་ལ་རྩེ་
ཞེས་པ་ལྷ་སྤུ་བེ་ད་རྒྱ་ཡིས་སྒྱོར་བ་ལྷུ་བ་འདྲེ་བར་བྱེད་ཀྱི། ཡང་བ་འབའ་ཞིག་
ཏུ་མི་བྱེད་དོ། །འདིར་ཡང་ལྷ་ལ་ཏྲཱ་ལྷ་ཏིའི་མེ་ཏོག་དུ་མ། སྤེང་བ། ལི་སྤེལ་ཏྲཱ་

འཁོར་བ། ལྷ་མ་རྩེ་སྤང་བ་རྣམས་ཞེས་སོ། །དཔེ་བརྗོད་ཀྱི་དོན་ཡི་གེ་འཇམ་
པ་རྩུང་མང་ཡང་རྩུབ་པའམ་ལྷུ་བ་དེ་ལས་ཏུང་ཙམ་བསྐྱེས་པའོ། །འོ་ན་གོང་
དུ་སློག་ཆེན་ཀྱི་ཡི་གེ་གསུམ་ཆེ་བར་བཤད་པ་དང་དཔེ་བརྗོད་མི་མཐུན་ལོ་སྤུམ་
ན། སློག་ཆུང་ལ་ཡང་དབྱངས་གིན་ཏུ་རིང་བ་དང་ང་རོ་རྣམ་བཅད་ལྷན་པ་རྣམས་
སློག་ཆེན་འདྲ་ལ། དེས་སུ་སློག་ཆེན་གཉིས་བསྐྱེས་པས་ལྷོད་པས་མ་རེག་
པའོ། །སློག་ཆེན་བསྐྱེས་ལའང་རྩུང་བྱང་བསྐྱེས་བ་དང་། མང་ཙམ་བསྐྱེས་ཀྱང་
ཐམས་ཅད་སློག་ཆེན་རྩུབ་པར་མ་བྱས་པ་གཉིས་ལས་འདི་སྤེལ་པའོ། །
གཉིས་པ་རབ་དྲངས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པ་ནི། བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་གཉིས་
ཀ་འཛིག་རྟེན་ན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དོན་ཅན་གཙོ་བོར་སྦྱར་བས་གོ་སྤྱོད་
བ་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པའོ། །དེ་དཔེར་ན་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
ནང་གི་མཆོན་མ་རི་བོང་ཅན་གྱི་གཟུགས་དེ་ནི་མདོག་སྤེལ་བའི་ཡུལ་གྱི་འོད་
ཀྱིས་མཛེས་པ་རྒྱས་ཞེས་པ། འདི་འདྲ་དོན་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་པའི་སྐལ་
བཟང་དང་ལྷན་པའི་ཆོག་ཡིན་པས། བེ་ད་རྒྱའི་ལྷགས་ལ་འདི་ལྷ་སྤུ་འདོད་
དོ། །ཤེས་ཏུ་ངག་སྒྱུར་དེ་ལ་ངས་ཆོག་གིས་བཤད་དུ་རུང་བ་ཙམ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཤར་སྤྱོགས་གོ་ཏ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་སྤེལ་བོ་ཀུན་ལ་གིན་ཏུ་གྲགས་པ་
ཞིག་མིན་ཡང་སྐབས་འདིའི་རྒྱན་དུ་འདོད་དེ། དཔེར་ན། གིན་ཏུ་དཀར་
མིན་ཆུ་ལས་སྤྱོས། །དེ་འདྲས་མཆོན་པ་འོད་དཀར་ཅན། །ཞེས་པ་ལྷ་སྤུ་སྤེལ་
འདིའི་རྒྱ་དཔེའི་སྤེང་ན་དཀར་མིན་སློགས་ཀྱི་སྐད་དོད་དོན་གྱིས་དབྱང་ན་

དཀར་མིན་སོགས་ལ་འབྲུག་ཙམ་ལས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་མིན་པས་གོ་དཀའ་
བ་གང་ཆོག་ལྟ་བུར་ཡོད་པས་རྟོགས་དཀའ་བའོ། །ཁོད་སྐད་དུ་དེ་ཙམ་རྟོགས་
དཀའ་བ་མེད་ཀྱང་དཀར་མིན་ཚུ་ལས་སྐྱེས་པ་ཞེས་ལྟ་བུའི་སྒྲོན་པོ་དངོས་སུ་
གསལ་པོར་མ་བརྗོད་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི། རག་གི་སྦྱོར་བ་དེ་ཡི་གེ་འཇམ་
རྩལ་ཤས་ཆེ་ཆུང་གི་མི་མཉམ་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པས། རག་དེ་ནི་འཇམ་
རྩལ་བར་མ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་དོན་ནི་ཆོགས་བཅད་གང་ལ་འཇམ་རྩལ་གང་
རུང་གི་སྦྱོགས་སུ་མ་ལྟར་བའི་བར་མ་ཡི་ཡི་གེ་བཀོད་པའི་སྟེ་གནས་ཅན་ནོ། །
དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དཔེར་བརྗོད་པ། ཀོ་གི་ལཱ་ལཱ་པ་བླ་ཙུ་ལོ། ལྷ་མེ་ཉི་མ་ལ་
ཡུ་ནི་ལ། ལྷ་རྩལ་ལྟེ་ ཀ་རྩལ་རྩལ། བེ་རྩལ་རྩལ་གཞོ་གྲི་ཏེ། ཞེས་པའི་ཆོགས་
བཅད་འདིའི་སྟེང་སྟེ་མ་འཇམ། སྟེང་སྟེ་མ་རྩལ་པའི་ཡི་གེ་ཤས་ཆེ་བ་འདི་
སྟོ་པས་འདོད་པའོ། ཞེས་ཁ་ཅིག་གིས་བཤད། ཁ་ཅིག་འདི་དང་ཆོགས་
བཅད་སྟེ་མ་གཉིས་ཀ་ཤར་པའི་འདོད་པའི་དཔེ་བརྗོད་ཡིན་ཞིང་། ལྟོ་པས་
ནི་འཇམ་ན་འཇམ་མཉམ། རྩལ་ན་རྩལ་མཉམ། བསྐྱེས་ན་བར་མར་མཉམ་
པ་ཞིག་འདོད་ཟེར་ཡང་། གོང་གི་གཞུང་དོན་དང་འགལ་བས་ཡི་གེ་འཇམ་
རྩལ་ཆ་མཉམ་པ་ཞིག་ལ་འདོད་དགོས་སོ། །གོང་གི་ཆོགས་བཅད་དེ་བོད་
སྐད་དུ། ལུ་བྱུག་ཅ་ཅ་སྒྲོག་བྱེད་ཅིང་། མ་ལ་ཡ་རྒྱུད་བདག་ལ་འོང་། ཉར་
མ་རབ་འཐོར་དྲང་ཞིང་དྲང་། རྩ་རྩལ་རྩལ་གྱིས་བྲན་པ། ཞེས་ལུ་བྱུག་ཅ་

ཅིའི་སྒྲོག་པ་དང་། མ་ལ་ཡ་འོང་བདག་གི་སྦྱོགས་ལ་འོང་བ་དང་། སྒྲོན་
ལས་ཉར་མ་སྟེ་ཆུའི་ཟེགས་མ་འཐོར་ཞིང་། དྲང་ཞིང་དྲང་བའི་རྩ་རྩལ་ལ་རྒྱུད་
གིས་གཙུབ་པའི་རྩ་ཐིགས་ཀྱིས་བྲན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོ། །
ཡང་དཔེར་བརྗོད་གཉིས་པ་ནི། ཅན་ནན་པུ་ཡོ་རྩ་རྩ། མཛོ་མ་ལ་ཡ་སྤ་རུ་ཏེ།
སྤེ་རྩ་མཛོ་རྩ། བར་རྩ་སྤ་ན་རྩ་ནི་ལེ། ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་འདིའི་རྟེན་
པ་གསུམ་པ་རྩལ་གཞན་གསུམ་ཀ་འཇམ་རྩལ་བར་མ་ཡིན་པའོ། །འདིའི་
དོན་བོད་སྐད་དུ། ཅན་ནན་གྱིས་བགོས་ཏི་ལྟར་ཞིང་། འཇམ་པ་མ་ལ་ཡ་ཡི་
རྒྱུད་། བདག་གི་གཏན་འགོག་དགའ་མ་ནི། །མཆོག་གི་ཁ་ཡི་རྒྱུད་དང་
འགཅ། ཞེས་ཅན་ནན་གྱི་ཏི་ལྟར་རེག་འཇམ་མ་ལ་ཡ་འོང་བའི་ནི། བདག་
གི་སེམས་ཀྱི་བརྟན་པ་འཕྲོག་པའམ་འགོག་པའི་དགའ་མ་མཆོག་གི་ཁ་འོང་བའི་
དང་འགཅ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྟེན་པ་རྩམས་ཀྱི་ཡི་གེ་འཇམ་རྩལ་སྦྱོགས་གཅིག་
ཏུ་བསྐྱེབས་པ་མི་མཉམ་པ་ལ་མ་བརྟག་པར་དོན་གྱི་རྩལ་དུ་གྱུར་པའི་ཉམས་
དང་སྒྲུ་ཡི་ཡི་གེའི་ཆོགས་པ་དག་ལ་སྟོས་ནས་ཤར་སྦྱོགས་པ་དག་ལ་སྟན་
རག་གི་ལམ་འདི་ནི་འདི་འདྲ་བ་བྱུང་བར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་སོ། །གལ་ཏེ་ཆོགས་
བཅད་གཉིས་ཀ་ཤར་པའི་འདོད་པའི་དཔེ་བརྗོད་བྱས་ན། ལྟོ་པའི་འདོད་
ཚུལ་གྱི་དཔེ་བརྗོད་ནི་ཤུགས་ཀྱིས་ཤེས་ཏེ། རྟེན་པ་རེ་རེ་ལ་འང་འཇམ་རྩལ་
ཅི་རེགས་སུ་སྟེལ་བས་འཇམ་རྩལ་གང་གི་སྦྱོགས་སུ་མ་ལྟར་བ་ཡིད་དུ་འོང་
བ་ཞིག་ཡིན་པར་ཤེས་ལ། འཇམ་རྩལ་སྟེལ་ཚུལ་འཇམ་པ་སྦྱོགས་གཅིག་

རྒྱལ་པ་ཕྱོགས་གཅིག་མི་བྱེད་པར་ཅི་རིགས་སུ་སྒྲེལ་བ་དེ་དཔེ་བརྗོད་གཅིག་གིས་བསྟན་པར་མི་རྣམས་པས་དོན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བར་བསྟན་ཏོ། །སྐབས་འདིར་དབྱེད་བྱ་འདི་ཡོད་དེ། ཁ་ཅིག་གིས་སྒྱུར་བ་ནི་འཇམ་པ་ཤས་ཆེ་ལ། འཇམ་ཆེས་པས་ལྟོད་པའི་སྒྲིན་མེད་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ན་ཤིན་ཏུ་གཞོན་དང་བྱད་མེད་པ་དང་། ཡང་མཉམ་ཉིད་ནི་རྟེན་པ་བཞི་ཀ་འཇམ་མཉམ་མམ་རྒྱལ་མཉམ་བར་མ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མཉམ་པ་ལྟོ་པའི་ལུགས་སུ་འདོད་པའང་། མཉམ་པའི་སྐབས་སུ་དེ་ནི་འཇམ་རྒྱལ་བར་མ་སྟེ། ཞེས་དང་། ཤིན་གཞོན་སྐབས། ཐམས་ཅད་མཉེན་པ་སྒྱུར་བ་ལྟོད་པའི་སྒྲིན་ཏུ་བཤད་པ་དང་། སྒྱུར་བ་ལྟོད་པས་མ་རིག་པའོ། །ཞེས་བཤད་པ་དང་། དེ་དག་གི་དཔེ་བརྗོད་དང་ཡང་འགལ་ཏེ། འཇམ་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མཉམ་པ་ནི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ལ། ཐམས་ཅད་མཉེན་པའི་སྒྲིན་ཡང་ཡིན་པ་དང་། ཐམས་ཅད་རྒྱལ་མཉམ་ནི་སྒྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ཤིན་གཞོན་གྱི་སྒྲིག་སྒྲུ་ཡང་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་དེ་གསུམ་མ་འདྲེས་པར་ངོས་མི་ཟེན་པས་ཡོན་ཏན་བཅུ་སྟོ་སྟོར་རང་རྟེན་ཏུ་འཆད་མི་བརྟུབ་བས་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་དགའ། །དེའི་སྤྱིར་རྒྱ་སྤྱིའི་རྒྱ་འགྲེལ་ལས་རྟེན་པ་བཞི་ཀ་འཇམ་མཉམ་དང་། རྒྱལ་མཉམ། བར་མར་མཉམ་པ་གསུམ་དང་། དེ་ལའང་ནང་གི་དབྱེ་བ། འཇམ་པའི་འཇམ་པ་སོགས་དགྲར་བྱེ་བའི་དཔེ་བརྗོད་མཛད་ཅིང་། གཞུང་རྩ་བའི་དཔེ་བརྗོད་ལ་ཁ་བསྐང་སྟེ་འཇམ་པ་འབའ་ཞིག་པ་དང་། རྒྱལ་པ་འབའ་ཞིག་པའི་དཔེར་

མཛད་པ་ནི། སྤྱིར་ཆོགས་བཅད་ལ་རྟེན་པ་བཞི་ཀ་འདྲ་བར་བྱས་པ་ལ་དབྱེ་བ་དེ་འདྲ་འོང་བ་དཔེར་མཛད་པ་ཡིན་ལ། རྟེན་པ་བཞི་ཀ་འཇམ་རྒྱལ་མི་འདྲ་བ་ནི་མི་མཉམ་པར་བསྟན་མོད། མི་མཉམ་པ་དེ་འདྲ་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་བསྒྲིག་ཕྱོགས་སྒྲིན་དང་། གོང་གི་དཔེ་བརྗོད་དགྲ་ག་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འབའ་ཞིག་ཡིན་པར་བྱས་ན། སྒྱུར་བརྗོད་པ་ལྟར་མི་འགྲིགས་པས། དགྲ་པོ་འདིའི་ནང་ནས་བར་མར་སྒྱུར་བའི་ཆ་རྣམས་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་། འཇམ་པ་མང་ཤས་ཆེ་བ་རྣམས་ཤིན་གཞོན་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་། རྒྱལ་པ་མང་ཤས་ཆེ་བ་སྒྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། རྒྱལ་པ་འབའ་ཞིག་པ་དང་། འཇམ་པ་འབའ་ཞིག་པ་ཤིན་གཞོན་དང་སྒྱུར་བའི་སྒྲིག་སྒྲུ་སྒྲིན་ཡིན་པའི་དགོངས་པ་ཞིབ་མོར་བྱས་ན་ལེགས་པར་མངོན་ནོ་སྟུམ་མོ། །དེས་ན་རྒྱ་གར་ལྟོ་ཕྱོགས་པའི་ལུགས་གཞིར་བཞག་བྱས་ན་ཡོན་ཏན་བཅུ་པོ་འདི་སྟན་དག་གི་སྤྱི་དོན་ལྟ་བུ་ལམ་གྱི་སྒྲིག་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་དོན་ལེགས་ན་རྒྱལ་པ་འཇམ་པ་འབའ་ཞིག་པ་གཏན་སྒྱུར་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་ཡང་སྒྲིག་དངས་ལ་རྒྱལ་ཆེས་པའམ་ལྟོད་ཆེས་པའི་སྒྲིན་གྱི་ཞད་འབྱུང་ཞིང་། དེ་བཞིན་ཏུ་རྟེན་པ་བཞི་ཀ་འཇམ་རྒྱལ་མི་མཉམ་པ་ཡང་གཏན་ནས་སྒྱུར་མི་རུང་བ་མིན་ཡང་སྒྲིག་དངས་ལ་འཇམ་རྒྱལ་མི་མཉམ་པའི་ཞད་ཅིག་འབྱུང་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟར་སྒྱུར་མ་ཁན་ཡོད་པ་ནི་ཤར་བའི་ལུགས་ལ་ལྟོ་པས་འདོད་པ་དེ་ཁོ་ནར་ངེས་པར་བྱ་མི་དགོས་པའི་དམིགས་བསལ་གཞུང་གི་དཔེ་བརྗོད་ཀྱིས་ཤེས་ཏེ། ཞེས་པ་མི་མཉམ་མ་

བཏྲགས་པར། འོན་གྱི་རྒྱན་དང་ཚོགས་དག་ལ། བཏྲུམ་ནས་གར་ཕྱོགས་
པ་དག་ལ། ལྷན་ངག་ལམ་འདི་བྱང་བར་བྱུང། ཅེས་དང་། ཞེས་སོགས་
སྒྲིབ་བ་རྩལ་པ་དང་། གྲོལ་བ་ཡང་ནི་སྒྲིབ་བར་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པའི་
སྒྲིབ་རོ། འདི་ལ་སྒྲོ་བའི་ལྷགས་ལྟར་ན། སྒྲིབ་བ་དང་མཉམ་ཉིད་དང་གིན་ཏུ་
གཞོན་པ་གསུམ་ནི་རྫོང་བྱེད་སྒྲིབ་ཡི་གའི་གདངས་དམ་མཉེན་དང་འཇམ་
རྩལ་སོགས་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཞག། བརྫོང་པ་ཚོགས་སྤྱད་སོགས་བསྐྱུས་ཏེ་ཚོགས་
དངོས་གཙང་བའི་སྒྲོ་ནས་བཞག་སྟེ། འདི་བཞི་སྒྲ་དང་ཚོགས་གི་སྒྲོ་ནས་བཞག་
པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ། རབ་དྲངས་དོན་གསལ་གཉིས་རིམ་བཞིན་ཚོགས་དོན་
གཉིས་ཀ་འཛིག་རྟེན་ན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ངག་གི་ལམ་ལས་མ་འདས་
པ་དང་། བརྫོང་ཚུལ་གསལ་བས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་བདེ་བྲག་ཏུ་རྟོགས་
པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཞག་ལ། ལྷན་པ་ནི་སྒྲ་རྗེས་ཁྲིད་ལྟ་བུ་ན་བར་
ལྷན་པ་དང་། དེར་ཡང་གྲོང་ཚོགས་གི་སྒྲོན་མེད་པ་དང་། དོན་རྒྱན་གྱི་སྐབས་
སུ་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་ཉམས་དང་ལྷན་པའི་ངག་དེ་ན་བར་ལྷན་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་
བའི་ཡོན་ཏན་ནོ། འདིས་ན་དོན་རྒྱན་ནམས་ལྷན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁོངས་སུ་
འདུ་ཞིང་། ཟུང་ལྷན་སོགས་རྗེས་ཁྲིད་ལས་འཕྲོས་པ་ཡིན་ལ། སྐབས་འདི་
དེ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ས་བསྟན་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས། གཤམ་ཚོགས་ནི་བརྫོང་བྱ་གཤམ་
ནས་གཞན་སུ་རུང་རུང་གིས་མི་ཤེས་པའི་བརྫོང་ཚུལ་བྱད་པར་བ་ཞིག་ཡིན་
པས་སྒྲ་དོན་གྱི་རྒྱན་དུ་བགྱང་དགོས་ངེས་མིན་ཞིང་། སྒྲོན་བཅུ་སྟོང་བ་ནི་སྒྲ་

རྒྱན་དང་དོན་རྒྱན་གཉིས་ཀར་ཤེས་དགོས་སོ། རྒྱ་ཆེ་བ་ནི་བསྐྱེད་བྱའི་ཡུལ་
གྱི་ཡོན་ཏན་མི་དམན་པ་བརྫོང་པ་དང་། མཛེས་པ་ཏ་ཅང་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་
པའི་འཕྲོར་བསྐྱེད་ས་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་ཀུན་གྱི་ན་བར་འབབ་པའི་ཡོན་ཏན་
ཅན་ནོ། འདིར་ངེ་འཛིན་ནི་དངོས་པོ་གཞན་གྱི་ཚོས་དངོས་པོ་གཞན་ལ་སྒྲིབ་
ཏེ་བརྫོང་བྱང་དོན་གོ་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཉམས་དང་ལྷན་པའི་བརྫོང་ཚུལ་
བྱད་པར་བ་ཞིག་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རབ་དྲངས་དོན་གསལ་སྒྲིབ་པ་རྒྱ་ཆེ་མཛེས་
པ་བརྫོང་པ་བྲག་ནི་བརྫོང་བྱ་བརྫོང་ཚུལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ། འདིས་ན་ལྷན་
ངག་སྒྲིབ་པ་ལ་དོན་གྱི་རྒྱན་ལ་མ་སྒྲིབ་པར་སྒྲ་གདངས་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཡིད་དུ་འོང་
མི་འོང་གི་བྱད་ཡོད་དེ། ཁ་ཅིག་ཏུ་སྒྲ་རྩལ་ཆེས་ནས་བརྫོང་པ་རྩལ་པ་དང་།
ཁ་ཅིག་ཏུ་སྒྲ་འཇམ་ཆེས་ནས་སྒྲོད་པོར་བྱུང་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་ནི་རབ་གི་སྒྲིབ་
བས་ཀྱང་རྟོགས་ལུས་ལ། དེ་ཡང་སྒྲ་རྩལ་པ་ནི་གོང་བཤད་ལྟར་སྟོག་ཆེན་
སྟོག་ཆུང་གི་བྱད་དང་། སྟོག་ཆུང་གི་ཏ་ཏ་ཆ་མས་རྩལ་པའི་ཞད་ཆེ་བ་དང་
དེར་མ་ཟད་ཀྱང་ཡི་གེ་གདང་བཅུགས་པ་དང་དབྱངས་རིང་པོ་ལྷན་པ་
དང་ར་རོ་རྣམ་བཅད་ཅན་རྣམས་ལྟེ། དེ་ལས་སྟོག་པ་ཡང་བ་དང་། སྟོག་
ཆེན་དང་བཅུགས་པ་དབྱངས་རིང་པོ་སོགས་དང་ལྷན་པ་ཆེས་ལྟེ་བ་ཡིན་པ་
དང་། ཡི་གའི་སྟེ་གནས་པན་ཚུན་འཕྲད་ཚུལ་ལས་བརྫོང་། དཀའ་སྒྲ་དང་
ལྷན་མི་ལྷན་གྱི་བྱད་པར་དུ་མ་ཞིག་ཚོགས་བཅད་སོགས་བསྐྱེད་པའི་ཆེ་རབ་
གི་ཉམས་སྒྲིབ་ལས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྒྲ་རྩལ་ཆེས་ན་ཅི་རིགས་ཡང་བར་

བསྐྱུར། འཇམ་ཆེས་ན་རྩུབ་པ་ཅི་རིགས་གང་འོས་སུ་བསྐྱུན་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱིར་
སྟོན་ཆེན་གྱི་ཡི་གེ་དང་མྱི་བ་རྣམས་སྐབས་སུ་ཅི་རིགས་འདྲེས་ན་བརྗོད་པའི་
གདངས་ལ་གྲིམ་ཆ་དོད་པས་ཅུང་ལེགས་པར་སྒྲུབ་རོ། །གཞན་ཡང་ཁྱོ་བོའི་
བསྟོད་པ་སོགས་ལ་དོན་དྲག་བྱུལ་སོགས་ཀྱི་ཉམས་སྒྲིག་གདངས་རྩུབ་པ་ཤས་
ཆེ་ཡང་ལེགས་པའི་སྐབས་དང་། གཞན་དུ་ངོ་མཆར་བ་སོགས་ཀྱི་དོན་རྒྱུ་
དང་སྒྲིག་གདངས་འཇམ་ལ་ལྟོད་སྟོན་མེད་པ་སྒྱུར་ན་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་
ན་ངག་སྒྱུར་དེའི་སྒྲིག་བརྗོད་ཆེན་བར་སྟན་པ་ཞིག་བྱུང་ན་རི་ལྟར་ཡང་ཡོན་ཏན་
དུ་འགྱུར་ལ་ལྟོག་ན་སྟོན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དོན་དེ་ཉིད་བརྗོད་ཚུལ་
ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྤྱིར་ངག་བརྗོད་པ་དེར་རབ་དྲངས་དང་དོན་གསལ་
གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་ནི་ཡོན་ཏན་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། ངག་སྒྱུར་བ་ནི་དོན་
དེ་ཉིད་གོ་བའི་སྒྲིག་དུ་ཡིན་པས་དོན་བདེ་སྒྲག་ཏུ་གསལ་བ་ནི་ངག་གི་ཡོན་ཏན་
ཡིན་པ་སྟོས་མ་དགོས་པས་སྤྱིར་བཏང་ལྟོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ཉིད་འདོད་དོ། །
དེས་ན་རྒྱ་གར་ན་སྤྱི་སྒྱུབ་དང་། ཟླ་གྲགས། དཔལ་བོ་སོགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་
ཀྱང་ཡོན་ཏན་དེ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ལ། བོད་དུ་ས་པཎ་དང་། གྲོང་ཆེན་པ། རྩ་
ཙོང་ཁ་བ་དང་། ཀམ་པ་རང་བྱུང་རྩི་རྩེ་སོགས་ཀྱི་གསུང་ལྟ་བུའོ། །མི་རྣམས་
ཀྱི་ཁ་ཅིག་ཚུམ་གཤིས་ཆོག་དྲངས་ཤིང་གསལ་བ་ལ་དགའ་བ་ནི་འདི་པའི་
ལུགས་ལ་མོས་པའི་བག་ཆགས་ཅན་ནོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ཚུམ་གཤིས་དེ་ཉ་ཅང་
ཤེས་སྒྲིབ་པ་མིན་པར་ཅུང་ཟད་ཁ་དམ་པའི་སྟན་ངག་ལ་དགའ་བ་ནི་གོ་ཤ་བའི་

ལུགས་ལ་མོས་པ་ཅན་དུ་གཤིས་ཀྱིས་འབྱུང་བའོ། །དེ་འདྲའི་ངག་སྒྱུར་ནི་རྒྱ་
གར་དུ་ཅན་གོ་མིའི་གསུང་པལ་ཆེར་དང་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཆོ་རྒྱལ་པོ་དག་
བའི་དབང་པོ་དང་ནག་མོའི་ཁོལ་སོགས་ཀྱི་གསུང་ཚུམ་གྱི་གཤིས་ལ་ཅི་རིགས་
ཡོད་ཅིང་། བོད་དུ་ལྟ་བུ་ཆེན་པོ། བོད་མཁས། རིན་སྒྲུངས་པ་སོགས་ཀྱི་
གསུང་འགའ་ཞིག་དང་། འཛིགས་མེད་གླིང་པའི་ཡོན་ཏན་མཛོད་ལ་སོགས་
པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་པལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངས་
པ་མེད་དོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་རབ་བརྟགས་དང་ཡུལ་བྱུང་དང་སྒྱུར་བ་དང་།
འགལ་རྒྱུ་དང་བསྟོན་དོར་སོགས་འབྲེག་བརྗོད་ཀྱི་རྒྱུ་དུ་མའི་ཉམས་ཅི་
རིགས་སུ་བསྐྱེས་ཏེ་བརྩམས་པ་པལ་ཆེར་གིན་ཏུ་སྟན་པ་ཡིན་ཡང་ཁ་ཅུང་
ཟད་དམ་པ་འབྱུང་རོ། །ངག་འགའ་ཞིག་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཉམས་དང་དོན་ཟབ་
མོ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱང་རང་བཞིན་བརྗོད་ཚུལ་མི་བདེ་བས་ཁ་མི་གསལ་བ་ནི་
སྟོན་ཡིན་གྱི། ཡོན་ཏན་གང་ཡང་མིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྤྱིར་ཚུམ་གཤིས་གསལ་
བ་ཡོན་ཏན་ཆེ་བ་གཞིར་བཅས་ཀྱང་། དམིགས་བསལ་ཆགས་པའི་ཆོག་ལ་
སོགས་པ་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཉ་ཅང་གསལ་ན་མི་མཛོས་པས་ཅུང་ཟད་ཁ་
དམ་པར་བྱས་ན་འང་ལེགས་པའི་སྐབས་ཡོད་ལ། བསྟོད་པ་དང་སྤྱིང་ཡིག་
སོགས་དང་མཆར་ཉམས་སུ་སྒྱུར་བ་རྣམས་ལ་ཅི་རིགས་སུ་བྱ་ཞིང་། བསྟན་
བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་སོགས་པལ་མོ་ཆེར་སྟན་ཉམས་ལྷན་ཡང་དོན་གསལ་བ་
དྲང་བའི་ཆོག་ཀྱག་ཀྱོག་མེད་པ་བཤད་སྒྲིབ་པ་ཉིད་ལེགས་ཏེ་འཇུག་པ་བདེ་བས་

སོ། །དེ་གཉིས་གང་ལྟར་ཡང་དོན་གྱི་ཉམས་དང་ལྷན་པར་བྱ་བ་ནི་གནད་
དོ། །མི་རྒྱུས་ཀྱི་ཚུལ་གཤིས་ལ་ཡང་དེ་གཉིས་གང་རུང་ཡོད་པ་ཡིན། འདི་
རྒྱུས་འཕྲོས་དོན་གལ་ཆེ་བ་སྟན་རག་མཁན་གྱིས་ལེགས་པར་གཞིགས་པ་
གཏོང་དགོས་པའི་གནས་ཤིག་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྦྱར་བ་ནི་སློབ་ཆེན་གྱི་
ཡི་གེ་བྱང་ཟད་མང་བས་ན་ལྟོད་པས་མ་རེག་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་བརྟེན་དགའ་བའི་
མཆོམས་སྦྱར་བ་ལྟེ་བ་འབའ་ཞིག་གི་སྟོན་མེད་པའོ། །ཤིན་ཏུ་གཞོན་པ་ནི་
སློབ་ཆུང་ཙམ་དུ་མ་ཟད་སྤེལ་སྦྱར་ལྟེ་བ་བརྟེན་པ་སོགས་སྒྲ་གདངས་རྒྱབ་
བ་མ་ཡིན་པར་འཇམ་པ་མང་ཤས་ཆེ་ཡང་ལྟོད་པ་འབའ་ཞིག་པའི་སྟོན་མེད་
པའོ། །མཉམ་ཉིད་ནི་འཇམ་རྒྱབ་མཉམ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་འཇམ་རྒྱབ་ཅི་རིགས་
པར་སྤེལ་བ་ཡིན་གྱི། འཇམ་པ་སྤྱོད་སྤེལ་གཅིག་རྒྱབ་པ་སྤྱོད་སྤེལ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་
པ་ལྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤིས་པར་བྱའོ། །

བཞི་བ་སྟན་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། སྟན་པ་ཉམས་ལྷན་ཞེས་པའི་ཆོག་དང་དོན་
ལ་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་རྒྱ་བར་སྟན་པའི་ཉམས་ཡོད་པ་ཞིག་གོ། །ཉམས་ཞེས་པ་
རི་ལྟ་བུ་ཞེན། རྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དང་། བརྟེན་བྱའི་དོན་ནམ་དངོས་པོ་ལ་
ཡང་ཡིད་ཀར་འབབ་ཅིང་ཡིད་འགྱུར་བ་བསྐྱེད་པའི་ཉམས་གནས་པ། དཔེར་
ན་སྤྱང་ཙུ་སྟོད་པ་ཞེས་བྱུང་བ་རྒྱུས་སྤྱང་ཙུ་དགའ་བ་བཞིན་དུ་ཆོག་གང་
གིས་བློ་ལྷན་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིད་དགའ་བར་བྱེད་པའོ། །དེའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་
པ་ལ། ཆོག་ལ་དགའ་བའི་ཉམས་ཡོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གཞོན་པ་སོགས་གསུམ་

པོའང་ཡིན་མོད་གྱི། དེ་དག་སོ་སོའི་སྒྲ་བས་སྦྱ་བཤད་པས་འདིར་རྗེས་བྲིད་
གསུངས་པ། རག་ཏུ་བརྟེན་པའི་སྒྲ་ནི། ཡི་གེ་དང་སྒྲེ་གནས་སོགས་གང་
དང་ཅི་ཡིས་ཀྱང་གང་ཞིག་སྒྲ་མ་དང་མཚུངས་པའི་རྒྱ་ཤེས་གྱིས་ཉམས་སྦྱ་
ལྟར་བ་ནི་སྒྲ་ཡི་ངོ་བོས་སྟན་པའི་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྒྲ་མ་དེ་
ཡི་ཡི་གེའི་གཞུགས་དངོས་དང་། སོགས་ཁོངས་ནས་དེ་ལྟར་མིན་ཡང་སྒྲེ་
གནས་མཚུངས་པ་དང་བརྟེན་པ་ལྟ་བུའི་ཆོག་དང་ཉེ་བ་རྗེས་སྦྱ་ཡོད་པ་
ནི། སྒྲ་མའི་ཚུལ་དང་འབྲ་བ་སྤྱར་ཡང་རྗེས་སྦྱ་བྲིད་པ་དང་བཅས་པའི་སྒྲ་ཡི་
ཉམས་དང་ལྷན་པའོ། །དེའི་དཔེ་གསུངས་པ། ཨེ་ཁ་རྩ་རྩ་ཡ་དུ་ལྷོ། ལྷོ་
ལྷོ་བྲུ་ལྷོ་ཁ་བྲུ་ཡ། ཏ་དུ་ལྷོ་ཏི་རྩམ་ལ། ལོ་ཀ་སྒྲི་རྩམ་བོ་ལྷོ་བྲུ་བ་ཏ། ཞེས་
པ་འདིར་དབྱངས་ཨེ་ཡིང་པོ་དུ་མ་སྒྲ་ཕྱིར་བྱུང་བ་དང་། པ་སོགས་མཚུངས་སྒྲེ་
གནས་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་འགའ་རྗེས་སྦྱ་བྲིད་པ་དང་། བརྟེན་པའི་ཡི་གེ་དུ་མ་
རྗེས་སྦྱ་བྲིད་པ་དང་། དངོས་སྦྱ་བྲིད་རྒྱུས་རྗེས་སྦྱ་བྲིད་པ་ཡོད་པའོ། །ཆོགས་
བཅད་དེ་བོད་སྐད་དུ་གང་ཆེ་བྲམ་ཟེ་དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡི་རྒྱལ་པོ་འདི་ཡིས་
རྒྱལ་སྤྱི་དུ་དཔལ་ཐོབ་པར་གྱུར་བ་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་ནི་དགའ་སྟོན་
ཆེན་པོ་འཛིག་རྟེན་འདི་དུ་བྱུང་། ཞེས་སོ། །

ཁ་ཅིག་བྲམ་ཟེ་དགའ་བ་རྒྱལ་པོ་ཞིག་གི་མིང་མ་ཡིན་ཏེ། བྲམ་ཟེ་འཇམ་ཆངས་
པའི་ཆོས་ལུགས་ལ་དགའ་ཞིང་དེ་ལས་མི་འདའ་བའི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ཆད་དོ་
ཞེས་འཆད་པའང་སྤྲང་། ཞེས་པ་འདི་ལྟ་བུ་སྒྲེ་གནས་སོགས་ཀྱི་རྗེས་བྲིད་ནི་

[illegible]

ཀླུ་པ་སོ་སོའི་གནས་ཀྱི་རིས་པ་མེད་ཀྱང་ཚིག་རྣམས་ཅི་བདེར་སྒྲུ་མཚུངས་
 པའི་ཡི་གེ་སྒྲིབ་དག་ཤིན་ཏུ་ཁད་མི་རིང་བར་ཐོས་པ་དག་ནི་རྗེས་བྲིད་དུ་འདོད་
 དེ། དཔེར་ན། ཙྴ་རུ་ཙྴ་མ་སྟོ་སྟོ་ལྟ་ བེས། སྒྲ་ཕྱི་དི་མ་སྒྲ་མེ། མ་རྒྱ་ལོ་མ་རྒྱ་
 བ་སྒྲ་ལྟ་ན། བེད་ཡི་གཏུ་མུ་ཏུ་ཏྟ། ཞེས་པ་བར་ཐག་ཤིན་ཏུ་མི་རིང་བར་སྒྲ་སྒྲིབ་
 སྒྲུ་མཚུངས་ཐོས་པ་དག་ནི་རྗེས་བྲིད་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །འདིར་ཙྴ་རུ་ཙྴ་
 སོགས་ཀླུ་པ་སྒྲ་མ་གསུམ་ལ་ཡི་གེ་ཆ་འདྲ་བསྐྱོར་བ་དང་། བ་མར་ད་ཡི་
 དང་སྒྱིར་མ་ཡིག་དུ་མའི་རྗེས་བྲིད་ཀྱང་ཡོད་པ་དེ་དག་བར་མི་རིང་བར་བསྐྱོར་
 པའི་དཔེའོ། །དེ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་ཚིགས་བཅད་ཀྱི་དོན། མཛེས་མ་
 ཞེས་བོས་ནས། མཁའ་ལ་སྒྲ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་མཛེས་པས་བདག་གི་ཡིད་
 འདི་ཡིད་སྒྲུབས་ཀྱིས་ཟེལ་གྱིས་མཁན་ནས་བཙེ་མེད་དུ་འཛོམས་པར་བཙོན་
 པ་འདི་ལ་ལྟོས་ཞེས་སོ། །བར་ཐག་རིང་ན་རྗེས་བྲིད་དུ་མི་འགྱུར་བའི་དཔེ།
 བ་རུ་རུ་མ་མུ་ལྟོ་ལྟོ་ལ། ས་དྲི་ག་ཕུར་མ་ཡི་ཏི། འདི་ཉིད་བོད་སྐད་དུ། དགའ་
 མ་བཞིན་གྱི་ཚུ་སྒྲུས་དང་། མཚུངས་པ་སྒྲ་བ་ཞེས་མི་འདོད། ཅིས་གསུངས་
 ཏེ། དགའ་མ་འདི་ཡི་བཞིན་གྱི་ཚུ་སྒྲུས་དང་མཚུངས་པའི་སྒྲ་བ་ཞེས་སོ། །
 ཞེས་མི་འདོད་ཅས་པ་འདི་རྗེས་བྲིད་དུ་མི་འདོད་ཅས་པའི་དོན་ཏེ། གང་གིས་
 བ་མ་རིང་པོ་གཉིས་ཀའི་བར་དུ་ཡིག་འབྲུ་མང་པོས་ཚོད་པས་རྗེས་བྲིད་གྱི་
 ཉམས་མི་འབྱུང་བས་སོ། །གཞན་ཡང་གར་ཕྱོགས་པ་སོགས་ཀྱིས་འདོད་
 པའི་རྗེས་བྲིད་གྱི་དཔེ་བཟོད་བསྟན་པ། སྒྲ་རུ་ ཁ་རུ་ ཁ་ལུ་ ཀུ་རུ་ ཀུ་ལུ་

གོ་པ་ལུ་ནེ། གྲི་ཤེ། ལྷོ་རྩོ་ལྷོ་རྩོ་གོ་རྩོ་གོ་ལོ་རྩོ་རྩོ་ལོ་ག་རྩོ། ཞེས་
སོགས་སྒྲིབ་པ་རྩུབ་པ་དང་། གྲོལ་བའམ་སྒྲོད་པ་ཡང་ནི་ཚིགས་བཅད་ལ་
སྒྲིབ་པ་འམ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་ཡོད་མོད། ཚིགས་བཅད་ཀྱི་བྱེད་སྒྲིབ་མ་ཉུང་
སྒྲིབ་པ་རྩུབ་པ་དང་། བྱི་མ་སྒྲོད་པ་དེ་བྱི་མ་དེ་ལྷོ་རྩོ་ཞེས་བྲིད་ནི་སྒྲོ་བྱུགས་པ་
དག་གིས་མི་སྒྲིབ་རོ། ཁོང་གི་ཚིགས་བཅད་དེ་བོད་སྐད་དུ། བདག་གི་ལུས་
དང་ཁྱོ་བ་ལྟ། འདྲོད་པ་རྩུབ་ཅིང་མཛའ་བོ་དན། ཁེངས་པ་ཉམས་ཤིང་
ཆགས་པ་རྒྱས། ཁྱོངས་པ་སྒྲིབ་ཏེ་སྒྲིག་རྣམས་སོང་། ཞེས་མཛའ་བོ་ཐག་
རིང་དུ་སོང་བའི་བྲོགས་མོས་བརྗོད་པ་སྐད་དུ་བྱས་པ་སྟེ། ལུས་རིང་ཅིང་ཕྱ་
བ་དང་གཞན་ལ་ཕྲག་དོག་གི་ཁྱོ་བ་ཕྱ་བ་སོགས་དང་། སྒྲིག་རྣམས་ཟད་པར་
སོང་། ཞེས་སོ། གཞན་ཡང་རྗེས་བྲིད་ལ་ཡི་གེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་མིང་སོགས་
ཡི་གེ་དུ་མ་ཚིགས་པའི་སྒྲིབ་ལུལ་གང་ཞིག་སྒྲིབ་པ་བྲུས་ཏེ་བསྐྱོར་བ་ནི་ཁོ་
ནའམ། བསྐྱོར་བ་ཁོ་ན་ནི་ཟུང་དང་ལྷན་པ་ཞེས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། ཁོ་ནའི་
སྒྲིབ་ཡི་གེ་ཚིགས་པ་འབའ་ཞིག་སྒྲིབ་པ་སྐྱོར་དགོས་པར་བསྟན་ཅིང་། དེ་འདྲའི་
ཡི་གེ་ཚིགས་པ་བསྐྱོར་བ་དེ་ཡང་སྒྲིབ་མཚུངས་པའི་ཉམས་ཙམ་ཡིན་གྱི། མཐའ་
གཅིག་དུ་སྟོན་པ་ཡི་ཉམས་དང་ལྷན་པ་མིན་པ་དེ་བྱི་མ་སྒྲིབ་ཡི་སྟོན་པའི་ཉམས་
ཙམ་རྗེས་བྲིད་བཤད་པའི་སྐབས་འདིར་མི་བརྗོད་དེ། བྱི་ནས་ལེའུ་གསུམ་
པར་བསྟན་པར་བྱ། ཞེས་སོ། འོན་ཀྱི་རྒྱན་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེན། དེས་པར་རྗོད་
བྱེད་ཀྱི་ཚིག་གམ་སྒྲིབ་རྒྱུ་སྒྲིབ་པའི་དག་རྣམས་ཀྱན་ལ་ཡང་དོན་གྱི་ཉམས་

དག་ལེའུ་བར་པར་རི་སྐད་བསྟན་པ་རྣམས་སྒྲིབ་པར་བྱེད་དགོས་ཏེ། དོན་གྱི་
ཉམས་སམ་རྒྱན་མེད་ན་ཚིག་གི་ཉམས་འབའ་ཞིག་གིས་སྟོན་དག་དུ་མི་འགྱུར་
རོ། འོན་ཀྱི་རྒྱན་གཙོ་ཆེ་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཡང་། གྲོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་མིན་
པའི་ཁུར་འདི་སྟོན་དག་སྒྲིབ་པའི་གནས་སྐབས་ཐལ་མོ་ཆེའམ་ཐལ་ཆར་དུ་
འཛིན་དགོས་ཏེ། བརྗོད་ཚུལ་མི་མཁས་པ་འམ་སྒྲིབ་ལ་གྲོང་ཚིག་ཞུགས་པས་
འཛིན་ཉེན་བཞད་གང་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་ཡང་མིན་པས་སོ། དེ་ལ་གྲོང་ཚིག་ཅི་
འདྲ་ཞིག་ཡིན་པའི་དཔེ་བརྗོད་པ། འདྲོད་ལྷན་བདག་ལ་གཞོན་ཅུ་མ། ཁྱོད་
ནི་བདག་རི་ལྟར་འདྲོད་པ་བཞོན་དུ་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འདི་ནི་གྲོང་པའི་
ཚིག་གི་དོན་ཙན་གྱི་བདག་ཉིད་དེ། གྲོང་པ་ཐ་མལ་བའི་རོ་ཆའི་ཚིག་རྗེན་པར་
སྒྲིབ་པ་འདི་འདྲ་བརྗོད་ན་མཁས་པས་སྒྲིབ་པ་ཡི་སྟོན་པའི་ཉམས་དང་བུལ་
བའམ་ཉམས་དེ་ལྟ་བུ་མེད་པ་ཁོ་ནར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། རང་དེ་ལ་ཆགས་ཀྱང་
དེས་རང་ལ་མ་ཆགས་པ་བརྗོད་པ་སྒྲིབ་པ་དང་དོན་འདྲ་ཡང་བརྗོད་ཚུལ་མཁས་
ན་གྲོང་ཚིག་དག་གི་སྒྲིབ་མེད་པ་ནི། ཟུར་མིག་ལྟ་བུ་ལ་གཞོན་མིག་མ་ཞེས་
བོས་ནས་འདྲོད་པ་ཞེས་པ་གཏུམ་མོ་མ་རུངས་པ་འདི་ནི་དེས་པར་བདག་ལ་
བརྟེ་བ་མེད་པར་གདུང་བ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་ལ། ཁྱོད་ལ་ནི་འདི་ཁྱོ་བ་མེད་པར་
དགའ་བ་ཞིག་གོ་ཞེས་པ་འདི་ལ་གྲོང་པའི་ཚིག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མཚར་ཉམས་
དང་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ། བརྗོད་ཚུལ་མི་མཁས་པའི་སྒྲིབ་པའི་གྲོང་ཚིག་དུ་སོང་
ན་དེར་མ་ཟད་སྒྲིབ་ལའང་གྲོང་པ་ཡི་རོ་ཆའི་དག་གི་ཆ་དང་མཚུངས་པའི་སྒྲིབ་

ལྷགས་པ་ཉིད་ཡོད་དེ། དེ་ནི་ལེགས་པ་འདི་ཅིག་གོས་མི་ལེགས་པ་ར་གྲགས་
སོ། །དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། འཇིག་རྟེན་གྱི་དོ་ཚད་ཆོག་དགའ་བའི་དགའ་སྟོན་
ཞེས་འབྲིག་པ་བརྟུན་པ་ལ། རི་ལྟ་བུ་ཡིག་དང་རྟ་ཡིག་ལ་སོགས་པ་ཆོགས་
པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཆོག་གི་མཆོམས་སྒྱུར་ཚུལ་དང་། ཆོག་གི་གཙོད་མཆོམས་
ཀྱིས་ལྷགས་པ་དང་། དེར་མ་བཟད་སྒྲུབ་ཡང་དག་དེའི་དོན་དག་གིས་ཀྱང་གོང་
ཆོག་འབྲུ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་བའི་ཉེས་པ་ཡོད་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་དག་
དེ་ནི་གོང་པ་ཡི་སྒྱུན་ལྷགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་ཆོག་གི་མཆོམས་སྒྱུར་
དང་གཙོད་མཆོམས་ཀྱིས་གོང་ཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི། ཡུ་རྩ་བ་ཏུ་ གི་ཡུ་བཞིན་
ནོ། །དེ་ལ་ཡུ་གང་། རྩ་བ་ཏུ་ ཁྱོད་ཀྱི། གི་ཡུ་དགའ་མ་ཞེས་པའི་དོན་ཏུ་
འདི་བརྟུན་པར་བྱས་ཀྱང་། ཡུ་རྩ། འབྲིག་པ། བ་ཏུ་ ལྟན་པ། གི་ཡུ་ དགའ་
མ། ཞེས་པར་གོ་ནས་གོང་ཆོག་ཏུ་སོང་ཆེ་མི་མཛེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འོད་སྐྱད་
ཏུ་ མོ་མཆོན་བཟང་ལྟན་དང་བྱ་ལྟེ་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་མོ་དང་བྱ་ཡར་བཅད་ན་
གོང་ཆོག་མེད་མོད། མར་སྒྱུར་ནས་གོ་ཆེ་མི་མཛེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་དཔང་
ལོས་གསུངས། དེས་ན་མི་མོ་མཆོན་བཟང་ལྟན་པ་ཞེས་དང་། འད་བ་ཆགས་
ལྟེ་གཉིས་པ་ལྟ་བུར་སྒྱུར་བར་བྱ་ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་དག་དོན་གྱིས་ལྷགས་པ་ནི། གཞན་ལ་བསྐྱུན་ནས་སྒྲིམ་བུ་ནི། སྤྲུ་
ལྟན་པའི་བི་ཤུརྩུ་ ཞེས་པ་གཞན་དག་ལ་མཆོན་བསྐྱུན་ནས་སྒྲིམ་བུ་དཔའ་
བོ་ནི། སྤྲུ་རྟེ་བཙོན་འབྲུས་ལྟན་པའི་བི་ཤུརྩུ་ རྣམ་པར་གནས་ཞེས་པའི་

དོན་ལ་གཞན་གྱི་སྐད་དོད་པ་ར་མ་མཆོག་གམ་གྱིན་ཏུ་ལ་འཇུག་པས། གྱིན་
ཏུ་བསྐྱུན་ནས་ཞེས་རང་གི་དགའ་མས་ཆོག་མི་ཤེས་པར་བྱད་མེད་གཞན་ལ་
གྱིན་ཏུ་བསྐྱུན་ནས། སྤྲུ་བྱ་བ་ལྟན་པའི་བི་ཤུརྩུ་ རྣམ་པར་དལ་ཞེས་པར་
གོ་ན་གོང་ཆོག་ཏུ་འབྲུར་བ་དེ་ལྟ་བུ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་དོ། །བྱད་མེད་གཞན་
ལ་བཅུད་ཀྱི་སྒྲན་བྱིན་ནས་ཤིས་བརྟུན་བྱས་པ་སྐད་དུ་མཆོན་ན། བཅུད་ཀྱིས་
ལེན་པའི་སྒྲན་མཆོག་ཉིན་བྱེད་ཀྱིས། མཛེས་མའི་ལུས་ཀྱི་བདྲ་རྒྱས་གྱུར་
ཅིག །ཅེས་པ་ལུས་བདྲའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ནས་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ཡང་། བདྲ་
ཞེས་པ་བྱད་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་གནས་ལ་གོ་ནས་བཞད་གད་དུ་འབྲུར་བ་ལ་སོགས་པ་
ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟ་བུ་སོགས་ལམ་དག་ནི། །གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་བསྐྱུག་མ་ཡིན། །
ཞེས་རྟེ་ཤར་གྱི་ལམ་གཉིས་ཀར་ཡང་མི་བསྐྱུག་ཅེས་སོ། །རྩ་ག་བ་དྲུ་གི་
ནི། ཞེས་སོགས་ལམ་སྟོལ་གཉིས་ཀ་ཀྱན་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་སྟེ་གོང་ཆོག་ཏུ་མི་
འདོད་དོ། །དེ་ལ་རྩ་ག་ལ་དྲུ། བཙོམ་ལྟན་མ། རྩ་གི་ནི། སྤིང་མོའི་མིང་ཡིན་
ཡང་རྩ་གའི་སྒྲིམ་བྱད་མེད་ཀྱི་མཆོན་མ་ལ་ཡང་འཇུག་པས། སྒྲིམ་དེ་གཉིས་མོ་
མཆོན་ལྟན་མར་གོ་ནས་གོང་ཆོག་ཏུ་འབྲུར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སུ་རྩ་ག་
སྐལ་བཟང་དང་། དུར་རྩ་ག་སྐལ་བཟང་ཞེས་པའི་སྒྲིམ་མོ་མཆོན་བཟང་
བན་ལ་གོ་བར་མི་འབྲུར་རམ་ཞེན། རྩ་གའི་སྒྲིམ་མཐས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་
ན་བཙོམ་ལྟན་དང་། རྩ་གི་ནི་སྤིང་མོ་དང་། སུ་རྩ་ག་སྐལ་བ་བཟང་པོར་གོ་
བ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ཤས་ཆེ་བས་ཅིག་གོས་ལ་འཇུག་ཀྱང་གྲགས་པ་ཤས་

ཆུང་བས་གྲོང་ཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་བརྗོད་ཅུང་བར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་
ཅོ། །བོད་སྐད་ལ་ཡང་མཚན་བཟང་ཞེས་དང་། མཚན་མ་བཟང་པོ་མཐོང་
སོགས་དེ་ཆོད་དུ་བརྗོད་པའི་སྐབས་ཡིན་ན་མ་གཏོགས་དུས་རྒྱུན་བྱུང་མེད་
ཀྱི་མཚན་མ་ལ་མི་གོ་བ་བཞིན་ཅོ། །དེ་ལྟར་སྟན་པ་ཡི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པར་སྤེ་
ཞིང་བཤད་ནས། ལྷ་པ་ཤིན་ཏུ་གཞོན་པ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་ཆོགས་བཅད་
གང་དུ་གླ་སོགས་སྟོག་ཆེན་གྱི་ཡི་གེ་དང་ཏ་སོགས་ཕྱིར་ལོག་གི་སྟེ་དང་། དེ་
ལས་བྱུང་པར་དུ་ཡང་དེ་རྣམས་ལ་བརྟེན་མ་དང་དབྱངས་རིང་པོ་དང་རྣམ་
བཅད་རྣམས་ཀྱིས་བརྒྱན་པའི་སྒྲ་རྒྱུ་བ་པོ་རྣམས་མིན་པའི་ཡི་གེ་ཀ་སོགས་
སྟོག་ཆུང་དང་འཇམ་པ་གང་དག་བརྟེན་མ་སོགས་དང་རྣམ་བཅད་སོགས་
མེད་པའི་འཇམ་པ་མང་པའི་གས་ཆེ་བ་ནི། ཤིན་ཏུ་གཞོན་པ་ཞེས་པའི་ཡོན་
ཏན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ལ། གང་ཕྱིར་ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་འཇམ་པ་འམ་མཉེན་
པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་ཏ་ཅང་ཡང་སྒྲོར་བ་ལྟོད་པའི་སྒྲོན་དུ་བཤད་པས་
སྟོག་ཆེན་སོགས་ཅུང་ཟད་འདྲེས་པའོ། །དེའི་དཔེ་བརྗོད་ནི། མཇུ་ལྷོ་གྱི་ཏྲ་
བ་རྩྭ་ཁྱི། ཀཱཱེ་མཇུ་ར་གྱི་ཏྲ་ལྷོ། ཀཱཱེ་པི་ན་པུ་ཐི་ཐྱུ། ཀཱཱེ་ལེ་རྩྭ་ཏ་མ་ལི་
ནི། ཞེས་པ་འདི་ལ་ཡི་གེ་འཇམ་པ་མང་ཡང་། ཏ་པ་རྩྭ་ལྷ། སྟོག་ཆེན་ཡི་གེ་
བཞི་འདྲེས་པ་དང་། ར་འདོགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཅུང་པན་ཏེ། ར་སྟོག་ཆུང་གི་ཡི་
གེ་ཡིན་ཡང་ཏྲ་སོགས་དང་མཚུངས་པར་སྒྲ་གྲིམ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཕན་པ་ཡིན་
པ་དམིགས་བསལ་ཏེ་ཤེས་པར་བྱས་ན་ལེགས་པ་རང་གི་རྣམ་པར་བརྟགས་

པའོ། །ཆོགས་བཅད་དེ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་དོན་ནི། ཆར་སྟོན་གྱི་སྤང་
བ་སྟོན་པོ་དང་ལྷན་པ་དབྱར་གྱི་དུས་སུ་སྟོན་པས་དབྱངས་སྟན་པར་སྟོག་
པའི་མགིན་པ་དང་ལྷན་པ། མ་བྱ་ཡི་ནི་མཇུག་མ་ཡི་སྟོང་ག་ག་དུགས་ལྷ་བྱར་
ལྷུ་པོར་བྱས་ནས་དགའ་བའི་གར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོ། །དཔེ་བརྗོད་ཆོགས་
བཅད་དེ་ལ་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཟབ་ཅིང་རྒྱས་པ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། རྗོད་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་ཡང་སྤུལ་བྱུང་སོགས་ཉམས་བྱུང་པར་ཅན་དེ་འདྲ་ཡང་ཡོད་པ་
མིན་ཏེ། དབྱར་དུས་ཀྱི་མ་བྱའི་བྱ་བ་ཙམ་བརྗོད་པ་ཡིན་ཡང་ཆོག་འཇམ་
པས་རྣ་བར་སྟན་པའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་གཞོན་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཡི་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པ་
ཉིད་ཀྱིས་རྒྱན་དེ་ནི་སྟན་རག་ལ་མཁས་པར་གྱུར་པའི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁ་
ན་གནས་པ་སྟེ་རྗོད་པར་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་ཅོ། །འདི་སྐབས་དོགས་པ་ཅུང་
ཟད་དབྱད་ན་སྒྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྟོག་ཆེན་སོགས་མང་བར་འདོད་ན་དེ་
ལྟར་དང་། ཡང་ན་ལྟོད་པའི་སྒྲོན་གྱིས་མ་རེག་པའི་ཆ་ནས་སྒྱུར་བ་དང་། འཇམ་
པ་མང་བའི་ཆ་ནས་ཤིན་གཞོན་ཡིན་ལ། འཇམ་རྒྱུ་བ་དེ་དག་སྟོགས་སོ་སོར་
མ་བྱས་པར་ཅི་རེགས་སུ་སྟེལ་བའི་ཆ་ནས་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཆ་འདྲའང་
ཆོང་བས། དཔེ་བརྗོད་གཅིག་ལ་ཡང་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཀའི་ཆ་ཡོད་ཀྱང་སོ་
སོའི་ལྟོག་ཆ་ནས་ཡོན་ཏན་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་ཅུང་བ་ཙམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །
ཡང་འདིའི་སྐབས་སུ། བརྗོད་པ་གསལ་བྱས་ན་དེའི་ཕྱིར། གཞན་གར་པ་
དག་ཡལ་ཆེར་ནི། ལྷོ་པས་མི་བཞེད་པའི་བརྗོད་པར་དགའ་བ་དག་ཀྱང་སྒྲོར་

བར་བྱེད་དེ། དཔེར་ན། ཕྱ་ཁྱེ་ཆ་པ་ཁྱེ་ཁྱེ་པེ་ཏེ་ ཁྱེ་ཏི་ཡཱ་ཁྱེ་ཁྱེ་ཆ་དེ་ཏེ། ཞེས་
པ་འདི་ལ་ཁྱེ་ཡིག་ཆ་ཡིག་མང་བ་སོགས་ཀྱིས་བརྗོད་དགའ་བའོ། །འདིའི་
དོན་ནི། ཕྱ་ཁྱེ་ས་རྒྱལ་རིགས་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་ས། རྣམས་ཅིག་གིས་ནི་ཉམས་པར་
བྱས། ཞེས་སོ། །འདི་གཏམ་རྒྱུད་དང་སྦྱར་བ་སྟེ། སྟོན་ནགས་སུ་བྱང་སྟོང་
རྩ་མཛད་ཨ་མྱི་འཇམ། བྱ་ག་ཞེས་པ་ཞིག །བྱུ་ཁྱེ་འཇམ་རྩ་མ་ཆ་ཞེས་པ་དང་རྩ་
ཅིག་འདོད་འཛོའི་བ་དང་བཅས་ཏེ་གནས་པ་དེ་དག་ཏུ་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ས་ཏ་
སྦྱ་རྩ་ཞེས་པ་འཁོར་མང་པོ་དང་བཅས་རི་དྲགས་གཤོར་དུ་བྱུང་བ་ལ། དྲང་
སྟོང་དེས་རྒྱལ་པོ་འཁོར་དང་བཅས་པར་གང་འདོད་པའི་ཟས་གཡོས་ནས་
བསྟུངས། རྒྱལ་པོས་བྱང་སྟོང་ནགས་ན་གནས་པ་ཞིག་ལ་འདི་འདྲའི་ཟས་
ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་གང་ལས་བྱུང་བཅགས་པས་འདོད་འཛོའི་བ་ཡོད་པར་
གཤེས་ནས་བ་དེ་སྟོག དྲང་སྟོང་བསད་ནས་བུ་བརྒྱ་རྩ་མ་རྩུང་དུ་ནགས་སུ་
བྲོས་པ་དེ་ཆེར་སྟེས་པ་ན་རྒྱལ་པོ་སྟོག་ཅན་བྱས་པ་མི་བཟོ་བ་གཏུམ་པོ་རན་
པ་འདིས་ཉེས་པ་མེད་པར་བདག་གི་ཕ་བྱང་སྟོང་བསད། བསྟོག བདག་
རྩུང་དུ་ནགས་སུ་སྟུགས་ནས་སྟུག་བསྟུལ་བར་བྱས་སོ་སྟུམ་དུ་བྱང་སྟོང་གི་
བྱུ་ཁྱེ་ས་འཁོར་བསྟུངས་ནས་ས་སྟོང་གི་མི་མང་པོ་བྱན་དུ་བཀོལ་ཏེ་དག་ལྷ་
དང་འཐབས་ནས་རྒྱལ་པོའི་ལག་པ་སྟོང་ཡོད་པ་དག་སྟུམ་བཅད་ཅིང་བསད་
དེ་རྒྱལ་རིགས་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྐད་ཅིག་སྟེ་དུས་བྱང་དུས་ཉམས་པར་བྱས་
སོ། །དེའི་རྗེས་སུ་འད་དག་ར་ཐ་སྟེ་རྒྱལ་པོ་གིར་ཏུ་བཅུ་པའི་ཕ་མ་མ་གཏོགས་

པ་རྒྱལ་རིགས་ཐམས་ཅད་བསད། དེ་ལྟར་ས་སྤྱོད་གི་རྒྱལ་རིགས་ཐམས་ཅད་
 ཁ་བཏགས་པ་ལན་གསུམ་བྱས་ཞེས་གྲགས་ཏེ། འདི་བྱལ་འཇུག་གི་འཇུག་
 པ་བཅུ་ལས་རྩ་མ་ཆ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྲལ་འཇུག་པ་བྱུག་པ་དག་སྐྱ་རྩ་མ་ཆ་ཞེས་
 པ་དེ་ཡིན་ནོ། །བྱད་པར་འཕགས་བསྟོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་གཤམ་རབ་གོ་ཆས་མཛད་
 པ་ལས། བྱད་སྟོང་ཇ་སྐད་གླི་ཞེས་བྱ་བ། དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་ནགས་ན་གནས་པ་
 དེའི་ཆུང་མ་བརྟལ་ཞུགས་ཅན་མ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་རང་ཚུལ་བཟང་པོ་ཅན་ཡིན་
 པས། མེ་ཏོག་འཐུར་སོང་ཆོ་གིང་རྣམས་རང་ཉིད་ལ་འདུད་པར་བྱེད་པ་ཞིག་
 ཡོད་པ་དེའི་བྱ་རྩ་མ་ཆ་ཞེས་པ་དཔལ་ཞིང་དཀའ་ཐུབ་དང་ལྷན་པ་ཡོད་དེ།
 དེར་རྒྱལ་པོ་སྤྱིད་རྒྱུབ་བཙོན་ཞེས་བྱ་བ་ལག་པ་སྟོང་ཡོད་པ་ཞེས་སུ་གྲགས་
 པ་ཞིག་གནས་དེར་ཕྱིན་པ་ན། བྱད་སྟོང་དེའི་འདོད་འཛོལ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་
 སེར་བའི་རྒྱས་རྒྱག་པ་ལ། རྒྱལ་པོ་སྤྱིད་རྒྱུབ་བཙོན་གྱིས་བྱད་སྟོང་མེས་བྱིན་
 ལ་འདི་ཅི་ལ་རྒྱག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དྲིས་པ་དང་། བྱད་སྟོང་དེ་ཡ་རོལ་འཐབ་
 པ་ལ་དགའ་བས། འདི་ནི་བྱད་སྟོང་ཇ་སྐད་གླི་བྱ་རྩ་མ་ཆ་ཞེས་པའི་འཕྲོང་
 སྟོབ་པའི་གཞུ་རྒྱུད་བརྒྱབ་པ་ལ་རྒྱག་གོ། །འདི་ནི་དཔལ་ཞིང་འཕྲོང་གི་གནས་
 ལ་མཁས་པ་སོགས་རན་སྟོང་གི་རིགས་དགའ་བྱེད་དེའི་ཡ་རོལ་གཞོན་པའི་
 བསྐྱུགས་པ་བཞེད་པས། རྒྱལ་པོ་དེས་དེ་ལ་ཐུག་དོག་སྦྱེས་ཏེ། འཐབ་པར་
 འདོད་པ་དེའི་གནས་སུ་སོང་བས་ཆུང་མ་བརྟལ་ལྷན་མ་རྒྱལ་པོ་ལ་ཡིད་ཆགས་
 པ་དང་། དེ་ཕན་ཆད་དེ་ལ་གིང་རྣམས་འདུད་པར་མི་བྱེད་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་

ནས་རྒྱལ་པོས་འདྲེན་འཛིན་བའི་བེའུ་ཕྱོག་དགའ་བྱེད་བསམ་གཏན་ལ་
གནས་པའི་རྟེན་དུ་སྒྲུབ་གྱི་རོ་ཞིག་བསྐྱར་ནས་སྤང་རོ། །བརྟུལ་ཞུགས་ལྷན་
མའི་གནས་རྒྱལ་དེ་དྲང་སྤྱོད་ཇ་མད་ཀྱིས་བསམ་གཏན་སྟོབས་ཀྱིས་ཤེས་ནས་
ཁྱོས་ཏེ། དགའ་བྱེད་ལ་འདྲིའི་མགོ་བོ་ཆོད་ཅིས་སྒྲུས་མ་ཐག་ཏུ་པའི་བཀའ་
བཞིན་དེའི་མགོ་བོ་བཅད་དོ། །པ་མགུ་ནས་བྱེའུ་ལ་མཆོག་སྤྱོད་ས་ཤིག་བྱས་
པ་དང་། བདག་གི་མ་འཆོ་བར་མཛོད་ཅིག་ཅིས་སྒྲུས་པས་དེ་འཆོ་བར་གྱུར་
ཏོ། །དེ་ནས་བེའུ་ཕྱོག་པའི་འཁོན་གྱི་རྒྱ་དེས་དགའ་བྱེད་ཀྱི་བདག་གིས་
འཛིག་རྟེན་ན་རྒྱལ་རིགས་གཅིག་ཀྱང་མེད་པར་བྱའོ་ཞེས་དམ་བཅས་ནས།
འཁོར་ལེགས་པར་བསྐྱབས། འཁོར་བསྐྱས་ཏེ་ནམ་ཞིག་ན་རྒྱལ་པོ་སྤྱིད་
སྒྲུབ་དང་གཡུལ་བཀྱས་པས་དེ་ལ་ལག་པ་སྟོང་ཡོད་པ་དག་སྐྱས་བཅད་དེ་
ཐང་ལ་ལྷུང་བར་བྱས། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་དེ་ཡི་མདས་འཛིག་རྟེན་དུ་རྒྱལ་
རིགས་རྣམས་ཅུད་ནས་བཅད་དོ་ཞེས་བཤད་པ་འདི་ལོ་རྒྱུས་དག་གོ་སྒྲུལ་མོ། །
དགའ་བྱེད་དག་སྐྱ་ཅན་དེས་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་འང་ཟེར། ལན་ཉིར་
གཅིག་གི་བར་དུ་ཡང་ཟེར་ཏེ། མདོར་ན་རྒྱལ་རིགས་མཐའ་དག་བརྒྱགས་
པར་བྱས་ཏེ། ཀུ་རུ་ཁྱེ་ཏུ་ཞེས་པའི་འོབས་དཔག་ཆོད་འགའ་རྒྱལ་རིགས་ཀྱི་
ཁྱག་གིས་བཀའ་བས་པ་མེས་ཀྱི་མཆོད་སྦྱིན་བྱས་ནས་ས་ཆེན་པོ་མཐའ་དག་
རང་དབང་དུ་བྱས་པར་བཤད་དོ། །རྣམ་དགའ་བྱུང་པ་ཡིས་ཀྱང་། །འབྱུང་
པོ་འཛིན་མ་འདི་ལས་རྒྱལ། །ཞེས་ཟེལ་བསྟོད་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་

པ་ཡང་གཙོ་བོར་དྲངས་ནི་བྱ་དགའ་བྱེད་འདིའོ། །འདིར། རྒྱལ་ཤིགས་
 རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་མཐའ་དག །སྐད་ཅིག་གིས་ནི་ཉམས་པར་བྱས། །ཞེས་པ་
 འདི། རང་གི་ཁྱིམ་འགྲུལ་པར། དུས་ཏེ་ལྷག་མ་མེད་པས་རྒྱལ་ཤིགས་རྣམས་
 ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྟེ་ཚན་སྐད་ཅིག་སྟེ་དུས་བྱུང་དུས་འགྲུལ་དུ་ཉམས་པར་བྱས་
 སོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

དེ་འདྲ་དག་སྐྱ་རྩ་མཁམ། གཞན་འགའ་ཞིག་གིས་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པས། རྒྱལ་མཐའ་དག་གི་དོན་ཡིན་པར་སྐྱ་འགྲེལ་གཉིས་ཀར་
བཤད་ཅེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སི་དྲཱ་ཆོས་འབྱུང་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་སྟོབ། སྟོམ་རག་
པ་ཀམ་ཆེ་དབང་དཔལ་འབར་གྱིས་འགྲེལ་བཤད་བྱ་རམ་ཤིང་གི་སྟོན་པར་
འབྱུང་བཙུང་པ་ཡིན་ཞེས་ཁམས་འགྲེལ་དུ་གསུངས། འདི་ནི་འབྱུང་བཙུང་
ཉིས་པ་སྟེ། རྒྱལ་ལྷག་མ་མེད་པའམ་མཐའ་དག་གི་དོན་དུ་བཤད་པ་ནི་རྒྱལ་
ཞེས་པའི་སྐྱ་དོན་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་རྒྱལ་ཞེས་པ་དག་སྐྱ་རྩ་མཁམ་
གཞན་དེ་འདྲའི་མིང་ཅན་འགའ་ཞིག་གིས་ཞེས་སྐྱ་འགྲེལ་ལས་དངོས་སུ་འདི་
སྐྱལ་རིགས་ཉམས་པར་བྱེད་པ་པོར་གསལ་བ་ཞིན། མཐའ་དག་སྐྱལ་རིགས་
ལ་མར་སྐྱར་ན་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀར་མི་འགྲིག་སྟེ། རྒྱལ་ལ་ནམ་དབྱེ་གསུམ་
པའི་རྒྱ་བྱིན་པས་རྒྱལ་ཁ་ཞེས་ཡོད་པས་བྱེད་ཆོག་སྐྱར་བ་དོན་མེད་དུ་སོང་བས་
ཆོག་དང་འགལ་བ་དང་། གསལ་བྱིར་གཞན་དག་སོགས་གསུངས་པས་འདི་
དོན་གསལ་བའི་དག་ཡིན་དགོས་ཀྱང་། རྒྱལ་ཞེས་པ་བྱ་ཡུལ་སྐྱལ་རིགས་ཀྱི་

ཕྱོགས་མཐའ་དག་ཅེས་སྒྱུར་ན་སྒྱུས་ཉམས་པར་བྱས་པའི་བྱེད་པོ་མི་གསལ་
བས་དོན་གསལ་བ་མིན་པའི་དག་དོན་མ་ཆོགས་པར་འགྱུར་པའི་སྤྱིར་རོ། །
གསལ་སྤྱིར་ཞེས་པ་དོན་གསལ་བ་ལ་མི་འཆད་པར་སྒྱ་གདངས་གསལ་བར་
འདོད་པ་ལྟར་ན་ཡང་དོན་མི་གསལ་བའི་སྒྱུན་སོ་ན་གནས་སོ། །དག་སྒྱ་རྒྱ་
མའི་མིང་ལ་འདྲ་བའི་ཞེས་མཛོན་བཞེད་ནམས་ཀྱི་སྒྱ་གཅིག་དོན་མང་གི་སྐབས་
སྒྱ་བཤད་པར་རང་ག་ཞན་གཉིས་ཀས་ཁས་ལེན་པས་ན། འདི་སྐབས་འགྱུར་
སྒྱ་མ་ཉིད་ལེགས་པར་བཟུང་དགོས་སོ། །
སྐབས་འདིའི་དཔེར་བཞེད་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྒྲ་མ་དག་གིས། དམ་པ་བདག་
དང་ག་ཞན་པན་ལས་ལ་དགལ། །རན་པ་ཆང་དང་དགའ་མ་དག་ལ་དགལ། །
མ་བྱ་འབྲུག་སྒྲ་སྒྲོག་སྒྲིན་འཕྲིག་ལ་དགལ། །སྤྱེབས་སྒྲོམ་སྤྱེབས་པ་བཟའ་
བཏུང་མེ་ལ་དགལ། །ཞེས་རྒྱུར་པ་སྒྲ་མ་གཉིས་ལྟོ་བ་དང་། སྤྱི་མ་གཉིས་ཤར་
པའི་དཔེར་བཤད་དོ། །སྒྲ་མ་གཉིས་ལ་ཡིག་གཅིག་ཏུ་རེས་པ་ནི་ཤུགས་ལ་
ཐོན་པ་སྟེ་དབྱངས་ཀྱི་རེས་པ་དགོས་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སྐབས་འདིར་བོད་
ཀྱི་ཡི་གེའི་འཇམ་རྩལ་ཀྱི་དབྱེ་བ་མདོར་བསྡུས་བཞེད་ན། བོད་ཀྱི་ཤུགས་
ལ་ཀླ་ལི་སྒྲུམ་རྩལ་སྤྱེད། འབྲུག་པོ་སྒྲ་སོགས་དང་། སྤྱིར་ལོག་ཏུ་སོགས་དང་
ཀླ་མེད་ཀྱང་འདི་དག་གི་སྒྲ་གདངས་རྒྱ་རྒྱ་བ། དྲ་བ་འདྲ་སྒྲ་ན་ཀླ་མས་
དང་འདྲ་མོད། འོན་ཀྱང་རྒྱ་ནི་མ་དང་རྩུང་མི་འདྲ་སྟེ། དེ་ལས་མཆུ་ཡི་བྱེད་
པ་ཤུགས་ཆེ་ཞིང་ཡ་མཆུ་ཐུར་ཏུ་འགོབས་པ་ལྟར་སྒྲ་དབྱུང་དགོས་སོ། །རྟ་

ནི་སྒྲ་འམ་དག་ཞེས་འབོད་ཅིང་། ཀླ་ནི་ཀྱང་རེ་མི་འདྲ་བ་མེད་ལ་ཁ་ཅིག་ཁྱ་
དང་འདྲ་བར་འབོད། རྒྱ་སྒྲ་དེ་མེད་པ་ཅ་ཆ་ཇ་ཞ་བཟ་འཛམས་ཅ་ཇ་ཤ་ས་
ཅ་ཛམས་དང་མཚུངས་པར་གྱུར་པས་ན། ཀ་ག་ང་། ཅ་ཇ་ཉ། ཏ་ད་ན། པ་
བ་མ། ཅ་ཆ་ལ། འ་ཡ་ར་ལ་ཅ་ཉི་ཤུ་ནི་སྒྲོག་ཆུང་དང་སྒྲ་མེད་དོ། །ཁ་ཆ་ཐ་
པ་ཆ་ཞ་བཟ་ཤ་བཏུ་ནི་སྒྲོག་ཆེན་དང་སྒྲ་ལྟན་ནོ། །སྒྲོག་ཆུང་ཡིན་ཡང་ར་
མགོ་ས་མགོ་ལ་མགོ་ལྟན་པ་དང་། ཡ་སྟ་ར་སྟ་ཡོད་ན་སྒྲ་ལྟན་དང་ཕྱོགས་
འདྲ་ན་སྒྲོག་ཆེན་ལ་དེ་དག་ཡོད་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། འཕྲུལ་འཇུག་ལ་ཡང་སྒྲོག་
ཆེ་ཆུང་ཐུད་པའི་དབང་གིས་སྒྲ་ཤུགས་ཆེ་ཆུང་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། འཕྲུལ་
འཇུག་ཡོད་པའི་མགོ་ལྟན་འདོགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལྟ་བུའི་ཡི་གེ་ཏུ་མ་ཆོགས་
པ་སྒྲ་ཆེ་ཞིང་ཤིན་ཏུ་ལྷི་བ་འམ་རྩལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེར་ཡང་སྒྲོག་ཆེ་ཆུང་
འཕྲད་རྩལ་གྱི་དབང་ལས་སྒྲ་གདངས་དྲག་ཞན་ཏུ་འགྱུར་བ་འདྲ་ཤགས་འཇུག་
ལས་གསུང་བ་ལྟར་སོ་སོ་མ་ཞིང་གི་ཡི་གེ་འཕྲད་རྩལ་ལས་སྒྲ་དྲག་ཞན་བར་
མ་གསུམ་ཏུ་འགྱུར་བ་ནམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཤིན་ཏུ་མང་མོད། སྒྲ་གང་ཡིན་ཡང་
རང་གི་ཁ་ནས་བཞེད་པའི་ཆོག་དངས་ཤུགས་ཆེ་ཆུང་ཕྱིང་བས་ཤེས་ལ། གང་
བཞེད་དགའ་ཞིང་སྒྲ་ཆེ་བ། བསྒྲགས་སྒྲག་བསྐྱོད་བསྐྱུན་དཀྱུགས་བསྐྱད་སྒྲིན་
བཤལ་བསྐྱལ། བསྐྱིབས་དབྱེས་བསྐྱབ་སོགས་དེ་འདྲའི་རིགས་ཅན་ཤིན་ཏུ་
རྩལ་པ་འམ་ལྷི་བ་དང་། ལམ། གང་། འང་། ཡང་། ཉིམ། གཤམ་ ལྷ་བ། ངང་བ།
བམོ་ལྷ་བུ་སོགས་སྒྲ་ཤིན་ཏུ་འཇམ་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དུག་པ་དོན་གསལ་བ་ཡི་ཡོན་ཏན་ནི། བཟོད་བྱའི་དོན་འབད་པས་བརྟགས་
མི་དགོས་པར་བདེ་སྒྲག་ཏུ་གཤམ་ལུས་པ་ཉིད་དོ། །དེའི་དཔེ་ནི། འཕྲོག་བྱེད་
དེ་བྱབ་འཇུག་ཉིད་ཀྱིས་ནི། འོག་གི་ས་གཞི་ཆེན་པོ་འདི་དག་རྒྱ་མཚོའི་ནང་
དུ་མར་ལུབ་པར་འཆར་བ་ན། བྱབ་འཇུག་པས་ཆེན་པོར་སྐྱེལ་ཏེ་རང་གི་མིག་
པས་བརྗེས་པས་རྒྱ་མཚོའི་ནང་གི་སྒྲུ་དང་རྒྱ་མིན་ལ་སོགས་པའི་ལུས་བཅད་
པའི་སྒྲུ་རྣམས་ཀྱི་བྲག་གིས་དམར་བ་ཉིད་དུ་སྒྱུར་པའི་རྒྱ་ཡི་གཏེར་ལས་གྲུན་
དུ་སྒྱུར་ནས་ས་གཞི་རྒྱ་མཚོ་ལ་མི་ལུབ་པར་བཏེག་པར་བྱས་སོ། །ཞེས་བྱབ་
འཇུག་གི་འཇུག་པ་གསུམ་པའི་གཏམ་རྒྱུད་དང་སྒྱུར་བ་སྟེ་འདི་ནི་དག་དོན་
གསལ་བ་ལྟོ་པས་འདོད་པའི་དཔེའོ། །ཤར་པ་ལྟར་ན་ཕག་པ་ལུས་ཆེན་པོ་
དག་གིས་ས་གཞི་འདི་རྒྱ་གཏེར་དམར་པོ་དག་ལས་གྲུན་དུ་སྒྱུར། ཞེས་པ་
འདི་ལྟ་བུ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའམ་བཟོད་པ་ནི་རྒྱ་མཚོ་དམར་པའི་རྒྱ་མཚན་བྲང་
འགོའི་བྲག་ཡིན་པ་དངོས་སུ་མ་བཟོད་པས་རྒྱ་གཏེར་དམར་པོ་ཡིན་པ་ཅི་
ཡིན་སྟུམ་དུ་བརྟག་དགོས་པ་ཉིད་དོ། །ཁམས་འགྲེལ་དུ། རྐང་པ་གསུམ། ལྟོ་
ཤར་གཉིས་ཀས་འདོད་པ་དང་། བྱི་མ་གཉིས་ཀས་མི་འདོད་པའི་དཔེར་གསུངས་
ཀྱང་བྱི་མ་ཤར་པས་འདོད་རྒྱལ་ཡིན་ཡང་མི་རུང་བ་མེད་དོ། །ལྟོ་ཤར་གྱི་ལམ་
ནི་གཉིས་ཀ་དག་ལ་ཡང་བཟོད་རྒྱལ་མི་ལེགས་པས་ཇི་ལྟར་བརྟགས་ཀྱང་དོན་
དེ་རྟོགས་པའི་སྐལ་བཟང་དང་མི་ལྡན་ཞིང་། ཟོད་བྱེད་སྒྲུ་ཡི་རྒྱལ་ལམ་ལུགས་
ལས་འགོངས་ཏེ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྱུར་པ་ནི། མི་མཁས་པའི་སྒྲོན་ཏེ་དེ་འདྲའི་

དོན་སྟོན་མི་ལུས་པས་བཟོད་པ་འདི་འདྲ་བ་པལ་ཆེར་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
བདུན་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ནི། དག་སྒྱུར་གང་དུ་བཟོད་བྱེད་འགའ་
ཞིག་བཟོད་པ་ལ། དེར་གཞན་ལས་བྱུང་འཕགས་ལྡན་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་
པར་རྟོགས་ལུས་པའི་དག་དེ་ནི་རྒྱ་ཆེར་བཟོད་དེ། རྒྱ་ཆེའི་རྒྱན་དེའི་སྟན་དག་
གི་ལམ་ཀྱན་མཛེས་པར་བྱེད་པས་ན། བཟོད་པ་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་ཡི་
སྟན་དག་གི་ལམ་ཀྱན་མགོན་དང་བཅས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་དཔེ་གསུངས་པ།
སྟོང་བ་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཀྲོན་པའི་དབང་གིས་སྟེར་དུ་རེ་བའི་མིག་ལན་གཅིག་
ཙམ་དུ་རྒྱལ་པོ་བྱོང་གི་གདོང་ལ་ལྟར་བ་སྟེ་བལྟས་པ་ལས་ལྟ་ཅིག་ཅེས་བོས་
ནས། གནས་སྐབས་གཅིག་ལུ་དེ་ཡིས་སྒྲར་སྒྲིན་པ་པོ་གཞན་གྱི་གདོང་ལ་
སྟོང་བའི་མིག་གིས་ལྟ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་མཚོན་པ་ཉིད་
ཀྱི་ཆོག་འདི་ལ་ནི། རྒྱལ་པོ་དེ་གཏོང་བ་བྱུང་འཕགས་ལེགས་པར་མཚོན་ལུས་
པའི་ཉམས་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། ལམ་འདི་ཉིད་བཟོད་རྒྱལ་གྱིས་མཚོན་ནས་གཞན་
དཔལ་བ་དང་མང་ཐོས་སོགས་ཀྱང་འདི་དང་རིགས་པ་མཚུངས་པས་དཔག་
པར་བྱའོ། །འདི་ནི་ལྟོ་ཤར་བྱན་མོང་པས་འདོད་དོ། །ཡང་བསྐྲག་པར་འོས་
པའི་བྱུང་པར་གྱི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་ཙམ་བཟོད་པ་ཡང་རྒྱ་ཆེར་ཤར་བྱོགས་པ་
སོགས་འགའ་ཞིག་གིས་འདོད་དོ། །དཔེར་ན། གང་དུ་དགའ་ཞིང་རོལ་པའི་
རྒྱ་སྟེས་ཀྱི་ཆོལ་དང་། ཅེ་དགའི་ཆེད་དུ་བྱས་པའི་མཚོ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་།
གསེར་གྱི་རྒྱན་དང་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པས། འོར་བུའི་རྩ་ཡབ། རིན་པོ་ཆེའི་

སྐ་རགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། སྦྱིར་བསྟག་
བྱ་ལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་བསྟགས་ན་ངོ་མཚར་སྤྱེ་ཞིང། དེ་ཡང་བརྗོད་
ཚུལ་ཉམས་དང་ལྷན་པས་ཆེས་མཛེས་པར་འགྱུར་རོ། ཡོན་ཏན་ཆུང་འུ་བསྟག་
རིན་མི་ཆོག་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་བརྗོད་ཚུལ་མཁས་ན་ཡོན་ཏན་ཆེན་པོར་མཆོན་
ནས་མཛེས་པའང་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། སྒོ་ལྷན་ལེགས་བཤད་ཆོལ་བས་མི་
ངོམས་པ། མཚར་མོད་ལན་བརྒྱར་བཤད་ཀྱང་མི་གོ་བ། འདི་ཉིད་ད་དྲུང་
ལེགས་བཤད་ཐོས་པ་ལ། དག་འཁོར་འདྲན་པ་མི་འདོར་ངོ་མཚར་ཆེ། ཞེས་
པ་ལྟ་བུའོ། །

བརྒྱད་པ་བརྗོད་པ་ཡི་ཡོན་ཏན་ནི། རྣམ་དབྱེ་སོགས་བསྟུས་པའི་ཆོག་སྟེང་
མང་པོ་ཅན་ཉིད་དེ། འདི་ནི་བྱུང་པར་དུ་ཆོག་ལྷག་པ་དག་གི་གསོས་ཡིན་ལ།
ཆོགས་བཅད་ལའང་སྟོ་སྟོགས་པ་མིན་པ་ཤར་བ་ནི། འདི་ཉིད་གཅིག་པུ་རྒྱན་
གྱི་མཆོག་ཏུ་བཞེད་དོ། དེ་ལ་ཡང་ཡི་གེ་ལྟི་བ་དང་ཡང་བ་རྣམས་རེས་ལྟི་བ་
མང་ཞིང། རེས་ཡང་བ་མང་བ་དང་། རེས་ལྟི་ཡང་ཉུང་བ་ཉིད་སྟེལ་བ་རྒྱ་
མཆོའི་རྒྱབས་ལྟར་མཐོང་མན་གྱི་ནི་རྣམ་པ་ཅན་དེ་ནི་ལྷག་པའི་རག་བརྗོད་
པ་དང་ལ་སོགས་པས་ཆོགས་བཅད་རྣམས་ལའང་བྱས་པར་མཐོང་རོ། ཇི་
ལྟར་ན། ཨ་སྟེ་མ་སྟེ་གེ་པེ་སྟེ། ས་མེ་སྟེ་ཏྲི་པེ་སྟེ་རྒྱ། ལྷི་ན་སྟེ་ནེ་སྟེ་ཏཱ་
ལ། ཀཱེ་པེ་སྟེ་པེ་ལྷེ་ཏཱ་ལྷི། ཞེས་པ་བརྗོད་དང་ལྷན་པའི་ཆོག ཆོགས་བཅད་
ལ་ཡང་ཤར་པ་སྦྱོར། ཞེས་སོ། ཆོགས་བཅད་འདི་ཁ་སྒོ་ཡན་པའི་སྟེབས་སྦྱོར་

རོ། འདིར་འདི་སྐད་དོད་ལ་ཨ་སྟེ་རྣམ་དབྱེ་བྱག་པ་བསྟུས། མགོའི་སྐད་
དོད་མ་སྟེ་ལ་བདུན་པ་བསྟུས། བརྒྱས། ས་མ་སྟེ་ཨ་སྟེ་རྣམས་གྱི་བར་དང་།
བསྟུ་ལས་རྣམ་དབྱེ་དང་པོ་བསྟུས། འོད་ལ་མང་ཆོག་ཐོབ་པས་འོད་གྱི་སྐད་
དོད་ཨི་ལྷ་ལ་ཞུགས་པའི་རྣམ་དབྱེ་ཨི་བསྟུས། ལྷི་ན་རྒྱས་པ་དང་སྟེ་ན་ལུ་
མའི་སྐད་དོད་གཉིས་ལ་བདུན་པ་བསྟུས། བཞིན་ཞེས་པ་མཚུངས་པའི་ཨི་
པ་ལ་ཆོག་སྟེང་མི་ཐོབ། སྟེ་རྒྱ་དང་བ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་པ་གཉིས་ཀའི་མཐའ་མཚམས་
སྟེ་ཆོག་སྟེང་མི་ཐོབ་པས་བཞག་ནས་གཞན་བསྟུས་པའོ། ཆོགས་བཅད་འདི་
ལྟི་བ་མང་ལ་ཡང་བ་ཉུང་བའི་དཔེའོ། ལྟི་བ་ཉུང་ཡང་བ་མང་བ་དང་། དེ་
གཉིས་མཉམ་པའི་དཔེ་ལྷགས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་སྟེ་མ་དག་གསུངས།
ཡང་ན་རྒྱ་དང་པོ་ཡང་བ་མང་བའི་དཔེ་སྟེ་དེ་བཞིན་རྒྱ་དང་བ་བཞི་ཀར་སྦྱར་
ན་ཡང་བ་མང་བའི་ཆོགས་བཅད་དོ། གཞན་གསུམ་ལྟི་བ་མང་བའི་དཔེ་སྟེ་
མཉམ་པ་ལྷགས་ལས་ཤེས་པར་བྱས་ཀྱང་རུང་རོ། སྟེ་བ་སྦྱོར་ནི་ལྟི་བ་སྦྱོར་མཐོ།
ཡང་བ་དམའ་བ་ཡིན་པས་མཐོ་དམན་རེས་འཛོག་ལྟ་བུ་བྱེད་པ་དེ་ཞེས་གྱི་
དོན་ཡིན་གྱི། གཙོ་བོ་ཆོག་སྟེང་མང་བ་ཉིད་བརྗོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ། །
བརྗོད་དང་ལྷན་པའི་ཆོག་འདི་ལྷག་པར་མ་ཟད་ཆོགས་བཅད་ལ་ཡང་ཤར་
པས་འདི་ལྟར་སྦྱོར་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་སྟེ་མ་འདི་ཤར་པས་འདོད་པའི་དཔེའོ། །
ཆོགས་བཅད་དེ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་དོན་ནི། ལུ་བ་གྱི་སྟོགས་གྱི་རི་མགོར་
ལྟར་བ་ཡི། སྟོགས་མཐའ་དག་ཉི་འོད་དམར་པོའི་མལ་སྟན་ཅན་དེ་ནི་རི་ལྟར་

ན་ཤིག་ལ་མཁུ་སྒྲིལ་བའི་ལྷན་པ་ལ་གནས་པའི་གོས་དམར་པོ་བསྐྱབས་
པས་མཛེས་པ་བཞིན་ལོ་རྒྱུ་ཕྱོགས་སམ་ཆུ་ལྷན་མ། ཞེས་ཉི་མ་རྒྱུ་ཀའི་
ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱམ་པ་བརྗོད་པའོ། །དེ་ཡང་བྱད་མེད་རྒྱལ་དང་ལྷན་པ་ན་གོས་
དམར་པོ་འཛིན་པ་རྒྱ་གར་བའི་ཡུལ་ཆོས་སོ་ཞེས་གྲགས། གཞན་ལྟོ་པ་དག་
ཆོག་སྤྱད་ཡོད་པར་འདྲ་ཡང་ཆོགས་བཅད་རྒྱམས་ཀྱི་སྤེབ་སྦྱོར་ལྟེ་ཡང་མི་མཉམ་
པའམ་འབྲུགས་པ་མིན་པར་སྟོམས་པ་ཡིས་མཛེས་པར་བྱས་པ་ཡི། ཆོག་
རྒྱམས་ཆོག་སྤྱད་ཅི་རིགས་དང་ལྷན་པ་བརྗོད་པར་འདོད་དེ། དཔེར་ན། པ་
ཡོ་རྟེ་རེ་ཉེ་འོ་རྒྱ་ག་ཉི། །འདི་ཡང་ཁ་སྒོ་པན་པའི་སྤེབ་སྦྱོར་ཡིན་ལ། འདིའི་
ཆུ་འཛིན་གྱི་སྐད་དོད་པ་ཡོ་དང་རྩ་ར་གཉིས་ཀྱི་བར་ནས་རྒྱམ་དབྱེ་དང་པོ་
བསྐྱས། དེས་ཀྱི་སྐད་དོད་ཉ་འོ་ཉ་དང་། སང་པའི་སྐད་དོད་སྐ་ག་གཉིས་ཀྱི་
བར་ནས་དྲུག་པ། སྐ་གའི་མཐར་བདུན་པའང་བསྐྱས། ཐུན་གྱི་སྐད་དོད་ལྟ་
དང་། མཚམས་ཀྱི་སྐད་དོད་སྟེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ནས་དྲུག་པ་བསྐྱས། གོས་
ཀྱི་ཨ་ཉས། འོད་ཀྱི་ཨྲོ་ལྷ་གཉིས་ཀྱི་བར་ནས་དང་པོ་དང་། དང་གི་སྐད་དོད་
ཅ་བསྐྱས། ཨྲོ་ལྷ་ཀྱ། རྒྱུ་པ་གཉིས་པའི་མཚམས་ཡིན་པས་ཆོག་སྤྱད་མི་ཐོབ་
པས་མ་བསྐྱས། སུ་ཞེས་པའི་སྐད་དོད་ཀྱི་ཡིག་ཀ་ཡིག་རྒྱ་བསྐྱར་བའི་ཀ་ལ་
དྲུག་པ་མ་བསྐྱས་པས་སུ་དངོས་སུ་བཞག། གཞན་འདོད་པས་གཟིར་ཞེས་
པའི་སྐད་དོད་ཀ་མ་ཉ་དང་རྒྱ་རི་གཉིས་ཀྱི་བར་ནས་གསུམ་པ་བྱེད་སྒྲ་བསྐྱས།
ཡིད་ཀྱི་སྐད་དོད་ཅེ་ཉས་ཀྱི་དང་པོ་བསྐྱས། རྒྱུ་ཕྱོགས་ཀྱི་མིང་ཆུ་ལྷན་མའི་

སྐད་དོད་པ་རྩ་རེ་དང་བྱེད་མི་འགྱུར་ཞེས་པའི་སྐད་དོད་ཀ་རཱི་ཉི་གཉིས་ཀྱི་
བར་ནས་གསུམ་པ་བསྐྱས། དེའི་མཐའ་རྒྱུ་པ་བཞི་པའི་མཐའ་ཡིན་ཞིང་།
ཆོགས་བཅད་ཕྱི་མ་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཚམས་ཡིན་པ་དང་། དེར་མ་ཟད་དང་
མཐའ་ཡིན་པས་རྒྱམ་དབྱེ་བསྐྱད་གོས་པ་ཡང་མེད་དོ། །སྤྱིར་ཆོགས་བཅད་
ནི་རྒྱམ་དབྱེ་སྐགས་པལ་ཆེར་རང་ལྷགས་ཀྱིས་ཆོག་སྤྱད་ཅན་རྒྱུ་འོང་ཞིང་། ཆོག་
ལྷག་ལ་ལྷག་པར་ཆོག་སྤྱད་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ལྟོ་པའི་ལྷགས་ལ་བསྐྱས་
ར་མཐོ་དམན་དང་ཡི་གེ་འཇམ་རྒྱུ་པ་མཉམ་ཞིང་བརྗོད་བྱའི་དོན་གསལ་བ་
ཅན་རྒྱུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །
གོང་གི་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་དོན། ཆུ་འཛིན་ནམ་སྤྱིན་གྱི་དོས་ཀྱི་སང་པ་ན་གནས་
པ་དགོང་མའི་ཐུན་མཚམས་ཀྱི་ནི་འོད་དམར་པོའི་གོས་དང་ལྷན་པ། རྒྱུ་
ཕྱོགས་སམ་ཆུ་ལྷན་མ་འདི་ཡིས་ནི། སྤྱིས་བྱ་སྤྱ་ཡི་ཡིད་འདོད་པས་གཟིར་
བར་བྱེད་པ་ཅིས་མི་འགྱུར་པོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཆོག་སྤྱད་མང་བ་ཅན་ལྷག་
པའི་གསོས་སུ་འགྱུར་རྒྱུ་པ་བཤད་ན། སྤྱིར་ཆོག་གང་ལ་ཡང་དོན་གོ་དེས་པ་
ལས་དགོས་མེད་ཀྱི་ཆོག་ལྷག་རྒྱམས་དོར་ནས་བརྗོད་ན་བརྗོད་པ་དངོས་གཅིང་
བ་དང་། དགོས་མེད་མིན་པར་དོན་ལ་ཐོབ་པའི་རྒྱམ་དབྱེ་སྐགས་ཀྱང་ཅི་
རིགས་སུ་བསྐྱས། ཅོར་སོ་ཡོད་པ་དང་དོན་གསལ་དེས་སྐགས་མི་བཞག་ཀ་
མེད་ལས་གཞན་ཅི་རིགས་སུ་བསྐྱད་ན་ཆོག་ཟེར་ཡང་ལ་དངོས་གཅིང་བ་ཞིག་
འབྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མི་མཛེད་ཅེས་བྱ་བ་འདིར་སངས་

ཀྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱོན་ནས་དམ་པའི་ཆོས་བསྟན་ཏེ་གདུལ་བྱ་ལམ་ལ་
བཀོད་ཅིང་། བསྟན་པ་རྒྱས་པར་གྱུར་ནས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་མང་དུ་
བྱུང་ངོ་། །ཞེས་བཟྍེད་པ་ལ། བྱོན་ནས་བསྟན་ནས་བཀོད་ནས་གྱུར་ནས་
ཞེས་ཆོག་པུན་ཐམས་ཅད་སྒྲ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ན་ན་བར་མི་མཛེས་ཤིང་། རོན་
གོ་བ་ལ་ཡང་ལྷག་བཅས་ཤ་སྟག་བརྒྱད་པས་མི་བདེ་བའི་ཞད་ཡོད་དོ། །
དེས་ན་ཆོག་མཐའ་དེ་དག་གོང་ལྟར་སྒྲ་གདངས་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་བསྐྱར་
ནས་སྒྲོན་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་པུན་དེ་དག་བསྟན་ཏེ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་
ལྷན་འདས་གྱིས་ཆོས་བསྟན། ལམ་ལ་བཀོད། བསྟན་པ་རྒྱས་པར་མཛད་
པས། འཕགས་པ་མང་དུ་བྱུང་ངོ་ལྟ་བུ་བྱས་ན་ཆོས་བསྟན། ལམ་ལ་བཀོད་
སོགས་གཅོད་མཚམས་ཐ་དད་པར་བྱ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན་རོན་གོ་བ་ལ་
ཁྱད་མེད་ཀྱང་སྒྲ་ཟོར་ཡང་ལ་མཛེས་པར་འགྱུར་བ་འདིས་མཚོན་ནས་ཆོག་
སྟེད་དུག་བཤད་པ་ཅི་རིགས་སུ་སྐྱར་ཏེ། རོན་གོ་བ་ལ་ཁྱད་མེད་ན་ཆོག་
མང་པོ་རྣམས་ཅི་རིགས་སུ་བསྟན་ཞིང་། བར་གྱི་མཚམས་སྒྱུར་ཆོག་པུན་རེ་རེ་
ཙམ་བཞག་ན་ལེགས་མོད། གནས་འདི་ལ་ཁ་ཅིག་རྟོག་དཔྱད་གཞུག་མ་སྦྱང་
བར་འདུག་ལ། ཁ་ཅིག་གིས་དེའི་རོན་རགས་པ་གོ་ཡང་ཞིབ་པར་མ་དཔྱད་
པ་དང་། དེའི་རྣམ་གཞག་གལ་ཆུང་དུ་བྱས་ཏེ་གསལ་བར་བཟྍེད་པ་སྐྱར་ཡོད་
པར་མ་མཐོང་ཡང་འདིར་གསལ་བར་བཟྍེད་པ་འདི་སྟན་རག་མཁན་ལ་མན་
རག་ཅིག་བདག་གིས་འདོམས་པ་ཡིན་པས་སྟོ་ལྷན་རྣམས་དགའ་བར་གྱིས་

ཤིག དེར་མ་ཟད་ཆོགས་བཅད་གྱི་རྟེན་པའི་མཐའ་ལྷག་བཅས་གྱི་ཏེ་སྒྲ་སོགས་
དང་། རྣམ་དབྱེ་གཅིག་གི་སྒྲ་རུ་མཆུངས་པ་སོགས་རྣ་བར་མི་མཛེས་ཤིང་།
རྟེན་པ་བཞིའི་མཐའ་ཡི་གེ་གཅིག་མ་ཡིན་པར་སོ་སོ་དང་། དབྱངས་དང་།
སྒྲི་གནས་ཀྱང་སོ་སོ་བར་གྱུར་པ་ཕལ་ཆེར་བཟྍེད་པ་མཛེས་པར་མཐོང་ལ།
རྟེན་པ་བཞིའི་མཐའ་འདྲ་བར་ཆེད་དུ་སྐྱར་བ་འགའ་ཞིག་བསམ་བཞིན་དེ་
ལྟར་བྱས་པས་རོན་གྱིས་མི་མཛེས་པ་ཆེར་མེད་པ་འདུག་ཏེ། །དེ་ལྟར་ཞིབ་
ཏུ་དཔྱད་ན་ཆོག་གོང་འོག་བྱེད་ཚུལ་གྱི་གོ་རིམ་དང་། འཆད་ཚུལ་དང་། བཟྍེད་
ཚུལ་ལ་གོ་བདེ་མི་བདེ། རོན་སྟོན་མི་སྟོན། ལྷན་མི་སྟན་སོགས་གྱི་བྱང་པར་
པམོ་སྟོ་རགས་པས་གར་ཡོད་ཀྱང་མ་རྟོགས་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་རྣམ་པར་དཔྱད་
པའི་ས་བོན་འདིས་མཚོན་ནས་སྟོ་ལྷན་རྣམས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །
དགུ་པ་མཛེས་པ་ཡི་ཡོན་ཏན་ནི། རི་ལྟར་བཟྍེད་པ་དེ་ཉིད་འཛིག་རྟེན་ཐ་སྟད་
གྱི་རོན་དུ་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་འཛིག་རྟེན་གྱི་རོན་དག་ལས་མ་འདས་
པས་སྒྱེ་བོ་མཁས་སྟོངས་ཀྱན་ལ་འཐད་ཅིང་མཛེས་པ་སྟེ་རན་པར་སྐྱར་བའོ། །
འདི་ནི་དཔེར་ན་བསྟོད་བྱ་ལ་ཏ་ཅང་འབྲེལ་མི་ཆགས་པའི་བསྟོད་པ་དང་།
སྟེད་བྱ་ལ་འདྲ་སྟེད་པ་རོན་དང་མ་འབྲེལ་བས་སྟེད་ཆེས་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་
སྒྱེ་བོ་གཞན་དག་གིས་དེ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ཐབས་མེད་པར་ཤེས་ནས་སྐྱར་བ་པོའི་
ཞེ་འདོད་གྱི་གཏམ་དོན་ལ་མི་གནས་པར་འཛིན་ཅིང་རྣ་བར་མི་འབབ་པ་ཡིན་
པས། འོས་ཆོད་དང་བསྟན་ཏེ་བཟྍེད་པ་མཛེས་པ་བཞིན་ནོ། །མཛེས་པ་དེ་འདྲ་

མན་ཚུན་འབེལ་བའི་གཏམ་གྱི་མངོན་པར་བརྟེན་པ་དང་། ཡུལ་གང་ཡང་
རུང་བའི་ཡོན་ཏན་བསྐྱགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལའང་སྒྱུར་ཏེ། གཞན་
གྱི་རྩ་བར་མཛེས་པ་སྒྱུར་བར་བྱའོ། །གཏམ་ཞེས་པ་སྟོན་བྱུང་གི་གཏམ་གྱི་
སྟོན་ནས་བརྟེན་པ་ལ་བཤད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །དང་པོ་གཏམ་ལ་སྒྱུར་བའི་དཔེ་
བརྟེན་ནི། དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་སྤང་པོ་ཁྱོད་འདྲ་བ་ཡི་ཞབས་ཀྱི་རྩལ་ནི་གཙང་མ་
དག གནས་གང་དུ་ཡང་དག་པར་བཏབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཁོ་ནི་དེས་
པར་བྱིམ་ཡིན་ཏེ་དགོ་བའི་བྱིམ་དུ་གྱུར་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་བྱིམ་བདག་གིས་
དཀའ་ཐུབ་པ་ལ་གཏམ་དུ་སྒྲིམ་པ་སྐད་དུ་བྱས་པའོ། །བསྐྱགས་པར་སྒྱུར་
བསྟོན་མེད་པའི་ལུས་ཅན་མ་ཁྱོད་ཀྱི་ནི། ལག་པའི་འཁྲི་ཤིང་གཉིས་པོ་འདྲིའི་
བར་དག་ཏུ་བྱ་མ་ཆེ་ཞིང་རབ་ཏུ་རྒྱས་པ་འདི་དག་གིས་གོ་སྐབས་རྟེན་པར་
འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་སྟམ་མོ། །ཞེས་པ་འདི་ལྟ་བུ་དཀའ་ཐུབ་པའི་ཡོན་ཏན་
དང་བྱ་མ་རྒྱས་པའི་ཁྱད་པར་ཉིད་བརྟེན་པ་ཡིས་དེའི་དོན་གོ་བར་ལེགས་པར་
སྒྱུར་བ་དེ་དག་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་ཉིད་ཡིན་པས་འཛིག་རྟེན་ཐུན་མོང་བའི་ལུགས་
ཀྱི་རྗེས་སུ་ནི་འཇུག་པ་སྟེ་གྲགས་ཚོད་ལས་མ་བརྒལ་བས་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་ཡིད་ངོ་ལ་མཛེས་པར་འགྱུར་རོ། །འཛིག་རྟེན་གྲགས་ཚོད་ལས་ནི་འདས་
པར་ཤེས་བཞིན་དུ་ཉ་ཅང་ཡང་བརྟེན་འདོད་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་གྲགས་པ་ལས་
བརྒལ་བའི་ཁྱད་འཕགས་ཀྱི་དོན་གང་ཞིག་རྒྱབས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་བཀོད་
པར་གྱུར་པ་དེ་ཡིས་ཁྱད་འཕགས་བརྟེན་པའི་ཚིག་ཉམས་ལ་མཁས་པ་རྣམས་

ཤིན་ཏུ་ནི་ཚིམ་པར་འགྱུར་ཡང་། ཅིག་ཤོས་འཛིག་རྟེན་གྲགས་ཚོད་འབའ་
ཞིག་ལ་ཞེན་པའི་བྱིས་པ་དག་ནི་ཚིམ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་དཔེར་གཏམ་ལ་
སྒྱུར་ན། དུས་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་བདག་གི་བྱིམ་འདི་ནི་ལྟ་ཡི་བྱིམ་བཞིན་བསྟེན་
པར་འོས། དེ་ཅིའི་བྱིར་ན་དཀའ་ཐུབ་སྤང་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་ཞབས་རྩལ་སྤང་བ་ཡིས་
ཉེས་པ་དག་ནི་མ་ལུས་པ་བཀྲས་ཤིང་བཀྲ་ཤིས་པར་བྱས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་
དང་། བསྐྱག་པ་ལ་སྒྱུར་བ། མཛེས་མ་ཁྱོད་ཀྱི་བྱ་མ་འདི་ལྟ་བུར་རྣམ་པར་
རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་འདི་སྟོན་ཀྱི་དུས་སུ་དེས་པར་མ་བརྟག་པར་བབ་ཅོལ་དུ་
བྱེད་པོ་ཆངས་པ་ཡིས་ནམ་མཁའ་དག་ནི་རྒྱ་ཆུང་ཅུར་སྒྱུལ་པ་བྱས་སོ། །ཞེས་
བྱ་མ་མི་ཤོང་བས་ནམ་མཁའ་ད་ལྟའི་འདི་ལས་ཆེ་དགོས་པར་བརྟེན་པ་འདི་
ལྟ་བུ་ནི་ཉ་ཅང་འཛིག་རྟེན་གྲགས་ཚོད་དང་སྤང་ཚོད་ལས་བརྒལ་ཏེ་བརྟེན་
པ་འདི་ལྟ་བུ་གོ་ཤ་བ་ཡི་ལུགས་ལས་ལྟག་པར་མཛེས་པར་བརྟེན་ཅིང་། དཔེར་
བརྟེན་ཀྱི་འཇུག་པ་སྟེ་མ། གཞན་ཀྱི་ནི་ཞེས་པ་སྟོན་པ་ཡི་སྟོན་བཀ་གི་ལམ་
ལ་སྟོང་པོ་ཉིད་དུ་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་གྲགས་ཚོད་དང་མཐུན་པ་དང་གྲགས་
ཚོད་ལས་བརྒལ་བའི་དཔེ་བརྟེན་བཞི་ཀ་སྒྱིར་སྟོན་ཤར་གཉིས་ཀས་བཞེད་ཀྱི་
ལུགས་སོ་སོ་བ་མིན་ཞིང་། གྲགས་ཚོད་དང་མཐུན་པ་སྒྱིར་བཏང་དང་། ཉ་
ཅང་ཁྱད་འཕགས་བརྟེན་འདོད་ཀྱིས་གྲགས་པ་ལས་བརྒལ་གྱུར་སྟོན་བཀ་
གི་ལུགས་ལ་སྟོན་མེད་པའི་དམིགས་བསལ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་ཡང་གྲགས་ཚོད་
མཐུན་པ་གཙོ་ཆེར་སྒྱིར་བ་ལྟོ་པ་དང་། གྲགས་ཚོད་ལས་བརྒལ་ཏེ་བརྟེན་

པ་གཙོ་ཆེར་བྱེད་པ་ཤར་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ནི་སྐབས་འདིར་མ་
ཟད་སྒྱུར་པ་སོགས་གང་གི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འད་སྒྱུར་བཏང་དང་
དམིགས་པས་ལ་གྱི་ཚུལ་དུ་ཅི་རིགས་པར་གོ་དགོས་སོ། །
བཙུ་པ་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ནི། དངོས་པོ་གཞན་གྱི་ཆོས་གང་
ཡིན་དེ། ཆོས་ཅན་གཞན་དག་ལ་འཛིན་ཏེན་གྲགས་ཆོད་ཀྱི་མིང་རི་ལྟར་
བཟོད་པ་དེ་ཡི་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དངོས་པོ་གཞན་ལ་འད་མིང་
དེ་ཡིས་བཟོད་པས་ཆོས་ཅན་དངོས་པོ་དེ་དང་གཞན་གྱི་ཆོས་དེ་ཡི་ཆོས་སུ་
བཟོད་པ་དེ་དག་གཞན་དུ་མ་གྱུར་པར་མཉམ་པར་བཞག་པའམ་ཉིང་རེ་འཛིན་
པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཡི་ཆོས་སུ་སོང་བའི་བཟོད་ཚུལ་དེ་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་
ཐུན་དུ་བཟོད་དེ། སམ་རྩིའི་སྒྲ་ལས་མཉམ་གཞག་གམ་ཉིང་རེ་འཛིན་ཅེས་
བཟོད་པ་དམིགས་བྱའི་དོན་ལ་སྒོ་མཉམ་པར་བཞག་པའམ། དོན་དེ་ཉིང་
ཉིང་རེར་འཛིན་པ་ཞེས་གྲགས་པ་ལྟར། འདིར་ཡང་གཞན་གྱི་ཆོས་གཞན་
ལ་བཞག་པའམ་འཛིན་པས་ན་མིང་དེ་སྐད་དུ་བཟོད་པའོ། །དེ་དཔེར་ན་གང་
དུ་ཉི་མ་ཤར་བ་ན་མེ་ཏོག་ཀྱུ་ལུད་ནི་མིག་འཕྲུལ་ཞིང་། པདྨ་དག་ཀྱང་མིག་
འབྱེད་ཅེས་སེམས་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གི་དབང་པོ་མིག་གི་བྱ་བ་འབྱེད་
འཕྲུལ་དེ་དག་སེམས་དང་མིག་མེད་པ་མེ་ཏོག་གི་སྟེང་དུ་བཀོད་པ་ལས། ལུས་
ཀྱི་ཆོས་མིག་དེ་ཡི་བྱ་བ་ཟོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དག་མེ་ཏོག་ལ་ཐོབ་ཅིང་མཛེས་པ་ཡིན་
གྱི། མེ་ཏོག་ལ་མིག་མེད་ན་མིག་གི་འབྱེད་འཕྲུལ་དེ་ལ་བཟོད་པ་མི་རིགས་

སོ་ཞེས་དོགས་པ་མི་སྟེ་བར་མིག་གི་བྱ་བ་ཐོབ་པ་ནི་བཟོད་ཚུལ་ལ་མཚན་པ་
སྟེ་མིག་དང་མེ་ཏོག་འདི་དཔེ་དཔེ་ཅན་དུ་བཟོད་པ་མིན་ལ། གཟུགས་ཅན་
དང་། རབ་བརྟག་དང་། སྒྱུར་བ་ལྟ་གང་གི་ཡང་བཟོད་ཚུལ་མ་ཡིན་པའི་
བཟོད་ཚུལ་བྱུང་པར་བ་ཞིག་གོ། །འདིར་འཛིན་ཏེན་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
ནས་ཞེས་པས་གཞན་གྱི་ཆོས་ཡིན་ཆོད་གཞན་ལ་སྒྱུར་རུང་བ་མ་ཡིན་ཡང་།
དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་མིང་མཐུན་པས་འཛིན་ཏེན་གྲགས་ཆོད་ཀྱི་མིང་གང་ཞིག་
གཞན་གང་ལ་སྒྱུར་དུ་རུང་བའམ་འོས་བཞིག་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །མིག་གི་འབྱེད་
འཕྲུལ་གྱི་བྱ་བ་མེ་ཏོག་ལ་བཀོད་པ་འདི་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐུན་གྱི་དཔེ་བཟོད་
སྒྱུར་བཟན་པ་ཡིན་ལ། འདིའི་སྐབས་སུ་ འླུ་ལྷ་ རྒྱུགས་པ་འདོན་པའི་
མིང་དང་། ཡུ་རྫི་ཆ། ལུད་པ་འཕེན་པ་དང་། སྒྲ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་སྒྱུག་
པ་ལ་འཕྲུག་པ་དང་སྒྱུག་སོགས་ཞེས་པའི་སོགས་ཁོངས་ནས་སྒྱུག་པའི་
དངོས་མིང་ནི་བླན་ཏ་ལུ་ཞེས་དང་། བླ་མ་ན་སོགས་སྒྱུག་པའི་མིང་གཞན་
རྣམས་དང་རུབ་དང་འཕུན་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མིང་རྣམས་གཞན་
བཏགས་པའི་འཕྲུག་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་སོ། །པདྨ་སོགས་ལ་བཏགས་མིང་
དུ་སྒྱུར་ན་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གང་ཟག་ལ་དངོས་མིང་དུ་བྱས་
ནས་རྗེན་པར་སྒྱུར་བ་ལས་ཆེར་གོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལུས་པའི་ཞད་བསྟེན་པར་འགྱུར་
རོ། །དེའི་དཔེར་བཟོད་པ་མེ་ཏོག་པདྨ་འདིས་ཉི་ཟེར་སྒྱུག་པ་རྣམས་བཏུངས་
ནས་པདྨ་དེ་ལས་སྒྲར་ཅིའི་རུལ་དམར་པོ་སྒྱུག་པ་ཡི་ཁ་ཡིས་དཔེར་ན་དག་

བྱེད་མེ་ཡི་ཟེར་མ་སྟེ་མེ་སྟག་སྤྲོ་མོ་དག་གིན་ཏུ་སྐྱུག་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །
ཞེས་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་དངོས་པོ་སྐྱུག་པ་བརྟེན་ཀྱང་ཡིད་དུ་
མི་འོང་བ་མེད་པར་ན་བར་མཛེས་ཏེ། མི་མཛེས་པ་ནི་ཚུང་མ་སྐྱུག་པར་བྱེད་
ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། གོང་དུ་དག་བྱེད་ཅེས་པ་ཚུ་ལ་འཆད་མ་ཁན་ཡོད་མོད། རུལ་
དམར་སྐྱུག་པའི་དཔེ་ཡིན་པས། དག་བྱེད་མེ་ལ་བཤད་པ་ཉིད་ལེགས་པར་
མངོན་ནོ། །དཔེ་བརྟེན་གོང་མ་འདི་སྐྱུག་པའི་སྐྱེ་བཏགས་མིང་ལ་ལྷགས་
ཀྱང་མཛེས་པ་དང་། གཞན་གྱི་ཆོས་གཅིག་བཀོད་པའི་དཔེ་གཉིས་ཀའི་གཞི་
མཐུན་དུ་སྐྱ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་དོ། །འབྲུང་བའང་ཡོད་པས་ཆོས་གཉིས་
སུ་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། འབྲུང་བ་ནི་བེམ་པོ་ལ་ཡང་རྐང་པས་འབྲུང་བ་དང་
ཉི་མས་ཚུ་འབྲུང་དང་། གསེར་གྱིས་དཔུལ་ཚུ་འབྲུང་བ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྟངས་འཛིག་
རྟེན་ན་ཡོད་པས་སྐྱེས་བུའི་ལུས་ཀྱི་ཁས་འབྲུང་བ་ཁོ་ནར་མ་ངེས་པས་གཞན་
གྱི་ཆོས་སུ་མ་བྱས་པའོ། །ཡང་ན་འབྲུང་སྐྱུག་གཉིས་གང་ཟག་གི་ཁ་ཡི་ཆོས་
ཡིན་པས་དོན་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའམ། ཡང་ན་དཔེར་བརྟེན་དེ་ཆོས་གཅིག་
བཀོད་པ་ཡིན་མི་དགོས་པར་གཉིས་བཀོད་པར་བྱས་ཀྱང་རུང་དོ། །གཅིག་
ཅར་ཉིད་དུ་གཞན་གྱི་ཆོས་དུ་མ་གཞན་ལ་བཀོད་པ་དག་ཀྱང་འདོད་དེ། དཔེར་
ན་ཚུའི་རང་བཞིན་ལྟེ་བའི་མངལ་ཁུར་གྱིས་ངལ་ཞིང་། སྤྱིན་སྐྱེའམ་འབྲུག་
སྐྱེ་དལ་བུས་འཁུན་པར་བྱེད་པ་སྤྱིན་གྱི་ཕྱེད་བ་འདི་དག་རེ་ཞིག་གཡོ་བ་མེད་
པར་རི་ཡི་སྟེང་གི་ནི། སང་པ་དག་ཏུ་ཡང་དག་ཉལ། །ཞེས་པ་འདི་ལ་མངལ་

ལྟན་མ་བཅོལ་བའི་ཆོ་གྲགས་མའི་སང་པར་ཉལ་བ་དང་། འཁུན་པ་དང་མངལ་
ལྟེ་བ་ཉིད་དང་དེས་ངལ་བ་དང་། ཞེས་པ་ཆོས་བཞི་པོ་དེ་འདིར་ནི་དངོས་ལ་
སྐྱེམ་མ་མངལ་ལྟན་མའི་ཆོས་ཡིན་ཏེ། དེ་འབྲའི་མངལ་ལྟན་མའི་ཆོས་མང་
པོ་གཞན་སྤྱིན་ལ་གཅིག་ཅར་དུ་བཏགས་ཏེ་ལྟན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱན་
དེའི་མཐུག་སྐད་དུ་བསྐྱགས་པ་བརྟེན་པ། ཉིང་རེ་འཛིན་ཅེས་པའི་ཡོན་ཏན་
གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་སྟན་ངག་གི་བདོག་པ་ཞེས་ནོར་རྩེས་ཐམས་ཅད་པའམ་
ཀྱན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སམ། ཡང་ན་སྟན་ངག་ཀྱན་བདོག་སྟེ། སྟན་
ངག་ཀྱན་གྱི་བདོག་པ་ཞེས་རྒྱན་གང་གི་སྐྱབས་སུ་འང་སྐྱར་མི་རུང་བ་མེད་
པའོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟན་ངག་མ་ཁན་པོ་དོན་མཐུན་གྱི་ཞེས་ཆོགས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་
གྱི་ཆོགས་ཀྱང་བདོག་པ་དམ་པ་འདི་ཡི་རྩེས་སུ་འབྲངས་ནས་འདི་ལེན་ཞིང་།
ངག་གི་སྐྱབས་རྣམས་སུ་རི་ལྟར་རིགས་པ་སྦྱོར་བར་བྱེད་དོ། །
གསུམ་པ་མཐུག་བསྐྱེད་བཞི། དེ་ལྟར་སྐྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུའི་
རང་བཞིན་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་དོན་རྣམ་པར་སྟེ་ཞིང་བཏགས་པ་ལས་སྟོ་ཤར་
གྱི་ལམ་སྟོལ་ནི་དེ་གཉིས་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་སྟེ་བའང་གྲུབ་
ཅིང་། ཚུལ་དེའི་སྟན་ངག་གི་ལམ་གྱི་རྒྱན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་སྤྱི་ཡི་ཁོག་བསྟན་
པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་འབྲེས་པའི་ལམ་སྟོལ་དེ་དག་གི་ནང་གསེས་གྱི་དབྱེ་བ་
སྤྲོ་མོ་སྤྱོད་ཆོགས་སུ་འགྱུར་བ་ནི། སྟོབ་དཔོན་དཔའ་བོ། བག་མའི་ཁོལ། ལྷོ་
བརྩ་དེ་བ་སོགས་སྟན་ངག་མ་ཁན་སོ་སོ་ཡི་ཡིད་དང་ཞལ་ལ་གནས་པའི་རྒྱན་

གྱི་ཉམས་འདོད་ཚུལ་རྣམ་རྟེན་དང་གྲངས་མཚུངས་པ་ཇི་སྟེད་པ་རྣམས་ནི་
བརྗོད་པར་མི་རྒྱས་ཏེ། དཔེར་ན་མངར་བ་ཙམ་དུ་མཚུངས་མོད་ཀྱི། མངར་
བའི་བྱེ་བྲག་བྱར་གིང་དང་འོ་མ་དང་བྱར་ཞེས་སྒྲ་བསྟུས་པ་སྟེ་བྱར་རམ་དང་།
སོགས་ཁོངས་ནས་ཀ་ར་དང་སྒྲུང་ཕྱི་དང་གིང་མངར་སོགས་ཀྱི་མངར་བ་ཉིད་
ཀྱི་བྱད་པར་མི་འདྲ་བའམ་བྱད་ཆེ་བ་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་འདྲའི་
བྱད་པར་དེ་རྣམས་མཐའ་དག་སོ་སོ་ནས་མཐར་ཐུག་པར་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་
དཀྱུས་གཅིག་ལ་བརྗོད་པར་དབྱངས་ཅན་མས་ཀྱང་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ན། གཞན་
ཀྱིས་ལྟ་ཅི་སྟོན། ཞེས་སོ། །སྐབས་འདིར་སྟན་པའི་མཐའ་སོ་སོས་བརྗོད་
པ་དེ་མཐའ་དག་དབྱངས་ཅན་མས་བརྗོད་མི་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ཡང་། དཔེ་ལྟར་
ན་བྱར་རམ་གྱི་རོ་སྟོན་ཆད་མ་ཐུངས་བ་དག་ལ་ཆོག་གི་ལམ་ཁོ་ནས་བྱར་རམ་
གྱི་རོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བསྟན་མི་རྒྱས་ལ། སྒར་ཐུངས་བ་དག་ལ་བྱར་རམ་གྱི་རོ་
ཞེས་བརྗོད་པས་བརྗོད་རྒྱས་པ་ལྟར། ཡེ་ཤེས་གིན་ཏུ་སྒྱུངས་པའི་འཕགས་
པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་དབྱངས་
ཅན་མས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་གཅིག་དང་ལྟན་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་གང་བརྗོད་དུ་
རུང་བའི་གནས་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་བརྗོད་རྒྱས་མོད་ཀྱི། འདིར་དེའི་དབང་
དུ་མཛད་ནས་དབྱངས་ཅན་མས་དེ་ལྟར་བརྗོད་མི་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། གཤུལ་བྱ་ལལ་པའི་དོར་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་དེ་ཀྱན་རྫོགས་
པར་བསྟན་མི་རྒྱས་པའི་དོན་དུ་བཟུང་དགོས་སོ། །དེ་མི་རྒྱས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་

ན། མིང་ཆོག་གི་ཐེང་བ་ཤིང་པར་འབྲེལ་བའི་དག་ཅན་གྱི་བསྟན་བཅོས་
དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གཤུལ་བྱ་རྣམས་ནི་བསྟན་བཅོས་དེའི་དོན་ལ་ཤིང་གིས་
སྟོབ་དགོས་པ་གང་ཞིག ཟབ་མོའི་ཡེ་ཤེས་སྒྱུངས་པ་དང་མི་ལྟན་པ་དེ་དག་
བསྟན་བཅོས་དེའི་ཆར་གཏོགས་པའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དུ་ཀྱུར་ཏེ་ཅོག་མཐའ་
དག་རྫོགས་པར་བརྗོད་པའི་བསྟན་བཅོས་འཛིན་རྒྱས་པའི་སྟོ་ཅན་མ་ཡིན་
པའི་དབང་གིས་དེ་འདྲའི་གཤུལ་བྱ་དེ་ལ་སྟུས་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་དེ་ལྟ་བུ་
བརྗོད་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་བརྗོད་བྱ་མཐར་ཐུག་པ་མེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེས་ན་གནས་མ་ཡིན་པ་བྱར་མི་རྒྱས་པའམ་མི་མཛད་པ་ནི་སངས་
རྒྱས་བྱང་སེམས་ལ་རྒྱས་པ་མེད་པའི་སྟོན་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་ཀྱང་དགེ་བ་སྟོན་པར་བསྟར་བ་དང་། སྒྲིབ་པ་སྒྲངས་པའང་སྒྲིབ་པ་
ཅན་དུ་བསྟར་བ་སོགས་མཛད་དུ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་
སྒྲངས་པ་དང་། ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་མ་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ནི་གནས་
མ་ཡིན་པས། དེ་འདྲའི་གནས་མིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཡོད་པར་མཐེན་མི་རྒྱས་
པའམ་མི་མཐེན་ཡང་། དེ་ཉིད་ཡང་དག་བར་མཐེན་པ་ཡིན་གྱི། མ་མཐེན་
པ་མ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐེན་པ་དང་རྒྱས་པ་ནི་གནས་དང་གནས་
མིན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐེན་པ་དང་། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པ་ལ་མཐེན་
རྒྱས་ཡང་དག་པ་མངའ་བར་ཤེས་དགོས་ཀྱི། དེ་ལས་ལྟོག་པ་ནི་མཐེན་རྒྱས་

མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་བ་འདི་འདྲའི་གནད་བསྟན་བཅོས་ཐམས་
ཅད་ལ་གལ་ཆེའོ། །བསྟན་བཅོས་རྣམས་སྤངས་རང་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་
བོའི་དོན་རྩ་བའི་གནད་ཆེད་བ་ལས་བསྟན་བཅོས་དེ་དང་དེའི་དོན་ལ་འཇུག་
ཅིང་རིམ་གྱིས་རྒྱ་ཆེར་ཤེས་པར་འགྱུར་གྱི། དེར་གཏོགས་པའི་བརྗོད་བྱའི་
དབྱེ་བ་མཐའ་དག་མ་བསྟན་བར་དུ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་མ་རྫོགས་པ་ཡང་
མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡེ་ཤེས་སྤངས་པ་དང་ལྷན་མི་ལྷན་གྱི་
ཁྱད་པར་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཟབ་མོ་སྒྲིམ་པ་དང་བྲལ་བ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་
ནས་དུས་གསུམ་དུས་མེད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གཟིགས་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་
ནི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྷན་པ་སྟེ། འདི་དག་གིས་དོན་དམ་པར་ཆོས་གང་དམིགས་
སྤྲུམ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཀྱན་རྫོང་གི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྟོག་པའི་དབང་
གིས་བཞག་པ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་གཟིགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉེ་བ་འཁོར་གྱིས་ཞུས་པ་
ལས། རྟོག་པའི་དབང་གིས་འཛིན་ཏེན་རྣམ་བཟླས་ཏེ། །འདུ་ཤེས་འཛིན་
པས་བྱིས་པ་རྣམ་པར་སྟེ། །འཛིན་དང་འཛིན་མེད་དེ་ཡང་འབྱུང་མེད་དེ། །
ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་སྐྱུ་མ་སྒྲིག་རྒྱ་བཞིན། །ཞེས་དང་། མཁའ་འདྲའི་ཆོས་རྣམས་
འདི་དག་ཤེས་གྱུར་ན། །ཞིང་བརྒྱ་རྣམས་སུ་ཐོགས་མེད་འགྱུར་ཞིང་། །
དེ་དག་ཡིད་ཀྱང་ཆགས་པ་མེད་འགྱུར་བས། །དེ་ཕྱིར་ཐོགས་མེད་ལམ་འདི་
སྟེད་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་
གྱིས་མི་བྱབ་པའི་དོན་འདི་ལྟ་བུ་རྣམས་བྲགས་སུ་རྒྱུད་ཅིང་མངོན་དུ་མངོན་

ལྟས་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་གིས་གནས་དེ་ལྟ་བུ་མངོན་དུ་མཐོང་བ་ལྟ་
ཅི། དེའི་དོན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ཡང་དགའ་ལ། གལ་ཏེ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་དུས་
ནའང་དེའི་དོན་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་རྣམས་ནི་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་
ཞིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགོངས་དོན་ལ་སྒྲོ་གྲོས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡིན་
པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། སྐྱ་གཅིག་ཁྱོན་
ལ་སངས་རྒྱས་མང་པོ་ནི། །གཞུང་གི་བྱེ་མ་ཇི་ཡོད་སྟེད། །རྒྱལ་བ་དེ་དག་
ཞིང་ཡང་དེ་སྟེད་དེ། །དེ་དག་མཆོན་ཉིད་མི་གཅིག་སྐལ་མི་མཉམ། །ཞེས་
དང་། སྐྱ་ཡི་ཁྱོན་ལ་འགོ་བ་ལྟ་རྣམས་ཏེ། །ཞེས་སོགས་ཞིང་རེ་རེ་ནའང་མཆོ་
དང་རེ་བོ་སྐྱ་ཆོགས་དང་ལྟ་དང་དབྱལ་བའི་འཛིན་ཏེན་དང་ཞིང་དེ་དག་ཏུ་
སངས་རྒྱས་བཞུགས་ནས་ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་སུ་སྤངས་པ་དེ་དག་གང་གིས་
རྣམ་དག་སྟོད་པ་མ་སྤངས་པ། །ཡེ་ཤེས་བྲལ་བ་དག་གིས་དེ་མི་མཐོང་། །
ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཏེ་ཟབ་མོའི་གནས་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དང་
པ་སྐྱེས་ན་བསོད་ནམས་ཆད་མེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྟེན་ཅིང་། བཟང་པོ་
སྟོད་པའི་སྟོན་ལམ་ལས་ཀྱང་། སྐྱ་ཙམ་ཁྱོན་ལ་དུས་གསུམ་ཆད་སྟེད་གྱི། །
སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོ་ཞིང་རྣམས་རྒྱ་མཆོ་དང་། །བསྐལ་པ་རྒྱ་མཆོར་སྟོད་ཅིང་
རབ་ཏུ་འཇུག །གསུང་གཅིག་ཡན་ལག་རྒྱ་མཆོའི་སྐྱ་ཀྱན་གྱི། །རྒྱལ་བ་ཀྱན་
དབྱངས་ཡན་ལག་རྣམ་དག་པ། །འགོ་བ་ཀྱན་གྱི་བསམ་པ་ཇི་བཞིན་དབྱངས། །
སངས་རྒྱས་གསུང་ལ་རྟག་ཏུ་འཇུག་པར་བགྱི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྣམ་

པར་དག་པའི་སྒྲིབ་པ་སྒྲུབས་ཤིང་ཡེ་ཤེས་དང་ལྷན་པ་དག་ལ་གནས་འདི་
མངོན་དུ་འགྱུར་བ་སྟེ། དཔེར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་ཀུན་ཏུ་བཟང་
པོའི་ཕྱག་གཞོན་ལུ་ཤོར་བཟང་གི་སྒྲིབ་པ་བཞག་པའི་མོད་ལ། སངས་རྒྱུས་
ཀྱི་ཞིང་རབ་འབྱམས་རྒྱ་མཚོ་ཆོད་མེད་པར་དུས་བསྐལ་པ་རྒྱ་མཚོ་ཆོད་མེད་
པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པ་རྒྱ་མཚོ་ཆོད་མེད་པ་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་
སྒྲིབ་པར་སྒྲུབ་པ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཞར་བྱང་སྟན་པ་
ཚུམ་པར་ལུས་པའི་རྒྱ་གསུངས་པ། སྒྲེབ་གཞན་དུ་གོམས་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་
ལས་ཆེ་འདིར་ནམ་སྟོན་གྱི་རོ་བོ་སྒྲེབ་ས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སམ།
སྒོ་ཡི་གཤིས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྒོ་གྲོས་ཀྱི་ལུས་པ་སྟན་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་ལ་མཁས་
པའི་སྒྲོབས་པ་དང་། ཆེ་འདིར་གཞུང་སྒྲིབ་དང་སྟན་པ་གི་བསྟན་བཅོས་ནམས་
མང་དུ་ཐོས་པ་མ་རྟོག་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཆོམ་གྱི་དྲི་མ་མེད་པ་དང་། སྟན་པ་སྒྲུབ་
པ་ལ་ཆེར་གོམས་པ་གྲུས་སྒྲུབ་དང་རྟོག་སྒྲུབ་ཀྱི་བརྩོན་འགྲུས་མི་དམན་པ་
དང་གསུམ་ཁི་སྟན་པ་ཚུམ་པ་སྒྲུབ་སུམ་ཆོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པའི་སྒྲོབས་པ་ནི་སྒྲིབ་སྒོ་གསལ་པ་དང་བྱང་པར་སྒྲོའི་རྩལ་ལས་
སྟན་པ་གི་ཚུམ་ཐོགས་མེད་དུ་སྒྲུབ་ལུས་པའི་པ་སྒྲོ་ཡངས་པ་དང་། པ་
སྒྲོས་སྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་ལྷན་ན་སྟན་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་དབང་བར་འགྱུར་
ཞིང་། ཁ་ཅིག་མང་ཐོས་མཁས་པ་ཡིན་ཡང་པ་སྒྲུབ་པ་མཛོས་པ་སྒྲུབ་དགའ་
བའང་ཡོད། པ་སྒྲུབ་ནམས་སྒྲུབ་འཇམ་པ་དང་རྩུབ་པ་སོགས་ཀྱི་གཤིས་སྟེ་

ཆོགས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །པ་གི་སྒྲོབས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་ནི་སྟན་གོམས་པའི་རྒྱ་
མཐུན་ནམ། བསོད་ནམས་ཀྱི་སྒྲོབས་སམ། ལྷག་པའི་ལྟའི་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་
པ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་། །མང་དུ་ཐོས་པ་ནི་རི་ལྟ་རི་སྟེད་ཀྱི་གཞུང་ཐོས་ཤིང་།
དེའི་དོན་ལ་སྒོ་གྲོས་ཀྱི་སྒྲོབས་རྒྱས་པ་ནམས་ཆོག་དོན་གང་ལའང་ཐོགས་པ་
མེད་པས་གཞུང་ཚུམ་ལུས་པ་དང་། བྱང་པར་སྟན་པ་གི་བསྟན་བཅོས་
འདི་ལྟ་བུའི་དོན་ཤེས་ནས་སྒྲུབ་དང་དོན་གྱི་ནམ་འགྱུར་གྱི་སྒྲོབ་སྒྲུབ་ཏེ་ཡོན་
ཏན་ལེན་པ་ལ་མཁས་པ་དང་། པ་སྒྲུབ་མཛད་བྱང་ཡིད་འཕྲོག་པ་དང་ལྷན་
པའི་སྟན་པ་སོ་བཞི་པ་དང་། དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་སོགས་རྒྱ་བོད་མཁས་
པའི་གསུང་སྟན་པ་གི་རྒྱན་དང་ལྷན་པ་ནམས་ལ་བལྟ་ཞིང་འདྲིས་པར་བྱས་
ནས་དེ་དང་མཚུངས་པའི་པ་ཡང་ཡང་སྒྲུབ་པ་ལ་གོམས་པར་བྱས་ན་དེ་
དག་གི་པ་གི་གཤིས་དང་འདྲ་བར་རིམ་གྱིས་པ་ཉམས་དང་ལྷན་པའི་སྒྲུབ་
པ་ལེགས་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཆེ་སྟན་གྱི་པ་རིགས་
གོམས་པའི་བག་ཆགས་བཟང་པོའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཆེ་འདིར་སྒྲེས་ཅམ་དང་
རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡི་པ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོབས་པ་མཛད་བྱང་སྒྲེབ་ས་ཐོབ་པ་མེད་
པ་ཡི་གང་ཟག་ལའང་། ཆེ་འདིར་གཞུང་སྒྲིབ་དང་བྱེ་བྲག་སྟན་པ་གི་བསྟན་
བཅོས་ཐོས་པ་དང་། དེ་ཡི་དོན་བཞིན་སྟན་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་འབད་པ་དག་གིས་
པ་གི་རིག་པ་རབ་ཏུ་བརྟེན་པར་བྱས་ན། དབང་པོ་ཞེན་པ་ཅི་ཞིག་ལྟར་
ཡང་རེས་པར་སྒོ་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་མཚུངས་པར་སྟན་པ་

སྒྲོལ་པའི་སྐལ་བ་བཟང་པོས་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་འགྱུར་ཏེ། སྒོ་གོམས་པའི་
རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་བྱིར་མཁས་པའི་གྲགས་
པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དུས་རྟག་ཏུ་ནི། སྒྲོམ་ལས་མེད་པར་ཡོངས་སུ་གོམས་
པའི་རིམ་པས་སྒྲན་པའི་ཉམས་ཀྱིས་མཛོས་པའི་དབྱངས་ཅན་ཏེ་སྒྲན་ངག་
བསྟེན་པར་བྱའོ། །

འདིའི་ཤུགས་ཀྱིས་དབྱངས་ཅན་མ་ལྟར་བརྟེན་པའང་བསྟན་ནོ་ཞེས་མཁས་
པ་དག་བཞེད་དོ། །དབྱངས་ཅན་ཞེས་པ་ངག་དང་ངག་གི་ལྟ་གཉིས་ཀའི་མིང་
ཐུན་མོང་པ་ཡིན་པ། དེ་དང་མཚུངས་པར་མེད་མེ་ལྟ་སོགས་ཀྱི་མིང་ཐུན་
མོང་པ་དུ་མའང་ཡོད་དོ། །དབྱངས་ཅན་མ་སྒྲན་ངག་སྒྲུབ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་ག་
པའི་ལྟ་ཡིན་པས་དེ་བསྟེན་ན་ངག་གི་དབང་ཐུག་གྲུབ་པའི་དཔལ་སྦྱུལ་བར་
འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་སྒྲན་ངག་གི་གཞུང་རྒྱུད་ལྟར་ཡང་ངལ་བ་བརྟེན་པར་
བྱས་པའི་མི་ནི་མཁས་པའི་འདུན་ས་དག་ཏུ་འདུག་པ་ལ་དབང་བར་འགྱུར་
ཏེ། གཞུང་ལུགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྤྱི་དང་སྐྱེས་བཅོངས་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲན་ངག་
གི་གཞུང་ཆེན་པོ་ལ་ངལ་བ་བརྟེན་ནས་ཐོས་བསམ་མ་རྩུས་ཀྱང་དཔེ་དང་
གཟུགས་ཅན་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་སོགས་རྒྱུན་འགའ་ཞིག་གི་ལམ་ནས་གཞན་
ལ་བསྟོད་པ་སོགས་བྱེད་རྩུས་པ་རྣམས་རྒྱལ་པོའི་ཡི་གེ་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་
ན་སྒྲན་ངག་གི་ཆོགས་བཅད་རེ་བྱུང་ལེགས་པར་བརྩམས་པ་གཞན་གྱིས་མཐོང་
བས་ཀྱང་མཁས་པར་གྲགས་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྒྲན་ངག་

ལེགས་པར་བསྐྱབས་ན་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་ཁོག་
དོན་འགོལ་བ་ལ་ངང་གིས་པན་ཞིང་། ངག་སྒྲོལ་རྩོམ་པ་གོམས་པར་བྱས་
པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཆོགས་རྒྱུད་དུས་གཞན་གྱིས་བརྩམས་པའི་དོན་གཤམ་གྱིང་།
རང་ཉིད་ལེགས་བཤད་རྩོམ་པའི་མཐུ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། ཚུལ་
དེ་ལས་སྒྲེས་པའི་ནང་གི་དགའ་བ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འཕེལ་བའི་བྱིར་རིག་ལམ་
འདི་ནི་བདུད་རྩིའི་རྒྱ་མཚོ་དྲི་མ་མེད་པ་དང་འདྲ་བར་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་
རོགས་དམ་པ་ཉིད་དུ་གཤམ་པར་བྱའོ། །མཛོད་པ་པོ་སྒྲོབ་དཔོན་དབྱུག་པ་
ཅན་གྱིས་བྱས་པའི་གཞུང་སྒྲན་ངག་མེ་ལོང་ལས། སྒྲན་ངག་སྤྱིའི་གནད་རྒྱ་
གར་ལྟོ་ཤར་གྱི་མཁས་པའི་བཞེད་པའི་ལམ་རྣམ་པར་བཅད་པ་སྟེ་ལེའུ་དང་
པོའོ། །

ལེའུ་གཉིས་པ་འདི་ལ་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་མཇུག་བསྟུ་གསུམ་ལས།
དང་པོ། སྒྲན་ངག་མཛོས་པར་བྱེད་པ་ཡི། །ཞེས་པ་ནས། རྒྱུན་དུ་སྟོན་གྱི་
མཁས་པས་བསྟན་ཅེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་པའི་དོན་ནི། སྒྲན་པ་ཡི་ངག་
གི་ཉམས་འགྱུར་གང་ཞིག་བཅད་ལྟག་སྟེལ་མའི་ངག་རྒྱུན་གྱི་ལུས་མཛོས་
པར་བྱེད་པ་ཡི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བརྗོད་བྱའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཅི་ཡང་རུང་
བ་དེ་དག་གི་རྒྱུན་ཞེས་བྱ་བར། རབ་ཏུ་བརྗོད་དེ་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་
དང་མཛོས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །སྒྲན་ངག་དེ་ལྟ་བུ་ནི་སྟོན་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་
རྣམས་ཀྱིས་བརྗོད་པའི་ཉམས་འདོན་ཚུལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་དཔེ་བརྗོད་དང་

བཅས་པས་བསྟན་པ་ཙམ་དུ་མ་བད། ད་ལྟ་འདྲ་སྟོང་ལྟ་ཆོག་གི་རྣམ་འགྲུ་
སྒྲུབ་པ་ལ་མཁས་པ་སོ་སོའི་རང་རང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་ཆོག་གི་ཉམས་འདོན་
ཚུལ་དུ་མ་འབྱུང་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་དབྱེ་བ་མ་ལུས་པ་སྤྲས་འཆད་ལུས་
ཏེ་མི་ལུས་སོ། །འོན་ཀུའང་བརྩམས་པས་ཅི་བྱ་ཞེན། འོན་ཀྱང་སྤྱིའི་རིགས་
སམ་གཙུག་པོ་བསྟུས་པའི་སྒྲོན་སྒྲུབ་རྣམས་ཀྱི་ཉམས་འདོན་ཚུལ་གྱི་རྣམ་རྟོག་
སྟོབས་ལོ་ས་བོན་ནི། སྟོན་གྱི་སྟོབས་དཔོན་སྟོན་དག་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་
ཟེན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མཐའ་དག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་ཤིང་གསལ་བར་
རབ་ཏུ་ལེགས་པར་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། རྒྱུ་གྱི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་
ཡོངས་སྒྲུབ་ལ་འདི་ནི་དབྱུག་པ་ཅན་བདག་གི་འོ། །དེ་ལ་ལྟོ་ཤར་གྱི་ལམ་
ནི་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་དོན་དུ་སྦྱར་བ་དང་། རབ་དྲུངས་སོགས་ཆོག་གི་རྒྱུ་
འགའ་ཞིག་ནི་སྤར་ཡང་བསྟན་ཟེན་པས། སྐབས་འདིར་ལྟོ་བ་དང་ཤར་བའི་
འདོད་པ་ཐུན་མོང་དག་ཏུ་ལྟར་པའི་རྒྱུ་གྱི་ཆོགས་འདི་རབ་ཏུ་བསྟན་པར་
བྱའོ། །ཞེས་དམ་བཅས་ནས་བསྟན་བྱ་རྒྱུ་གྱི་ཆོགས་རྣམས་མིང་གིས་མདོར་
བསྟན་པ། རབ་བཞིན་བརྟུན་དང་དཔེ་དང་ནི། །གཟུགས་ཅན་གསལ་བྱེད་
བསྐྱར་བ་དང་། །འགོག་དང་དོན་གཞན་བཀོད་པ་དང་། །ལྟོག་པ་ཅན་དང་
སྤྱིད་པ་ཅན། །བསྟུས་དང་སྤུལ་བྱུང་རབ་བརྟགས་དང་། །རྒྱ་དང་སྤ་མོ་ཆ་
དང་རིམ། །དགའ་དང་ཉམས་ལྡན་གཟི་བརྟེན་ཅན། །རྣམ་གྲངས་བརྟུན་
དང་ཀྱན་ཏུ་ཡན། །རྒྱ་ཆེ་བསྟོན་དོར་སྦྱར་བ་དང་། །བྱེད་པར་མཚུངས་པར་

སྦྱོར་བ་དང་། །འགལ་དང་སྐབས་མིན་བསྟེན་པ་དང་། །ཁོ་ལ་བསྟེན་པའི་
པར་བསྟན་པ་དང་། །ལྟན་ཅིག་བརྟུན་དང་ཡོངས་བརྟུན་གིས། །རབ་སྤུལ་
དེ་ནས་དགོངས་པ་ཅན། །འདི་དག་ཆོག་རྣམས་དག་གི་ནི། །རྒྱུ་དུ་སྟོན་གྱི་
མཁས་པས་བསྟན། །ཅིས་དོན་རྒྱུ་སོ་ལྟ་པོ་འདི་དག་གི་ལམ་དང་ལྟན་པར་
བྱས་ན། རྟུན་བྱེད་ཆོག་གི་རྒྱུ་དེ་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར་སྟོན་དག་ཅིས་བྱ་བར་
འགྲུར་འོ། །
གཉིས་པ་ལ་མདོར་བསྟན་གྱི་རིམ་པ་དང་མཚུངས་པར་སྤུལ་ཅུ་ཅུ་ལས།
དང་པོ། རབ་བཞིན་བརྟུན་པའི་རྒྱུ་གྱི་རོ་བོ་རིས་བཟུང་། དབྱེ་བ་དཔེ་
བརྟུན་གྱིས་བསྟན། དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ་གསུམ་ལས། དང་པོ་བརྟུན་བྱའི་
དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རབ་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དང་། དེའི་གནས་སྐབས་སྟོ་
ཆོགས་པ་དག་དཔེ་རྒྱུ་སོགས་རྣམ་པ་གཞན་གྱི་སྟོན་སམ་མ་བརྟུན་པར་རབ་
གི་རབ་བཞིན་དངོས་སྤུ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་དག་བྱང་པོར་བརྟུན་པ་དེ་ནི་
རབ་བཞིན་བརྟུན་པའམ་རིགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཞེས་སྤུའང་བཤད་དེ། དོན་རྒྱུ་
རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་དང་པོའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་བརྟུན་ན། ཞེས་སོ། །དེ་ནི་
རབ་བཞིན་བརྟུན་པ་སྟེ། དང་པོའི་རྒྱུ་ཡིན་རིགས་སོགས་དཔེར། །ཞེས་འགྲུར་
སྤུམ་ཡོད་པ་ལྟར་བཤད་ནའང་ལེགས་པ་ཉིད་དུ་གནས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ་དབྱེ་བ་བཞི་ལས། དང་པོ་རིགས་ཀྱི་རབ་བཞིན་བརྟུན་པའི་རྒྱུ་
ནི། དཔེར་ན། གང་གི་མཚུ་ནི་ཁ་དོག་དམར་ཞིང་དབྱེ་བས་གྲག་པ་དང་།

གཤོག་པ་ལྷང་ཞིང་མཉེན་པ་དང་མགིན་པ་ན་དཀར་སྒོ་དམར་བའི་རིམ་གསུམ་གྱི་སྤང་བ་ཅན་གྱི་ནེ་ཙྰ་འདི་དག་ཚིག་འཇམ་པོའི་སྒྲ་དང་ལྷན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་རིགས་སམ་རང་བཞིན་ཞེས་པ་དངོས་པོ་དེའི་ངོ་བོ་ཅི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ལ་གོ་བར་བྱས་ནས་དེ་ཉིད་ཐད་ཀར་བྱང་པོར་སྐབས་གྱི་བརྗོད་བྱ་ཉིད་དུ་བྱས་པ་ལ་རིགས་གྱི་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་བྱ་བའི་རང་བཞིན་འབའ་ཞིག་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་བྱ་བའི་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱན་ནི། གང་གི་མགིན་པའི་ནང་ནས་མི་གསལ་བའི་སྒྲ་སྟན་པ་སྟོག་ཅིང་། མྱོས་པའི་མིག་ནི་ཕྱོགས་ཀྱན་ཏུ་འཕྱལ་ཞིང་གཡོ་བ་ཡི། སྤྱག་རོན་ཅེ་དགའ་འདོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་དགའ་མ་ལ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ནས་མཆུ་དག་ཡན་ཚུན་སྒྱུར་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་ནི། དགའ་མ་ཡི་ནི་ལུས་ཀྱི་རེག་པ་འདིས། འཁྱུད་པ་པོའི་ལུས་ལ་ཆགས་པའི་སྒྲ་ཡོང་རྒྱས་པ་དང་། ཡིད་ནི་རབ་ཏུ་བདེ་བར་བྱེད་པ་དང་། མིག་དག་ཀྱང་ཟུམ་པར་བྱེད་ཅིང་རེག་བདེ་དེ་ལ་ཡང་ཡང་འདུན་ཞིང་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། །འདི་སྐབས་རེག་པ་འདི་ཞེས་སྒྱུར་ན། མཇུག་ཏུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཞིག་གོ་ཞེས། རེག་པའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་ཡིན་པར་བྱས་ན་བདེ་ལ། རེག་པ་འདིས་ཞེས་བྱེད་ཚིག་སྒྱུར་ན་བྱ་བར་འགྱུར་ཟེར་ཡང་བྱེད་ཚིག་གཞུང་ན་དངོས་སུ་ཡོད་ཀྱང་དེའི་བྱ་བའི་རང་བཞིན་བརྗོད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འདིས་བརྗོད་བྱ་དགའ་མའི་རེག་པ་ཡིན་ལ།

རེག་པ་དེའི་ནུས་མཐུས་ལུས་སེམས་སེམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བསྟན་པའི་བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྟོན་ནས། དགའ་མའི་རེག་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རང་བཞིན་བྱང་པོར་བརྗོད་པར་འགྱུར་བས་འདི་འམ་འདིས་ཞེས་གང་ལྟར་བྱས་ཀྱང་གོ་བ་སྟོ་ཡངས་པོར་བྱས་ན་དོན་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། །

བཞི་པ་རྣམས་བརྗོད་པ་ནི། གང་གི་མགིན་པ་སྟོན་པོ་ཡིན་པ་དང་། ལག་ན་ཐོད་པ་ནི་གནས་པ། སྒྱི་བོན་རྒྱ་མཚོ་ལས་བྱུང་བ་ལྷ་ཚོས་གྱི་རྣམ་པའི་ལྷ་བའི་ཅོད་པན་དང་། སྒྱུ་ཞིང་མདོག་དམར་བའི་རལ་པ་ཅན། སྤྱག་གཡས་ན་ཁྱུ་མཚོག་གི་མགོ་བོས་མཚན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཅན་འདི་ནི། འཛིག་རྟེན་འདིར་གསལ་བར་གྱུར་པའམ། འགྱུར་ཁ་ཅིག་ཏུ་འབྱུངས་བར་གྱུར་ཅས་ཀྱང་བྱས་སོ། །འདིར་བརྗོད་བྱ་དབང་སྤྱག་ལ་མངའ་བའི་རྣམ་མགིན་པ་སྟོ་བ་ནས་ཁྱུ་མཚོག་གི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བར་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། མགིན་སྟོན་དང་ཁྱུ་མཚོག་གི་རྒྱལ་མཚན་ཅན་ཞེས་རྣམས་འདི་དག་གིས་རྣམས་ཅན་དབང་སྤྱག་ཉིད་བརྗོད་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད་པས། འདི་རྣམས་རྣམས་ཅན་དབང་སྤྱག་གི་རྣམས་ཡིན་པར་གསལ་བོར་རྟོགས་ལུས་སོ། །ཁ་ཅིག་གིས་མགིན་སྟོན་དབང་སྤྱག་བྱང་གཞི། གཞན་དེའི་བྱང་ཚོས་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་ཁྱུ་མཚོག་རྒྱལ་མཚན་དབང་སྤྱག་བྱང་གཞི། གཞན་བྱང་ཚོས་སུ་འཆད་ཀྱང་དོན་འདྲའོ། །སྒྱིར་སྤྲེགས་པའི་གཞུང་ན་རིགས་དང་བྱ་བ་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་དུ་མར་སྦྱང་ལ། བྱེ་བྲག་བའི་གཞུང་དུ། རྣམ་དང་ཡོན་ཏན་ལས་དང་སྒྱི། །

བྱེ་བྲག་འདུ་བ་རྣམས་པ་རྒྱལ། རྩིས་ཆོག་གི་དོན་རྒྱལ་འདོད་པའི་ནང་ཚན་རྣམས་
ལ་ཏྲག་པ་དང་མི་ཏྲག་པའི་རྣམས། ཡོན་ཏན་ཉིད་བཞི། ལས་ལྷ། རིགས་
སམས་སྤྱི་ལ་ཆེན་པོ་དང་རྩུང་དུ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་འདིར་དེ་
དང་བསྟུན་མི་དགོས་ལ། སྤྱིར་ནེ་ཙོ་ལྷ་བྱ་རིགས་ཙན་དུ་མའི་སྤྱི་མིང་། རྒྱུ་
བཅད་དོ་ལྷ་བྱ་བྱ་ཆོག་ རྩོད་ཀར་དམར་སོགས་དང་། བདེ་སྤྱག་སོགས་
ཡོན་ཏན་གྱི་མིང་ཡིན་ཡང་དེའི་བརྗོད་བྱར་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་དག་གི་རང་
བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་སྐབས་འདིར་བཤད་པ་དེའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་
ཀྱི་སྐབས་སུ་ལྷང་མ་ཉེན་དམར་སོགས་ཡོན་ཏན་དང་། བྱ་བའི་སྐབས་སུ་འང་
རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་ལུག་རོན་སོགས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་འདིའི་གོ་བ་ཕྱིན་
ཅི་མ་ལོག་པ་ནི། བརྗོད་བྱ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཆོས་གང་དང་གང་གི་ཡང་
རང་གི་དོ་བོ། ས་སྒ་བ། རྒྱ་གཤེར་བ་སོགས་དང་། ཤིང་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་
ལྷན་པ་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་དམར་རང་བཞིན་རི་ལྷ་བྱ་ཡིན་པ་སྤྱོད་སྤྱོད་བྲལ་
ཏེ་བྱང་པོར་བརྗོད་པ་ནི་རིགས་བརྗོད་པ་དང་། འགྲོ་བའམ་འབྲིག་པའམ་
སྤྱོད་པ་ལྷ་བྱའི་བྱ་བ་ཉིད་བརྗོད་བྱར་བྱས་ནས་དེ་བྱང་པོར་བརྗོད་པ་བྱ་བ་བརྗོད་
པ་། དངོས་པོ་གང་དང་གང་གི་ཡང་མཐུའམ་རྒྱུས་པ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱས་ཏེ་བརྗོད་ན་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ། གང་ཟག་གང་ལ་ཡོད་པའི་རྣམས་བརྗོད་
བྱར་བྱས་ནས་བསྟན་ན་རྣམས་བརྗོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་དག་སོ་སོའི་རང་
བཞིན་བྱང་པོར་བརྗོད་པ་ནི་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་བྱ་

བ་དང་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཆོ་དེ་
དང་དེ་བརྗོད་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱ་བ་ཙན་ནམ་བྱེད་པ་པོ་དང་བྱ་བ་གཉིས་
ལས་བྱ་བ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་པས་བྱ་བ་བརྗོད་པ། དེ་བཞིན་ཡོན་
ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཙན། རྣམས་དང་རྣམས་ཙན་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྣམས་
དང་བྱ་བ་ཡོན་ཏན་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་མ་བྱས་པར། རྣམས་དང་བྱ་བ་ཡོན་
ཏན་ཙན་གྱི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བསྟན་ཏེ་བྱང་པོར་བརྗོད་
ན་རིགས་བརྗོད་པར་འགྱུར་གྱི་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ཤེས་དགོས་ཀྱི།
རིགས་བརྗོད་པ་ལ་བྱ་བ་སོགས་གསུམ་པོ་གང་ཡང་འདྲེ་མི་རུང་བ་དང་། བྱ་
བ་སོགས་གསུམ་པོ་བརྗོད་པ་ལ་ཆོས་ཙན་རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་ལྷ་མི་རུང་བ་ཡིན་
ན་དེ་འདྲའི་བརྗོད་བྱ་གང་དུ་འང་རྟེན་དཀའ་བས། ཆོས་ཆོས་ཙན། བྱང་གཞི་
བྱང་ཆོས་འདི་དག་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པ་ཙན་ཡིན་ན་ཡང་སྐབས་སུ་གང་བརྗོད་
བྱར་བྱས་པ་དེའི་ལྷོག་ཆ་ནས་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་བཞི་པོའི་དབྱེ་བར་
ཤེས་པར་བྱའོ། །
གསུམ་པ་རྒྱུ་གྱི་མཐུག་སྤྱད་ནི། རིགས་དང་བྱ་བ་དང་ཡོན་ཏན་དང་རྣམས་
ཀྱི་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་ནི་འདི་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དག་འདི་ལྷ་བྱ་
ནི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་སྤྱིད་ལྷ་བྱ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་སྟེ།
བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཕལ་མོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱང་དངོས་པོ་རྣམས་
ཀྱི་རིགས་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་བྱང་ཞིང་གསལ་པོར་བརྗོད་པ་ཉིད་

ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པས་ན་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་འདི་འདྲ་བའི་དག་ནི་གཞུང་
ཀྱན་ལ་བྱུང་ཆེ་ཞིང་དག་གི་གཞིར་གྱུར་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་སྟན་དག་གི་
ལྷགས་ལ་ཡང་འདི་དག་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་མར་འབྱུང་བའི་རྒྱན་དམ་
པར་འདོད་དོ། །དག་མ་འབྱོགས་པ་དྲང་པོ། རང་བཞིན་རྣམས་མར་བརྗོད་པ་
ནི། དག་སྤྱིའི་གཞུག་མའི་དག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་དཔེ་རྒྱན་ལ་དོ་པོ། དབྱེ་བ། མཐུག་དོན་གསུམ་ལས། དང་པོ།
དཔེ་རིམ་ལྟར་གནས་པ་དེ་དང་དཔེ་ཅན་རྒྱ་མཚན་འགའ་ཞིག་གི་སྒོ་ནས་ཅི་ཞིག་
ལྟར་མཚུངས་པར་གྱུར་པ། དེ་ཉིད་དག་སྤྱིར་གང་གིས་དངོས་སམ་ལྷགས་ལས་
རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་དཔེ་ཡི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་སྒྲིམ་པ་འདི་ནི་བདག་
གིས་རབ་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བའི་རྣམ་གྲངས་དཔེས་བརྗོད་
པ་ལ་རྣམ་གྲངས་སོ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོའི་དཔེ་ནི། མཛེས་མ་ཁྱོད་
ཀྱི་ལག་མཐིལ་ནི། རྒྱས་སྤྱོད་བཞིན་དུ་ཀྱན་ཏུ་དམར། །ཞེས་སམ། སི་ཏུའི་
འབྱུར་དུ་ཅུང་ཟད་དམར་ཞེས་གསུངས། ཞེས་པ་ཚོས་དཔེ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཅིའི་
སྤྱིར་ན་དངོས་སུ་པདྨ་དང་ལག་མཐིལ་གྱི་མཚུངས་པའི་ཚོས་དམར་མདངས་
དག་བསྟན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་ནི་པདྨ་བཞིན། །མིག་དག་ལྷན་ལ་
སྟོན་པོ་བཞིན། །ཞེས་བརྗོད་པ་ཅམ་གྱིས་དེ་དག་འདྲ་ཚོས་གཅིག་པར་རྟོགས་
པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་དཔེ་དཔེ་ཅན་གྱི་དངོས་པོའི་ཚིག་བཞེད་པས་དངོས་པོའི་
དཔེ་ཉིད་དོ། །འདི་གཉིས་གང་རུང་གི་ཚུལ་དུ་མཚུངས་སྒྲ་དངོས་སུ་ཡོད་པའི་

དཔེ་རྒྱན་ཐམས་ཅད་བརྗོད་དགོས་པས་སྤྱི་ལ་བྱུང་བྱེད་ཡིན་ལོ། །རྒྱ་ཆེར་
རོལ་བ་ལས་གྱང་། སྤྱིད་གསུམ་མི་རྟག་སྟོན་ཀའི་སྤྱིན་དང་འདྲ། །འགྲོ་བའི་
སྤྱི་འཆི་གར་ལ་བལྟ་དང་མཚུངས། །སྤྱོད་པའི་ཆོ་སྤྱོད་ལ་མཁའི་སྤྱོད་འདྲ་
སྟེ། །རི་གཟུང་འབབ་ཚུ་ལྟ་བུར་ལྟར་མཁྱོགས་འགོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་
བུའོ། །ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་བཞིན་དུ་པདྨ་ནི་མཛེས་པ་རྣམ་པར་རྒྱས་པར་གྱུར། ཅས་
པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་འཛིག་རྟོན་ན་པདྨ་སོགས་དཔེར་བྱས་ནས་འགོད་པའི་གྲགས་
པ་ལས་བསྐྱོག་ནས་གདོང་དཔེ་དང་པདྨ་དཔེ་ཅན་དུ་བྱས་པའི་སྤྱིར། བསྐྱོག་
པའི་དཔེ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་བཞིན་ཚུ་སྤྱོད་ཏེ། རྒྱ་སྤྱོད་
བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱི་ཞལ། །ཞེས་པ། དཔེ་དཔེ་ཅན་ལ་མཚུངས་མཛེས་ཚོས་ཁྱོད་
འཕགས་ནི་རྗོད་པར་བྱེད་པ་འདི་ཕན་ཚུན་གྱི་དཔེའོ། །སྐབས་འདི་ལ་སོགས་
པ་རྟུང་པ་ཁ་སྐོང་བའི་ཚིག་གི་སྤྱད་ཀྱི་སྒྲ་སོགས་འགའ་ཞིག་འབྲུམ་མཐན་
བར་དོན་གོ་བདེ་བ་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བཤད་པར་འདོད་དོ། །ཁྱོད་ཞལ་པདྨ་
ཉིད་དང་མཚུངས། །གཞན་ནི་འགའ་ཞིག་དང་ཡང་མིན། །ཞེས་པ་པདྨ་ཁོ་
ན་ལས་གདོང་དང་མཚུངས་པ་གཞན་བསྐྱོག་པའི་སྤྱིར་འདི་ནི་དཔེ་གཅིག་ཏུ་
ངེས་པ་ཉིད་ཀྱི་དཔེའོ། །རི་ཞིག་ཁྱོད་གདོང་པདྨ་ཡི། །རྗེས་འགོ་གཞན་ཡང་
དེ་འདྲ་བ། །གལ་ཏེ་ཡོད་ན་དཔེ་དེ་བྱེད་པར་འབྱུར་རོ། །ཞེས་པ་འདི་ནི་དཔེ་
གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་མ་བྱས་པས་ངེས་མེད་ཀྱི་དཔེའོ། །ཁྱོད་གདོང་མཛེས་པ་
ཁོ་ན་ཡིས། །རྒྱ་བའི་རྗེས་སུ་འགོ་མིན་ཏེ། །དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་བྱེད་ལས་

གྱིས་ཀྱང་ངོ་། ཞེས་པ། འདི་འདྲ་འདྲ་བའི་ཚུལ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་གཞན་
ཡང་བསྐྱུས་པའི་དཔེ་ཡང་ཡོད་དོ། ། ཁྱོད་ཀྱི་ཞལ་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་ཉིད་ལ་
མཐོང་གི་ ལྷ་བ་འདི་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་མཐོང་བ་འདི་ཉིད་ཁོ་ནས་ཐ་དད་དེ།
གཞན་འབྱེད་ཚེས་ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་འདི་ཚེས་ཁྱུད་པར་འཕགས་པའི་དཔེ་འཇམ་
ལུ་བྱུང་གི་དཔེའོ། ། མཛེས་མ་དེ་ཡི་བཞིན་གྱི་དཔལ་ང་ཉིད་ལ་ཡོད་ཅེས་
ལྷ་བ་ཁྱོད་བསྐྱེམ་པར་བྱ་མི་དགོས་ཏེ། བདུ་ལ་ཡང་མཛེས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པ་འདི་ནི་རབ་བརྟགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་དཔེར་བརྗོད་པས་རབ་
བརྟགས་ཀྱི་དཔེའོ། ། གལ་ཏེ་མེ་ཏོག་པདྨ་འགའ་ཞིག་ལ་སྒྲིན་མ་ལེགས་པ་
དང་རྩམ་པར་འབྱུལ་པའི་མིག་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ན་མཛེས་མ་ཁྱོད་ཀྱི་བཞིན་
གྱི་དཔལ་འཛིན་པར་རྟུས་ཏེ། ཞེས་པ་འདི་ནི་དཔེ་ལས་དཔེ་ཅན་མཉུན་དུ་བྱུང་
བའི་དཔེའོ། ། ལུས་སྤྱོད་གདོང་རི་བོང་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱུན་གྱིས་བརྟགས་
གིང་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་གདོང་ཡིན་ནོ་སྟུམ་པའི་བསམ་པ་ཡིས་ལྷ་བ་ཡི་
ཡང་རྗེས་སུ་བདག་གིས་བསྐྱེགས་ཏེ་སོང་ངོ་། ཞེས་པ་འདི་དཔེ་ལ་དཔེ་ཅན་
དུ་འབྱུལ་པས་སྟོངས་པའི་དཔེ་རུ་བཤད་དེ། འཛིག་རྟེན་ན་ལྷ་བའི་གདོང་
ཅན་དུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ལས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
འབྱུལ་པ་སྐད་དུ་སྒྲུས་པའོ། ། འདི་ན་དཀར་ལ་དམར་བས་མཛེས་པའི་ནང་
དུ་གཞན་པའི་མདོག་ཅན་གཡོ་བ་འདི། བད་ནང་བྱུང་བ་འཁོར་རམ་ཅི། ཁྱོད་
གདོང་ལ་མིག་གཡོ་འཇམ་ཅི། ། བདག་གི་སེམས་ནི་རྩམ་པར་གཡོ། ཞེས་པ་

འདི་ནི་མན་ཚུན་མཚུངས་ཆེས་པས་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དཔེར་བརྗོད་
པས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་དཔེའོ། ། ལྷ་བ་སྐྱེདས་པར་བྱེད་པའི་མཛེས་པ་འདི་ནི་ལྷ་བས་
ཟུམ་པར་བྱས་ཏེ་ཆར་གཙོད་པའི་བདུ་མིན་པ་དེ་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་ཉིད་དོ། །
ཞེས་པ། རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པ་སྐྱེས་པ་སྐད་དུ་དཔེར་བརྗོད་པ་འདི་
ནི་ངེས་པའི་དཔེའོ། ། གོང་དུ་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱི་དཔེ་ནི་དཔེ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ཡིན་
ལ། འདི་ངེས་རྟེན་གྱི་དཔེ་ཞེས་སྒྲུར་ན་མིང་ཐ་དད་དུ་འབྱུར་བས་ལེགས་སོ། །
བསེལ་ཟེར་ཅན་གྱི་ཞེས་ལྷ་བའི་དག་ལྷ་ཡིན་ཏེ་དེས་དེ་ཟུམ་པར་བྱེད་པ་དང་།
བདུ་གང་ལས་སྟོན་ལྟ་མོ་དཔལ་མོ་བྱུང་བས་དཔལ་དང་ལྡན་པ་དང་། གྲི་
བཟང་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་ནི་རྒྱ་སྐྱེས་བཞིན་ནོ། ཞེས་པ་
དཔེ་དོན་གཉིས་ཆོས་དུ་མས་མཚུངས་པར་སྒྲུར་བའི་ཕྱིར་དཔེ་རུ་བཤད་དོ། །
འདིར་དཔེ་ཅན་ལ་གདོང་ལྷ་བའི་དག་ལྷ་སྟེ་ལྷ་བ་སྐྱེདས་པར་བྱེད་པ་དང་།
མཛེས་པའི་དཔལ་དང་ལྡན་པ་དང་། ལུས་དང་ཁའི་དབྱགས་ཀྱི་བཟང་བའོ། །
དཔེ་དོན་གཉིས་ཀར་གོ་བུང་བ་མཚུངས་པའི་སྒྲུ་ཡིས་དེ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་བརྗོད་
བྱའི་ཕྱིར། དཔེ་དོན་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་དཔེ་སྟེ་རི་ལྟར་ན། སྐྱེད་ཆལ་གྱི་སྤང་
བ་འདི་ནི་བུ་མོ་བཞིན་ནོ། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ན། དཔེའི་སྐྱབས་སུ་སྤྲུལ་སྒྲིས་དཀར་
ཀླ་ན་ན་གསུམ་ཏེ། སྒྲིས་དཀར་གྱི་ནགས་ཀྱི་མཛེས་པ་དང་ལྡན་པར་གོ་ལ།
དཔེ་ཅན་གྱི་སྐྱབས་སུ་ས་བཅས་པའི་དོན་ཅན་དང་། ཨ་ལ་ཀ་ལན་བྱ། ཨྱ་
ན་ན་གདོང་སྟེ། ལན་བྱར་བཅས་པའི་གདོང་མཛེས་ལྡན་ནམ། མཛེས་ལྡན་

ལན་བུར་བཅས་པའི་གདོང་ཞེས་པར་འགྱུར་བ་ནི། ཚིག་གཅོད་མཚམས་
ཀྱི་དཔེ་དཔེ་ཅན་གཉིས་ཀར་སྒྲ་མཉམ་ཉིད་དུ་སོང་བ་ཅམ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་
ཚིག་གི་སྒྱུར་བ་གཅོད་མཚམས་ཀྱི་དབང་གིས་ཐ་དད་དུ་གོ་བ་འབའ་ཞིག་
སྒྱུར་དགོས་ངེས་མེད་ཅེས་དམ་པ་དག་གིས་གསུངས་ན་ཡང་། ཚིག་གི་སྒྱུར་
ཚུལ་འདི་འདྲ་མིན་པའི་སྒྱུར་བ་གཞན་ནི་སྒྱུར་བའི་དཔེ་དང་ཁྱད་མེད་དུ་འགྱུར་
བས་གོང་ལྟར་བཤད་དགོས་པར་མཛོན་ནོ། །བརྒྱ་ལ་གོ་སར་སོགས་ཀྱི་རྣམ་
མང་ཞིང་སྒྲ་བ་ནི་མར་ངོར་འཛད་པས་ན་གཉིས་པོ་དེ་དག་ལས་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་
བཞེན། སྒྱུར་མཚུངས་པ་ལ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་ནི་དེ་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་
སོ་ཞེས་པ་དཔེ་ལ་སྒྲུང་པའི་དཔེ་རུ་འདོད་དོ། །ཁྱབ་འཇུག་གི་ལྟ་བུའི་བརྒྱས་
མེས་པོ་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་དག་གྲང་བསྐྱེད་པར་བྱས་ལ། སྒྲ་བ་ནི་དྲག་པོ་དབང་
ལྷག་ཆེན་པོས་གྲང་གཙུག་ན་འཛིན་པ་དེ་དག་དང་ཁྱོད་གདོང་མཚུངས་ཞེས་
པ་དེ་ནི་དཔེ་ལ་བསྐྱེད་པའི་དཔེར་བཅོས་དོ། །འདི་ལྟར་བཅོས་པས་ཁྱོད་
གདོང་ཡོན་ཏན་ལྷན་ནམ་སྒྲོན་ཅན་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཡང་རུང་སྟེ། ཁྱོད་
གདོང་སྒྲ་བ་མཚུངས་སོ་ཞེས་པ་ཉིད་བཅོས་འདོད་བདག་གི་ཡིད་ལ་ཡོད་
ཅེས་པ་བཅོས་འདོད་གཅོད་པོར་བྱས་པས་བཅོས་འདོད་ཀྱི་དཔེ་ཞེས་སུ་རིག་
པར་བྱའོ། །སྒྲ་བ་ལ་འང་དཀར་བ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་། བཀ་པོ་ར་རི་
དང་མར་ངོར་འཛད་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་ཡོད་པས་ཁྱོད་གདོང་དང་སྒྲ་བ་འདྲ་ཞེས་
བཅོས་ན་བསྟོད་སྒྲུང་ཅི་འགྱུར་མ་ངེས་གྲང་ཞེས་སམ། ཡང་ན་ཁྱོད་གདོང་

སྒྲ་བ་སྐྱེངས་ཁྱོད་ཡིན་པས་དེ་དཔེར་བྱས་ན་སྒྲུང་པ་དང་། ཁྱོད་གདོང་ག་ཡི་
ལུས་ཅན་སྒྲ་བ་ཞོར་བུ་ཚུ་གེལ་དང་འདྲ་བར་བྱས་ན་བསྟོད་པར་འགྱུར་བ་གང་
དུ་གྱུར་རུང་ཞེས་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་བཅོས་འདོད་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་འདྲ་བ་བཅོས་
པའོ། །འདབ་བརྒྱ་བརྒྱ་དང་། སྟོན་ཀའི་སྒྲ་བ་དང་། ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་དང་གསུམ་
པོ་ནི་པན་ཚུན་རྣམ་པར་འགལ་ཞེས་པ་དེ་ནི་འགལ་བའི་དཔེར་བཅོས་དོ། །
འགལ་བའི་དོན་ཅི་ཡིན་བརྟགས་པ་ན་འདི་གསུམ་མཛེས་པར་གཅིག་གྲང་
གཟུགས་དབྱིབས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་འགལ་ཞེས་དང་། པན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་
འགལ་བའམ་གཅིག་ལས་གཅིག་མཚར་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ནང་མི་མཐུན་པ་ལྟ་བུ་
སྒྱུར་མཚུངས་པ་ལྷགས་ལ་གོ་བ་ཞིག་དགོས་སོ། །ནག་པོ་ར་རི་དྲི་མ་དང་
ལྷན་ཞིང་བེམ་པོའི་རང་བཞིན་སྒྲུན་པར་གྱུར་པ་སྒྲ་བ་ལ་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་
དང་འགལ་བའི་རུས་པ་ནམ་ཡང་མེད། ཅེས་པ་དཔེ་ལ་འགལ་བའི་རུས་པ་
དགག་པའི་དཔེ་ཉིད་དེ། འགལ་མི་རུས་པར་བསྐྱེད་པའི་ལྷགས་ལས་འདྲ་
བར་བསྟན་པའོ། །ཁྱོད་གདོང་རི་དྲགས་མིག་གིས་མཚན། སྒྲ་བ་རི་དྲགས་
ཀྱི་ལུས་ཉིད་ཀྱིས་མཚན་མོད། དེ་ལྟར་ན་ཡང་འདི་གཉིས་མཚུངས་པ་ཉིད་
དུ་འགྱུར་གྱི། སྒྲ་བ་ལ་རི་དྲགས་ཀྱི་ལུས་ཡོངས་རྫོགས་ཡོད་པས་ཁྱོད་གདོང་
ལས་ཁྱད་འཕགས་སུ་གྱུར་པ་མིན་ཞེས་པ་ངོ་བསྟོད་དམ་མཛེས་པའི་དཔེ་ཞེས་
བྱ་སྟེ། རི་དྲགས་ཀྱི་ལུས་དང་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཡོད་པ་འདྲ་མི་འོས་པ་ལྟ་བུ་
ལ་འདྲ་བར་བསྐྱེད་ཀྱང་མཛེས་པར་གྱུར་པའོ། །དཀར་དམར་མཛེས་པ་

འདི་ནི་བཞེན་རས་ཉིད་ཡིན་གྱི། བདུ་མིན་ལ། གནག་སྐྱུ་མ་གཡོ་བ་འདི་དག་
བྱང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མིག་ཅེས་པ་དཔེ་དོན་གཉིས་རྣམ་པ་ཆེས་གསལ་པོར་
མཚུངས་པ་བྲག་ས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ལས། གང་ཡིན་བརྟགས་ནས་བརྗོད་པ་
དེ་ནི་དོན་དངོས་པོ་བ་དེ་ཉིད་བརྗོད་པའི་དཔེའོ། །འཛིག་རྟེན་འདིར་མཛེས་
པའི་མཚོག་ལྷ་བ་དང་བདུ་དག་གི་ནི་མཛེས་པ་ལས་ཀྱང་འདས་པ་ཁྱོད་ཀྱི་
གདོང་ལ་དཔེར་བྱ་བ་གཞན་མེད་པས་བདག་རང་ཉིད་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར་
ཞེས་པ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་དཔེའོ། །སྟན་ངག་ཆེན་པོ་ནག་མོའི་ཁོལ་གྱི་སྟན་
ངག་སྒྲིན་གྱི་ཕོ་ཉ་ལས། འབྲེ་གིང་འགའ་ལ་ཡན་ལག་མཛེས་པ་འཛིག་ས་
བཅས་རི་དྲགས་མོ་ལ་མིག་མཛེས་གཡོ་བ་མཐོང་། །འབྲམ་པའི་མཛེས་འོད་
རི་བོང་ཅན་ལ་སྐྱ་རྣམས་གཙུག་ལུན་ཅན་གྱི་མཛུག་སྒྲིའི་ཚོགས་ལ་མཐོང་། །
སྒྲིན་མའི་རོལ་སྒྲིག་མཛེས་པ་རྣམས་ནི་ཆུ་གྲུང་རྒྱབས་སྤེངས་མོ་རྣམས་ལ་རབ་
ཏུ་མཐོང་། །ཞེ་མ་གཅིག་ཏུ་ཚོགས་པ་དང་ལྷན་གཡོན་མིག་ཁྱོད་དང་མཚུངས་
པ་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་འདི་མཛེས་མའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་གས་རེ་རེ་
དང་འབྲ་བ་མཐོང་ཡང་ཆ་ཅན་ཉིད་དང་། སྒོ་ཀྱན་ནས་འབྲ་བའི་དཔེ་མེད་
པར་བསྟན་པས་ཐུན་མིན་ནམ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་དཔེར་གཏོགས་མོད་ཀྱི།
ཚོག་གི་ཉམས་འགྱུར་བཏོད་ལུགས་མེ་ལོང་མའི་གཞུང་གི་དཔེ་བརྗོད་དང་
མི་འབྲ་བ་དག་གི་སྒོ་ནས་དཔེ་ལས་དཔེ་ཅན་མདུ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་བྱུང་མིན་གྱི་
དཔེ་སོགས་བྲག་ས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་ཕྱིར་རྒྱན་འགའ་དང་འགའ་ཡི་ཆ་འདྲེས་

པ་འདི་ལྟ་བུ་སྟན་ངག་མཐན་སོ་སོས་བརྗོད་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། དེས་མཚོན་ནས་
བརྗོད་ཚུལ་གྱི་ཉམས་ལུང་ཟད་མི་འབྲ་བ་མཐའ་མེད་པ་འོང་བ་ནི། བྱར་གིང་
འོ་མ་བྱར་སོགས་ཀྱི། །མངར་བ་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཆེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་
པ་བཞིན་ནོ། །བདུ་མཐའ་དག་གི་མཛེས་པའི་སྒྲིང་བོ་ཀྱན་སྒྲིགས་འགའ་ཞིག་
དག་ཏུ་བསྐྱས་པ་བཞིན་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་ནི་རྣམ་པར་མཛེས་ཞེས་པ་དེ་ནི་དེ་འདྲའི་
དཔེ་སྐར་བྱང་བ་མེད་པས་བྱང་མིན་གྱི་དཔེ་ཞེས་སུ་རིག་གོ། །བདུད་རྩིའི་རང་
བཞིན་ལྷ་བའི་གཟུགས་ལས་དྲག་བཞིན་དང་། ཆེས་བསིལ་བ་ཅ་རྒྱན་ལས་
ནི་དྲོ་བའི་མེ་བཞིན་དུ། ཞལ་འདི་ལས་ནི་རྩུབ་མོའི་ཚོག་ ཅེས་པ་འབྱུང་མི་
སྤྲིད་པར་བརྗོད་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པས་སྤྲིད་པ་མིན་པའི་དཔེའོ། །ཅ་རྒྱན་
དང་ཆུ་དང་ལྷ་འོད་དང་ལྷ་གེལ་དང་སོགས་སྐྱས་ཁ་བ་དང་ལྟོ་ཡི་རྒྱུད་དང་གངས་
རི་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱི་ནི་ལུས་ཀྱི་རིག་པ་གིན་ཏུ་བསིལ་ཞེས། བསིལ་
བ་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཁྱད་པར་གསལ་བར་བྱེད་པ་མང་པའི་དཔེ་སྟེ་དཔེ་
ཅན་གཅིག་ལ་དཔེ་མང་བོ་ལྷན་ཅིག་བཞོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །པརྟེན་ནག་མོའི་
ཁོལ་གྱིས་དབྱངས་ཅན་མའི་བསྟོད་པར། སྟོན་ལྷ་རབ་རྒྱས་ཀྱི་ལུང་དང་
མཚུངས་ཆུ་གེལ་གངས་རི་ལྟར་དཀར་བ། །རབ་དཀར་དཀར་གསལ་གཟི་
ལྷན་ཡིད་འཕྲོག་ལྟ་མོ་དབྱངས་ཅན་ལ་ཐུག་འཆལ། །ཞེས་དང་། བྲམ་ཟེ་
ལུར་བུས་དབྱངས་ཅན་མའི་བསྟོད་པར། ཁྱོད་སྐྱེ་འོ་མའི་མཚོ་འབྲ་ཀྱན་ཀྱི་ལུང་
ལྷ་ཚོས་མཚུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ལུས་སྤྲ་མ་ཁྱོད་ཀྱི་བཞིན་རས་

བོ་སྐྱོ་བའི་དགྲིལ་ལའོར་ལས་ད་ལྟ་བཏོན་མ་ཐག་པ་བཞིན་དང་མེ་ཏོག་བསྐྱེ་
 བ་ནས་སྤང་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་འདི་ནི་དཔེ་ཅན་ཉིད་དཔེ་དེ་ཡི་རྣམ་འགྲུའ་
 ཉིད་དུ་བསྟན་པས་རྣམ་འགྲུའ་གྱི་དཔེ་འོ། །རང་གི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཉི་མ་ལ་
 དཔལ་འཛིན་པ་དང་ཉི་མ་ཡིས་ཉིན་མོའི་དུས་གྱི་དང་། ཉིན་གྱིས་ནམ་མཁའ་
 ལ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་དཔལ་འཛིན་པ་བཞིན་དུ་པ་རོལ་རྣམ་པར་གཞོན་པས་
 གྲང་སྒྲིས་སུ་བྱོད་ལ་དཔལ་འཛིན་ནོ། །ཞེས་པ་དེ་ནི་སྤང་བའི་དཔེ་སྟེ། སྤ་
 མ་སྤ་མ་དཔེ་དང་བྱི་མ་བྱི་མ་དཔེ་ཅན་གྱི་སྤང་བ་རིམ་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་
 རོ། །འདིར་ཆོགས་བཅད་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་ཡི་ངག་དོན་གྱིས་ནི་རིམ་
 བཞིན་གལ་ཏེ་དཔེ་ཅན་གྱི་ངག་དོན་ཉི་བར་འཇལ་ན་ངག་དོན་གྱི་དཔེ་ཞེས་
 བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་བཞིན་སྐྱ་གཅིག་པ་དང་དུ་མའི་དབྱེ་བས་དེ་རྣམ་པ་
 གཉིས་སུ་བརྗོད་དོ། །ངག་དོན་ཞེས་པ་དཔེར་ན་ཆོགས་བཅད་གཅིག་གིས་
 བསྟན་པ་དེ་རྣམས་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཆོན་གཅིག་བརྗོད་པའི་ངག་རྒྱུན་དུ་འབྲེལ་
 བ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། ཡི་གེ་འདུས་པ་ལས་མིང་། མིང་འདུས་པ་ལས་ཆོག་
 ཆོག་དུ་མ་འདུས་པ་ལས་ངག་གི་རྒྱུན་འབྱུང་བའི་ངག་དེ་འོ། །དང་པོ་ངག་
 དོན་གྱི་དཔེ་བཞིན་སྐྱ་གཅིག་པ་ནི། བྱོད་གྱི་གདོང་ལ་མིག་ནི་མི་བརྟན་པར་
 གཡོ་ཞིང་། སོ་ཡི་འོད་ཟེར་རབ་དུ་གསལ་བ་ནི་གཞལ་བྱ་དོན་གྱི་ངག་དོན་
 ཏེ་དཔེ་ཅན་ནོ། །འདི་ལ་གདོང་དང་མིག་དང་སོ་ཡི་ཆོག་དུ་མ་འདུས་པས་
 ངག་དོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །འཇལ་བྱེད་དཔེ་ཡི་ངག་དོན་ནི། འདམ་སྒྲིས་

བསྐྱ་དང་། དེ་ལ་འཁོར་བ་བྱང་བ་ལུས་གཡོ་བ་དང་ལྷན་པ་དང་ནི་མེ་ཏོག་
 གི་གེ་སར་དག་གིས་མཆོན་པར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་མཛེས་སོ་ཞེས་པ་འོ། །ཁམས་
 འགེལ་དུ་འདིའི་རྒྱ་སྐད་ཆོགས་བཅད་གྱི་གདོང་མིག་སོགས་དཔེ་ཅན་དང་།
 བསྐྱ་སོགས་དཔེ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པ་བྱིན་པ་བཞིན་དུ་དཔེ་དཔེ་
 ཅན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་གང་རུང་བྱིན་པ་དེར་འདྲ་དགོས་ཞེས་བཤད་འདུག་
 བཞིན་སྐྱ་དུ་མ་ཅན་ནི། བསྐྱ་ཅན་ཏེ་བསྐྱའི་ཚུ་བའམ་ཡུ་བ་བཞིན་དུ་ལུས་ལྷ་
 མ། བསྐྱ་བཞིན་དུ་དེ་ཡི་གདོང་། སྤང་ཅི་སྤྱོད་པས་བཞིན་དུ་ནི། བདག་གིས་
 ཡང་ཡང་འཐུངས་གིང་ཅེས། ཞེས་ཅི་བར་བྱས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །འདིར་
 ཡང་བསྐྱའི་ཡུ་བ་དང་ལུས་ལྷ་མའི་སྐད་དོད་ལ་དུག་པ། བསྐྱ་དང་གདོང་ལ་
 གཉིས་པ། བདག་དང་སྤང་ཅི་སྤྱོད་པའི་མིང་ལ་གསུམ་པ། འཐུང་བའི་སྐད་
 དོད་ལ་ཨོ་བྱིན་པའོ་ཞེས་བཤད། བརྗོད་བྱའི་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་སྟོན་དུ་
 ཉི་བར་བཀོད་ནས། དེ་ཡི་ཆོས་མཐུན་གྱི་དཔེ་རྗེས་སུ་བཀོད་པ་དེ་ལ་མཚུངས་
 པ་གསལ་བྱེད་གྱི་སྐྱ་སྐྱར་བ་མེད་གྲང་དེ་གཉིས་མཉམ་པ་ཉིད་དམ་འདྲ་བ་
 ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ཅན་དེ་ནི་སྐྱ་བོ་དངོས་པོའི་དཔེ་ཡིན་ལ། དེའི་དཔེར། རྒྱལ་
 པོ་རྣམས་ནི་མང་པོ་ཞིག་སྒྲིས་པར་གྱུར་གྲང་། ད་ལྟ་ཡི་རྒྱལ་པོ་བྱོད་འདྲ་གཅིག་
 གྲང་མེད། ལྷ་གིང་ཡོངས་འདུ་དག་གི་རྐང་འཐུང་ནི་གཅིག་ཁོ་ན་ལས་གཉིས་
 པ་ངེས་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་སྟེ་ལུགས་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཁ་ཅིག་
 ལ་དཔེ་བརྗོད་འདིས་བརྩམ་པ་མང་ངོ་། །དཔེ་གང་ཞིག་ཡོན་ཏན་ལྷག་པས་

དཔེ་ཅན་དམན་པ་ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བ་ཡི་ཚོ་ག་གཅིག་ལ་རབ་ཏུ་བསྐྱས་
ནས་སོ་སོར་མི་འབྱེད་པར་གང་སྐྱས་པ་དེ་ནི་མཚུངས་པར་སྒྱུར་བའི་དཔེ་རུ་
བཤད་དེ། དཔེར་ན། ལྷ་མིན་པུ་ལོ་མའི་དག་བརྒྱ་བྱིན་ནི་མཐོ་རིས་ལྷའི་
ཡུལ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ནི་ས་སྟངས་གི་ས་ནམས་སྤྱང་བའི་མེལ་ཆེ་བྱེད་ལ།
བརྒྱ་བྱིན་དེ་ཡིས་དྲེགས་ལྷན་ལྷ་མིན་དང་། ཁྱོད་ཀྱིས་མི་ཡི་བདག་པོ་དྲེགས་
ལྷན་གཞན་འཛེམས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བརྒྱ་བྱིན་དང་རྒྱལ་པོ་ཡུལ་སྤྱང་བ་དང་
གཞན་འཛེམས་པའི་བྱ་བ་གཅིག་ལ་བསྐྱས་ཏེ་བརྗོད་པས་དེ་གཉིས་འདྲ་བར་
བྱས་པ་སྟེ་འདི་ལའང་མཚུངས་པའི་སྐྱ་སྒྱུར་མི་དགོས་སོ། །རྒྱལ་པོ་འདི་ཉིད་
ལུས་མཛེས་པས་སྐྱ་བ་དང་། གཟེ་བྱིན་ཀྱིས་ཉི་མ་དང་། བརྟན་པས་རྒྱ་མཚོའི་
རྗེས་སུ་བྱེད་ཅེས་པ་འདི་ནི་མཛེས་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུའམ་རྒྱུ་མཚན་དེས་དཔེ་དེ་
དག་འདྲ་བར་བྱས་པས་ན་རྒྱུ་ཡི་དཔེར་དྲན་པ་སྟེ་ཤེས་སོ། །ཞེས་མཚུངས་ཆོས་
རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་དཔེ་རྗེས་སུ་བྱས་ཏེ་འདྲ་བར་བརྗོད་ན་རྒྱུ་དཔེ་དང་། དཔེ་
སྟོན་དུ་བཀོད་ནས་མཚུངས་སྐྱ་སྒྱུར་ཁོང་འདྲ་ཆོས་རྗེས་སུ་བསྟན་ན་ཆོས་དཔེར་
འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ་བརྗོད་ཚུལ་གྱི་ཉམས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཅུམ་མོ། །

གསུམ་པ་དཔེ་རྒྱན་མཁུག་དོན་ལ། དཔེ་བརྗོད་ཀྱི་སྟོན་སྤྱང་པ། མཚུངས་པ་
གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ། རྒྱོ་ལྷན་དག་རིག་སྐྱ་བ་ནམས་
ཀྱིས་བརྟགས་ན་མི་ལེགས་ཤིང་ཐོས་ན་མི་སྟན་པའི་སྟོན་མི་དགེས་པ་མེད་
པའི་དག་གང་ལ་ནི། དེས་པར་དཔེ་ཡི་སྟོན་ལྷར་སྤྱང་བ་དག་ནི་འདི་ལྷར་དཔེ་

དཔེ་ཅན་ཐ་དད་པའི་རྟགས་སུ་སྒྱུར་བ་དང་། ཆོག་ལ་མང་ཆོག་ཏུང་ཆོག་རྣམ་
པ་མི་མཚུངས་པའི་སྟོན་མེད་ལ། དཔེ་དཔེ་ཅན་དམན་པ་དང་ལྷག་པ་དག་
ཏུ་སྒྱུར་བ་ཉིད་ལའང་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དཔེར་ན། དཔེ་དཔེ་ཅན་རྟགས་
མཐའ་ཐ་དད་པ། མ་ནིང་འདི་འགོ་ཚུལ་བྱུང་མེད་བཞིན་དུ་འཇམ་མོ། །ཞེས་
དང་། བྱུང་མེད་འདི་གཏམ་སྐྱ་བ་སྐྱེས་པ་བཞིན་ནོ། །མང་ཆོག་ཏུང་ཆོག་མ་
མཚུངས་པ་བདག་གི་ད་ལྷའི་གོགས་འདི་ཆེ་རབས་དུ་མའི་སྟོག་རྣམས་བཞིན་
དུ་སྐྱག་ཅིང་ཡངས་སོ། །བརྗོད་སོགས་ཀྱི་རིག་པ་རྣམས་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་
བའི་ནོར་བཞིན་དུ་བཅུལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དཔེ་དཔེ་ཅན་སོ་སོར་ཏུང་
ཆོག་དང་མང་ཆོག་སྒྱུར་བའོ། །དཔེ་དཔེ་ཅན་དམན་ལྷག་ནི། ས་གཞི་སྟོང་
བ་མི་ཡི་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་བཞིན་དུ། ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོ་རྣམ་པར་མཛེས་སོ་ཞེས་པ་
དཔེ་ཅན་དམན་པ་དང་། ཆ་ཟེར་ཅན་གྱི་རུས་པ་ལ། །མི་བདག་གཟེ་ཡིས་
འགོང་བར་བྱས། །ཞེས་དཔེ་ཅན་ལྷག་པའོ་ཞེས་པ་ལྷ་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གཉིས་རྟགས་དང་མང་ཏུང་གི་ཆོག་མི་འདྲ་བ་དང་ཡན་
ཚུན་དམན་ལྷག་ཏུ་སྒྱུར་བ་ལྷར་སྤྱང་ཡང་སྟོན་དེ་དག་གིས་གོས་པ་ཅུང་ཟད་
མེད་ཅིང་། དག་གི་སྐལ་བ་བཟང་པོ་ནམ་ཡང་གཏོང་བ་མིན་པ་ཉིད་དེ་བརྗོད་
ཚུལ་ལ་མཁས་པས་སོ། །

དག་གི་རྒྱན་སྒྱུར་བ་འགའ་ལ་དག་རིག་པའམ་ཤེས་པ་རྣམས་མི་དགེས་པ་
ཡོད་པ་རི་ལྷར་ན། རྟགས་མི་མཚུངས་པས་ན་བར་མི་མཛེས་པ། དང་མོ་བཞིན་

དུ་སྒྲུབ་དག་པ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། མང་ཚོགས་ཉུང་ཚོགས་སྒྱུར་ཚུལ་མི་ལེགས་
པ་། མཚོ་རྒྱམས་བཞིན་དུ་མཁའ་དྲི་མེད། ཅེས་མཁའ་གཅིག་ལྟ་བུ་དཔེ་ཅན་
དེ་དཔེ་མཚོ་རྒྱམས་ཞེས་སྒྱུར་ན་མང་ཉུང་གི་སྒྲུ་རྒྱ་བར་མི་མཛེས་པའི་བག་ཙམ་
ཡོད་ལ། དོན་མཚོ་རྒྱམས་ལ་དྲི་མ་ཡོད་ཅིང་རྟོག་པའང་ཡོད་པས་མི་ལེགས་
སོ། །དམན་ལྟ་གི། ཁྱི་བཞིན་དཔའ་བོ་རྩེ་ལ་གུས། ཁྱི་མ་བཞིན་དུ་མེ་
ཁྱེར་གསལ། ཞེས་པ་འདི་འདྲ་སྤངས་ཏེ། མཁས་པ་རྒྱམས་ཀྱི་དག་སྒྱུར་པའི་
སྐབས་སུ་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་མི་འགྱུར་གྱི་རྒྱ་མཚན་པ་པ་ཡང་སྟོན་དག་ཅོམ་པའི་
སྐབས་འདིར་ནི་བསམ་པར་བྱས་ཤིག་ཅེས་སོ། །
གཉིས་པ་མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཤད་པ་ནི། བཞིན་དང་ལྟར་དང་
ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་རྒྱམས་ཏེ། ཞལ་བཟུང་བཞིན། བཟུང་ལྟར་མཛེས། བཟུང་
བཟུང་། བཟུང་ལྟར་གདོང་ཡང་རོ། བཟུང་དང་མཐུན་པ་དང་། མཚུངས་པ་
དང་ཡང་དག་མཚུངས་པ་དང་། མཉམ་པ་དང་། ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་གིས་སྒྲུབ་པའི་
མཛེས་པ་ཡང་དག་པར་གསལ་ལོ། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་ངེས་པར་གསལ་
ཞེས་དང་། རབ་ཏུ་གསལ་ཞེས་དང་། ཁྱོད་གདོང་སྒྲུབ་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུབ་
བོའོ། ཡང་ན་དེ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་གཞོན་པོའོ་ཞེས་བཟོད་པ་ལྟ་བུ་དང་།
དེ་སྦྱངས་པར་བྱེད་པས་དག་སྒྲུབ་དང་། དེས་དེ་སོ་སོར་རྟོགས་པའམ་ཤེས་
པར་བྱེད་པ་དང་། ཡང་ན་དེ་གཉིས་སོ་སོར་རྟོག་ཀྱང་ཟེར་དེ་དང་དེ་ཕན་ཚུན་
ཆ་འགའ་ཞིག་གིས་དབྱེར་ཡོད་པས་འགའ་བ་བཟོད་པ་དང་། དེ་དང་དེ་འདྲ་

བ་དང་། དེ་དེ་ལ་བལྟ་བ་གང་དང་བཅས་པ་ནི་མཐོང་པའི་དོན་གྱིས་མཛོན་
དུ་རྟོགས་པའམ་ཉེ་བའི་དོན་ཅན་ཏེ། དཔེར་ན་ཁྱོད་ཞལ་བཟུང་མཛེས་དང་
བཅས་ཞེས་བཅས་པའི་སྒྲུས་འདྲ་བ་མཚོན་པ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་
ནོ། །དེས་ན་འགའ་དང་བལྟ་བཅས་ཞེས་པ་འདི་དག་དག་དོན་བཟོད་པའི་
དོན་གྱིས་འདྲ་བར་གོ་བྱས་ཀྱི། འགའ་དང་བལྟ་བཅས་ཞེས་སྒྲུབ་རང་སོར་
བོས་པས་འདྲ་བ་བོད་སྐད་དུ་གོ་དགའོ། འགའ་ཞིག་མཚུངས་པ་དང་འདྲ་
བར་མཐོང་ཞེས་བལྟ་བཅས་ཞེས་པ་འདྲ་བར་མཐོང་ཞེས་བསྒྱུར་བ་ཡོད། དེ་
བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་གིས་སྒྲུབ་པའི་མཛེས་པ་བསྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་
དང་དེ་རིགས་མཐུན་པ་དང་། གདོང་གི་མཛེས་པ་བཟུང་ལྟར་སྒྲུབ་ཞེས་བདག་
གིས་སྒྲུབ་པ་ལ་གོ་བར་བྱ་སྟེ་དཔེ་ཅན་གྱིས་སྒྲུབ་སྐད་དུ་བྱས་ཀྱང་རབ་བཟུག་
དང་འདྲེས་པའི་སྒྲུབ་མཚུངས་པ་གོ་ཙམ་དུ་རུང་རོ། །
སྒྲུབ་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་། ཞེས་དང་། ཁྱོད་གདོང་སྒྲུབ་པ་གཅིག་
ཏུ་བསྟེན། ཞེས་པ་ལྟ་བུས་ཀྱང་འདྲ་བ་གོ་ལ། སོ་སོར་བསྟེན་ཞེས་པའི་
ཉེར་བསྒྱུར་པ་ཉིད་སྒྲུབ་དོན་གྱི་དབང་གིས་གོ་བར་བྱ་ཡི། སོ་སོར་ཞེན་ཡང་
ཕན་ཚུན་བསྟེན་པའི་དོན་དུ་གོ་བར་བྱ་ཡི། རྒྱུ་ལྡན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུབ་གོ་
ན་ཅུང་མི་བདེའོ། གཟུགས་སམ་རང་བཞིན་མཚུངས་པ་དང་། གཟུགས་
མཉམ་པ་ནི་བོད་སྐད་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུས་མཚུངས་སྒྲུབ་པར་དུ་བྱས་པ་རྒྱ་
སྐད་ས་རུ་པ་གཟུགས་བཅས་ཞེས་གོང་གི་བལྟ་བཅས་ལྟར་དོན་གྱི་དག་ཅན་

ཅོ། །ཁྱོད་གདོང་གིས་སྒྲ་བའི་མངོས་པ་ཡང་དག་པར་འཇལ་ལོ། །ཡང་དག་
 སོགས་ཉིད་བསྐྱར་རྣམས་འོག་མའི་དོན་དེ་ངེས་བཟུང་གི་ཚུལ་གྱིས་སྟོན་པ་
 ལས་བོད་སྐད་ལ་དེའི་སྒྲ་ལྟ་ག་པོར་བརྗོད་མི་དགོས་པའི་སྐབས་དུ་མ་ཡོད་
 པ་ཡིན་ནོ། །མཚན་ཉིད་མཐུན། མཚན་ཉིད་འདྲ། མཚན་ཉིད་མཚུངས་ཞེས་
 པའི་དོན་དུ་བསྐྱར་ཀྱང་རྒྱ་དཔེར་སྐད་དོད་སོ་སོར་ཡོད་འདུག་གོ། །དེ་དེའི་
 མཐུན་སྟོགས་སུ་བྱས་པ་ཞེས་ཟེར་ཀྱང་གདོང་འདི་སྒྲ་བའི་སྟོགས་སུ་བྱས་ལྟ་
 བུ་དཔེ་ཅན་དཔེའི་སྟོགས་དང་བཅས་པ་འམ་སྟོགས་སུ་སྒྲ་བ་དང་། ཁྱོད་ཀྱི་
 གདོང་ལ་སྒྲ་བ་དཔེར་བྱས་སོ། །ལྟ་བུ་དང་། མངོས་པའི་དཔེ་ནི་སྒྲ་བའོ་ལྟ་
 བུ་དང་། ཁྱོད་གདོང་སྒྲ་བ་རུ་བདག་གིས་རྟོག་གོ་ཞེས་དང་། དེའི་ཆ་འདྲ་
 ཉིད་དུ་མཐོང་ངོ། །བསམ་མོ། །བརྟག་གོ། །དམིགས་སོ། །ཞེས་སོགས་དུ་
 མ་ཞིག་ཀྱང་མཚུངས་པ་གོ་བྱས་པའི་དག་ཡིན་ནོ། །ཁྱོད་གདོང་སྒྲ་བ་ལས་
 དམན་ཡང་དགར་བོ་གཞན་ལས་མཚོག་ཅེས་བརྗོད་ཀྱང་སྦྱིར་འདྲ་བར་གོ་
 བ་དང་། དེ་བཞིན་ཅུང་ཟད་དམན་དང་། སོགས་ཁོངས་ནས། གས་ཆེར་
 འདྲ། ཆ་འདྲ། འདྲ་བ་ཙམ། འདྲ་ལ་ཁད། སྟོགས་འདྲ། ཞེས་པ་ལྟ་བུས་
 སྦྱིར་སྒྲ་བ་དང་ཆ་འགའ་ཡིས་འདྲ་བ་གོ་བ་བཞིན་ནོ། །གདོང་གིས་བརྒྱའི་
 དང་ཚུལ་སྒྲ། །ཞེས་དང་། ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་དང་སྒྲ་བ་ནི། །གནས་ཀྱི་དབང་
 གིས་སོ་སོར་བརྒྱོག། །རིགས་མཐུན་པར་འདྲ་བའམ་མཉམ་པར་བྱས་པའི་
 སྒྲ་དག་ནི་མཚུངས་སྦྱོར་གྱི་དཔེ་དང་། སྒྲ་བོ་དངོས་པོའི་དཔེ་ལྟ་བུ་དེ་དག་

མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་མཚུངས་པར་དོན་གྱིས་གོ་
 བའི་དག་དོན་དེ་ནི་མཚུངས་པར་གོ་བྱེད་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཁྱུང་པར་གྱི་དཔེ་
 དང་། རབ་བརྟགས་ཀྱི་དཔེ་དང་། མད་བྱུང་གི་དཔེ་དང་། མྱོངས་པའི་དཔེ་
 དང་། ཐེ་ཚོམ་གྱི་དཔེ་དང་། ངེས་པའི་དཔེ་དང་། དགག་པའི་དཔེ་དང་། འགལ་
 བའི་དཔེ་དང་། དེ་ཉིད་བརྗོད་པའི་དཔེ་རྣམས་ལ་མཚུངས་སྒྲ་དངོས་སུ་མེད་
 ཀྱང་མཚུངས་པར་གོ་བ་འདི་དག་དག་དོན་གྱི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། །མཚུངས་
 སྒྲ་དངོས་སུ་མེད་ན་མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་པར་སྐབས་སུ་བགྲང་
 མི་རུང་ངོ་སྟུམ་ན། བཞིན་སོགས་མཚུངས་སྒྲ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་མཚུངས་
 པར་གོ་བྱས་ཀྱི། དག་དོན་དེ་མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ར་སོར་བས།
 མཚུངས་པ་གོ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་དེ་བརྗོད་པར་ཆེས་
 རིགས་ཏེ། གཞུང་འདིར་ཡང་དེ་རྣམས་དངོས་སུ་གསུངས་པ་གང་ཡང་དཔེ་
 ཅན་དམན་པ་མིན་པའི་དོན་ཅན་གྱི་ཆོག་འབྲུ་མང་པོ་ཡི་ཆོག་སྟེད་དུ་གྱུར་པ་
 བྱི་རི་བོང་མཚན་མའི་གདོང་ཅན་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་ཡང་མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་
 ཡིན་ཏེ། རི་བོང་མཚན་མ་ཅན་སྒྲ་བ་དང་འདྲ་བའི་གདོང་པ་ཅན་ལ་བར་གྱི་
 ཆོག་བསྐྱས་ཏེ་སྒྲ་བའི་གདོང་ཅན་ཞེས་བརྗོད་ན་སྒྲ་བ་དང་འདྲ་བའི་གདོང་
 བ་ཅན་ཡིན་པར་གོ་བྱས་ཏེ་འདྲ་བའི་ཆོག་མི་དགོས་སོ། །སོགས་ཁོངས་ནས་
 ལྷན་ལ་མིག་ཅན་བྱུང་འདུག་གི་སྟོབས་ཅན་སོགས་དེའི་རིགས་ཅན་ཀྱན་སྟེད་
 པ་ཡིན་ནོ། །དེས་གཞན་ཡང་མཚུངས་སྒྲ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་མཚུངས་པར་

གོ་བ་དེ་ལ་འགྲུག་ཞེས་དང་། དེ་དེ་ལས་རྒྱལ་ཞེས་དང་། དེ་དེ་ལ་སྤང་ཞེས་
 དང་། དེས་དེ་ལ་འཁྱུ་བ་དང་། དེས་དེ་ལ་མི་མཐུན་པར་སྒྲིག་པ་དང་། དེས་
 དེ་ལ་འཐབ་པ་དང་། དེས་དེ་འཕྱ་བ་དང་། དེས་དེ་སྤྱ་འབེབས་བྱེད་པ་དང་།
 དེས་དེ་ལ་ཅོ་འདྲི་བ་དང་། དེས་དེ་འགོག་པ་དང་། དེས་དེ་ལ་འཕྱ་བའི་རྣམ་
 པས་དགོད་པ་དང་། ཐུག་དོག་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལ་མི་བཟོད་པ་དང་། དེ་ཡི་
 སྐལ་བཟང་འཕྲོག་བྱེད་དང་། དེ་ཡི་མཛེས་པ་བྱུང་བྱེད་དང་། དེ་དང་འགྲུག་
 ལས་ཚར་གཅོད་དང་ཞེས་པ་རབ་བརྟགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་འདྲེས་པའི་མཚུངས་
 པ་གསལ་བྱེད་དོ། །དེ་དང་མཚུངས་ལས་ལྟག་པར་མཛེས་ཞེས་དང་། འཛོགས་
 ཞེས་དེའི་གོང་དུ་སོང་བར་ཡང་འཆད་དོ། །དེ་ཡི་རྗེས་སུ་ཤར་པ་འཛོག་པ་
 དང་། དེ་ཡི་རྣམ་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། དེ་ཡི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་། དེ་ཡི་
 རྗེས་སུ་འཆིང་པ་དང་། དེ་ཡི་ངང་ཚུལ་དེ་འགོག་པ་དང་། དེ་ཡི་རྗེས་སུ་བྱེད་
 ཅས་པའི་ སྒྲ་རྣམས་མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་
 སྐབས་འདྲ་མཚུངས་ཀྱི་སྒྲ་དུ་མ་བྱུང་བ་རྒྱ་སྐད་ལ་སྐད་དོད་སོ་སོར་ཡོད་ཀྱང་
 བོད་སྐད་ལ་སྒྲེས་པར་སོང་། །ཁ་ཅིག་ག་ཟུགས་མཉམ། མཚན་ཉིད་འདྲ། མཚན་
 ཉིད་མཚུངས་ཞེས་སྒྱུར་བ་ཁམས་འགྲེལ་དུ་བཀག་པར་མཛད། །ཁ་ཅིག་བལྟ་
 དང་བཅས་སོ་སོར་བྱེ་བའང་མི་འཐད་གསུངས་པ་སོགས་ཅུང་ཟད་འདྲ་མིན་
 སྤྱུ་འགྲེལ་རྣམས་སུ་མང་། དམན་དང་ཅུང་ཟད་དམན་སོགས་ཀྱི་སྐད་དོད།
 དེ་ལྟ་ཡ་དང་། དེ་བྱི། གཉིས་རྒྱུན་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བོད་སྐད་དུ་དམན་སོགས་

སྤོན་འགྱུར་བྱས། དཔེ་དམན་པར་བཛོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཁལ་ལས་ལྷ་བ་དམན་
 སོགས་བཛོད་པར་འགྱུར། དཔེ་ཅན་དམན་པར་བཛོད་ན་འདྲ་བ་ཅུ་མ་གོ་ཡང་
 ཅུང་ཟད་སྒྲིད་པའི་ཉམས་སུ་འགོ་བ་སོགས་བཛོད་ཚུལ་གྱི་སྒྱུ་རིས་དུ་མ་འབྱེད་
 རྒྱུ་ཡོད། དོན་གྱིས་གོ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲུ་འགའ་ཞིག་གི་དོན་རི་བཞིན་མ་གོ་
 བའི་དེ་ཉིད་ཐད་ཀར་བཀོད་པའི་མཚུངས་པའི་སྒྲའི་དབར་བཛོད་བྱས་པ་རྣམས་
 སུ་གོ་རྒྱུ་མེད་པ་དུ་མ་འདུག་ཀྱང་། གོང་ལྟར་གོ་བ་བསྐྱང་ན་དོན་མི་གོ་བ་
 མེད་དོ་ཞེས་པ་བདག་སྒྲུའོ། །སྤྱུ་མ་ཕལ་གྱིས་བོད་སྐད་དུ་མི་སྒྲེས་པའི་འགྱུར་
 ཚུལ་མ་རྟེན་པས། ཕལ་ཆེར་རྒྱ་སྐད་རང་སོར་བཞག་ཀྱང་སྒྱུར་ཐང་སྤྱི་གྲུ་
 ལྷན་ཐམས་ཅད་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ནས་གངས་དུག་ཅུ་ཅུ་ལྟར་བཤད་དེ། དཔེ་
 དོན་གསལ་བྱེད་ཉེར་གཉིས། འདྲ་དོན་གསལ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད། དཔེ་རྒྱུན་
 གསལ་བྱེད་བཅོ་ལྔ། དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུ་བཅུ་ཞེས་སྤྱི་ཚན་བཞིར་མཛད་
 ཀྱང་ད་དུང་སྒྲེས་པ་ཡོད་ལ། སྤྱི་ཚན་བཞིར་རྒྱ་འགྲེལ་ལ་ཡེ་མ་གྲགས་ཤིང་།
 མི་བཟོད་པ་ཡན་སྤྱི་ཚན་གཅིག་དང་། དེ་མན་སྤྱི་ཚན་གཅིག་སྤྱི་ཚན་གཉིས་
 སུ་རྒྱ་འགྲེལ་ན་བཤད་ཅེས་ཁམས་འགྲེལ་དབྱངས་ཅན་དག་གི་རོལ་མཚོར་
 གསུངས་སོ། །འདི་ཙམ་མཚོན་བྱེད་ཡིན་གྱི། གདོང་བསྐྱའི་མཛེས་པ་ལས་ལྟག་
 གམ་ཆད་དུ་བྱུང་བ་དང་། དེའི་ངང་ཚུལ་དུ་གྱུར་པ་དང་། དེ་དང་ཚུལ་གཅིག་པ་
 དང་། ཁྱད་མེད་པ་དང་། དེས་དེ་བེལ་གྱིས་གཞོན་པ་སོགས་ཆོག་གི་སྒྱུ་རིས་མི་
 འདྲ་བ་རྣམ་པ་སྤྱི་ཚན་གྱིས་ཀྱང་མཚུངས་པ་གོ་བར་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་ལ་མཚན་ཉིད་མདོར་བསྟན། དབྱེ་བ་དཔེས་
རྒྱས་པར་བཤད། དཔེ་རྒྱན་དང་ཐུན་མོང་དུ་མཛུགས་བསྐྱེད་གསུམ། དང་པོ་
གང་ཞིག་ཆོས་མཚུངས་པར་གྱུར་པའི་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གཉིས་པོ་ཐ་དད་དུ་
བཀོད་ནས་འདྲ་བར་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པར། དཔེ་ཅན་དཔེའི་རྣམ་པར་བཀོད་
པས་དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བ་མིན་པར་དོན་གཅིག་ཏུ་བརྟགས་པ་ཡི་དཔེ་
རྒྱན་ཉིད་ནི་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་ཞེས་སུ་འདོད་དོ། །དཔེ་ཅན་དཔེའི་གཟུགས་
སུ་བཀོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནང་གསེས་གྱི་དབྱེ་བ་ཉི་ཤུ་ཡོད་པ་རིམ་
པར་བསྟན་པ་ལས། དཔུང་པ་འབྲི་ཤིང་ལག་པ་ནི། །བདྲ་རྒྱུ་པ་ཡལ་འདབ་
པོ། །ཞེས་དཔེ་དཔེ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་བར་གྱི་འབྲེལ་སྒྲུབ་རྣམས་དབྱེ་དྲུག་པའི་
སྒྲུབ་སྒྲུས་པ་འདི་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་ལག་པའི་འབྲི་ཤིང་སོར་མོ་རྣམས་ཡལ་
འདབ། སེན་མོའི་འོད་ཟེར་ནི། མེ་ཏོག་ཏུ་གྱུར་དཔྱིད་ཀྱི་དཔལ། །ཁྱེད་ནི་
ངེད་ལ་མདོར་སུམ་རྒྱ། །ཞེས་པ་འདི་ནི་དྲུག་སྒྲུབ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། སྒྲ་མ་
བསྐྱེད་པའི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་འདི་གཉིས་
དང་གཉིས་ཀ་ཆོགས་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལས་མི་འདའ་བས་སྦྱིར་བསྟན་
པའོ། །བཞིན་ལྷ་འཇུག་པའི་ལྷ་འོད་ཅེས་པ། གཟུགས་ཅན་བསྐྱེད་དང་མ་
བསྐྱེད་པའོ། །རྒྱལ་པོ་འཆར་བྱེད་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ལས། རྣམ་རྟོག་བདག་
ཏུ་འཛིན་པའི་དབྱ་ཆེན་པོ། །འདི་ནི་སྒྲུབ་ཞིན་དངོས་པོ་མེད་བཞིན་དུ། ཐོག་
མ་མེད་ནས་བདག་ལ་གནས་ནས་ནི། །བདག་གི་ཆོས་སྒྲུ་ཡིད་བཞིན་རིན་

ཆེན་དེ། །གཞིན་མའི་ཐུ་ནས་དབྱ་ཡིས་བསྐྱེད་ནས་སུ། །མཚན་མའི་ཆང་
ཆིང་གསེབ་ཏུ་སྒྲས་ནས་བདག་ །དུང་འཆིང་ཞིང་འཁོར་བར་འབྱུང་དུ་
གཞུག། །འཛིག་རྟེན་དབྱས་ནི་བསད་ནས་ནོར་འཕྲོག་ཅུམ། །དེ་ལ་བཞེད་
བྱས་བསོད་ནམས་ཆོགས་ཀྱང་རྫོགས། །དབྱ་འདིས་ཞི་བདེ་ཐར་པའི་སྲོག་
ཀྱང་གཅོད། །དེ་བརྟེན་བསོད་ནམས་འཁོར་བའི་འདམ་དུ་འཆིང་། །ཞེས་
དང་། རྣམ་རྟོག་དབྱ་ལ་གྲོལ་བའི་ཤོམ་ར་ཡང་། །དད་པས་སྦྱིན་དང་ཚུལ་
ཁྲིམས་མཁར་བརྟེན་ཏེ། །དགོ་བའི་དཔུང་བྱས་བཞེད་པའི་གོ་གྲོན་ལ། །
བརྩོན་འགྲུས་ལྷག་ཐོགས་བསམ་གཏན་གཞུ་བདུང་སྟེ། །བདག་མེད་སྟོང་
པའི་མདའ་ཡིས་བདག་འཛིན་བསད། །ཅེས་དང་། རྒྱ་ཆེར་རོལ་བ་ལས་
ཀྱང་། །འདི་ནི་ས་ཡི་སྟོང་པོ་སྟོན་གྱི་སངས་རྒྱས་གདན་ལ་བཞུགས། །ཞི་
གནས་གནམ་རུ་ཐོགས་ཤིང་སྟོང་པ་བདག་མེད་མདའ་རྣམས་ཀྱིས། །ཉོན་
མོངས་དབྱ་རྣམས་བཅོམ་སྟེ་ལྟ་བའི་དྲུ་བ་བྲལ་ནས་སུ། །བྱང་ཚུབ་དམ་པ་
ཞི་བ་རྒྱལ་མེད་ཐུང་ན་འདས་པ་འཐོབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་
པ་རྣམས་ཀྱང་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་ཡིན་ན། གང་གི་རྒྱུ་པའི་སོར་མོ་དམར་
པའི་འདབ་མའི་ཐུང་བ་དང་། སེན་མོའི་འོད་ཀྱི་གོ་སར་ཅན་མི་བདག་ཁྱེད་
ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་ཚུ་སྦྱེས་ནི་ས་སྟོང་གཞན་རྣམས་ཀྱི་སྦྱི་པོར་འཛིན་ནོ། །འདིར་
སོར་མོ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་རྣམས་བདྲའི་ཡན་ལག་དང་། ཡན་ལག་ཅན་
རྒྱུ་པའམ་རྒྱུ་པས་དཔེ་ཡི་ཡན་ལག་ཅན་བདྲའི་ཉིད་བྱས་ནས་བདྲའི་འོས་

པའི་གནས་སུ་ཞེས་སྒྲིབ་པའི་ཅོད་པན་ལ་བཀོད་པ་འདི་ནི། ཡན་ལག་དང་
ཡན་ལག་ཅན་གཉིས་ཀ་གཟུགས་སུ་བྱས་པས་མཐའ་དག་གཟུགས་ཅན་ཉིད་
དོ། ། གྲུ་གཏུམ་མོ་ཞེས་བོས་ནས་བྱོད་གདོང་གི་མཆུ་ཡི་ཡལ་འདབ་གཡོ་
ཞིང་རྩལ་གྱི་ཆུ་ནི་ཐིགས་པ་ཡི་དོག་པ་མུ་ཏིག་འོད་ཅན་འཛིན་ནོ། ། ཞེས་རྒྱ་
མིད་སྒོ་བྱར་དུ་བྱོས་པའི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་པའི་རྒྱད་གཏུམ་པ་མ་ལ་བཟྃད་པ་
སྐད་དུ་བྱས་པ་སྟེ། འདིར་ནི་རྩལ་ཆུ་དོག་པ་སྟེ་མེ་ཏོག་གི་གོང་བུ་དོག་དོག་
པོ་མུ་ཏིག་གི་འོད་ཅན་དུ་བྱས། མཆུ་ཡང་ཡལ་འདབ་ཉིད་དུ་བྱས་ཏེ་དེ་ལྟར་
ཆ་ཤས་གཉིས་པོ་གཟུགས་སུ་བྱས་ཀྱང་། ཆ་ཤས་ཅན་གདོང་ནི་རྣམ་པ་གཞན་
དུ་མ་བྱས་པ་དེ་ཕྱིར་ཆ་ཤས་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་ནོ། ། གདོང་པའི་འདམ་སྒྲེས་
པདྨ་ལས་སྒྲིན་མ་འབྱོགས་ཤིང་། རྩལ་གྱི་ཆུ་ནི་ཟག་པ་དང་། མིག་ཟུང་དག་
ཀྱན་ཏུ་དམར་བ་འདི་ནི་འདོད་པས་ཁྱོས་པའི་གནས་སྐབས་གསལ་པར་བྱེད་
པའོ། ། འདིར་གདོང་པའི་ཆ་ཤས་སྒྲིན་མ་སོགས་དཔེ་ཡི་རྣམ་འགྱུར་དུ་མ་བྱས་
པར། ཆ་ཤས་ཅན་གདོང་པ་ཉིད་པདྨར་བཀོད་པར་བྱས་པ་དེས་ན་འདི་ཆ་
ཤས་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཅན་ནོ། ། མཛེས་མ་གང་ཞིག་འདོད་པས་ཁྱོས་པའི་མ་ཁུར་
ཆོས་དམར་ཞིང་མིག་གི་ཡུལ་དམར་པོ་ཅན། བྱོད་ཀྱི་གདོང་གིས་རང་དམར་
བར་མ་ཟད་སྒྲིབ་པོ་ནི། གཞན་འདི་ཡང་ཆགས་པའི་མདངས་དམར་པོའི་རང་
བཞིན་དུ་བྱས་སོ། ། དེ་ལྟར་ཡན་ལག་གི་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐབས་འདིར་ནི་
ཡན་ལག་གཉིས་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་དང་། གསུམ་སོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་

ཀྱང་འདིས་མཚོན་ནས་ཤེས་པའམ་གསལ་བར་བྱེད་པ་འདི་ནི་ཡན་ལག་གཅིག་
གི་གཟུགས་ཅན་ནོ། ། སྐབས་འདིར་ཡན་ལག་དུ་ཙམ་བཀོད་པའི་ནང་ནས་
གཅིག་གཟུགས་སུ་མ་བྱས་པར་བཞག་ནས། གཞན་གཟུགས་སུ་བྱས་ནས་
ཡན་ལག་དུ་ཙམ་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་དེའི་གྲངས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་གཟུགས་
ཅན་ནོ། ། རག་དོན་དེར་ཡན་ལག་ཡོད་ཚད་གཟུགས་སུ་བཀོད་ན་ཆ་ཤས་
གཟུགས་ཅན་དེར་བྱད་འབྱེད་མི་རུས་སོ། །
ལྷན་པའི་གཟུགས་ཅན་དང་མི་ལྷན་པའི་གཟུགས་ཅན་ཐ་དད་བྱེད་པའི་དཔེ་
བསྟན་པར་བྱའོ། ། གང་ཞེན། གདོང་འདི་འཇུམ་པའི་མེ་ཏོག་འོད་འབར་
ཞིང་མི་བརྟན་པར་གཡོ་བའི་མིག་གི་བྱང་བ་ཅན་ནོ། ། ཞེས་པ། མེ་ཏོག་གི་
བྱང་བ་དང་འགྲོགས་པས་ན་ཕན་ཚུན་ལྷན་པའི་གཟུགས་ཅན་ནོ། ། གདོང་
ནི་འཇུམ་ཞིང་ལྷན་གྱིས་གཤེར་བའི་སྒྲ་འོད་དང་། གནག་ཅིང་སྒྲུམ་པའི་
མིག་གི་ཡུལ་ཅན་ནོ། ། ཞེས་པ་སྒྲ་འོད་གྱིས་ཡུལ་ཟུམ་བར་བྱེད་པས་དེ་
གཉིས་ལྷན་ཅིག་འགྲོགས་བར་མི་འོས་བས་འོས་མིན་ནམ་མི་ལྷན་པ་ཞེས་
པའི་གཟུགས་ཅན་ནོ། ། ཡན་ལག་ཅན་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གཟུགས་ཅན་རྒྱང་
བརྟེན་གང་རུང་གི་ཚུལ་དུ་གཟུགས་སུ་བྱས་ནས། ཡན་ལག་རྣམས་གཟུགས་
སུ་བྱས་པ་དང་། གཟུགས་སུ་མ་བྱས་པ། འཐབ་འགྲོས་ལྟར་རིམ་པར་སྟེལ་
བ་ལ་བརྟེན་པ་མི་མཉམ་པ་ཞེས་པའི་གཟུགས་ཅན་བཟྃད་ཚུལ་མཛེས་པ་
ཡིན་ཏེ། དཔེར་བཟྃད་ན། ཁྱོས་པའི་མ་ཁུར་ཆོས་རབ་དམར་ཞིང་། སྒྲིན་

མའི་འཕྲི་ཤིང་གར་བྱེད་པ། །ཁྱོད་གདོང་ལྷ་བ་ཡིད་སྤྲུབ་གྱིས། །འཛིག་ཏེན་
གསུམ་པོ་གཞོམ་པར་བྱས། །ཞེས་པ་འདིར་སྒྲིན་མ་དང་གདོང་གཟུགས་ཅན་
འཕར་མར་བྱས་པ་ཡིན་ཡང་གཟུགས་སུ་བྱས་པས་ཚོགས་གི་ འཕར་མ་དེ་དགོས་
ངེས་མིན་ལ། །གཟུགས་བྱས་མ་བྱས་སྟེལ་མར་བཀོད་ན་ལེགས་སོ། །ཇི་
ཅུའི་བྲམ་ཞེས་པ་ཆུ་བོ་གཞུང་མིང་དོ། །དེ་ཆུ་གོས་གི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་
དེ་ནི་འཕྲོག་བྱེད་བྱེད་འཇུག་གི་རྒྱུ་ཡིན་ཅེས་ལྟ་བུ་འཕམ་པེག་པ་ཞེས་སོ། །
འཇུར་འགར་ཅེ་ལ་བཏགས་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་། དེས་ཅིར་འཇུར་ན། ལྷ་མིན་
བཅོམ་ཟེན་པས་དོགས་པ་མེད་ཅིར་ལྷ་རྣམས་མཚོག་ཏུ་དགའ་བའི་དགའ་
སྟོན་ཏུ་བསྐྱེད་བའི་རྒྱལ་མཚན་འདི་རྒྱལ་བར་གྱུར་ཅིག ཅེས་པ་འདིར་གར་
ཞིག་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བྱེད་པར་ཆུ་གོས་དང་རྒྱུ་པ་ཚོགས་པ་ཡི་གཟུགས་གྱི་
རྒྱལ་མཚན་འདི་འདྲ་བ་དེ་ནི་བྱེད་འཇུག་གི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཏོག་གི་གཟུགས་སུ་མ་
བྱས་པ་ལ་བཀོད་དེ་བརྗོད་པ་འདི་ནི་རྒྱུ་ཡིན་ཏན་བྱེད་པར་འཕགས་པས་
ཏོག་གི་གོ་ཚད་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པར་བཅས་པའི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །
ཞེས་པ་སི་ཏུས་འཇུར་བཅོས་མཛད་པ་ལྟར་འབྱུ་མནན་པ་ཡིན་ལ། འཇུར་
སྒྲུ་མ་རྣམས་སུ། བྱེད་འཇུག་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ། །བྲམ་མིང་ཆུ་གོས་ཅེ་ལ་བཏགས། །
ཞེས་དང་། གར་ཞིག་ཏོག་གི་བྱེད་པར་གྱི། །ཚོགས་གི་གཟུགས་ནི་འདི་འདྲ་
བ། །དེ་ནི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལ་བཀོད་དེ། །བྱེད་པར་དང་བཅས་གཟུགས་ཅན་ནོ། །
ཞེས་བྱས་པའང་དོན་འདི་དང་འདྲ་ལ་གོ་བདེའོ། །དོན་ལ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་

ཏོག་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་དང་། དབང་ལྷག་གི་རྒྱལ་མཚན་ནི་བྲམ་མཚོག་
གི་མགོ་བོས་མཚན་པ་དང་། དེ་བཞིན་བྱེད་འཇུག་གི་བྱེད་དང་། གཞོན་བུ་
གདོང་བྱུག་གི་བྱུག་གི་རྒྱལ་མཚན་བདུད་གྱི་ཆུ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱལ་མཚན་སོགས་
མཚན་མ་ཐ་དད་པ་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། ཏོག་དེ་ཡི་འོག་ཏུ་དར་གྱི་ཤམ་བུ་དང་
བཅས་པ་དེ་དག་གཞན་ལས་རྒྱལ་བའི་ལྷག་མཚན་ཡིན་ནའང་། འདིར་བྱེད་
འཇུག་གི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཉིད་ཏོག་གི་གཟུགས་སུ་མ་བྱས་པར་ཆུ་གོས་དང་ཚོགས་
པའི་ལྷ་རྣམས་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་མཚན་དུ་གྱུར་པ་ནི་རྒྱལ་མཚན་བྱེད་པར་ཅན་
ནོ། །ཞེས་སོ། །
དེ་ཡང་བྱེད་འཇུག་གིས་ལྷ་མིན་ཆར་བཅད་དེ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་བྱེད་གའ་
ལ་ལྷ་ཆར་པ་ཆེན་པོས་ཆུ་བོ་གཞུང་ཞབས་བསེལ་དུ་བྱིན་ཞེས་གྲགས་པའི་
གཏམ་རྒྱུད་དང་སྦྱར་བ་སྟེ། དེའི་ཆོ་ལྷ་རྣམས་ལྷ་མིན་གྱིས་འཆོ་བའི་དོགས་
པ་མེད་ཅིང་། དགའ་བའི་དགའ་སྟོན་གྱི་རྒྱལ་མཚན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་
བརྗོད་པའོ། །གཞུང་ལ་ཇི་ཅུའི་བྲམ་མིང་གྲགས་པའི་གཏམ་རྒྱུ་ནི། སྟོན་རྒྱུང་
ཐོབ་དང་། སར་ལྷན་ཞེས་བྱ་བའི་ལྷ་མ་ཡིན་སྟེན་གཉིས་ཡོད་པ་དེས་རྒྱུང་
ཐོབ་ལྷག་པའི་གཟུགས་སུ་བྱས། སར་ལྷན་མིང་ཆ་ལུགས་བྱས་ནས་བྲམ་ཟེ་
དང་བྱང་སྟོང་མགོན་དུ་བོས་ཏེ་རྒྱུང་ཐོབ་ལྷག་པའི་གཟུགས་སུ་བྱས་པ་དེ་བཤས་
ནས་བསྟེན་བཀྱར་ཆེན་པོ་དང་བཅས་ཁ་ཟས་བསྟེན་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བོས་
པ་དང་། སར་ལྷན་གྱིས་བྱི་འོག་ཏུ་སོང་སྟེ། ལྷ་རྒྱུང་ཐོབ་གན་ཡོད་ཆུང་

ཤོག་ཅེས་པོས་པ་དང་། གང་ཟོས་པ་དེ་དག་གིས་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟོ་བ་བཏོལ་
ཏེ་སྦྱིར་བྱུང་ངོ་། །ཚུལ་འདིས་དྲང་སྟོང་དང་བྲམ་ཟེའི་རིགས་རྣམས་ལྟག་མ་
ཅུང་ཟད་ལུས་པ་ཙམ་དུ་བྱས་པས། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་མཆོད་སྦྱིན་བྱེད་པ་ཡང་
ཟད་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་ལྷ་རྣམས་འདུས་ནས་དྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་ཨ་གསུའི་
གནས་སུ་སོང་སྟེ། ལྷ་མིན་དེ་གཉིས་གསལ་དཔེ་དོན་དུ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་
དང་། རི་ཙམ་ན་དེ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ཉིད་མགོན་དུ་བོས་པས་དེར་བཟའ་བ་
ཟོས་པ་དང་། སར་ལྷན་གྱི་བུ་རྒྱུད་ཐོབ་ཅེས་སོགས་སྡུ་མ་ལྟར་བོས་པ་ན་དྲང་
སྟོང་གིས་སྒྲིགས་པ་ཞིག་བཏོན་ཏེ། དེ་ནི་ངས་ཁྱེད་བྱས་ཟིན་ཏོ་ཞེས་སྒྲུས་
པས་སར་ལྷན་ཁོ་བས་འབྲུགས་པ་དང་དེ་ཡང་མངོན་སུམ་ཟོས་སོ། །རི་ཙམ་
ན་ཨ་གསུ་སྒྲོམ་པས། སྤྱིང་འདིའི་མཆོ་དང་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་འབྱུངས་ཀྱང་
མ་ངོམས་ནས་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་འབྱུངས་སོ། །

དེ་ཆོ་རྒྱ་མཆོའམ་དུག་ཅན་པ་ཞེས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་ལ་ཆུང་མ་གཉིས་ཡོད་
པ་ལས། གཅིག་ལ་འཆོལ་བ་ཞེས་པའི་བུ་ཞིག་ཡོད་ལ། ཅིག་ཤོས་ལས་ལྷ་
ཆེན་པོ་ལས་མཆོག་ཐོབ་པའི་བུ་དུག་ཁྲི་ཡོད་པར་གྱུར་ཏོ། །རི་ཙམ་ན་རྒྱལ་
པོ་དེས་རྟའི་ཆོལ་ཞེས་བྱ་བའི་མཆོད་སྦྱིན་བྱེད་པར་བརྩམས་ནས་སྒྲོམ་པ་
སྤངས་ཏེ། མཆོད་སྟོང་ལ་འདོགས་པའི་རྟ་བསགས་ཤིང་། མེ་ཐབ་ཀྱི་ཁ་
ཁྲེང་སོགས་བྱས། རྟ་དེ་དག་བསྐྱུང་བྱིར་གོ་མཆོན་དང་བཅས་པའི་བུ་དུག་
ཁྲི་པོ་བཞག་གོ། །དེ་ཙམ་ན་ཁྲུབ་འཇུག་གིས་བསམ་པ་འདི་ལྟར་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་

པོ་སྒྲམ་པ་འདི་ཐབས་གང་གིས་དགང་སྒྲམ་པ་དང་། དུག་ཅན་པའི་མཆོད་
སྦྱིན་གྱི་རྟ་རྣམས་བསྐྱུས་ན་དོན་འགྲུབ་པར་རིག་ནས། རྟ་དེ་རྣམས་སྤངས་
ནས་ས་འོག་ཏུ་ཞུགས་པ་བུ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོས་པས་རྒྱ་མཆོ་སྒྲམ་པའི་ས་འོག་
ཏུ་ཞུགས་པ་དང་། ཁྲུབ་འཇུག་དྲང་སྟོང་སེར་སྦྱའི་ཆ་ལུགས་འཛིན་པ་སེང་
གའི་ཁྲི་ལ་འདུག་པའི་གན་ན་རྟ་དེ་ཀུན་ཡོད་པར་མཐོང་བ་ན། རྟ་རྣམས་
འདིས་སྒྲོག་གོ་སྒྲམ་དུ་ཁྲོས་ཤིང་ཁྲུབ་འཇུག་ལ་བརྟུས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟ་
རྣམས་བྱིར་འབྱེར་བར་བརྩམ་པ་དང་། ཁྲུབ་འཇུག་གིས་རང་ལ་བརྟུས་པར་
ཤེས་ནས་ཁྲོས་པའི་མིག་གིས་བལྟས་པས་བུ་དེ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེགས་པས་
ཐལ་བར་བྱས། དེ་དག་གི་ནས་དཔུལ་བར་སྦྱིས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་དུག་ཅན་
པས་རི་ལྟར་བྱུང་བ་དེ་ལྷ་བུ་ཐོས་པས་རྟ་རྣམས་བྱིར་སྤང་བའི་བྱིར་བུ་འཆོལ་
བ་བཏང་བ་དེས་ཁྲུབ་འཇུག་བརྟོད་པ་སོགས་མཆོད་པས་མགྲུ་བར་བྱས་ནས་
རྟ་རྣམས་སྤངས་ཏེ་སྤྱར་རང་གི་གྲོང་དུ་འོང་བ་དང་མཆོད་སྦྱིན་ཡང་བྱས་སོ། །
རྒྱལ་པོ་དུག་ཅན་པ་ཆོ་འཕོས་ནས་ལྷའི་གནས་སུ་སྦྱེས། འཆོལ་བར་རྒྱལ་
པོར་གྱུར། དེའི་བུ་ལྷུང་བ་ཞེས་པས་རྒྱལ་སྤིང་ལ་དབང་བསྐྱུར་ཆོ་བདག་གི་
བུ་པོ་རྣམས་རྒྱ་འདིས་དཔུལ་བར་སྦྱིས་ཞེས་ཐོས་ཀྱི། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་འཆོལ་
བ་དང་མེས་པོ་དུག་ཅན་པ་དག་གིས་མ་བྱས་པས་བདག་གིས་བྱའོ་ཞེས་ལྷའི་
ཆུ་པོ་གརྒྱ་དབབ་པའི་བྱིར་ལྷའི་ལོ་སུམ་ཁྲིའི་བར་དགའ་ཐུབ་སྤྱད་ཀྱང་དབབ་
མ་ལུས་སོ། །དེའི་བུ་ལི་པ་ཞེས་བྱ་བས་ཀྱང་དེའི་དོན་དུ་ལྷའི་ལོ་སུམ་ཁྲིའི་

བར་དཀའ་ཐུབ་བྱས་ཀྱང་དབབ་མ་ལྷན་ནས་འདས་སོ། །
དེའི་ལུ་རྟ་གོ་ར་ཐ་སྟེ་སྐལ་ལྷན་གིང་ཏྲ་ཞེས་བྱ་བས་དཀའ་ཐུབ་ཆེན་པོས་ཆངས་
པ་མཁུ་བར་བྱས་པ་དང་། ཆངས་པས་དེ་ལ་མཆོག་བྱིན་པ་ཅི་ནས་ངའི་མིའི་
འཇིག་རྟེན་དུ་གཞུང་འབབ་པ་དེ་ལྟར་བྱའོ་ཞེས་སྒྲུས་ནས། ཆངས་པ་ཆེན་པོས་
ཚུ་བོ་གཞུང་ལ་བྱོད་མི་ཡི་ཡུལ་དུ་འབབ་པར་གྱིས་ཞེས་སྒྲུས་པའི་ཆོ་དེས་གིན་
ཏུ་སྟེ་ཐུགས་བརྟོན་ཏེ་དེར་སོང་ན་ཀྱན་གྱི་ཐུན་མོང་དུ་གྱུར་ནས་རིགས་ངན་
སོགས་གྱིས་ཀྱང་བརྟེན་པར་གྱུར་ན་ཇི་ལྟར་བྱ། མེས་པོའི་བཀའ་ལས་འདའ་
བྱའང་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཐུགས་ཆེན་པོས་སོང་སྟེ་ས་འོག་ཏུ་ཞུགས་པར་
བྱ་སྟེ་མ་པ་དང་། ཆངས་པས་དེ་ལ་ཅི་བྱོད་མིའི་འཇིག་རྟེན་དུ་དག་བྱེད་གྱི་བྱ་
བ་མ་བྱས་པར་ས་འོག་ཏུ་འབབ་པར་བྱེད་དམ་ཞེས་ཆར་བཅད་ནས། ལྷ་ཆེན་
པོས་རང་གི་རལ་བའི་ནང་དུ་བཞག དེ་ནས་སྤྱིར་འབྱུང་བ་ལ་ལྟའི་ལོ་སྟོང་
དུ་འཁོར་ཞིང་བབ་ཀྱང་མཐའ་མ་རྟེན་དོ། །དེ་ནས་སྐལ་ལྷན་གིང་ཏྲ་ས་དཀའ་
ཐུབ་གྱིས་ལྷ་ཆེན་པོ་མཁུ་བར་བྱས་ནས་རལ་བ་བཅིར་བ་དང་། རི་ཏི་མེར་
ཐིགས་པ་གཅིག་བབ་པ་ལས་སྐད་ཅིག་ལ་མཆོ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར། དང་
སང་ནི་དེ་ཐིགས་པ་བདུན་དུ་གྱུར་ནས། སྤྱི་དྲ་དང་། སྤྱི་རྩུ་དང་། བུ་དྲ་དང་།
གཞུ་དང་། འཇིག་རྟེན་རྒྱན་དང་། སྐལ་དང་ཆོམ་པ་ཉིད་དང་། བ་ལི་ནི་ཞེས་
བྱ་བར་གྲགས་སོ། །ཇི་ཙམ་ན་གཞུ་དེས་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་ལས་
འདའ་བར་བྱའོ་སྟེ་ལྷ་དུ་དྲིགས་པ་དང་བཅས་ཏེ། རི་ཁ་བ་ཅན་ཐུག་ནས་དེ་

དག་གི་ཡུལ་དུ་བདེ་བར་བབ་པ་ལས། དེའི་ཆོ་དྲང་སྟོང་རྩ་ཞེས་པ་དཀའ་
ཐུབ་དག་པོ་ཅན་ཁ་བ་ཅན་གྱི་རིའི་སྤུལ་དེར་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་
དེས། གཞུ་དེ་ལྟར་ཅ་ཅོའི་སྒྲ་སྒྲིག་ཅིང་སྒྲིག་པས་དལ་འབབ་བྱེད་པ་མཐོང་
ནས་ཁྲོས་ཏེ་སྒྲུས་པ། ང་ཡི་གནས་དང་ཉེ་བ་འདིར། །བྱང་མེད་འདི་ནི་སྒྲིག་
པ་ཡིས། །འཛོམ་པ་མེད་པར་ཅི་སྤྱིར་འགོ་ །སྟོད་རན་སྤིག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན། །
ཞེས་སྒྲུས་ཏེ་གཞུ་སྤངས་ནས་འབྱུངས་སོ། །སྤྱིར་ཡང་རྟ་གོ་ར་ཐས་དྲང་སྟོང་
དེ་དཀའ་ཐུབ་གྱིས་མཉེས་པར་བྱས་པས་གཞུ་སྤྱིར་བསྐྱུགས་པར་བྱས་པས་གཞུ་
དེ་དེ་ནས་བྱུང་སྟེ་གོགས་མེད་པར་ཕྱོགས་བཞིར་སོང་བས་ས་འོག་གང་བར་
བྱས་ནས་དུག་ཅན་གྱི་བུ་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐུང་པོ་ལྷག་མ་
རྣམས་རྣམ་པར་བཀྱས་སོ། །དེ་ནས་དེ་རྣམས་དཔུལ་བ་ལས་འཕོས་ཏེ་མཐོ་
རིས་སུ་སྟེས་ཞེས་གྲགས་སོ། །རྒྱ་མཆོན་དེའི་གཞུ་ལ་རྩ་རྩུའི་བུ་མོར་འབོད་
པ་བྱུང་། ཚུ་ཡི་རིགས་རྣམས་བྱང་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཅན་དུ་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ། །
དྲང་སྟོང་ཨ་གསུ་འདིས་སྟོན་དུས་སུ་རི་འབྲིགས་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་གིན་ཏུ་མཐོ་
བས་ཉི་མ་བསྒྲིབ་པ་དེ་བསྒྲེལ་ནས་རྩ་བ་ལུབ་བྱང་གི་ཕྱོགས་དང་། རྩ་མོ་གར་
རྩོར་བསྟན་ནས་བཞག་པས། འདིས་མིང་ལ་ཨ་གསུ་རི་འདོར་རམ། རི་བསྐྱེལ་
ལམ། རི་བྱི་ཞེས་གྲགས་ཏེ། ཨ་ག་རི། ཏ་རྩ་འདོར་སོགས་སྒྲ་སྒྲུབ་ཚུལ་དུ་
མ་སྒྲུང་དོ། །རི་ཉི་ཞེས་པ་དྲང་སྟོང་སྤྱི་མིང་ཡིན་ལ། ད་ལྟ་སྟན་ཆར་འབབ་
པའི་དྲང་སྟོང་ནི་རི་བྱི་དེ་ཡིན་པར་བཤད། སྤྱིར་བོད་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་མཆོན་རྣམས་

ཀྱུ་ནག་གི་ལྷགས་ཡིན། ཀྱུ་གར་བས་དབྱུག་པའི་ཕྱི་མོར་དར་བཏགས་ནས་
ཕྱར་བ་ལ་རྒྱལ་མཚན་དུ་གྲགས་ཞེས་ཁམས་འགྲེལ་སོགས་སྟུང་བཤད། བདྲ་
ནམས་ནི་མི་ཟུམ་ཞིང་། ཁམ་མཁའ་ལ་ཡང་མི་འགོ་བ། བྱོད་གདོང་ལྷ་བ་
བདག་གི་ནི། སློག་ནམས་འཕྲོག་པ་ཉིད་དུ་བལྟའམ་མཐོང་ངོ་། འདི་ལྟར་
ལྷ་བའི་བྱ་བ་བདྲ་ཟུམ་པ་དང་མཁའ་ལ་འགོ་བ་བྱ་བ་མིན་པ་དང་། མཚན་
ཆ་སོགས་གཞན་གྱི་བྱ་བ་སློག་འཕྲོག་པ་དག་གདོང་གི་ལྷ་བ་འདིར་ཡང་དག་
བསྟན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བྱ་བ་འགལ་བ་ཞེས་བྱའི་གཟུགས་ཅན་ནོ། བྱོད་ནི་
ཟབ་པས་རྒྱ་མཚོ་དང་། བརྗིང་པ་ཉིད་ཀྱིས་རི་བོ་ཡིན། འཛིག་རྟེན་ནམས་
ལ་འདོད་པ་ནི། རྟེན་ཕྱིར་དཔག་བསམ་རྒྱུ་འབྱུང་ངོ་། ཞེས་རྒྱུ་ལས་འབྱུང་
བ་ཤིང་གི་མིང་ངོ་། འདིར་ནི་ཟབ་པ་ལ་སོགས་པའི། རྒྱ་ནམས་དག་གིས་
རྒྱ་མཚོ་རི། དཔག་བསམ་ཤིང་དུ་འང་བྱེད་པས་ན། འདི་ནི་རྒྱ་ཡི་གཟུགས་
ཅན་ནོ། སློགས་མོ་བྱོད་ཀྱི་གདོང་གི་བདྲ་འདི། རྩ་ཆ་ཞེས་པ་རྒྱལ་བོ་དང་།
རྟི་མ་ཞེས་པ་ངང་པ་དང་མཚོག་གཉིས་ལ་འཇུག་པས་དཔེ་ཅན་ལྟར་ན་རྒྱལ་
བོ་མཚོག་གིས་ཉེར་སྤྱད་དུ་འོས་པ་དང་། དཔེ་བདྲ་ལ་ངང་པའི་རྒྱལ་བོས་ཉེར་
སྤྱད་འོས་ཞེས་སྒྲི་ཡི་སྒྲོ་ནས་སྤྱར་བའོ། ཡང་པ་ལུས་དཀར་ཞིང་རྒྱུ་པ་དང་
མཆུ་དམར་བ་ངང་པའི་རྒྱལ་བོ་ཞེས་པས་མ་ར་གོ་ཤར་བཤད། དཔེ་དཔེ་ཅན་
གཉིས་ཀའང་དྲི་ཞིམ་པས་བྱང་བས་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་དེ་ལ་འཁོར་བར་འོས་
སོ་ཞེས་དོན་སྤྱར་བ་སྟེ། ཞེས་པ་འདི་ཉིད་གཟུགས་དང་གཟུགས་ཅན་གཉིས་

ཀའི་ཚོས་དབྲ་གཅིག་གིས་སྤྱར་བས་སྤྱར་བའི་གཟུགས་ཅན་ནོ། འདི་དང་
རྒྱལ་མཚན་པ་མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་མཚན་བརྗོད་དུ། གང་གི་
གཉིང་མི་དཔོག་པ་མཁའ་བཙུལ། རྒྱ་མཚོ་སྤྱོད་མེད་ཡོན་ཏན་མི་ཟད་པ། །
དེ་ནི་དཔལ་དང་བདུད་རྩི་འཛིན་དུ་ཡང་། སྒྲོ་ལྷན་ནམས་ཀྱིས་བརྟེན་པར་
བྱ་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། གཙུ་བོ་དཔེ་ཡི་དངོས་བོ་དང་ནི་པལ་བ་དེར་
བཏགས་པས་དཔེ་ཅན་ལ་དེ་གཉིས་ཚོས་མཐུན་པར་བརྗོད་པ་དང་། སྤྱར་
ཚོས་མི་མཐུན་པ་མཐོང་བས་གོང་ལས་བསྒྲོག་པས་ནི་རིམ་བཞིན་དཔེ་དང་
ལྷོག་པ་ཅན་ཞེས་པའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་ནམ་པ་གཉིས་འདོད་དེ། དཔེར་
བརྗོད་ན། གདོང་དཀར་བོ་གང་ལ་ཆགས་པས་ལྷོས་པས་ཀྱན་ཏུ་དམར་བ་
ཡིས་བཀབ་པ་བཞིན་རས་ཀྱི་ལྷ་བ་འདི། ཉི་མ་འཆར་ཀའི་དམར་བ་ཡི་འོད་
ཀྱིས་བཀབ་པས་ཡིད་འོང་ལུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ལྷ་བ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་འགྲན་
ཞེས་པ་དཔེ་ཡི་གཟུགས་ཅན་ནོ། ཁམ་མཁའི་ལྷ་ནམས་ཀྱིས་ལྷ་བ་བདུད་
རྩི་རང་བཞིན་ཅན་འདི་ལ་ལོངས་སྤྱོད་དེ་འབྱུངས་སོ། བདག་གིས་བྱོད་
གདོང་ལྷ་བ་ཡི་མཛེས་པ་ངོམས་པ་མེད་པར་འབྱུངས་ལ། གཙུ་བོ་ནམ་མཁའི་
ལྷ་བ་འདི་ནི། ཏྲག་ཏུ་དཀྱིལ་འཁོར་ཉ་གང་བ་མ་ཡིན་ཡང་། གདོང་གི་ལྷ་
བ་འདི་ནི་ཏྲག་ཏུ་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྗོད་གས་པ་སྟེ་ཆ་ཡིས་འགྲིབ་པ་མེད་
དོ་ཞེས་པ་ནི། གཙུ་བ་ལྱི་ལྷ་བ་དེ་དག་ཆ་ཡོངས་སུ་གང་བ་ཡིན་མིན་མི་མཐུན་
པ་བརྗོད་པའི་སྒྲོ་ནས་པན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་ལྷོག་པར་བསྟན་པས་ལྷོག་

པའི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །མཛེས་མ་ཁྱོད་གདོང་ལྷ་བཞི། འདི་ལྟར་གཞན་དག་
ཆགས་གདུང་གིས་སྒྲེག་པར་བྱེད་པས་ལྷ་བ་ཉིད་དུ་བརྟེན་པར་བྱ་བ་མིན་ནོ་
ཞེས་པ་དེ་ནི་གདོང་གི་ལྷ་བ་ལ་སྤྲད་པའི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །མཛེས་པས་གཞན་
ཡིད་གདུང་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་གདུམ་མོ་ཞེས་བོས་ནས། ཁྱོད་གདོང་ལྷ་བས་ཀྱང་
བརྩེ་བ་མེད་པར་བདག་ཆགས་པའི་མེས་བསྒྲེགས་པ་འདི་ནི། ལྷ་བ་བསེལ་
ཞིང་དགའ་བ་སྐྱེད་འོས་ཀྱི་བྱ་བ་མིན་པར་མ་ཟད། བདག་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆགས་
སོགས་སྐལ་བ་རན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོན་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་འདི་ལྷ་བ་ལ་སྤྲད་
པ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་དེའི་ཡུལ་ཅན་རང་ཉིད་ལའང་སྤྲད་པས། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་
གཉིས་ཀར་སྦྱོན་མཉམ་དུ་འཛོག་པའི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །ཁྱོད་གདོང་འདམ་
སྦྱིས་པར་དང་། དེ་སྤྲར་ཡང་དོར་ཞེས་གར་བྱེད་པའི་ས་གཞིའི་གཟུགས་སུ་
བཀོད། སྦྱིན་མའི་འབྲི་ཤིང་དང་དེ་སྤྲར་ཡང་གར་མ་འབར་མའི་གཟུགས་སུ་
བཀོད་ནས། དེས་རོལ་ཅིང་སྒྲིག་པའི་ཉམས་ཀྱིས་གར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་གཟུགས་
ཅན་གྱི་གཟུགས་ཅན་ནམ། གཟུགས་ཅན་འཕར་མ་ཞེས་སྟན་པའི་ཉམས་
བྱུང་པར་བ་དང་ལྟན་པ་ཡིན་ལ། གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་དེ་དག་ནང་ཕན་ཚུན་
འབྲེལ་ཆགས་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། གང་རུང་རུང་མི་བྱའོ། །དཀར་ལ་དམར་
བའི་མདངས་ལྟན་འདི་ནི་གདོང་མིན་ཏེ་འདི་བརྒྱའོ། །གནག་སྐུམ་གཡོ་བ་
འདི་དག་མིག་མིན་ཏེ་བྱང་བའོ། །དཀར་ལ་མཛེས་པར་བསྒྲིགས་པ་འདི་ནམས་
མེ་ཏོག་གི་གོ་སར་ཉིད་ཡིན་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་སོ་ཡི་འོད་ཟེར་མིན་ནོ། །ཚིག་འདིས་

མངོན་སུམ་གྱི་སྦྱོང་ཡུལ་གདོང་ལ་སོགས་པ་ཉིད་མིན་ཞེས་བསྟན་ནས་བསྒྲེག་
སྟེ་བརྒྱ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་སུ་དོར་བའམ་བསྐྱབས་པར་བྱས་པས། གདོང་
སོགས་ལ་བརྒྱ་སོགས་དང་འབྲ་བའི་ཡོན་ཏན་བྱུང་འཕགས་ཡོད་པ་གསལ་
བར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་བསྟན་དོར་གྱི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །
གསུམ་པ་མཐུག་བསྟུ་བ། དེ་ལྟར་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་དང་གོང་བསྟན་
དཔེ་རྒྱན་དེ་ཡི་དབྱེ་སྒྲོ་ཐུ་མོ་མི་འབྲ་བའི་ནམ་ཏོག་ནམས་ལ་མཐའ་འདི་ཙམ་
མོ་ཞེས་ཚད་བབྱང་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། དག་རིག་སྤྱོད་པའི་སྟོ་ལྟ་
ནམས་ཀྱིས་སྤྱོགས་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པ་འདི་ལས་མ་བརྟེན་པ་གཞན་འདི་དང་
ཆ་འབྲ་བའི་བརྟེན་ཚུལ་སྟ་ཚོགས་པ་དག་ཀྱང་འདི་ནམས་ཀྱིས་མཚོན་ནས་
རང་གི་སྟོས་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །
བཞི་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་ལ་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་། དབྱེ་བ་དཔེར་བརྟེན། སྐབས་
ཀྱི་དོན་བསྟུ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ། རིགས་དང་བྱ་བ་ཡོན་ཏན་རྗེས་བཞི་
པོ་གང་རུང་ཚིག་གཅིག་ལ་ནི་གནས་པ། དག་གི་སྤྱོགས་གང་རུང་གཅིག་ན་
ཡོད་ལ་དེ་ཡིས་གལ་ཏེ་དག་གི་རྒྱན་དེར་ཡོད་པ་ཀྱང་ལ་མིག་སྤྱོད་པ་ལྟར་དེ་
གཅིག་ཤུས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཕན་པར་གྱུར་ན། དེ་ནི་གསལ་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་དུ་བརྟེན་དེ། དཔེར་ན། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་དངོས་སུ་དཔེ་
བརྟེན་མཛད་པའི་ནམ་གངས་བརྩུ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་རིགས་བརྟེན་
པ་ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད་ནི། ལྟ་སྤྱོགས་མ་ལ་ཡ་ཡི་རྒྱུད་གིས་འབྲི་ཤིང་གི་

འདབ་མ་རྟིང་པ་ས་ལ་ལྷགས་པར་བྱེད་ཅིང་། ལང་ཚོ་བདོ་བའི་རྩ་མའི་ཁུར་
གྱིས་དུད་པའི་ལུས་ཅན་མ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ན་ཡོད་པའི་སྦྱེས་པ་ལ་མི་འདུད་
པའི་ཁེངས་པ་དག་ཀྱང་གསལ་དུ་འཛོམས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་འདི་ནི་ལྷ་
ཡི་རྒྱུད་ཞེས་པའི་རིགས་བརྗོད་པའི་ཚིག་གཅིག་སུ་འདིས་འོག་གི་དོན་ཐམས་
ཅད་གསལ་བར་བྱེད་པའོ། །བྱ་བ་ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད་ནི། རྒྱུ་ལོ། ཞེས་
པའི་བྱ་ཚིག་ཚིགས་བཅད་ཀྱི་ཐོག་མར་བཀོད་ནས། ཅི་ཞིག་རྒྱན་སྤྲུགས་བཞིའི་
ཆར་བྱེ་བའི་ཆུ་གཏར་ཏེ་རྒྱ་མཚོ་བཞི་ཡི་དོགས་ཀྱི་སྦྱེད་མའི་ཆལ་དུ་སོ་ཅན་
ཏེ་སྤྲུགས་ཀྱི་གྲང་པོའི་གཙོ་བོ་བརྒྱད་རྣམས་རྒྱ་བར་བྱེད་དེ། ཕྱིའི་ལྷགས་རི་
ཁོར་ཡུག་གི་རི་བོའི་ཁོངས་སུ་ཡང་རྒྱལ་བོ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དྲི་མ་མེད་པ་ཀྱུ་རྩའི་
འོད་ལྷ་བུ་དཀར་བའོ། །སྤྲུགས་ཀྱི་གྲང་པོ་ནི། འཆི་མེད་མཛོད་ལས། ས་
སྤང་བུ་དང་བསྐྱ་དཀར། གཡོན་འབྲེལ་མིག་སྒྲན་ས་ལ་དགལ། མེ་ཏོག་སོ་
ཅན་ས་ཀྱུན་པ། ཆ་མཛེས་སྤྲུགས་ཀྱི་གྲང་པོ་བརྒྱད། ཅེས་སོ། །ཡོན་ཏན་
བརྗོད་པ་ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད་ནི། རྩོམས་ངས་ཉིད་དོ། །རི་ལྷ་ར་ན། སྤྲུགས་
རྣམས་ནི་དབྱར་གྱི་དུས་ལས་སྦྱེས་པའི་ཆུ་འཛོན་རྩོན་པོའི་སྤང་བ་ཡིས་དང་།
ས་གཞི་ཡང་རྩ་སྤོན་གྱི་ལྷ་གྲུ་གསལ་པ་ནི་གིན་ཏུ་གཞོན་པ་སྟེ་མ་རྟིང་པའི་སྤང་
བས་སོ། །རྩམ་བརྗོད་པ་ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད་ནི། རྩབ་འཇུག་འདི་པ་རོལ་
རྣམ་པར་གཞོན་པ་ལ་གནས་པས་ཞེས་ཀྱང་འཇུག་གི་བདག་གིར་བྱས་པའི་
སེམས་ཀྱི་རྩམ་རྣམ་གཞོན་དེས། དུ་ནའི་བུ་སྟེ་སྦྱོན་མ་ཞེས་པའི་བུར་གྱུར་པ་

ལྷ་མ་ཡིན་དེ་ཡི་འབྱོར་པ་དག །གང་དུ་མིང་མེད་པར་བཏང་ཞིང་ལྷ་རྣམས་
ཀྱི་སྤྲན་སྤམ་ཚོགས་པ་གང་ན་གནས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེས་སྤངས་སོ། །ཞེས་
ཚིགས་བཅད་བཞི་པོ་འདི་ནི་རིགས་སོགས་བཞི་ཡི་ཚིག་ ཚིགས་བཅད་ཀྱི་
ཐོག་མར་རམ་དང་པོའི་གནས་སུ་ཡོད་པའི་གསལ་བྱེད་དུ་བསྟན་ནོ། །དེ་བཞིན་
རིགས་བྱ་བ་སོགས་བར་དུ་ཡོད་པ་དང་། མཐའ་སུ་ཡོད་པ་ཡི་ཡང་ཚིག་དག་
བདག་གིས་བསྟན་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བར་དུ་གནས་པ་དང་མཐར་གནས་པའི་
དབྱེ་བ་བརྒྱད་ཡོད་མོད་ཀྱང་། དེ་དག་ལས་འགའ་ཞིག་བསྟན་པས་ལྷག་མ་
ཤེས་ལུས་པ་ནི་འདི་ལྷ་སྟེ། རིགས་བརྗོད་པ་བར་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་ནི།
གར་བྱེད་ཅིང་གིང་ནི་རྩ་ལ་སྟེ་རྒྱ་ལྷང་གི་ཡལ་གའི་མང་པ་དག་ཏུ། སྤྱ་ཡང་
ལེན་ནོ། །སྤྲུམ་ཤེན། མདོངས་མཐའ་ཅན་ཏེ་མ་བྱའོ། །འཇུར་ཁ་ཅིག་ཏུ་
གཙུག་སྤང་ཅན་ཟེར་ཏེ་དེ་ཡང་མ་བྱའི་མིང་རོ། །དགའ་བ་རབ་ཏུ་རྒྱས་པའི་
མིག་ཟུང་དག་ཀྱང་། བམ་མཁའི་ཆུ་འཛོན་ཏེ་སྦྱོན་ལ་གཏོད་པར་བྱེད་དོ། །
ཞེས་སོ། །བྱ་བ་བརྗོད་པ་བར་གྱི་གསལ་བྱེད་ནི། དྲི་བཞོན་ཏེ་རྒྱུད་དལ་བུ་
ཉིད་དུ་རྒྱ་བ་འདི་ཡང་འཇུར་བྱེད་ཅེས་པ་ལྷ་རིགས་ཀྱི་མིང་སྟེ་བ་ལྷ་བུལ་ཏོག་
སོགས་ཆ་བའི་རོ་ལྷན་རྣམས་ཀྱི་རོ་ལྷ་བུར་གདུང་བའི་འཇུར་བ་སྦྱེད་པར་བྱེད་
དེ། གིན་ཏུ་བསིལ་བའི་ལྷ་བ་དག་ཀྱང་འདོད་པས་སྤྲེག་པའི་མེ་སུ་འཇུར་
རོ། །ཅུ་རྒྱན་གྱི་བྱག་པ་ལུས་ལ་ལྷང་བ་ཡང་མཚོན་ལྷང་བ་ལྷ་ར་ཆགས་གདུང་
བསྦྱེད་པར་འཇུར་བ་ནི་སུ་ལ་ཞེན། དེས་སུ་འབྱམས་པ་ཡི་སྦྱེས་བུ་བུད་མེད་

དང་བྲལ་བ་ཅམས་ལའོ་ཞེས་རྒྱུ་དང་ཟླ་བ་ཙན་གྱི་བྱུག་པ་ཅམས་གྱིས་ཀྱང་
དེ་ལ་ཆགས་པའི་མེ་སྤར་བའི་རྒྱུ་བྱེད་པར་བསྟན་ལ། དེ་ཅམས་དབྱས་ན་
གནས་པའི་བྱ་ཆོག་འབྱུང་ཞེས་པ་དེ་གཅིག་ཕུ་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་དགོས་པའོ། །
ཡོན་ཏན་དང་རྩལ་གྱང་དེས་མཆོན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །རིགས་བརྗོད་པ་
མཐའི་གསལ་བྱེད་ནི། དབྱར་གྱི་དུས་སུ་རྒྱ་ཆུ་འཛིན་གྱིས་ནི་རབ་རྒྱ་གཏོར་
བའི་རྒྱ་འཐོར་བ་དང་། བྱིས་གྱི་གཙུག་ཕུད་ལྟན་པའི་ཆོགས་ཏེ་མ་བྱ་ཅམས་
སྤྱོན་ལ་བལྟས་ཏེ་སྒྲོ་གཤོག་བརྒྱུད་ནས་གར་བྱེད་པ་དང་། སྒྲོག་གི་ཐག་པ་
ཀྱ་ཀྱར་གཡོ་བ་ཡང་མེ་ཏོག་གི་གཞུ་ཙན་འདོད་ལྟ་དག་གི་དབྱེད་ཡོན་ནོ། །
ཞེས་འདི་ཅམས་ཆགས་པ་བསྐྱེད་པའི་དབྱེད་ཞེས་སོ། །
གསལ་བྱེད་གྱི་ཆོག་འདི་ཅམས་མེད་ན་རྒྱ་དོན་ཅི་ཡོན་ཤེས་སུ་མེད་ལ།
ཡོད་ན་དེ་ཁོ་ནས་དེ་ཀྱན་གྱི་དོན་ཤེས་པས་གསལ་བྱེད་ཅེས་བྱའོ། །བྱ་བ་བརྗོད་
པ་མཐའི་གསལ་བྱེད་ནི། མཛེས་མ་བྱོད་གྱིས་ལྷུང་ལ་རྒྱ་བ་ལ་དང་། དུས་
དེར་འདོད་པས་ཞེས་པ་འདོད་པའི་ལྟ་འོ་མེ་ཏོག་གི་མདའ་ནི། མདའ་སྟན་ཏེ་
གཞུ་ལ་འགོད་པ་དང་། ཆགས་ལྟན་རས་ཀྱང་སེམས་ནི་འདོད་པས་གདུང་
བས་འཆི་བ་ལ་སྤྱོད་པར་གྱུར་པ། གསུམ་པོ་འདི་ནི་མཉམ་དུ་བྱས། ཞེས་
སོ། །ཡོན་ཏན་དང་རྩལ་གཉིས་དེས་མཆོན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྤྱོད་བའི་
གསལ་བྱེད་ནི། དཀར་པོའི་སྤྱོད་ཀྱིས་ནི་འོད་དཀར་ཙན་ཟླ་བའི་ཆ་འཕེལ་
བར་བྱེད་ལ། ཟླ་བ་དེ་ཡིས་མདའ་ལྟ་བུ་དང་དེས་ཀྱང་ཆགས་པའི་མདའ་སྟན་

དམར་པོ་དང་། ཆགས་མདའ་སྟན་གྱིས་ན་རྒྱུད་དག་གི་དགའ་བའི་དགའ་སྟོན་
གཉིས་སྒྲོལ་གྱི་བདེ་བའི་དཔལ་ཡང་རོ། །ཞེས་པ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་
ཅམས་གསལ་བྱེད་གྱི་རྒྱན་ཡོན་མོད་ཀྱང་ཞེས་བཤད་མ་ཐག་པ་འདི་ཉིད་བྱ་
བ་བརྗོད་པ་བར་གྱི་གསལ་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་འདུ་མ་སྤྱོད་མ་ཡི་རྒྱུ་ལ་བསྟོས་
ནས་བྱི་མ་བྱི་མ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་གི་སྤྱོད་བ་རིམ་བཞིན་རྒྱན་ཆགས་
སུ་འབྲེལ་བ་རབ་རྒྱ་ལྟན་པའི་བྱིར་ན། དཔེ་བརྗོད་དེ་ལྟ་བུ་ནི་སྤྱོད་བའི་གསལ་
བྱེད་དོ། །འདི་སྐབས་མདའ་ལྟ་ནི། གཤེད་ནག་གི་རྒྱུད་འབྲེལ་ལས། ལྷོས་
བྱེད། ལྷོས་བྱེད། འདར་བྱེད། ལྷུང་བྱེད། བརྒྱལ་བྱེད་དེ་ལྟ་ལ་བཤད།
འཆི་མེད་མཛོད་འབྲེལ་ཀླ་མ་རྩེ་རྩེ་འདོད་འཛུང་དགའ་བྱེད། ཐེག་བྱེད།
ལྷོས་བྱེད། ལྷོས་བྱེད། འཆིང་བྱེད་ལྟར་བཤད། མདོན་བརྗོད་སྤྱོད་ཆོགས་
གསལ་བར། འདོད་པའི་མདའ་ནི་ལྟ་ཡོན་ཏེ། ཀྱན་རྒྱ་ལྷོས་བྱེད་བརྒྱལ་
བར་བྱེད། ལྷོ་བྱེད་ཆོད་བྱེད་སྤྱོད་བྱེད་དོ། །ཞེས་བཤད། འདིར་ཀླ་མ་འདོད་
ཆགས་དང་འདོད་ལྟ་གཉིས་ཀར་འཇུག་ ས་ར་སྤྱོད་རྒྱ་དང་རྒྱ་གི་ལྟ་
གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པ་ཡོན་པས། རྒྱ་འབྲེལ་ཅམས་ན་མདའ་ལྟ་བུ་ཞེས་པའི་
དོན་འཆད་ཆོ་ཀླ་མ་ཞེས་འབྱུང་བས་འདིར་འདོད་ཆགས་ལ་གོ་དགོས་གྱི། འདོད་
ལྟ་དངོས་འཕེལ་བར་མི་གཟུང་ཞེས་འབྲེལ་པ་འགར་བྱུང་། དལ་བུའི་རྒྱུ་
གིས་གཙུབས་པའི་རྒྱ་ཐིགས་ཙན་ཆར་སྤྱོན་གྱིས། ལུས་མེད་འདོད་པ་དག་
གི་ནི། ལ་བ་ལེ་བ་འཕེལ་བར་བྱེད་ལ། རྒྱལ་གྱི་ལ་བ་ལེ་བ་དག་ནི་སེལ་

བར་བྱེད་ཅེས་སོ། །ཨ་བ་ལེ་བ་ཞེས་པ་ཞེན་པ་འཇམ་དྲེག་པ་ལ་བསྐྱར་ཀྱང་།
དོན་ལ་བསྐྱོས་པ་འཇམ་གོས་པ་ལ་འཇུག་པས་དྲེག་པ་ཞེས་པ་ཁེངས་པ་ལྟ་བུ་
མིན་གྱི། ཅི་དང་ལྷན་ལྷགས་ལྟ་བུ་དང་དྲག་དྲེག་དང་བཞེན་གྱི་ནག་དྲེག་ལྟ་
བུ་ཡིན་པས། སྤྱིན་དེས་ལུས་མེད་འདོད་པས་གོས་པ་འཕེལ་ཞིང་། རྩལ་
གྱིས་གོས་པ་དག་ཅིང་སེལ་བར་བྱེད་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པོ་རིགས་བརྗོད་
ཐོག་མའི་སྤྱིན་བྱེད་པར་བ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ནི་བྱེད་པ་པོ་སྤྱིན་གྱི་ཚིག་དག་
དང་། བསལ་བྱ་ཨ་བ་ལེ་བ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཚིག་དག་གིས། བྱ་བ་འཕེལ་
སེལ་གཉིས་ཀ་བྱེད་པ་འགལ་བར་ལྷན་པ་དེ་འགལ་བའི་དོན་ཅན་གྱི་གསལ་
བྱེད་དོ། །ཁུ་འཛིན་དག་གི་སྤང་བ་འདིས། ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་རྣམས་
ཀྱི་ནི་གོ་སྐབས་ཡངས་པ་འཕྲོག་པར་བྱེད་ཅིང་། སྐར་མ་ཡི་ནི་ཚོགས་རྣམས་
རང་གི་རུམ་དུ་འཛིན་པར་བྱས་ཏེ་མི་སྤང་ལ། དེང་ཡང་གོགས་དང་བུལ་བས་
ཉེན་པ་བདག་གི་སྒོག་རྣམས་ལེན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་འདི་རིགས་བརྗོད་ཐོག་
མའི་གསལ་བྱེད་ཡིན་མོད་ཀྱང་། གང་ཕྱིར་ཁུ་འཛིན་གྱི་སྤང་བ་ཡི་ཆེས་ཆེར་
གཏིབས་པའི་བྱ་བ་གཅིག་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ་འདིར། འཕྲོག་བཟུང་ལེན་
ཞེས་བྱ་ཚིག་དུ་མའི་སྐྱ་ཡིས་ཡང་ཡང་ཉེ་བར་སྤངས་བའམ་ཉེ་བར་བཟུང་བ་
དེ་ཕྱིར་དོན་གཅིག་གསལ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །སྤྱིན་ནི་དྲི་ཡི་བཞེན་པ་
རྒྱུད་དྲི་ཞིམ་ཡིད་འོང་དང་ལྷན་པ་དང་། སྤང་པོ་ཆེ་གཙུག་གི་ཕྱོས་བུམ་ལས་
བབ་པའི་འགམ་ཆང་གི་དྲི་བཟང་པོ་དང་ལྷན་ལ། དྲི་ཡི་བཞེན་པ་ཡིད་འོང་

ཞེས་དང་། སྤྱིན་ནམ་མཁའ་ལ་བྱུང་བ་དང་སྤང་ཆེན་ལུས་དཔང་མཐོ་བས་
གཉིས་ཀའང་མཐོ་བ་དང་། མདོག་སྤྱོ་བསངས་སྤྱོན་གིང་ཏ་སྤྱ་ལ་ཡི་འོད་
དང་ལྷན་པ་ཞེས་པའི་ཆོས་དེ་དག་གིས་དེ་གཉིས་སྐྱར་ནས། དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱིན་
ནི་ནམ་མཁའ་ལ་རྒྱ་བར་བྱེད་དེ། སྤང་ཆེན་འདི་དག་ས་ལའོ་ཞེས་རྒྱ་བའི་བྱ་ཚིག་
གིས་འབྲེལ་བ་འདིར་ནི་གཉིས་ཀའི་ཆོས་དག་ཐ་དད་མིན་པར་སྐྱར་ཞིང་། ཆོས་
ཅན་སྤྱིན་དང་སྤང་པོ་རྣམས་དག་ཀྱང་། རྒྱ་བ་ཡི་བྱ་བ་ཉིད་གྱིས་འབྲེལ་བའི་
ཕྱིར་ཕན་ཚུན་སྐྱར་བའི་དོན་ཅན་གྱི་གསལ་བྱེད་དེ་བྱ་བ་བརྗོད་པ་བར་གྱི་
གསལ་བྱེད་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཏ་སྤྱ་ལ་ཞེས་པ་རྒྱ་མཚོའི་ཉེ་སྤྱོར་དུ་སྤྱོ་བའི་སྤྱོན་
གིང་ལོ་མ་སྤྱོ་བསངས་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་འདོད་འཛོར་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་
འདིར་བཤད་དཔེ་བརྗོད་གྱི་རྣམ་པ་འདི་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིས་མཚོན་ནས། གསལ་
བྱེད་གྱི་རྒྱན་ལ་ནི་བརྗོད་ཚུལ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་པའི་ལྷག་མ་
རྣམས་ཀྱང་འདི་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་བའམ་ཚུལ་མཚུངས་པ་ཡིས་ངག་རིག་
སྤྱོ་བ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །
ལྷ་པ་བསྐྱོར་བའི་རྒྱན་ལ་དོ་བོ། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ། བཤད་མ་ཐག་
པའི་གསལ་བྱེད་གྱི་གནས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གང་རུང་ཉིད་དུ་དོན་གཅིག་
སྐར་བཞུས་ཏེ་བསྐྱོར་ཡང་ཚིག་ཐ་དད་པ་དང་ནི། ཚིག་གཅིག་སྐར་བསྐྱོར་ཡང་
དོན་ཐ་དད་པ་དང་། ཚིག་དོན་གཉིས་ཀ་བསྐྱོར་བ་ནའང་སྤྱོས་སྤྱོན་མེད་པ་དེ་
ནི་བསྐྱོར་བ་ཞེས་པ་ཡི་རྒྱན་གསུམ་པོ་དག་འདོད་དེ། གཉིས་པ་དེ་ཡི་དབྱེ་བ་

དཔེར་བཅོམ་ན། དང་པོ། རོན་གཅིག་སྒྲུབ་ཡང་བསྐྱོར་བའི་རྒྱུ་ནི། ཤིང་
ཀ་དཔྱ་ཚོགས་ཅན་ཞེས་པ་དེ་ནི་འདབ་མ་རྣམ་པར་རྒྱས་པར་གྱུར་ཏོ། །ཀྱ
ཏ་རྒྱ་མ་དུག་མོ་ཉུང་གི་ཤིང་ནི་རབ་ཏུ་གསལ་ལོ། །དེ་ཡང་ཀྱ་ཏ་རྒྱ་དུག་
ཉུང་ཤིང་། ལྷན་མ་མེ་ཏོག་ཁ་འབུས་པའི་མིང་སྟེ་དེ་འདྲའི་དུག་ཉུང་ཤིང་རབ་
ཏུ་གསལ་ཏེ་མེ་ཏོག་རྒྱས་པའོ། །ཀ་རྒྱ་ལུ་ཆུ་ཤིང་ནི་རབ་ཏུ་བྱེ། ཀ་ཀྱ་རྒྱ་ཤིང་
ཨ་རྒྱ་ན་ཡང་བྱས་པར་གྱུར་ཏོ་ཞེས། ཤིང་ཐ་དད་པ་བཞི་པོ་དེ་རོན་རྒྱས་པ་
གཅིག་པུ་ལས་བཅོམ་རྒྱ་གཞན་མེད་ཀྱང་རྒྱས་པའི་རོན་གཅིག་ཉིད་རྣམ་རྒྱས་
རབ་གསལ་རབ་བྱེ་བྱས་གྱུར་ཅས་ཚིག་གི་རྣམ་གྲངས་མི་འདྲ་བ་དུ་མས་ཡང་
ཡང་བསྐྱར་ཏེ་བཅོམ་པའོ། །
གཉིས་པ་ཚིག་བསྐྱོར་ནི། སྤྱིན་གྱི་ཕྱིང་བདག་གིས་ནི། མ་བྱའི་ཚོགས་རྣམས་
དགའ་བའི་སྐྱ་སྐྱོག་པར་བྱེད་ཅིང་། འདོད་ལྷ་དགའ་རབ་དབང་ལྷག་ལག་
ན་ཆུ་སྤྱིན་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་དེང་འདིར་ན་ཆུང་རྣམས་གྱི་ཡིད་འདོད་པ་དང་
ལྷན་པར་བྱེད་དོ། །འདི་ལ་བོད་སྐད་ཚིག་བསྐྱོར་བ་མེད་ཀྱང་། ཚིགས་བཅད་
འདིའི་ལེགས་སྐྱར་དུ་ལྷན་རྒྱུ་ཡ་ཏི་ཞེས་ཚིགས་བཅད་བྱེད་སྟེ་སྤྱི་གཉིས་ཀར་
ལན་གཉིས་བྱུང་བས་ཚིག་ལ་བསྐྱོར་བ་ཡིན་ཡང་རོན་ལ་སྐྱ་སྐྱོག་པར་བྱེད་
པ་དང་། འདོད་པ་དང་ལྷན་པར་བྱེད་པ་ཐ་དད་པར་འགྱུར་ངོ། །གཉིས་ཀ་
བསྐྱོར་བ་ནི། ཟླ་གས་གྱི་དག་ཀུན་ལས་རྒྱལ་ནས་དེ་རིང་མི་ཡི་དབང་པོ་བྱོད།
རང་གི་ཁབ་ཏུ་བཅུན་མོ་རྣམས་དང་ཅེ་བར་བྱེད་ལ། བྱོད་གྱི་དག་སྟེ་གང་

དག་གཡུལ་དུ་བྱོད་གྱིས་བསད་པ་རྣམས་ནི་མཐོ་རིས་ལྷ་ཡི་གནས་སུ་སོང་
ནས་ལྷ་མོ་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཅེ་བར་བྱེད། ཅས་པ། འགྲེལ་བྱེད་སྟེ་མ་
དག་རྒྱལ་པོ་དག་ལས་རྒྱལ་བའི་རོན་རྒྱང་པ་གཉིས་གྱིས་ལན་གཉིས་བསྐྱོར་
བ་དང་། ཅེ་བར་བྱེད་ཅས་པའི་ཚིག་ལན་གཉིས་བསྐྱོར་བའོ་ཞེས་བཤད།
དབྱངས་ཅན་དག་གི་རོལ་མཚོར་རྒྱ་འགྲེལ་རྣམས་ལས་ཅེ་བར་བྱེད་ལན་གཉིས་
བྱུང་བས་ཚིག་རོན་གཉིས་ཀ་བསྐྱོར་ཡང་ཡུལ་དང་བྱེད་པོ་ཐ་དད་པས་མི་
སྐྱོས་པར་བཤད་ཅས་གསུངས། དེ་ཡང་། ཟློས་པས་གཡུལ་རོར་བསད་ན་
ནི། བདེ་འགོར་འགོ་ཞེས་རྒྱས་པ་ཟེར། ཞེས་པ་ལྷར་གཡུལ་དུ་མི་ལྷོག་པར་
ཤི་བ་ལྷར་སྐྱེ་བར་བཤད་པའི་རིགས་བྱེད་གྱི་གཤམ་པ་ལྷར་བཅོམ་པའོ། །
དུག་པ་འགོག་པའི་རྒྱུ་ལ། རོ་བོ། དབྱེ་བ། མཇུག་སྟུང་གསུམ། དང་པོ།
དགག་བྱ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དགག་པ་བཅོམ་པ་ཡི་ཚིག་ཉམས་ལྷན་སྐྱར་བ་
ནི་འགོག་པ་ཡི་རྒྱུ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དགག་བྱ་དུས་གསུམ་ལ་བཟློས་པའི་
འགོག་རྒྱུ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་ལ། ཅི་སྟེ་འགོག་པ་དེ་ཡང་དགག་བྱ་ཡི་དབྱེ་
བ་མཐའ་ཡས་པའི་བྱིར་ན་རྒྱུ་ཡང་དེ་སྟེད་དུ་མཐའ་ཡས་སོ། །དེ་ལྷར་ན་
ཡང་འདིར་ནི་དགག་བྱའི་སྟོ་ནས་དུས་གསུམ་དང་། དགག་བྱ་འགོག་ཚུལ་
གྱི་ཚིག་གི་ཉམས་གྱི་སྟོ་ནས་ཅི་རིགས་ཤིག་གི་དཔེ་བཅོམ་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཞུང་འདིར་དཔེ་བཅོམ་ཉེར་གསུམ་གསུངས་པ་ལས། དང་

པོ་འདི་ལ་དཔེ་བཟོད་བསྟན། དེའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས་མེས་བསྟན་པ་ལྟར་
འོག་མ་ཀུན་ལའང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ལུས་མེད་འདོད་ལྟ་ཡི་འཇམ་ལ་གངས་
ཉལ་བ་མེ་ཏྲག་གི་མདའ་ལྷས་འགོ་བ་ཀུན་ལས་རྒྱལ་བར་གྱུར་ཅེས་པ་མི་སྲིད་
དོ་ཞེས་ཡིད་ལ་བསམ་ཞིང་བཟོད་པ་ནི་དགག་བྱའོ། །སྤྱིར་ཡང་བསམ་པ།
ཡང་ན་ནི་མདའ་ལྷ་གངས་ཉལ་བ་སོགས་ཡིན་ཡང་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་བསམ་
གིས་མི་བྱབ་པ་རྣམ་པར་བཀྲ་བས་རྒྱལ་མི་སྲིད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
སོ། །ཞེས་པ་འདིར་ནི་མདའ་ལྷ་ཙམ་གྱི་རྒྱ་ཡི་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་མེད་འདོད་
ལྟ་ས་གསུམ་ལས་རྒྱལ་བར་གྱུར་ཅེས་པ་དེ་ནི་མི་རིགས་སོ་སྟུང་པའི་སྟོ་
སྟར་དེ་ལྟར་བྱུང་བར་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་དེའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་ད་ལྟའི་སྟོས་བཀག་
པ་གང་གི་ཕྱིར། སྟར་བྱུང་བའམ་འདས་པ་འགོག་པ་དེ་ཡི་དཔེར་བཟོད་ནི་
འདི་འདྲ་ཡིན་ནོ། །

གྱུ་ སྟན་པར་སྟོག་མ་དག་ཅེས་བོས་ནས་ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་ཁྱོད་ཀྱི་རྣ་བ་ལ་ནི་
ཡུལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ་འཇུག་མི་དགོས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ན་རྣ་རྒྱལ་འཇུག་
པའི་དོན་པོ་ཡུལ་དེ་ཡི་མཛེས་ཤིང་དཀྱུས་རིང་བ་སོགས་ཀྱིས་གཞན་ཡིད་
འཕྲོག་པའི་བྱེད་ལས་འདི་ལ་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་ཟུར་མིག་དག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པ་སྟེ་དེའི་བྱེད་ལས་མ་ཆང་བ་མེད་པར་གོ་ཆོད་པ་མིན་པར་སེམས་སམ་ཅི།
དེའི་དོན་དགའ་མ་འགའ་ཞིག་གིས་དཀར་མིན་ཏེ་སྟོ་བའི་ཡུལ་རྣ་བར་འཇུག་
པ་ལ་དེའི་མཛའ་བོ་ཡིས་དེ་ལྟར་ངོ་བསྟོད་དང་བཅས་པས་འགོག་པར་བྱེད་

པ་འདི་ནི། ད་ལྟ་མངོན་གྱུར་གྱི་ཡུལ་མི་དགོས་པའི་ཚུལ་དུ་འགོག་པས་ན་
མངོན་གྱུར་འགོག་པའོ། །རང་གི་གོགས་པོ་ལ་རྩོ་བོ་ཞེས་བོས་ནས་མཛའ་
མོ་བདག་བདེན་པར་སྟོའོ། །ཁྱོད་ཉིད་བྱད་མེད་གཞན་དང་ཅུང་སྟེ་འོ་བྱེད་
པ་ནས་ཆགས་ཐོས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་འཕོས་པའི་རྒྱ་སྟེགས་ཀྱིས་དམར་མིག་གིས་
ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་ནམ་ཡང་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་མ་ལགས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་
ན་ཁྱོད་གཞན་དང་འགོགས་པ་མི་བཟོད་པས་བདག་དེ་མ་ཐག་འཆི་བས་སོ། །
ཞེས་སོ། །འདི་ལ་རྒྱ་སྟེགས་ལྟར་དམར་མིག་གིས་ནི་ཞེས་སྟར་གྱི་འགྱུར་
རྣམས་སུ་འདུག་གོ། །སྟར་ཉིད་དམ་དང་བོ་ཉིད་དུ་ཤིན་ཏུ་ཁེངས་ལྟན་མའམ་
སེམས་ལྟན་མས་ནམ་ཞིག་སྟེ་མ་འོངས་པ་ན་མཛའ་བོ་འདི་ཡིས་བྱད་མེད་
གཞན་དང་འགོགས་པའི་གཞོད་པ་དག་འགྱུར་བ་ཆོག་དེ་ལྟར་བཟོད་པས་
འགོག་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་མ་འོངས་འགྱུར་འགྱུར་འགོག་པའོ། །འདིར་མ་
ན་སྟོ་ནི་ཞེས་པ་སེམས་ལྟན་མ་ཞེས་པ་སྟེ། མཛའ་བོ་ལ་ཤིན་ཏུ་སེམས་པ་
དང་ལྟན་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྟར་ཁེངས་ལྟན་མར་བསྐྱུར་བ་ལྟར་ན། ལྟ་རིང་
དགོས་པ་ལ་རྒྱ་དཔེ་དག་པར་རིང་ཆ་མེད་པའི་ཕྱིར་ངོ་ཞེས་སི་ཏུས་འགྱུར་
བཅོས་མཛའ་དོ། །གཞན་དག་ཁེངས་ལྟན་མ་ཞེས་མཛའ་བོ་ལ་ཁེངས་པ་
བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། མཛའ་བོ་ལས་གཞན་པའི་སྟེན་པ་སུ་ལའང་མི་འདུད་
པའི་ཁེངས་ལྟན་མ་སྟེ་བྱིམ་ཐབས་ཀྱི་བརྟུལ་ཞུགས་ཅན་ལ་འཆད་པ་སོགས་
ཆོག་ཟུར་འདོན་ལུགས་དུ་མ་བྱས་པ་མཐོང་དོ། །ལུས་སྤྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་

ནམས་འཇམ་པ་ཉིད་དུ་གནས་ཞེས་པ་དེ་རྒྱུ་ལོ། །གལ་ཏེ་བདེན་པར་རམ་
 དེས་པར་འཇམ་པ་ན། འདི་ལ་རེག་པས་བདག་སྒོ་བྱར་དུ་ཆགས་པས་ཅི་ལ་
 གཏུང་ཞེས་གང་ཕྱིར་དེ་ལྟར་འདོད་ལྟན་གྱིས་རེག་བྱ་འཇམ་པ་དེ་དང་འགལ་
 བ་རྩུབ་པོའི་བྱེད་ལས་གཏུང་བ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་དགག་བྱ་བྱང་མེད་ཀྱི་
 ལུས་འདི་ཡི་ཆོས་འཇམ་པ་དག་འགོག་པ་འདི་ནི་ཆོས་འགོག་པ་འོ། །བྱང་
 མེད་དེ་ནི་མཛེས་མ་ཞིག་ཡིན་པ་འཇམ་མ་ཡིན་ཞེས། རྟོག་ཅིང་དཔྱོད་པའི་
 རྣམ་རིག་འདི་ནི་རྒྱ་ཅི་ལས་སྒྲེ་སྒྲེ་མི་རིགས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ན། དེ་བལྟ་
 པའི་སྐབས་དེར་ནི་འོད་ཙམ་ཞིག་གཡོ་བ་ཉིད་མཐོང་བར་གྱུར་གྱི། འོད་ཀྱི་
 རྟེན་ལུས་དངོས་ནི་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གང་ཆོག་སྒྱུར་འདིར་གཟུགས་ཙན་མ་སྒྲེ་ལུས་བསྐྱར་མའམ་ཕྱ་མེན་མ་དེའི་
 རོ་མཆར་བ་བརྗོད་པར་འདོད་པས། འོད་ཅེས་པའི་ཆོས་འདི་མཐོང་བར་
 ཁས་བླངས་ནས་ཆོས་ཙན་ལུས་མཐོང་བ་འགོག་པ་འདི་ཆོས་ཙན་འགོག་པ་འོ། །
 འདི་སྐབས་སྒྲེ་འགྲེལ་རྣམས་སུ་གཟུགས་ཙན་མ་ཞེས་པ། རོ་མཆར་བའི་
 གཟུགས་ཙན་མའམ་མཛེས་པའི་གཟུགས་ཙན་མ་ལྟ་བུར་བསམས་ནས་ཕྱ་
 མེན་མ་ཡིན་པ་སུས་ཀྱང་བཤད་མི་འདུག་ལ། དེ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་གྱི་གཟུགས་
 རི་ལྟར་བཟང་ཡང་འོད་ཙམ་ལས་མི་མཐོང་བ་སུ་ཡང་མེད་པས་དོན་ཅི་ཡིན་
 གོ་རྒྱུ་མི་འདུག་ཅིང་། འདུལ་བ་ལས་ཕྱ་མེན་མ་ལ་གཟུགས་ཙན་མ་ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་། འཆི་མེད་མཛོད་ལས་ཀྱང་ལུས་གཞན་དུ་བསྐྱར་རུས་པ་

ཕྱ་མེན་མའི་རིགས་ལ་གཟུགས་ཙན་མ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་བདག་གིས་འདི་
 ལྟར་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལོ། །ཀྱེ་གཏུམ་མོ་ཁྱོད་གྱི་མིག་ནི་ཁྱོས་པས་
 དམར་བར་གྱུར་ཅིང་། མཆུ་ཡི་ཡལ་འདབ་གཡོ་བ་དང་། སྒྲིན་མ་འབྱོག་སྒྲེ་
 ཁྱོས་པའི་རྣམ་འགྱུར་གསལ་བ་དེ་ལྟར་ནའང་། ཞེས་འགྱུར་བཅོས་པར་མཛོད།
 རྒྱར་སྒྲིན་མ་འབྱོག་སྒྲེ་ལྟ་ན་ཡང་། ཞེས་འདུག རང་ཉིད་ལ་བྱང་མེད་གཞན་
 དང་འགྲོགས་པ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་མེད་པས་བདག་མི་འཛིགས་སོ། །གང་ཕྱིར་
 མཛོད་བོ་མཁས་པ་ཡིས། མཛོད་མོ་ལ་འཛིགས་པ་ཡི་ནི་རྒྱ་ཡི་གཙོ། རང་
 གི་ཉེས་པ་འགོག་བྱེད་པ་འདི་དག་སྐབས་འདིར་ནི་རྒྱ་འགོག་པ་འོ། །འདི་མཛོད་
 བོ་མཁས་པ་ཞེས་སུ་འདུང་བསྐྱར་མོད། དྲི་ཡེཾ་མཛོད་བོ་ཞེས་སྒྲིས་པའི་རྟགས་
 སུ་བྱས་པ་རྒྱ་དཔེར་འདུག་ཅེས་གསུངས། དོན་ལ་དེ་གཉིས་གང་ལྟར་ཡང་
 རུང་རོ། །མཛོད་བོ་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་ཐག་རིང་བ་ན་གནས་ཤིང་། རྒྱ་འཛིན་
 གཞོན་ལུ་གཡོ་ཞིང་མཁའ་ལ་བགྲོད་པ་དང་ལྟན་པ་ཡང་ཚྭ་གསལ་འདིར་ནི་འོང་།
 ཞེས་སམ། བགྲོད་ལྟན་འདི་ནི་འོང་ཞེས་འགྱུར་བཅོས་པའང་རྒྱ་དཔེའི་དབང་
 གིས་ཡིན་གྱི། དོན་གྱི་དབང་དུ་མི་འདྲ་བ་ཁྱད་ཅི་མི་འདུག་གོ། །ནི་རྩེ་ལ་རྒྱ་
 ལུང་ཡང་རྒྱས་པར་མཐོང་སྟེ། འདོད་པ་སྐྱེད་པའི་སྐྱེན་དེ་དག་གིས་ཆགས་
 གཏུང་བསྐྱེད་ནས་འཆི་བར་འགྱུར་པའི་རྒྱ་རྣམས་ཆང་ཡང་། བདག་གི་བ་
 མིན་པ་འདི་ཅི་ཞིག་ཅེས་འཆི་བ་དེ་ཡི་རྒྱ་རྒྱ་འཛིན་བགྲོད་པ་ནི་ཆགས་གཏུང་
 མི་བཟང་བ་བསྐྱེད་པ་དག་ཉི་བར་བཞོད་ནས། འབྲས་བུ་འཆི་བ་བསྐྱོད་སྟེ་

མ་གྱི་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་འབྲས་བུ་འགོག་པའོ། །གལ་ཏེ་མཛའ་བོ་
 ཁྱོད་གཞན་དུ་གཤེགས་པར་འདོད་ན། གཤེགས་པར་མཛོད་ཅིག་ཁྱོད་ཀྱི་
 བཟོད་པས་བདག་ལ་ནི་གདུང་བ་ཡུན་རིང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ་བདག་ལྷུང་
 ཏུ་འཆི་བར་འགྱུར་བས། འདི་ལ་ཁྱོད་ནི་དོགས་པའམ་ཐེ་ཚོམ་མི་འཚལ་ལོ། །
 ཞེས་པ་མཛའ་བོ་སོང་ན་ནི་རང་ཉིད་འཆི་བ་གསལ་བར་བྱེད་པས་གཤེགས་
 པར་མཛོད་ཅེས་ཆེས་སུ་གནང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཛའ་བོའི་བཟོད་པ་སྟེ་
 འགོ་བ་འགོག་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་ཆེས་སུ་གནང་བའི་ཚུལ་གྱིས་འགོག་པར་
 བཛོད་དོ། །ཁྱོད་གཞན་དུ་སོང་ན་ནོར་ནི་མང་པོ་རྟེན་པར་འགྱུར་ཞིང་ལམ་
 ཏུ་ཡང་ནི་བཟོད་བདེ་ཞིང་དག་སོགས་མེད་པས་དགོ་ལ་བདག་གི་སྟོག་ལ་
 ཡང་འཆིའམ་སྐྱམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་མེད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་མཛའ་བོ་འགོ་བར་
 མི་བྱའོ། །ཞེས་མཛའ་བོ་འགོ་བར་བྱེད་པའམ་སྦྱར་བ་ཡི་རྒྱ་རྒྱུ་མས་དག་ནི་
 རབ་ཏུ་བཤད་ནས། འོན་ཀྱང་འགོ་བར་མི་བྱ་ཞེས་དབང་ཆེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་
 འགོ་བ་དེ་འགོག་པ་ནི་འདི་འདྲ་དབང་གིས་འགོག་པའོ། །བདག་ནི་གསོན་
 ཏུ་རེ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་དང་ལྷན་ལ། ཁོར་བསྐྱབ་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་ནི་དེ་
 ཅུ་སྟོབས་དང་ལྷན་པ་མིན་ནོ། །མཛའ་བོ་གཤེགས་སམ་བཞུགས་ལགས་
 སམ་ཇི་ལྟར་བྱེད་པ་ཁྱོད་རང་གིས་ཤེས་མོད། རང་གིས་བསམ་པའི་གནས་
 སྐབས་དྲང་པོར་སྟོས་པ་ལགས། གང་ཕྱིར་འདི་ནི་མཛའ་བོ་ལ་ཆགས་ལྷན་
 མས། མཛའ་བོའི་བཟོད་པ་འགོག་བྱེད་ཅིང་། སོང་ན་འཆི་བ་ཕྱགས་ཀྱིས་

བཛོད་པས་འགོ་བ་ལ་དང་མཛའ་བོ་ལ་མ་གུས་བཞིན་དུ་ཆོག་སྦྱར་བ་འདི་ནི་
 མ་གུས་པས་འགོག་པའོ། །མཛའ་བོ་གཤེགས་ན་བཞུད་ཅིག་ཁྱོད་
 ཀྱི་ལམ་ནི་དགོ་ཞིང་གིས་པར་གྱུར་ཅིག་གྱ། གང་དུ་ཁྱོད་ནི་གཤེགས་པ་དེར། །
 བདག་ནི་ནས་ཀྱང་སྦྱེ་བ་ཉིད་གྱུར་ཅིག་ དེ་ལྟར་གིས་པར་བཛོད་པའི་ཆོག་
 ལམ་གྱིས་གང་ཞིག་རང་གི་གནས་སྐབས་འཆི་བ་གསལ་བྱེད་མས། ཚུལ་
 དེས་མཛའ་བོའི་བཟོད་པ་འགོག་བྱེད་པ། འདི་ནི་གིས་བཛོད་ཀྱི་ཚུལ་ཉིད་
 ཀྱིས་འགོག་པའོ། །གལ་ཏེ་ཁྱོད་འགོ་བ་དེས་པར་བདེན་པ་ཉིད་ན། ཁྱོད་
 ཀྱིས་དགའ་མ་གཞན་པ་འགའ་ཞིག་ཆོལ་ཞིག་བདག་ནི་ཁྱོད་དང་བྲལ་བའི་
 རྒྱ་དེས་གྲུག་ཆོལ་པའི་སྐབས་རྟེན་ནས། དེ་རིང་ཉིད་དུ་སྟོག་འགོག་པར་
 འགྱུར་རོ་ཞེས་རང་ཉིད་གཡང་ས་ལ་ལྟེ་བས་པ་ལྟ་བུ་སོགས་ཀྱིས་འཆི་བར་
 བསྟན་པའོ། །གང་ཕྱིར་མཛའ་བའི་དབང་གྱུར་མས། མཛའ་བོའི་བཟོད་པ་
 འགོག་བྱེད་པ་བདེན་ན་ཞེས་དང་། གཞན་པ་ཆོལ་ཞེས་པའི་ཆོག་རྩུབ་ཀྱི་ཡི་
 གོ་སྟོན་དུ་འགོ་བ་ཅན་འདི་ནི་ཆོག་རྩུབ་མོས་འགོག་པའོ། །གལ་ཏེ་གཤེགས་
 བ་ལྷུང་དུ་བཞུད་ཅིག་ བྱི་བའམ་འགྱང་བར་གྱུར་ན་བདག་གི་ནས་གཉེན་འདུན་
 རྒྱུ་མས་ཡིད་འབྱུགས་པའི་ཁས་བསྐྱུགས་པའི་ཆོ་དེ་གང་ཞིག་འགོ་བའི་གོགས་
 སུ་གྱུར་པ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་བར་འོང་བར་འགྱུར་རོ། །གང་ཕྱིར་འདི་ནི་མཐའ་གཅིག་
 ཏུ་མཛའ་བོ་ལ་ཆགས་པ་མོས་མཛའ་བོ་འགོ་བ་ལ་ཕན་པའི་གོས་འདེབས་
 པ་ཉིད་བྱེད་པ་ཡིས། མཛའ་བོའི་བཟོད་པ་འགོག་བྱེད་པ། འདི་ནི་གོས་བྱེད་

པའི་ཚུལ་ཉིད་ཀྱིས་འགོག་པའོ། །བཅུད་ཅིག་ཅེས་ཁྱོད་དགེས་པའི་ཚིག་བརྗོད་
 པར་འདོད་ཀྱང་། བདག་རང་ཉིད་དགའ་བར་བྱེད་པའི་ཚིག་མ་གཤེགས་
 ཞེས་པ་ཁ་ནས་ནི་བྱུང་བར་གྱུར་ལ། བདག་གིས་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཅེས་པ་རང་
 གིས་མི་འདོད་པའི་དངོས་པོ་གཤེགས་ཤིག་ཅེས་བརྗོད་པ་ལ་འབད་པར་བྱས་
 པས་འབྲས་བུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་གཤེགས་ཞེས་བརྗོད་པ་བསྐྱེད་པ་དེས་འབད་
 པ་དོན་མེད་པར་སོང་བ་ཉི་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བརྗོད་ཚུལ་དེ་ནི་འབད་པས་
 འགོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །འབད་ཀྱང་གཤེགས་ཞེས་བརྗོད་མ་རྣམས་མ་འགོ་
 ཞིག་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །ཁྱོད་ལ་རྟག་ཏུ་མིག་གིས་བལྟ་བར་འདུན་པ་བདག་
 གིས་ཡུན་རིང་ཁྱོད་མ་མཐོང་ན་ལྟ་ཅི་སྟོན། སྐད་ཅིག་ཙམ་དུ་ཁྱོད་ལྟ་བའི་
 གོགས་བྱེད་པའམ་སྒྲིབ་པའི་མིག་གི་རྩི་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡང་ཁྱོ་བའི་མཛའ་
 བ་ལྷགས་དྲག་པོ་བདག་གི་ཁོང་ན་ཡོད་པས། ཁྱོད་ཀྱིས་མཛའ་བ་དེ་ལ་ཁོ་
 པོ་འགོ་བའི་ན་ཞེས་སྟོན་ཤིག་དང་བདག་ནི་དེ་ཡི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པས་
 དེས་ཅི་འདོད་པ་དེ་བདག་གིས་ཀྱང་འདོད་དོ། །གང་ཕྱིར་ཡིད་མཛའ་བ་དྲག་
 པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་མ་དེ་ཡིས་མཛའ་བོའི་བགྱོད་པ་འགོག་པར་བྱེད་
 པའམ། གཞན་དབང་མས་མཛའ་བོ་དེ་ཡི་ཞེས་བྱས་ཀྱང་འདྲ་ལ། རྒྱ་དཔེར་
 རྣམ་དབྱེ་ཡོད་ཚུལ་གྱིས་འགྱུར་སྔ་ཕྱི་ཅུང་མི་འདྲ་བར་བྱུང་ངོ། །གཞན་དབང་
 གི་དོན་འདི་ཉི་བར་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཚིག་སྦྱར་བ་འདི་ནི་གཞན་དབང་
 གི་ཚུལ་གྱིས་འགོག་པའོ། །མགོན་པོ་ཁྱོད་འབྲལ་བ་ཡི་གདུང་བ་བདག་གིས་

བཟོད་པར་བགྱི་བར་འདོད་པས། སྤྲན་གང་གིས་ཁོ་མོའི་མིག་ལ་བསྟོས་པ་
 ཡིས་བདག་ལ་ནི། འདོད་པས་བདག་གི་ཡིད་ལ་བསྟུན་པའི་ཡུལ་ཉིད་དུ་མི་
 མཐོང་བའི་མི་སྤང་བའམ། མཐོང་མིན་གྱི་མིག་སྤྲན་ཞིག་བདག་ལ་སྟུལ་ཅིག་
 དེ་ལྟར་མིན་ན་འདོད་པས་སྒྲགས་བཅའ་ནས་བདག་འགྲུམ་པར་ལྷགས་ཀྱིས་
 བསྟན་པས། བྲལ་བའི་བྱ་རན་གྱིས་གདུང་བས་འཆི་བ་ལས་སྟོག་པར་བྱེད་
 པ་ཡི་འཆོ་བའི་ཐབས་ནི་འདོད་པས་བསྟུན་མི་རྣམས་པའི་སྤྲན་དེ་ལྟ་བུ་རྟོད་པར་
 དཀའ་བ་དག་ཕྱིན་ཅིག་ཅེས་པའི་ངག་ཉི་བར་བཀོད་ནས། རང་གི་བདག་
 པོ་ནི་ཡུལ་གཞན་དུ་འགོ་བ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་འདི་འདྲ་ཐབས་མཁས་
 ཀྱིས་ཉིད་ཀྱིས་འགོག་པར་བརྗོད་དོ། །ཁོ་བོ་ཁྱོད་ཀྱི་ཞལ་ནས་བདག་ལ་མཛའ་
 བས་མ་བསྐྱམ་པའི་ཚིག་བདག་ཡུལ་གཞན་དུ་འགོའི་ཞེས་པ་དེས་པར་བྱུང་།
 བདག་ལ་མཛའ་བ་ཡི་ལྷགས་མིན་པ་སྟོང་རིང་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ནི་ཡུལ་གཞན་
 དུ་མ་ཕྱིན་ན་ཡང་བདག་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་དེ་མཛའ་བ་ཆེར་མེད་པས་སོ། །
 ཞེས་འགོ་ཞེས་པའི་ཚིག་བརྗོད་པ་ཡང་འགོག་ན་དངོས་སུ་འགོ་བ་འགོག་པ་
 སྟོན་ཅི་དགོས་སོ། །མཛའ་བོས་རང་ཉིད་ལ་མཛའ་བ་བདོ་བའམ་རྒྱས་པས་
 མ་བསྐྱམ་པའི་བདག་ཉིད་ལ་ཁྱོ་བས་མཛའ་བོ་ཡི་འགོ་བ་རྩོམ་པ་བསྟོག་པ་
 གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་མཛའ་བོ་ལ་ཁྱོ་བ་ཡི་རྣམས་པས་འགོག་པའོ། །འདིར་མཛའ་
 པོ་རྒྱས་པའི་དབང་གིས་ཁྱོ་བའི་ངག་མ་བསྐྱམ་པར་སྦྱ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་
 མ་ཞེས་སོགས་འབྲུ་མནན་ལུགས་འགའ་འདུག་ཀྱང་དོན་ལ་ཕྱོགས་འདྲ་བས་

མ་བྱིས་སོ། །གང་གི་དྲི་བ་བཟང་པོ་སྣ་ཡི་བྱ་གར་མ་བསྐྱམས་ཤིང་བྱ་མོའི་རྒྱ་བ་
 ལ་ཡང་འདོགས་པར་མ་བྱས། ཆང་ལ་ཡང་མ་བཟང་པར་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་གྱི་
 དག་རྒྱམས་ཁྱོད་གྱི་དཔུང་གིས་བཅོམ་པར་བྱས་པ་རྒྱམས་གྱི་གྲོང་སྟོང་པར་
 སོང་བ་འདི་ཡི་རྩིང་བྱ་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པའི་ཡུངས་སྟོན་པོ་རྒྱམས་བདག་པོ་མེད་
 པས། རང་གར་ཆུད་ཟོས་ཏེ་ཟེགས་པར་གྱུར་ཅས་པས། ཡུངས་གྱི་བདག་
 པོ་ཤི་ཟེན་པ་རྒྱམས་ལ་སྟིང་རྩེར་བཅས་བཞིན་དུ་ཡུངས་དེ་ཡི་འོས་པའི་ལས་
 སྟོམ་པ་སོགས་གསུམ་པོ་ནི་བསྐྱོག་པར་བྱས། བྱ་རན་དུ་འོས་པའི་གནས་སྐབས་
 སྟོན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་སྟིང་རྩེས་འགོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ལ་སྟིང་རྩེ་སྐྱེ་
 ཡུལ་ཡུངས་ལ་བྱས་ནས་དེ་དོན་མེད་དུ་ཟེགས་ཤིང་ཉམས་པ་ལ་སྟིང་རྩེ་འདྲ་
 བས་སོ་ཞེས་བཤད་པ་འདྲ་སྟེ། དགག་བྱ་ཡུངས་གྱི་ལས་གསུམ་བཀག་
 པས་དོན་མེད་དུ་ཡུངས་ཆུད་ཟོས་པ་བརྗོད་པས་དགག་རྒྱན་ཡིན་ལ། ཡུངས་
 གྱི་བདག་པོ་རང་ཉིད་ཡིན་ན་འགྱོད་པ་སྐྱེ་འོས་ཤིང་། འདི་གཞན་གྱིས་བཅོམ་
 ཟེན་པའི་བདག་པོ་མེད་པ་དག་སྟེ་དེ་དག་གི་ཡིན་པས་ཆོག་འདིའི་ཤུགས་
 ལ་སྟིང་རྩེ་སྐྱེ་འོས་པས་སྟིང་རྩེ་དང་བཅས་ཏེ་འགོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཞན་
 ཁས་དྲག་སྟོབས་ལྡན་དག་གིས་པ་རོལ་འཛུམས་པའི་ལས་འཛུམས་པ་མེད་པར་
 བྱེད་པ་ལ། གྱི་རྒྱུད་ད་ལྟ་ཁྱོད་སྟོབས་དང་དཔུང་དུ་ལྡན་པས་གཞན་ལ་གཞོད་
 པ་ཆེན་པོ་འཛུམས་མེད་དུ་བྱས་པའི་རྒྱུ་སྟོན་མི་བཟང་པ་རྒྱམས་ཆོ་ཕྱི་མར་ཁྱོད་
 རང་ཉིད་གྱི་ཁུར་དུ་ལུང་བར་འགྱུར་བས། ད་ལྟ་ནས་བཀག་ཡོད་པར་གྱིས་ལ་

སྟིག་པའི་ལས་འདི་ལྟ་བུ་བྱོངས་ཤིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སྟིང་རྩེའི་སྟོན་པ་འགོག་
 པ་ཡིན་ནོ། །འདིས་བདག་ལ་གཞོད་པ་ཆེན་པོ་མང་དུ་བྱས་ལ་ལྷག་གིས་གཞུ་
 བ་ཅོམ་གྱི་སྟིག་བསྐྱེད་ལ་སྟིང་རྩེ་མི་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟིང་རྩེ་ཉིད་འགོག་
 པའོ། །དེ་སོགས་ཆོག་རྒྱམས་ལ་ཉམས་གྱི་རྒྱམ་དབྱེ་དུ་མ་ཡོད་པའི་སྟོན་པ་
 དབྱེ་བ་བྱས་ན་མཐའ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཁོར་བསགས་པ་སོགས་རང་ལ་
 ཉེ་བར་མཁོ་བའི་དོན་ནི་འགའ་ཡང་ཆོགས་པར་ཏེ་བསགས་པར་མ་བྱས་ལ།
 རྟོག་གི་བརྗོད་སྟོན་སོགས་རིག་པ་འགའ་ཡང་བརྩོན་པས་མ་བསྐྱབས་པ་འམ་
 མ་བསྐྱབས་པ་དང་། ཡང་ན་དབང་དུ་བྱེད་པ་དང་མཁའ་སྤྱིར་གི་སྟགས་སོགས་
 རིག་པ་འགའ་ཡང་མ་བསྐྱབས་ཤིང་ཞེས་བཤད་གྱུར་རུང་རོ། །དཀའ་བྱུང་
 དང་བརྟུལ་ཞུགས་གྱི་ཡོན་ཏན་འགའ་ཡང་མ་བསགས་པར། བ་ཆོད་མཐའ་
 དག་སོང་བར་གྱུར་ཏེ་ཞེས། གང་ཕྱིར་འདིར་ནི་ཆོ་བཟད་དེ་སོང་བས་དོན་སྐྱབ་
 པ་ལ་སོགས་པ་འགོག་པ་ནི། དགག་པ་བརྗོད་པ་འདིའི་ཤུགས་གྱིས་འགྱོད་
 པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་འགྱོད་པས་འགོག་པའོ། །ཅི་ནམ་མཁའི་
 རོས་ན་དཀར་པོའི་མདོག་ཅན་ལྡང་ཐབས་སུ་བསྐྱོད་པ་འདི་ནི་སྟོན་གྱི་ཚུ་འཛིན་
 ནམ། ཡང་ན་རང་པའི་ཆོགས་སམ་ཅི་ཞིག་ཅེས་ཐེ་ཆོམ་པ་ལ་རྩི་ཞིག་ན་སྐྱ་
 བི་རྒྱུད་གྱི་སྐྱ་འདྲ་བ་ཞིག་ཐོས་པས། དེ་ནི་ཚུ་འཛིན་མིན་པ་དང་རང་
 པ་ཡིན་པར་ཤེས་སོ། །རྒྱུད་གྱི་སྐྱ་འདྲ་བའི་ཆོས་འདི་ནི་རང་པ་ལ་ཡོད་
 ཅིང་། གཞན་སྟོན་གྱི་རིགས་ལ་མ་རིག་བའམ་མེད་པས། གང་ཞིག་སྟོན་ཡིན་

ནམ་སྐྱམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་སྒྲིག་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཉིད་འགོག་པའོ། །
 འདི་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་གྱིས་རང་པ་བཟུང་སྟེ་དེས་རྒྱུ་པར་གསེར་
 དངུལ་གྱི་གདུ་བྱ་བྱས་པས་དེ་དག་ལ་གཞན་གྱིས་མི་འཆོ་ཞིང་རང་ཡུལ་གྱི་
 མཆོ་རུ་འདུ་ཞིང་མཛེས་པ་ཡིན་པས་དེ་འདྲའི་རྒྱུ་པར་གདུབ་གྱི་སྒྲ་ཐོས་པས་ཞེས་
 བོད་འགྲེལ་པལ་ཆེར་རུ་བཤད་ཀྱང་མི་ལེགས་ཏེ། སྤྱིར་རང་པ་ཡིན་ཆད་ལ་
 རྒྱུ་པར་གདུབ་ཡོད་པར་མ་དེས་པ་དང་། རྒྱུ་པར་གདུབ་གྱི་སྒྲ་ཐོས་ཀྱང་རང་པར་
 མ་དེས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཁ་ཅིག་གིས་རང་པ་དེ་བཟུང་ལ་རྒྱུ་པར་གདུབ་བྱས་པ་
 ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་དེ་ལ་སྒྲ་གྲགས་པའི་དེས་པ་མེད་པ་དང་། བྱད་པར་སྒྲིན་
 དང་རང་པ་གང་ཡིན་ཆ་མ་བྱེད་པའི་བར་ཐག་ཡོད་བཞིན་རང་པའི་རྒྱུ་པར་གདུབ་
 གྱི་སྒྲ་གསལ་པོར་ཐོས་པ་མི་སྤྲིད་པ་སོགས་འབྲེལ་མི་འགྲིགས་པའི་ངག་གོ། །
 དེས་དོན། འདོད་འཛོར་རྒྱུ་པར་གདུབ་གྱི་མིང་ལ་ཉི་མ་ཀུལ་དང་པ་ལྟན་པ་
 ཞེས་འབོད་པ་རྒྱུ་པར་གདུབ་གྱི་སྒྲ་རང་པའི་སྒྲ་དང་ཆ་འདྲ་བའི་དོན་ཡིན་གྱི།
 རྒྱུ་པར་གདུབ་ལ་རང་པའི་གཟུགས་བཀོད་པ་སོགས་གྱིས་རང་པ་ལྟན་པར་བརྟེན་
 པ་མིན་ལ། རྒྱུ་པར་གདུབ་གྱི་དེས་མིང་ལྷ་པུ་ར་ཞེས་པ་ལྷ་དམན་པ་པུ་ར་གང་
 བའི་དོན་རུ་བཤད་དོ། །དེས་ན་རང་པའི་སྒྲ་དེ་གསེར་གྱི་རྒྱུ་པར་གདུབ་འབྲེལ་
 བའི་སྒྲ་དང་ཆ་འདྲ་བ་ཡིན་པས་དེ་འདྲའི་རང་པའི་སྒྲ་ཐོས་པ་ལས་རང་པ་ཉིད་
 རུ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཞུང་འདིའི་ལེའུ་གསུམ་པར་བཞད་གྱི་ཐེས་མཆུངས་
 རྒྱ་ལྟན་དེ་ལ་ཆུང་ཅན་ཞེས་དེ་ལ་གཡེར་གྱི་སྒྲ་བཞད་གྱི་སྒྲ་དང་འདྲ་བར་བཤད་

པ་བཞིན་ནོ། །འདི་ལྟར་གདོང་དང་སྒྲ་བཙོས་མཐུན་པའི་ངག་གིས་སྒྱུར་བ་
 ན་གདོང་ཡིད་དགའ་བའི་སིམ་བྱེད་གྱི་བདུད་ཚིའི་བདག་ཉིད་དང་། རྒྱ་བ་
 བེ་བདུད་ཚིའི་བདག་ཉིད་གྱི་བསལ་ཟེར་ལྟན་པའོ། །གདོང་གིས་བསྐྱེད་མཛེས་
 པ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། རྒྱ་བས་བསྐྱེད་ཟུམ་པར་བྱེད་པས་ན་དེ་གཉིས་
 ཀ་ཡང་བསྐྱེད་ལ་སྤང་བ་ཡིན་ཞིང་། སྐྱམ་པའི་རྒྱ་ར་གེ་ཞེས་པའི་རྒྱ་ར་གེའི་སྒྲ་
 མིག་འབྲས་དང་སྒྲར་མ་ལ་འཇུག་པས། གདོང་གི་དབང་རུ་བྱས་ན་སྐྱམ་
 པའི་མིག་འབྲས་ཏེ། མིག་གི་རྒྱལ་མོ་དང་ལྟན་པ་དང་། རྒྱ་བ་ལ་འོད་མདངས་
 སྐྱམ་པའི་སྒྲར་མ་ཅན་ཞེས་སོ། །

འདིར་སྒྲར་འབྲས་ཅན་ཞེས་སྒྲ་བསྐྱེད་ནས་སྤང་བ་སྒྱུར་བ་ལྟར་ན། སྒྲ་སྒྱུར་
 ཞིག་པས་རྒྱ་སྒྲ་དེ་སོར་བཞག་བྱས་ན་ལེགས་ཞེས་བཤད། དེ་ལྟར་སྒྲ་དང་དོན་
 གྱི་སྒྲོ་ནས་གདོང་དང་རྒྱ་བ་ཙོས་འདྲ་བར་སྒྱུར་བར་བྱས་ནས། བྱོད་གདོང་
 རྒྱ་བ་འདི་ཡོད་བཞིན། རྒྱ་བ་གཞན་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། །ཞེས་པལ་པའི་རྒྱ་
 བའམ་བཏགས་པའི་རྒྱ་བ་གདོང་ལ་བརྟེན་བའམ་ཡོད་པ། གཙོ་བོ་རྒྱ་བ་དེས་
 དེ་དང་མཆུངས་པའི་ཡོན་ཏན་བདུད་ཚིའི་བདག་ཉིད་སོགས་གསུམ་པོ་བསྟན་
 བར་བྱས་ནས་གཙོ་བོའི་རྒྱ་བ་ལ་དེས་ཅི་བྱ་ཞེས་དགོས་པ་མེད་པར་བརྟེན་
 དེ། འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡི་ངག་གི་རྣམ་པ་ནི་དེ་ལྟར་པན་ཚུན་སྒྱུར་བས་འགོག་
 པའོ། །གཞན་གྱི་སྟེ་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་མནན་ཡང་ད་དུང་རྒྱལ་པོ་བྱོད་
 གྱི་ནི་གཞན་རྣམ་པར་གཞོན་འདོད་གྱི་བསམ་པ་འདི་ལ་ཆོམ་པ་བྱུང་བཤད་མེད་

པ་མཚར་ཤོ། །ཡང་ན་ངོ་ཅི་མཚར་ཏེ་སྤྲེག་ཟེ་མེ་འབར་བ་ལ་གིང་ཅི་ཙམ་བསྟན་
 གྲང་ཚིམ་པ་དག་གིས་ནི་ནམ་ཞིག་མཐོང་སྟེ་མ་མཐོང་བ་དེ་ནི་དེའི་ཚིམ་ཉིད་
 ཡིན་པས་མཚར་དུ་མེད་དོ། །གང་ཕྱིར་སྐྱབས་འདིར་ནི་དོན་གཞན་མེ་འབར་
 བ་ལ་ཚིམ་པ་མེད་པ་དག །རྒྱལ་པོའི་རྣམ་པར་གཞོན་པ་ཚིམ་པ་མེད་པ་དེ་
 ཡི་ཚིམ་མཚུངས་སུ་བསྟན་པར་བྱས་ནས། ཚིམ་པ་མེད་པ་ལ་ཡ་མཚན་དུ་
 རྩོམ་པ་འཇམ། འཛིན་པ་འགོག་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་དོན་གཞན་བཀོད་པས་
 འགོག་པ་འོ། །འདི་ནི་བདག་ཅག་ལ་སྒྱིན་པ་པོ་ཞེས་སུ་ནམ་ཡང་ནི། མི་ཡི་
 དབང་པོ་བྱོད་ལ་མི་བསྟོད་དེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་སྤྲོད་མོ་པས་བྱོད་གྱི་
 རོར་རྣམས་མཐོང་བ་ཙམ་ནས་འདི་གཞན་གྱི་ཡིན་ནོ་སྟེ་མ་དུ་མི་སེམས་པར་
 རང་གི་རོར་ཉིད་དུ་བསམས་ནས་ལེན་པས་སོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་རྒྱ་མཚན་
 གྱི་སྟོན་པས་འགོག་པ་ནི། རྒྱ་མཚན་ནམ་རྒྱས་འགོག་པ་ཞེས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་
 རོ་སྟེ་ལྷག་བཅས་ཀྱི་ཚིག་སྟེ་འོག་མ་དང་མཚམས་སྒྱུར་བའི་སྟེང་དུ་བཀོད་
 པ་ཙམ་མོ། །

གསུམ་པ་མཇུག་སྟེད་ནི། འདིར་དཔེར་བརྗོད་པའི་ཕྱོགས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་
 དགག་པའི་རྒྱན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའམ་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་གཞན་པ་མཐའ་
 མེད་པ་དག་གྲང་འདིས་མཚོན་ནས་སྟོས་དཔག་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་འོ། །
 བདུན་པ་དོན་གཞན་བཀོད་པའི་རྒྱན་བཤད་པ་ལ། རོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་།
 དབྱེ་བ་དཔེས་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ། གང་ཞིག་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དངོས་

པོ་འགའ་ཞིག་སྟོན་དུ་བཀོད་ནས། རྩ་མ་དེ་ཡི་སྐྱབ་བྱེད་བྱས་པ་ཙན་དུ་གྱུར་
 པ་ཡི་དངོས་པོ་གཞན་དག་རྗེས་སུ་འགོད་པ་དེ་ནི་དོན་གཞན་བཀོད་པ་ཡི་རྒྱན་
 ཡིན་པར་སྟོས་རབ་ཏུ་གཤིས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ། གྱུན་ཏུ་བྱུང་པའི་
 དོན་གཞན་བཀོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱར་ཏེ་བྱུང་པར་ལ་གནས་པའི་དོན་
 གཞན་བཀོད་པ་དང་། སྐྱར་བ་ཙན་དང་། འགལ་བ་ཙན་དང་། མི་འོས་
 བར་བྱེད་པ་དང་། འོས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དང་། འོས་དང་མི་འོས་
 པ་གཉིས་ལྟན་དང་། དེ་ལས་གོ་རིམ་བསྐྱོག་པ་མི་འོས་གིང་འོས་པའི་དོན་
 གཞན་བཀོད་པ་སྟེ་རྣམ་གྲངས་བརྒྱད་ཡོད་པ་འོ། །རྒྱན་འདི་ཡི་དབྱེ་བ་བརྒྱད་
 པོ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་རྣམས་ནི་དག་གི་སྒྱུར་བ་རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་མཚོན་
 པ་སྟེ་གསལ་བར་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། གོང་བསྟན་འདི་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གསལ་
 བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དཔེར་བརྗོད་ཀྱི་ཐེང་བ་བསྟན་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། དང་པོ་གྱུན་ཏུ་བྱུང་པའི་དོན་གཞན་བཀོད་པ་ནི།
 ལེགས་ལྟན་ཞེས་ལེགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྟན་ཞིང་འགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་མིག་
 ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ཉི་མ་དང་སྐྱབ་པ་ཡང་བྱུང་པར་གྱུར་པ་ཉིད་ལ་ལྟོས་ཞེས་བསྐྱབ་
 བྱའོ། །དེའི་སྐྱབ་བྱེད་ནི་ཉི་མ་སྐྱབ་པ་འདི་ལྟར་གཟི་བརྗིད་ཆེ་ཞིང་འདི་ལྟར་
 མཐུ་ཆེ་བ་ཡིན་མོད་གྱི། འདུས་བྱས་ཡིན་པས་ན་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཚིམ་རྣམས་
 ཏྲག་ཏུ་རང་ཚུལ་གཅིག་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་པར་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ངེས་པ་

འདི་ལ་ནི་སྤྱི་ཡིས་འགོངས་པ་འཇམ་འདའ་བར་བྱེད་དེ་བྱེད་མི་རྣམས་སོ། །ཞེས་
སྐྱབ་བྱེད་མི་རྟག་པའི་ངེས་པ་དེ་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པའི་ཕྱིར་
ཀྱན་ལ་བྱབ་ཆེ་བ་བཞོད་པའོ། །བྱད་པར་ལ་གནས་པའི་དོན་གཞན་བཞོད་
པ་ནི། རྒྱ་འཛིན་འདི་དག་ནི་ལུས་ཅན་གྱི་ཚ་བས་གདུང་བ་ཡོངས་སྤྱི་འཕྲོག་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་མ་ཟད་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་
བདག་ཉིད་ཐོབ་པར་འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་འདི་དག་ཀྱང་གཞན་གྱི་སྤྲུག་
བསྐྱལ་ཞི་བའི་སྤྲད་དུ་དེ་ལྟར་གྲགས་པའོ། །ཞེས་ས་ཡིས་གཞི་བརྟེན། མེས་
སྒྲིབ། རྒྱུད་གིས་འཕེལ། རྒྱ་ལ་སྤྲད་པའི་སྒྲོ་ནས་འབྱུང་བ་རྣམས་འཛིག་རྟེན་
ཡོངས་ཀྱི་ཉིར་འཆོར་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དངོས་པོ་སོ་སོའི་བྱད་པར་
ལ་གནས་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །འདི་ལ། བདག་ཐོབ་མིན་ནམ་ཆེན་པོ་རྣམས། །
གཞན་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱལ་ཞི་སྤྲད་དུ་འོ། །ཞེས་པའི་འབྱུར་ལྟར་ན་བཤད་ཚུལ་ཅུང་
མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཐོབ་པར་སྒྲུང་ངོ། །ནང་བཅུད་ལ་བཤད་ན། བདག་ཉིད་ཆེན་
པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཐོབ་
པ་ནི་གཞན་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱལ་ཞི་བའི་སྤྲད་དུ་ཡིན་པས། གཞན་ལ་
ཕན་པར་བྱེད་པ་ནི་སྒྲིབ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་གཞན་དུ་མའང་ཡོད་དོ་ཞེས། གཞན་
ལ་ཕན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་ལ་གནས་པའི་དོན་བརྟེན་པར་བྱས་
ཀྱང་བྱད་པར་ལ་གནས་པའི་དོན་གཞན་བཞོད་པ་ཡིན་པས་དོན་ལ་བྱད་མེད་
དོ། །སྐྱར་བའི་དོན་གཞན་བཞོད་པ་ནི། ལྷོ་ཕྱོགས་མ་ལ་ཡ་ཡི་རྒྱུད་གིས་ནི་

འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་དགའ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཅེས་པ་བསྐྱབ་བྱའོ། །དེ་ཡི་
སྐྱབ་བྱེད་གྱི་དོན་གཞན་ནི། དུ་གླི་རྒྱ་དང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ཀྱན་
གྱི་སྒྲིང་དུ་སྤྲུག་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེས་དུ་གླི་རྒྱ་ཞེས་པ་དོན་མང་པོ་ལ་འཇུག་
ཀྱང་། སྐབས་འདིར་དུ་གླི་ཆ་ཞེས་མཁས་ཤིང་དངས་ལ་གཡོ་སྐྱེ་མེད་པ་ལ་
འཇུག་ཅིང་། དེ་ལ་རྒྱུན་རྒྱ་ལྟ་སྤྱར་བས་དེ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་པར་འབྱུར་བས་
མཐོང་མན་མེད་པར་སྒྲོམས་པའི་དྲང་པོ་ལས་བྱུང་བ་ནི་ཀྱན་དང་མཐུན་པར་
འཇུག་པའི་དོན་གྱིས། ཀྱན་དང་མཐུན་པར་འཇུག་པ་དང་ཡང་དག་པར་
ལྷན་པ་འདི་ཀྱན་གྱི་སྒྲིང་སྤྲུག་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་པའི་དོན་དང་། ཡང་དུ་གླི་ཆ་
ལྷོ་ཕྱོགས་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་དོན་ལ་རྒྱ་ལྟ་སྤྱར་བས། ལྷོ་ལས་བྱུང་དང་
ཡང་དག་ལྷན། ཞེས་ལྷོ་ན་སྒྲོན་སྒྲོས་གྱི་ནགས་ཆལ་ཡོད་པས་དེ་ལས་བྱུང་
བའི་དྲི་ཞིམ་པོ་དང་ལྷན་པས་ཀྱན་གྱི་སྒྲིང་དུ་སྤྲུག་པ་དང་དོན་གཉིས་པོ་དེ་སྐྱ་
གཅིག་པོ་དེས་སྐྱར་ནས་བཟུང་བས་སྐྱ་གཅིག་ལ་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་དོན་གཉིས་སྐྱར་
དུ་ཡོད་པས་སྐྱར་བའི་དོན་གཞན་བཞོད་པར་བརྟེན་དོ། །གཞན་དུ་གླི་ཆ་འི་
སྐྱ་གཡས་སོགས་ལ་འཇུག་ཀྱང་། དེ་དག་སྐབས་འདིའི་དོན་མིན་ནོ། །འགལ་
བ་ཅན་གྱི་དོན་གཞན་བཞོད་པ་ནི། མཆོན་མོར་བྱེད་པ་སྐྱབ་པ་འདི། ནག་པོ་
ར་མེའི་དྲི་མ་དང་ལྷན་ཡང་འགོ་བ་རྣམས་དགའ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས། དྲི་
མ་ཅན་གྱིས་དགའ་བ་སྐྱེད་པ་འགལ་བ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་བ་དེ་བསྐྱབ་བྱའོ། །སྐྱབ་
བྱེད་གཉིས་སྐྱེས་ཞེས་པ་བྲམ་ཟེ་དག་གི་དབང་པོ་སྟེ་སྐྱབ་དཔོན་རྣམས་ཆགས་

སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་དང་ལྷན་ཡང་རིག་བྱེད་ལ་མཁས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་གཞན་
 སྒྲོབ་མ་རྣམས་རྗེས་སུ་འཛོལ་པར་བྱས་སོ། །འདི་དོན་གཞན་བཀོད་པའི་དཔེ་
 དང་སྒྲིབ་འདྲ་ཡང་དཔེ་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་མིན་པར་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་
 དུ་འགྱུར་བའི་བྱེད་པར་རོ། །མི་འོས་པའི་དོན་གཞན་བཀོད་པ་ནི། ཡིད་འོང་
 སྒྲུང་ཅི་འབྲུང་པའི་མགྲིན་པ་གང་ཞིག་དབྱངས་སྟན་པ་འབྲུང་བའི་གནས་དེ་
 ལས་བྱུང་བ་བྱང་བའི་སྒྲུབ་ཀྱང་ན་བར་གདུག་ཅིང་རྩལ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་
 བ་ནི་མི་འོས་པའོ། །དེ་ལྟར་མི་འོས་ན་ཡང་དེ་འདྲ་མིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི། འདོད་
 པ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིག་པའམ་ཉེས་པ་ནི་ཚུལ་འདི་འདྲ་བར་བྱིན་ཅི་ལོག་
 ཅིག་གོ་ཞེས་སོ། །འོས་པའི་དོན་གཞན་བཀོད་པ་ནི། ཚུ་སྒྲིམ་པ་དམར་
 བོའི་འདབ་མའི་མལ་སྟན་འདིས་བདག་གི་ལུས་འདི་ཆགས་པས་གདུང་ནས་
 གྲེག་པར་བྱེད་དོ། །འདིར་པདྨ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཡིན་ལ། ཆགས་པ་ནི་ཡུལ་
 ཡིད་འོང་ལས་སྒྲུབ་པའི་བྱིར་དང་ཆགས་པས་དྲོད་འབར་བ་དང་སེམས་གདུང་
 པར་བྱེད་པའི་བྱིར་འོས་པའོ། །དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་གྲེག་པར་བྱེད་པའི་བདག་ཉིད་
 གྲེག་ཟེ་མེ་དང་། ཆགས་པ་སྒྲེད་པའི་རིག་འཇམ་པདྨ་འདི་གཉིས་གདུང་བའི་
 བྱ་བ་བྱེད་པར་འདྲ་བས་ན་པདྨ་འི་མལ་སྟན་ལས་སྒྲིམ་པའི་ཆགས་པ་དེས་
 གདུང་ཞིང་གྲེག་པར་བྱེད་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་རིགས་སོ། །འདི་ལ་
 པདྨ་འི་མལ་སྟན་གྱིས་ལུས་གདུང་བ་བསྒྲུབ་བྱ། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་པདྨ་ནི་མདོག་
 དམར་བས་མེ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་པས་གདུང་རིགས་ཞེས་སྟེ་འགྲེལ་རྣམས་སུ་

སྒྲུང་། དེ་ནི་ཚིག་གི་ཉམས་འགྱུར་གྱིས་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་སྒྲོ་བདགས་པ་ཙམ་ལས་
 དངོས་དོན་སྒྲུབ་བྱས་ཅི་མི་སྒྲུང་རོ། །དོན་ལ་པདྨ་འི་མལ་སྟན་ལ་བརྟེན་ནས་
 དགའ་མའི་ལུས་རིག་འཇམ་གྱི་རྣམ་པ་དཔན་ནས་ཆགས་པས་གདུང་བ་འབར་
 བ་བརྗོད་བྱར་བྱས་ནས་འོས་པར་བསྒྲུབ་པའོ། །འོས་གིང་མི་འོས་པའི་དོན་
 གཞན་བཀོད་པ་ནི། བསེལ་ཟེར་ཙན་གྱིས་བདག་གི་སེམས་གདུང་ཞིང་རྣལ་
 གནས་ལས་ཉམས་པར་བྱེད་དུ་ཚུག་མོད། དཔྱིད་ཀྱི་དུས་ཡིད་འོང་དག་པ་
 འདིས་བདག་ཅི་ལ་གདུང་སྟེ་འདི་ནི་མི་འོས་སོ། །ཅིའི་བྱིར་ན་ནག་པོ་ར་རིའི་
 གྲི་མ་ཡོད་པ་རི་བོང་ཙན་གྱིས་སྒྲོད་པའི་ལས་གང་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུ་དཔྱིད་ཡོངས་
 སུ་དག་པས་སྒྲོད་མི་འོས་པ་མིན་ནམ་ཞེས་སོ། །མི་འོས་གིང་འོས་པའི་དོན་
 གཞན་བཀོད་པ་ནི། མེ་ཏོག་ཀྱུ་མུ་ད་ལྷན་པའི་ཚལ་འདི་ཡང་ཆགས་པའི་མེ་སྐར་
 བའི་རྒྱར་གྱུར་ནས་བདག་གྲེག་པར་བྱེད་ན། པདྨ་འི་འབྲུང་གནས་ཏེ་པདྨ་མང་
 བོ་ཡོད་པའི་ཚལ་དེས་ནི་དེ་ལྟར་ཅིས་མི་བྱེད་ཅིས་པ་བསྒྲུབ་བྱ་དང་། དེའི་སྒྲུབ་
 བྱེད་ནི་བསེལ་བྱེད་སྒྲུབ་པས་བཟུང་བ་ཀྱུ་མུ་ད་རྣམས་རྩལ་ཅིང་གདུང་བ་བསྒྲེད་
 པས་ན། ཉེ་མས་རྗེས་སུ་བཟུང་བ་པདྨ་འི་ཚལ་རྣམས་ནི་འཇམ་པར་མི་འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་ཚིག་གི་ཉམས་འགྱུར་མཚར་བོར་བརྗོད་པའོ། །

བརྒྱད་པ་ལྟོག་པ་ཙན་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ་ལ། རྒྱན་གྱི་རོ་བོ་དོས་བཟུང་། དེའི་
 དབྱེ་བ་རྣམས་དཔེ་བརྗོད་ཀྱིས་བསྟན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ། མཚུངས་པར་
 བརྗོད་པའི་སྒྲུབ་དངོས་སུ་འཇུག་པའམ། མཚུངས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲུབ་དངོས་སུ་མེད་

ཀྱང་དོན་ནམ་ཤུགས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ཡིས་དངོས་པོ་གཉིས་ནི་མཚུངས་པར་
 གྱུར་པ་གཞིར་བཞག་ནས། སྒྲུང་ཡང་དེ་གཉིས་པོ་ཡི་དབྱེ་བ་བརྗོད་པ་གང་
 ཡིན་པའི་ངག་སྒྱུར་དེ་ནི་དེ་གཉིས་སོ་སོར་འབྱེད་ཅིང་ཕྱོག་པས་ན་ཕྱོག་པ་
 ཅན་ཞེས་པའི་རྒྱན་དུ་བརྗོད་དོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་དཔེས་བརྗོད་པ་ལ་གཞུང་འདིར་གསུངས་པའི་དཔེ་བརྗོད་
 བཅུ་ཡོད་པ་དེ་དག་སྒྱུ་རིགས་ནས་བཞིར་འདུས་ཏེ། སྒྲས་ཟེན་མཚུངས་པའི་
 ཕྱོག་པ་ཅན། མཚུངས་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱོག་པ་ཅན། འབྱེད་བྱེད་མཚུངས་
 པའི་ཕྱོག་པ་ཅན། རིགས་མཐུན་འབྱེད་པའི་ཕྱོག་པ་ཅན་དང་བཞི་ལས།
 དང་པོ། སྒྲས་ཟེན་མཚུངས་པའི་ཕྱོག་པ་ཅན་གྱི་བྱེ་བྲག་གཅིག་གི་ཕྱོག་པ་
 ཅན་ནི། རྒྱལ་པོ་ཕྲ་མ་སོགས་ཀྱིས་མི་གཡོ་བས་བརྟན་པ་དང་། རྒྱ་མཚོ་ནི་
 འདོམ་བཅུ་གཉིས་མན་ཆད་མི་གཡོ་བས་བརྟན་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ལས་འདོམ་
 བརྟན་མན་ཆད་མི་གཡོ་བར་བཤད། རྒྱལ་པོ་སློ་ཁོག་ཡངས་ལ་ཆེ་བའམ་
 མངའ་ཐང་ཆེ་བ་དང་། རྒྱ་མཚོ་ཐ་གྲུ་ཡངས་པའི་རྒྱ་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་
 པ་དང་། ལྷ་བ་རྩ་ཞེས་ལན་ལྟེ་རོ་དང་མཛེས་པ་ལ་འཕུག་པས། རྒྱལ་པོ་
 མཛེས་པ་དང་། རྒྱ་མཚོ་ལན་ལྟེ་རོ་དང་ལྷན་པ་སྒྲ་ཡི་སྒོ་ནས་སྒྱུར། སོགས་
 སྒྲས་གཞན་ཡང་རྒྱལ་པོ་དང་རྒྱ་མཚོ་རིན་པོ་ཆའི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པ་དང་
 རྟོག་ཆགས་མང་པོའི་རྟེན་གནས་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་
 ཁྱོད་དང་རྒྱ་མཚོ་མཚུངས་ཞེས་དེ་གཉིས་མཚུངས་རྒྱལ་སྒྲས་དངོས་སུ་ཟེན་

པར་བྱས་ནས་འབྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཕྱོག་པ་ཐ་དང་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་ནི་
 སྒྲེས་བུ་མཚོག་གི་ལུས་ཡན་ལག་དང་དབང་པོ་ལྷན་པ་འདི་འདྲ་བ་ཉིད་ཀྱིས་
 སོ། །འདིར་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཅིག་ལ་གནས་པའི་ཆོས་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི།
 ཅིག་ཤོས་ལ་དེ་མེད་པའི་བྱེད་པར་གཤེས་ནས་གཉིས་ཀ་ལ་གནས་པའི་ཆོས་
 ཐ་དད་མི་འདྲ་བ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། དཔེ་བརྗོད་འདི་ནི་གཅིག་
 གི་ཕྱོག་པ་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །གཅིག་གི་ཕྱོག་པ་ཅན་སོགས་པ་ལ་ཆེར་སྒྱུར་ན་
 རྒྱན་འདྲ་ཡང་འབྱེད་བྱེད་གཉིས་པོ་མཚུངས་པ་གོ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་པས་སྒྱུར་
 བ་ཤུགས་ལས་གྲུབ་མོད། དེ་གཉིས་འབྱེད་པའི་ཕྱོག་པ་བརྗོད་པ་བརྗོད་
 བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་སྒྱུར་རྒྱན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །རྒྱ་ཡི་ཡུང་པོ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་
 པོ་དག་དང་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་མཚམས་ལས་མི་འདའ་བ་དང་ཟབ་པ་སྟེ། ཞེས་
 རྒྱལ་པོ་ལུགས་ཀྱི་མཚམས་ལས་དང་། རྒྱ་མཚོ་ཡུལ་དང་དུས་ཀྱི་རྒྱབས་ཀྱི་
 མཚམས་ལས་མི་འདའ་བ་དང་། རྒྱལ་པོ་སློ་ཟབ་པ་དང་། རྒྱ་མཚོ་གཏིང་
 ཟབ་པས་དངོས་པོ་དེ་གཉིས་མཚུངས་པ་ཡིན་པ་ལས། འབྱེད་བྱེད་ཐ་དད་
 དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ནི། རྒྱ་མཚོ་འདི་ནི་མིག་སྒྲན་དང་མཚུངས་པར་ནག་ལ།
 རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ནི་གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་ནོ། །ཞེས་གང་ཕྱིར་འདིར་ནི་རྒྱལ་པོ་
 དང་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ཀ་ཡི་སྟངས་གི་སོ་སོར་འབྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནག་པོ་དང་།
 སེར་པོ་དག་ནི་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ་འདི་ནི་གཉིས་ཀའི་ཕྱོག་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་
 སྟེ། གཅིག་དང་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོག་པ་བརྗོད་པ་ནི་འག་མ་རྣམས་ལ་བྱེད་

དུ་འཇུག་གོ། རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་དང་རྒྱུ་མཚོ་གཉིས་ཀ་དུ་བླ་རྩེ་ཞེས་པ་བསྐྱོག་དཀའ་
 བ་དང་གྲོང་ལའོར། མ་རྩུ་ས་དུ་སྤྱིང་སྤྱོད་བས་ཆེན་པོ་དང་། སེམས་ཅན་ཆེན་པོ་
 རྟེ་ཆུ་སྤྱིན་སོགས་ལུས་ཆེ་བ། ཏེ་ཇ་གཟི་བརྟེན་དང་མེ་ལ་འཇུག་པས་སྐྱབས་
 འདིར་རྟ་གདོང་གི་མེའོ། ཏེ་ལྟར་སྐྱུ་དེ་དག་དེ་རེས་དོན་གཉིས་དེ་མཚོན་པ་
 ལས་སྐྱ་མ་རྒྱལ་པོ་འི་ཆོས་དང་། བྱི་མ་རྒྱུ་མཚོ་འི་ཆོས་སུ་བྱས་ཏེ་ཆོག་གི་སྐྱར་
 བཤོ་ནས་དེ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་མཆུངས་པར་བྱས་ཏེ། ཆོས་དེ་རྣམས་དང་བཅས་
 བར་གྱུར་པ་ལས། འོན་ཀྱང་ཆོས་འདི་ཡིས་བྱེད་གཉིས་ཐ་དད་དེ། གང་ཞེ་
 བ། རྒྱུ་མཚོ་དེ་ནི་ཆུ་ཡི་བདག་པོ་སེམས་མེད་བཅའ་པོའི་རང་བཞིན་དང་།
 རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ནི་སེམས་ལྟན་མཁས་པའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་སོ། །ཞེས་པ་
 འདི་ནི་སྐྱར་བའི་ཆུ་ལ་དང་ལྟན་བྱིར་སྐྱར་བ་ཡི་ལྷོག་པ་ཅན་ཞེས་གསུང་བར་
 མཛོད་ཅིག་ འོ་ན་གོང་འོག་གི་དེ་རྣམས་ཀྱང་སྐྱར་བ་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་རམ་
 ཞེན། འདིར་དེ་གཉིས་དོན་གྱིས་མཆུངས་པ་རྟོགས་བྱེད་གྱི་ཆོག་མེད་པར་
 སྐྱུ་ཙམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་མཆུངས་པར་སྐྱར་ཏེ་སྐྱར་ཐ་དད་དུ་བྱས་པའི་བྱིར་སྐྱར་
 བའི་མིང་སྐར་དུ་ཐོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་གྱི་མཆུངས་ཆོས་མེད་པའི་དངོས་
 པོ་གཉིས་ལའང་ཆོག་གི་སྐྱར་ནས་དབྱེ་བ་བྱས་ན་ཆུ་ལ་འདི་འདྲར་འགྱུར་རོ། །
 དེས་ན་རྒྱུ་འདིའི་སྐྱར་ཆུ་ལ་ཆོག་འབའ་ཞིག་གིས་སྐྱར་བ་ཞིག་དགོས་ཏེ་གཞན་
 དང་གཞན་རྣམས་དང་བྱེད་པར་མི་བྱེད་དོ། །འགོག་པ་ཅན་དང་གཏན་ཆོགས་
 ཅན། གཉིས་པོ་དེ་ཡང་བསྟན་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་ནས་དེ་གཉིས་གྱི་

དཔེར་བཤེད་པ། དུས་ཀྱི་རྒྱབས་འབྱུང་བ་དང་དམ་པའི་སྤྱོད་པའི་ལུགས་
 དང་ལྟན་ཞིང་གཏིང་མི་གཡོ་བས་བརྟན་པ་དང་། རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཡིན་
 མོད་ཀྱང་། བ་ཚུ་སོགས་ཀྱི་དྲི་མ་དང་ལྟན་པ་ཆུ་སྤྱིན་སོགས་སྟོག་ཆགས་གདུག་
 པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་རྒྱུ་མཚོ་དེ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་འགྲན་ལྗེར་འགྱུར་པ་
 མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དགག་པའི་ཆུ་ལ་གྱིས་དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་བཤེད་པ་འདི་ནི་
 འགོག་པའི་ལྷོག་པ་ཅན་ནོ། ཏེ་དང་གྲོང་དང་རྒྱུ་མཚོར་བཅས་པ་ཡི། རས་
 གཞི་མཐའ་དག་འཛིན་མོད་ཀྱང་། ཞེས་རྒྱལ་པོས་ས་ཐམས་ཅད་དབང་
 བྱས་ཏེ་འཛིན་པ་དང་གྲུ་ལྟག་མ་མཐའ་ཡས་གྱིས་ས་ཐམས་ཅད་ལུས་གྱིས་
 འདེགས་ཤིང་འཛིན་ལུས་པའོ། །སྟན་ངག་གི་རྒྱུ་འགྲེལ་རྩོམ་པ་པོ་ངག་དབང་
 གྲགས་པས་ལྟག་མ་ཅན་ནོར་རྒྱས་ཀྱི་བུ་ཡིན་པར་བཤད་ཅིས་གསུངས། དེ་
 ལྟར་ས་མཐའ་དག་འཛིན་པ་ན་ཡང་ལག་འགྲོ་ཞེས་དུད་འགྲོ་ཡི་རིགས་སུ་
 གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེར་གྱུར་པའི་བྱིར་ན། གྲུ་ལྟག་མ་ཅན་ནི་མི་རྣམས་
 ཀྱི་རྗེར་གྱུར་པའི་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་བས་དམན་ནོ་ཞེས། ཐ་དད་དུ་འབྱེད་ཆོས་
 དམན་པ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་བཞོད་ནས་བཤེད་པའི་བྱིར་། གཏན་ཆོགས་ཅན་གྱི་
 ལྷོག་པ་ཞེས་བྱའོ་དེ་ཡན་ཆད། སྐྱུ་དག་འཇུག་པར་མཆུངས་པ་ཡི་ལྷོག་པ་
 ཅན་ནི་གོང་དུ་བཤེད་པ་འདི་འདྲ་བ་སྟེ། དངོས་སུ་མཆུངས་ཆོས་སྐྱས་མ་བཤེད་
 ཀྱང་དབྱེ་བ་བྱས་པའི་ལུགས་གྱིས་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཆུངས་ཆོས་དོན་གྱིས་རྟོགས་
 བར་གྱུར་པ་ལས་མཆུངས་པ་ཉིད་དུ་གྱུབ་པ་ཡང་། ཐ་དད་དུ་བྱེད་པའི་ལྷོག་

པ་བརྗོད་པ་ཡོད་པ་དེ་ནི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་འབྲུག་པས་མཚུངས་པ་བཤད་ཟིན་ནས་
དེ་ཡི་རྗེས་སྤྲུལ་པ་འཕམ་བརྗོད་ན། རྟེན་གྱི་དབྱེ་བའི་ཕྱོག་པ་ཅན་ནི། ཁྱོད་
གྱི་གདོང་དང་པདྨ་སྟེ། །འདི་གཉིས་གྱི་ནི་བྱད་པར་ཡང་། །པདྨ་ཆུ་ལས་སྦྱེས་
པ་དང་། །ཁྱོད་གདོང་ཁྱོད་ལ་བརྟེན་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་དེ་གཉིས་མཛེས་
པར་འབྲུག་པ་མ་སྦྱས་ཀྱང་ཤུགས་གྱིས་གོ་ཞིང་སྦྱར་གཞི་གཉིས་པའི་དབྱེ་བ་
ཙམ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའོ། །དཔེ་ཅན་ལྟག་པའི་ཕྱོག་པ་ཅན་ནི། རི་དྲགས་
མིག་ལ་སྤྲིན་མ་གཡོ་བའི་སྟེག་པ་དང་། ཆགས་པས་ཁྱོས་པའི་མདངས་དམར་
བས་རེག་པ་མེད་ལ། མཛེས་མ་ཁྱོད་གྱི་མིག་ནི་གཉིས་པོ་འདི་གང་གི་ཡོན་
ཏན་དེ་དག་ཉིད་གྱིས་བརྒྱན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་ཆོགས་བཅད་
སྤྲུལ་མར་སོ་སའི་དབྱེ་བ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པ་དང་། བྱི་མ་འདིར་ནི་དཔེ་ཅན་
ཉིད་དཔེ་ལས་ཡོན་ཏན་ལྟག་པ་ཉིད་བསྟན་ཏོ། །འདི་གཉིས་མཚུངས་པར་
རྟོགས་པའི་ཕྱོག་པ་ཅན་གྱི་བྱེ་བྲག་གོ། །སྤྲུལ་ཡང་གཞི་གཉིས་པོ་མཚུངས་
པར་མ་ཟད། དེ་གཉིས་གྱི་འབྲེད་བྱེད་ཀྱང་མཚུངས་པའི་ཕྱོག་པ་ཅན་སྤྲུལ་
ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་དག་རབ་དུ་བསྟན་པར་བྱ་ན། ཁྱོད་གྱི་གདོང་དང་པདྨ་
དཀར། །རྒྱས་ཤིང་དྲི་བཟང་ལྟན་པ་སྟེ། །པདྨ་ལ་ནི་བྱང་བ་ལའོར། །ཁྱོད་
གྱི་གདོང་ལ་མིག་རབ་གཡོ། །ཞེས་པ་འདི་མཚུངས་ཆོས་སྦྱས་ཟིན་ཅིང་འབྲེད་
བྱེད་མཚུངས་པའི་ཕྱོག་པ་ཅན་ནོ། །སྦྱོར་བ་འདི་ནམ་མཁའ་ཡི་རྒྱན་ནོ། །དང་
པ་འདི་ནི་ཆུ་མཚོ་ཡི་རྒྱན་ནོ། །ནམ་མཁའ་འདི་ནི་རྒྱ་སྐར་གྱི་ཕྱིང་བ་ཅན་ནོ། །

ཆུ་འདི་ནི་མེ་ཏོག་ཀྱུ་ལུ་ད་རྒྱས་པ་ཅན་ནོ། །ཞེས་པ་འདི་མཚུངས་ཆོས་དོན་
གྱིས་རྟོགས་ཤིང་འབྲེད་བྱེད་མཚུངས་པའི་ཕྱོག་པ་ཅན་ནོ། །དེ་ཡང་ཆོགས་
བཅད་བྱི་མ་འདིར་ནི་འབྲེད་བྱེད་སྦྱོར་བ་དང་དང་པ་དག་དཀར་བ་ཉིད་དང་།
སོགས་སྦྱས་རྒྱ་སྐར་དང་ཀྱུ་ལུ་ད་ཀྱང་དེ་བཞིན་དཀར་བ་སྦྱས་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་
ཀྱང་ཤུགས་གྱིས་རྟོགས་པ་དང་། གང་འབྲེད་པར་བྱེད་པའི་གཞི་ནམ་མཁའ་
དང་ཆུ་ནི་དྲངས་ཤིང་སྤོ་ལ་དག་པར་ཡང་རྟོགས་པར་མཚུངས་པའི་སྟོན་ནས་
ཆོགས་བཅད་སྤྲུལ་མ་ལས་ཐ་དད་དུ་དབྱེ་བ་བྱས་པ་དང་། ཆོགས་བཅད་སྤྲུལ་
ལ་ནི་གདོང་དང་པདྨ་གཉིས་གྱི་མཚུངས་ཆོས་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་སྦྱོར་དང་ལྟན་
པའི་སྟོན་ནས་མཚུངས་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོགས་བཅད་སྤྲུལ་བྱི་གཉིས་ཀ་
ལ་ཡང་ཐ་དད་དུ་འབྲེད་བྱེད་གྱི་ཆོས་བྱང་བ་དང་མིག་དང་། ལ་སོགས་པའི་
སྦྱས་སྦྱོར་བ་དང་དང་པ་དང་རྒྱ་སྐར་དང་ཀྱུ་ལུ་ད་ཀྱང་མཚུངས་པ་དེ་བྱིར་སྤྲུལ་
གཉིས་ཀའང་འབྲེད་བྱེད་ཀྱང་མཚུངས་པའི་ཕྱོག་པ་ཅན་ནོ། །རིགས་མཐུན་
འབྲེད་པའི་ཕྱོག་པ་ཅན་ནོ། །ཞོར་བུ་སོགས་རིན་ཆེན་རྣམས་གྱི་སྤྲུང་བས་
འདིའི་གོ་སྐབས་མི་འཕྲོག་ཅིང་། ཉི་མའི་འོད་གྱིས་ཀྱང་མི་བསྒྲོག་པ་གང་
ཞིག ལང་ཆོ་དར་བ་ལས་བྱུང་བས་ན་ཆུང་གི་རྒྱུད་གྱི་ཆགས་ཁྱོས་གྱི་ལུན་
པས་བྲུང་དོར་གྱི་གནས་ལ་ལྟ་བ་འགོག་པར་བྱེད་དེ་མི་མཐོང་ངོ་། །ལུན་པའི་
རིགས་སུ་གྱུར་པ་ན་ཆུང་གི་ལུན་པ་ཞེས་བཏགས་པ་འདི་ནི་ལྟ་བའམ་མཐོང་
བ་དེ་ཉིད་འགོག་པ་འཕམ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་གྱིས་ལུན་པ་དང་མཚུངས་ན་

ཡང་། ཉི་མ་དང་མོ་ལ་བུ་འོད་ཀྱིས་མི་སེལ་བའི་ཚེས་གཞན་དག་གིས་ནི་
མུན་པ་ལས་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ་འདི་ནི། གང་དང་རིགས་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་
བར་དུ་འབྱེད་པའི་ལྷོག་པ་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །འདི་དང་ཚུལ་འདྲ་བར་སྤེབ་སྦྱོར་
རིན་ཆེན་འབྲུང་གནས་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་དུ། རྒྱལ་བ་ཐུབ་པ་ཉི་མ་ནི། ལྷ་ར་
བ་མཆོག་གི་བདག་ཉིད་ཅན། ཁང་གི་མཆོན་མོ་བཤེས་བྲལ་གྱི། ཁང་གི་ཉིན་
བྱེད་ལ་ཕྱག་འཆོལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་དོན་གྱིས་འདི་དང་འདྲ་ཡང་ཆོག་
གི་ཉམས་འདོན་ལུགས་ཅུང་མི་འདྲ་བ་ནི། དེ་དག་དབྱེ་བ་སྟན་པ་མ་ཁན། །སོ་
སོ་ལ་གནས་བརྗོད་མི་ལུས། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

དགུ་པ་སྤྲིད་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་ལ། རོ་བོ་རོས་གཟུང་། དབྱེ་བ་དཔེས་བརྗོད་པ་
གཉིས། དང་པོ། འཛིག་རྟེན་ན་དེའི་རྒྱ་དེ་ཡིན་པར་རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་རྒྱ་
དེ་ལྟ་བུ་བསྒྲེག་ཅིང་། མེད་པར་བརྗོད་ནས་དེའི་འབྲས་བུ་རང་ཉིད་དངོས་
སུ་བརྗོད་པ་ལ་གང་ཞིག་རྒྱ་གཞན་པ་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཞིག་ལྷགས་ཀྱིས་མཆོན་
པ་ཉིད་དམ། གང་དུ་རྒྱ་གཏན་མེད་པ་སྐད་དུ་བརྗོད་ཀྱང་འབྲས་བུ་རང་གི་
རོ་བོ་ཉིད་སྟོན་པ་ཡི་རྒྱ་དེ་ནི་སྦྱིར་རྒྱ་མེད་པའི་འབྲས་བུ་མི་སྤྲིད་ཀྱང་རྒྱ་
དེ་ཡི་བརྗོད་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་སྤྲིད་པ་ལྟ་བུར་བསྟན་པས་ཡ་མཆོན་པ་དང་
ལྟན་པས་ན་སྤྲིད་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་དབྱེ་བའི་རྣམ་གྲངས་
གསུམ་ཡོད་པའི་དང་པོ་གཉིས་ནི་རྒྱ་གཞན་ཅུང་ཟད་སྟོན་པའི་སྤྲིད་པ་ཅན་
ཡིན་ལ། བྱི་མ་ནི་རང་གི་རོ་བོ་ཅམ་སྟོན་པའི་དཔེའོ། །དང་པོ། འཛིག་རྟེན་

ལ་རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་རྒྱ་བསྒྲེག་ཀྱང་རྒྱ་གཞན་ཅུང་ཟད་སྟོན་པ་འདི་ལ་གཉིས་
ལས། བྱིའི་རྒྱ་གཞན་ཅུང་ཟད་སྟོན་པའི་སྤྲིད་པ་ཅན་གྱི་དཔེར་བརྗོད་ནི།
འཛིག་རྟེན་ན་སྟོན་པའི་རྒྱ་ཆང་སོགས་འབྲུང་བ་ཡིན་པར་གྲགས་ཀྱང་དེ་བསྒྲེག་
ནས་ཆང་སོགས་མ་འབྲུང་ན་ཡང་སྟོན་པའི་ཅ་ཅོ་སྒྲོག་པའི་བྱ་ཀ་དམ་པ། ཞེས་
མཐིང་རིལ་ལ་བཤད། དེ་བཞིན་དུ་མ་བྱིས་ཀྱང་དྲི་མ་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་
དང་། རྟོགས་པ་བསལ་བའི་ཐབས་ཀྱིས་གྲུང་བར་མ་བྱས་པར་དྲངས་པའི་
རྒྱ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་འགོ་བའི་ཡིད་ནི་འཕྲོག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་འདི་ལ་
འབྲུངས་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་དེ་དག་མེད་ཀྱང་སྟོན་ཀའི་ནམ་མཁའ་དང་རྒྱ་དྲངས་
པ་དང་། སྟོན་དུས་སུ་རྒྱ་བྱ་ཀ་དམ་པ་ལུས་སྟོན་པ་ལྟར་ཉོད་ཉོད་འགྱུར་བ་
ཡི་རྒྱ་སྟོན་ཀའི་དུས་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཅུང་ཟད་ཅམ་ལྷགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །ནང་
གི་རྒྱ་གཞན་ཅུང་ཟད་ཅམ་སྟོན་པའི་སྤྲིད་པ་ཅན་ནི། མིག་སྟོན་མ་བསྟུས་པར་
དཀར་བ་མིན་པར་རབ་ཏུ་གནག་པའི་མིག་དང་། བྱར་དུ་མནན་པ་མེད་
པར་སྦྱིན་མ་དམའ་བ་དང་། རྒྱ་སྟེགས་སོགས་ཆོན་མ་བསྟུས་པར་དམར་བ་
ནི་མཛེས་མ་ཁྱོད་ཀྱི་མཆུ་འདིའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་འདི་ལ་དངོས་སུ་དེ་ལྟར་
སྤྲིད་པའི་རྒྱ་འདི་ཡིན་ཞེས་མི་ཤེས་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ལ་མི་མཛེས་པ་མེད་
པས་རྒྱ་བཀག་པ་ལྟར་གྱུར་པ་དང་། རྒྱ་གཞན་ཅུང་ཟད་ཅས་པ་དེ་དང་དེའི་
རྒྱ་དངོས་མ་ཡིན་ཡང་ལང་ཆོའི་དུས་སུ་བབ་པར་གོ་ནས་ལང་ཆོ་ལ་བབ་པའི་
ཆོ་དེ་ལྟར་རིགས་སོ་སྟུམ་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་གོང་གི་སྟོན་ཀའི་དུས་ཀྱང་

དེའི་རྒྱུ་ཏུ་ཅུང་ཟད་འགྱུར་བ་ཤེས་ཀྱང་ཀ་དམ་པ་མྱོས་པ་ལྟ་བུ་དང་ནམ་
 མཁའ་དྲངས་པ་སོགས་སྟོན་ཀའི་དུས་ཁོ་ནས་བྱས་པ་མིན་ཡང་རྒྱུ་དེས་དེ་
 ལ་ཅུང་ཟད་ཕན་པར་ཤེས་སོ། སྤྱིར་དེ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་
 ཞིང་རང་རང་སོ་སོའི་རྒྱ་མཐུན་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། རེ་ཞིག་
 འཇིག་རྟེན་ན་རབ་གྲགས་ཀྱི་རྒྱ་བསྐྱོག་པ་ལས་ངོ་མཚར་བའི་ཆོག་གི་ཉམས་
 སུ་འགྱུར་བ་ངེས་པར་སྤྲིད་དོ། རྟེ་ཡང་གང་ཕྱིར་རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་རྒྱ་བསྐྱོག་
 རྟེ་མ་འབྲངས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱང་འབྲང་བ་སོགས་ལས་སྐྱེས་
 པའི་འབྲས་བུ་མྱོས་པ་ཉིད་སོགས་ནི་བསྐྱོག་ཏུ་མེད་པར་ཡོད་ལ། དེ་ལ་བྱི་
 དང་ནང་གི་རྒྱ་གཞན་ཅུང་ཟད་ཡོད་པར་གོ་བ་ཅན་ཡིན་པས། ལྟར་སྒྲར་ངམ་
 བརྗོད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་རྒྱ་མེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་དག་
 ཀྱང་བརྗོད་པར་འདོད་པ་གཙོ་བོར་བྱས་པས་དེ་ལ་སྟན་པ་གི་ཆོག་ཉམས་
 སྤྱིར་བའི་སྐབས་འདིར་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་བརྗོད་པ་ལ་རྒྱ་མེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་མི་སྤྲིད་
 པའི་དོན་གྱི་འགལ་པ་མེད་པར་མ་ཟད་བརྗོད་པ་ཉམས་མཚར་བའི་རྣམ་པས་
 མཛེས་པ་ཡིན་ནོ། བྱི་ནང་གི་རྒྱ་གཞན་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་ཤུགས་ལས་མི་
 གོ་བར། འབྲས་བུ་རང་གི་ངོ་བོ་ཙམ་བསྟན་པའི་སྤྲིད་པ་ཅན་གྱི་རྒྱ་ནི། སུས་
 ཀྱང་ཆེད་དུ་བྱས་པ་མིན་པར་རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཁ་ཡི་དྲི་ཞིམ་པོ་དང་ལྷན་ལ།
 བཙུངས་པ་མེད་པར་རམ་ཟོལ་མེད་པར་ཡང་ཞེས་མཛེས་ཆོས་ཀྱི་ཟོལ་བྱས་
 པ་མེད་པར་ཡང་ལུས་པོ་མཛེས་ཤིང་། འཁོན་གྱི་རྒྱ་མེད་པ་དག་ཏུ་ཡང་རྒྱ་

བཞི་པན་ཚུན་འགྲན་པའི་དག་རྒྱར་གྱུར་པ་དང་། མཛེས་བའི་རྒྱ་མཚན་སྟོན་
 དུ་སོང་བ་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་འདི་ཡི་གྲོགས་སུ་གྱུར་ཏེ་འདོད་པའི་དབང་
 གིས་ཐམས་ཅད་འདི་ལ་འདུན་པའི་བྱིར་རོ། འདིར་རང་བཞིན་གྱིས་སོགས་
 ཆོག་གི་སྐབས་འདིར། རྒྱ་ནི་དངོས་སུ་རབ་ཏུ་བསྐྱོག་ཅིང་མེད་པར་བརྗོད་
 བས། དྲི་ཞིམ་ཉིད་སོགས་འབྲས་བུ་རང་གི་ངོ་བོ་བརྗོད་པ་དེ་བྱིར་འདི་ནི་རྒྱ་
 མེད་པར་སྤྲིད་པ་ཅན་ཞེས་བྱའོ། འདི་ལ་ཤིན་ཏུ་ཤོག་གྱུར་གྱི་ལས་སྒྲ་མ་ནི་
 རྒྱ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་པལ་པ་ཀུན་གྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞལ་
 བྱ་མ་ཡིན་པས་རེ་ཞིག་འདི་ལྟར་བརྗོད་པ་གང་དེ་མི་སྤྲིད་པའི་བརྗོད་པར་མི་
 འགྱུར་ཞིང་། སྤྲིད་པ་ཅན་གྱི་རྒྱ་མེད་བརྗོད་ཚུལ་མཛེས་ཉམས་དང་ལྷན་
 པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

བཙུ་བ་བསྐྱེས་བརྗོད་ཀྱི་རྒྱ་ན་ལ། རྒྱ་གྱི་རང་བཞིན་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེའི་
 དབྱེ་བ་དཔེ་བརྗོད་ཀྱིས་མཚོན་ནས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ། གང་བརྗོད་
 པར་འདོད་པའི་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་ཡིད་ལ་བསམས་པར་བྱས་ནས། བསམ་
 བྱ་དེའི་དོན་བརྗོད་རྒྱ་དེ་ཉིད་བསམ་བྱ་དེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་དངོས་པོ་
 གཞན་ཞིག་ལ་ཁ་གཡེར་ནས་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རག་ཏུ་
 བརྗོད་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་བསྐྱེས་པ་བརྗོད་པར་འདོད་དེ། ཡིད་ལ་བསམ་རྒྱུའི་
 དོན་དེ་རག་ཏུ་བརྗོད་རྒྱུའི་དོན་དེ་ལ་བསྐྱེས་ནས་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། གཉིས་
 པ་ལ་དབྱེ་བ་བཞི་གསུངས་པའི་དང་པོའི་སྤྱིའི་བསྐྱེས་བརྗོད་ནི། ལུང་བ་རང་

ཉིད་རིམ་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན། བསྐྱུས་པ་ལ་སྦྱར་ནས་སྒྲུབ་ཅི་འབྲས་
ནས་དྲི་ཞིམ་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་མེ་ཏོག་ཁ་མ་བྱེས་བར་མཚུ་སྦྱར་བ་ལ་སྟོས་
ཞེས་ཡིད་ལ་བསམ་སྐྱེའི་དོན་ཆགས་ལྟན་གང་དག་བྱད་མེད་དར་མ་བརྟེན་
འོས་ལ། དགའ་བའི་ཕྱི་དགས་བཅིངས་བ་དག་གིས་བྱ་མོ་གཞོན་ལྷ་ལྟར་
ཡིན་ནམ་མཚན། སྦྱང་ཆུང་མ་བརྟེན་བྱའི་ན་ཚོད་དུ་མ་གྱུར་པ་འགའ་ཞིག་
དག་ལ་ཡང་། ལྷོས་སོགས་འདོད་པ་ཡི་རྣམ་འགྱུར་འཕེལ་བ་སྟོན་པར་བྱེད་
པ་དེ་ཉིད་བྱང་བ་དང་པདྨའི་བརྗོད་དོན་ལ་བསྐྱུས་ནས་བརྗོད་པ་སྟེ། འདི་
ལ་སྦྱེའི་བསྐྱུས་བརྗོད་ཅེས་སྦྱིར་བསྐྱུས་བརྗོད་བརྗོད་ཚུལ་གྱི་དཔེའོ། །དེ་དང་
མཚུངས་པར་པའ་ཆེན་སྒྲིའི་རྒྱ་ན་པོད་ཡུལ་ཁམས་དྲན་ཐང་དུ་མི་བྲིམ་ཞིག་
གི་ཁོལ་པོའི་ཚབ་དུ་བཞུགས་སྐབས་དེར་ལོ་རྩ་བ་འགས་མའོན་པ་མཛོད་
བཤད་པའི་ཆོག་དང་དོན་མ་དག་པ་མཐོང་ཞིང་བདག་ཉིད་ལྟ་བུའི་མཁས་
པ་ཆེན་པོ་ཡོད་བཞིན་སྐྱེས་ཀྱང་མ་ཤེས་པར་སྤངས་ནས་གཞན་ལ་མཁས་པར་
འཛིན་པ་འདི་འདྲ་མཚར་སྟུམ་དུ། རི་པོང་འཛིན་པ་རྒྱ་སྐར་ཐེང་བ་ཅན། །
མཚན་མོ་མཁའ་ལ་རྒྱ་བ་རྣམ་སྤངས་ནས། །དྲངས་པའི་ཆུ་ནང་འདི་ན་ལྷ་བ་
ཞེས། །དབྱིབས་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པ་བྱིས་པའི་བློ། །ཞེས་པའི་ཆོགས་
བཅད་འདི་མི་བྲིམ་དེའི་སྒྲིའི་ཡ་ཐེམ་གྱི་ཀླད་དུ་བཀོད་པ་གཞན་སྐྱེས་མ་ཤེས་
ཀྱང་ལོ་རྩ་བ་ཞིག་གིས་མཐོང་ནས་དེ་སྐྱེས་བྱིས་རྩད་བཅད་པ་ལས་པའ་ཆེན་
པོ་ཤེས་ནས་འགྲོ་དོན་ཅི་རིགས་བྱུང་ཞེས་གྲགས་སོ། །གཞན་ཡང་དེའི་དབྱེ་

སྒྲིའི་བར་ཅན་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་ཅམ་ཞིག་ཐ་དད་ཅིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་
བར་གྱི་ཆོས་བརྗོད་པ་རྣམས་རྣམ་པ་མཚུངས་པའང་ཡོད་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་
བྱང་བར་གྱི་ཆོས་འགའ་ཞིག་ཐ་དད་ཅིང་། འགའ་ཞིག་ཐ་དད་མིན་པ་གཉིས་
ཀ་ལྟན་པ་དང་། བསྐྱུས་བརྗོད་འདི་ནི་སྤྲ་མ་གསུམ་ལས་གཞན་པ་སྟོན་མེད་
བསྐྱུས་བརྗོད་ཅེས་བྱ་བ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་དག་གི་དཔེ་
བརྗོད་རིམ་པ་ལྟར་བསྟན་པ་ལས། དང་པོ། བྱང་གཞི་ཐ་དད་བྱང་ཆོས་
གཅིག་པའི་བསྐྱུས་བརྗོད་ནི། བསམ་དོན་རྒྱལ་པོ་དང་བརྗོད་དོན་སྟོན་ཤིང་
བཟང་པོ་གཉིས་དག་གཅིག་གི་དོན་དུ་བསྐྱུས་ཏེ་བརྗོད་པ། གང་ཞིག་རྩ་བ་
བརྟན་པར་གྱུར་ལ་འབྲས་བུའི་ཁུར་གྱིས་ནི་སྦྱོར་བ་རྣམས་དྲག་ཏུ་དགའ་བ་
རྒྱས་པར་བྱེད་ཅིང་། གྲིབ་མ་ལ་བར་སིང་མེད་པའི་སྤྱག་པའམ་སྦྱུམ་པའི་
སྟོན་པ་ཆེན་པོ་འདི་ནི་བདག་གིས་ཡང་དག་ཐོབ་པོ་ཞེས། རྒྱལ་པོ་ལ་ཆོས་
སྤྱིད་ཀྱི་རྩ་བ་བརྟན་ཞེས། སུན་སྐྱེས་ཆོགས་པའི་འབྲེལ་བ་དག་གི་འབྲས་
བུའི་ཁུར་གྱིས་སྦྱོར་བ་རྣམས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དམ་པའི་གྲིབ་བསེལ་སྦྱུམ་པོ་
ལྟན་པའི་ཞེས། རྩ་བ་འབྲས་བུ་གྲིབ་བསེལ་གསུམ་སྟོན་ཤིང་དུ་མ་བཟད།
རྒྱལ་པོའི་ཆོས་སྤྱུང་སྐྱོ་སོར་བཞག་ཆོག་པས་བྱང་ཆོས་གཉིས་ཀར་སྐྱ་དེ་
སུན་མོང་དུ་འབྲུག་པས་བྱང་ཆོས་ཐ་དད་མིན་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆོས་
ཐ་དད་དང་ཐ་དད་མིན་པའི་བསྐྱུས་བརྗོད་ནི། གང་གི་ཡལ་གའི་བྱོན་ནི་མི་
ཆུང་བར་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་སུན་སྐྱེས་ཆོགས་པར་གྱུར་པ་གང་

ཞིག །མཚོག་ཏུ་བཟང་བའི་དམ་པའི་གྲིབ་བསིལ་དང་། གཞན་གྱིས་བསྐྱོད་
 པར་མི་རྒྱས་པའི་བརྟན་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱོན་གིང་ཆེན་པོ་འདི་བདག་གི་སྐལ་
 བས་རྟེན་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་པ་འདིར་ཡལ་ག་དང་མེ་ཏྲོག་འབྲས་བུ་གསུམ་
 རྒྱལ་པོ་ལ་སྒྲ་དེ་དག་དངོས་སུ་འཇུག་པ་མེད་པས་ཆོས་འདི་དག་ཕྱོན་གིང་
 གི་ཡིན་ཡང་། འདིས་མཚོན་དོན་ཡལ་ག་ལྟར་གཉེན་གྱི་ཅ་ལག་གསལ། རྫོན་
 པོའི་ཚོགས་དང་མངའ་ཐང་གི་བྱང་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། མེ་ཏྲོག་ལྟ་བུར་མཛེས་པ་
 དང་འབྱོར་བ་ལྷན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། སྤེ་བཞིའི་འབྲས་བུ་ལྷན་པ་ཞེས་སོ། །
 འདི་ལ་འབྲས་བུ་ཐུན་མོང་གི་སྒྲར་རུང་བ་གོང་བཤད་ལྟར་ཡིན་ཡང་། ཡལ་
 ག་དང་མེ་ཏྲོག་གི་རྒྱས་དངས་པའི་ཆེ་གིང་འབྲས་འབའ་ཞིག་ལ་གོ་བས་ཆེའོ། །
 བརྟན་ལྷན་དང་དམ་པའི་གྲིབ་བསིལ་ནི་གཉིས་ཀར་ཡང་ཐུན་མོང་དུ་འཇུག་
 ཚོགས་པས་བྱད་ཆོས་ཐ་དད་མིན་པའམ་ཐུན་མོང་པའོ། །དེ་ལྟར་ཚོགས་བཅད་
 སྒྲ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ལའང་བསམ་རྒྱུའི་དོན། རྒྱལ་པོ་འམ་སྒྲེས་བུ་མཚོག་འབའ་
 ཞིག་གིང་ཕྱོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ་བར་བསྐྱགས་པ་ཡིན་ལ། དེར་བརྟེན་པའི་
 བྱད་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཚོགས་བཅད་སྒྲ་མ་ལ་བསམ་དོན་བརྟེན་དོན་གྱི་
 བྱད་གཞི་གཉིས་ཀར་ཐུན་མོང་དུ་འཇུག་པ་དང་། གཞན་ཕྱི་མ་ལ་ཐུན་མོང་
 ཡིན་མིན་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །སྤོན་མེད་བསྐྱས་བརྟེན་ནི། རྒྱལ་རན་
 པ་འགྲོགས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་། རང་བཞིན་ནམ་གཤིས་ཀྱིས་ནི་མངར་པའི་
 གཞི་རུ་གྱུར་པ། གྱེ་མ་ཚུ་ཡི་གཏེར་འདི་ལྟ་བུ་ནི་འཛིག་པའི་དུས་ཚོད་ལ་བབ་

པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱམ་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་བསམ་དོན་སྒྲེས་བུ་དམ་
 པ་སྒྲེ་བོ་རན་པར་འགྲོགས་པ་དང་བྲལ་བ། གཤིས་འཇམ་པ་ཞིག་འདའ་བར་
 འགྱུར་བ་དེ་འདི་འདྲའི་རྒྱ་གཏེར་རམ་རྒྱ་མཚོའི་དཔེས་བསྟན་པའོ། །
 དེ་ཡང་བྱུ་ལ། ཞེས་པ་རྒྱལ་དང་ཁྲོས་པའི་མི་ལ་འཇུག་པས་རེས་འགར་དག་
 ཡི་མིང་དུ་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་དཔེ་ལ་ལར་དུལ་ཞེས་གྲང་འབྱུང་། གཞན་ཡང་གང་
 གི་སྒྲ་དེ་སྤྱང་ཆེན་ཕྱོན་པ་དང་གཟིག་སོགས་ལའང་འཇུག་པར་བཤད། དོན་
 བསྐྱེན་བྱུ་ལ་ཞེས་པ་རྒྱལ་དང་སྒྲེ་བོ་རན་པ་མི་སྒྲན་པ་ལ་འཇུག་པས་བོད་སྐད་
 དུ་རྒྱལ་རན་ཞེས་སྒྲ་བསྐྱས་པའོ། །མ་རྒྱ་ར་ཞེས་པ་མཛའ་བོ་དང་རོ་མངར་
 བ་སོགས་ལ་འཇུག །ལྷ་ཤ་ཡ་ཚུ་གཞི་སྟ། རྒྱ་མཚོ་གང་དུ་འཁྱེལ་པའི་ས་
 གཞི་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །འགྱུར་སྒྲ་མ་རྣམས་
 སུ་མངར་བའི་ནང་ཞེས་བྲས་པ་ལྟར་ན་རྒྱ་མཚོ་དང་སྒྲེས་བུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ལ་
 གོ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བརྟེན་དོན་རྒྱ་མཚོ་ནི་སྤྱད་པ་འགྲོགས་པས་རྒྱལ་དང་
 བཅས་པ་དང་བ་རྒྱུའི་རྒྱུར་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་མེད་པ་དང་མངར་བ་ཞིག་སྤོན་
 ཆད་མེད་མོད། འདིར་བསྟན་རྒྱལ་མེད་མངར་བའི་རྒྱ་མཚོ་བརྟེན་པ་ལ་ནི་
 དེ་དང་མཚུངས་པ་ཡི་སྒྲེས་བུའི་ཡོན་ཏན་སྒྲེ་བོ་རན་པ་དང་། རོ་མི་ཞིམ་པ་ལྟ་
 བུའི་མཛའ་བར་མི་རུང་བའི་གཤིས་རན་གཉིས་ལས་ཕྱོག་པ་དེ་ཉིད་གསལ་
 བར་བྱེད་ཅིང་། སྒྲ་མའི་ཞེས་རྒྱ་མཚོའི་ཆོས་ནི་རག་དེས་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར།
 འདི་ནི་སྤོན་མེད་བསྐྱས་པར་བརྟེན་དོ། །འདི་དང་ཚུལ་འདྲ་བར་བརྟེན་ན།

ས་གསུམ་མུན་པ་གཅིག་ཅུང་འཛོམས་ནུས་པའི། ཉིན་བྱེད་དབང་པོ་བདུད་
ཚིའི་ཟེར་ཟེང་ཅན། བལྟ་བས་མི་ངོམས་མིག་གི་དགའ་སྟོན་མཆོག་ རྟུས་
གྱི་དབང་གིས་སྤྲར་ཡང་འཆར་བར་འགྱུར། འདིའི་བསམ་དོན་རྒྱལ་བ་བྱམས་
པ་མ་འོངས་པའི་རྟུས་སུ་འབྱོན་པར་འགྱུར་བ་བརྗོད་པའོ། །ས་གསུམ་མུན་
པ་གཅིག་ཅུང་འཛོམས་པ་དང་། བདུད་ཚིའི་འོད་ཟེར་དང་། མིག་གིས་དགའ་
སྟོན་བལྟ་བས་མི་ངོམས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཉི་མ་ཞིག་སྤར་མེད་དེ། ཉི་མ་
གླིང་བཞིར་རིམ་པར་འཁོར་བས་གླིང་བཞིའི་མུན་པ་རིམ་གྱིས་སེལ་བ་ཅུམ་
དང་། ཚ་གདུང་གི་རེག་བྱ་ཅན་སྟོན་རྒྱ་མཆོ་ལས་བྱུང་བའི་དྲག་རྒྱམས་གྱི་
བཙུད་བསྐྱས་པ་ཉི་མར་བསྟེམ་ཞེས་བཤད་པས་བདུད་ཚིའི་འོད་ཟེར་ཅན་
མིན་པ་དང་། མིག་གིས་བལྟ་བར་མི་བཟོད་པས་ན་ལྟ་བའི་ངོམས་པ་མེད་
པའི་མིག་གི་དགའ་སྟོན་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་མོད་གྱི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ལ་
ནི་ཡོན་ཏན་དེ་ལྟ་བུ་མངའ་བའི་ཕྱིར་སྟོན་མེད་གྱི་ཉི་མ་ཡིན་ལ། སྤྲར་ཡང་
འཆར་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་སྟོན་དེ་ལྟ་བུ་འཛིག་རྟེན་འདིར་ཤར་བ་ནི་སྟོན་པ་
ཉི་མའི་གཉེན་སོགས་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་རྒྱམས་ཡིན་པར་དོན་གྱིས་ཤེས་
པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཞར་བྱུང་ཉམས་མཚར་དུ་བརྗོད་པའོ། །
བཙུ་གཅིག་པ་སྤུལ་བྱུང་གི་རྒྱན་ལ། མཚན་ཉིད་གྱི་སྒྲོ་ནས་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་
བ་དང་། དེའི་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་དབུས་བརྗོད་པ། བསྐྱུགས་པའི་སྒྲོ་ནས་
མཐུག་བསྐྱས་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ། བརྗོད་བྱ་དེ་ཆེས་འཕགས་པའི་

བྱུང་པར་གྱི་ནི་བརྗོད་འདོད་གང་གིས་འཛིག་རྟེན་ན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་
མཚན་ལས་བསྐལ་བར་གྱུར་པ་ཡི་དག་སྒྲོར་རྩལ་རྒྱབས་ཆེ་ཞིང་མཛུས་པ་
དེ་ནི། སྤུལ་དུ་བྱུང་བར་བརྗོད་པ་འདི་ཆོག་གི་རྒྱན་གྱི་དམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་དབུས་བརྗོད་ན། ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་དབེ་བརྗོད་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་བཞི་བཤད་པའི་དང་པོ། བྱུང་འཕགས་
སྤུལ་བྱུང་ནི། མེ་ཏོག་གི་བྱེ་བྲག་ཤིན་ཏུ་དཀར་བ་མ་སྤྲི་ཀ་ཡི་ཟེང་བ་དུ་མའི་
ཆོགས་གྱིས་བརྒྱན་པ་ཅན། ལུས་ཀྱན་ལ་བྱབ་པའི་ཅན་རྒྱན་དཀར་པོའི་འདྲ་
གྲས་བྱགས་པའི་གཤེར་རམ་རྒྱན་བག་དང་ལྷན་ཞིང་། གང་གི་ལུས་ལ་ཀ་
ཤི་ཀའི་རས་སོགས་མདོག་དཀར་པོའི་གོས་བགོས་པ་ཅན་མཚན་མའི་རྟུས་
ལ་སྦྱེས་པ་དང་རྟུས་བཏབ་ནས་མཛོན་པར་འགྲོ་མ་དེ་ནི། ལྷ་འོད་གྱི་ནང་དུ་
རྒྱ་བའི་ཆེན་ལྷ་བའི་འོད་ལ་འདི་ལྷ་འོད་དང་། འདི་མཛོན་འགྲོ་མ་ཞེས་སོ་
སོར་མཚོན་པའམ་སོ་སོར་སྤང་བ་མ་ཡིན་པ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་ལྟར་གྱུར་
ཏོ། །ཞེས་སམ། སྤུལ་དག་གིས་ལྷ་བའི་འོད་གྱིས་འགྲུག་མ་ཡིན་ཞེས་བྱེད་
སྤྲར་བྱས་པ་དབེ་རྒྱན་དུ་སོང་ལ། ལྷ་བའི་འོད་ལ་འགྲུག་མ་ཡིན། ཞེས་
བྱས་པ་དབེ་ལས་ཀྱང་དམན་པར་སོང་བས་སྤུལ་བྱུང་མིན་ཞེས་མཁས་པ་སྤུ་
མ་དག་གིས་གསུངས། དེས་ན་དཀར་བའི་ཡོན་ཏན་བྱུང་འཕགས་བརྗོད་
འདོད་གྱིས་ལྷ་འོད་དང་སོ་སོར་འབྱེད་མི་རུས་སྤྲད་དུ་བརྗོད་པ་འདི་འཛིག་
རྟེན་ན་དངོས་སུ་དེ་འདྲ་མི་སྤྲིད་པས། ཏ་ཅང་ཡང་ཆོག་རྒྱབས་ཆེན་པོས་དཀར་

བ་སྤུལ་དུ་བྱུང་བར་བརྟེན་པས་ཁྱད་འཕགས་སྤུལ་བྱུང་ཞེས་སྒྲིབ་བརྟེན་པའོ། །
འདིར་མངོན་འགྲོ་མ་ཞེས་པ། སྒྲིམ་པ་དང་དུས་བཏབ་ནས་འགྲོ་བའི་བྱང་
མེད་གྱི་མིང་ཡིན་པར་འཆི་མེད་མཛོད་ལས་བཤད་པ་ལྟར་བྱང་མེད་གྱི་བྱེ་བྲག་
དེའི་མིང་ཡིན་པར་གོ་དགོས་གྱི། སྤྲ་མ་པལ་མོ་ཆེས་མཚན་མོར་རྒྱ་ཁིང་མངོན་
པར་འགྲོ་མ་ཞེས་སྒྲིབ་ཅམ་དུ་སྒྲིམ་པ་ནི་སྒྲོ་བྱང་ཞིག་ཅིང་བས་མངོན་བརྟེན་གྱི་
དོན་མ་རྟོགས་པའོ། །དེ་ལྟར་སྒྲ་བའི་འོད་ནི་འཛིག་རྟེན་འདི་ན་དཀར་བའི་
ཡོན་ཏན་ཆེས་ལྷག་པ་ཉིད་དང་། སོ་སོར་མཚན་མི་རྣམས་པར་བརྟེན་པས་
མཛེས་པའི་ལུས་དཀར་བ་བྱུང་བར་འཕགས་པ་དང་ལྷན་པ་བརྟེན་པ་ཡིན་
ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཐེ་ཆོམ་སྤུལ་བྱུང་ལ་སོགས་ཀྱང་གསལ་བྱིར་དཔེ་བྱང་ཟད་
བརྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ནས། ཐེ་ཆོམ་སྤུལ་བྱུང་གི་རྒྱན་ལ་ནང་གསེས་
སྤུལ་ངེས་པའི་སྤུལ་བྱུང་དང་། ངེས་པའི་སྤུལ་བྱུང་གི་རྒྱན་གཉིས་ལས། དགའ་
མ་ཁྱོད་གྱི་རུ་མ་དང་། དབྱི་ཡི་བར་ན་རྟེན་པ་ནི། ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་ཡུན་
རིང་དུ་བལྟས་ཀྱང་བདག་གི་ནི། དེ་ཡོད་མེད་གྱི་ཐེ་ཆོམ་ད་དུང་བསྒྲོག་པར་
ཡང་མ་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་འཛིག་རྟེན་ན་དེ་འདྲའི་ཐེ་ཆོམ་དངོས་གནས་པ་སྒྲུ་མི་
སྤྲིད་ཀྱང་། དགའ་མའི་རྟེན་པ་ཉ་ཅང་སྤྲ་བའི་ངོ་མཚར་བརྟེན་འདོད་གྱིས་
ཐེ་ཆོམ་དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་སྐད་དུ་འུད་བྱས་པའོ། །འདི་ལ་དཔེ་བརྟེན་གཞན་ཡང་
འདི་ལྟར། ལེགས་བཤད་གཅིག་གིས་སྒྲོ་ལྷན་ཆེས་མང་པོའི། ཐེ་ཆོམ་བགྲོལ་
སྤྲད་ཁྱོད་ལ་དེ་སྟེད་གྱི། སྒྲོ་བྲོས་དུ་མ་གཅིག་ཅེར་མངའ་འམ་མིན། །ད་དུང་

བདག་སྒྲོ་སོམ་ཉིའི་དྲ་བས་བཟུང་། །ཞེས་པའང་ངོ། །ཐེ་ཆོམ་སྤུལ་བྱུང་གི་བྱེ་
བྲག་ངེས་པའི་སྤུལ་བྱུང་ནི། བྱི་ཏ་སྤྲི་བྱི་ཞེས་པ་ཆང་ར་རྒྱས་མ་ཡིན་པས། དེ་
ལ་བོས་ནས་ཁྱོད་ལ་ནི་རྟེན་པ་ཡོད་ཅེས་ངེས་པར་རུས་ཏེ། ཅིའི་བྱིར་ན་འོ་
མ་འཛིན་པ་རུ་མའི་ཁུར་ཕྱི་བ་འདི་ཆང་ར་ཡི་སྟེང་འདི་རུ་གནས་པ་འདི་ལྟ་
བུ་རྒྱམ་པ་གཞན་དུ་རྟེན་པ་མེད་ན་དེ་ལྟར་སྤྲིད་པ་མ་ཡིན་འོ། །ཞེས་རྟེན་པ་
ཡོད་པ་གཏན་ཆོག་གིས་བསྒྲུབ་དགོས་པ་མི་སྤྲིད་མོད་གྱི། རྟེན་པ་ཡོད་པར་
ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་དབྱེད་པ་དེས་ཀྱང་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟེན་པ་ཡོད་མེད་མ་
ཤེས་པས་ཐེ་ཆོམ་སྒྲོན་དུ་བྱུང་བེན་ལྟ་བུར་བྲགས་གྱིས་སྟོན་པས་ཉ་ཅང་རྟེན་
པ་སྤྲ་བར་བརྟེན་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ཁྱོད་གསུང་སྒྲོ་ལྷན་སོ་སོའི་སྒྲོར་འཐད་
ཀྱང་། །ངག་གི་རྒྱམ་རིག་ཀྱན་ནས་སྒྲོང་བ་ཡི། །རྟོག་གཉིས་གཅིག་ཅེར་འཇུག་
པ་མི་རིགས་པས། །སྒྲོ་མཚན་གཅིག་གི་རྒྱན་གྱིས་བརྟན་པར་ཤེས། །ཞེས་
པ་ལྟ་བུའོ། །གྲགས་པ་སྤུལ་བྱུང་ནི། སྒྲིམ་བུ་ཁྱོད་གྱི་སྟོན་པར་གྲགས་པའི་
སྤང་པོ་ནི་ཆང་འདི་ཅམ་མོ་ཞེས་དཔག་རུས་པ་མིན་ཡང་། འཛིག་རྟེན་འདིར་
ཤོང་བ་ན། ས་སྒྲོང་ཞེས་བོས་ནས་ས་འོག་ས་སྟངས་ས་སྤྲའི་འཛིག་རྟེན་ནམ་
སྤྲིད་པ་གསུམ་གྱི་ནི་ཁོངས་དག་ཨེ་མ་གྱིན་ཏུ་ཡངས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
གྲགས་པ་ལ་མི་ཤོང་བའི་དོགས་པ་འཛིག་རྟེན་ན་མེད་ཀྱང་། གྲགས་པ་རྒྱ་ཆེ་
ཁིང་བྱུང་དུ་འཕགས་པ་བརྟེན་པར་འདོད་པས་འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་གནས་
ཁྱོན་ཡངས་པའི་ཆང་གྱིས་གྲགས་པ་སྒྲུབ་པའི་ཆོག་ཉམས་སྤུལ་དུ་བྱུང་བའོ། །

གྲགས་པ་ལ་སྐྱུང་བ་དེ་བཞིན་སྒྲོ་གྲོས་དང་མང་ཐོས་དང་དཔལ་བ་དང་མཛེས་
བ་དང་། འབྱོར་པ་སོགས་བརྗོད་བྱ་གང་ཡང་རུང་བའི་བྱུང་འཕགས་ཀྱི་དོན་
འཛིག་རྟེན་གྲགས་ཚོད་ལས་བསྐལ་བའི་ཕྱལ་བྱུང་གི་ཉམས་ཀྱིས་བརྗོད་ཚུལ་
མཁས་ན་ཚིག་དེས་སྒྲོ་ལྟན་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་འཕྲོག་པར་རྟུམ་སོ། །

གསུམ་པ་སྟན་པ་སྐྱུང་བ་ལ། མཁས་པ་རག་གི་དབང་པོས་བསྐྱགས་བརྗོད་
ཀྱིས་མཚོད་པར་གྱུར་པ་ཕྱལ་བྱུང་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་གིས་བརྗོད་པ་འདི། རྒྱན་
ནི་གཞན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་འདི་གཅིག་ཕྱུང་བུང་གཉེན་ནམ། གཅིག་ཕྱུར་གྱུར་
པའི་དཔུང་གཉེན་ནམ། དཔུང་གཉེན་གཅིག་ཕྱུར་གྱུར་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་དོ་
ཞེས། དཔེ་རྒྱན་སོགས་རྒྱན་གཞན་ལའང་ཕྱལ་བྱུང་གི་ཉམས་འདྲེས་ན་ཆེས་
མཛེས་པར་འགྱུར་ལོ། །ཞེས་སོ། །བཅུ་གཉིས་པ་རབ་རྟོག་གི་རྒྱན་ལ། མཚན་
ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དེའི་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་། དེ་དག་གི་དབྱེ་བ་དཔེས་བསྟན་པ་
གཉིས། དང་པོ། སེམས་དང་ལྟན་པ་དག་གམ། ཅིག་ཤོས་སེམས་མེད་ཀྱི་
དངོས་པོ་གང་གི་རང་བཞིན་ནི། རྣམས་ཀྱི་རག་དོན་དེ་ལས་རྣམ་པ་གཞན་
དུ་གནས་པ་ཡིན་ནའང་། རག་སྐྱུར་གང་དུ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་བསྐྱུར་ནས་རབ་
རྟོག་ཅིང་སེམས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་རབ་རྟོག་གམ་རབ་བརྟག་གི་རྒྱན་དག་
རྟོ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་འདི་ལྟ་བུའི་ཞེས་དཔེ་བརྗོད་རྣམས་བསྟན་
པའོ། །གཉིས་པ་རབ་རྟོག་དེ་ཡི་རྒྱན་ཀྱི་དབྱེ་བ་གསུམ་གསུངས་པའི་དང་པོ་
སེམས་ལྟན་རབ་རྟོག་ནི། ཉིན་གྲུང་གི་དུས་སུ་ཉི་མས་ཤིན་ཏུ་གདུང་བ་ཡི་

སྒྲུང་པོ་ཆེ་དག་ནི་རིངས་སྟབས་ཀྱིས་མཚོར་འཇུག་པ་དེ་ཉིད་ཉི་མ་ལ་འཁོར་
ལན་སྒྲན་པར་མ་རྟུམ་པས། ཉི་མའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་བསྐྱེད་རྣམས་གཞོམ་
པར་འདོད་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ་མོ། །ཞེས་པ་འདིར་མཚོ་ལ་བྱུས་བྱེད་པ་དང་།
ཁུ་བཏུང་བ་དང་བསྐྱེད་ཅུ་བ་དག་བཟའ་བའི་བྱིར་ལག་པ་ལྟན་པ་སྟེ། སྒྲུང་
པོ་ཆོད་པས་ཉིན་པ་དག་ཁུར་འཇུག་པ་ནི་སེམས་ལྟན་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བྱང་
པའོ། །རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་གཞན་དུ་གནས་པའི་ཚུལ་དེ་ནི་ཉི་མ་ལ་འཁོར་
ལན་སྒྲན་བྱིར་ཞེས་སྟན་པ་མཁས་ཀྱི་བསམ་པས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྒྲོ་བརྟགས་
པའམ་རབ་རྟོ་བརྟགས་ནས་བརྗོད་པའོ། །སེམས་མེད་རབ་རྟོག་གི་རྒྱན་ནི།
ཡུལ་འདི་ནི་མིག་བདག་གི་ཡོན་ཏན་དུས་རིང་བ་དག་འགོག་པའམ་ཟེལ་
ཀྱིས་གཞོན་པར་བྱེད་པའི་སྒྲུང་དུ་རྣམ་པའི་རྒྱན་ཞེས་པའི་ཟོལ་ཀྱིས་འདིར་ལྟགས་
པ་ཞིག་གོ་ཞེས་བསམ་སྟེ། མཛེས་མ་ཁྱོད་ཀྱི་མིག་གིས་རྣམ་པ་ཡི་ཡུལ་དག་
ལ་འགོངས་པ་སྟེ་གཞོན་ཅི་བྱུང་བྱེད་པ་འདྲའོ། །ཞེས་པ་འདིར་མཛེས་མའི་
མིག་བྱུར་ཀྱི་ཆར་ནི་ཡུལ་ལྟར་བར་གྱུར་པ་ལ་མིག་བྱུར་བལྟས་པ་རབ་
བརྟགས་ཀྱི་ས་བོན་དུ་བྱས་ནས། མཛེས་མ་མཚོག་འགའི་མིག་གི་འོད་དམ་
བཟླག་མདངས་ཀྱིས་ཡུལ་ལ་རེག་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ཞིག་གམ། དེ་ལྟར་མིན་
ཡང་བྱུར་མིག་བལྟས་པ་དེ་སྤང་མིག་གི་ཚུལ་དུ་བཟུང་ནས་སྟན་པ་མཁས་
ཀྱིས་དེ་ལྟར་རབ་རྟོ་བརྟགས་ཏེ་བརྗོད་པའོ། །རབ་བརྟགས་བཞིན་སྒྲུ་ཅན་
ནི། དབྱར་དུས་ཆར་སྒྲིན་འབྲིགས་པའི་ཤེ་ལྟན་སྟག་པོས་སྒྲིས་བུའི་ལུས་མ་

མཐོང་བ་དང་། བཀ་ངམ་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་བྱལ་བར་མཐོང་བ་ལ་ཐུན་པ་
འདི་ནི་སྐྱེས་ལུང་ལུས་ལ་བྱུག་པ་བཞིན་ནོ། །ནམ་མཁའ་འདི་ནི་མིག་སྒྲུབ་
ནག་པོའི་ཆར་པ་འབེབས་བཞིན་པའོ། །ཞེས་པ་འདི་ཡང་རྒྱུ་མཐའ་མེད་
རབ་རྟེན་གྱི་བྱ་གཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་རབ་རྟེན་གྱི་མཚན་
ཉིད་ལྟར་པ་ལ་ནང་གི་དབྱེ་བ་ཕྱ་མོ་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །དེ་ཡང་ཐུན་པ་བྱུག་ཏུ་
མི་རུང་ཡང་ཚོན་སོགས་བྱུག་པའི་བྱ་བ་དེ་ལ་སྦྱར་བ་དང་། ཆར་འབེབས་པ་
དངོས་པོའི་བྱ་བ་དངོས་མེད་ནམ་མཁའ་ལ་བཀོད་པས་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རབ་
རྟེན་ཀྱང་ཟེར་ངོ་། །

སྐབས་འདིར་བཞིན་སྒྲུ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོགས་སྒྲུང་གསུངས་པ། འདིར་ནི་
བཞིན་གྱི་སྒྲུ་ཡིས་སྟོན་རྒྱ་སྒྲུ་པའི་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གིས་འདི་འདྲའི་བཞིན་
གྱི་སྒྲུ་འདི། སྒྲུ་གཞུང་གི་ཉིང་ཞེས་པ་ཡི་མཐའ་ཡིན་པ་ཡིས་དཔེ་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་པ་ཡིད་ཆེས་གྱི་གསུང་ལས་འདས་ནས་དཔེ་ཉིད་ཏུ་འབྱུང་བ་སྒྱེ་བ་མཐོང་
ངོ་ཞེས་པ། ཉིང་མཐའ་བཤད་པའི་ལུང་དང་འགའ་བཞིན་དཔེ་ཉིད་ཏུ་འདོད་
པ་དེ་སྒྲུགས་སྒྲུར་སྒྲོས་པའོ། །ཉིང་མཐའ་ཞེས་པ་ཀྱན་བཤད་གྱི་རྒྱུན་གྱི་ནང་
ཚན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་སྟེ། ཚུན་པ་ལྟར་ན་ཉིང་མཐའ་ཞེས་གསུངས་
པ་དེ་ཡིན་ལ། ཀལ་པ་ལྟར་ན་ཉི་སོགས་བྱ་བའི་མཐའ་ཅན་ཉེ་དོན་དཔེ་དཔེ་
ཅན་སྦྱར་བའི་མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་གྱི་སྒྲུ་མ་ཡིན་པར་སྒྲུ་མའི་མཁས་པ་
དག་གིས་གསུངས་ཤིང་དངོས་སུ་གསལ་ཏེ། འབྱུག་པའི་སྐད་དོད། ལས་ཏུ་

ཡ་དང་། ཆར་འབེབས་པའི་བརྒྱ་ཏུ་བ་ཞེས་སྒྲུ་དཔེར་ཉིང་མཐའ་ལ་ཡིས་
དང་ཡིན་སྦྱར་བ་དངོས་སུ་མཐོང་བས་སོ། །དཔེ་མ་ཡིན་པའི་བཞིན་སྒྲུ་ཉིང་
མཐའི་བྱ་བྱུག་ཏུ་གྱུར་པ་དཔེ་ཉིད་དང་མི་འདྲ་བ་དེའི་དོན་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། སྦྱར་
བཞིན་སྒྲུ་ལ་དགའ་བཞིན་དུ་ལྟ། དབྱེས་བཞིན་དུ་བཞུགས། ཟ་བཞིན་དུ་
འགོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ། དགའ་བ་དང་བལྟ་བ་སོགས་དུས་གཅིག་
ཏུ་ཡོད་པས། དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན་མཚུངས་སྒྲུར་དོགས་པ་འང་མི་སྒྱེ་མོད།
སྒྲུགས་སྒྲུ་དེ་དག་གི་འདོད་པ་ལྟར་དཔེ་ཉིད་དུ་སྟོན་པའི་བཞིན་སྒྲུ་ཡིན་ན་ཡང་
དཔེ་རྒྱུན་ཡིན་པར་མི་འཐད་པར་བརྗོད་པ། དཔེ་དང་དཔེར་བྱ་བ་འམ་དཔེ་
ཅན་ཉིད་དག་ནི་ཕན་ཚུན་མཚུངས་པའི་ཆོས་ལ་སྟོས་དགོས་པས་ན། སྐབས་
འདིར་བསྟན་གྱི་དཔེ་འབྱུག་པ་དང་ནི་དཔེར་བྱ་བ་ཐུན་པ་ལ་མཚུངས་པའི་
ཆོས་འདི་མངོན་པར་གྱུར་ཏམ་ཅི་སྟེ་མཚུངས་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་འབྱུག་
པ་ཉིད་ཐུན་པའི་མཚུངས་ཆོས་སུ་འདོད་ན། བྱུག་པའི་སྒྲོ་ནས་མཚུངས་པའི་
ཆོས་གཞན་ཞིག་ཐུན་པ་དང་མཚུངས་པར་སྟོན་དགོས་ན་ཡང་། དེ་མེད་པར་
འབྱུག་པ་བཞིན་སྒྲོས་པས་ན་ཐུན་པ་དང་འདྲ་རྒྱུ་འབྱུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་
པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་པས་ན། སྒྲུར་འབྱུག་པ་དཔེ་དང་ཐུན་པ་དཔེ་ཅན་དུ་
བྱས་པའི་དམ་བཅའ་ཉམས་པར་འགྱུར་ངོ་། །གལ་ཏེ་བྱུག་པ་ཞེས་པའི་བྱ་
ཆོག་དེ་ཉིད་མཚུངས་ཆོས་དང་། དེ་གང་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཅན་དཔེ་ཡི་རང་
བཞིན་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་འདི་ལྟ་བུ་སེམས་མ་སྒྱེས་པ་ནས་དུ་གནས་པ་སུས་

ཀྱང་འཆད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་ཆོས་ནི་བྱད་པར་གྱི་ཆོས་དང་། ཆོས་
ཅན་ནི་བྱད་གཞི་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་མིང་སོ་སོའི་ཕྱོག་པའི་སྒྲོ་ནས་ཐ་དད་
དུ་མ་འབྲེད་གྱི་བར་དུ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དུ་ནམ་ཡང་མི་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དཔེར་ན་གདོང་པ་རྒྱ་ལྟར་མཛེས་ཞེས་པ་འདིར་དཔེ་པ་རྒྱ། དཔེ་ཅན་གདོང་།
འདྲ་ཆོས་མཛེས་པ་གསུམ་མིང་གི་སྒྲོ་ནས་ཐ་དད་དུ་འཆར་དགོས་གྱི། དཔེར་
བྱ་བྱ་གདོང་དང་དཔེ་དང་མཚུངས་ཆོས་གཉིས་ཀ་མཛེས་པ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་
དེ། མཛེས་པ་མཚུངས་ཆོས་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་དེ་དཔེ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ།
པ་རྒྱ་མ་སྒྲིམ་པར་གདོང་མཛེས་པ་ཞེས་སྒྲོས་ན་གདོང་མཛེས་པར་གོ་མོད།
འདྲ་ཡུལ་མ་སྒྲོས་པར་དུ་འདྲ་པའི་དོན་སྟོན་པའི་བཞིན་སྒྱུར་དོན་མེད་དོ། །
གདོང་མཛེས་བཞིན་པ་ཟེར་ན་ད་ལྟ་བུའི་སྒྱུར་འགྱུར་གྱི་མཚུངས་སྒྱུར་མི་
འགྱུར་ལ། གདོང་ནི་མཛེས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་མཛེས་པ་དཔེར་བྱས་ནས་མཚུངས་
སྒྱུར་ན་གདོང་མཛེས་པ་ལ་མི་གོ་བར་མཛེས་པ་ཞེས་པའི་ཆོས་གཞན་ལ་
གོ་བར་འགྱུར་ཞིང་མཛེས་པ་མཚུངས་ཆོས་སུ་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །དེར་
མ་ཟད་གལ་ཏེ་བྱེད་པ་ཡི་ཚིག་འབྲུག་པ་སོགས་དཔེ་ཡིན་ན། འབྲུག་པ་ཞེས་
བྱ་བའི་དངོས་པོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ནས་བྱ་བའི་ཚིག་ལ་འདི་དབང་དང་བྲལ་བར་
འགྱུར་ཞིང་འབྲུག་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་འབྲུག་ཅིས་པའི་
སྒྲ་དེས་རང་གི་བརྗོད་བྱ་བྲུག་པའི་བྱ་བ་བསྒྲུབ་མི་ལུས་པ་དེ་ནི་ཆོས་གཞན་
གྱི་ལྟོས་བྱར་གྱུར་པའི་དཔེར་མི་འགྱུར་ཏེ། འབྲུག་པའི་སྒྲས་འབྲུག་པའི་བྱ་

བ་མི་སྟོན་ན་དེ་ཆོས་ཅིའི་མིང་ཡིན་པའང་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཡང་ལེགས་
པར་མ་བརྟགས་པ་གང་གིས་འབྲུག་པ་འདི་དང་ནི་མུན་པ་དག་ལུས་གཡོགས་
པའི་ཆ་ནས་དཔེ་དཔེ་ཅན་དུ་མཚུངས་ཞེས་སྒྲ་ན་ཡང་། གལ་ཏེ་མཚུངས་སུ་
ཆུག་ན་ཡང་སྐབས་འདིར་ལུས་ལ་ཞེས་ལུས་འབྲུག་བྱའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་
བསྟན་པའི་ལས་གྱི་སྒྲ་དངོས་སུ་ཡོད་པས་དེ་གཉིས་དཔེ་དཔེ་ཅན་དུ་མ་འབྲེལ་
ཏེ། ལུས་དང་འབྲུག་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་ཞིག་གི་མིང་ཐ་
དད་པ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ལ་ཡོན་ཏན་མཚུངས་པ་ཅི་ཡོད་གོང་བཤད་བཞིན་
བལྟ་བའམ་དབྱད་པར་བྱོས་གིག། དཔེར་ན་ཁྱོད་གདོང་ལྷ་བ་བཞིན་ཞེས་
པས་མཛེས་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བཞིན་དཔེ་ཡིན་པར་འདོད་ན་མུན་
པ་འདི་འབྲུག་པ་བཞིན་ཞེས་བརྗོད་པས་འདྲ་བ་གོ་དགོས་ན་ཡང་འབྲུག་པ་
ཞེས་པ་འདི་ལ་ནི། ལུས་ལ་བྲུགས་པ་དེ་ཙམ་ལས་དོན་གཞན་འདྲ་བ་སོགས་
རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཕྱིར་དཔེར་ན་ཆོན་ལུས་ལ་འབྲུག་གོ་ཟེར་ན། བྲུག་
པར་བྱ་བྱ་ཆོན། བྲུག་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ལུས། དེ་དེ་ལ་བྲུག་པའི་མིང་འབྲུག་
ཅིས་གོ་ཡི། དཔེ་དཔེ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་གོ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། འབྲུག་
པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་དང་ནི་མུན་པ་བྱེད་པའི་ཚིག་དང་། ལུས་ཀྱང་ལས་སུ་བྱ་
བ་ཉིད་དུ་སྒྲ་ཉེ་བར་སྒྱུར་བའི་དོན་ཅན་དུ་སྒྲིམ་བྱ་སྟོན་པཀ་མ་ཁན་པོ་ཡིས་མུན་
པ་དངོས་སུ་ལུས་ལ་བྲུག་པ་མེད་ཀྱང་བྲུག་པར་རབ་ཏུ་བརྟགས་ནས་བརྗོད་
པ་ཞེས་སུ་འདོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །ཞར་བྱང་རབ་བརྟག་གསལ་བར་

བྱེད་པའི་སྐྱའི། ལྷམ་ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་ཡིན་པར་དོགས་ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་
ངེས་ཞེས་དང་། འདྲའོ་ཞེས་དང་། མིན་ནམ་ཞེས་དང་། ལ་སོགས་པའི་སྐྱུ་སྤྱུ་
ཅིའི་མ་ཡིན། ཇི་ལྟར་མིན། སོགས་ཀྱི་སྐྱུ་འདི་ཡིས་རབ་བརྟག་གསལ་བར་
བྱེད་ལ། བཞིན་གྱི་དེ་དང་འདྲའོ། ཞེས་སོ། །

དེ་ལ་སྐྱབས་འདིའི་དོན་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་དགོས་པ་འདི་བྱུང་སྟེ། ད་ལྟ་བའི་
བཞིན་སྐྱུ་ཅན་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ནི་བཞིན་སྐྱུས་མཚུངས་པ་གོ་བའི་དཔེ་བཟོ་
བར་དོགས་པ་སྐྱེ་བ་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་ར་རབ་རྟོག་གི་སྐྱབས་འདིར་དཔེ་གཞན་
དང་འདྲ་བར་རབ་རྟུ་བརྟག་པ་ཞིག་ཀྱང་སྐྱུང་སྟེ། དཔེར་ན། མེ་རྟོག་ཚོགས་
ནམས་དག་འབས་འཛུམ་པ་བཞིན། འབས་བཟང་སྟེ་མ་བརྟུང་དེ་བྱུག་འཚལ་
མཚུངས། ལྷོན་གིང་ཕྱེད་བ་ཆགས་པས་གཡོ་བྱེད་ཅིང་། ལམ་ཚུན་ཡལ་ག་
ལག་པས་འཐེན་པ་འདྲ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འདིར་མེ་རྟོག་ལ་སེམས་ལྷན་དག་འ་
བས་འཛུམ་པའི་ཚོས་མེད་ཀྱང་དེ་དང་འདྲའོ་ཞེས་སྐྱོ་བཏགས་པའི་ཆ་ནས་
དཔེར་བྱས་པ་ལྟ་བུར་སོང་བ་ཡོད་ཀྱང་དཔེ་རྒྱུན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། མེ་རྟོག་གི་
ནམ་འགྱུར་ཉིད་སེམས་ལྷན་གྱི་ནམ་འགྱུར་དང་འདྲ་བར་སྐྱོ་བཏགས་པའི་དོན་
དུ་འདྲ་བ་དང་བཞིན་དང་མཚུངས་པ་སོགས་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། ལུན་པ་དང་
བྱུག་པ་ལའང་ལུན་པ་ཉིད་ལུས་ལ་བྱུག་པར་བྱ་བཞིན་པར་གོ་ན་ད་ལྟ་བའི་
དོན་ཅན་གྱི་བཞིན་སྐྱུ་སྤྱུ་ར་བཤད་པ་ལྟར་དང་། ལུན་པ་འདི་མིག་སྒྲན་ནག་
པོས་བྱུགས་པ་བཞིན་དུ་ལུས་ལ་བྱུག་གོ་ཟེར་ན་མཚུངས་པའི་སྐྱུར་འགྱུར་ཡང་

བྱའོག་དང་འབྲེལ་བ་འདི་དཔེ་རྒྱུན་གྱི་དོན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། བྱུག་པ་དང་འདྲ་
བར་སྐྱོ་བཏགས་པ་བྱུགས་ཆེ་བའི་རག་ཡིན་གྱི། དཔེར་བྱ་བ་གཙོ་བོར་བསྟན་
པའི་རག་མ་ཡིན་པས་སོ། གཞན་ཡང་བོད་སྐད་ལ་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
སྟོན། ཇི་སྐད་སྐྱས་པ་བཞིན་བྱེད། ཅེས་སོགས་ཚིག་སྤྲུལ་དེའི་དོན་ལས་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གྱུར་པ་དང་། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བཤད་ཅེས་སྤྲུལ་མའི་གོ་
རིམ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འཇུག་པ་དང་། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། ཇི་དེ་བཞིན་
ནོ་ཞེས་པ་བཟོ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གནས་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བཟོ་བྱེད་པ་དང་། གཞན་
ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སོགས་ཀྱི་བཞིན་གྱི་སྐྱས་ཚིག་
སྤྲུལ་མའི་དོན་ལས་གཞན་དུ་མ་གྱུར་པའི་ཆ་ནས་དེ་ལྟར་བཟོ་བྱེད་ཀྱི། ཚོས་གཉིས་
མཚུངས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པ་སོགས་ཚིག་གི་སྤྱུ་རིས་ཞིབ་དུ་འབྱེད་རྒྱ་འདུག་
མོད། མདོ་ཙམ་ལས་མ་བྱིས་སོ། །

འདིའི་རྗེས་ཀྱི་རྒྱན་གསུམ་ཐུན་མོང་དུ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོའི་རང་
བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྒྱ་དང་ཕྱ་མོ་ཆ་ཡི་རྒྱན་དག་
ནི། རག་སྐྱེར་བའི་ཚིག་ནམས་རག་གི་རྒྱན་གྱི་མཚོག་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་
ནས། གཉིས་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དོན་
རྒྱན་སོ་ལྟའི་ནང་ནས། བརྟུ་གསུམ་པ་རྒྱའི་རྒྱན་ལ། རོ་བོ་བསྟན་པ་དང་།
དེའི་ནང་གི་དབྱེ་བའི་དཔེར་བཟོ་བྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་རྒྱ་ཡི་རྒྱན་ནི་བཟོ་བྱེད་
བྱའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེའི་སྐྱེད་བྱེད་དམ། དེ་མེད་ན་མི་འགྱུར་བའི་བྱེད་པོ་

གང་ཡིན་པ་ཤེས་པ་ལས། གོ་བར་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་བརྗོད་པའི་དག་ཉིད་དེ་
ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ། དེ་
དག་ནམ་པ་དུ་མ་ཡོད་པ་དཔེར་བརྗོད་ན། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་
སྤྱི་རིགས་ནས་དངོས་པོའི་རྒྱ་དང་། དངོས་མེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། མཚར་བའི་རྒྱ་
ཞེས་པའི་ནམ་གྲངས་གསུམ་དུ་དབྱེ་ཞིང་། དངོས་པོའི་རྒྱ་ལ་ནང་གི་དབྱེ་བ་
དུག །དངོས་མེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་ལྷ། མཚར་བའི་རྒྱ་ལ་ལྷ་སྟེ་ཁྱོད་བསྟོམས་པས་
བཅུ་དུག་ལས། དང་པོ་རྒྱ་དངོས་པོར་གྱུར་པས་འབྲས་བུ་དངོས་པོ་བསྐྱེད་
པའི་བྱེ་བྲག་ལའང་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། རྣམ་འགྱུར་ཀྱི་རྒྱ་དང་། འཕྱོང་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་བཞིར་བཤད་པའི་དང་པོ་འགྲུབ་པར་
བྱེད་པའི་རྒྱ་ལ་ཡང་། རྒྱ་དངོས་པོས་འབྲས་བུ་དངོས་པོ་འགྲུབ་པ་འོས་པའི་
རྒྱ་དང་། རྒྱ་དངོས་པོས་འབྲས་བུ་དངོས་མེད་འགྲུབ་པ་མི་འོས་པའི་རྒྱ་གཉིས་
ལས། དང་པོ། རྒྱ་སྟོ་སྟོགས་མ་ལ་ཡ་ཡི་རྒྱུད་གིས་ནི་ཅན་གྱི་ཕྱོད་པ་གསར་
པ་ཡི་ཡལ་འདབ་སྐྱོད་པར་བྱེད་པ་འདིས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བོ་ཀུན་གྱི་དགའ་བ་
སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་དགའ་བ་སྐྱེད་པར་འོས་པ་ཡི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་
དག་ཉིད་པར་སྦྱར་བའི་བརྗོད་པ་ལ་མཛེས་པའི་ཉམས་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱན་
གྱི་མིང་ཉིད་ཀྱིས་རབ་དུ་བསྟན་ཏེ། འདི་ལས་ལྟོག་པ་མི་འོས་པ་དག་ཀྱང་
དེ་དང་མཚུངས་ཏེ་རྒྱན་ཡིན་ནོ། །མི་འོས་པ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡི་རྒྱན་ནི། མ་
ལ་ཡ་ཡི་རི་ལས་བབས་པའི་རྩ་རྒྱན་ལ་རིག་ཅིང་ཅན་གྱི་ནགས་བསྐྱོད་ནས་

འོང་བའི་རྒྱུད་འདི་མགོན་པོ་བྱད་མེད་དང་བྲལ་བ་རྣམས་དག་ནི། དབང་པོ་
དང་སྟོག་ཉམས་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་ཉེ་བར་གནས་སོ། །ཞེས་པ་རྒྱ་དེ་ལྷར་བྱུང་
བའི་རྒྱུད་གིས་ནི། སྐྱེ་བོ་བྱད་མེད་དང་འབྲལ་བའི་ཚོགས་ལ་གདུང་བའི་རིམས་
ནད་དུ་གྱུར་པ་ལས་བྱུང་བར་གྱུར་པ་གང་ཞིག འབྲས་བུ་སྐྱེ་བོ་ཡུལ་ཡིད་དུ་
འོང་བ་ལ་སྟེད་པ་དག་ཉམས་པ་ཉིད་དུ་སྦྱབ་པར་བྱེད་པར་རུས་སོ། །ཉམས་
པ་ནི་དངོས་མེད་ཡིན་པས་འབྲས་བུ་དངོས་མེད་བསྐྱེད་ཅེས་བཤད་དོ། །དེ་
ལྷར་འགྲུབ་པར་བྱ་བ་གཉིས་པོའི་ཡུལ་ལས་སུ་བྱ་བ་དང་། སྒྲར་འཆད་འགྱུར་
རྣམ་པར་འགྱུར་བར་བྱ་བ་གསུམ་ལ་ནི་རྒྱའི་དངོས་པོ་འཕམ་བྱེད་པོ་དེ་ཉིད་ལ་
ལྟོས་པའི་རྒྱ་རྒྱན་ཉིད་ཡིན་པར་བརྗོད་དོ། །འོག་གི་འཕྱོང་པའི་ལས་སུ་བྱ་
བ་ལ་ནི། བལ་ཆེར་ནི་རྒྱ་དེའི་བྱ་བ་ལ་བལྟོས་པའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་བརྗོད་དོ། །དེ་
ལས་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་གཉིས་པོ་དག་བསྟན་ཟིན་ཏེ། དེའི་སྟུག་མ་རྣམ་
འགྱུར་དང་ཐོབ་པའི་རྒྱ་གཉིས་པོ་ཡི་དཔེར་བརྗོད་གཉིས་ནི་བཀོད་པར་བྱས་
ནས། དེའི་རྗེས་སུ་གཞན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡི་རྒྱ་ཡང་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་
པ་ལྷར་རིམ་པ་བཞིན་དཔེར་བརྗོད་པ་ལས། རྣམ་འགྱུར་ཀྱི་རྒྱ་ནི་ཕྱོད་ཤིང་ལས་
ལོ་འདབ་གསར་དུ་འབྱུངས་པའི་ནགས་ཚལ་དང་། མེ་ཏོག་པར་འདབ་བརྒྱ་
རབ་དུ་རྒྱས་པའི་རྗེར་བུ་དང་། ལྷ་བ་རྒྱས་པ་དང་གསུམ་པོ་བསྐྱར་བྱར་བྱས་
ནས་རྣམ་པར་འགྱུར་བྱེད་ཀྱི་རྒྱར་འདོད་པ་ཡིས་སུའི་རོར་བསྐྱར་ན། བྱད་མེད་
དང་བྲལ་བའི་ཐག་རིང་གི་མགོན་པོ་རྣམས་ལ་ཅི་ཞིག་དུ་འགྱུར་བར་བྱེད་ན།

ལྟ་བུའི་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་ཞེས་པ། ལྟ་བུའམ་མཐོང་བའི་དྲུག་ཅེས་མཐོང་ན་གདུང་
བ་བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས། དེ་ལྟར་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ནལ་
མ་དགའ་བ་སྐྱེད་འོས་དེ་དག་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་བྱེད་པོ་འདོད་པའི་
རྒྱུ་ལས་སོ། །འཕྱོང་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ནི་གྲོང་ཆོས་ལ་མ་ཞུགས་པའི་ལྷུང་ན་རྒྱུང་མ་
སྐྱེས་པ་གཞན་མེད་པའི་ཁེངས་པ་ཅན་འདི་གྲོང་ཆོས་ལ་རིམ་གྱིས་གོམས་
པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་ཀྱུན་སྒྲོང་སྟོན་དུ་བཏང་བའི་བུ་མོ་ཞིག་གིས་དེའི་ཐབས་
སུ་གོགས་མོ་ལྷུང་ན་རྒྱུང་མ་དེ་རང་གི་མཛའ་བོའི་གནས་སམ་གན་དུ་བཀོད་
ནས། བུ་མོ་དེས་དེ་གཉིས་ལ་སྒྲིན་མ་འཁྱོག་ཅིང་མིག་ཡོན་པོར་ལྟ་བུའི་རྩལ་
གྱིས་མཆུ་ནི་གཡོ་ཞིང་། བྱེད་གཉིས་མཛའ་བར་བྱས་ཤིག་ཅེས་བཅས་གོ་
བར་བྱས་ནས་ཡང་ཡང་ལྟ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་བྱས་པས་ལྷུང་ན་རྒྱུང་མ་དེ་
ངོ་ཆ་དང་བུལ་ནས་མཛའ་བོ་དང་འགྲོགས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་རང་
གིས་འདི་བཞིན་བཤད་ན་ལེགས་པར་མངོན་ནོ་སྟུམ་མོ། །སྟེ་འགྲེལ་མཐའ་
དག་ན། དེ་སྟེ་རང་གི་གོགས་པོ་ལ་ཁེངས་པ་བྱེད་མ་ཕྱོང་ཞིང་མི་ཤེས་པ་ཞིག་
གིས། ད་ནི་བདག་གིས་ཁེངས་པ་གོམས་པར་བྱའོ་ཞེས་རང་གི་གོགས་མོ་
ཞིག་རང་གི་མཛའ་བོའི་གནས་སུ་བཀོད་དེ། མཛའ་བོ་ཡིན་པར་བཏགས་
པ་ལ་མི་གྲུས་པའི་རྣམ་འགྱུར་མིག་ཡོན་པོར་ལྟ་བུ་སོགས་ཀྱིས་ལྟ་བར་བྱེད་
དོ། །དེས་ཅི་ཞིག་འཕྱོང་ན་རང་གི་གོགས་པོས་འདིས་དེ་སྟེ་རང་ལ་ཁེངས་
པ་བྱེད་མ་ཕྱོང་བས་ཁེངས་པ་གསར་དུ་བསྐྱབ་པའོ་སྟུམ་དུ་གོགས་མོ་ལ་གཅེས་

པའི་སེམས་སུ་གྱུར་ནས་ཡུན་རིང་དུ་འགྲོགས་པ་ཐོབ་པོ་ཞེས་འཆད་གྲང་།
ཁེངས་པའི་རྣམ་འགྱུར་མི་ཤེས་པར་གསར་དུ་གོམས་དགོས་མཁན་ཡང་དགོན་
ལ། དེ་འདྲ་གོམས་པར་བྱེད་པ་མཛའ་བོས་མཐོང་ཆོ་ཁེངས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་
འབད་པས་མཛའ་བོ་མི་དགའ་བར་རིགས་གྱི། དགའ་ནས་ཡུན་རིང་འགྲོགས་
པ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་མཆན་དུ་འགྱུར་བར་འགལ་བས་འདི་འདྲ་ཅི་ཡིན་མ་འཆལ་
ལོ། །འོད་འགྲེལ་ཀྱུན་གྱི་ཐོག་མ་འཕགས་ཡུལ་པའི་གསུང་སྒྲོས་བསྐྱས་ནས་
བཀོད་པ་དབང་ལོའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་བདག་གིས་གྲང་མཐོང་ལ།
ཆོག་བརྒྱུང་བོ་མདོར་བསྐྱས་གྱི་དོན་ཅན་ཞིག་འདུག་པས། དེའི་ཆོག་དོན་མ་
འབྱེད་པར་བཤད་པ་རྒྱན་འབྲམས་སུ་སོང་བ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནོ་སྟུམ་མོ། །ཤེས་
བྱེད་གྱི་རྒྱུ་ལ་གཉིས་ལས། ཕྱིའི་དུས་ཤེས་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ནི། ཉི་མ་རྒྱ་ལྟོ་ཕྱགས་
སུ་ལུང་པར་གྱུར་ཅིང་། ལྷ་བཞི་རང་འོད་ཀྱིས་མཛེས་པ་དང་། འདབ་ཆགས་
རྣམས་གྲང་སོ་སོའི་གནས་སུ་སོང་དོ། །ཞེས་པ་འདི་ཡང་སྟོན་ལ་སོགས་པའི་
དུས་གྱི་སྐབས་གོ་བ་བྱེད་པ་ཡི་རྒྱ་ཆོག་ཉམས་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །ནང་གི་དུས་
སམ་གནས་སྐབས་ཤེས་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ནི། གྱི་གོགས་མོ་ཁྱོད་འདོད་པས་གཟིར་
བའི་ཡིད་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཅིས་ཤེས་ན། འདི་ལྟར་རིག་བྱ་བསིལ་
བ་ལྷ་བའི་ཟེར་གྱིས་མི་བསྒྲོག་ཅིང་། ཅན་གྱི་རྒྱུ་ཡིས་གྲང་སེལ་བར་མི་བཟོད་
པ་ཡི་ལུས་གྱི་དྲོད་འབར་བ་ཉིད་ཀྱིས་ལེགས་པར་རྟོགས། ཞེས་པའི་སྟོར་བ་
འདི་འདྲ་བ་རྣམས་ལ་ནི། བརྗོད་རྒྱལ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཉམས་དང་ནང་གི་

ཆགས་པའི་གནས་སྐབས་སམ་དེའི་དུས་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་དག་ཏུ་མཚོན་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲིབ་བ་དེ་འདྲ་ན་གི་ཆགས་པ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་
དེ་ལའང་ཡིད་འོང་གི་ཉམས་དང་ལྷན་པས་རྒྱ་རྒྱན་དུ་མཚོན་ཞེས་པ་འོ། །
སྒྲིབ་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྒྲིབ་ན། རྒྱན་
རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཕམ་རང་བཞིན་ངོས་བཟུང་བ་དེ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ།
རྒྱན་གྱི་དབྱེ་བའི་དཔེ་བཅེད་རྣམས་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བའོ། །དེས་ན་མཚན་
གཞི་དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་མཚོན་བྱ་རྒྱན་དེ་དང་དེ་ཡིན་པ་མཚན་ཉིད་དེས་མཚོན་
པར་བྱེད་དེ། མཚན་གཞི་སྒྲིལ་ཡི་སྟེང་དུ་མཚོན་བྱ་མི་ཉག་པ་མཚན་ཉིད་སྟང་
ཅིག་མས་མཚོན་པ་བཞིན་ནོ། །མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་
སྒྲིབ་དགོས་ངེས་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱང་སྒྲིབ་ན་གོ་བོ་བློ་བུ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་
ཞུར་བྱུང་དུ་སྒྲིམ་པ་འོ། །གཉིས་པ་དངོས་མེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་
ལྟར་བཅེད་པས་ནི་ཡིད་འཕྲོག་པ་ཡི་དཔེ་བཅེད་འགའ་ཞིག་རབ་ཏུ་བསྟན་
པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ནས། དཔེ་བཅེད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ལ་སྒྲིབ་རྒྱ་དངོས་
མེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་དངོས་པོ་ཡོད་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། རྒྱ་དངོས་མེད་ཀྱི་འབྲས་
བུ་དངོས་མེད་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་རྣམ་གྲངས་བཞི་ཡོད་པ་ལས།
ཐོག་མར་སྔ་ན་མེད་པའི་བྱེད་པ་པོའི་རྒྱ་ནི། རིག་པ་ཡི་གནས་རྣམས་ལ་མ་
གོམས་པ་དང་། གློ་ལྷན་བསྟན་བཅོས་མཁས་པ་རྣམས་དང་མ་འགྲོགས་པ་
དང་། མིག་སོགས་དབང་པོ་རྣམས་ནི་ཡུལ་ལ་གཡེང་བ་མ་བསྐྱམ་པས་མི་

རྣམས་ནི་འགྲོད་ཅིང་སྤྲུག་བསྐྱལ་བས་རབ་ཏུ་གདུང་བར་གྱུར་དོ། །ཞེས་སྒྲིབ་
དངོས་པོ་མེད་པས་འབྲས་བུ་དངོས་པོ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མི་བྱེད་ཅིང་། དངོས་
མེད་ནི་གང་གིས་བསྐྱེད་བྱའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པས་དངོས་མེད་རྣམས་ལ་དབྱེད་
ན་རྒྱ་འབྲས་དངོས་སུ་གྱུར་པ་མེད་མོད་ཀྱང་། མེད་ན་མི་འབྱུང་གི་ཐ་སྟང་
ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཅེད་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དངོས་མེད་ཀྱི་རྒྱས་དངོས་
པོར་ཡོད་པ་དང་། མེད་པའི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྟང་ངེས་པར་
རུང་བྱིང་ཆོག་ཉམས་ཡིད་འཕྲོག་པ་དང་ལྷན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞིག་ནས་
མེད་པའི་བྱེད་རྒྱ་ནི་འདོད་པ་ཉམས་སུ་བྱོང་བའི་གཏམ་གྱིས་ཡིད་བློས་པ་ཡི་
གནས་སྐབས་སོང་བ་སྟེ་འདས་པའམ་ཞིག་པར་གྱུར་ཅིང་། ལང་ཆོ་ལས་བྱུང་
བ་ཡི་ནི་ཆགས་སྟེང་མི་བཟད་པའི་རིམས་ནད་དག་ཀྱང་ཉམས་པར་གྱུར་དོ། །
ཆགས་སྟེང་དེ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲས་བུ་བློས་པའམ་སྒྲོངས་པ་བཟད་ཅིང་རྒྱ་
ཡུལ་ལ་སྟེང་བའང་འཕྲོས་ཏེ་མི་གནས་པ་དེ་བྱིང་བསོད་ནམས་དགེ་བའི་
གནས་ལ་ཡིད་དག་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བྱས་སོ། །སྒྲུབ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་དེ་དག་
ཞིག་ནས་མེད་པའི་རྒྱ་དེས་འབྲས་བུ་དངོས་པོར་གྱུར་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་
གནས་ལ་ཡིད་འཕྲུག་པ་བསྐྱེད་པར་བྱས་པ་འོ། །པན་ཚུན་མེད་པའི་བྱེད་རྒྱ་
ནི། རགས་ཚལ་ཆང་ཆིང་འདི་དག་སྒྲོན་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྲོང་པའི་བྱིམ་
མ་ཡིན་ལ། རྒྱ་རྒྱང་གྲ་གྱུར་འབབ་ཅིང་སྒྲ་སྒྲོག་པ་འདི་དག་ཆགས་པའི་ཡུལ་
ཀྱི་དུག་ཅན་བུད་མེད་མིན་ནོ། །རི་དྲགས་ཅེ་བྲོ་བྱེད་པ་འདི་དག་འཆིང་བྱེད་

གྱི་བྱ་ཆ་མིན་པ། དེ་ཕྱིར་ནགས་ཁྱོད་དབེན་པར་གནས་པ་བདག་གི་ཡིད་
དགའོ་ཞེས་སོ། །སྤངས་ནས་མེད་པའི་བྱེད་སྒྱུ་ནི། ཤིན་ཏུ་མ་བརྟག་པར་གྱི་
ཆོམས་སུ་འཇུག་པའི་སྦྱོད་པ་ངན་པ་ནི་འཕགས་པ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་
ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱ་དེའི་ཕྱིར་དམ་པ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འདི་དང་ཕྱི་མའི་དོན་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་
པ་ཐམས་ཅད་རྟག་ཏུ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱ་དངོས་མེད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་
དངོས་མེད་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཡི་རྒྱན་ནི། སྐྱེད་མོས་ཆོམ་གྱི་ས་ཏྭ་ཀླ་ར་སྟེ། ཨ་
མའི་ཤིང་རྣམས་ལ་སྟེ་མ་མ་འབྲུངས་པ་མིན་ན་མགོན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བྱད་མེད་
ནི། ཉིལ་དང་བཅས་པའི་ཁྱོར་ཆུ་སྦྱོན་བྱར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཨ་མའི་ཤིང་གི་
སྟེ་མ་མཐོང་ན་བྱད་མེད་རྣམས་འདོད་པས་བརྒྱལ་ཞིང་དྲན་པ་ཉམས་པས་
ཉིལ་དང་བཅས་པའི་ཆུ་བསིལ་ཁྱོར་བར་བཅུག་པས་འཐོར་བྱར་འགྱུར་མོད་
ཀྱི། སྟེ་མ་མ་འབྲུངས་པས་ཉིལ་བཅས་ཁྱོར་ཆུ་སྦྱོན་པར་ཡང་མ་གྱུར་པ་དག་
རྒྱ་འབྲས་སུ་བརྟེན་པའོ། །འདི་ལ་གཞན་དག་སྟེ་མ་མ་འབྲུངས་པ་མིན་ཞེས་
དགག་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྣལ་མ་གོ་ནས་འབྲུངས་པ་དེས་མགོན་པོ་རྣམས་ཀྱི་
བྱད་མེད་ཆགས་གདུང་གིས་ཤི་སྟེ། རྒྱ་གར་བའི་ཡུལ་ཆོས་ཀྱིས་གཤིན་པོ་
ལ་དག་ཅུ་ཐོབ་ཕྱིར་བུམ་ཟེ་གཙང་མ་ཞིག་གིས་ཉིལ་དང་བཅས་པའི་ཁྱོར་ཆུ་
སྦྱོན་ཅིང་བསྟོ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་ནི་དགག་ཆོག་གི་དབང་གིས་དངོས་མེད་
དང་། འབྲས་བུ་ཤི་བ་སྟོག་འགག་པའི་དངོས་མེད་ཡིན་ཞེས་འགྲེལ་པ་གཞན་

ལས་གསུངས་ཀྱང་། དགག་ཆོག་ཡོད་ཀྱང་འབྲས་བུ་འབྲུངས་པའི་དོན་དུ་
སོང་ན་དངོས་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ལ། མིན་ན་ཞེས་རྒྱ་མཆོན་གྱི་ཆོག་སྒྱུར་བའང་
མི་འགྲིག་ཅིང་། སྦྱོན་བྱར་འགྱུར་ཞེས་སོགས་ཆོག་གི་ལུས་པ་དང་དོན་གྱི་
རྣམ་གཞག་གཉིས་ཀའི་སྟོན་ནས་བརྒྱལ་བ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དེ་མ་གྱུར་ཞིང་མེད་
པས། འབྲས་བུ་ཤི་བའམ་བརྒྱལ་བ་དེ་ཡང་མེད་པར་གྱུར་པ་དེ་གཉིས་སྟེ་མ་
རྒྱ་མེད་ན། ཕྱི་མ་འབྲས་བུ་དེ་ཡང་མི་འབྲུང་བའི་ཐ་སྟན་ཅན་དུ་བརྟེན་པ་འདི་
ལགས་སྟུམ་དུ་བདག་སེམས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡོད་པ་སྐྱབ་པ་དང་མེད་པ་དགག་
པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་ཡི་རྒྱ་དངོས་མེད་ཀྱི་རྒྱན་དག་ལ་
སྐབས་འདིར་སྟོན་ནམ་སྟེ་ན་མེད་པ་དང་། ཞིག་ནས་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་
རང་བཞིན་གྱི་ཆོས་དེས་འབྲས་བུ་དངོས་པོ་སྐྱེད་པ་ཡི་ནི་རྒྱ་ཉིད་དུ་བརྟེན་དོ། །
འདིར། སྟོན་མེད་པ་ཡི་རང་བཞིན་གྱི། །དངོས་པོའི་རྒྱ་ལ་སོགས་ཉིད་དོ། །
ཞེས་བྱས་ན་གོ་བདེ་སྟེ། སྟེ་ན་མེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དངོས་པོ་བསྐྱེད་པའི་
རྒྱ་བྱེད་པ་སོགས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་མཆོར་བའི་རྒྱ་ལ་མིང་གི་སྟོན་ནས་མདོར་བསྟན། དོན་གྱི་རང་བཞིན་
དབེར་བརྟེན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རིང་འབྲས་ཀྱི་རྒྱ་དང་། རྒྱ་དེ་དང་འབྲས་
བུ་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་རྒྱ་དང་། དེ་བཞིན་འབྲས་བུའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱེས་པའི་
རྒྱ་དང་། མི་འོས་པའི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་རིགས་མིན་གྱི་རྒྱ་དང་། འོས་པ་ཞིག་
བསྐྱེད་པ་རིགས་པ་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཞེས་པ་མཆོར་བའི་རྒྱ་རྣམས་སོ། །ཆེད་དུ་

མ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་གཞན་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་དུ་
ཡོད་པ་དང་། འབྲས་བུ་སྒྲ་བ་ལ་སོགས་པ་འདི་ལྟ་བུ་དངོས་དོན་ལ་ཡོད་མི་
སྲིད་པ་ཞིག་ཆོག་གི་ལམ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དེ་ལྟར་བསྐྱེད་རུང་ཞིང་ལེགས་
པས་ངོ་མཚར་བའི་རྒྱ་ཞེས་བྱའོ། །དེས་མཚོན་ནས་མཚར་བའི་རྒྱ་རྣམས་ལ་
རྣམ་པ་བྱུང་བའི་མི་འདྲ་བ་རྣམས་རྒྱས་པར་བྱེན་གྲངས་མེད་པ་ཡོད་དོ། །དེ་
ལྟ་བུའི་མཚར་བའི་རྒྱའི་རག་འདི་དག་སྦྱར་བའི་ཆོག་གི་ལམ་རྣམས་ལ་རྒྱ་
འབྲས་དངོས་མིན་ཡང་། རྒྱ་འབྲས་བུ་བཏགས་པ་འཇམ་པ་ལ་བའི་འཇུག་པ་
ལ་བརྟེན་པ་ཡི་སྒོ་ནས་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་སྒྲ་བ་ལྟ་བུ་སོགས་ཀྱང་སྟན་རག་
གི་ལམ་ལ་ཤིན་ཏུ་མངོས་པ་དག་མཐོང་སྟེ། དེ་ཡི་དཔེར་བརྟེན་རི་ལྟར་ཞེ་
ན། དང་པོ་རིང་བའི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་རྒྱན་ནི། ལུས་ཅན་མ་ཁྱོད་ཀྱི་མི་
ཟུར་ཞེས་མིང་དུ་བཏགས་པ་འདི་དོན་ལ་འགྲོ་བ་ཀྱན་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་
ལུས་སྐྱེས་འདོད་ཆགས་དག་གི་མཚོན་ཆ་གང་དེ་སྐྱེས་པ་གཞན་ལ་རབ་ཏུ་
འཕངས་པ་དེ་ཡིས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་མིན་པ་རིང་ན་གནས་པ་བདག་གི་ཡིད་ཀྱང་
བཅོམ་མོ། །ལུས་མེད་དག་གི་མཚོན་ཞེས་པ་འགྱུར་སྒྲ་མ་རྣམས་སུ་སྒྲ་བ་སྟེ་
ལུས་མེད་ནི་འདོད་ལྟའོ། །རིང་བའི་དོན་ནི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་
རྒྱ་དེ་དང་ཉི་བ་མ་ཡིན་པས་རིང་བའམ། ཡང་ན་ཡུལ་དེ་དང་གོ་ས་གཅིག་
མིན་པ་ལ་དེ་ལས་རིང་བ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །འདིར་མཚོན་ཆ་གང་ལ་བཏབ་པ་
དེ་ལས་གཞན་དོན་མེད་འཛོམས་མི་སྲིད་ཀྱང་འདིར་སྲིད་པ་ལྟར་སོང་བའི་

ཉམས་ཀྱིས་ངོ་མཚར་བའོ། །རྒྱ་འབྲས་ལྟན་ཅིག་པ་མཚར་བའི་རྒྱ་ནི། དཔེར་
ན་སྐྱེས་བུ་ལུས་སྐྱེས་ཏེ་འདོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཚུས་པའི་རྣམ་འབྲུལ་གདོང་མདོག་
དམར་ཞིང་མིག་འབྲུ་ཚུགས་སུ་ལྟ་བ་སོགས་སྦྱོད་ལམ་སྒྲ་ཆོགས་བྱེད་པ་དང་
ལྟན་ཅིག་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་འདོད་པའི་བྱད་མེད་རྣམས་ལ་བྲུ་མོ་རྒྱུང་བའི་གནས་
སྐབས་དག་ནི་ཡོངས་སུ་བྱུང་བའི་ནམས་འདོད་པ་བསྟེན་འོས་པ་སྐྱེས་སོ། །ཡུལ་
བྱད་མེད་འདོད་པ་བསྟེན་འོས་ལས་སྐྱེས་བུའི་ཆགས་པ་སྐྱེ་རིགས་པ་ལས་འདིར་
དེ་གཉིས་སྒྲ་བྱི་མེད་པར་ལྟན་ཅིག་བྱུང་བ་བརྟེན་པའོ། །འབྲས་བུ་སྒྲ་བ་མཚར་
བའི་རྒྱ་ནི། དང་པོ་འཇམ་སྒྲར་ཉིད་དུ་རི་དྲགས་མིག་ཅན་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཆགས་པའི་
རྒྱ་མཚོ་རྒྱས་པར་གྱུར་པ་དེའི་བྱི་ནས་འོད་ཟེར་རབ་ཏུ་འཕྲོ་བའི་ལྷ་བའི་ནི་
དཀྱིལ་འཁོར་ཤར་པོ། །ཞེས་ལྷ་བ་རྒྱ་མཚོ་འཕེལ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་། འདིར་
བཏགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་འཕེལ་བའི་རྗེས་སུ་རྒྱ་ལྷ་བ་ཤར་བར་བརྟེན་པས་འབྲས་
བུ་རྒྱའི་སྒྲར་བྱུང་བ་ལྟར་ངོ་མཚར་བའོ། །
འོས་མིན་ནམ་རིགས་མིན་གྱི་རྒྱ་ནི། རྒྱལ་པོ་ལ་ལྟ་གཅིག་ཅེས་བོས་ནས་
ཁྱོད་ཀྱི་ཞབས་གཉིས་པོ་དམར་བོ་འཇམ་དམར་བ་ཡི་ཉི་མ་གཞོན་ཅུ་འདི་ལ་
རིག་པར་གྱུར་པས། དེ་ཡི་མོད་ལ་རྒྱལ་པོ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ལག་པ་ཡི་བསྐྱ་
དག་ཕྱག་འཕྲིལ་བའི་སྒོ་ནས་ཟུམ་པར་བྱེད་པ་འདི་ཅི་ཞིག་ཅེས་ཉི་མས་བསྐྱ་
ཟུམ་པར་མི་འོས་པས་སོ། །འོས་པའི་རྒྱ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་ཞབས་སེན་ལྷ་
བ་ཡི་འོད་ཟེར་ཀྱུན་དྲི་མེད་ཀྱི་མདངས་འཕྲོ་བ་རྣམས་ས་སྦྱོང་རྣམས་ཀྱི་ལག་

པ་ཡི་པདྨ་ཟུམ་པར་བྱེད་པ་ལ་དབང་ངོ་། །ཞེས་སྒྲ་བས་པདྨ་ཟུམ་པར་འོས་
པའམ་རིགས་པས་སོ། །མཐུག་སྤྱད་ཅེས་པ་རྒྱ་ཡི་རྒྱུན་གྱི་རྣམ་རྟེན་གི་ལྷགས་
ནི་སྤྱི་འོ་དབྱེ་བ་གསུམ་སོ་སོའི་ནང་གི་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པ་གོང་དུ་བཤད་མ་
ཐག་འདི་འདྲ་དག་ཏུ་བསྟན་ཏོ། །

བཅུ་བཞི་པ་སྤྱ་མོའི་རྒྱུན་ལ་ངོ་བོ་དང་། དཔེ་བཟོད་གཉིས་ལས། དང་པོ་
གང་དུ་དོན་ནམ་ཚིག་གི་ཟུར་དང་ལུས་དག་གི་རྣམ་འགྲུར་སོགས་རྣམ་པས་
མཚོན་པའི་དོན་ཅན་དེ་ནི་དངོས་སུ་གོ་རྒྱུའི་དོན་གསལ་བ་མིན་པར་སྤྱི་མིར་
སྤྱ་མོ་ཞེས་པར་བཤད་ཅེས། ནང་གི་བསམ་པ་འག་འཁྱིལ་གོ་བར་བྱེད་པའི་
དོན་དུ་སྒྲོས་དབྱེད་པ་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ་དོན་དེ་དངོས་སུ་མ་བཟོད་པར་བད་
ཐབས་ཀྱི་ཟུར་ཙམ་གྱིས་སམ། སྟོ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ཆེད་དུ་བད་བྱས་པ་མིན་
ཡང་། ནང་གི་སེམས་ཀྱི་འགྲུར་བ་དང་རྗེས་མཐུན་ལུས་དག་གི་རྣམ་པས་
དོན་གང་ཡིན་གོ་བནི་སྤྱ་མོ་སྟེ་སྒྲ་བས་འདིར་བཟོད་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འདུལ་
བ་གཞི་ཡི་ལུང་ལས། བསམ་པ་ནང་ན་ཡོད་པ་ཀུན། །སྤྱི་ལོ་ནས་ནི་ཉེ་བར་
དམིགས། །སྐད་མདོག་དབང་པོའི་རྣམ་པ་དག །རྣམ་པར་སྤྱོད་བར་མི་ལུས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དག་ཏུ་གསལ་པོར་བཟོད་པ་མེད་ཀྱང་
དོན་གོ་བནི་དེ་ལྟ་བུ་རྟེན་གསུང་བྱེད་སྤྱ་བ་ལས་གོ་བས་ན་སྤྱ་བ་དང་། སྟོ་ཞིབ་
པས་གོ་བྱ་ཡིན་པས་ཀྱང་སྤྱ་བ་འམ་སྤྱ་མོ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་འདྲའི་སྤྱ་མོ་དེ་དག་
གི་སྤྱིར་བར་བཀོད་པས་དོན་གོ་བནི་སྤྱ་མོའི་རྒྱུན་ཞེས་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་རྣམ་གྲངས་གཉིས་ལས། དང་པོ། ཟུར་གྱིས་མཚོན་པའི་སྤྱ་མོ་
ནི། ནམ་ཞིག་འུ་ཅག་གཉིས་འགྲོགས་པར་འགྲུར་ངོ་ཞེས་བཟོད་པར་འདོད་
ཀྱང་མང་པོའི་ཚོགས་དབུས་སུ་བཟོད་པ་མ་བཟོད་པའི་མཛའ་བོ་དེ་ཡི་བསམ་
སྟོན་བྱད་མེད་མཁས་པས་རིག་ནས། བྱད་མེད་དེ་ཉིད་གྱིས་ཅེ་དགའི་ཚུལ་
ལམ་ཐོལ་གྱིས་ལག་པ་དག་གིས་རང་གི་རྒྱུན་གྱི་པདྨ་པ་ཟུམ་པར་བྱས་པ་མཛའ་
བོ་དེ་ལ་བསྟན་པའི་བད་བྱས་སོ། །ཁ་ཅིག་པདྨ་ཟུམ་ཚུལ་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་བྱས་པ་
ལའང་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་ལུས་སྒྲེས་འདོད་པ་དག་གིས་གཟིར་བ་ཡི། མཛའ་
བོ་དབུགས་དབྱུང་བར་འདོད་པ་ཡིས་པདྨ་ཟུམ་པར་བྱས་པའི་བད་འམ། ཟུར་
ལས་པན་རྒྱུན་འགྲོགས་པར་སེམས་པའི་སྒྲ་བས་འདིར་ནི་མཚན་མོར་པདྨ་ཟུམ་
པའི་དུས་སུ་འགྲོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྣམ་པས་མཚོན་པ་སྤྱ་མོའི་རྒྱུན་ནི། སྟེ་པོ་མང་པོས་རྒྱ་ཡི་བྱ་བ་ཚོམ་
པའི་མདུན་སར་སྒྲེས་བྱ་བྱོད་ལ་མཛེས་མ་དེ་ཡི་མིག་གཏད་ནས་བལྟས་པས་
དེ་ཡི་གདོང་གི་ཚུ་སྒྲེས་དེར་མདོག་དམར་ཞིང་འབར་བའམ་གསལ་བ་ཆེར་
རྒྱས་པ་ཡི་མཛེས་པ་ཅི་ཡང་བྱུང་བར་གྱུར། ཅེས་སོ། །ཁ་ཅིག་བྱད་མེད་བྱོད་
ལ་སྒྲེས་བྱ་དེ་ཡི་གདོང་པ་གཏད་ནས་བལྟས་པའི་བྱོད་ཀྱི་གདོང་གི་ཚུ་སྒྲེས་
དེར་ཞེས་འབྲུག་ཞེན་པ་མཐོང་ངོ་། །འདིར་ཆགས་པ་འབར་ཞིང་ཞེས་བཟོད་
ན་དངོས་སུ་བཟོད་པས་སྤྱ་མོར་མི་འགོ་བས་ར་གའི་སྒྲ་དམར་བ་དང་ཆགས་
པ་གཉིས་ཀར་འཐུག་ཀྱང་སྒྲ་བས་འདིར་དམར་བར་བསྒྱུར་བ་ལྟར་ལེགས་

པར་མངོན་ནོ། །ངག་སྒྱུར་འདིར་ཡང་འཁྲིག་བདེ་འདོད་པའི་རང་བཞིན་མ་
བརྗོད་པར་གདོང་དམར་བ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་བརྗོད་པས་དོན་སོ་སོ་ཚོགས་
པའི་དགའ་བའི་དགའ་སྟོན་འདོད་པ་དག་ངེས་པར་དེ་ཡི་ཡིད་ལ་གནས་པ་
མཚོན་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ། འདི་ཡང་སྤྱོད་ཡི་རྩལ་ཉིད་ལས་བཀལ་བར་གྱུར་
པ་མ་ཡིན་ནོ། །

བཙུ་པ་ཆ་ཡི་རྒྱན་ལ། ཆ་འདྲ་བ་གཅིག་གིས་ཅིག་ཤོས་བསྒྲིབ་པ་ལྟ་བུ་ཆ་
འགྲིག་གི་ཆ་དང་། ཆ་གས་ཀྱི་ཆ་ལ་བཞེད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོའི་
ངོ་བོ་འམ་རང་བཞིན་བཤད་པ་ནི། ཆ་ཞེས་པ་ནི་ཅིག་ཤོས་བསྒྲིབ་བྱ་དེ་དང་
ཆ་འདྲ་བ་ཡིས་རང་དང་འདྲ་བའི་དངོས་པོ་ཡི་རང་བཞིན་ངེས་པར་གསལ་
བའམ་རྗེན་པར་གསལ་བ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་བརྗོད་ཚུལ་ཞིག་གོ། དཔེར་
བརྗོད་ཉིད་ཀྱིས་ཆ་རྒྱན་འདི་ཡི་ནི། །རང་བཞིན་ངེས་པར་གསལ་བར་བྱ། །
ཞེས་གསུངས་ནས། དཔེ་བརྗོད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་པའི་
དང་པོ། སྟེན་པར་འོས་པའི་ཆ་རྒྱན་ནི། རྒྱལ་པོའི་བུ་མོ་ལ་ཆགས་པ་བདག་
གི་ལུས་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་བ་སྟེ་ལང་བའི་སྟེ་ལངས་རྒྱས་པ་ཉིད་བུ་
མོ་སྦྲང་བ་པོས་རིག་པར་གྱུར་པ་ནི་སྤྱོད་བྱའོ། །སྟེད་བྱེད་ནི། དེ་ལྟར་རིག་
པ་དེ་ལ་གྱུ་མ་ཚལ་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་བསིལ་བའི་རྒྱུད་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་
ལ་སྟེ་ལོང་རྒྱས་ཞེས་སྒྲུས་པ་སྐད་དུ་བྱས་པ་སྟེ། ཆགས་པ་དང་གང་རིག་གཉིས་
ཀས་སྟེ་ལོང་རྒྱས་འོས་པས་སོ། །སྟེད་པར་མི་འོས་པའི་ཆ་རྒྱན་ནི། ཅི་ལྟར་

བུ་མོ་ཤིན་ཏུ་སྟེག་གྱུ་མ་མཐོང་བ་ཉིད་ན། བདག་ལ་དགའ་བའི་དབང་གིས་
མཆི་མ་བྱུང་ངོ། །དེའི་ཆོ་དེ་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་ཟོལ་ནི། རྒྱུད་གིས་གཙུབ་པའི་མེ་
ཏོག་གི་རྩལ་གྱིས་བདག་གི་མིག་སྟན་བྱུང་ནས་མཆི་མ་བྱུང་ངོ། །ཞེས་སྒྲུས་
པ་སྐད་དུ་བྱས་པ་སྟེ། དགའ་བས་མཆི་མ་འབྱུང་མི་འོས་པས་ཟེར་གྲང་། མཆི་
མ་བྱུང་བ་ཆགས་པའི་རྣམ་འབྱུར་དུ་མ་ངེས་པས་སྟེད་མི་འོས་པའི་ཆའོ། །དཔེ་
བརྗོད་འདི་གཉིས་ཀ་དངོས་པོ་གསལ་བ་ཟོལ་གྱིས་སྟེད་པའི་ཆ་རྒྱན་དུ་དོན་
གཅིག་ཡིན་ཡང་དཔེ་འདྲ་མིན་གཉིས་བྱས་པ་ཙམ་ཡིན། འོས་མི་འོས་ཞེས་
ཐ་དད་བྱེད་པ་བོད་ཀྱིས་བཤད་པ་ཡིན། འདིར་མ་ཟད་རྒྱན་གཞན་ལ་རྒྱན་
གཅིག་ཡིན་ཡང་དཔེ་འདྲ་མིན་གཉིས་རེ་བཀོད་པ་ཡོད་ཅིས་འབྲེལ་བ་འགར་
བཤད་གྲང་། དཔེ་བརྗོད་རེ་རེ་ལ་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་རེ་རེའི་སྟོན་ས་མིང་ཐ་
དད་རེ་ཡོད་ན་ལེགས་པ་འདྲ་སྟེ། དེ་མིན་ན་དོན་གཅིག་པའི་དཔེ་བརྗོད་དུ་
མ་བཀོད་པ་དགོས་པ་རྒྱུད་བར་འབྱུར་ངོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་སྐབས་སུ་ནི། །
རྒྱན་འདི་ཤིན་ཏུ་མཛོས་པ་ཡིན། ཅིས་གསུངས་པ་འདིའི་དོན་ནི། ཞེས་པའི་
སྒྲུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་དཔེ་བརྗོད་གཉིས་པོ་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །ལ་སོགས་པ་
ནི་དེ་དང་བརྗོད་ཚུལ་འདྲ་བའི་ཆ་རྒྱན་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་བརྗོད་
འོས་པའི་སྐབས་སུ་ཤིན་ཏུ་མཛོས་པ་དམིགས་བསལ་བ་སྟེ། སྐབས་མིན་པར་
ཟོལ་གྱིས་སྟེད་པ་བརྗོད་ན་མཛོས་རྒྱ་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་འབྱུར་ངོ། །ཆགས་པའི་
སྟེ་ལོང་རྒྱས་པ་དང་། བུ་མོ་ལ་དགའ་བའི་མཆི་མ་བྱུང་བ་དངོས་སུ་བདེན་

པར་བརྗོད་ནས། རྒྱུ་དང་རྩལ་ལ་ཁ་གཡར་བས་སྦྱིབ་པ་སྐད་དུ་བྱས་ཀྱང་
བསྦྱིབ་མི་ལུས་ལ། དེ་ལྟར་དེ་འདྲའི་དཔེ་བརྗོད་གཟུགས་པོར་བྱས་ནས་བརྗོད་
པ་ལའང་བཞད་གད་ཀྱི་ཉམས་ཙམ་ལས་མཛེས་ཉམས་གཞན་མི་སྣང་མོད།
འདྲིར་གཞུང་གི་དཔེར་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྤྱི་བླེད་བྱེད་གཉིས་སུ་མ་བརྟན་
ན་ཆ་ཡིས་སྦྱིབ་ཚུལ་མི་ཤེས་པས་དཔེ་བརྗོད་དེ་དག་གིས་ཆ་རྒྱུན་གྱི་འགྲོ་
ལུགས་ཙམ་བརྟན་པས་དཔེ་བརྗོད་དངོས་ནི་ཆོག་རྒྱུ་མི་གཉིས་ཡིན་
པར་གོ་བར་བྱས་ན་ལེགས་ཏེ། རྒྱལ་པོའི་བྱ་མོ་མཐོང་ནས་སྤྱོད་རྒྱས་པ་
དེ་བྱ་མོ་སྤྱང་བ་པོས་རིག་ནས་བསྐྱད་པར་དོགས་པའི་ཆོན་དེས་སྤྱང་བ་པོ་
ལ་སྦྱས་པ་སྐད་དུ་བྱས་ན། རྒྱལ་པོའི་བྱ་མོ་མཆར་སྤྲུག་ལྟར་པ་དག་སྤྱང་
བྱེད་བཅས་པས་ལེགས་པར་བརྟེན་པའི་ཆ་ལ། །མཛེས་ཤིང་ལྟ་ན་སྤྲུག་པར་
སྤྱར་མོད་ཀྱི། །ཀྱེ་མ་བསིལ་བའི་རྒྱུ་དང་ལྟན་ཉིད་དོ། །ཞེས་སམ། ཡང་
ན། །ལེགས་བྱས་ཀྱིས་བཞོད་མི་དབང་སྤྱུང་མོའི་གཟུགས། །མཐོང་བའི་
མོད་ལ་བདག་ཡིད་ཅེ་གཅིག་ཏུ། །ཞེ་མ་བསོད་ནམས་དག་བའི་ལས་ལམ་
ལ། །སྤྱུ་ཞིག་མི་བརྩོན་སྤྲུམ་དུ་སྦྱོར་བ་སྦྱེས། །ཞེས་བསོད་ནམས་ལ་དགའ་
བའི་བ་སྤྱུ་ལྟར་བ་སྐད་དུ་བསྦྱིབས་པའོ། །བྱ་མོ་ལ་དགའ་བའི་མཆི་མ་སྤྱང་
བ་གཞན་གྱིས་མཐོང་བའི་ཆོ། འདི་ན་མཆར་སྤྲུག་ལྟར་པ་གཞོན་ཅུ་མའི། །
ལུས་ཀྱི་ངོ་མཆར་ལྟ་བར་འདོད་ན་ཡང་། །དེ་ལ་འཁྲེན་པ་ལྟར་སྤྱར་རྒྱུ་དང་
ཡིས། །གཙུབ་པའི་རྩལ་གྱིས་བདག་མིག་སུན་སྤྱང་ངོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དེ་དང་

དེའི་སྐབས་སུ་མཛེས་པའི་ཉམས་ཡོད་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་། དབུ་
མ་བཞི་བརྒྱུ་པའི་འགྲེལ་བ་སྦྱོར་བ་གཤམ་པས་མཛོད་པ་ལས་གསུངས་པ། རྒྱལ་
པོའི་ན་བཟང་ཁྲུས་མཁན་ལ་འབྱུང་བཅུག་པ་དེ་བྱིར་ཤོག་སྦྱས་པ་དང་། དེས་
ན་བཟང་ཁྲུང་གསན་ནས་འབྲལ་རྒྱུ་མེད་པ་དེ་ལྟར་དངོས་སུ་སྦྱས་ན་སྤལ་ལ་
ཆད་པས་སྒྲག་ནས། བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཀྱིས་ཐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འདི་ལྟར། ལུགས་
མཐུན་བྱུང་འཇུག་ལ་དབྱེས་ལྟོ་སྤྱོད་རྒྱས་རྒྱུ་མཆོའི་བྱ་མོ་གནག་སྤྱུས་འགམ་
དཀྱིགས་ཤིང་། །གཞུང་དོ་རྒྱ་གོད་བ་རིའི་སྤྱང་ཞེས་རྣམ་པར་གྲང་བར་སྤྱར་
པ་གང་། །དེ་ལ་ད་ལྟ་སྤྱིན་དུས་བྱོལ་དུ་ཟེན་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱང་ཆེན་དབང་ཕྱོས་
པ། །མཆི་བའི་གཏུན་ཤིང་གིས་དཀྱུགས་བསྐྱར་པའི་རྩལ་རྣམས་ཀྱིས་ཆབ་
དྲངས་པ་ཡོང་མ་མཆིས། །ཞེས་ཞུ་གསོལ་བྱས་པར་གཤམ། ལུགས་དང་
མཐུན་ཞིང་ལྟ་བུ་འཇུག་ལ་དབྱེས་པ་ཞེས་རྒྱལ་པོ་ལ་བོས་ནས། རྒྱ་སྤྱང་
སྤྱང་བོས་བསྒྲོགས་ནས་མ་དྲངས་པ་ལ་སྤྲད་བཏགས་པ་འདི་ཡང་ཟོལ་གྱིས་
སྤྱོད་པའི་ཆར་གཏོགས་ལ། སྤོན་བྱིམ་བདག་སྤྲུག་པོ་ཞིག་ལ་ཁྱོན་པ་གཅིག་
ཡོད་པ། རྒྱལ་པོས་དེ་ལ་ཁོར་འཕྲོག་འདོད་ཀྱིས་སྤྲུག་ཀ་ཆོལ་ཕྱིར་ཁྱོན་པ་དེ་
འདྲིར་ཐོངས་ཤིག་ཅེས་སྤྱིང་བ་ལ། བྱིམ་བདག་སྤྲུག་ནས་ཁོར་ཆེན་པོ་ཞིག་
གིས་བསྤྲུ་བར་བརྩམས་ཀྱང་། བྱིམ་བདག་དེའི་བྱ་མོ་ཤེས་རབ་ཅན་ཞིག་
ཡོད་པ་དེས། རྒྱལ་པོ་ལ་འདི་སྐད་དུ། ཁོར་གྱིས་ཁོར་རྣམས་འགྲུགས་བསྤྱིད་
ལ། །སྤྱང་བོ་ཆེས་ཀྱང་སྤྱང་ཆེན་ལགས། རྒྱལ་དབང་ཁྱོན་པ་གཏོང་གྱིས་

དང་། །དེ་ནས་ཁོན་པ་འོང་བར་འགྱུར། །ཞེས་ཞུས་པས་རྒྱལ་པོ་མགུ་ཉེ་བྱ་
དགའ་བྱིན་པར་གྲགས། །འདི་ཡང་ཁོན་པ་བཏང་དུ་མེད་པ་སྤྱོད་ཀྱང་གེས་
པས་དེ་འདྲ་དངོས་སྤྱོད་སྤྱོད་པར་ཐབས་མཁས་ཀྱི་ཚིག་གིས་ཁོན་པ་གཏོང་
བར་རྒྱལ་པོ་ལ་སྒྲོན་པ་འདི་ལྟ་བུ་སོགས་ཟེལ་གྱིས་སྤྲེད་པའི་དག་དུ་མ་ཡོད་
པ་གནས་སྐབས་དེ་དང་དེར་གིན་ཏུ་མཛེས་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྷགས་གཉིས་པ་ལ། །འདོད་པ་བརྟོད། དེ་དབུས་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་
སྟན་དག་མཁན་ཁ་ཅིག་གིས། བསྟོད་པའི་ཆ་ལས་སྤྲེད་པ་འཕངས་པ་འཕ།
སྤྲེད་པའི་ཆ་ལས་བསྟོད་པ་བྱས་པ་ལ་ཆ་ཞེས་བརྟོད་དེ། དག་གང་གི་དངོས་
དོན་ལ་ཆ་གཞན་ཡང་ཅུང་ཟད་འདྲེས་པའོ། །དེའི་དཔེ་བརྟོད་ལ། བསྟོད་
པའི་ཆ་ལས་སྤྲེད་པའི་རྒྱུ་ནི། རྒྱལ་པོ་གང་གི་ཡིད་ནི་གཡུལ་འགྱུར་པ་ཡི་
དགའ་སྟོན་ལ་འདོད་པའི་དགའ་སྟོན་འབྲིག་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལས་ཀྱང་
ལྷག་པར་ཆགས་པ་གང་ཞིག་དཔའ་ཞིང་གཡུལ་གྱི་ལས་འབའ་ཞིག་ཏུ་གྱུ་
ཚོམ་པར་བྱེད་པ་གཟེ་བརྟོད་དང་ལྟན་ཞིང་། ལང་ཚོ་དར་ལ་བབ་པའི་ཡོན་
ཏན་ཅན་རྒྱལ་པོ་འདི་ནི་མཛེས་མ་ཁྱོ་འདམ་མ་ཁྱོད་ཀྱི་བདག་པོར་འོས་སོ། །
ཞེས་གཡུལ་འགྱུར་པ་ལ་དགའ་བའི་སྒྲོ་བའམ་བརྟོན་འགྲུས་ཁྱད་འཕགས་
ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རྒྱལ་པོ་ལ་བསྟོད་པ་འདི་ཆ་ལས་སྤྲེད་པ་ཉིད་དེ། ཅིའི་ཕྱིར་ན་འདོད་
པའི་འོངས་སྤྲོད་ལ་རྒྱུ་དུ་སྤྲོད་པར་འདོད་པའི་བུ་མོ་ཡི་རེ་འདོད་ཀྱི་བསམ་
པ་དག་ནི་ཚིག་འདིས་བསྐྱོག་པར་ལུས་པས་སོ། །སྤྲེད་པའི་ཆ་ལས་བསྟོད་པའི་

རྒྱུ་ནི། ལུ་མོ་ཞིག་གིས་སྤྲོས་པའི་གཞན་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་པན་ཚུན་ཡིད་མེབས་
པར་སྒྲོ་བའི་དག་བྱམས་གིང་ཡིད་དུ་འཐད་པ་སྒྲོ་བ་ན། དེ་སྤྲོད་ཀྱི་གོགས་མོ་
གང་ཞིག་ཁྱོད་སྤྲོས་པ་འདི་ལ་མ་འདྲུད་ཅིག་ཅིས་བསྒྲོ་བ་བྱེད་པ་དེས་བོས་
པ་ན་བུ་མོ་དེ་དོ་ཆ་ནས་བོལ་གྱིས་སྤྲེད་ཅིང་ཆ་ལས་བསྟོད་པའི་ཉམས་དང་
ལྟན་པའི་ཚིག་སྤྲོས་པ། །ཁེངས་པ་དང་ལྟན་པའི་གཞན་ལ་བརྟན་པའི་ཚིག་
སྤྲོ་བ་ནི་ཉེས་པ་མང་པོའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་གཞོད་པ་རབ་ཏུ་
གཞིལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྤྲོས་བུ་ཚིག་འཇམ་པོར་སྤྲོ་བ་གང་གིས་ཚུར་ཚིག་ཡིད་
འོང་སྟན་པར་སྤྲོས་པ་དེ་བཞིན་བདག་གིས་ཀྱང་དེ་ཡི་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་
ཚིག་སྟན་པར་སྤྲོ་བ་ལ་བསྤྲོ་བ་པར་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་སྤྲོ་བོ་འདི་ནི་
བདག་ལ་སེམས་ཀྱི་གཏིང་ན་བརྟེ་བ་མེད་ཀྱང་ཁ་འཇམ་པོར་སྤྲོ་བའི་བརྟེ་
མདོག་བྱེད་པའི་གཡོ་སྤྱོ་ཅན་ཞིག་ལགས་པས་གོགས་མོ་དེ་ཡིས་བདག་ལ་
ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེས་པ་འདིར་སྤྲོ་བོ་དེ་ལ་གོགས་མོས་འདི་
ལ་མ་འདྲུད་ཅིག་ཅིས་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཁེངས་པ་མ་དོར་བའི་བོལ་འཛིན་
པའི་བུ་མོ་དེས། བདག་དེ་ལ་ཡིད་ཆགས་པའི་ཕྱིར་སྟན་པར་སྤྲོ་བར་བྱེད་པ་
ཡིན་ཞེས་དངོས་སྤྲོ་བར་མ་ལུས་ནས། རྟམ་པ་ཁ་མཛེས་ཀྱི་སྟན་སྤྲོ་ཞེས་
སྤྲོན་ལྟར་སྤྲོད་ཡང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་དག་སྟན་པར་སྤྲོ་བ་ཉིད་ཀྱང་སྤྲོས་བུ་དེ་ལ་
ཡོད་པར་བསྟན་ནས་བརྟོད་པའོ། །ཞེས་སོ། །བཅུ་དྲུག་པ་རིམ་པ་ཅན་གྱི་
རྒྱུ་ལ། དེའི་རང་བཞིན་བསྟན་པ་དང་། རང་བཞིན་ཅན་གྱི་དཔེ་བརྟོད་

100 གཉིས། དང་པོ་གང་བཟོད་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་གང་དག་ཚིག་གིས་རིམ་
པ་བཞིན་རབ་ཏུ་བསྟན་པར་བྱས་པ་རྣམས་དེའི་དོན་ནས། དཔེ་ཡང་སྣ་མའི་
རིམ་པ་རིམ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རྩིས་སུ་སྟོན་པ་དེ་ནི་གངས་བཞིན་གྱི་རྒྱན་དང་། རིམ་
པ་བཞིན་དུ་བསྟན་པའི་རྒྱན་ཞེས་པར་རབ་ཏུ་བཟོད་དོ། །
གཉིས་པ་དེའི་དཔེ་བཟོད་ནི། བྱས་གྱི་ལས་ལ་དགའ་བས་ཆུར་ནི་རབ་ཏུ་ཞུགས་
མ། བྱོད་གྱི་འཇུམ་དང་མིག་དང་གདོང་མཛེས་པ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་ཀྱང་སྟང་
དང་ལྟ་བུ་ལ་དང་པན་ལས་བརྒྱས་པར་ངེས་སོ་གཟུགས་ཅན་མ། ཞེས་བྱས་
ལ་ཆུར་ཞུགས་པ་རབ་ཏུ་གྱི་ས་བོན་དུ་བྱས་ནས། འཇུམ་དཀར་པ་ཀྱང་སྟང་
ལས་བརྒྱས་པ་སོགས་རིམ་བཞིན་སྒྱུར་རོ། །འདི་ལ་པན་ཡིས་བརྒྱས་ཞེས་
ཚིན་བསྒྲུས་བ་ལྟ་བུ་ལ་བཤད་པ་འདུག་ཀྱང་རྒྱ་འཕྲོག་གི་དོན་ཅན་རབ་ཏུ་གྱི་
གི་རྣམ་པར་བཤད་པ་རྒྱ་དཔེ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །འདི་རབ་
བརྟགས་གྱི་དཔེར་བཟོད་སོང་བ་ཞར་ལ་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། སྣ་སྟེའི་དོན་གོ་
རིམ་བཞིན་རག་དོན་གཅིག་ལ་འགྲེལ་པ་དེ་རྒྱན་འདིའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་གྱི།
རབ་བརྟགས་གྱི་རྒྱན་འགའ་ཞིག་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་དོ། །ཡང་ན་གཟུགས་
ཅན་མ་སྣ་མེན་མོ་མཛེས་མ་ལ་བཟོད་པ་ལྟར་བྱས་ན་དེ་རྩེ་འཕྲུལ་དང་ལྟན་
པས་ཀྱང་སོགས་གྱི་མདངས་བརྒྱས་པའམ་འཕྲོག་པར་ངེས་སོ་ཞེས་སྒྱུར་
བས་རབ་ཏུ་གྱི་ཡིན་མི་དགོས་སོ། །དེ་ནས་དགའ་བ་སོགས་རྒྱན་གསུམ་གྱི་
ངོ་བོ་བསྟན་པ་དང་། དེ་དག་གི་དཔེ་བཟོད་སོ་སོར་བསྟན་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་བཟུ་བདུན་པ་དགའ་བ་ཞེས་པའི་རྒྱན་ནི་མཚན་ཏུ་དགའ་བར་གྱུར་
པའི་རང་བཞིན་བཟོད་པའི་ཉམས་དང་ལྟན་པའི་རག་སྒྱུར་བའོ། །
བཙོ་བརྒྱད་པ་ཉམས་དང་ལྟན་པ་ཡི་རྒྱན་ནི། སྒྲིག་པ་སོགས་གྱི་ཉམས་བཟོད་
པའི་ཚིག་གི་རྒྱས་པ་ཐོན་པས་སོ་སོའི་དོན་མཚན་པས་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པ་ཆེས་
ཡིད་ལ་འབབ་པའམ། ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་འཐད་པའི་ཉམས་དང་ལྟན་པའོ། །བཟུ་
དགུ་པ་གཟེ་བཟོད་གྱི་རྒྱན་ནི། གཞན་གྱིས་མི་བཟོ་བར་མཚན་ཏུ་མཐོ་བའི་ར་
རྒྱལ་སྒྲིམ་པ་ལྟ་བུའི་ཚིག་གི་རོ་ཉམས་ལྟན་པ་སྟེ། རྒྱན་དེ་གསུམ་གྱི་བཟོད་ཚུལ་
ནི་རག་སྒྱུར་བྱུང་པར་འཕགས་པའི་ཡོན་ཏན་དག་དང་ལྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་
པ་སོ་སོའི་དཔེ་བཟོད་བསྟན་པ་ལ་གོང་གི་རིམ་པ་ལྟར་གསུམ་ལས། དང་པོ་
དགའ་བ་ལ། གོ་བཅུ་ཞེས་གྲང་རྩི་འམ་ས་གཞི་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱུང་འཇུག་གི་མིང་
ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་བྱུང་འཇུག་བྱོད་བདག་གི་ཁྱིམ་དུ་འོངས་པ་ན་དེང་བདག་
ནི་མཚན་ཏུ་དགའ་བ་སྒྲིམ་པ་གང་ཡིན་པའི་དགའ་བ་འདི་ལྟ་བུ་ནི་སྒྱུར་ཡང་
བྱོད་ཉིད་བསོད་ནམས་གྱི་ཉིན་མོ་ལ་བབ་པའི་དུས་ཀྱིས་འོངས་ན་ཡང་འབྱུང་
བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ཡུན་རིང་བསྐྱབ་པའི་སྣ་མཐོང་པ་དེ་འདྲའི་དགའ་
བ་དེ་ནི་སྣ་སྐྱབ་བྱེད་རྒྱལ་པོ་བུ་རས་རྒྱ་གཞན་ལས་མིན་ཞེས་འོས་པའམ་
རིགས་པར་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ཏེ། བྱུང་འཇུག་དེ་ལ་གྲུས་པ་ཅམ་གྱིས་སྣ་ར་
རབ་ཏུ་བསྟན་ཀྱང་འཕྲོག་བྱེད་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་དུས་ནས་པན་པ་མཛོད་པ་ཡིན་
པས། དགའ་བའི་འོས་ཡིན་ན་མངོན་དུ་མཐོང་བ་བསྟན་པ་ནི་དགའ་བའི་

101 འོས་ཡིན་པ་སྒྲོས་ཅི་དགོས། ཞེས་སོ། །འདི་དངོས་ཐོབ་ཀྱི་དགའ་བ་ཞེས་བོད་
སྐྱེ་མ་དག་གིས་གསུངས། །ཁམས་འགེལ་དུ་རེ་བ་དང་བཅས་པའི་དགའ་བ་
ཞེས་གསུངས། ཟླ་བ་དང་ཉི་མ་དང་རྒྱུད་དང་ས་དང་མཁའ་དང་ལྷ་ལ་སྦྱིན་
སྟེག་བྱེད་པ་དང་། མེ་དང་ཆུ་ཞེས་པའི་དབང་ཕྱུག་གི་གཟུགས་སམ་བཞོད་
པ་བརྒྱད་པོ་འདི་རྣམས་ནི་ཀུན་གྱིས་སྤུན་མོང་དུ་མཐོང་རུང་བ་ཡིན་ལ། འདི་
རྣམས་ལས་རབ་རྩ་འདས་ནས་དབང་ཕྱུག་གི་གཟུགས་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
ལྟ་བུ་དང་ཡང་བ་སོགས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན། རྣལ་འབྱོར་
ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བལྟ་བར་དཀའ་བའི་ལྟ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་དེ་ལྟ་མཛོན་སུམ་ལྟ་
བར་ངེད་ཀྱིས་རུས་པ་འདི་ཅི་ཞིག་ཅེས། རང་གི་མཛོན་སུམ་དུ་བྱས་པའི་ལྟ་
ཆེན་པོ་དེ་ལ་ནི། ར་སྒྱུའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དགའ་བའི་གོ་ཆ་ཡིས་དགའ་བ་
རབ་རྩ་གསལ་བར་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དགའ་བར་རྗེས་སུ་རྟོགས་
པར་བྱའོ། །འདི་སྐབས་སུ་བོད་སྐྱེ་མ་རྣམས་ཀྱིས་དབང་ཕྱུག་གི་སྤུན་མོང་གི་
གཟུགས་བརྒྱད་པོ་མཛོན་སུམ་བྱས་ནས་དེ་ལ་མཆོད་ཅིང་བསྟེན་པའི་རྒྱལ་
པོ་དགའ་བའི་གོ་ཆས་གཟུགས་འདི་རྣམས་ལ་དགའ་བར་བྱས་ཏེ། འདི་ལས་
འདས་པའི་གཟུགས་སྤུན་མོང་མིན་པ་རྣལ་འབྱོར་པ་དག་གིས་ཀྱང་མཐོང་
དཀའ་ན། ཐ་མལ་ངེད་ཀྱི་ལྟ་བར་ཅི་ལ་རུས་ཞེས་པའི་དོན་དུ་བཤད་ནས་
འདི་ལ་གཟུགས་བརྟན་གྱི་དགའ་བ་དང་། སྐྱེ་མ་ཁྱབ་འཕྲུག་དངོས་ལས་
ཐོབ་པའི་དངོས་ཐོབ་ཀྱི་དགའ་བའི་ཁྱད་པར་དུ་འབྱེད་དོ། །ཁམས་འགེལ་

དུ་རྒྱལ་པོ་དགའ་བའི་གོ་ཆས་དབང་ཕྱུག་གི་ཞལ་དངོས་སུ་མཐོང་བའི་གཏམ་
རྒྱུད་རྒྱ་གར་ན་ཡོངས་གྲགས་ཡིན་པས་དེའི་དོན་གོང་ལྟར་བཤད་ནས། འདི་
ལ་རེ་བ་མེད་ཀྱང་དབང་ཕྱུག་མཐོང་བ་ལ་དགའ་ཞིང་ངོ་མཆར་བ་བརྗོད་པས་
ན། རེ་བ་མེད་པའི་དགའ་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མཛོད། དགའ་བའི་གོ་ཆས་
དབང་ཕྱུག་ཞལ་མཇལ་བར་གྲགས་ཀྱང་། སྐྱེ་མ་མཇལ་བའི་སྐབས་སུ་
སྤུན་མོང་བའི་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་མཆོད་ཅིང་རྗེད་པའི་དགའ་བ་བརྗོད་པ་
ལྟར་བྱས་ཀྱང་མི་རུང་བ་མེད་མོད། གོང་ལྟར་བཤད་ན། ཁྱབ་འཕྲུག་མཐོང་
བའི་དགའ་བ་བི་དུ་རས་བསྐྱགས་པ་ལ་དགའ་བའི་རྒྱན་དང་། བྱི་མ་འདི་
ལ་ཁྱད་པར་དུ་དགའ་བའི་རྒྱན་གྱི་ཐ་སྙད་བྱས་ཀྱང་མི་འགྲིགས་པ་མེད་དེ།
གཞུང་གི་ཆོག་ཉམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་རུང་བར་མཛོན་ནོ། །མདོ་ལས།
བསོད་ནམས་བརྒྱུ་པའི་མཆོན་དང་ལྷན་པས་ན། །ལྷར་བཅས་འཛིག་རྟེན་ནང་
ན་བསོད་ནམས་གཏོར། །མཐོང་དང་ཐོས་དང་བཞད་པ་མཛོད་པས་ཀྱང་། །
སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཕན་པར་མཛོད་པ་ལགས། །ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་བརྗོད་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཡང་ཡིད་དུ་འོང་བ་འཕེལ་ཞིང་། ཡིད་དུངས་བར་རུས་
པས་དགའ་བའམ་སྐྱེག་པའི་ཉམས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པ་ཞིབའི་ཉམས་སམ་ཡིད་
དུ་འོང་བའི་ཉམས་དང་ལྷན་པ་ལགས་སོ། །
གཉིས་པ་ཉམས་ལྷན་གྱི་རྒྱན་ལ་ནང་གསེས་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་དགའ་བ་
འཕེལ་བ་སྐྱེག་པའི་ཉམས་ཀྱི་དཔེ་བརྗོད་ནི། ཤི་བ་ཞེས་བྱ་བ་འཛིག་རྟེན་

102 བ་ཐོལ་རྩ་མཛེས་མ་གང་དང་འགྲོགས་པར་བྱ་བྱིང་བདག་འཛི་བར་འདོད་
བ་ལ། ཨ་བརྟེ་ཞེས་པ་སྤྱང་བྱེད་མར་གྲགས་པའི་མཛེས་མ་དེ་བདག་གིས་
ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་སྐྱེ་བ་འདི་ཉིད་ལ་ནི་རི་ལྟར་ཐོབ་སྟེ་འདི་སྤི་ལམ་མ་ཡིན་
ནམ་ཞེས་བརྗོད་པའོ། །འདི་ནི་ཡུལ་བསྐྱའི་རྒྱལ་པོ་ཨ་ལ་ན་ཞེས་བོད་སྐད་
དུ་ལོ་ཙྰ་འགའ་ཞིག་གིས་ཤར་བ་ཞེས་བསྒྱུར་བ་མདོ་ལས་དེའི་ལོ་རྒྱུས་བྱང་
བ་དེ་ཉིད་རང་གི་བཙུན་མོ་ཨ་བརྟེའི་བུ་མོ་ཤིན་རྩ་མཛེས་པར་ཆགས་ནས་
རྟག་རྩ་ཙྰ་ཞིང་ཆགས་པས་བྲེལ་ཏེ་རྒྱལ་སྤིད་ཀྱི་བྱ་བ་ཤོར་བ་ན་སློན་པོ་རྣམས་
ཀྱི་བཙུན་མོ་དེ་ག་ཤེད་དུ་སྤྲས་ནས་ཤིའོ་ཞེས་བྱས་པ་ལས། རྒྱལ་པོ་དེས་དེ་
དང་ཆེ་འདིར་འགྲོགས་པ་མེད་པའི་རེ་ཐག་ཆོད་ནས་ཤི་ནས་འཛིག་རྟེན་པ་
ཐོལ་རྩ་དེ་དང་འབྲད་རྒྱ་ཡོད་པའི་གཏམ་འཛིག་རྟེན་པལ་པར་གྲགས་པའི་
རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་རང་ཉིད་འཛི་བའི་ཐབས་བརྩམ་པར་འདོད་པ་ལ། སློན་
པོ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་སྤྱར་འཛོའོ་ཞེས་རྒྱལ་པོར་གཏད་པས་འཛི་མ་དགོས་པའི་
སྤྱང་དུ་ཨ་བརྟེ་དངོས་སུ་ཐོབ་པས་དགའ་བ་ལྷག་པར་འཕེལ་བ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་
འགྲེལ་བྱེད་དག་གིས་བཤད། དེ་ལ་འདི་ཡང་དགའ་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་
བྱིང་འདི་སྒྲིག་པའི་ཉམས་ལྷན་དུ་བཤད་ཅེ་ན། བར་གི་ཡིད་དགའ་བ་བརྗོད་
པ་ནི་དགའ་བའི་རྒྱན་ཉིད་དུ་འདིའི་སྤར་བསྟན་ནས། སྐབས་འདིར་དགའ་
བ་འཕེལ་བའི་འགྱུར་བ་ལུས་མདངས་དང་ལྷན་ཞིང་། འཇུག་པ་དང་དགོད་
པ་སོགས་མཐོང་ན་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྣམ་འགྱུར་འཕེལ་བའི་སྒྲིག་པ་ཉིད་དུ་

གྱུར་པའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པ་དང་ལྷན་པས་ན་ཆོག་འདི་ལྟ་བུ་ནི་སྒྲིག་པའི་
ཉམས་དང་ལྷན་པའི་ཆོག་ཡིན་ཅོ། །ཞེས་སོ། །སྐབས་འདིར་དགའ་བ་སྒྲིས་
བའི་ཡུལ་ཅན་དང་། སྒྲིག་པ་བྱུང་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཞེས་བྱུང་པར་སྒྱུར་བ་ལ་
སྤྱང་པོ་ཅི་ཡང་མེད་ལ། གཞུང་གཞན་ནས། བྱུང་མེད་སྒྲིས་པ་འབྲད་གྱུར་
ན། །སོ་སོར་དགའ་བ་སྐྱེ་འགྱུར་གང་། །དེ་ནི་སྒྲིག་པ་ཉིད་དུ་རིག་ ཅེས་
བཤད་པ་ལྟར། འདིར་ལུས་ཉམས་ཀྱི་རྣམ་པ་གར་གྱི་ཉམས་དགུ་ལྟ་བུ་ཡིད་
ཡུལ་དུ་འཆར་བའི་ཉམས་དེ་ལས་རྣམ་པ་བརྒྱད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་པས། བར་
དུ་ཡིད་དགའ་བ་འཕེལ་བ་ལས། ཡིད་ཀྱི་དགའ་བའི་ཉམས་ཀྱི་འགྱུར་པ་དེ་
ནི་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་ལ། ལུས་ཉམས་ཀྱི་གནས་ཡིན་ཞིང་དེ་ཉིད་བསམ་པའོ། །
ལུས་རག་གི་རྣམ་པ་ལ་གསལ་བ་ནི་ཉམས་དང་གནས་ཅན་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་
ལྟར་སྒྲིས་པ་བྱུང་མེད་འབྲད་པའི་ཆེ་པན་ཚུན་དགའ་བའི་མདངས་ཀྱིས་ལུས་
རག་གི་རྣམ་འགྱུར་རམ་ཉམས་འབྱུང་བའི་སྒྲིག་པའི་ཉམས་སོ། །དེ་ལ་མདངས་
བཟང་པ་དང་ཟུར་མིག་མཛེས་པར་བལྟ་བ་དང་། ལག་བཅིང་དང་། འོ་བྱེད་
པ་དང་། འབྱུང་པ་དང་། མ་མཁུ་སོས་བརྗེས་པ་སོགས་སྒྲིག་པའི་འགྱུར་
པའོ། །དེ་ལྟར་རྒྱལ་པོ་དང་བཙུན་མོ་སྤར་བས་ལྷག་པར་མཛའ་ཞིང་དགའ་
བ་འཕེལ་བའི་རྒྱལ་དུ་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་དེའི་དགའ་བའི་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་
ཤུགས་ཀྱིས་ཡིད་ཡུལ་དུ་འབྲེན་པ་དེའི་ཆ་ནས་སྒྲིག་པའི་ཉམས་དང་ལྷན་པ་
ཞེས་བྱའོ། །འདིར་དབེར་བརྗོད་པ་གཞན་ཡང་། གཞོན་ནུའི་ལང་ཆོ་མཛེས་

103 པའི་ཟུང་མིག་ཅན། ཡིད་འཕྲོག་ལྟ་མོའི་ཚོགས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ། ཡིད་འོང་
དགའ་བའི་ཉམས་བརྒྱས་གར་མཛད་ཅིང་། བདེ་ཆེན་རོལ་པས་དགུས་སོ་
ཉེ་རུ་ཀམ་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། གྲོ་བ་འཕེལ་བ་དྲག་ཤུལ་
གྱི་ཉམས་ནི། བརྟན་དཀའ་ཞེས་བྱ་བ་གང་གིས་ནག་མོ་འདི་འཛིགས་སྡེ་བདག་
གི་མདུན་ན་གནས་བཞུགས་པ་དེ་སྐྱོན་ནས་བཟུང་སྟེ་དྲངས་པར་གྱུར་པ་བརྟན་
དཀའ་སྟེག་ཅན་བདག་གི་ལག་ཏུ་ཐོབ་པ་འདི་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་འཆོ་བར་
འགྱུར་རམ་ཅི་སྟེ་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་བསད་པར་བྱའོ། ཞེས་པ་སྐྱུ་བསིང་གི་བྱ་ལྡེའི་
ཡ་གུལ་རྟེན་སན་འཛིགས་སྡེ་ཞེས་བྱ་བ་དག་བརྟན་དཀའ་དག་ལ་ཁྲོས་པའི་
མིག་གིས་ལྟ་བཞིན་པའི་རྣམ་འགྱུར་གྲོ་བ་མཆོག་གི་མཐར་འཛིགས་པ་འདི་
ལྟ་བུ་དྲག་པོའི་ཉམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། འདིར་གྱིལ་སྟེན་གསལ་ཞེས་
པ་སྐྱུ་བསིང་གི་བྱ་ལྡེའི་ཐུན་མོང་དུ་གྱུར་པའི་ཆུང་མ་དྲོ་བ་དྲི་ཞེས་པའི་མིང་ཡིན་
པར་རྒྱ་འགོལ་ལས་བཤད་ཅིང་འཛིགས་སྡེས་བརྟན་དཀའ་བསད་པའི་ལོ་
རྒྱུས་དང་སྐྱུར་རོ། འདིར་ཡང་ཁྲོ་བ་འཕེལ་བ་ནང་གི་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། ཉམས་
ནི་སྤང་མིག་དང་ཁྲོ་གཉེར་ལ་སོགས་པ་དྲག་པོའི་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་སོ། འདིར་
བརྟན་པ། རབ་ཁྲོས་དུས་མཐའི་སྤྱིན་ནག་འབྱུགས་པའི་ཞལ། སྤང་མིག་
སྟོག་སྟོང་འབྱུགས་བཞུགས་བཞུགས་ཀྱི་ཆོགས། རབ་འབར་མཆོན་གྱིས་གཏུབ་
ཅིང་ཟས་སུ་བ། དྲན་པས་བདུད་ཆོགས་མཐར་བྱེད་ཡ་ལྷ་རི། ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། སྐྱོ་བ་འཕེལ་བ་དཔལ་བའི་ཉམས་ནི། འདི་ལྟར་ས་སྐྱོང་

རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་རྒྱ་མཆོར་བཅས་པའི་ས་ཆེན་པོ་ལས་དཔལ་
གི་སྟོབས་ཀྱིས་མ་རྒྱལ་ཞིང་། ཏྲ་གཅིང་གི་མཆོད་སྦྱིན་སོགས་དཔལ་ཐོབ་
ལུས་པ་རྣམ་པ་མང་པོའི་མཆོད་སྦྱིན་ཀྱང་མ་བྱས་ལ། སྐྱོང་བ་རྣམས་ལ་གང་
འདོད་པའི་ནོར་རྣམས་ཀྱང་མ་བྱིན་པར་གྱུན་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ས་སྐྱོང་
ཉིད་དུ་བདག་རི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་དེ་ལྟར་གྱུར་པ་ལ་སྐྱོ་བ་བརྟན་པའོ། ཞེས་
པ་རང་ཉིད་ནང་གི་སེམས་མ་ཁྲུམ་པར་དཔལ་ཞིང་སྟོབས་དང་ལྟན་པའི་སྐྱོ་
བ་བྱུང་པར་འཕགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་འདི་ནི་སེམས་མ་ཁྲུམ་པར་གཟེངས་
མཐོ་བ་སང་གེ་ལྟར་དཔལ་བའི་ཉམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་པའི་ཉམས་
དང་ལྟན་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ལུས་པ་ལ་ཆོག་བརྟན་ཆུལ་འདི་འབྲ་དག་ནི་དཔལ་
བ་ཡིན་ནོ། རྟེ་ཡང་ནང་དུ་སེམས་ནི་རང་ལ་རང་ཡིད་ཆེས་པ་ལྟ་བུ་མི་སྤྱོ་ཞིང་
ཁྲུམ་པ་ཡོད་པ་ལ་དཔལ་བའི་ཉམས་མེད་ཅིང་། གང་དུ་རང་གི་ཡོན་ཏན་ནམ་
སྟོབས་ལ་སྐྱོ་བ་འཕེལ་ཞིང་རའོ་སྟམ་དུ་སེམས་གཟེངས་མཐོ་བ་དེ་ནི་དཔལ་
པའི་སེམས་ཉམས་ཡིན་ལ། དེས་བསྐྱེད་པ་ལུས་དག་གི་ཉམས་ཀྱི་འགྱུར་བ་
ནི་སུ་ལའང་སྟོས་པ་མེད་པ་དང་། མ་ཁྲུམ་པའི་ཆུལ་གྱིས་སང་གེ་ལྟར་བག་
ཆ་བ་མེད་པར་བསྐྱེངས་ཤིང་བག་ཐེབས་པར་གནས་པའོ། འདི་ལ་ཡང་དཔེར་
བརྟན་ན། སྤྱིད་གསུམ་བ་བ་དུས་ཀྱི་དག་རྣམས་ཀྱང་། རྟེ་ཡིས་བཟུང་མཛད་
དུས་མེད་དོ་རྗེའི་སྐྱེ། འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་གཙོ་བོས་ཐུག་བྱས་པ། མཆུངས་
མེད་འཇམ་དཔལ་དཔལ་བོས་བདག་སྐྱོངས་ཤིག ཁྱེས་དང་། མཆུངས་མེད་

104 འཇམ་དཔལ་དགེས་པའི་གཟི་བྱིན་གྱིས། ལྷིང་ལ་མི་འཛིགས་སྟོབས་པའི་
སྟོབས་བྱིན་པ། ཇེ་ལ་སྤིང་གསུམ་ཚོལ་བས་སྐབས་བཅའ་ཀྱང་། བ་སྤྱི་
གཡོ་བ་ཅམ་ཡང་ག་ལ་སྤིང་། ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སོགས་སོ། བྱ་ངན་འཕེལ་བ་
སྤྱིང་རྗེའི་ཉམས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་ནི། ལུས་འཇམ་ཞིང་གཞོན་ཤ་ཅན་གང་ལ་མེ་
ཏྲག་པདྨ་ཡི་མལ་སྟན་དག་ཀྱང་རྩྱབ་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་མ། ལྟ་
མོ་སྟེ་རྒྱལ་པོའི་བཅུན་མོ་དེ་ནི་ད་ལྟ་རྒྱལ་པོ་འདས་པའི་གདུང་བསྐྱེད་པའི་
རོ་ཁང་དག་སྟེ་མེ་འབར་བ་དང་ལྡན་པར་རྗེ་ལྟར་ཉལ། ཞེས་པ་ཡུལ་
དེ་ལ་སྤྱིང་རྗེ་རྒྱས་པ་ཡི་ཉམས་དང་ལྡན་པའི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་ནི་རབ་རྒྱ་བཤད་
ཅས་སོ། འདི་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་རིགས་དང་བཅས་ཟེ་ཡལ་ཆེར་གྱི་
བག་མ་བླངས་ནས་ཁྱོ་པོ་སྟོན་དུ་འདས་ན་དེའི་རོ་བསྐྱེད་པའི་མེ་ནང་རྩྱང་མ་
གསོན་མཆོངས་བྱས་ནས་རོ་དང་མཉམ་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་ལུགས་དེ་འདྲ་
ཡོད་ལ། བལ་བོར་ཡང་དང་བོར་བག་མ་དང་ཁ་ཆད་དེ་འདྲ་ཡོད་ན་དེ་ལྟར་
བྱེད་གྱི། མེད་ན་མི་དགོས་ཞེས་བཤད། དེ་ལྟར་རོ་དང་མཉམ་དུ་གསོན་སྟེག་
བྱེད་པ་ལ་སྤྱིང་རྗེ་འཕེལ་བའི་ཡིད་གྱི་འགྱུར་བ་ནང་དུ་ཡོད་པ་ལས། དེའི་
ཉམས་འགྱུར་སྟེ་ལྡང་མཆི་མ་འབྱུགས་པ་སོགས་ཡིན་ནོ། འདིར་དཔེར་བརྗོད་
གཞན་གྱིས་པ། ལས་ཉོན་འཆིང་བ་དྲག་པོའི་གཞན་དབང་གིས། ལ་མཐའ་
ཡོངས་བུལ་སྟུག་བསྟུལ་རྒྱ་མཚོ་ཆེར། རང་དབང་མེད་པར་འབྱུན་པའི་འགོ་
རྒྱུ་ལ། མགོན་མཛོད་སྤྱིང་རྗེའི་དབང་ལྷན་པད་དཀར་འཆང་། ཞེས་པ་

ལྟ་བུ་སོགས་སོ། མདོ་ལས་ཀྱང་། གཏི་ལྷག་ལུན་པ་ལུན་ནག་གིས་རྟག་ཏུ། རེམས་ནི་བསྐྱིབས་པར་གྱུར་པའི་སྟེ་རྒྱ་དང་། འཕོར་བའི་བཅོན་རར་རྩྱད་
པ་རྣམས་གཟིགས་ན། དྲང་སྟོང་དམ་པ་དེ་ནི་ལུགས་རྗེ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་
པའང་སྤྱིང་རྗེའི་ཉམས་དང་ལྡན་པའོ། ཇེ་བཞིན་གཞན་ཡང་མི་སྟུག་པ་དང་།
བཞད་གང་དང་མྱད་བྱུང་དང་འཛིགས་རུང་གི་ཉམས་དང་ལྡན་པ་ཡང་རོ། ཞེས་
མདོར་བསྟན་ནས། སོ་སོའི་དཔེ་བརྗོད་བསྟན་པ་ལ། དང་པོ་སྟུག་
བྱོ་བ་འཕེལ་བ་མི་སྟུག་པའི་ཉམས་ནི། མི་ཡི་རྒྱ་མས་ལུས་བརྒྱུན་པའི་སྤྱི་
པོ་འདི་རྣམས་མགོ་བོ་མེད་པའི་རོ་དང་ལྟན་ཅིག་རྒྱ་ལག་པ་གཉིས་སྟུར་པའི་
སྤྱི་མ་པས་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་བསད་པའི་དགའི་ཁྲག་འབྲུང་ཞིང་གར་བྱེད་དོ། ཞེས་
སོ། གཞན་སྟེ་ཡུལ་སོགས་གྱི་སྟོན་བརྗོད་པས་དེ་ཡིད་དུ་མི་འོང་ཞིང་
སྟུག་བྱོ་བའམ་བལྟ་བར་མི་འདོད་པའི་རྣམ་པར་ཤར་བ་ནང་གི་ཉམས་ལས་
ཁྱོའི་ཉམས་སྟེ་འགོ་བས་པ་དང་། མིག་མི་བལྟ་བ་དང་། རྒྱུ་ཆོག་སྟེ་བ་སོགས་
ཀྱིས་དེ་སྤྱང་བའི་རྣམ་འགྱུར་བྱེད་པའོ། འདི་ལ་དཔེར་བརྗོད་པ། རྟོག་མེད་
སྟེ་མར་རོལ་པ་དཔལ་གྱི་བྲན། རྟུར་ཁྱོད་འབྲུང་པོའི་ཆོགས་རྣམས་ཁྲག་
ཞག་དང་། བཤད་གཅིའི་འདམ་རྩ་བ་བྱང་བའི་བམ་རོ་ཡང་། ཟེ་ཞིང་ཟེ་
ཞིང་གཅིར་བྱར་གར་བྱེད་དོ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོའི་
མདོ་ལས། ལུས་ནི་མི་གཅིང་ལས་བྱུང་སྟེ། ཏྲག་རྒྱ་སྟེག་ཆགས་རྣམས་ཀྱང་
གནས། གཅིན་དང་རྟུག་པས་རབ་གང་ན། ཇེ་ལ་བྱིས་པ་རབ་རྒྱ་ཆགས། འ

105 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དགོང་བློ་བ་འཕེལ་བ་བཞད་གད་ཀྱི་ཉམས་ནི།
ཀྱི་གྲོགས་མོ་མེ་རྟག་མ་རྟིང་མ་ཞེས་སྐྱེས་པས་དེ་ལྟ་ལོངས་མ་སྤྱད་པས་དཔེར་
ན་མེ་རྟག་ལ་བྱང་བ་སོགས་ཀྱིས་ཐུག་རེག་མ་བྱས་པ་བཞིན་དུ་དེ་ཡི་སྐྱེ་གནས་
མ་ཉམས་པ་ཡིན་པ་སྐད་དུ་བོས་ནས། དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པའི་མཚངས་ཁྱོད་
ཀྱི་རུ་མའི་ངོས་ལ་ནི། སྐྱེ་བོ་ཆགས་ལྟན་གཞན་ཀྱིས་རེག་པའི་སེན་རྗེས་གང་
ཞིག མ་བྱའི་རྒྱུ་རྗེས་དང་། རི་བོང་འཕར་བ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་འདོད་
པའི་བསྟན་བཅོས་ལས་བཤད་པ་ལྟར་གསར་བའམ་སར་བ་བཏོད་མ་ཐག་
པ་ཆགས་པ་འདི་རང་གི་སྟོད་གཡོགས་ཀྱིས་ནི་སྐྱེ་བ་པར་མཛོད་ཅིག་ཅས་
བཞད་གད་དུ་འོས་པ་བཛོད་པའོ། །ཁ་ཅིག་རྒྱུ་ཀྱི་མེ་རྟག་མ་རྟིང་མ་ཞེས་
འཆད་དོ། །འདི་ཉམས་མཚར་དུ་དཔེ་བཛོད་བཀོད་པ། གང་གིས་མི་བདག་
ཞོན་ནས་རྟ་ཡི་སྐད། །བསྐྱུག་ཏུ་བཅུག་པའི་ཡ་མཚན་འདོད་པས་བཀོད། །
འདི་ཡང་ང་དང་འབྲ་སྐྱུ་གྲུ་ལེན་པ། །དེས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་མཐུ་ཡིས་ལས་དེ་
བརྩམས། །ཞེས་སྐྱེ་བསང་གི་བྱ་མོ་སྐྱོལ་མ་གང་གིས་མི་བདག་གཏུམ་པོ་
རབ་སྒྲུང་རྟ་རུ་ཞོན་ནས་དེ་ལ་རྟ་སྐད་འདོན་དུ་འཇུག་པ་འདི་འདོད་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་
བཀོད་ལ། དེའི་ཚེ་དེར་པི་མི་མཁན་ཀྱིས་འཕྲིགས་ནས་འདི་ཡང་ང་དང་ཚུལ་
འབྲ་བ་ཞིག་གོ་སྐྱུ་ལུ་གྲུ་ལེན་པ་དེས་ཀྱང་འདོད་པ་ཁྱོད་ཀྱི་མཐུས་ལས་དེ་
ལྟ་བུ་བརྩམ་པ་ཡིན་ཞེས་འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་བར་ན་གནས་པའི་གསལ་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ནོ། །འདིའི་ལོ་རྒྱུས་འདུལ་བ་ཕྱན་ཆོགས་ཀྱི་གཞི་ལས་གསུངས་

བའི་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་གཏུམ་པོ་རབ་སྒྲུང་གི་གྲོས་
སྟོན་གསོས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དབྱང་དང་བཅས་པ། རྒྱལ་པོའི་བཀའ་འོག་ཏུ་
མ་འདུས་པའི་རི་བྲག་པ་སྐྱེ་བསང་རྣམས་དམངས་སུ་དབབ་པའི་ཕྱིར་མངགས་
པ། དེས་དེ་རྣམས་ཆམ་ལ་ཕབ་སྟེ་གཏེ་ལུར་བཟུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་བྱ་མོ་
རུང་དུ་ལུས་མ་བྱ་དང་གཡན་པས་ཐེབས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་རྒྱལ་པོ་གཏུམ་པོ་
རབ་སྒྲུང་གིས་མཐོང་ནས། གསོས་པ་ལ་བྱ་མོ་འདི་ལ་གང་སུ་དག་དག་འ་
མགུར་སྟོད་པ་ཡོད་སྟེ་དམ་ཞེས་སྐྱས་པ་དང་། གསོས་པ་ན་ཤེ། དེ་ཡོད་
པར་མ་ཟད་འདི་སུ་ལ་བྱིན་པའི་རང་གི་བདག་པོ་རྟ་རུ་ཞོན་ནས་རྟ་སྐད་ཟེར་
དུ་འཇུག་པ་ཡང་ཡོད་དོ་ཟེར། རྒྱལ་པོས་དེ་ལྟར་ཅང་འགྱུར་རམ་ཟེར་བ་ལ་
གསོས་པས་ལྟ་སྐྱོན་སྒྲུར་བབ་པར་བཤྱེའོ། །ཞེས་སྐྱས་ཏེ། བྱ་མོ་དེ་ཉིད་རང་
གི་ཁྱིམ་དུ་ཐིང་ནས་སྐྱོན་པ་རྣམས་ལ་སྐྱོན་དབྱེད་བྱེད་དུ་བཅུག་པས་ནད་སོས།
ཁ་ཟས་བཟང་བོས་གསོ་བར་བྱས་པས་དེ་ལང་ཆོ་ལ་བབ་ཅིང་གཟུགས་བཟང་
བར་གྱུར་པ་ལ་སྐྱེ་བསང་གི་བྱ་མོ་སྐྱོལ་མ་ཞེས་མིང་བཏགས་སོ། །བྱ་མོ་དེ་
ལ་ངས་རྒྱལ་པོ་གཏུགས་ཆོད་ལ་སྐྱོན་བྱངས་ཀྱིས། ཁྱོད་རྒྱུན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
གྲུབས་ལ་བདག་ཉིད་སྟོན་ཅིག་ཅས་བྱས་ནས། གསོས་པ་རྒྱལ་པོའི་གམ་དུ་
སོང་སྟེ། ལྟ་བདག་གི་ཁྱིམ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ལྟ་ཞིག་ང་མི་གཟིགས་སམ་
ཞེས་ཞུས་པས། རྒྱལ་པོས་ང་ཁྱོད་ཀྱིས་མ་བོས་པར་ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱིམ་ཇི་ལྟར་
བལྟ་བར་བྱ། གསོས་པ་ན་ཤེ། ལྟ་གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་སྐྱོན་འདེན་ནོ། །རྒྱལ་

106 བོ་ཡང་དགའ་སྟེ་དེ་ལྟར་གནང་ངོ་། །གསོས་པས་བྱི་དོར་བྱས་ཤིང་
རྒྱལ་པོ་ལ་འོས་པའི་བཟང་བཏང་སྒྱུར་ནས། རྒྱལ་པོ་བྱིས་དུ་འོངས་པ་ལ་
ཟས་དང་གོས་ཀྱིས་བཀྱར་ཞིང་གཏམ་སྒྲུང་བཞིན་འདུག་པ་ན། ལུ་མོ་དེས་
ཡོལ་བས་བསྐྱོར་བའི་ནང་དུ་ཅིང་མོའི་ཆ་བྱད་པོ་ལོང་འཕངས་ནས་ཡོལ་བ་
ཀྱེན་དུ་བསྒྲོག་སྟེ། གསོས་པ་ལ་ཡབ་ཅིག་པོ་ལོང་སྒྲར་སྟེལ་ཅིག་ཅེས་སྒྲུས་
པ་དང་། ལུ་མོ་དེ་ན་མོད་གཞོན་ཞིང་མཛེས་པ་མཐོང་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེ་ལ་
རྒྱལ་པོ་ཆགས་པར་གྱུར་ཏོ། །གསོས་པ་ལ་འདི་སུའི་ལུ་མོ་ཡིན། ལྟ་བདག་
གི་ལུ་མོ་ལགས་སོ། །འདི་གཞན་ལ་བྱིན་ཏམ་ལྟ་མ་སྟུལ་ཏོ། །གལ་ཏེ་དེ་
ལྟར་ན་ང་ལ་ཅིས་མི་སྒྲིན། ལྟ་འབུལ་བར་འཆལ་ལོ། །དེ་ནས་ལུ་མོ་དེ་རྒྱལ་
པོའི་འབྲོར་བ་ཆེན་པོས་བསུས་ནས་བག་མར་བླངས་སོ། །གསར་བས་རྟིང་
པ་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས། རྒྱལ་པོ་ཡང་རྩེད་མ་
གསར་པ་དེ་ལ་ཆགས་པས་གཞན་བཏང་ནས་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ལེན་པར་གྱུར་
པ་ན། གསོས་པས་བདག་གིས་དམ་བཅས་པ་བྱ་བའི་དུས་ནི་འདི་ཡིན་ནོ་
སྟམ་ནས་ལུ་མོ་དེ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་འདིའི་རྒྱབ་ཏུ་ཞོན་ནས་རྟ་སྐད་ཟེར་
དུ་གཞུག་པར་རུས་སམ། དེ་ཅུང་ཞིག་བགད་ནས་སྒྲུས་པ། ཡབ་གཅིག་རེ་
ཞིག་རྩོམ་མི་ཐོགས་བལྟ་བར་བཞིན། །ལུད་མེད་རྣམས་མ་བསྐྱབ་བསྐྱ་
བར་མཁས་པ་ཡིན་པས། དེ་གོས་དྲི་མ་ཅན་བགོས་ནས་བྲི་བྱ་བ་ཅན་གྱི་
སྟེང་ན་ཉལ་ཞིང་འདུག་པ་ལ། རྒྱལ་པོས་ལྟ་མོ་འདི་ཅིའི་ཐ་ཆོག་ དེས་སྒྲུས་

པ། ལྟ་རྣམས་འབྲུགས་པར་གྱུར་ཏོ། །རྒྱལ་པོས་ཅིའི་མིར་ལྟ་རྣམས་འབྲུགས་
ཞེས་དྲིས་པ་ལ། ལུ་མོ་ན་རེ། ལྟས་བདག་གི་མ་རི་བྲག་པ་སྐྱབ་བསེང་རྣམས་
འབེབས་སུ་བཏང་བའི་ཆོ། བདག་གིས་དེ་ཞི་བ་དང་བདེ་ལེགས་སུ་འགྱུར་
མིར་བདག་གི་མས་དོན་གྱུབ་ནས་སྒྲར་འཁོར་ན། གང་གིས་བདག་བླངས་
པ་དེའི་རྒྱབ་ཏུ་ཞོན་ནས་རྟ་སྐད་ཟེར་དུ་སྟུལ་ཏོ། །ཞེས་བགྱིས་པ་ལས་བདག་
ནི་ལྟ་ལ་སྟུལ། ལྟའི་བཅུན་མོའི་འཁོར་རྒྱ་ཆེ་བས་ཅིས་ཀྱང་བདག་གི་དོན་
འདི་མི་བགྱིད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ལ་ཞེན་པ་རྣམས་
ཀྱིས་མི་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པས་རྒྱལ་པོས་སྒྲུས་པ། ལྟ་མོ་ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་དུ་ན་
ངའི་ཆེད་དུ་གསོལ་བ་བྱས་པ་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་བྱིས། བདེ་བར་
འདུག་ཅིག་ ལུ་མོ་དེ་ཅང་མི་ཟེར་བར་འདུག་པ་ལ་རྒྱལ་པོས་སྒྲུས་པ། ཁྱོད་
ཅིའི་མིར་མི་སྒྲུ། ལྟ་མོ་ཁྱོད་ཀྱིས་གསོལ་བ་གཞན་ཅུང་ཟད་མེད་གང་། དེས་
སྒྲུས་པ། ལྟ་ཅུང་ཟད་མ་མཆིས་མོད་གྱི། འོན་ཀྱང་དེའི་དུས་སུ་བྲམ་ཟེ་འདུན་
ན་འདོན་གྱིས་ལྟའི་གིས་པ་བརྗོད་པར་བགྱི། བི་ཤི་ལེན་པའི་མིས་ཀྱང་བི་
ཤི་བླང་བར་བགྱིན། །རྒྱལ་པོས་སྒྲུས་པ། དེ་སྒྲ་སྟེ་བྲམ་ཟེ་འདུན་ན་འདོན་
རང་ལ་ཡོད་ཀྱང་བི་ཤི་ལེན་པ་ཞིག་བཅལ་བར་བྱའོ། །ལུ་མོས་སྒྲུས་པ། ལྟ་
དེ་ལྟར་ལེགས་ཀྱིས་བི་ཤི་ལེན་པ་བཅལ་དུ་གསོལ། དེའི་ཆོ་ཡུལ་ས་འཛིན་
ནས་ས་འཛིན་པའི་མི་ཞིག་ཟོང་ཐོགས་ཏེ་འཕགས་རྒྱལ་དུ་འོངས་པ་དེས་ཟོང་
ཐམས་ཅད་བཅོང་སྟེ་སྒྲིད་འཛོང་མ་དང་ལྟན་ཅིག་ཟོས་པར་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་

107 ལྷག་པར་ཆགས་སོ། །དེའི་ཆོས་འཛིན་པ་དེའི་སྒྲིལ་མི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་བོར་
ནས་བྲོས་པ་དང་། སྤྲད་འཛོང་ན་རེ། རྗེའི་སྤྲས་བདག་ནི་ཞིང་པ་མ་ལགས།
ཆོང་པ་མ་ལགས། གྲོང་མི་བོང་ཐོགས་ནས་ཡུལ་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་མ་ལགས་ཏེ།
གཞན་དུ་ན་ཁྱེད་ལྟ་བུ་དག་ལས་རྟེན་པ་གང་ལགས་པ་དེས་འཛོལ་ཡིན་པས་
ཀུར་ལྟ་པ་ཆ་དག་སྟོལ་ཅིག ཡང་ན་སྤྲེས་བུ་གཞན་གྱི་སྐབས་བྱས་ཤིག དེས་
སྤྲས་པ། བཟང་མོ་བདག་ལ་ཀུར་ལྟ་པ་ཆ་དག་མེད་མོད། ཅི་སྟེ་ཡོད་ན་ཁྱེད་
ལས་ལྷག་པ་གཞན་སུ་ཞིག་ཡོད་དེ་ཆོས་སྦྱིན་མོད། འོན་ཀྱང་ཁྱེད་ལ་བདག་
སྤྲེས་པས་འདིར་འདུག་གིས་མ་བསྐྱད་ཅིག སྤྲད་འཛོང་མས་སྤྲས་པ། ཅི་སྟེ་
བདག་གིས་སྤྲས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་བྱེད་ན་ཁྱེད་བདག་ལ་སྤྲེས་པར་ཤེས་སོ། །
དེས་སྤྲས་པ། བཟང་མོ་མགོ་བོས་བཀྱར་རོ། །སྤྲད་འཛོང་མ་དེས་བཤའ་བ་
བྱས་ནས། དེའི་སྟེང་དུ་རྒྱ་ཤུག་གི་ཆོ་གུ་བཞག་སྟེ། ཅི་སྟེ་ཁྱེད་བདག་ལ་བྱམས་
ན་རྒྱ་ཤུག་གི་ཆོ་གུ་འདི་སོས་བྱུངས་ཤིག དེས་བཟུང་བར་བྱས་པ་དང་། སྤྲད་
འཛོང་མ་དེའི་དོག་པས་བསྐྱུན་ནས་སྤུལ་ཏེ་བཀྲའ་པ་ཅི་འདི་ལྟ་བུ་དག་ཀྱང་
བྱེད་དམ། བཅོག་པ་ཁྱེད་དང་ལྟན་ཅིག་མི་འདུག་གིས་སོང་ཞིག་ཅེས་སྤྲས་
ཏེ་བྲིམ་དེ་ནས་བསྐྱད་དོ། །དེ་བུ་མི་ལེན་པ་ཞིག་ཡིན་པས་བུ་མི་ལེན་པས་
འཛོལ་འཛོལ་བར་གྱུར་ཏོ། །
དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་གསོས་པ་ལ་བུ་མོ་འདིས་ལྟ་རྣམས་ལ་གསོལ་བ་བྱས་ཏེ།
བྲམ་ཟེ་འདུན་ན་འདོན་ནི་ང་ལ་ཡོད་ན་བུ་མི་སྤྲས་སྤང་པར་བྱ། གསོས་པས་

སྤྲས་པ། ལྟ་ས་འཛིན་པ་བུ་མི་ལེན་པས་འཛོལ་བར་བཀྱེད་པ་ཞིག་མཆིས་ཀྱི།
དེའི་མིག་དར་གྱིས་བཀའ་ལ་ནང་དུ་དཀྱིག་པར་བཀྱེད། །རྒྱལ་པོས་ལེགས་
ཀྱིས་དེ་བཞིན་གྱིས་ལ་ཁུག་ཅིག་ཅེས་བྱས་སོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་དང་རང་གི་
མདུན་ན་འདོན་གཉིས་ཁང་པ་བདུན་བཅེགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འཛོགས་ནས་དེས་
བྲམ་ཟེ་འདུན་ན་འདོན་ལ་ཇི་ལྟར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་བསྟན་པ་དང་། དེ་ཅང་
མི་ཟེར་བར་འདུག་གོ། །གསོས་པས་ས་འཛིན་པའི་མིག་དར་གྱིས་བཀའ་བ་སྟེ་
ཁང་པ་བདུན་བཅེགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བྲིད་ནས་བཞག་སྟེ། བསེང་གི་བུ་མོ་སྟོལ་
མ་ཡང་ངོ་མཆོང་དང་། བཀྲ་ཤིས་དང་། བདེ་ལེགས་བྱས་ཏེ་གོས་དཀར་པོ་
བགོས་ནས་རྒྱལ་པོའི་རྒྱབ་ཏུ་ཞོན་པ་དང་། བྲམ་ཟེ་མདུན་ན་འདོན་གྱིས་
ཤིས་བརྗོད་བརྗོད་པར་བརྩམས། ས་འཛིན་པའི་མི་དེས་བུ་མི་སྤྲས་པ། རྒྱལ་
པོ་རྟ་སྐད་འབྱིན་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། ས་འཛིན་པ་དེས་བསམ་པ། ཁང་པ་
འདི་ནི་བདུན་བཅེགས་ཡིན་པས་རྟ་འདིར་ག་ལ་ཐར། གདོན་མི་ཟ་བར་འདི་
ནི་བདག་ལྟ་བུ་བྱད་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་འགའ་ཞིག་བྱད་མེད་ཀྱིས་ཙེ་
དེས་པའི་སྤྲམ་ནས། དེས་སྤྲེལ་སྤང་བ། རྒྱ་ཤུག་ཆོ་གུས་གྱུར་པ་ལྟར། །
རྒྱ་ཤུག་ཆོ་གུས་གྱུར་པ་ལྟར། །དོན་འདི་འང་ཕལ་ཆེར་འདྲ་བ་ཡིན། །དོན་
འདི་འང་ཕལ་ཆེར་འདྲ་བ་ཡིན། །ཞེས་ཟེར་ཞིང་བུ་མི་ལེན་པར་ཡང་ནས་
ཡང་དུ་སྤྲེལ་ཆོག་དེ་སྤྲེལ་ལེན་པར་བྱས་སོ། །སྤྲད་ནས་རྒྱལ་པོས་བུ་མི་སྤྲས་
དེ་ལ་དྲིས་པ། ཀྱི་སྤྲེས་བུ་ཁྱེད་ཀྱི་སྤྲེས་དེའི་དོན་ཅི་ཡིན། དེས་ཇི་ལྟར་གྱུར་པ་

108 བརྗོད་པ་དང་། རྒྱལ་པོས་བསམ་པ། འདིས་བདག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་
དབྱུང་བར་བྱའོ་སྐམ་དུ་ཀླུ་པ་ཏ་ལྔ་བརྒྱ་བྱིན་ནས་ཡུལ་དབྱུང་བར་བྱས་སོ། །
དེའི་རྗེས་ཤིག་ཏུ་བྲམ་ཟེ་མདུན་ན་འདོན་དེས་རྒྱལ་པོ་བྱད་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་
འགྱུར་བ་མི་རིགས་སོ་ཞེས་བྱས་པ་ལ་རྒྱལ་པོས་དེ་ལ་ལན་གྲུན་པའི་ཕྱིར་
གསོས་པ་ལ་མདུན་ན་འདོན་འདིས་ང་ལ་གྲུན་ཀ་ཚོལ་བས་འདི་ལ་དེ་འདྲའི་
ཐབས་ཅི་ཡོད་དྲིས་པས། གསོས་པས་ཐབས་བྱས་ཏེ་མདུན་ན་འདོན་གྱི་སྒྲ་
རར་གི་རྒྱུར་མས་ཕྱི་བར་བྱས་པ་ལ་རྒྱལ་པོས་འབྱས་པ་དང་། ལན་གཅིག་
གསོས་པས་རྒྱལ་པོ་ལ་བྱེད་དེ་ལྟར་བྱད་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་མི་རིགས་
ཞེས་བྱས་པ་ལ། རྒྱལ་པོས་མདུན་ན་འདོན་ལ་གསོས་པ་འདི་ལ་ངོ་ཚ་བར་
བྱེད་པའི་ཐབས་ཅི་ཡོད་དྲིས་པས། དེའི་སྐྱེག་གི་ཚ་བོ་མིག་འཕྲུལ་ཤེས་པས་
ཕྱགས་དར་ཁྱོད་དུ་དེད་དཔོན་གྱི་ཁྱིམ་དང་ཀོང་རུས་ལས་བྱད་མེད་ཆེས་མཛེས་
མར་སྒྲུལ་པ་ལ་གསོས་པ་དེར་འོངས་པས་འབྱུང་བཞིན་གཉིད་དུ་སོང་བ་ལ་
རྒྱལ་པོ་ལའོར་མང་པོ་དང་བཅས་ཏེ་འབྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་གོང་གི་འབྲོས་
སུ་ཡོད་དོ། །སྤྱིར་ཡང་བཞད་གད་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་པ། མདོ་དང་འགལ་ཞེས་
ལན་བརྒྱར་སྒྲས་ན་ཡང་། གཞོན་ལྷ་མ་འདིས་ནོངས་པར་མི་མཐོང་ཕྱིར། །
རྒྱལ་བའི་གསུང་དང་འགལ་བར་མི་བཟོད་པའི། རྒྱན་ལྷགས་བྱེད་ཉིད་བདེ་
བར་བཞུགས་མཛོད་ཅིག ཅིས་སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་རྣམ་བཤད་
རིག་པར་ཚོས་འཆད་པ་སོགས་ཀྱི་ཆོ་གཉིད་དང་ལྷགས་པ་གསང་བའི་གཏམ་

གསུངས་པ། རྒྱུན་རྒྱལ་ཞིག་གིས་གཞོན་ལྷ་མ་ཞིག་ལ་འདོད་པ་བསྟེན་
པར་འདོད་ཀྱང་། དེས་བཞིད་དུ་མ་སྟེར་བ་ལ་རྒྱན་ལྷགས་ན་ཤེ། བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཀྱིས་བྱད་མེད་ཀྱི་སེམས་ནི་སྦྱེས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་།
ཁྱོད་ནི་མདོ་སྟེ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་སྒྲས་པ་དེ་ཡི་དོན་ཚིགས་བཅུད་དུ་བསྟེན་
པའོ། །དེ་ཡང་བཞད་གད་ཀྱི་ཉམས་ནི་ནང་དུ་ཡིད་ལ་དགའ་ཞིང་མཚར་བའི་
ཆར་གཏོགས་པ་དགོད་བྱོ་བ་འཕེལ་བ་ལས། བཞད་གད་ཀྱི་ཉམས་འགྱུར་
ནི། གད་མོ་དགོད་པ། འཇུམ་པ། ཐལ་མོ་རྟེན་པ་སོགས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །
ངོ་མཚར་བ་འཕེལ་བ་མད་བྱུར་གི་ཉམས་ནི། འདི་ལྟར་སྦྱེས་བྱས་སྒོ་སྟོན་ཏུ་
བཏང་ནས་བཞོད་པ་ལགས་པར་བསྒྲིགས་པ་དང་འབྲ་བར། སྒོ་སྟོན་དུ་
བཏང་ནས་འདི་ལྟ་བུ་བྱས་པ་མིན་ཡང་ཡིད་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ཆལ་གྱི་ཤིང་
སྟོན་པ་བཟང་པོ་རྣམས་ཀྱི་འདབ་མ་རྟིང་པ་བརྗེས་ཏེ། གསར་དུ་འབྱུངས་
པ་རྣམས་གོས་བཟང་པོ་གསར་དུ་བགོས་པ་དང་། མེ་ཏོག་རྣམས་སྦྱེས་བྱའི་
དོ་གལ་དང་། དབྱུང་རྒྱན་རྣ་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་ཅན་དང་། ཡལ་འདབ་རྣམས་
སྟོགས་ཀྱན་ཏུ་རྒྱས་པར་བསྐྱར་བ་འདུག་གནས་ཁང་པར་གྱུར་པ་འདི་མཚར་
ཏེ། འདི་ལ་འདི་དག་འགོད་འདོད་མེད་ཀྱང་སྦྱེས་བྱས་བྱས་པ་ལས་ཀྱང་
ལྷག་པར་ཡིད་དུ་འོང་བ་གང་ཞིག་གོས་དང་རྒྱན་སྟེང་ཁང་བའི་རྣམ་པར་བཞོད་
པ་འདི་མཚར་ཞེས་པའོ། །མདོ་ལས། འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་ངེས་
པའི་ཆོག །མང་པོ་དག་གིས་དུས་གཅིག་ལུ་ལུས་ན། །སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་

109 གཅིག་ལ་ཐུགས་རྒྱུད་ནས། །གསུང་དབྱངས་གཅིག་གིས་སོ་སོར་ལན་ཡང་
འདེབས། །ཞེས་གསུངས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་སྒྲོ་
སྒྲུང་དང་བྲལ་བར་ཡང་དག་པར་བསྟན་པ་ལས་འཕྱོར་དག་གིས་སྒྲོས་བཏོད་
པ་མེད་ཀྱང་དོན་ལ་ངོ་མཚར་བའི་ཉམས་སྒྲུང་དུ་བྱུང་བ་དང་ངང་གིས་ལྷན་
པར་གྱུར་པའོ། །དེ་ཡང་ཡུལ་ཁྱད་འཕགས་ཀྱི་ངོ་མཚར་བའི་གནས་ལ་བསམ་
པའི་ཉམས་ལས་དེའི་འགྱུར་བ་ལུས་ཉམས་སུ་ཐོན་པ་བཞིན་དུངས་ཤིང་ཚིམ་
པའི་ཉམས་དང་། སོ་མིག་ཡངས་ཤིང་བ་སྒྲུ་ལྷང་བ་དང་། དག་རྒྱ་ཨ་ལ་ལ་
དང་། ཡང་ཡང་བརྗོད་པ་དང་། གསང་བསྟོད་དེ་སྒྲུ་བ་སོགས་སོ། །འདིར་
ཡང་དཔེར་བརྗོད་པ། མཉམ་ཉིད་བདེ་ཆེན་དབྱིངས་ལས་མ་གཡོས་ཀྱང་། །
སྒྲུང་མིན་ཀུན་ཁྱབ་སྒྲུ་མའི་རྣམ་པོལ་གྱི། །ཕན་བདེའི་མཛད་པ་མཁའ་མཉམ་
ལྷན་གྱིས་གྲུབ། །ངོ་མཚར་སྒྲུང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་སྒྲུ་དེར་འདུད། །ཅིས་པ་ལྟ་བུ་
ལ་སོགས་པ་བརྗོད་བྱ་དང་བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྒྲུང་གི་ཉམས་ཀྱི་ཁྱད་
པར་གྲངས་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། །དོན་དེ་ལ་ཡིད་ཤིན་ཏུ་ཞེན་ཞིང་མཚར་བ་
ལ་ངམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ར་མགོ་ཅན་རམ་པ་མི་འདྲ་བ་ངམ་པའི་རྒྱན་ཟེར་ན་
ཡང་དོན་སྒྲུ་མ་དང་འདྲའོ། །བག་ཚ་བ་འཕེལ་བ་འཛིགས་རུང་གི་ཉམས་ནི།
ཅེ་མོ་དག་ལ་དྲག་རྒྱ་འབར་བའི་མེ་ལྷེ་མཆེད་ཅིང་འཕྱོ་བ་གནས་པ་ཡི། ལྟ་
ཡིད་བང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ནི་ཕྱག་མཚན་བྲམ་ཟེ་ཞོ་འབྲང་གི་རུས་པ་ལས་བྱུང་
བ་པ་ལམ་གྱི་རྒྱ་ལས་གྲུབ་པའི་རྫོ་རྗེ་ཅེ་བརྒྱ་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་དངོས་

སུ་མཐོང་ན་སྒྲོས་ཅི་དགོས་ཀྱི། ཡིད་ལ་དཔར་པ་ཙམ་ན་ཡང་ལྷ་མིན་གྱི་བྱད་
མེད་དག་གི་མངལ་ན་གནས་པའི་བྱིས་པ་རྣམས་ནི་ས་ལ་ལྷུང་བར་བྱེད་དོ། །
ཞེས་ཡུལ་གང་གི་རྣམ་པ་ཡིད་ལ་བྱས་པས་བཟོད་པར་དཀའ་ཞིང་འཛིགས་
སུ་རུང་བའི་ཡིད་ཉམས་སྒྲེས་པ་ལས། ལུས་འདར་བ། སྒྲིང་གཡོ་བ། མཚུ་
སྐམ་པ། ལུས་རེངས་བ། དག་ཡོད་པར་གནས་ཤིང་ལུས་འཁུམས་པ་དང་
དག་རྟབ་པ་སོགས་སྒྲག་པའི་རྣམ་འགྱུར་འབྱུང་བ་དེ་དག་འཛིགས་རུང་ཞེས་
བྱའོ། །འདིར་དཔེར་བརྗོད་པ་གཞན་ཡང་། གར་དགྲའི་ཉམས་ཀྱིས་བདུད་
བཞིའི་ཁྲག་འབྲུང་ཞིང་། །བཞད་པའི་གད་རྒྱུངས་དྲག་པོས་ས་གསུམ་གཡོ། །
མཐོང་བས་བཞགས་ཚོགས་འདར་ཞིང་བརྒྱལ་མཛད་པ། །ལྷ་ཡི་ལྷར་གྱུར་
འབར་བའི་རྫོ་རྗེ་ཅན། །ཞེས་པ་སོགས་དེ་དང་དེ་འདྲ་རྣམས་སོ། །སྐབས་
འདིར་སྟན་དག་ཐམས་ཅད་བརྗོད་ཚུལ་ཡིད་འོང་གི་ཉམས་དང་ལྷན་པ་ཡིན་
ལ། དེ་ནི་སྒྲུང་སྒྲུང་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཡོན་ཏན་བཅུ་ཡི་ནང་གསེས་སུ་བསྟན་
ཟིན་པས། འདིར་སྟན་པ་ཡིད་འོང་ཉམས་དང་ལྷན་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་དག་
སྒྲུང་ཡང་སྒྲོས་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། སྟན་པ་དང་དེ་ཡང་ཚོགས་པར་
དབྱུང་རུང་བའི་ཚིག་སྒྲུར་བས་གྲོང་པ་ཉིད་མིན་པ་ལས་སྒྲེས་པ་གང་ཞིག་ཡོན་
ཏན་བཅུའི་ནང་ཚན་དུ་བརྗོད་པ་དེ་ནི། བརྗོད་བྱ་མ་ལུས་པ་ཡི་ནི་རྫོད་བྱེད་
སྟན་དག་གི་ཉམས་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་སྒྲིར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། སྐབས་
འདིར་ནི་དེའི་བྱེ་བྲག་གར་གྱི་ཉམས་བརྒྱད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། གནས་དང་

110 ཏེན་དང་བསམ་པའི་བྱད་པར་བརྒྱད་ལས་སྒྲིམ་པའི་རྣམ་འགྲུར་ཡིད་ཡུལ་དུ་
སྒྲིམ་པའི་ཚིག་རྣམས་སྟོན་པལ་གི་ཉམས་དང་ལྷན་པར་བསྟེན་པས། སྒྲི་དང་
བྱེ་བྲག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་སྒྲོམ་སྒྲིམ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྒྲིར་ཉམས་
ལ་དགུ་དང་བཞིར་འདོད་པ་ཡོད་དེ། རིན་ཆེན་མཛོད་ལས། སྒྲིག་དཔལ་མི་
སྟུག་དྲག་བྱུལ་དགོད། །འཛིགས་རུང་སྟིང་རྩེ་མཛད་བྱུང་ཞི། །ཞེས་དེ་བརྒྱད་
ཀྱི་སྟིང་དུ་མ་ཉེས་གཤིན་བཅས་དགུར་བཤད་ཅིང་། གསང་སྟགས་ཀྱི་སྐབས་
འགར། སྒྲིག་དཔལ་འཛིགས་རུང་སྟུ་ཡི་གར། །དགོད་གཤེ་དྲག་བྱུལ་གསུང་
གི་གར། །སྟིང་རྩེ་རམ་ཞི་བྲགས་ཀྱི་གར། །ཞེས་དགུར་བཤད་ཅིང་། ལུང་
གཞན་ལས། སྒྲིག་པའི་རྩེས་སུ་སོང་བའི་དགོད་པ། དྲག་བྱུལ་ལས་སྒྲི་བའི་
སྟིང་རྩེ། དཔལ་བ་ལས་མྱད་བྱུང་། མི་སྟུག་པ་ལས་འཛིགས་རུང་ཞེས་
བཞིར་བསྟུས་པའང་ཡོད་པ་དང་། ཞི་བ་དང་མ་ཉེས་གཤིན་པའི་ཚིག་སྒྲིག་
པར་བསྟུས་ནས་བརྒྱད་དུ་བསྟན་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་པ་ལས་འདིར་བརྒྱད་དུ་
བཤད་དོ། །
བཅུ་དགུ་པ་དཔལ་ཞིང་ར་རྒྱལ་འཕེལ་བ་གཟི་བརྩིད་ཀྱི་རྒྱལ་གྱི་དཔེ་བརྩོད་
ནི། རྒྱལ་པོ་ཞིག་གིས་སྒྲིམ་པ་སྐད་དུ་འདི་ལྟར། བདག་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་སྟོག་ལ་
གཞོད་པར་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས། ཁྱོད་ཀྱི་སྟིང་ལ་འཛིགས་པར་མ་བྱེད་
ཅིག ཅིའི་ཕྱིར་ན་བདག་གི་རལ་གྱིས་ཕྱིར་སྒྲོགས་ནས་འབྲོས་པ་རྣམས་
ནམ་ཡང་གསོད་པའམ་འཛོམས་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་སྒྲིམ་པུ་

པ་པོ་ལ་གཞོན་པ་ལ་དབང་ཡོད་པའི་དྲེགས་སྒྲིམས་དང་ལྷན་པ་འགས། གཡུལ་
དུ་དགའ་བོ་གཞན་ཚུར་འཐབ་པར་བྱས་པ་རྣམས་ནི་གཞོམ་པར་དོན་གྱིས་བསྟན་
པས་དེ་ལྟར་བཀག་པའམ། མེད་པར་བྱ་བྱས་པ་བསྟན་པར་བྱས་ནས་འཐབ་
མི་བྱས་པར་འབྲོས་པ་རྣམས་རིམ་བུར་གཏོང་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་བརྩོད་
པ་ལ་གཞན་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་གཟི་བརྩིད་དང་ལྷན་པར་གཤེས་པར་བྱའོ། །
རལ་གྱི་ཕྱིར་སྒྲོགས་དང་རལ་གྱི་ཞེས་གང་ལྟར་བྱས་ཀྱང་དོན་ལ་མི་འགལ་
ཡང་། རྒྱ་འབྲེལ་གཞུང་རྣམས་སུ་རལ་གྱི་འོ་སྐད་དོད་ལ་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་
མེད་པར་དང་པོའི་གཅིག་ཚིག་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱིས་རལ་གྱི་ཞེས་བཤད་ན་
འགས་ཞེས་ཁམས་འབྲེལ་དུ་གསུངས། དེ་ལྟར་ན་པ་པོ་ལ་པོ་རལ་གྱི་འོ་
ཚུར་མི་སྟོན་པར་ཕྱིར་སྒྲོགས་པའི་འབྲོས་པ་པོ་རྣམས་ཞེས་པ་པོ་ལ་པོའི་རལ་
གྱི་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་གང་དུ་ཡིད་མ་ཞུམ་ཞིང་སུ་ལའང་བག་ཚ་བ་
མེད་ཅིང་འགན་ལྷ་མེད་པར་གནས་པའི་ཚུལ་བརྩོད་པ་ན། དེས་གཞན་
ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཞིང་དེ་ལ་ཙོ་འདྲི་བ་གཞན་མེད་པས་དེ་གཟི་བརྩིད་དུ་ལྷན་
པ་ཉིད་དུ་གཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལ་དཔེ་བརྩོད་གཞན་ཞིག་བཀོད་པ།
ལྟ་མིན་དང་བཅས་སྒྲ་སྒྲའི་དཔུང་ཆེན་པོས། །བལྟ་བར་བཟོད་དཀའ་དྲག་
པོ་འཁོར་ལོ་ཅན། །ཉི་ཟླའི་མདངས་འཕྲོག་གཟི་བརྩིད་རབ་འབར་དེས། །
ས་ཀྱན་རང་དབང་མཛོད་ལ་དཀའ་བ་ཅི། །ཞེས་དང་། རྒྱ་ཆེ་པོ་ལ་ར། འདི་
ནི་ཤིང་དབང་མཚོག་བྱུང་སྤང་པའི་གྲད། །དཔུང་བཅས་བདུད་ནི་རྒྱལ་མཚན་

སྒྲེལ་བཅས་པ། འག་པོའི་རྩ་ལག་བྱམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཛོམས། །སྒྲེལ་བྱང་ཆུབ་ཞི་བར་འཛང་ཡང་རྒྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་དོན་གྱི་དབང་གིས་གཟི་བཙེད་ཀྱི་རྒྱལ་དུ་རུང་ལ། མད་བྱང་གི་ཉམས་ཀྱི་དཔེ་བཟོད་དུ་ཡང་རུང་ངོ། །

ཉི་ཤུ་པ་རྣམ་གྲངས་བཟོད་པའི་རྒྱལ་ལ། རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་དང་། དེ་དཔེར་བཟོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ། སྒྲོ་ལ་བསམ་པ་མཛོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་རག་ཏུ་དངོས་སུ་མ་བཟོད་པར་དོན་དེ་ཉིད་འགྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་གཞན་དག་ཐབས་མཐས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཟོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་གྲངས་བཟོད་པར་འདོད་དེ་བརྒྱུད་ནས་ཕན་པར་རམ། ཐབས་ཀྱིས་ཕན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ངོ། །གཉིས་པ་དེའི་དཔེ་བཟོད་ནི། ས་ཉ་ཀྱུ་རའི་ཞེས་ཨ་མའི་སྟེ་མ་རྣམས་གཞན་གྱིས་གསོས་པར་གྲགས་པ་ཁུ་བྱུག་འདིས་ཟ་བར་བྱེད་འདུག་གིས། དེ་ནི་བདག་གིས་བསྒྲོག་པར་བགྱི་བའི་སྒྲིབ་དུ་འགྲོ་ཡིས། ཁྱེད་གཉིས་གནས་འདིར་དལ་བར་བག་ཐོབས་ལ་འདུག་པར་མཛོད་ཅིག ཅས་སོ། །དེའི་དོན་ཅི་ལ་ཕན་སྟུམ་ན། གྲོགས་མོ་དང་སྦྲེས་སྤྱན་ཕལ་པ་སྤྲད་པར་བྱས་ནས་འདུག་པ་ལ་དེ་དག་དུས་སར་ཞེས་ཕན་ཚུན་ཆད་བྱས་ཏེ། དེར་འོང་བ་ཤེས་ནས་གནས་དེར་དགའ་བ་ཡི་དགའ་སྟོན་འབྲིག་པ་སྒྲུབ་ཏུ་གཞུག་པར་འདོད་པས་བྱད་མེད་འགའ་ཞིག་གནས་དེ་ནས་སོང་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ལྟར་ཁུ་བྱུག་བསྒྲོག་པའི་ཟོལ་གྱིས་བྱད་མེད་དེ་གཞན་དུ་སོང་བ་དེ་ཉིད་དེ་གཉིས་ཀྱི་

ཆགས་སྦྱོང་རྩོམ་པ་ལ་ཕན་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ངོ། །
ཉིར་གཅིག་པ་ཀུན་ཏུ་ཕན་པའི་རྒྱལ་ལ། རྒྱལ་དེའི་རང་བཞིན་བསྟན་པ་དང་། དེ་དཔེར་བཟོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་རྩོམ་པ་ལ། རྩོམ་པ་པོ་དེའི་ཁ་རྒྱུམ་སྒྲུབ་པའི་སྟོབས་ལས་གྱུར་། བྱ་བ་གང་རྩོམ་པ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་སྤྱན་སུམ་ཚོགས་པ་གང་ཞིག་དེ་ཡི་སྒྲུབས་སུ་གྲོ་བྱུང་བ་བཟོད་པ་དེ་ནི་ཀུན་ཏུ་ཕན་པར་བཟོད་དོ། །གཉིས་པ་དཔེར་བཟོད་པ་ནི། གྲོགས་པོ་ལ་མི་འདུད་པའི་ཁེངས་པ་གཞོམ་ཕྱིར་བྱད་མེད་དེའི་རྒྱུ་ལ་དག་ལ་སྤྲུག་འཚལ་བ་དག་བརྩམ་པ་ན་བདག་ལ་ཕན་ཕྱིར་རང་གི་སྒྲུབ་པ་ཡི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲུག་གི་སྒྲུ་ནི་གྲགས་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་བྲུག་འཚལ་མ་དགོས་པར་འབྲུག་གི་སྒྲུ་གྲགས་པས་བྱད་མེད་དེ་ཆགས་པ་དང་ཕྱན་པས་རྩེར་བཏུང་པར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་སྒྲུ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་དོ། །འདི་ལ་འང་དཔེ་བཟོད་གཞན་འགོད་ན། སྟིང་རྒྱུས་མིག་སོགས་གཞན་ལ་བཏང་བ་ཡིས། །དེ་ལུས་ཉམས་པས་གཞན་དག་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ། །མཐོང་ནས་དེ་ཆོ་རྒྱལ་སྤྲས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས། །བདེན་པའི་ཆོག་གིས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སོས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཉིར་གཉིས་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱལ་ལ་ངོ་པོ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དབྱེ་བ་དཔེས་བཟོད་པ་གཉིས། དང་པོ་བསམ་པ་འཕམ་ནི་ཡང་ན་འབྱོར་བ་ཡི་ཡོན་ཏན་ཆེན་པོ་ཉིད་ནི་གཞན་ལས་འཕགས་པ་སྤྲ་ན་མེད་པ་གང་ཞིག་བཟོད་པ་དེ་ནི་རྒྱ་ཆེ་ཞེས་པ་ཡི། རྒྱལ་དུ་མཐས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད། ཅས་

112 མོ། །དེའི་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ལས། བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱན་ནི། སྤྱིན་
པོའི་རྒྱལ་པོ་རྩ་བ་ཆ་སྟེ་སྒྲ་སྒྲིག་གི་བྱ་ཞེས་པ་མགྲིན་པ་བཅུ་ཡོད་པ་དེ་ལ་
ལྷ་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོས་ས་གསུམ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཆེན་པོའི་དངོས་
གྲུབ་བྱིན་པས། འཛིག་རྟེན་གསུམ་བྱན་དུ་བྱས་པ་དེ་ཡི་མགོ་གཙོད་པའི་བྱ་
བའི་ཁུར་ཆེན་པོ་ཡང་སྒྲོས་བཅོད་པར་རྟུན་པ་ཡི། རྩ་མ་ཆ་ཞེས་དགའ་བྱེད་
དུ་གྲགས་པ་ར་སྤྱིའི་རིགས་ལས་བྱུང་བའི་བྱ་དེས། རང་ཉིད་ཀྱི་བྲམ་མ་རུ་གྱུར་
པ་རང་གི་ཡབ་ཤིང་རྟ་བུ་པ་ཡིས་ཁྱོད་རྒྱལ་སྤྱིད་པོར་ལ་རྒྱུར་མ་སྟེ་རྩ་དང་
བཅས་པ་ནགས་སུ་སོངས་ཤིག་ཅེས་པ་ཡི་བཀའ་གནང་བ་དེ་ལས་འདེའུ་
བར་མ་གྱུར་ཏེ་ནགས་སུ་སོང་ངོ་ཞེས་པ། སྤྱིར་སྤྱིན་པོ་མགྲིན་བཅུ་བསད་པ་
ལ་མི་ཁྲམ་པའི་སྒོ་ཅན་དེ་ལྟ་བུས་ཀྱང་ཡབ་ཀྱི་བཀའ་དང་དུ་སྒྲངས་ཏེ་རྒྱལ་
སྤྱིད་པོར་ནས་ནགས་སུ་འགོ་བའི་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བའོ། །དེ་ལྟར་བཅོད་པའི་
དག་སྒྱུར་དེ་ནི་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་བཅོད་པའི་རྒྱན་ནོ། །འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཞག་
མང་པོར་འཆད་སྟོན་རྒྱ་གར་དུ་བྱུང་བར་གྲགས་ཀྱང་མདོར་བསྡུས་ཙམ་བཅོད་
ན། སྤྱིན་པོ་རྩ་བ་ཆ་དེས་ལྷ་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་ཡུན་རིང་དུ་བརྒྱབས་ཀྱང་མ་
གྲུབ་པས་རང་ཉིད་ལ་མགོ་བཅུ་ཡོད་པ་རེ་རེ་ནས་བཅད་པ་སྤྱིན་སྟེག་དུ་ལུལ་
ཏེ། མགྲིན་པའི་ལྷག་མ་ཙམ་རེ་ལུས་པར་བྱས་པས་དེར་ཡང་ལྷ་མགྲིན་
བཅུར་གྲགས། དེའི་བྱ་དགའ་བའི་སྤྱིང་སྟོབས་ཆེན་པོ་དེ་ལ་དབང་ཕྱག་ཆེན་
པོ་མགྲུ་ནས་ལྷ་མོ་ལ་ལྷ་མ་ཁྱོད་སོང་ལ་དངོས་གྲུབ་བྱིན་ཅིག་ཅེས་བསྒྲོ་བ་ལྟར།

དེ་དེའི་གན་དུ་སོང་ནས་རི་འདོད་སྤྱིན་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ། བདག་ལུང་
མེད་ལས་དངོས་གྲུབ་མི་འདོད་ཅེས་སྒྲིས་པ་ལ་ལྷ་མ་ཁྱོས་ནས་མ་འོངས་པ་
ན་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིད་ལུང་མེད་ཀྱིས་འཛོམས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བཅོད་ནས་
སྤྱིར་སོང་ངོ། །སྤྱིར་ཡང་ལྷ་ཆེན་པོས་རང་གི་བྱ་བར་པ་སྤྱིའི་གདོང་ཅན་
མངགས་པས་དངོས་གྲུབ་ཅི་འདོད་དྲིས་པ་ལ། ར་སྤྱིའི་ལས་དངོས་གྲུབ་ལེན་
པར་མི་འདོད་ཟེར། དེ་ཡང་ཁྱོས་ནས་མ་འོངས་པ་ན་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིད་སྤྱིའི་
བརྒྱག་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བཅོད་ནས་སོང་ངོ། །དེ་ནས་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་
རང་ཉིད་བྱིན་ནས་དེའི་མགྲིན་པ་རྣམས་སྤྱིར་ཡང་མགོ་བོ་དང་ལྷན་པར་བྱིན་
ཀྱིས་བརྒྱབས་ནས་དབུས་ཀྱི་རྟ་མགོ་མ་བཅད་པར་འཆི་བ་མེད་པ་དང་། ས་
གསུམ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཆེན་པོའི་དངོས་གྲུབ་བྱིན་པས་འཛིག་རྟེན་གསུམ་
བྱན་དུ་འཁོལ་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་གཞོན་པར་བྱེད་པ་བྱབ་འཇུག་གི་འཇུག་པ་
བཅུ་ཡི་ནང་ཆོན་རྩ་མ་གཉིས་ལས་སྤྱི་མར་འདོད་པ་དགའ་བྱེད་རྩ་མ་ཆ་ཞེས་
བྱ་བ་དེ་ནི། ར་སྤྱི་ཞེས་པ་རིགས་ཀྱི་མིང་ཡིན་པས་འདི་ལ་ར་སྤྱིའི་བྱ་ཡང་
ཟེར་ངོ། །དགའ་བྱེད་རྩ་མ་ཆ་དེའི་ཡབ་ནི་རྒྱལ་པོ་ཤིང་རྟ་བུ་པ་ཞེས་བྱ་བ་
དེ་ཡིན་ཞིང་། དེས་རྩ་མ་ཆ་ལ་སྒྲིས་པ། ར་སྤྱིའི་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་གཡུལ་འགྱེད་
པའི་སར་བྱིན་ཏེ་ལྷ་འི་ཕྱོགས་བཟུང་ནས་ལྷ་མིན་དང་འཐབས་པས་ལྷ་མ་ཡིན་
ཀྱི་མཆོན་ཆ་མང་པོ་བའི་ལུས་ལ་བྱུག་པའི་སྤྱ་ཡོད་པ་དེ། བྱོང་བྱིར་འཐབ་པ་
མེད་པ་ཞེས་བྱ་བར་བའི་རྒྱུར་མ་གཤམ་གསལ་པའི་བྱ་དགའ་ལ་གེ་གེ་མའི་

113 ལུ་ཁྱོད་ཀྱི་རུ་པོ་རྩ་ར་ཏ་ལ་རྒྱལ་སྤྱི་བྱིན་ཟེན་པས། རྩ་མ་ཁ་ཁྱོད་རང་གི་
ཆུང་མ་སྤྱི་ཏུ་དང་བཅས་པ་ནགས་སུ་སོངས་གིག་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་ན། བྱ་
དགའ་བ་དེ་ལྟ་བུ་དང་དུ་ལེན་པའི་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ལྟན་པ་དེ་ཆུང་མ་
དང་བཅས་པ་ནགས་སུ་སོང་ངོ་། །འདིའི་ཆུང་མ་སྤྱི་ཏུ་ཞེས་པ་དེ་ནི། སྤྱིན་
ཡུལ་དུ་བུ་མོ་མཚར་སྟལ་ཅན་ཞིག་སྟེས་པ་དེ་ནི་དེ་ཡུལ་དེར་བཞག་ན། ལྟེན་
གོང་བརྒྱལ་པའི་མཚན་མ་གར་པས་བུ་མོ་དེ་ཟངས་སྟོམ་དུ་བཅུག་ནས་ཆུ་
ལ་བསྐྱར་བ། འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་ཞིང་ལ་ཆུ་དངས་པའི་སྟོང་ལོ་ལྱི་ནང་དུ་
ཁྱིམ་བྱང་བ་ཞིང་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོམ་དེ་ཁ་སྟེས་ནས་བལྟས་པས་བུ་མོ་ཁྱད་
འཕགས་གིག་འདུག་པ་དེ་ནི་དེ་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་རྒྱལ་པོ་གིང་རྟ་བུ་པའི་
སྤྱི་རྒྱལ་པོ་རྩ་མ་ཁ་ལ་བཅུན་མོར་ཡུལ་བས་མཉེས་གིང་བྱ་དགའ་ཆེན་པོ་
བྱིན། དེའི་མིང་ཞིང་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལོ་ནང་རྟེན་པས་ལོ་རྟེན་མའམ་སྤྱི་ཏུ་
ཞེས་པར་གྲགས་སོ། །

རྩ་མ་ཁ་སྤྱི་ཏུ་དང་བཅས་པ་ནགས་སུ་ཅེ་དགའ་ལ་ལོ་ལ་ཞིང་གནས་པ་ལས།
ལན་གཅིག་གི་ཆེ་སྤྱིན་རྒྱལ་སྤྱི་གི་བུ་དེས་འཛམ་གླིང་འདི་ན་བུ་མོ་སུ་
མཛེས་བརྟགས་པ་ལས། སྤྱི་ཏུ་ཁོ་ན་མཛེས་པར་མཐོང་ནས་དེ་འཕྲོག་པའི་
ཁྱིམ་སྤྱིན་མོ་སྤྱི་ཏུ་མ་ཞེས་པ་ཆེན་པོ་ལ་འོས་པའི་པགས་པ་ཅན་གྱི་རི་དྲགས་
ཞིག་ཏུ་སྤྱུལ་པ་དེ་རྩ་མ་ཁ་སྤྱི་ཏུ་བཅུང་བར་འདོད་ནས། སྤྱི་ཏུ་ལ་ཁྱོད་ར་མ་
སྟེབས་བར་དུ་འོད་ཀྱི་ར་བས་བསྐྱོར་བ་འདི་ལས་འདས་ནས་མ་འགོ་ཞིག

གལ་ཏེ་སོང་ན་ཆེའི་དུས་བྱེད་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་དམོན་བོར་ནས་འོད་ཀྱི་ར་
བས་བསྐྱོར་ནས་བཞག་གོ། །རང་ནི་དེ་རི་དྲགས་དེའི་རྗེས་བསྟེན་བཞེན་རྒྱ་
མཚོའི་མཐར་ཐུག་པར་འདོད་དུ་བྱིན་པའི་བྱུལ་དུ། སྤྱིན་རྒྱལ་རྩ་མ་ཁ་བས་
ཟེའི་གཟུགས་སུ་སྤྱུལ་ནས་སྤྱི་ཏུ་སྤྱང་བར་བཅུམ་པ་ན། རྒྱལ་པོ་རྩ་མ་ཁ་བདེན་
ཆོག་གྲུབ་པའི་བཀའ་ལས་འདའ་བར་མ་རུས་ཆོ། སྤྱིན་པོའི་རྩུ་འཕུལ་གྱིས་
སྤྱི་ཏུ་འོད་ཀྱི་རྩུ་བ་དང་བཅས་པའི་ས་གཞིའི་ཁྱོན་དེ་ཁྱིམ་ནས་སྤྱིན་ཡུལ་དུ་
སོང་བར་གྱུར་ཏོ། །རྒྱལ་བུ་རྩ་མ་ཁ་སྤྱི་ཏུ་དགས་དེ་རི་ཅམ་བདས་བྱང་མ་ཟེན་
བས་མིག་བསྐྱར་བ་ཡིན་པར་གོ་ནས་སྤྱི་ཏུ་རང་གནས་སུ་ལོག་པ་ན། སྤྱི་ཏུ་
ས་གཞི་དང་བཅས་པ་འཕོད་སྟོག་གིས་ཁྱིམ་བར་རིག་ནས་རྗེས་བཅད་དེ་
བྱིན་པ་དང་། ཁྱུང་ན་པོ་ཁ་དོག་ཁམ་སྤྱི་ཏུ་འཛུངས་པ་འཕྱུངས་པ་གཅིག་
དང་འཕྲད། དེ་ག་ནས་འབབ་པ་ལྟར་བྱིན་པས་ལུང་བ་དེའི་སྤྱན་སྟེའུའི་རྒྱལ་
པོ་བྲུ་ལི་དང་མགིན་བཟང་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་དམག་གི་ཆོགས་དང་བཅས་ཏེ།
རྒྱལ་སྤྱི་ལ་མ་འཆམ་པར་གཡུལ་འགྱེད་པའི་རལ་བ་ལས་བྱུང་པའི་རྩལ་གྱིས་
ཆོག་པའི་ཆུ་ཡིན་པར་འདུག། དེར་བྱིན་པས་སྟེལ་རྒྱལ་མགིན་བཟང་གིས་
དེད་རྣམས་རྒྱལ་སྤྱི་ཀྱི་དོན་དུ་འཐབ་པ་ཡིན། ད་ནི་མ་གསུམ་ནས་ཁོ་རང་
རྒྱལ་བར་འགྱུར་བས་ཁྱོད་དེད་ཀྱི་གོགས་བྱ་བར་རིགས་ཟེར་བ་ལ། དགའ་
བྱེད་དེ་ནི་མདའ་འཕང་ཆད་ཐོག་པ་དང་། ཐོག་ཆད་འཆི་བ་དང་། གི་ཆད་
ལྟར་སྤྱི་བའི་དངོས་གྲུབ་གྲུབ་པ་ཡིན་པས། དེས་མདའ་འཕངས་ཏེ་སྟེལ་རྒྱལ་

བླ་ལི་གསོད་པར་ཁས་བླངས་སོ། །འོན་ཀྱང་དེ་ཉི་མ་དང་པོར་སྤྱེའུའི་དམག་
འཐབ་པའི་ལྟ་མོར་གཡང་པས་ལུས། གཉིས་པར་དེ་གཉིས་དབྱེ་བ་མ་ཤེས་
ནས་མདའ་མ་འཕང་། ཉི་མ་གསུམ་པ་ལ་དེ་གཉིས་མི་འབྱུལ་བའི་རྟགས་
སུ་མགིན་བཟང་གི་དབྱེལ་བ་ལ་མེ་ལོང་བཏགས་ཏེ་འཐབ་པ་ན། དགའ་
བྱེད་ཀྱིས་མདའ་འཕངས་པས་བླ་ལི་བསད་ནས་མགིན་བཟང་གིས་རྒྱལ་སྤྱིད་
ཐོབ་པར་བྱས་སོ། །དེ་ནས་མགིན་བཟང་དེས་དགའ་བྱེད་ཀྱི་རི་འདོད་རྒྱུ་བ་
པར་ཁས་བླངས་པ་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཁོ་པོའི་རྒྱུ་མ་སྤྱི་ལྟ་སྤྱི་པོས་བྱིར་བ་
ལོངས་ཤིག་ཅེས་བྱས་པ་ལས། མགིན་བཟང་ན་ཤེ། བདག་ལ་སློན་པོ་བྱུང་
པར་ཅན་ཏུ་མཐུ་ཞེས་ཡོད་པ་དེ་དང་གོས་བྱ་བར་འོ་སྒོལ་ཐབས་ཅིག་གཤེགས་
ཞེས་ཟེར་བ་ལྟར་དེར་སྤྱིན་པ་དང་། རི་ལུང་ཐམས་ཅད་སྤྱེའུས་གང་པའི་
ཁོད་ན། ལྟལ་སློན་སྤྱོད་ཅམ་མ་གཏོགས་དབང་རྒྱལ་ཆེན་པོའི་བྱ་བར་པ་
སྤྱེའུའི་གདོང་ཅན་ཡིན་པར་གྲགས་པ་སྤྱེའུ་མིག་གསུམ་པ་ཞིག་འདུག་པ་ལ།
མགིན་བཟང་གིས་སྤར་གྱི་ལོ་རྒྱས་བསྟེན་དེ། རྒྱལ་པོ་འདིའི་དྲིན་ལན་བསལ་
བྱིར་སྤྱི་ལྟ་འགྲུགས་ཐབས་ཅི་ཡོད་ཅེས་བྱས་པ་ན། དེས་ལུང་ཅམ་བསམ་
ནས་དོན་དེ་བརྒྱུ་བ་པའི་བྱིར་དང་པོ་སྤྱིན་པོའི་གནས་ལུལ་བརྟག་པའི་ཆེད་
དུ་མཆོངས་པ་གཅིག་བྱས་པས་ཏུ་ཅར་ཐལ་ནས་རྒྱུར་ལྟའི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་
སྤྱེབས། དེ་ནས་བྱིར་མཆོངས་གཅིག་བྱས་པས་ལྟ་བུ་རིར་སོན་ཏེ་བལྟས་
པས། སྤྱི་ལྟ་སྤྱི་གཞི་དང་བཅས་པ་བཟང་གིར་གི་ར་བ་ན་བཙོན་དུ་འདུག་པ་

མཐོང་། དེའི་རྒྱུ་མཆོན་གཞན་དག་ལ་དྲིས་པས་འདི་བདག་ཅག་གི་རྒྱལ་པོ་
ལ་མ་དད་པས་བཙོན་དུ་བྱས་ཟེར། དེ་ནས་དེ་སྤྱི་ལྟ་དུ་སོང་ནས་བདག་
རྒྱལ་པོ་རྣམ་ཐས་བཏང་བ་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱང་དང་མཉམ་དུ་འགོ་བྱས་པས་
དེ་ཡིད་མ་ཆེས་པ་ལ་ལག་རྟགས་སུ་རྒྱལ་པོའི་སོར་གདུབ་བསྟན། དེར་སྤྱི་
ལྟ་སྤྱི་བདག་འབྲེས་ཅི་ལ་བྱལ། རྒྱལ་པོ་རང་ལ་མཐུ་ཡོད་ན་སྟོན་ལ་སྤང་བར་
རིགས་སོ་ཞེས་སྤོན་བསྐྱར་བ་བྱིར་ནས་མཆོངས་གཅིག་གིས་རྣམ་ཐའི་མདུན་
སར་སྤྱིན། རྒྱུ་མཆོན་རྣམས་རྒྱལ་པོ་ལ་གསོལ་བས་རྒྱལ་པོས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་
སྤྱེའུའི་དམག་ཆེན་པོ་བསྐྱུས་ནས་རྒྱུ་མཆོན་པོའི་འགམ་དུ་སོང་སྟེ། དྲང་
སོང་ཆེན་པོ་གོག་མཁར་བ་ལ་རྒྱུ་མཆོན་སྟོན་ཆགས་ཀྱི་རིགས་ཅི་འདྲ་ཡོད་
ཅེས་དྲིས་པས། དབག་ཆད་བརྒྱུ་ཡི་བྱོན་ཡོད་པའི་ཏེ་མི་ཞེས་པ་རྒྱུ་སྤྱི་ན་
མིད་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱང་མིད་པར་བྱེད་ལུས་པ་དང་། དེ་ཡང་མིད་ལུས་པ་སོགས་
གདུག་པའི་སེམས་ཅན་དུ་མ་ཡོད་པར་ཐོས། དེ་ནས་རྒྱུ་མཆོན་ལ་སྤྱེལ་དམག་
སྤྱེལ་ནས་ཟམ་བྱས་པར་བརྟེན་ནས་དགའ་བྱེད་སྤྱིན་ལུལ་དུ་བརྟོལ། དེར་
སར་ཡང་ཟམ་པའི་བྱལ་ཡོད་ལ། དེར་རྒྱ་གར་སྤྱི་པ་རྣམས་ཀྱིས་གནས་ཆེན་
ཞིག་ཏུ་བརྟེན་ཞིང་མཇལ་བར་འགོ་བའི་སྤྱོད་ཡོད། སྤྱིན་པོའི་ཐག་གིས་སྤྱོད་
པ་ཡིན་ཟེར་བའི་ས་དོ་རི་རྒྱུང་ཐམས་ཅད་དམར་པོར་ཡོད་པ་འདིའི་མིང་སེ་
ཏུ་བརྒྱ་ར་མེ་ལུ་ར་ཞེས་གྲགས་ཏེ་རྒྱ་གར་ལོ་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་མཆོན་འགམ་ན་
ཡོད་དོ། །དེ་ནས་རྣམ་ཐས་སྤྱིན་རྒྱལ་གསོད་པར་བརྟེན་པ་ན། དེའི་སྤྱོད་བྱང་

115 བདུ་རྩ་ག་དང་མ་ཀླད་ལ་སོགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་པའི་ཁམས་ལས་གྲུབ་
པའི་གཞལ་མེད་ཁང་གིན་ཏུ་དྲངས་པའི་རྩིག་ངོས་སུ་སྤྲོད་ཀྱིས་མགོ་བཙུད་དེ་
གཟུགས་བརྟན་བརྒྱ་སྟག་ཏུ་གཤམ་བ་སྤྲོད་ཀྱིས་དངོས་དང་གིན་ཏུ་འབྲུ་ཆེས་
པས་སོ་སོར་མ་སྟེད་པའི་ཆོན། སྤྲེའུ་མོ་ཨ་རྒྱ་ནའི་བུ་ཉ་ལུ་མ་རྒྱས་སྒོས་ཞིབ་
མོར་བརྟགས་པས་སྤྲོད་ཀྱིས་དངོས་ཀྱི་གཟུགས་གང་ཡིན་པ་ཤེས་པ་དེ་ལ་
དགའ་བྱེད་ཀྱི་མདེའུ་སྟེ་ཁ་ཅན་གྱི་མདའ་འཕང་བས་དབུས་ཀྱི་ཉ་མགོ་བཙུད་
དེ་སྤྲོད་པོ་བསད། དེར་མ་ཟད་གཞན་ཡང་སྤྲོད་པོ་བྱེད་དཔག་མེད་བསད་
པའི་སྤྲོད་སྒྲིབ་ཏུ་ཚོད་དུས་འདིར་བྱུང་འདུག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་སྤྲུལ་
ནས་དགོ་བཙུ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་བརྟན་པ་ཡིན་ཞེས་བྱི་པོ་ལ་པའི་བུ་མ་ཟེ་དག་
འཆད། སྤྲོད་པོ་རྩ་ཁའི་བུ་བེ་སྟེ་ཤེས་པ་དེའི་ཚུལ་དུ་ད་ལྟ་སྤྲོད་དཔོན་
ཆོན་པོ་བདུ་འབྱུང་གནས་སྤྲོད་པོའི་རྒྱལ་པོར་མཛད་དེ་སྤྲོད་པོའི་ཁ་གཞོན་དུ་
བཞུགས་པར་གྲགས། དེ་ནས་ཉ་ལུ་མ་རྒྱས་བཟའ་གིང་གི་ར་བར་སྤྲོད་ནས་
འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ཕྱོད་གིང་མང་པོ་ཅེ་ས་ལ་བཙུགས་ཏེ་བཞག་པས་སྤྲོད་པོ་
ལྷག་མ་རྒྱལ་གྱིས་མཐའ་བསྐྱོར་ཏེ་ཉ་ལུ་མ་རྒྱ་གསོད་པར་བརྩམ་པ་ན། དེས་
དེ་རྒྱལ་ལས་ཐར་བར་སྤྲར་ཡང་གཡོ་སྤྲེའི་རིག་པ་སྤྲོད་ཀྱིར་ཁོང་རྒྱལ་ལ་
ཟེན་དུ་བཙུག་སྟེ། བྱེད་ཀྱི་བྱོགས་འདི་ན་ཁྲིམས་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན་རང་
གི་ཁྲིམས་ལུགས་བཞིན་སོད་ཟེར། བྱེད་རང་གི་ཁྲིམས་ལུགས་གང་ཡིན་
དེས་པས། བདག་གི་མ་ཡི་ཁྲིམས་ལུགས་སུ་གསོད་ན་བར་མཛོད་དུ་བཙུག་

སྟེ་ཟས་བཟར་རུང་ཚད་བྱིན་དང་དེས་མགྱོན་པ་འགགས་ནས་བདག་འཛིན། །
པའི་ལུགས་སུ་གསོད་ན་མཐུག་མ་ལ་ཉི་ལ་མར་གྱིས་སྤྲོགས་པའི་རས་དྲིས་
ལ་མེསྤོར་ཅིག་ཟེར་བས། པའི་ལུགས་སུ་གསོད་པར་གྲོས་མཐུན་པར་གྱུར།
དེར་སྤྲེའུ་འཛིན་བྱེད་རྒྱལ་གྱིས་མཐོང་ན་ལྷས་ངན་ཡིན་པས། རང་རང་གི་
ཁྲིམ་དུ་ཡིབས་ཟེར་བ་ལྷར་བྱས་པས་ལྷ་ལྟ་རི་གྲོང་བྱེད་སུམ་བཙུགས་ལ་
ཆའི་ལུགས་རི་དང་བཅས་པ་མཐུག་མའི་མེས་སྤྲོད་ཅིག་ལ་བསྟེགས་པར་བྱས་
སོ། །དགའ་བྱེད་ཀྱིས་སྤྲོ་བོ་བཞུགས་རང་ཡུལ་དུ་འོང་ཆེ་སྤྲོད་ཡུལ་ངོས་ཀྱི་
རྒྱ་མཚོ་ཆོན་པོ་གཞུ་མཚོག་གིས་དྲུགས་གིང་བསྐྱོར་ནས་བཞག་པས་ལྷའི་
མཐུས་མཚོ་གྲོང་དུ་འབྱོལ་བས་བྱིས་མི་ཡུལ་དུ་དེ་ནས་ཚུར་གྱུ་བཏང་ཡང་
མི་འགོ་བར་སྤྲར་ཕྱོག་པས་མི་ཡུལ་དུ་སྤྲོད་པོའི་གཞོད་པ་མི་འབྱུང་བ་དེའི་
མཐུས་ཡིན་ཞེས་གྲགས། དེ་ནས་བྱོས་པས་ཐར་བ་དང་སྤྲོད་པོ་འགས་རྩ་བ་
ཁ་དེའི་ལུ་བོ་ཀུ་རྒྱ་ཀར་ཞེས་པའི་དྲང་སྤོང་བསམ་གཏན་པ་དེའི་ན་བར་ཁོ་ཆུ་
སྤྲོགས་པས་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་སད་པར་བྱས་ཏེ་རྩ་བ་ཁ་བསད་པ་སོགས་ལོ་
རྒྱས་རྒྱལ་སྤྲོད་རྒྱུ་ལ་ཅམ་གྱིས་དགའ་བྱེད་དང་
ཉ་ལུ་མ་རྒྱ་གཉིས་མ་གཏོགས་སྤྲོ་དང་སྤྲེའུ་དམག་ཐམས་ཅད་ཀའ་རུས་སུ་
སོང་། དེ་ཅམ་གྱིས་ཆོམས་ནས་སྤྲར་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་ཞུགས་སོ། །
དེར་དགའ་བྱེད་ཀྱིས་རི་བོ་གངས་ཅན་དུ་དེ་རྒྱལ་གསོ་བའི་སྤྲོད་ལེན་པར་
ཉ་ལུ་མ་རྒྱ་བཏང་བས་སྤྲོད་པོར་བལས། སྤྲར་ཡང་ལེན་དུ་བཏང་བས་རི་བོ་

116 གངས་ཅན་ཉིད་ཁྱེད་ཀྱི་བྱང་ནས་སྒྲུབ་གང་ཡིན་ཞུས་ཆོས་ཅིག་ཟེར་དགའ་
བྱེད་ཀྱིས་རི་གངས་ཅན་དེ་ལས་སྒྲུབ་བཅའ་ནས་སྒྲུབ་དེས་ཀའ་རུས་སུ་སོང་
བ་ཐམས་ཅད་སྒྲར་བཞིན་གསོས་ཟིན་པས་ཏུ་ལྷ་མཆོ་ལ་རི་བོ་གངས་ཅན་
འདི་སྒྲར་གྱི་རང་གནས་སུ་སྒྲེལ་ཅིག་བྱས་པ་དང་། དེས་ཆོགས་ཆེ་ཟེར་ནས་
འཕངས་པར་བྱས་པས་སྒྲར་བྱུང་དུ་སོང་ཡང་རི་ཅུང་ཟད་ཡོ་ཞེས་གྲགས།
རི་དེ་ལས་གངས་ཀྱི་ཆོས་དུ་མ་ཞིག་ཆད་པ་རི་ཉི་མེ་ཡིན་ཞེས་དང་སྤོང་གོ་ག་
མཁར་པས་སྒྲུབ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་དགའ་འབྱེད་སྤྱི་ཏུ་དང་བཅས་པ་མེ་ཏོག་
ཅན་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཁང་དུ་ཞུགས་ཏེ་གནས་པ་ལ་ཏུ་བོ་རྩ་ར་ཏ་
སོགས་ཀྱིས་མཆོད་ཅིང་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲོང་ཁྱེར་འཐབ་
པ་མེད་པར་གཤེགས་ཏེ་སྤྱིད་པའི་བདེ་བ་ལ་རོལ་པར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་གཏམ་
རྒྱུད་དུ་གྲགས་སོ། །དེ་ལྟར་རྒྱལ་པོ་རྩ་མ་ཆའི་བསམ་པ་རྒྱུ་ཆེ་བ་བརྟེན་པ་
འདིས་མཆོན་ནས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་དེ་བས་གྱུར་
རྒྱུ་ཆེ་བའི་གོ་ཆ་བགོས་པ་རྣམས་གྱུར་སྟེན་དག་ཏུ་སྒྱུར་བ་སྦྱོར་བས་སོགས་
ཀྱིས་མཆོན་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་ཆེ་བ་བརྟེན་ན་ཡ་མཆོན་པའི་འོས་སུ་འགྱུར་
རོ། །འཕགས་པ་རྒྱུ་ཆེར་རོལ་པ་ལས། ལྷ་གྱུའི་རྒྱལ་བུ་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་
པ་ཉིད་ཀྱི་གྲགས་འཛིན་མའི་དོན་དུ་སྒྱུ་རྩལ་བསྟན་པའི་ཆོ་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་
ཆེད་དུ་བརྟེན་པ། ལྷན་པོ་རི་རབ་དོ་རྗེའི་ཁོར་ཡུག་ཅན། བྱོགས་བཅུ་དག་
ན་རི་གཞན་གང་ཡོད་པ། །ལག་པས་མཉེས་ཤིང་མེག་མེད་བྱེད་རྫོག་ན། །

མི་ལུས་སྤྱིང་བོ་མེད་པ་མཆོར་ཅི་ཆེ། །ཞེས་གསུངས་པའང་ཤུགས་རྒྱ་ཆེ་བའི་
ཡོན་ཏན་བརྟེན་པའི་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་ནང་གི་ཡོན་ཏན་སོ་སོ་རྒྱ་ཆེ་
བའི་རྣམ་པས་བརྟེན་ན་དེ་དང་དེའི་རྒྱ་ཆེའི་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་རོ། །
གཉིས་པ་སྤྱི་རོལ་གྱི་འབྱོར་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱུ་ནི། རྒྱ་ཤེལ་དང་ཨིན་ཏུ་ལ་
པརྒྱ་རྩ་ག་མཆད་སོགས་རིན་ཆེན་སྣ་ཆོགས་པའི་ཕྱིག་པ་ལ་འཕོས་པའི་རང་
འབྲའི་གཟུགས་བརྟན་བརྒྱ་ཡིས་བསྒྲོར་བར་གྱུར་པ་ཡི་ལྟའི་དབང་ལྷན་ནི་
ལྟ་སྤྱིན་པོའི་མིང་ཡིན་ལ། དེའི་དབང་ལྷན་གམ་བདག་པོར་གྱུར་པ་རྩ་བ་
ཆ་མཁྱིན་བཅུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདི་ཁོར་འོ་ཞེས་སྤྱི་ལོ་ཨིན་ཏུ་ལ་བྱས་དཀའ་
བས་ཤེས་པར་བྱས་སོ་ཞེས། ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་གསལ་ཞིང་སྤྱི་ལོ་ཨིན་ཏུ་ལ་མཆོས་
གྱུར་བདེ་སྤྱན་ཏུ་འབྱེད་མ་རུས་པར་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་པའི་དཀའ་བས་ཤེས་
དགོས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཁང་བཟང་གི་འབྱོར་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བརྟེན་པའོ། །དེ་ལྟར་
ཆོགས་བཅད་སྒྲ་མར་རྩ་མ་ཆའི་བསམ་པའི་བདག་ཉིད་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། སྤྱི་མ་
འདིར་ནི་སྤྱིན་པོ་རྩ་བ་ཆའི་ཁང་བཟང་གི་རྣམ་པ་བརྟེན་པས་མཛོན་པར་འབྱོར་
བས་བརྟེན་པ་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་པོ་འདི་དག་གྱུར་དཔེ་
བརྟེན་འདི་དག་གིས་རབ་ཏུ་གསལ་བར་མཆོན་པ་ཡིན་ནོ། །
ཉིར་གསུམ་པ་བསྟོན་དོར་གྱི་རྒྱུན་ལ། རོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ་དང་། མཐུག་སྤྱད་
གསུམ་ལས། དང་པོ་བསྟོན་དོར་གྱི་རྒྱུན་དག་ནི་བརྟེན་བྱའི་དངོས་པོ་དེའི་དོན་ལ་
མ་ཡིན་ཞེས་བསྟོན་པར་བྱས་ནས་བརྟེན་ན་ཡང་དེ་ལྟར་བསྟོན་པའི་དག་དེ་ལ་

117 རྒྱལ་ཚུན་ནམ་དོན་གཞན་ཅུང་ཟད་སྟོན་རྒྱ་ཡོད་པར་བརྟེན་པ་སྟེ། ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་དཔེ་བརྟེན་གྱི་དབྱེ་བ་གསུམ་གསུངས་པའི་དང་པོ་ཚོས་ལ་བསྟོན་
དོར་ནི། འདོད་པ་ཡི་ལྟ་དག་ནི་མདའ་ལྷ་པ་ཅན་ཞེས་གྲགས་གྲང་དེ་མ་ཡིན་
ཏེ། འདི་ལ་སྒྲོ་ལྟན་ཏེ་མདའ་སྟོང་སྤྲུག་ཡོད་དོ། ཞེས་མདའ་དེ་ཙམ་མེད་ན་
འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་གྲངས་མེད་ལ་བསྟུན་ནས་རྒྱལ་མི་ལུས་པའི་
དོན་གཞན་ཅུང་ཟད་སྟོན་པའོ། འདི་མདའ་དངོས་ལ་བསྟོན་པ་མིན་ཡང་དེའི་
ཚོས་གྲངས་ལ་བསྟོན་པའོ། ཡུལ་ལ་བསྟོན་དོར་གྱི་རྒྱན་ནི། ཅན་དང་ལྷ་
འོད་དང་དཔེ་བུ་དག་ཏུ་རྒྱ་བ་ཡི་སྟོ་བྱུགས་མ་ལ་ཡ་ཡི་དྲི་ཡི་བཞོན་པ་སྟེ་རྒྱང་
དང་བཅས་པ་འདི་རྣམས་བདག་སྤྲེག་པར་བྱེད་པ་མེ་ཡི་རང་བཞིན་སྟོ་བ་ཞིག་
སྟེ། འདི་རྣམས་གཞན་གྱི་དོར་ནི་བསེལ་བ་ཡིན་ཞེས་གྲགས་སོ། ཞེས་
འདོད་ལྟན་གྱིས་ནི་བྲལ་བས་ཉེན་པ་མེད་པ་གཞན་ལ་དེ་རྣམས་བསེལ་བར་
ཁས་སྐྱངས་ནས་བདག་ཉིད་ལ་ཆ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་འདི་ནི་
དབང་པོའི་ཡུལ་ལ་བསྟོན་དོར་རོ། རང་བཞིན་བསྟོན་དོར་ནི། བདུད་ཅི་
ཟགས་པའི་འོད་ཟེར་ཅན་གྱི་ལྷ་བ་ཞེས་པར་བདག་ཅག་འདོད་མོད། དོན་
གྱི་བདག་ཉིད་དུ་འཕམ་དོན་གྱི་དབང་དུ་ན་འདི་ནི་དུག་ཟག་པའི་ཟེར་དང་ལྟན་
པ་ཡི་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་ཟད་དོ། ཞེས་པ་ཚོས་ཅན་ལྷ་བའི་རང་གི་དོ་བོའམ།
ལྷ་བར་གྱུར་བའི་དངོས་པོ་ཉིད་བསྟོག་ནས་ལྷ་བ་མ་ཡིན་པའི་དོན་གཞན་དུག་
ཟགས་པའི་རང་བཞིན་ནམ་བདག་ཉིད་དུ་ནི་བསྟོན་དོར་བ་འདི་རང་ཉིད་ལྷ་

བ་དེས་འདོད་པས་གཟིར་བ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་འདི་ནི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་
ལ་བསྟོན་དོར་དུ་འདོད་དོ། གསུམ་པ་དཔེ་ཡི་བསྟོན་དོར་ནི། སྤར་ཉིད་དུ་
དཔེ་ཡི་རྒྱན་རྣམས་ལ་ནི་རབ་ཏུ་བསྟན་དོ། ཞེས་པ་དགག་པའི་དཔེ་ལ་དོས་
འཛིན་པ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་བསྟོན་དོར་གྱི་གཟུགས་ཅན་དང་། ཁ་ཅིག་
གིས་སྐྱངས་པའི་དཔེ་ལ་འདོད་པ་ལས་དཔེ་ཡི་བསྟོན་དོར་ཞེས་པ་དངོས་སུ་
མེད་མོད། བསྟོན་དོར་གྱི་གཟུགས་ཅན་དེ་དོན་གྱིས་དཔེ་རྒྱན་དང་འདྲ་བས་
དེ་ལ་དགོངས་འདྲ་སྟེ། གཞུང་དུ་དཔེ་ཞེས་དངོས་སུ་གསུངས་གྲང་དཔེ་རང་
ལ་འཛིན་ན་བསྟོན་དོར་གྱི་གཟུགས་ཅན་ཡང་སྤར་བསྟན་པར་གསུངས་རིགས་
གྲང་མ་གསུངས་པ་དང་། ཐ་དད་སྤར་མིན་གྱུར་པ་ཡི། དཔེ་ཉིད་དག་ནི་
གཟུགས་ཅན་འདོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟམ་སོ། རི་སྐད་བཤད་
པའི་དཔེ་བརྟེན་འདི་ཡིས་བསྟོན་དོར་གྱི་དབྱེ་བ་མི་འདྲ་བ་གཞན་རྣམས་གྱིས་
མཚོན་པར་བྱ་བ་དག་ལ་ཡང་འདི་ལས་རྗེས་སུ་དབགས་ནས་རྒྱ་ཆེར་མཚོན་
ལུས་སོ། ཉེར་བཞི་པ་སྤྱར་བའི་རྒྱན་ལ་དོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་
སྤྱར་བ་ཞེས་པ་རྟེན་བྱེད་སྤྱི་ཡིས་གཟུགས་གཅིག་དང་ལྟན་པའི་ཚིག་གཅིག་
ལ་དོན་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སོགས་དུ་མའི་དོན་ཅན་ཉིད་དུ་གནས་པ་ལ་འདོད་
དོ། །
གཉིས་པ་ལ་སྤྱིར་བསྟན་པའི་དཔེ་བརྟེན་དང་། དེ་བྲག་གི་དབྱེ་བ་འགའ་
ཞིག་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་སྤྱར་བ་དེ་ལ་ཚིག་གི་དོ་བོ་ཐ་དད་མིན་ཡང་

118 དོན་སོ་སོར་གོ་བྱས་པ་དང་། གཙོད་མཚམས་གྱི་དབང་གིས་ཚིག་ཐ་དང་པ་
ལྟ་བུར་སྒྱུར་བུང་། རྫོང་བྱེད་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གི་དོ་ཐོར་འབྲ་བ་དང་
ནམ་པ་གཉིས་སུ་སྒྱུར་གནས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་དཔེ་བརྫོད་དང་པོ་ཚིག་
ཐ་དང་མིན་པའི་སྒྱུར་བ་ནི། རྒྱལ་པོ་དང་ལྷ་བ་ཚིག་གཅིག་གིས་སྒྱུར་བ་འདི་
ལྟ་སྟེ། ལུ་ད་ཡ་གནས་ཞེས་པ་ལུ་ད་ཡའི་སྐྱ་དོན་གྱི་དབང་གིས་རྒྱལ་མིན་
དར་བཞིན་པ་འཇམ། ཤར་གྱི་རི་ལས་འཆར་བཞིན་པ་ལ་འཇུག་པས། ལྷ་མ་
རྒྱལ་པོ་དང་ཕྱི་མ་ལྷ་བ་ལ་གོ་ནས་ལུ་ད་ཡ་ལ་གནས་པ་ཞེས་བྱའོ། །
མཛེས་པ་ཅན་ནི། གཟུགས་ཀྱིས་མཛེས་པ་དང་འོད་ཀྱིས་མཛེས་པ་ཅན་ཡིན་
པ་རིམ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱ་ཕྱིའི་སྒྱུར་ཚུལ་གསུང་བར་བྱས་ལ། མཆོ་
ལའི་སྐྱ་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། ཆ་ནམས་རྫོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་
ལ་འཇུག་ཅིང་རྟའི་སྐྱ་ཆགས་པ་དང་དམར་བ་གཉིས་ལ་འཇུག་པས་སྐྱ་མ་
རྒྱལ་པོ་ལ་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བྱམས་པས་ཆགས་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལྷ་
བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཆ་ནམས་རྫོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བྱན་མཚམས་
གྱི་དམར་འོད་ཡོད་པའོ། །རྩ་ཇའི་སྐྱ་རྒྱལ་པོ་དང་ལྷ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་
པའི་བྱེད་གཞི་གཉིས་མིང་གཅིག་གིས་སྒྱུར་བའོ། །ཁྱི་དུ་ཞེས་པ་འཇམ་པ་
དང་ཀ་རའི་སྐྱ་དོན་མང་པོ་ལ་འཇུག་ཀྱང་སྐབས་འདིར་དབྱ་བྲལ་དང་འོད་
ཟེར་ལ་འཇུག་པས། རྒྱལ་པོ་དབྱ་བྲལ་འཇམ་པ་དང་། ལྷ་བ་འཇམ་པའི་
འོད་ཀྱིས་ཞེས་པའི་དོན་དེས། མི་དུ་ཀ་རས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཡིད་ནི་རབ་རྒྱ་

འཕྲོག་པར་བྱེད། ཅེས་སོ། །དེ་ལྟར་ཚིག་ཐ་དང་མིན་པ་གཅིག་གིས་བྱེད་
གཞི་རྒྱལ་པོ་དང་ལྷ་བ། བྱེད་ཚོས་ལུ་ད་ཡ་སོགས་ཀྱིས་གཅིག་རྒྱུར་བའོ། །
གཉིས་པ་ཐ་དང་ཚིག་འབྲའི་སྒྱུར་བའི་དཔེ་བརྫོད་ནི། དོ་ལྟ་རེ་ཆ་ས་སྐྱ་ན།
ན་ལྟ་བུ་པ་ཐ་བརྟེན། རྫོང་པ་དོ་ལྟ་མི་བྱ། མ་བྱི་ཡི་གི་རྩ་སྐྱ་རྟེ། ཞེས་པའི་
ཚིགས་བཅད་གཅིག་པོ་འདིས་དོན་མི་འབྲ་བ་ཐ་དང་གཉིས་བསྟན་ཏེ། དོན་
དང་པོ་ལྟར་ན། ལྟ་བུ་རྒྱ་སྐྱར་པ་ཐ། ལམ། བརྟེན། རབ་འཇུག་གམ་
གནས་པ། དོ་ལྟ་ མཚན་མོ། ཀ་རེ་ཆ། བྱེད་པ། ས་སྐྱ་ན། འབྲེལ་བ། པ་
དོ་ལྟ་ མཚན་མོའི་དང་པོ་སྟེ་སྟོང་། རྫོང་། ལྷ་བ་སྟེ་བྱེད་གཞིའོ། །ལྷ་མ།
བདག་ །ཞི་བྱ། འདི་ལྟར། མ་བྱི་ཡི། དགའ་བམེད་པ། གི་ན། ཅིས། ལ་བ་
རྟེ། མ་མནར་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། དེས་ན། རྒྱ་སྐྱར་ལམ་ལ་རབ་གནས་པ། །
མཚན་མོར་བྱེད་པ་དང་འབྲེལ་ནས། །སྟོང་ལ་ལྷ་བས་བདག་འདི་ལྟར། །
དགའ་བམེད་པར་ཅིས་མ་མནར། །ཞེས་རྒྱ་སྐྱར་གྱི་ལམ་གོ་ལའི་བྱོན་ལ་རབ་
རྒྱ་གནས་པ་འདི། མཚན་མོར་བྱེད་པ་ཡི་བྱེད་ལས་དང་འབྲེལ་ནས་སྟོང་ལ་
བབ་པ་ན། ལྷ་བས་བྲལ་བས་ཉེན་པའི་འདོད་ལྡན་བདག་གི་ཡིད་འདི་ལྟར་
དགའ་བམེད་པར་བྱས་ནས་ཅིས་མ་མནར་ཏེ་རབ་རྒྱ་མནར་ཅོ། །ཞེས་སོ། །
སྟོང་ལ་ཡིས་ནི་བདག་འདི་ལྟར། ཞེས་ལྷ་བ་མ་སྟོས་པ་འང་འདུག་སྟེ། མཚན་
མོར་བྱེད་པ་ལྷ་བའི་མིང་ཡིན་པས། དེ་དང་འབྲེལ་ནས་སྟོང་ལ་ཡིས་ནི་ཞེས་
བསྒྱུར་བར་སྒྱུར་སྟེ། རྫོང་འི་སྐྱ་ཅི་ཡིན་མ་བཤད་པ་དང་། སྟོང་ལ་བབ་པ་ན་

ཡིས་ནི་ཞེས་པ་གང་ཡིན་སོགས་དབྱེད་དཀའ་བ་འདྲ་སྟེ་སྒྲ་བསྐྱར་མཁས་པ་
ཆེན་པོས་བསྐྱར་བའི་དོན་ཡིན་པས་དགོངས་པ་བཅའ་བར་བྱས་ཤིག་དོན་
གཉིས་པ་ལྟར་ན། གྲེ་ཏཱ། རྒྱལ་རིགས། པ་ཐ། ལམ། བརྟེན། འཇུག་
པའམ་གནས་པ། འདི་དག་གི་སྟོན་དུ་དགག་པའི་ནུ་བཞག་པས་ན་གྲེ་ཏཱ་
ཞེས་སོ། །རྩ་རྒྱ། རྒྱལ་པོ་སྟེ་བྱེད་གཞི། དོ་ཤ། རྩོན། ལྷ་ཀར། འབྱུང་གནས།
ཨེ་ན། བྱེད་པའི་ཆོག་སྐྱུར་ན། བསྐྱོངས། བྲ་དོ་ཤ། རྩོན་མང་དག་གི་སྒྲ་
མི་བྱ་མན་ཆད་གོང་བཞིན་ལ། དེས་ན། རྒྱལ་རིགས་ལམ་ལ་མི་གནས་པ། །
རྒྱལ་པོ་རྩོན་གྱི་འབྱུང་གནས་དང་། བསྐྱོངས་ནས་རྩོན་མང་དག་གིས་བདག་།
དགའ་མེད་འདི་ལྟར་ཅིས་མ་མན་། རྒྱལ་རིགས་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་སམ་ལམ་
ལ་མི་གནས་པའི་རྒྱལ་པོ་འདི། གདུག་རྩུབ་སོགས་རྩོན་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་
བྱེད་པའི་སྟེ་བོ་རན་པ་དང་བསྐྱོངས་ནས། འབངས་རྣམས་ཆར་གཅོད་པ་
སོགས་རྩོན་མང་པོ་དག་གིས་བདག་ཅག་དགའ་བ་མེད་པར་བྱས་ནས་འདི་
ལྟར་ཅིས་མ་མན་། ཞེས་སོ། །ཡང་འབྱུང་བྱེད། དོ་ཤ། མཆོན་མོ། ལྷ་ཀ་
ར་གནས་ཡིན་པས། མཆོན་མོའི་གནས་དང་འབྲེལ་བ་ཡིས། རྩོད་ལ་ལྷ་
བས་བདག་འདི་ལྟར། ཞེས་སྒྲུར་བའང་སྤང་ངོ་། །ལེགས་སྒྲུར་གྱི་རྣམས་དོན་
མང་པོ་ལ་འཇུག་ཅིང་། གཅོད་མཆོམས་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་དོན་དུ་མ་
སྟོན་པས་སྟོ་ཡངས་ཤིང་བོད་རྣམས་ནི་དེ་ལས་སྟོ་དོག་པས་འདི་འདྲའི་སྒྲུར་བ་
སོགས་དང་། ལེའུ་ཐ་མའི་བྱ་དཀའ་བའི་རིགས་རྣམས་ཇི་བཞིན་འབྱུང་དཀའ་

མིད། བ་དང་ཆིག་འདྲའི་སྐྱར་བའི་དོན་མཆོན་པའི་དཔེ་བཟླ་དང་གྱིས་པ་
འདི་ལྟ་སྟེ། རྩ་དང་ལྡན་པ་པདྨ་གཞིན་ལུ་འདི། རྩ་འཛིན་དབང་པོའི་རྩེས་
སུ་མཐུན་བྱེད་ཅིང་། རྩ་ཤེལ་གནས་བཟང་རྣམ་པར་བཀྲ་བ་ན། རྩ་བཅུད་
ཆར་གིས་མྱོས་བཞིན་བདེ་བར་བེམ། ཞེས་པ་འདི་ལ། རྩ་ཡི་སྐྱན་ལྡན་པདྨ་
གཞིན་ལུ་འདི། སྦྲིན་གྱི་དབང་པོའི་རྩེས་སུ་མཐུན་བྱེད་ཅིང་། རྩ་བའི་
དགྱིལ་ལའོར་ཉེ་བར་འཆར་བ་ན། ཆར་གི་ཉིང་ལུས་མྱོས་བཞིན་བདེ་སྒྲག་
བེམ། ཞེས་མེ་ཏོག་པདྨ་ནི་སྦྲིན་གྱི་རྩེས་སུ་འཕེལ་བ་དང་། མིག་ལ་མཛེས་
པ་དྲ་སྦྲར་བྱི་ཞིམ། ལུས་ལ་རྟེན་འཇམ། པདྨའི་སྐྱར་ཅི་ཕྱེ་ལ་ཞིམ། དེ་ལ་
ལའོར་བའི་བྱང་བའི་སྒྲ་ན་བར་སྟན། དེ་བྱིར་ཡིད་ལ་འཐད་པས་དབང་པོ་
དྲག་གི་རྩེས་སུ་མཐུན་པ་སོགས་སོ། རྩ་མཆོད་རྩ་ལྡན་པདྨ་གཞིན་ལུས་ཅན། །
མཁའ་ལ་རྩ་འཛིན་དབང་པོའི་བཀའ་བསྒྲུབ་ཅིང་། རྩ་ཤེལ་ལས་གྲུབ་ཁར་
བཟང་བཀྲ་བ་ན། གར་ཆར་གིས་མྱོས་བཞིན་དུ་དགའ་བས་བེམ། རྩ་ཆེན་
པདྨ་ལ་སྐྱར་བ་འདིར་མཁའ་ལ་རྩ་འཛིན་པ་ནི་སྦྲིན་བསྐྱས་ཏེ་ཆར་འབབས་
པའོ། རྩེ་ཡང་ལྟ་ཡི་དབང་པོའི་བཀའ་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་ཆར་ཐོབ་ཅེས་
གསུངས་པའི་བཀའ་ཡི་རྩེས་སུ་མཐུན་པར་བྱེད་ཅིང་བསྒྲུབ་པའོ། འདིར་
བེམ་ཞེས་པ་མིག་བེམ་བུར་བལྟ་ཞེས་པ་དང་འདྲ་བར་བུམ་པ་དང་། དགའ་
བའི་སིམ་པ་ལའང་སྒྲ་ཕྱོགས་མཚུངས་པར་འཇུག་སྟེ་སེམས་ཆོམ་པའི་ལུས་
ཉམས་གྱི་བྱེད་གྲག་ཡིན་པས་སོ། ཡང་བེམ་ཞེས་པ་ནང་དུ་གཏམས་ནས་དེ་

120 བཅུམ་པའི་དོན་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་གསུམ་པོ་ཚིགས་བཅད་གསུམ་
གྱི་མཐར་དེས་ཚིག་ཡོད་ཙམ་གྱིས་འཇུག་པའི་སྒྲུབ་ལ། ཡང་། རྩ་ཡི་གཤེད་ལྟ་
པ་སྒྲ་གཞོན་ལུ་འདི། རྩུར་བཅས་སྒྲེས་པའི་དབང་པོར་མཐུན་བྱེད་ཅིང་། །
ཟླ་བ་གསལ་པའི་དུས་ན་ཁུ་བཅུད་གྱིས། གར་ཆང་མ་ཁུར་བཀའ་བྱས་འདྲར་
བདེ་བཞིན་ཟིམ། ཞེས་པ་གཞོན་ལུ་མའི་སྒྲེ་གནས་པ་སྒྲུབ་བ་སྟེ། རང་
བཞིན་གྱིས་ལྷན་བག་ལྟན་པ་དང་། ལྷག་པར་འདོད་སྡོད་གྱི་དུས་སུ་འདོད་
རྩུར་བཅས་པའམ་དེ་འཛིན་པ་སྒྲེས་པའི་རྟགས་གྱི་དབང་པོ་ལ་བདེ་བ་བསྡེད་
པས་མཐུན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཟླ་བ་གསལ་བ་མཚན་མོའི་དུས་སུ་སྒྲེས་པའི་
ཁུ་བཅུད་གྱིས། དཔེར་ན། གར་ཆང་ཁར་བཟུང་པའི་མ་ཁུར་བཀའ་བྱས་པ་
བཞིན་དུ་ཟིམ་ཞེས་པའི་དོན་དེ་གསུམ་ཚིག་གཅིག་གི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་
ནོ། །གཞན་ཡང་རྩུ་དང་ལྟན་པ་ནི་མཚོ་ལས་འཁྱུངས་པའི་དོན་དང་། པ་སྒྲ་
ནི་སྒྲོ་བ་དཔོན་པ་སྒྲ། གཞོན་ལུ་ནི་ཆེ་ཡི་རིག་འཛིན་བརྟེན་པས་བཤེས་རྒྱུད་
མེད་པ། རྩུ་འཛིན་དབང་པོའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ནི་སྒྲིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལྟར་འགོ་
བའི་གདུང་བ་སེལ་ཞིང་དགེ་བའི་ལོ་ཏོག་སྒྲིད་པར་བྱེད་པས་སོ། །རྩུ་ཤེལ་
གནས་བཟང་བཀྲ་བ་ནི་ཟླ་བའི་གདན་ལ་བཞུགས་པ། སལ་པ་ཆང་གིས་
ཁྲིས་པ་ལྟར་འདི་ནི་འཕོ་མེད་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རོས་རྟག་ཏུ་ཁྲིས་པའམ་དགེས་
པར་ཚིམ་པའི་དོན་ནོ། །
ཡང་རྩུ་ལྟན་བྱང་སེམས་ཀྱང་ལྟ་བུ། པ་སྒྲ་སྟེང་འཕྲོའི་དོན་ཡིན་པས། ཀྱུན་

སྟེང་དུ་བྱངས་ནས་གཞོན་ལུས་དང་ཐ་མལ་པའི་ཆགས་གདུང་འཕྲོག་པ་དང་།
རྩུ་ཤེལ་ཉི་ཡིག་གནས་བཟང་སྒྲི་བོའི་འཕོར་ལོ། དེར་བརྟན་པར་གྱུར་པ་ལ་
བརྟེན་དུ་ཡོད་ཀྱང་སྟགས་གྱི་ཟབ་དོན་འདིར་བཤད་པ་སྐབས་སུ་མ་བབ་
པས་ཞིབ་པར་མི་བཞུགས་ལོ། ཡང་གཏམ་རྒྱུད་དང་སྒྲུབ་ན། སྟོན་ཆངས་
པས་བསྒྲོ་བ་ལྟར་སྟོགས་གཅིག་ནས་ལྟ་རྟེན་དང་། སྟོགས་གཅིག་ནས་ལྟ་
མིན་རྟེན་འདུས་ཏེ། རི་བོ་མཁྲ་རའི་སྟེང་ནས་བྱུང་འཇུག་གིས་བཟུང་། ཟླ་
ལོར་རྒྱས་གྱིས་བསྐྱུ་བ་ཐག་བྱས། འོག་ནས་སུ་སྒྲུལ་གྱི་རྒྱུ་བྱིས་བརྟེན་ཏེ་
བདུད་ཅིའི་དོན་དུ་འོ་མ་ཅན་གྱི་རྒྱ་མཚོ་བསྐྱུབས་པར་བྱས་སོ། །དེར་འཛིགས་
སུ་རུང་བ་དུག་གི་སྒྲེས་བུ་ནག་པོ་བཙེགས་པ་ཞེས་བྱུང་བ་བྱུང་འཇུག་གིས་
མེད་པས་བྱན་པ་སྟོར་ཏེ་ས་ལ་འགྲེལ་ནས་མདོག་ནག་པོར་གྱུར། ལྟ་ཆེན་པོ་
དབང་ལྷག་གིས་དུག་དེ་དོགས་པ་མེད་པར་བྱངས་ནས་འཁྱུང་བས་མཁྱིན་
པར་ཆགས་ཏེ་གནས་ཤིང་མཁྱིན་པ་མ་བྱེད་མཁྱིན་པ་ལྟར་སྒྲོ་བར་གྱུར་པ་
དང་། ལྟ་རྟེན་གྱིས་འདི་ནི་མཛེས་པས་བཞག་པར་རིགས་སོ་ཞེས་བྱས་
པས་བཞག་སྟེ་དབང་ལྷག་ལ་མཁྱིན་སྟོན་དུ་གྲགས། དེ་ནས་ཟླ་ཆེས་བྱུང་བ་
དབང་ལྷག་གིས་མགོ་བོའི་རྒྱན་དུ་བྱས། དེ་ནས་དཔལ་མོ་བྱུང་བ་དེས་རང་
ཉིད་གྱིས་བྱུང་འཇུག་སྒྲངས་ཏེ་དེའི་རྒྱང་མར་གྱུར། དེའི་འོག་ཏུ་རྟ་མཁྱིན་
རིང་དང་། ཤིང་ཡོངས་འདུ་སོགས་ལྟ་རྟེན་དུ་མ་བྱུང་བ་བརྒྱ་བྱིན་སོགས་ལྟ་
རྟེན་གྱིས་ཅི་རིགས་པར་བྱེད། དེ་ནས་བྱུང་མེད་ཤིན་ཏུ་ཡིད་འོང་ཞིག་

བྱུང་བ་ལ་ཁྱོད་སྤྱིན་དེས་པས་ང་ནི་ཆང་ཞེས་བྱ་སྟེ། འབྲུང་ན་མྱོས་པ་དང་
བརྒྱལ་བ་དང་དེགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་འབྱུང་བ་འབྲུང་བར་འབྱུང་
རོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ལྷ་མིན་རྣམས་འཛིགས་ནས་མ་འབྲུང་། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་
འབྲུང་བར་གྱུར་པས། སྤྱི་ལོ་ཞེས་པ་ལྷ་དང་། ཨ་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མིན་ཞེས་པའི་མིང་
དུ་གྲགས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་བདུད་རྩི་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་སྤངས་པས་སྟོན་
ཆེན་པོ་བརྒྱན་གང་བ་ལྷ་མིན་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱེད་བས་ལྷ་རྣམས་ཡི་ཐུག་པར་
གྱུར་ཆོ། རྒྱལ་འཇུག་གིན་ཏུ་གཟུགས་བཟང་བའི་བྱད་མེད་དུ་སྤྱུལ་ནས་བདུད་
རྩི་འཇུག་དུ་བསྟན། བརྒྱ་བྱིན་ཡང་མི་སྣང་བའི་གཟུགས་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་
ལ་འཇུག་པར་བྱས་སོ། །ལྷ་མིན་རྣམས་ཀྱིས་བྱད་མེད་དེ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་བྱད་
མེད་ཡིན་ནོ་སྟེ་ནམ་ནས་བདུད་རྩི་འཇུག་མར་བཞག་ནས། ཆོས་ཀྱི་བརྟན་བཅོས་
ལས། མ་བཟུས་དེ་མ་སྟོན་གྱུར་པས། །ཁྱུས་མ་བྱས་པར་ཟས་མི་བཟའ། །
ཞེས་པའི་ཡུང་དོན་ལྟར། དང་པོར་སྤྱི་ལོ་ལྷ་སྤྱུས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལུལ་
དུ་བརྒྱ་བྱིན་ཀྱིས་བདུད་རྩི་བརྒྱས་ཏེ་རང་གི་ཁང་པར་ཁྱེད་ཏོ། །དེ་རྣམས་
ཁྱུས་བྱས་ནས་སྤྱི་ལོ་ལྷ་སྤྱུས་བྱེད་དུ་འོངས་པ་ན་བདུད་རྩི་མ་མཐོང་
བ་ཆོལ་བར་བརྩོན་པ་དང་། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱེད་རོ་ཞེས་ཐོས་པས། ལྷ་
རྣམས་ནི་སྟེང་དུ་འགོ་བ་ཡིན་ལ། ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་མ་ཡིན་པས་བདེན་ནོ་
སྟེ་ནམ་ནས་བསྟན་དོ། །དེའི་ཆོ་བདུད་རྩི་ལ་འོངས་སྤྱུད་མིར་ལྷ་རྣམས་འདུས་
པ་དང་། ལྷ་མིན་སྤྱི་གཅན་འཛིན་ལྷ་འི་ཆ་ལུགས་སུ་སྤྱུལ་ནས་བདུད་རྩི་

སྤྱུལ་བ་ཐོབ་པ། གཟའ་ཉི་མས་མཐོང་སྟེ་ཁྱབ་འཇུག་ལ་སྤྱུས་པས། ཁྱབ་
འཇུག་གི་འཁོར་ལོས་དེའི་མགོ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བཅད། བདུད་རྩིས་མགྲིན་པ་
ཡན་ཆད་ཁྱབ་པས་མགོ་བོ་དེར་སང་ཡང་མ་གྱི་བར་ཉི་ཟླ་ལ་སྤྱི་བ་པར་བྱེད་
ཅེས་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་ལས་གྲགས་སོ། །དེ་ལྟར་ཆང་གི་གཏམ་རྒྱུད་དང་
སྤྱི་ལོ་ན། རྒྱུད་ལྷན་པ་རྒྱ་མཚོ་ལས་བྱུང་བའི་བྱད་མེད་པསྤྱི་གཞོན་ཏུ་ལྷ་
ཡིད་དུ་འོང་བ་དེ་ལ་ཆང་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་རྩ་འཛིན་པའི་དབང་པོ་ལྷེ་ཡི་
རྣམས་སུ་མཐུན་པ་སྟེ་རོམས་པར་བྱེད་པའོ། །ལྷེ་ནི་རྩ་ཡི་ཁམས་ཡིན་པ་དང་
མཆིལ་མ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རྩ་འཛིན་པའི་དབང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །
དེ་འདྲའི་ཆང་ཞེས་བྱ་བའི་བྱད་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་བརྒྱུད་བའི་རྣམ་པར་གྱུར་
པ་དེ་དུས་ནམ་བུར་ན། རྩ་ཤེལ་དེ་ཟླ་ཆོས་དང་། ལྷ་རྣམས་འདུ་བའི་གནས་
བཟང་པོ་གིང་ཡོངས་འདུ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་མཚོ་བསྐྱབས་པ་ལས་འཛིག་རྟེན་
འདིར་རྣམ་པར་བཟུ་བ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་ལྷ་སྤྱུས་བྱེད་པ་ནའོ། །སྤྱུས་འབྲུང་ན་རྩའི་བཅུད་
ཆང་ཞེས་པ་དེ་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲུང་བས་མྱོས་བཞིན་དུ་བདེ་བར་ཆོམ་སྟེ་མིག་
ཟིམ་བུར་བྱས་ནས་དགའོ་ཞེས་སོ། །
ཡང་ན་དཔལ་མོ་ལ་སྤྱི་ལོ་ལྷ་སྤྱུས་ཏེ་རྩ་ལྷན་པ་ནི་རྩ་མཚོ་ལས་བྱུང་བའོ། །མཛེས་
པའི་སྤྱི་རྩལ་སྤྱིན་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་མཐུན་པར་སྤྱི་ལོ་ལྷ་སྤྱུས་པ་མོ་འདི་རྩ་ཤེལ་ཏེ་ཟླ་བ་
ལྟར་དཀར་བསེལ་ཨར་མོ་ནིག་གི་དོ་དང་། གནས་བཟང་པོ་འདུན་ས་དང་།
འདྲེས་པའི་ཆོལ་སོགས་བཀོད་པ་རྣམ་པར་བཟུ་བ་ན། ཆང་དང་འདྲ་བ་རྩི་

122 འཛི་དང་ཆགས་པའི་རོས་གཞན་མྱོས་གིང་ཟིམ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་སུ་འང་རུང་
ངོ་། །ཡང་ན་ལྷ་མ་ལ་སྦྱར་ཏེ། གང་མཐོང་བས་འདོད་པའི་ཆགས་པས་ཁྱ་
བ་གཡོ་བར་བྱེད་པའི་ཆུ་དང་ལྷན་པ་ལྷ་མ་པདྨ་གཞོན་རྒྱའི་མདངས་ལྷན་མ་
འདི་ཁྱ་བ་ཆུ་ཁམས་འཛིན་པའི་དབང་ལྷག་ཆེན་པོ་སོགས་ལྷ་ཡི་བདག་པོའམ་
དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བྱེད་ཅིང་། ཆུ་ཤེལ་ལྷ་བྱ་
ལྷའི་དོ་ལེབ་དང་། གནས་བཟང་པོ་ཁང་བཟང་དང་། ཚེལ་དང་རི་ཉི་སེལ་
སོགས་པ་བཀོད་པ་རྣམ་པར་བཀྲ་བ་གང་ན། རི་ལྷར་ཆང་གིས་མྱོས་པ་དང་
འབྲ་བར་ཆགས་བདེའི་བདེ་བར་ཡིད་སིམ་པའམ་དེ་ཟུར་ཆག་པའི་སྒྲ་ཟིམ་
པར་ཡང་བྱེད་དོ། །ཡང་བསྐྱས་བརྗོད་ལྷར་ན། པདྨ་རང་ཉིད་སྦྱེ་བའི་གནས་
ཆུ་མཆོད་ངམ་བྲལ་བ་བཞིན་དུ། ཆུ་ལྷན་པདྨ་གཞོན་རྒྱ་ཞེས་པ་མའི་གོ་ན་
གནས་པའི་གཞོན་རྒྱ་མ་འདི་ཆུ་འཛིན་པའི་དབང་པོ་ནི་རྒྱ་མཆོད་ལྷ། རྒྱ་མཆོ་
དང་འབྲ་བའི་མི་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་པངས་གིང་དེ་དག་དང་མཐུན་པར་བྱེད་
པའོ། །ཆུ་ཤེལ་གྱི་གནས་བཟང་པོ་སྒྲ་བ་སྦྲེ་སྒྲ་བ་དང་འབྲ་བའི་མཛེས་ལྷན་
སྦྱེས་བྱ་མིག་གི་ལམ་དུ་བཀྲ་བའམ་སྦྱང་བ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཆང་གིས་མྱོས་
པ་ནི་དེ་དང་འབྲ་བ་འདོད་པའི་དགའ་བ་ལ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པའོ། །ཡང་རྩུབ་
མའི་གཤམ་ཆོག་ལྷར་ན། བྱད་མེད་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལོན་ནས་རྩལ་གྱི་ཆུ་འཛིན་
པ་དང་ལྷན་པའི་པདྨ་གཞོན་རྒྱ་མ་འདི་ཆུ་འཛིན་དབང་པོ་ནི་སྐབས་འདིར་ལྷ་
གསེ། ལས་དབང་ལྷ་ལས་ཆུ་ལམ་ཆུ་ཡི་ཁམས་ཡིན་པ་དང་། དྲི་ཆུ་དང་རྩལ་

འཛིན་པའི་ལམ་ཡིན་པས་ཆུ་འཛིན་པའི་དབང་པོའོ། །དེ་ཡི་རྗེས་སུ་མཐུན་
པར་བྱེད་པ་ནི་རྩལ་འཛིན་པ་པན་ཆད་ནས་སྦྱེ་གནས་ལ་བདེ་བ་བསྦྱེད་པ་དོན་
དུ་གཉེར་བས་སོ། །ཆུ་ཤེལ་གནས་བཟང་ནི་སྒྲ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལུས་ལ་ཁྱ་
བའི་ཁམས་ཉེ་སྦྱེས་བྱ་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལོན་ནས་ཁྱ་བ་འཛིན་པའི་བདེ་བ་མྱོང་
བས་ན་སྒྲ་བ་ཆེན་གསལ་པའམ་རྣམ་པར་བཀྲ་བ་ན། དེ་ནས་མགོ་བརྩམས་
ཉེ་སྦྱེས་བྱ་དང་བྱ་མོ་དེ་དག་འདོད་པའི་ཆང་གིས་མྱོས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་
སོ། །གཞན་ཡང་ཆོག་རྒྱུ་དང་པོ་ལ་དངོས་བཀྲ་གསལ་གྱི་འཇུག་ཆུལ་དང་
མཆོན་དོན་གྱི་སྒྲོན་ནས་དུམ་དང་། ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་པ་ལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་འགའ་
དང་། དཔེར་བྱས་ན་རྒྱ་མཆོད་ལྷར་མི་གཡོ་བ་དང་། སྦྱོན་ལྷར་གཡོ་བ་ལ་
སོགས་པའི་རྣམ་པ་དུམ་དང་། ཆུ་ཤེལ་གནས་བཟང་ལ་དོན་དུམ་དང་།
དུས་མཆོན་པར་བྱས་ན་སྒྲ་བ་རྣམ་པར་བཀྲ་བའམ་གསལ་བ་དུས་བཞིའི་ནང་
ནས་སྦྱོན་ཀ་དང་། ཉིན་མཆོན་གྱི་ནང་ནས་ཉི་འོད་དང་བྲལ་བ་མཆོན་མོ་ལ་
སོགས་པ་མཆོན་ཞིང་། ཆང་གིས་མྱོས་པ་དངོས་དང་། འབྲ་བའི་སྒྲོན་ནས་ཆགས་
བདེ་དང་དྲེགས་པ་དང་གཉིད་དང་ཡིད་དགའ་བ་སོགས་དུམ་ར་འགྱུར་པས་
ད་དུང་སྦྱར་རྒྱ་མང་པོ་ཞིག་འདུག་ཀྱང་སྐབས་འདིར་ཆོགས་བཅད་གཅིག་ལ་
འག་དོན་མི་འབྲ་བ་བཅུར་འགྱུར་པ་འདི་བོད་སྐད་དུ་ཆོགས་བཅད་གཅིག་ལ་
དོན་དུམ་སྦྱར་མི་རུས་སྒྲུམ་པ་ལ་སྒྲོའི་སྒྲོ་དབྱེ་བའི་ས་བོན་དུ་ཉམས་མཚར་
དུ་སྦྱེལ་བར་བྱས་པ་ལགས་སོ། །

123 གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་གི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་བསྟན་པ་ལ་དེ་ཡི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་
དང་། དཔེ་བཅུད་བསྟན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ། དཔེ་ཡི་སྒྱུར་བ་དང་།
གཟུགས་ཅན་གྱི་སྒྱུར་བ་དང་། འགོག་པའི་སྒྱུར་བ་དང་། རྟོག་པ་ཅན་གྱི་
སྒྱུར་བ་དང་། མོགས་ཁོངས་ནས་སྒྱུར་བའི་གསལ་བྱེད་དང་སྒྱུར་བའི་དོན་
གཞན་བཀོད་པའི་སྟོན་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྱུར་བའི་དཔེ་བཅུད་རྣམས་གོང་དུ་སོ་
སོའི་སྡེ་ཚན་དུ་བསྟན་ཟིན་ཏེ། སྐབས་འདིར་གོང་བསྟན་རྣམས་ལས་གཞན་
པ་འགའ་ཞིག་བསྟན་པར་བྱའོ། །དེ་གང་ཞེན། སྒྱུར་བ་འགའ་ཞིག་སྒྱུར་
རྒྱུའི་བྱེད་གཞི་གཉིས་ཀས་བྱ་བ་ཐ་དད་མིན་པ་གཅིག་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལས་
གཞན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བ་ཐ་དད་ཀྱང་གཉིས་ཀ་བྱ་བ་གཅིག་བྱེད་པ་ལ་འགལ་
བ་མིན་པའང་ཡོད་ལ། བྱ་བ་འགལ་བའི་ལས་ཅན་དག་ཀྱང་རྩ་མ་ལས་
གཞན་ནོ། །སྒྱུར་བ་བྱས་ཀྱང་སྒྱུར་བྱའི་ཚོས་ཅིག་ཤོས་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཅན་ཡང་
ཡོད། ངེས་པ་དེ་སྒྱུར་ཡང་འགོག་པ་མ་ངེས་པའི་གཟུགས་སམ་རང་བཞིན་
དུ་བཅུད་པ་དང་། བྱེད་ཚོས་དེ་བྱེད་གཞི་གཉིས་ཀར་འགལ་བ་མེད་པར་སྒྱུར་
ཚོག་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་ལ་འགལ་བ་ཅན་ཡང་ཡོད་པ་སྟེ། དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་
རང་བཞིན་ཡང་དཔེ་བཅུད་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གསལ་བར་འགྱུར་རོ། །
གཉིས་པ་དཔེ་བཅུད་བསྟན་པ་ལ། བཤད་མ་ཐག་པའི་རིམ་པ་བཞིན། བྱ་
བ་ཐ་དད་མིན་པའི་སྒྱུར་བ་ནི། མཛེས་མའི་མིག་དང་འགྲུགས་པའི་ཕོ་ཉ་མོ་
སྒྱུར་བ་སྟེ་རི་ལྟར་ན་མིག་འབྲེག་སྟེ་ལྟ་བ་དང་ཕོ་ཉ་མོའི་ངག་འབྲེག་པ་སྟེ་གཞན་

ལ་རི་བཞིན་མི་བཅོད་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་འབྲེག་ཅིང་ཞེས་སོ། །དེ་གཉིས་ཀ་
ཡང་འདོད་པ་སྒྱུལ་བྱེད་ཡིན་པས་ཆགས་ལྟན་གྱི་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རང་བཞིན་
ཅན་དང་། མཛེས་མ་དེ་ཆགས་པའི་གནས་སྐབས་མཛེས་པོ་ལ་གསལ་བར་
སྟོན་པར་བྱེད་པ་མོའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་པ་མོ་མཛེས་མ་ཡིས་བསྒྱུལ་བའི་ཟུར་
མིག་དང་ནི། སྒྱུན་པར་བྱེད་པའི་ཕོ་ཉ་མོས་ཀྱང་མཛེས་པོ་འགྲུགས་པའི་བྱ་
བ་བྱེད་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བ་མཛེས་པོ་འགྲུགས་པའི་སྟོན་ནས་གཅིག་ཡིན་
པར་བཅོད་དོ། །བྱ་བ་འགལ་མིན་གྱི་སྒྱུར་བ་ནི། མཛེས་པོའི་ཡིད་དུ་འོང་
ཞིང་དེའི་རྒྱུན་གྱིས་ཆགས་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་ཅིང་། ལུས་སམ་ངག་འཇམ་
ཞིང་འདོད་པས་སྦྱོས་པའི་སྒྱུ་གདངས་སྟན་པ་ཅན་ཡིན་པའི་སྟོན་ནས་ཁུ་བྲུག་
གི་སྒྱུ་དང་མཛེས་མ་གཉིས་ཀ་སྒྱུར་ནས་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཐ་དད་པ་ནི། ཁུ་
བྲུག་གི་སྒྱུ་ནི་ཐོས་པར་གྱུར་ཏེ། དཀར་མིན་གནག་པའི་མིག་ཅན་མཛེས་མ་
དག་ལ་འབྱུང་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་ཐོས་འབྱུང་གྱི་བྱ་བ་ཐ་དད་ཀྱང་ཐོས་འབྱུང་
གཉིས་ཀས་ཆགས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་བྱ་བ་འགལ་བ་མིན་པའོ། །བྱ་བ་འགལ་
བའི་སྒྱུར་བའམ་འགལ་བའི་བྱེད་ལས་ཅན་གྱི་སྒྱུར་བ་ནི། ཉི་མ་དང་འདོད་
པ་ཚོག་འདི་དག་གི་སྟོན་ནས་སྒྱུར་བ་སྟེ། ལུ་མ་དང་སྒྱུར་ཞེས་པས་ལུ་བ་སྟོགས་
ལུ་ལྟན་མ་དང་སྒྱུར་བ་ལས་ཉི་མ་དང་། ཡང་བྱུང་མེད་ཀྱི་སྟེ་གནས་ལུ་ལྟན་
མ་དང་སྒྱུར་བ་ལས་འདོད་པ་དག་ཅིས་སུ་སྒྱུར་རོ། །ལུ་ལྟན་མ་ཆང་ལ་འཆད་
པ་ཡང་སྒྱུར་། དེ་ལྟར་སྒྱུར་བའི་རྒྱུ་ལས་འཕེལ་བར་གྱུར་པ་ཡི། དམར་བ་

124 རབ་ཏུ་སྟོན་བྱེད་ཅིང་། ཞེས་པ། ཉི་མ་ལ་ཐུན་མཚམས་ཀྱི་འོད་དམར་པོ་
དང་། འདྲོད་པ་ལས་ཆགས་པའི་མདངས་གདོང་དམར་པོར་གྱུར་པ་སྟོན་
པར་བྱེད་ཅིང་། ཞེས་དེ་གཉིས་སྒྱུར་ནས་སྒྱུར་གཞི་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བ་འགལ་
བ་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པ་ནི། ཚ་ཟེར་ཅན་ནི་རིམ་ལ་ལུབ་པར་གྱུར་ཏེ། ལུས་སྒྲེས་
འདྲོད་པ་དག་ནི་རྣམ་པར་རྒྱས་སོ་ཞེས་རྒྱས་པ་དང་། ལུབ་པའི་བྱ་བ་འགལ་
བར་བསྟན་པ་འོ། ། དེས་པ་ཅན་གྱི་སྒྱུར་བ་ནི། བོ་སྟོ་ཤ་ཞེས་པའི་སྒྲུ་མ་ཅུ་
བརྒྱལ་ཅས་སོར་སྒྲུ་མ་ཅུ་ལས་རིང་བའི་རལ་གྱི་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ལ་འཇུག་པ་
དང་ཁོ་བ་ལའང་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། འདིར་རྒྱལ་པོ་དང་རལ་གྱི་གཉིས་ལས་
རལ་གྱི་ཉིད་ལ་བོ་སྟོ་ཤ་ཡི་སྒྲུ་དོན་ཡོད་པར་ངེས་ཀྱི། རྒྱལ་པོ་ལ་ཁོ་བ་མེད་
ཅིང་རྒྱད་འཇམ་པས་སྒྲུ་དོན་དེ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་པས་སོ། ། དེ་བཞིན་
དུ་གཞུ་ཉིད་ལ་ནི་འཁྱོག་པོ་སྟེ་བཀྲ་རྒྱ་སྟེ་འཁྱོག་པོའི་སྒྲུ་དབྱིབས་འཁྱོག་པ་
དང་། སེམས་ཀྱི་རྒྱད་མི་དྲང་བར་འཁྱོག་པོར་གྱུར་པ་གཉིས་ཀ་ལ་གོ་རུང་
ཡང་། རྒྱལ་པོ་དང་གཞུ་ལ་སྒྲུ་འདི་སྒྱུར་བར་བྱས་ཆེ་རྒྱལ་པོ་དེ་རྒྱད་འཁྱོག་
པོ་ཅན་མ་ཡིན་པས་གཞུ་ཉིད་ལ་སྒྲུ་དེ་ངེས་སོ། ། མི་ཡི་དབང་པོ་འདི་ཡི་སྒྲུ་
ཆ་ཞེས་པ་མདའ་དང་སྟོང་བ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་ན་ཡང་རྒྱལ་པོ་མདའ་མིན་
ལ་སྟོང་བ་པོ་མིན་པའམ་དེའི་མདའ་འབངས་ན་སྟོང་བ་པོ་མེད་པས། སྒྲུ་
ཆའི་སྒྲུ་དེ་རྒྱལ་པོ་ལ་སྒྱུར་དོན་མེད་པས། མདའ་རྣམས་ཉིད་ལ་ངེས་པར་
གནས་པ་ཡིན། ཞེས་སོ། ། དེ་ལྟར་སྒྲུ་དེས་དེ་གཉིས་མ་སྒྱུར་ན་སྒྱུར་བར་ཡང་

མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་སེམས་ན། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་པོ་དང་རལ་
གྱི་སོགས་མ་སྒྱུར་ན་སྒྲུ་དེ་རྣམས་ཅིག་གོས་དེ་ལ་ངེས་པར་བཟུང་བའང་མེད་
དེ། སྒྱུ་པོ་གཞུ་ལ་དང་རལ་གྱི་གཉིས་ལ་བོ་སྟོ་ཤ་འདི་སྒྲུ་སོ་སོར་འཇུག་པ་ལ་
སོགས་པ་བཞིན་ནོ། ། དེས་ན་མི་བདག་འདི་ཡི་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་ལུས་པས་
མི་དབང་འདི་ཡི་བོ་སྟོ་ཤ་དང་བཀྲ་རྒྱ་ཞེས་པར་ཡང་གོ་དགོས་སོ། ། དེ་ལྟར་རྒྱལ་
པོ་དང་རལ་གྱི་སོགས་འདྲ་གཉིས་སུ་བཞག་པ་དེས་སྒྱུར་བའི་ཚུལ་ཐོབ་ཅིང་།
སྒྱུར་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་དེ་རྣམས་རལ་གྱི་སོགས་ལ་ངེས་བཟུང་བྱས་པས་རྒྱལ་པོ་
ལ་ལྟོག་པའམ་མེད་པ་གོ་བའི་དབང་གིས་ཕན་ཚུན་སྒྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། མ་སྒྱུར་
ན་གང་ལ་ཡོད་པ་དང་གང་ལ་མེད་པའི་དོན་གོ་བར་མི་འགྱུར་རོ། ། དེས་པ་
འགོག་པའི་སྒྱུར་བ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་དབྱང་པས་བསྐྱུང་བ་ཡི་ས་གཞིའི་
ཁྱོན་ལ་ཆེར་མ་ནི། མེ་ཉོག་པདྨའི་ཡུ་བ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་མཐོང་གི་དེ་ལས་གཞན་
དུ་ཆེར་མ་མེད་པའི་ས་གཞི་འཇམ་པ་འབའ་ཞིག་པའོ། ། ཞེས་ངེས་བཟུང་བྱས་
ནས་འོན་ཀྱང་དེ་ཁོ་ནར་ཡང་མ་ངེས་ཏེ། ཆགས་ཅན་གང་ཞིག་འབྲིག་པ་ལ་
ཞུགས་ནས་ཕན་ཚུན་འབྱུང་པར་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ལའང་མཐོང་རོ་ཞེས་
བ་སྒྲུ་ལངས་པ་ལ་བསམ་པ་འོ། ། རྒྱལ་པོའི་ཡུལ་གྱི་ས་གཞིར་པདྨའི་ཡུ་བའི་
ཆེར་མ་ལས་ཆེར་མ་གཞན་མེད་པར་ངེས་བཟུང་བྱས་པ་དེ་ཆགས་པའི་སྒྲུ་ལངས་
པདྨའི་རྩ་བའི་ཆེར་མ་འདྲ་བས་པདྨའི་ཡུ་བ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་བཀག་པར་བྱས་
ཀྱང་དམ་བཅའ་སྒྲུ་བྱི་དངོས་སུ་འགལ་བའི་སྟོན་མེད་པར་མ་ཟད། བྱི་མས་

125 སྐྱུ་ཡང་ས་གཞི་ལ་ཆོར་མ་མེད་པར་བསྐྱབ་པ་པོ། །འདིར་རྒྱལ་པོས་བསྐྱུང་
པའི་ས་དང་བདྲའི་ཡུ་བ་སྐྱུར་བ་ཡིན་ལ། སྐྱུར་པའི་ཆོས་ཀུན་འཛིན་ཆོར་མ་
དང་སྐྱེ་བོ་རན་པ་གཉིས་ཀར་འཇུག་སྟེ། སྐྱེ་བོ་རན་པ་མེད་པར་བྱས་པ་ལ་
ཆོར་མ་དཀྱུགས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་རྒྱལ་པོའི་ཡུལ་གྱི་ས་
གཞིར་ཆོར་མ་དངོས་དང་སྐྱེ་བོ་རན་པ་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས་པས་ཀུན་འཛིན་
བདྲའི་ཡུ་བ་ངེས་པར་བྱས་ནས། སྐྱུར་འབྲིག་པ་ལ་ཞུགས་པའི་ལུས་ལའང་
མཐོང་ཞེས་པས། སྐྱུར་བརྟག་གྲུང་དེ་ཙམ་ལས་མཐོང་རྒྱ་མེད་པས་སྐྱུ་མའི་
དམ་བཅའ་རྗེ་བརྟན་དུ་སོང་བ་ལྟ་བུའི་ཆོག་ཉམས་ལེགས་པ་ཞིག་གོ། །བྱད་
ཆོས་འགལ་བ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱུར་བ་ནི། ས་འཛིན་ཞེས་པ་རི་དང་རྒྱལ་པོ་གཉིས་
ཀའི་མིང་སྟེ་བྱད་གཞི་གཉིས་སྐྱུར་བ་པོ། །དེའི་བྱད་ཆོས་ཀ་ཏ་ཀ་མང་ཞིང་།
ཞེས་ཀ་ཏ་ཀའི་སྐྱུ་རི་ཞོལ་དང་། ལག་གཏུབ་དང་། སྒོང་ལའང་འཇུག་པས་
རི་ཞོལ་མང་བ་རི་ཡི་བྱད་ཆོས་དང་། གཞན་གཉིས་གང་རུང་མང་བ་རྒྱལ་
པོའི་བྱད་ཆོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཟི་བརྗིད་ལྡན་པ་ནི་ཉི་མ་དང་རྒྱལ་པོ། དེ་
གཉིས་ཀྱི་བྱད་ཆོས་ངེས་པར་དར་ཞེས་ལྷ་ད་ཡའི་སྐྱུ་ཤར་བའམ་དར་བ་ལ་
འཇུག་པས། ཉི་མ་ངེས་པར་འཆར་བ་དང་། རྒྱལ་པོ་མངའ་ཐང་ངེས་པར་
དར་བ་པོ། །ཡང་ན་ཉི་མ་ནི་གཟི་བརྗིད་ངེས་པར་དར་བའམ་བདོ་བ་དང་།
རྒྱལ་པོ་མངའ་ཐང་ངེས་པར་དར་བ་ཞེས་བཤད་ན་བོད་སྐད་ཀྱི་འགྲུར་འདི་
ལའང་སྐྱུར་བའི་ཚུལ་ཡོད་པར་འགྲུར་པོ། །སྐྱེ་རྒྱུའི་བདག་མོ་ཉིད་དུ་བྱུང་བའམ་

གྲུར་བ་ནི་ཆོངས་པ་དང་མིའི་རྒྱལ་པོའོ། །དུམ་གྱི་ལྷ་པོ་ལྷུང་བ་དཔལ་བ་
སོགས་ལ་འཇུག་པ་ལས། ཆོངས་པའི་བྱེ་བྲག་ལྷུང་བ་ཞེས་པ་དང་། རྒྱལ་
པོ་དཔལ་ཞིང་གྲུང་བ་ཞེས་སྐྱུ་མ་དག་གིས་བཤད། དེ་ལྟར་ན་སྐྱེ་རྒྱུའི་བདག་
གྲུང་དུ་སྟེ་ཞེས་བརྗོད་ན་ལེགས་ཀྱི། ལྷུང་བར་བསྐྱུར་ན་ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་
ནས་སྐྱུ་སྐྱུར་ཞིག་པར་འགྲུར་ལ། ཆོངས་པ་སྐྱུལ་པའི་སྐྱོ་ནས་གང་ཡང་འཇུག་
པས་ལྷུང་བ་དང་། རྒྱལ་པོ་སྐྱོ་ལྷུང་བའམ་བྱ་བ་སྐྱེན་པར་བསྐྱབ་པའི་ལྷུང་
བར་བྱས་ན་བོད་སྐད་དུ་འང་སྐྱུར་བའི་ཚུལ་མི་འཛིག་གོ། །རྗེ་བོ་ཞེས་པ་གཞོན་
ཅུ་གདོང་དུག་དང་རྒྱལ་པོ། ཅུས་པ་འཛིན་ཡང་དེ་ཞེས་པ་རྗེ་བོའང་ཡིན་ལ་
ཅུས་པ་འཛིན་པའང་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཤུགས་སྐྱུ་མདུང་ཐུང་དང་
ཅུས་པ་གཉིས་ལ་འཇུག་པས། གཞོན་ཅུའི་ལག་ན་མདུང་ཐུང་འཛིན་པ་དང་།
རྒྱལ་པོ་ས་ལ་དབང་བསྐྱུར་བའི་ཅུས་པ་འཛིན་པའོ་ཞེས་བཤད། དེ་ལྟར་ན་
རྗེ་བོ་ཤུགས་འཛིན་ཡང་དེ་ཞེས་བསྐྱུར་ན་ལེགས་ཀྱི། ཅུས་པ་འབའ་ཞིག་ལ་
བསྐྱུར་ན་སྐྱུ་སྐྱུར་བ་ཞིག་པར་འགྲུར་ལ། ཅུས་པར་བསྐྱུར་ན། གཞོན་ཅུས་
མདུང་ཐུང་གིས་ལྟ་མིན་འཛོམས་པའི་ཅུས་པ་འཛིན་ལ། རྒྱལ་པོས་དབང་
ཆེ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དགྲ་སྐྱུ་འཛོམས་པའི་ཅུས་པ་འཛིན་ཞེས་བཤད་ན་སྐྱུར་
བ་མི་འཛིག་གོ། །དེ་ལྟར་ས་འཛིན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱུར་བྱ་བཞི་ལ་རྗེས་
གྲུབ་ཀྱི་སྐྱོ་ནས་དངོས་མིང་དང་། རྒྱལ་པོ་ལ་ཡང་ས་གཞི་དཔུང་པས་འཛིན་
པ་སོགས་དོན་ཀྱི་སྐྱོ་ནས་མིང་དེ་ཐོབ་པས། མིང་གི་སྐྱོ་ནས་བྱད་གཞི་དེ་དག་

126 སྐྱུར་ནས་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་སྐྱེའམ་དོན་ཅི་རིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཉིས་
ཀ་ལ་མི་འགལ་བར་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཁྱད་ཆོས་འགལ་བ་ཅན་གྱི་སྐྱུར་བ་
ནི་དྲག་པའི་གོ་འཕང་ལས་མི་ཉམས་པ་བྱུང་འཇུག་དང་། མངའ་ཐང་ཉམས་
པ་མེད་པ་རྒྱལ་པོ་གཉིས་སྐྱུར་ནས་ཉམས་མེད་ཡིན་ཡང་། ཆོས་གཙོད་མིན་
ཞེས་པ་བྱི་ཤའི་སྐྱོད་གཤམ་པའི་ཆོས་དང་། སྤྱང་སོགས་དུ་མར་འཇུག་པ་ལས།
རྒྱལ་པོ་དགོ་ཆོས་རྒྱན་མི་གཙོད་པས་ཆོས་གཙོད་མིན་པ་མི་འགལ་ལ། བྱུང་
འཇུག་སྤྱང་གཙོད་མིན་པར་འགལ་ཏེ། བྱུང་འཇུག་གིས་སྒྲིན་ལྷ་མ་ཡིན་སྤྱང་
གི་གཟུགས་ཅན་དུ་མ་བྱུང་བཅད་ཅིང་བསད་པར་གྲགས་པས་སོ། །ཞེས་སྐྱ་
མ་དག་འཆད་ཀྱང་། ཉམས་མེད་ཡིན་ཡང་སྤྱང་གཙོད་མིན། ཞེས་པ་ཁོ་
ནས་ཆོག་འདུག་གོ །
རྒྱ་སྐྱུར་གྱི་རྒྱལ་པོ་སྐྱེ་བ་དང་མིའི་རྒྱལ་པོ་དག་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ཡང་ཟད་མི་ཤེས་
ཞེས་པ་སྐྱེ་བ་མར་དོར་འཛད་པས་འགལ་ཞིང་། རྒྱལ་པོ་ལ་མི་འགལ་ལོ། །
བདེ་བྱེད་དབང་ལྷན་གི་མིང་ཡིན་ལ། རྒྱལ་པོ་མངའ་འབངས་བདེ་བར་བྱེད་
པ་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་བདེ་བྱེད་ཡིན་ཡང་། ལྷ་རྩྭ་ལག་འགྲོ་དང་། སྤྱ་མ་
མཁན་དང་གཡོ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བོ་ལ་འཇུག་པས་དབང་ལྷན་ལ་ལག་འགྲོ་སྐྱེ་སྐྱེལ་
རྒྱན་མེད་པ་འགལ་ཞིང་། རྒྱལ་པོ་ལ་སྤྱ་མ་སོགས་དེ་དག་མེད་པ་མི་འགལ་
ཞེས་བཤད་ཀྱང་། རྒྱལ་པོ་ལ་ལག་འགྲོ་སྐྱེལ་རྒྱན་མེད་པ་མི་འགལ་། དབང་
ལྷན་ལ་འགལ་ཞེས་བཤད་པ་ཁོ་ནས་ཀྱང་ཆོག་འདུའོ། །ལྷ་ཡང་བི་བུ་རྩ་མིན་

ཤེས། ཞེས་མཐོ་རིས་ཀྱི་ལྷ་དང་། མིའི་ལྷ་ཞེས་པ། རྒྱལ་པོ་གཉིས་ཀ་ལྷ་
ཡིན་ཡང་། བི་བུ་རྩ་མིན་པར་ཤེས་པ་ནི། བི་བུ་རྩ། རྣམ་སང་དང་། མཁས་
བྲལ་ལ་འཇུག་པས། རྒྱལ་པོ་མཁས་བྲལ་མིན་པས་དེར་མི་འགལ་ལ། ལྷ་
རྣམ་སང་མིན་པ་འགལ་ལོ། །ཞེས་བཤད་ཀྱང་། ལྷ་ཡང་རྣམ་སང་མིན་པར་
ཤེས། ཞེས་རྒྱལ་པོ་རྣམ་སང་མིན་པར་ཤེས་ཞེས་པས་ཆོག་པར་གདའ་སྐྱེ་
ལྷ་རྣམས་ནི་གཉིད་གྱིས་ལྷོས་པ་མེད་པར་དྲག་ཏུ་སང་ལ། མི་ནི་དེ་ལྷར་མ་
ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གཅིག་ལ་འགལ་ཅིག་ཤོས་ལ་མི་འགལ་བའི་
ཆོས་གཉིས་རེ་རིས་པར་བརྗོད་དགོས་ན་འགལ་ཞིང་། མི་འགལ་བའི་སྐྱུར་
བར་གྱུར་ན་འདི་ནི་འགལ་བའི་སྐྱུར་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་གང་རུང་དང་
འགལ་བས་ཆོག་པ་འདྲ་སྟུམ་པའོ། །
ཉིར་ལྷ་པ་བྱེད་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱན་ལ། རོ་བོ། དབྱེ་བ། མཇུག་སྐྱེད་གསུམ།
དང་བོ། དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་གི་འབྲས་བུ་བྱེད་པའི་བྱེད་པར་རབ་ཏུ་བསྟན་
པའི་བྱིར། རྒྱ་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་དང་རིགས་དང་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་གང་དུ་
མ་ཆང་བ་ཉིད་བསྟན་པ་དེ་ནི་བྱེད་པར་བརྗོད་པར་བྱས་པའི་རྒྱན་དུ་འདོད་
དེ། རྒྱ་མ་ཆང་བས་འབྲས་བུ་བྱེད་པ་མིན་ཡང་འདི་དག་ལ་མ་ཆང་བ་ལྷ་བྱུར་
གྱུར་ཀྱང་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ལུས་པར་བསྟན་པ་ནི་དངོས་པོའི་རང་
བཞིན་སྐྱི་མཐུན་པ་ལས་བྱེད་པར་དུ་གྱུར་པ་བརྗོད་པའི་བྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་ལ་དབྱེ་བ་ལྷ་ལས། དང་བོ་ཡོན་ཏན་མ་ཆང་བའི་བྱེད་པར་བརྗོད་

127 པའི་རྒྱལ་ནི། མེ་ཏོག་གི་གཞུ་ཅན་འདོད་ལྟ་དག་གི་མཚོན་ཆ་མདའ་ལྔ་པོ་དེ་
ནི་མཚོན་ཆའི་ཡོན་ཏན་རྒྱུ་པ་དང་རྫོང་བའང་མིན། ཞེས་ཡོན་ཏན་དེ་དག་མ་
ཚང་བ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་མདའ་ལྔ་པོ་འདི་ཡིས་ནི་ས་འོག་ས་སྟངས་སྒྲུབ་འཛིན་གྱི་
རྟེན་གྱི་ས་གསུམ་པོ་དག་ལས་རྒྱལ་བར་གྱུར་ཏོ། ཞེས་སོ། རིགས་མ་ཚང་
པའི་བྱད་པར་བརྗོད་པ། ཡིད་འོང་མ་འདི་དག་ལྟའི་སྤྱོད་ཡོན་ཞིང་། དེའི་
བྱེ་བྲག་དྲི་ཟའི་རིགས་ལས་བྱུང་བའང་མིན། དེ་ལྟ་མོད་གྱི་གཟུགས་མཛེས་
པས་ལྟ་ཚངས་པའི་ཡང་ཆགས་བྲལ་གྱི་དཀའ་བྲལ་གཞིམ་པ་ཉིད་རྒྱུ་པར་
རྟུན་སོ། ཞེས་དང་། བྱ་བ་མ་ཚང་བའི་བྱད་པར་བརྗོད་པའི་དཔེ་བརྗོད་ནི།
གདོང་ལ་ཁྲོས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཁྲོ་གཉེར་དག་ནི་མ་བསྐྱས་ཤིང་།
སོ་ཡི་གཡོགས་མཆུ་སྒྲོས་ཀྱང་མ་བསྒྲུད་ལ། མིག་ཀྱང་སྤང་མིག་དམར་པོར་
མ་གྱུར་པར། དག་ཡི་རིགས་ནི་མཐའ་དག་ཉམས་པར་བྱས་ཏེ་བྲན་དུ་བཞོལ་
ཞེས་ཁྲོས་པའི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་བྱ་བ་དེ་དག་མེད་པར་དག་འཛོམས་པའོ། །
རྗེས་མ་ཚང་བའི་བྱད་པར་བརྗོད་པ་ནི། ཤིང་རྩ་མེད་ཅིང་སྤྱང་པོའང་མེད།
རྩ་མེད་ལ་རྒྱང་ཐང་མེད་པར་ཡང་། ཆགས་པའི་བྱུང་མིག་ཉིད་གྱིས་སྤང་མེད་
རྣམས། ལྟ་སྤྱོད་མེད་འགྲོ་བ་གསུམ་པོ་དག་ལས་རྒྱལ་བར་གྱུར་ཏོ། རྩུང་མིག་
ལ་རྒྱལ་བྱེད་གྱི་རྗེས་དཔུང་བཞི་པོ་གང་ཡང་མེད་པའམ་མ་ཚང་ཡང་གཞན་
ལས་རྒྱལ་བར་བསྟན་པའོ། རྒྱུ་མ་ཚང་བའི་བྱད་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱལ་ནི། གང་
གི་གཞལ་ཡས་ཁང་འདྲེན་བྱེད་གྱི་ཤིང་རྩ་ལ་འཁོར་ལོ་གཅིག་པ་ལས་མེད་པ་

དང་། ཤིང་རྩ་འདྲེན་བྱེད་གྱི་ཁ་ལོ་པ་དྲང་སྟངས་འགྲོས་སྒྲིང་གི་སྤྱོད་ལ། བྱ་
བྱུང་གི་སྤྱོད་ལྱུང་བ་སྒྱུ་འཛིང་དེའི་བསྐྱེད་ཆག་ནས་མེད་པས་ཉམས་པ་དང་།
ཤིང་རྩ་འདྲེན་པའི་རྩ་བ་དུན་ཡོད་པས་གྲངས་མི་མཉམ་པར་གྱུར་པ་ནི་རྒྱལ་
ཡན་ལག་མ་ཚང་བ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་གཟི་བྱིན་ཆེན་པོ་ཅན་གྱི་ཉི་མས་ལྟ་སྤྱོད་མེད་
འགྲོ་བ་གསུམ་པོ་ཟེམ་གྱིས་མཐན་པར་གྱུར་ཏོ། གཞན་ཟེམ་གྱིས་གཞོན་
བྱེད་གྱི་རྒྱུ་དེ་ཡི་འབྱོར་པའི་བྱད་པར་འགའ་མ་ཚང་བ་ལྟར་སྤྱང་ཡང་། གཟི་
བྱིན་ཅན་དང་སོགས་སྒྲས་ཆ་ཟེར་ལྟན་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱད་པར་ལས་
རྒྱལ་བྱེད་པ་སྤྲོས་སུ་ཆོགས་པར་གྱུར་པ་འདི་ནི་རྒྱལ་བྱེད་པར་བརྗོད་པ་
ཡོན་ནོ། མདོ་ཉི་མའི་སྤྱིང་པོ་ལས། སངས་རྒྱས་རྒྱུ་བས་སུ་སེམས་ཅན་སུ་
འགྲོ་བ། བདུད་རྣམས་བྱེ་བས་བསད་པར་མི་རུས་ཏེ། རྩུལ་ཁྲིམས་ཉམས་
ཤིང་སྤྱོད་ཉི་འབྲུགས་ཟེན་ཀྱང་། ཉེན་ཅེས་པར་སྒྲེ་བའི་པ་ལོལ་འགྲོ། ཞེས་
གསུངས་པ་ཡང་རྩུལ་འདི་དང་མཚུངས་སོ། གསུམ་པ་དཔེ་བརྗོད་གྱི་རིམ་
པ་འདི་ཡིས་བྱད་པར་བརྗོད་པའི་རིགས་སུ་གྱུར་པའི་དཔེ་བརྗོད་གྱི་དབྱེ་བ་
རྣམས་ཀྱང་འདི་ལས་མཚོན་ནས་རང་གི་སྒྲོས་བརྟག་པར་བྱའོ། །
ཉིར་དུག་པ་མཚུངས་པར་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་ལ། རོ་བོ་དང་དཔེ་བརྗོད་གཉིས།
དང་པོ། དངོས་པོ་གང་ཞིག་གི་དོན་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་དབང་གིས་དེ་
དང་ཆ་འདྲ་བའི་ཡོན་ཏན་ནམ་རྣམ་པ་བརྗོད་བྱ་རང་ཉིད་ལས་ཀྱང་ཆེས་བྱད་
པར་འཕགས་པའི་ཡུལ་གཞན་དང་། དཔེར་མ་བྱས་པར་དོན་གཅིག་ཏུ་མཚུངས་

128 བར་བྱས་ནས་འགའ་ཞིག་ནི་བསྟོད་པ་ལམ། འགའ་ཞིག་སྣང་པའི་དོན་དུ་
བསྐྱགས་པ་གང་དེ་ནི་དེ་དག་མཚུངས་པར་སྒྱུར་བར་བཤད་དོ། །འདི་ལ་ཁ་
ཅིག་བསྟོད་པ་ན་གཞན་ཡོན་ཏན་བྱད་འཕགས་དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་སྒྱུར་
བ་ཡིན་མོད་ཀྱི། སྣང་པའི་ཆོ་མཚུངས་པའི་ཆོས་གཞན་ཡོན་ཏན་བྱད་འཕགས་
སུ་མི་འགྱུར་ཏེ་སྒྱུན་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་དོགས་ན། འདི་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
ཞེས་པ་བཟང་ངན་གྱི་ལྷན་སྡེ་བའི་བཟང་པོ་ཁོ་ན་ལ་གོ་མི་དགོས་ཏེ། སྒྱུན་
གྱི་ཆོས་སུ་བཏགས་པ་ཡང་སྒྱུན་ཅན་དེ་ལ་བཟོས་པའི་ཡོན་ཏན་ཞེས་དངོས་
པོ་དེའི་རྣམ་པ་ལམ། དེ་ལ་ཡོད་པའི་ཡོན་ཏན་མིན་ཏེ། གྲོག་དང་སྒྲིན་གྱི་སྟེང་
ན་སྐད་ཅིག་གིས་མི་རྟག་པ་ཡོད་པ་ནི་དངོས་པོ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་གྱི་བྱད་
ཆོས་སམ་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྒྲིས་བྱ་ངན་པ་དང་མི་གཙང་བའི་འདམ་
རྩ་བ་དང་། རུལ་བའི་རོ་རྒྱུ་མ་མི་སྟུག་ཅིང་སྒྲུག་བྱོ་བར་མཚུངས་པར་བརྟེན་
ན་འདང་། སྒྲུག་བྱོ་བའི་རྒྱུ་པ་བྱད་འཕགས་མི་གཙང་བའི་འདམ་རྩ་བ་སོགས་
དང་མཚུངས་པར་བརྟེན་པ་ཡིན་པས། གོང་གི་མཚན་ཉིད་དེས་སྣང་པའི་
མཚུངས་སྒྱུར་ལ་མ་བྱུང་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན། བརྟེན་འདོད་ཡོན་ཏན་
བྱད་འཕགས་དང་། །མཚུངས་པར་བྱས་ནས་བསྟོད་པ་ལམ། །འགའ་ཞིག་
སྣང་དོན་བསྐྱགས་པ་གང་། །དེ་ནི་མཚུངས་པར་སྒྱུར་བར་བཤད། །ཅིས་
གཞན་པ་ཡོན་ཏན་བྱད་འཕགས་ཅན་དང་མཚུངས་པར་བྱས་ནས་དེ་རྒྱུ་མ་
ལ་མཉམ་དུ་བསྟོད་པ་ལམ། གནས་སྐབས་གང་དུ་བརྟེན་འདོད་ཀྱི་དོན་འགའ་

ཞིག་ནི་སྣང་པར་བྱ་བའི་སྒྱུན་ཅན་དང་མཚུངས་པར་བྱས་ཏེ་སྣང་པའི་དོན་
དུ་བསྐྱགས་པ་གང་ཞེས་པའི་དོན་དུ་གོ་བར་བྱས་ཀྱང་རུང་རོ། །
གཉིས་པ་ལ་དབྱེ་བ་གཉིས་གསུངས་པ་ལས། དང་པོ་བསྟོད་པའི་མཚུངས་
སྒྱུར་ནི། ལྷ་ཡི་སྒྲོགས་ཀྱི་བདག་པོ་གཤིན་རྗེ་དང་། བྱང་དུ་ལུས་ངན་ཏེ་གཞོད་
སྒྲིན་དང་། ལུབ་ཏུ་ཆུ་ལྟ་དང་། ཤར་དུ་མིག་སྟོང་པ་བརྒྱ་བྱིན་དང་། དབུ་
ན་རྒྱལ་པོ་ཁྱེད་ཉིད་ཀྱང་སྟེ། ཁྱེད་རྣམས་ལ་འཛིག་རྟེན་སྒྱུར་བ་ཞེས་པའི་མིང་
གིས་སྒྲུ་འདི་ནི་ཡུལ་གཞན་ལ་འཇུག་པ་མེད་པར་རྣམ་པར་འཛིན་ནོ། །ཞེས་
བརྒྱ་བྱིན་སོགས་དང་རྒྱལ་པོ་ལྟ་ཅིག་འཛིག་རྟེན་སྒྱུར་བ་ཡིན་པར་བསྟོད་
པའོ། །སྣང་པའི་མཚུངས་སྒྱུར་ནི། ཆགས་བདེའི་སྣང་དུ་རི་དྲགས་མིག་ཅན་
མཛེས་མ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་པ་སོགས་ཀྱིས་འགྲོགས་པ་ཡི་གནས་སྐབས་
དང་། གྲོག་གི་རྩེ་དགའ་གཡོ་བའི་བྱ་བ་དག་དང་ནི་སྒྲིན་གྱི་འདུ་འགོད་རྩོམ་
པའང་རང་གི་རང་གིས་སམ། རང་བཞིན་གྱིས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་གནས་
ཏེ་དེ་དག་སྐད་ཅིག་སྟེ་སྒྲི་རིམ་བྱུང་ཡིན་པས་སོ། །
ཉིར་བདུན་པ་འགའ་བའི་རྒྱན་ལ། རོ་བོ། དབྱེ་བ། མཇུག་སྟེན་གསུམ་
ལས། དང་པོ། དངོས་པོ་གང་ལ་འགའ་བའི་སྒྲུ་བོ་ཡང་དེ་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་གོ་
བར་བྱད་པའམ་སྒྲུབ་པར་བྱད་པའི་སྣང་དུ་ནི། དག་སྒྱུར་གང་དུ་ཆོག་གམ་
དོན་གྱི་སྟོན་པ་ལ་ཚུན་འགའ་བ་རྣམས་དུས་སམ། ཡུལ་གྱི་གཞི་གཅིག་
ལ་འགའ་བ་དེ་གཉིས་ཡང་དག་འགྲོགས་པར་རབ་བསྟན་པ་དེ་ནི་འགའ་བ་

129 ཡི་རྒྱལ་དུ་བཤད་དེ་དཔེར་བརྗོད་ན་ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ། གཞུང་འདི་ལས་དབྱེ་བ་དུག་བཤད་པའི་དང་པོ། བྱད་གཞི་
ཐ་དད་ཀྱི་བྱ་བ་འགལ་བའི་རྒྱལ་ནི། འདི་ལྟར་སྟོན་ཀའི་དུས་སུ་རང་པའི་
རྒྱལ་པོ་རྣམས་དག་ནི་དགའ་བས་མྱོས་པའི་གདངས་སྟན་པའི་ཅ་ཅ་འཕེལ་
བ་དང་། དུས་དེར་ཆར་སློན་འབྲུག་སྐྱ་ཅན་ཉམས་པས་མ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱ་
དག་ནི་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཉིད་དུ་སྒྲོག་པ་དང་བྲལ་བས་ཉམས་སོ། །ཞེས་དུས་
གཅིག་པོ་དེ་ལ་སྐྱ་སྟན་པོ་འཕེལ་བ་དང་ཉམས་པ་འགལ་བ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་བའི་
ཕྱིར་བྱ་བ་འགལ་བའོ། །
གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་འགལ་བའི་རྒྱལ་ནི། དབྱར་ཀྱི་དུས་ལས་སྐྱེས་པའི་རྩ་
འཛིན་སྟུག་པོ་མདོག་ནག་རམ་དང་ལྗན་པ་དག་གིས་ནི་ནམ་མཁའ་ཡི་གོ་
སྐབས་ཡུལ་རན་པ་སྟེ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་མི་སྟུག་པ་ལྟ་བུར་སྒྲོད་པར་བྱེད་
ཅིང་། སློན་དེས་ཆགས་པ་བསྐྱེད་པ་དག་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིས་ཀྱང་འགྲོ་བ་རྣམས་
ཀྱི་ཡིད་ནི་ཀུན་ཏུ་ཆགས་པར་གྱུར་ཏོ། །སློན་གཅིག་གིས་ཡུལ་ནམ་མཁའི་
ཁམས་ཆགས་བྲལ་སྐྱེ་བའི་རྣམ་པར་བྱས་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་འགྲོ་བའི་ཡིད་
སྟུག་པ་ལ་ཆགས་པའི་ཆགས་ལྗན་དུ་བྱས་པའི་ཡོན་ཏན་འགལ་བས་སོ། །
རྩམ་འགལ་བའི་རྒྱལ་ནི། གང་གི་རྟེན་པ་མཆོག་ཏུ་སྤྲ་ཞིང་རོ་སྒྲིབ་རབ་ཏུ་
སྒོམ་པ་དང་། མཆུ་སྒོམ་དམར་ཞིང་མིག་འབྲས་ནི་དཀར་བ་མེན་པ་སྟེ་ནག་
པོའི་མདངས་དང་ལྗན་ནོ། །ལྟེ་བ་གཏིང་ཟབ་ལ་དམའ་ཞིང་རུ་མ་འབྲུང་ལ་

མཐོ་བའི་བྱད་མེད་ལུས་ཀྱིས་གང་ཟག་སུ་ཞིག་མ་བཅོམ་སྟེ་ཆགས་ལྗན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་བརྟན་པ་དེས་འཕྲོག་པའམ་བཅོམ་པར་བྱས་སོ། །ཞེས་བྱད་མེད་ཀྱི་
རྩམ་དེ་དག་མི་འདྲ་བ་འགལ་བའི་རྣམ་པར་བརྗོད་པའོ། །རྩམ་དང་དེ་ཡི་བྱེད་
ལས་འགལ་བ་ནི། བད་ཅུའི་སྟེ་བརྒྱའི་རྩ་བ་ཡི་ལག་པ་དཀར་ཞིང་མེན་པ་
དང་། མཁྱང་ལ་ལླུ་མ་པ་རྩ་ཤིང་གི་བརྒྱ་དང་། དཀར་ལ་དམར་མདངས་
ཀྱིས་མཛེས་པ་བརྒྱའི་གདོང་དང་། གནག་ལ་དཀྱུས་རིང་བ་ལྷུ་རྒྱལ་གྱི་མིག་
ཅན་མ་ཁྱེད་ཀྱི་གཟུགས་འདི་འདྲ་བ་ཉིད་ཀྱིས་བདག་ཅག་རྣམས་གདུང་རུས་
པ་མེན་ནམ་ཞེས་པར་ངེས་པར་གདུང་ངོ་ལུས་ཅན་མ་ཞེས་སོ། །འདི་ལ་རྩམ་
དེ་དག་གི་ཡིད་དུ་འོང་བས་བདེ་བ་འབའ་ཞིག་བསྐྱེད་རིགས་ཀྱིས་གདུང་མི་
འོས་ན་ཡང་གདུང་བ་བསྐྱེད་པ་ནི་རྩམ་དང་ལས་འགལ་བའོ། །གཞི་གཅིག་
གི་བྱ་བ་འགལ་བ་ནི། སྐྱེད་ཆ་ལ་རྣམས་རྒྱུད་གིས་རབ་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ལས་ཤིང་
རྩ་ཏུ་ཨ་མ་དང་ཅ་སྐྱ་ཀ་ཡི་མེ་ཏོག་གི་རྩལ་རྣམས་མིག་ལ་རེག་པ་མེན་ཡང་།
བྱད་མེད་དང་བྲལ་བའི་མགོན་པོ་ཡི་མིག་ལ་མཆི་མ་ཟག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་
གཞི་མེ་ཏོག་གི་རྩལ་རྣམས་ཀྱིས་མིག་ལ་མ་རེག་པ་དང་། མཆི་མ་ཟག་པར་
བྱེད་པ་འགལ་ལོ། །གཞི་མིག་གཅིག་ལ་མ་རེག་པ་མཆི་མ་ཟག་པར་བྱེད་པ་
འགལ་ཞེས་བཤད་པའང་སྟངས་དོ། །སྐྱར་བའི་འགལ་བ་ནི། ཀྱི་རག་སྟན་པར་
སྒོག་མ་ཁྱེད་ཀྱི་མིག་གི་འབྲས་བུ་ནག་པ་དང་། དེའི་མཐའ་དཀར་བ་དང་།
མིག་སློན་དཀར་པོ་དེའི་རྩམ་སུ་དམར་བ་ཡང་འདི་ལྟར་དཀྱུས་རིང་བའི་མཐའ་

130 རྣ་བ་དག་ལ་བརྟེན་པ་འདི་ནི་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་སུ་ཡི་ཡིད་བརྟན་
པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་འདི་མཐོང་བས་ཆགས་པས་ཡིད་མི་བརྟན་
པར་གཡོའོ། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཡང་ན་འདིས་སུ་ལ་དགའ་བ་སྦྱེད་མ་ངས་
པས་ཡིད་བརྟན་མེད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་བཤད་ཀྱང་རུང་ངོ་། །འདི་ལ་སྦྱར་
བའི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། གྲིལ་རྩ་རྒྱ་རྒྱ་པ། སྐྱེས་ཀྱི་དོན་མི་འདྲ་བ་གཉིས་
སུ་འགྱུར་ཏེ། གྲིལ་ནག་མོ། ཡར་ལྷོ་མེད་སྦྱབ། ཡ་རུ་རྒྱ་འདྲི་རྩེས་ཆགས་
ཀྱང་སྐྱེས་སྒྲ་མ་དང་དོན་མི་འདྲ་བ་འདི་ལྟར། བག་མོ་སྟོན་སྟོན་ཁྱོད་ཀྱི་
མིག་སྤྲིད་སྦྱབ་ལ་ཆགས་ལྟ་བུའི་ཀྱང་། ཀྱེད་དག་ལ་བརྟེན་པ་ནི། སུ་ཡི་
ཡིད་བརྟན་ཉིད་དུ་འགྱུར། ཞེས་སུ་བསྒྱུར་བའི་དོན། བག་མོ་ཞེས་པ་སྐྱབས་
འདིར་སྤྲིད་སྦྱབ་ཀྱི་ཆུང་མ་དྲི་བ་དྲི་ཡིན་ལ། ཁྱོད་རང་གི་ཁྱོ་བོ་སྤྲིད་སྦྱབ་ལ་
ཆགས་ཀྱང་། དེའི་དག་པོ་ཀྱེད་ལ་ཡང་འདོད་པ་བརྟེན་པའི་སྦྱོང་ཚུལ་འདི་
ལ་སུ་ཞིག་ཡིད་ཆེས་ཞེས་ཆོགས་བཅད་དོན་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའོ། །
དེར་མ་ཟད་ཡང་བསྒྱུར་ཚུལ་གཅིག་ལྟར་ན། ཆོག་རྒྱུ་དང་པོ་བྱུང་འཇུག་
ལ་གོ་ནས་དེ་སྤྲིད་སྦྱབ་ལ་ཆགས་ཀྱང་། ཀྱེད་ལ་བརྟེན་ལྟ་བུ་ནི། ཞེས་པར་
འགྱུར་ཏེ་འདི་སྐྱབས་གྲིལ་བྱུང་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཅུ་ཡི་ནང་ཆོན་ནག་པོ་
ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པས་བྱུང་འཇུག་གི་མིང་ཡིན་ཞིང་། བྱུང་འཇུག་དེ་སྦྱབ་བསེང་
གི་བྱ་སྤྲིད་སྦྱབ་ལ་ཆགས་ཏེ་བཅུ་བས་སྦྱོང་བ་ཡིན་ཡང་། སྤྲིད་སྦྱབ་དེའི་དག་
པོ་། ཡར་ལྷོ་ཞེས་པའི་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཀྱེད་ལ་འདྲ་བརྟེན་ནས་བྱམས་པས་ལྟ་

བ་ནི་སུའི་ཡིད་བརྟན་དུ་འགྱུར་ཞེས་སོ། ཆོགས་བཅད་དང་པོ་ནག་དཀར་
རྩེས་སུ་དམར་བ་ཡང་། རྣ་བ་ལ་བརྟེན་ལྟ་བུ་ནི། ཞེས་པའི་ཆོ་གྲིལ་ནག་
ཡར་ལྷོ་ན་དཀར། ཡ་རུ་རྒྱ་རྩེས་སུ་དམར་ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་དོན་མི་འདྲ་བ་
གསུམ་སྟོན་པའི་དང་པོ་ལྟར་ན། མིག་ལ་ནག་དམར་དཀར་བའི་ཡོན་ཏན་
གསུམ་འགལ་བ་དང་། སུའི་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་བར་འགལ་བའོ། །བྱི་མ་
གཉིས་ནི། བྱུང་འཇུག་དག་ལྷན་གཉིས་ཀར་མགོན་མཛད་པས་སུའི་ཡིད་
བརྟན་དུ་འགྱུར་ཞེས་དང་། དྲི་བ་དྲི་དག་ལྷན་གྱི་ལ་གཉིས་ལ་མཛོལ་བས་
སུའི་ཡིད་བརྟན་དུ་འགྱུར་ཞེས་འགལ་བ་བསྟན་པའོ། །དྲི་བ་དྲི་སྤྲིད་སྦྱབ་
ཀྱེད་གཉིས་ཀ་ལ་མཛོལ་བ་དང་། བྱུང་འཇུག་ཀྱང་དེ་གཉིས་དང་མཐུན་པ་
ཡིན་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ཆེས་རྒྱས་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་སྒྲ་འགྲེལ་དག་ཏུ་བཤད། འདིར་
སྦྱབ་སྦྱབ་ཚུལ་ཡི་གེ་མང་བས་མ་བཞོད་དོ། །གསུམ་པ་མཇུག་བསྒྱུ་བ་དེ་ལྟར་
འགལ་རྒྱན་འདི་ཡི་རྣམ་པ་ནི་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་རྟོགས་
པར་བྱའོ། །
ཉེར་བརྒྱད་པ་སྐྱབས་མིན་བསྟོད་པའི་རྒྱན་ལ། དོ་བོ་དང་། དཔེ་བརྟན་དེའི་
དོན་བཤད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྦྱིར་བསྟོད་བྱུང་ཀྱང་པ་འདི་ལ་ཅིས་
མི་བསྟོད་སྟོན་པའི་བསྟོད་འོས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་བབ་པ་ཞིག་མིན་ན་ཡང་རང་
གི་གནས་སྐྱབས་ཀྱི་འདོད་པས་བསྟོད་པ་ནི་སྐྱབས་སུ་མ་བབ་པའི་བསྟོད་
པ་ཡིན་ནོ། །བསྟོད་བྱའི་སྐྱབས་སུ་མ་བབ་བཞིན་བསྟོད་པ་ལ་མཛོལ་པའི་

ཀྱུན་གྱི་ཉམས་ཅི་ལ་ཡོད་སྟེ་མ་ན། སྐབས་མིན་ཡང་འདོད་པ་དེའི་ངོར་བསྟོད་
བྱར་འོས་པ་ལྟ་བུར་སོང་བའི་ཕྱིར་བཞེད་པ་ལེགས་པར་འགྱུར་རོ། །
གཉིས་པ་དེའི་དབང་བཞེད་པ། གཞན་ངོ་སྤྱད་གིས་མི་བསྟེན་པའི་རི་དྲགས་
འདི་རྣམས། འབད་པ་ཆེན་པོ་མེད་པས་རྟེན་པར་སྤྱོད་པའི་ནོར། རྩལ་བཏུང་
བ་དང་རྩ་བའི་ལྷག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སྤྱོད་པ་བྱས་པ་དེ་དང་། སོགས་སྤྱོད་ཤིང་ལོ་
དང་མེ་ཏོག་སོགས་ཀྱིས་བག་ཡངས་པའི་ནགས་རྣམས་སྤྱི་ནི་རང་དབང་དུ་
བདེ་བར་འཛོལ་ནི། ཞེ་མ་སྐལ་བ་བཟང་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་དེའི་དོན་ནི།
རྒྱལ་པོའི་རྗེས་སུ་འབྱུངས་པས་འཁོར་འབངས་བྱ་བ་སྤྱོད་ཆོག་པ་དབང་མེད་
པར་བྱེད་དུ་བཅུག་པས་ཉོན་མོངས་པ་གིན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་ཡིད་ཅན་གྱིས་མིར་གྱུར་
པ་དག་གིས་དུད་འགྲོ་རི་དྲགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་བསྟོད་པ་སྤྱིར་སྐབས་སུ་མ་
བབ་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་གྱང་། རྒྱལ་པོའི་བྱ་བས་སྤྱོད་པས་དེ་དག་གིས་རི་དྲགས་
ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་འདི་དག་འདི་ལྟར་བསྐྱུགས་པའང་ཆ་འགའ་ཞིག་ནས་བཞེད་འོས་
པ་ལྟར་འགྱུར་རོ། །འདིར་དོན་མེད་པའི་སྤྱོད་པ་མང་པོ་ལ་དགའ་བ་ཅན་ཞིག་
གིས་མི་གཉིད་དུ་སོང་བ་ཞིག་ལ་འཕྱ་བར་བརྩམ་པ་ལ་དེས་སྤྱོད་པ་ལྟར་བཞེད་
པ་དྲུག་མང་དུ་སྤྱོད་དང་ཆགས་སྤང་རྣམས་ཏོག་གིས། །བརྒྱད་མར་གཡེང་བཞིན་
སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ལྟར་ལེན་པའི། །ཉེས་རྒྱུན་ཡོངས་ཆད་ཞི་བའི་བསམ་གཏན་
དང་། །ཆ་འདྲ་གཉིད་ལ་ཡུར་འདི་བདེ་བར་མཐོང་། །ཞེས་པ་འདི་ཡང་སྐབས་
མིན་བསྟོད་པའི་རིགས་སུ་གནས་སོ། །

ཉེར་དགུ་པ་ཐོས་བསྟོད་ཀྱི་རྒྱུན་ལ། རོ་བོ། དབྱེ་བ། མཐུག་བསྐྱེད་གསུམ་ལས།
དང་པོ། གལ་ཏེ་རྣམ་པ་སྤྱད་པ་བཞིན་དུ་ཡང་དོན་ལ་བསྟོད་པ་བྱས་ནས།
བཞེད་ཚུལ་སྤྱོད་ལྟར་སྤང་བའི་སྤྱོད་ནས་ཡོན་ཏན་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཉིད་གང་དུ་ཉེ་བར་
ཐོབ་པར་གྱུར་པ་ཡི་རག་བཞེད་ཚུལ་འདི་ནི་ཐོས་གྱིས་བསྟོད་པར་བཤད་དོ། །
གཉིས་པ་ལ་དབྱེ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མཐུ་སྤྱོད་ཆོག་པ་ཀྱི་ཐོས་བསྟོད་ནི།
རྣམ་དགའ་ཐུབ་པ་ཡིས་གྱང་། །ཞེས་པ་དྲང་སྟོང་གྱི་གྲུ་སྟེ་བན་སྟོང་གེས་
པའི་རིགས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཞེས་པ་དེས་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་པར་དགའ་བའི་
དགའ་ཐུབ་དག་པོ་ཡུན་རིང་བྱས་པའི་མཐུས་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་ས་ཆེན་པོ་འདི་ལས་
རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གཏམ་རྒྱུད་རྒྱུ་ཆེར་ཡོད་པ་དང་སྤྱིར་བ་རྣམས་ཆ་སྤྱོད་པ་
སྤྱོད་རྣམས་དང་། དེར་མ་ཟད་དེའི་ཕྱི་ཞིག་ཏུ་རྒྱུའི་རིགས་ལས་བྱུང་བ་རྒྱལ་
པོ་གིར་ཏུ་བཅུ་པའི་བྱ་དགའ་བྱེད་རྣམས་ཆར་གྲགས་པ་སྤྱོད་ཡུལ་འཛོམས་
མཁན་དེ་ཡང་དྲང་སྟོང་གི་རིགས་ལས་བྱུང་བའི་དྲང་སྟོང་དངོས་མིན་ཡང་།
ཡབ་ཀྱི་བཀའ་བཞིན་ལོ་བཅུ་གཉིས་བར་དུ་ནགས་སུ་འབྱུངས་པའི་དགའ་
ཐུབ་ལ་གནས་ཤིང་། ཆེ་སྟོན་གྱི་དགའ་ཐུབ་སོགས་ཀྱི་མཐུས་ས་མཐའ་དག་
ལས་རྣམས་པར་རྒྱལ་བ་ཐོབ་པ་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་རྣམས་སྤྱོད་གཉིས་པོ་མིང་
མཐུན་པས་བསྐྱེད་ནས་རྣམས་ཆའི་མིང་ཅན་དེས་གྱང་ནགས་སུ་རྒྱུ་བའི་དགའ་
ཐུབ་ལྟར་སྤྱངས་ནས་དཔུང་གཞན་མེད་པར་ཡང་འབྱུང་པོ་འཛོམས་ས་ས་ཆེན་
པོ་འདི་ལས་རྒྱལ་བར་གྱུར་ན། རྒྱལ་དེ་ཉིད་ད་ལྟ་དཔུང་བཞི་དང་ལྟན་པའི་

132 རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་བྱས་པ་ཡིན་མོད། འདི་ལ་ཁྱོད་ནི་རྒྱགས་པར་མ་མཛད་
ཅིག ཅི་འདྲི་ཐིམ་ན་ཁྱོད་དང་མཚུངས་པ་གཞན་རྣམས་གཉིས་པོ་ཡང་ཡོད་པའི་
ཐིམ་རོ། །ཞེས་ང་རྒྱལ་བྱ་རིན་མི་ཆོག་པ་སྐད་དུ་སྒྲིབ་པ་ལྟར་བྱས་པའི་ཚོལ་
ཀྱིས་ང་མ་གཉིས་བཞིན་ས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམས་པར་རྒྱལ་པའི་མཐུ་སྤྲོད་སྤྲུམ་
ཆོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེ་བའི་བསྟོད་པ་བྱས་པའོ། །
གཉིས་པ་དཔའ་བ་སྤུན་ཆོགས་ཀྱི་ཚོལ་བསྟོད་ནི། སྟོན་གྱི་སྒྲེས་བྲུབ་འཇུག་
ལས་བཅད་ནས་རྒྱལ་སྤྱིད་ཀྱི་དཔལ་ཆེན་པོ་འདི་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ལོངས་
སྤྱོད་པར་མཐོང་ན། རྒྱལ་པོ་བྲུ་རམ་གྱིང་པའི་རྒྱུད་དུ་སྒྲེས་པ་ཡ་རབས་
ཁྱོད་ཀྱིས་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་ནི་བཀྱི་བར་རིགས་སམ་ཅི། ཞེས་མི་རིགས་པའི་
བྱ་བ་བྱེད་པ་སྐད་དུ་ཚོལ་གྱིས་སྒྲིབ་པ་འདྲན་ཡང་། རྒྱབ་འཇུག་གི་དཔལ་
ཀྱང་ཐོག་ནས་ལོངས་སྤྱོད་ལུས་པའི་དཔའ་བ་སྤུན་ཆོགས་ཡོད་པར་བསྟོད་
པའོ། །ཆོགས་བཅད་འདི་བྲུ་རམ་གྱིང་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཟང་ལྷན་ཟེར་
བས་རྒྱབ་འཇུག་གི་ཚུང་མ་དཔལ་མོ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་གཏམ་རྒྱུད་དང་སྦྱར་
བ་ཡིན་ཟེར་བའང་འདུག་གོ། །སྦྱར་བའི་ཚོལ་བསྟོད་ནི། རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་
བཅུན་མོ་དང་འདྲ་བར་རང་དབང་དུ་ལོངས་སྤྱོད་བྱ་ས་གཞི་ཆེན་པོ་འདི་ནི་
ལག་འགྲོ་ཞེས་པ་སྒྲུལ་གྱི་རྩྭ་ག་ཞེས་ལུས་ཀྱི་ཆ་དག་ལ་ཆགས་པ་སྟེ། དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་གནས་པའོ། །འདི་ལྟར་སྤྱུ་ལྟག་མ་ཅན་གྱི་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་
ཆགས་པ་ཞེས་འདྲི་གཏེན་ཆགས་ཟེར་བ་ལྟར་གོ་དགོས་ཀྱི། འདོད་ཆགས་

ཀྱི་ཆགས་པར་གོ་བར་མི་བྱའོ། །དེས་ན་ས་གཞི་འདི་ནི་ཁྱོད་ཁོ་ནའི་མ་ཡིན་
ཏེ། སྤྱུ་ལྟག་མ་ཅན་གྱི་ལུས་ལ་ཆགས་པ་ཡིན་པས། ས་ཆེན་པོ་འདྲིན་པ་ནི་
ང་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་སྟམ་དུ་ཅི་ཡི་སྤྱད་དུ་ཁྱོད་ཀྱི་ང་རྒྱལ་ནི་མཆོག་གི་མཐའ་རུ་
འདྲིགས་པར་གྱུར་ཅེས་སྒྲིབ་པ་འདྲ་ཡང་སྤྱུ་ལྟག་མ་ཅན་གྱི་ལུས་ལ་བརྟེན་
པའི་ས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བྱེད་པར་ཚོལ་གྱིས་བསྟོད་པའོ། །འདི་ལ་ཁྱོད་
ཀྱིས་ལོངས་སྤྱོད་བྱ་བཅུན་མོ་དང་ས་གཞི་གཉིས་ཀ་ལག་འགྲོའི་རྩྭ་ག་སྟེ་ལུས་
སམ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་གནས་པ་ཞེས་བཤད་པའང་སྦྱང་རོ། །འདི་ལ་སྦྱར་
བ་ཅི་ལྟར་ཡོད་ན། ལྷ་རྩི་གའི་སྒྲུ་ལག་འགྲོར་མ་ཟད་སྒྲེ་བོ་རན་པ་ལ་ཡང་
འཇུག་པས་ས་སྟེང་གི་སྒྲེ་བོ་རན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་རྩྭ་ག་ཞེས་པ་ལོངས་
སྤྱོད་དེ། དེ་དག་གིས་ལོངས་སྤྱོད་དུ་ཆགས་པ་སྟེ་གནས་པར་གྱུར་པའི་ཐིམ་
ན། ཁྱོད་ཙམ་དུ་མ་ཟད་སྒྲེ་བོ་གཞན་དེ་དག་གིས་ཀྱང་སྤྱོད་བྱ་ཡིན་པས། ཁྱོད་
ཁོ་ན་འདི་ལ་ང་རྒྱལ་ཅི་ཞེས་བྱ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་འང་འགྱུར་བས་སྦྱར་བའི་ཚོལ་
བསྟོད་དོ། །
གསུམ་པ་མཇུག་བསྟུ་བཞི། དེ་ལྟར་བཤད་མ་ཐག་པའི་དཔེ་བརྗོད་འདིས་
ཉེ་བར་མཆོན་པ་ལས་སྦྱར་བ་ཅན་གྱི་ཚོལ་བསྟོད་གཞན་ཡང་གེས་པར་བྱ་
སྟེ། སྦྱར་བ་མིན་ཡང་དག་གཞན་དག་གི་ཚོལ་གྱིས་བསྟོད་པའི་རྣམས་པ་རྣམས་
ནི་བརྗོད་བྱ་མཐས་པ་དང་མཛངས་པ་མཛེས་པ་སོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ལས་དང་།
བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་དབྱེ་བ་བྱས་ན་རབ་དུ་རྒྱ་ཆེ་མཐའ་དང་བྲལ་བ་

ཡོད་དོ། །ཞེས་སོ། །

སུམ་ཅུ་པ་དེས་པར་བསྟན་པའི་རྒྱུ་ལ། རོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ།
གལ་ཏེ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཞིག་ཐོག་མར་བཞག་པ་དེ་ཡི་ཚུལ་རང་ལས་གཞན་
པའང་འཇུག་པ་ཡིས། སྟོན་བྱེད་དེ་དང་མཚུངས་པའི་འབྲས་བུ་འཕམ་དགོས་པ་
འགའ་ཞིག་མཆོག་གམ་མཆོག་མིན་ཡང་རུང་སྟེ། སྔ་མའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་
བསྟན་བྱ་དེ་ལྟ་བུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཆོས་གཅིག་གིས་གཅིག་དེས་པར་བསྟན་
པ་ཡི་རྒྱུ་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་རྣམ་གྲངས་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཆོག་དེས་
བསྟན་ནི། འདི་ལྟར་ཉི་མ་འཆར་བ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་མེ་ཏོག་པར་རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་
རྒྱས་པའི་དཔལ་སྟེར་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པའི་སྟོན་བྱེད་བཞག་ནས་དེས་མཆོན་
པའཕམ་བསྟན་པར་བྱ་བ། སུན་སུམ་ཆོག་པ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དག་གི་སྒོ་
ནས་གོགས་པོ་རྣམས་ལ་ཕན་འདོགས་པས་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་ནི་དེས་པར་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐབས་འདིར་ཉི་མས་པར་ལ་དཔལ་སྟེར་བ་དག་ནི་དམ་པ་དག་
གིས་གོགས་སུ་འཛིན་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རམ། ཆད་དུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་
པ་ནི་ཉི་མ་ལ་རབ་བརྟགས་བྱས་པར་སོང་ཞིང་དོན་ལེགས་པའང་མེད་པས་དེ་
ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བོ་བཟང་པོ་དང་འགྲོགས་པས་དཔལ་སུན་སུམ་ཆོག་པ་
འགྲུབ་པམ་སྟམ་པ་ལ་དེས་པར་འགྲུབ་པ་ཉི་མས་པར་ལ་དཔལ་སྟེར་བ་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་རམ་གཤམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གོ་དགོས་སོ། །འདི་ལ་སྟོན་བྱེད་རྗེས་
སུ་བྱས་ན་ཟླ་དངོས་ཀྱི་དཔེ་ལྟ་བུར་འགྱུར་མོད། འདིར་སྔ་མ་དཔེར་བྱས་པ་མིན་

ཞིང་། སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་གཤམ་པར་བྱེད་པ་སྟེ་སྐབས་བྱེད་རང་དབང་བ་སྟོན་དུ་
བཞག་པ་དེས་དོན་གཞན་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་གོགས་པོ་རྗེས་
སུ་འཛིན་རྣམས་ཀྱི། །སུན་ཆོག་པ་འབྲས་བུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་
དོན་དུ་གོ་བར་བྱ་སྟེ། དམ་པའི་སྐྱེས་སུ་གོགས་པོ་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་རྣམས་
ཀྱི་མཐུ་ལས་སུན་སུམ་ཆོག་པ་འབྲས་བུ་འགྲུབ་པ་དེས་པར་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །སྟོན་བྱེད་ནི་ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་རེག་པས་པར་ཁ་བྱེ་ཞིང་མཛེས་པར་
བྱེད་པ་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པ་དེས་སོ། །
གཉིས་པ་མཆོག་མིན་དེས་བསྟན་ནི། ཟླ་བའི་ཟེར་ཀྱིས་རེག་པ་ན་སུན་པའི་
ཕྱིར་བཞི་དེས་པར་བྱུབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་འབྲལ་དུ་འང་རྒྱལ་པོ་དང་འགལ་
བ་རྣམས་རན་པའི་མཐར་འགྱུར་བ་གསལ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོ། །ལྟན་
ཅིག་བརྗོད་པ་དང་། ཡོངས་བརྗོད་ཀྱི་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་རོ་བོ་བསྟན་པ་དང་།
སོ་སོའི་དཔེ་བརྗོད་བསྟན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ།
སོ་གཅིག་པ་ལྟན་ཅིག་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་ནི། ཡོན་ཏན་དང་ལས་རྣམས་ལྟན་ཅིག་
གི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་བརྗོད་པ་ནི་ལྟན་ཅིག་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་ནོ། །
སོ་གཉིས་པ་ཡོངས་བརྗོད་ཀྱི་རྒྱུ་ནི། ཡོན་ཏན་དང་བྱ་བ་སོགས་ཀྱི་དོན་
རྣམས་ཕན་ཚུན་བསྟོན་པ་ལྟ་བུར་བརྗོད་པ་ནི་གང་ཡིན་པ་ཡོངས་བརྗོད་ཀྱི་
རྒྱུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་དག་དཔེར་བརྗོད་ན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་སོ་སོའི་དཔེ་
བརྗོད་བསྟན་པ་ལ། ལྟན་ཅིག་བརྗོད་པའི་དཔེ་བརྗོད་དང་། ཡོངས་བརྗོད་

134 གྱིད་པེ་བཟོད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་རྣམ་གྲངས་གསུམ་ལས། ཐོག་མར་
ཡོན་ཏན་ལྟན་ཅིག་བཟོད་པ་ནི། བྲལ་བས་ཉེན་པ་དག་གིས་བཟོད་པ་སྐད་
དུ་བྱས་པ། དེ་ནི་མཚན་མོ་འདི་དག་རྣམས་བདག་གི་བྱུགས་རིང་འབྱིན་བའི་
དབུགས་དང་ལྟན་ཅིག་རིང་རོ། ། །སྒྲེ་བའི་རྒྱན་ལྟན་མཚན་མོའི་ནམ་མཁའ་
སྒོ་བསངས་མ་རྣམས་ཀྱང་བྲལ་ཉེན་གྱིས་གདུང་བས་མདངས་ཉམས་པ། བདག་
གི་ལུས་ཉིད་དང་ལྟན་ཅིག་མདོག་སྒྲེའོ། །ཞེས་རིང་བ་དང་སྒྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་
ལྟན་ཅིག་བཟོད་པའོ། །བྱ་བ་ཐ་དད་པ་ལྟན་ཅིག་བཟོད་པ་ནི། མགོན་པོ་
རྣམས་ཀྱི་བྲལ་བས་ཉེན་པས་སེམས་སྒོངས་པ་དང་། ལྟན་ཅིག་ཏུ་གིང་རྩ་
ཏའི་དོག་པ་རྒྱས་གིང་། མགོན་པོ་དེ་དག་གི་མཆི་མ་དང་མཉམ་དུ་མ་ལ་ཡ་
ཡི་སྒྲུང་དག་འབབ་པོ། །འབབ་པ་དང་རྒྱས་པའི་བྱ་བ་ཐ་དད་པ་ལྟན་ཅིག་
བཟོད་པའོ། །བྱ་བ་ཐ་མི་དད་པ་ལྟན་ཅིག་བཟོད་པ་ནི། རུ་བྱུག་གིས་སྒྲུ་སྟོན་
སྒྲོག་པའི་རྒྱལ་ས་ཡིད་འོང་གི་སྐལ་བ་བཟང་པོ་དང་། བགས་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་དྲི་
བཟང་པོ་དང་ལྟན་པ་རྒྱ་བ་དང་། དབྱིད་དུས་ཀྱི་ཉིན་མོར་བབ་པའི་སྒྲེ་བའི་
ཀྱན་དགའ་དང་དེ་རྣམས་དུས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འཕེལ་བར་གྱུར། ཅེས་གཞི་ཐ་
དད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་འཕེལ་བའི་བྱ་བ་ཐ་མི་དད་པ་ལྟན་ཅིག་བཟོད་པའོ། །དེ་
ལྟར་ལྟན་ཅིག་བཟོད་པ་ཡི་དཔེར་བཟོད་འགའ་ཞིག་འདིར་བྱས་ཏེ། ཡོངས་
སྒྲུབ་རྒྱུ་པའི་རང་བཞིན་ཡང་དཔེ་ཡིས་ངེས་པར་བསྟན་པ་ཅུང་ཟད་བྱ་ན་
འདི་ལྟ་སྟེ། དག་སྒྲུབ་གྱུར་པའི་ས་སྒྲིད་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ལ་མཚོན་བསྟན་པ་

སྟེར་བར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་ལག་པ་བྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བྱེད་
འདི་ཡིས། དག་སྒྲུབ་རྒྱལ་པོ་དེ་དག་གི་གཞན་ལས་རྒྱལ་བའི་གྲགས་པ་ཀྱ་
ལུང་དཀར་པོ་ལྟ་བུ་དྲི་མ་མེད་པ་ཡུན་རིང་པོ་དག་ཏུ་བསྒྲུབ་ཅིང་བསགས་པ་
འཕྲོག་གོ། །ཞེས་པར་མཚོན་བསྟན་པས་གྲགས་པ་རྩུར་འཕྲོག་པ་བསྟོལ་
བར་གྱུར་པས་ཡོངས་སྒྲུབ་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བར་རིན་གཞལ་བས་དངོས་
པོ་རྩུར་ཁྱུག་པ་ལྟ་བུའོ། །དག་སྒྲུབ་རྒྱལ་པོ་གཞན་རྣམས་གཡུལ་བཀྱིས་ནས་
དཔེར་བ་སོགས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཅི་ཡོད་པ་དེ་དག་དེས་ཡུད་ཅུམ་གྱིས་ཕྲོག་ནས་
དེ་ལ་ཐོབ་པ་ལྟར་གྱུར་པའོ། །
སོགས་སུམ་པ་ཤིས་བཟོད་ཀྱི་རྒྱན་ལ། རོ་བོ། དཔེ་བཟོད། ཞར་བྱུང་གསུམ།
དང་པོ། གང་མཛོན་པར་འདོད་པའམ་དོན་དུ་གཉེར་བྱར་གྱུར་པའི་དངོས་
པོ་ལ་སྟོན་པ་ཡི་ཆོག་བཟོད་པ་ནི་ཤིས་བཟོད་ཀྱི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཉིས་པ་
དཔེར་བཟོད་ན། དག་གིས་བཟོད་པ་དང་། ཡིད་གྱིས་བསམ་པའི་སྒྲིད་ཡུལ་
མ་ཡིན་པའི་དགེ་ལེགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བ་དམ་པས་ཁྱོད་ལ་སྒྲུངས་ཤིག་ཅེས་པ་དགེ་
ལེགས་ཀྱི་དོན་ཅུམ་ཞིག་བཟོད་བསམ་ལས་འདས་པ་མིན་ཡང་། དགེ་ལེགས་
དེའི་ཆད་དང་མཐའ་འདི་ཅུམ་ཞེས་བསམ་བཟོད་ཀྱིས་གཞལ་མི་རུས་པའི་
བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའམ་ཆད་མེད་དཔག་པར་དཀའ་བའི་སྒྲུབ་བ་དམ་པས་
ཁྱོད་ལ་སྒྲུང་པའམ་སྒྲིང་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པའོ། །འདི་ལ་བྱི་རོལ་བ་ལྟར་
ན་ཏྲག་པ་དམ་པའི་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ལས་སྐད་རྩོད་ཅི་སུ་རུབ། ཞེས་པའི་སྒྲུབ་

135 བ་དམ་པ་དེས་ཁྱོད་ལ་སྤངས་ཞེས་དང་། བ་པ་ལྟར་ན། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བ་དམ་པས་ཁྱོད་ལ་སྤངས་ཞེས་སྤང་
འཆད་དོ། །གསུམ་པ་ཞེས་བྱུང་བ་སྐབས་འདིར་སྟོན་དག་མཁན་སྣ་མ་དག་
གིས་དོན་རྒྱུ་སོ་ལྔ་ལས་མང་པའི་རྣམ་གྲངས་བཀོད་པ་དེ་དག་འདིར་མ་འདྲིས་
སམ་སྟུམ་པའི་དོགས་པ་བཅད་པ་ནི་རྗེས་འགོ་མེད་པའི་རྒྱུ་དང་། ཐེ་ཆོམ་
ཅན་གྱི་རྒྱུ་ཞེས་པ་འདི་དག་ནི་རྒྱུ་རང་རྒྱ་བྱུང་པར་ལོགས་སུ་འཛོག་དགོས་
པ་ཅི་ཡང་མེད་པས་དཔེ་ཡི་རྒྱུ་ཉིད་ལ་བསྟན་ཏེ། ཟླ་བ་བརྒྱ་དག་གི་ནི། །
མཛེས་པ་ལས་འདས་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་། །བདག་རང་ཉིད་དང་མཚུངས་པར་
འབྱུང་། ཞེས་པ་རྗེས་འགོ་མེད་པའི་རྒྱུ་གྱི་དཔེ་བཟོད་ཡིན་ལ། བད་ནང་
བྱུང་བ་འཁོར་རམ་ཅི། ཞེས་སོགས་བཟོད་པ་དེ་ཐེ་ཆོམ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་གྱི་དཔེ་
བཟོད་དོ། །
དཔེ་ཡི་གཟུགས་ཅན་དག་ཀྱང་མེ་ལོང་མའི་གཞུང་འདིར། གཟུགས་ཅན་གྱི་
རྒྱུ་རྣམས་ལ་ངེས་པར་བསྒྲགས་ཏེ། མྱོས་པས་ཀྱུན་ཏུ་དམར་བ་ཡིས། །བཀའ་
པ་བཞེན་གྱི་ཟླ་བ་འདི། ཞེས་སོགས་སུ་བཟོད་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །རབ་རྟོག་ཆ་
ཤས་ཀྱི་རྒྱུ་ཞེས་གྲགས་པ་འདི་ཡང་ནི་རབ་རྟོག་དག་གི་དབྱེ་བ་ཉིད་ཡིན་གྱི།
ལོགས་སུ་མེད་པས་རབ་རྟོག་བཞེན་སྐྱེ་ཅན་དུ་བསྟུས་སོ། །དེ་ལ་རབ་རྟོག་
ཆ་ཤས་ཀྱི་རྒྱུ་ཞེས་པ་སྤྱིར་བའི་གཟུགས་ཅན་དང་འདྲ་ཞིང་། སྤྱིར་ཡང་
རབ་རྟོག་དང་འདྲེས་པ་བཞེན་སྐྱེ་ཅན་ཞིག་ལ་འདོད་པ་དེའོ། །

སོ་བཞེད་པ་རབ་སྤེལ་གྱི་རྒྱུ་ལ། རོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་གཉིས་ལས། དང་
པོ་། གོང་བསྟན་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པའི་རྒྱུ་རྣམས་དག་སྤྱིར་གང་དུ་བསྟེན་
པ་སྟེ་ཅི་རིགས་སུ་འདྲེས་པར་བྱས་པ་དེ་ནི་རབ་སྤེལ་ལམ་སྤེལ་མའི་རྒྱུ་དག་
ཏུ་བཟོད་པ་སྟེ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་དང་། དཔེར་བཟོད་པ་གཉིས།
དང་པོ་རྒྱུ་སྤེལ་ཚུལ་དེ་ལ་ཡང་། དག་སྤྱིར་དེར་བཞེན་པའི་དོན་རྣམས་ཕན་
ཚུན་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་དངོས་པོར་འབྲེལ་བར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱི་
གནས་སྐབས་ཅན་དེ་དག་རྣམས་བསྟོས་པ་ཅན་དང་། དེ་ལྟར་འབྲེལ་བ་ཅན་
མ་ཡིན་པས་ཆོག་རྒྱུ་སོ་སོས་དོན་རེ་རེ་སྟོན་པ་ཕན་ཚུན་མི་བསྟོས་པས་ཐམས་
ཅད་སྟོབས་མཚུངས་སུ་བྱས་པ་ཉིད་ཅེས་པའི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་པ་ནི་སྤྱིར་
བཏང་སྤེལ་མ་ཡི་རྒྱུ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་བྱུང་ཅིང་མཚོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་
ནོ། །གཉིས་པ་དེའི་དཔེ་བཟོད་ལ། ཕན་ཚུན་བསྟོས་པའི་རབ་སྤེལ་དང་།
སྟོབས་མཚུངས་རབ་སྤེལ་གཉིས་ལས། དང་པོའི་དཔེ་ཅུམ་ཞིག་བསྟན་པས་
གཉིས་པ་ལུགས་ལས་ཤེས་ཤིང་བྱ་སྤྱི་བས་ན་སྟོབས་མཚུངས་རབ་སྤེལ་གྱི་
དཔེ་བཟོད་འདིར་མ་བཀོད་དོ། །དང་པོའི་དཔེ་བཟོད་ནི། གྱུ། མཛེས་མ་
ཁྱོད་ཀྱི་བཞེན་གྱི་དཔེལ། བརྒྱ་དག་གིས་འགོག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་ལུགས་ཀྱིས་
མཚུངས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པས་དཔེ་རྒྱུ་དུ་ཡང་འགྲོའོ། །དེའི་རྒྱབ་བྱེད་
དུ་མཛོད་དེ་སྤྱིར་བའི་གོ་སར་དང་ཡུ་བ་སྟན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡི་བརྒྱ་འདི་ལ་
གདོང་གི་མཛེས་པ་འགོག་མི་རུས་པའི་བྱ་དགའ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། དཀའ་

136 བམེད་པར་འགོག་ཅུས་སོ་ཞེས་སྒྲ་མའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་དོན་གཞན་བཀོད་
པའི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པའོ། །དེར་ཡང་པདྨ་དང་གདོང་མཛེས་པར་འདྲ་ཡང་དེའི་
སྟེང་དུ་མཛོད་དང་ཡུ་བ་སྤུན་སུམ་ཚོགས་པ་པདྨ་ལ་ལྟག་པའི་ཕྱིར་འགོག་ཅུས་
ཞེས་སོ། །འདིར་ཀོ་ཏ་ཞེས་མཛོད་དང་པདྨའི་སྒྲུབས་ཀྱི་སྟེང་པོ་ལའང་འཇུག་
དམ་ཞེས་པ་དབྱུག་པ་དང་ཆད་པ་སོགས་དོན་དུ་མར་འཇུག་པ་ལས། སྒྲུབས་
འདིར་ཡུ་བ་དང་དམག་གི་དཔུང་བཀོད་པའི་བྱེ་བྲག་ཐང་ཀར་བརྒྱུད་པ་དབྱུག་
པ་ལྟ་བུ་གཉིས་ལ་སྒྱུར་བ་ཡིན་པས་སྒྱུར་བའི་རྒྱན་ཡང་འདྲེས་ཏེ་དེ་ལྟར་རྒྱན་
གསུམ་བཞེས་པའོ། །འདིའི་རྒྱུད་པ་དང་པོ་གཉིས་བྱུང་པར་ཅན་དང་། ཕྱི་
མ་བྱུང་པར་གྱི་ཚོས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་པས་དག་རྒྱན་པམ་ཚུན་བཟོས་པ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལ་བར་མཛོད་དང་དཔུང་གི་བཀོད་པ་དབྱུག་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་ལ་སྒྲུ་
སྒྱུར་དུ་ཡོད་མོད། དེ་པདྨ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པས་དོན་མེད་ཀྱི་དག་ཏུ་མི་
འགྱུར་རམ་ཞེན། འདི་ལ་སྒྲ་མ་དག་པ་དབྱུད་པ་ཞུགས་ནས་ངེས་པར་བཞེད་
པ་ཅི་ཡང་མ་མཐོང་ཡང་བདག་གིས་འདི་ལྟར་སེམས་ཏེ། མོར་གྱི་བར་མཛོད་
དང་ལྟན་པ་དང་། དཔུང་གི་བཀོད་པ་དབྱུག་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀ་ཡང་མ་ཐོལ་
ལས་རྒྱལ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། པདྨ་འདི་ལ་ཡང་མོར་གྱི་བར་
མཛོད་དང་མཚུངས་པའི་ཟེའུ་འབྲུའི་མཛོད་དང་། དབྱུག་པ་ལྟ་བུའི་དཔུང་
གི་བཀོད་པ་དང་མཚུངས་པའི་ཡུ་བ་སྤུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡོད་པས་གདོང་ལས་
རྒྱལ་བའོ། །དེའི་དཔལ་ལ་འགོག་པ་ལ་དཀའ་བ་ཅི་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་

པར་འདུག་གོ་སྟུམ་སོ། །དེ་ལྟར་སྒྲུ་སྒྱུར་བའི་སྒྲོ་ནས་ཚོས་དེ་གཉིས་དེ་ལ་ཡོད་
པར་འདྲ་བ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་བཞེད་པ་འདི་འདྲ་ལ་མོར་གྱི་མཛོད་དང་། དཔུང་
གི་བཀོད་པ་དབྱུག་པའི་སྒྲུ་པདྨ་ལ་གྲུབ་ཀྱང་དོན་མ་གྲུབ་པས་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་
མི་འོས་ཞེས་དགག་པར་མི་རིགས་ཏེ། བཞེད་འདོད་ཀྱིས་ཉམས་མཚར་བ་
བཞེད་པ་འདི་འདྲ་དུ་མ་སྟན་དག་གི་ལུགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་
མེད་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཆོགས་བཅད་འདིའི་འབྲུ་དོན་འཆད་ཚུལ་ལ། པདྨས་
གདོང་དང་པམ་ཚུན་འདྲ་བར་བསྒྲུབ་པ་འདི་ལ་བྱ་དཀའ་ཅི་ཡོད་ཅེས་འཆད་
པའང་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་རབ་སྒྲེལ་དང་པོའི་དཔེ་བཞེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྒྲུབས་སུ་
བབ་པའི་འབྲེས་དོན་ཞར་ལས་བྱུང་བ་ནི། སྒྱུར་བཞེད་ཚུལ་འདི་ལ་དངོས་
པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་རང་བཞིན་དྲར་པོར་བཞེད་པ་དང་། གཞན་དཔེ་སོགས་
དང་སྒྱུར་ཏེ་བཞེད་པ་ནི་འབྲུག་བཞེད་ཅེས་བྱ་བའི་དག་གི་རང་བཞིན་ཐ་དད་
པ་གཉིས་ཡོད་དེ། བཞེད་ཚུལ་དེ་གཉིས་ལས་འདའ་བ་མི་སྲིད་དོ། །དེའི་ནང་
གི་འབྲུག་པོར་བཞེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐལ་ཆེར་སྒྱུར་བའི་སྒྲོ་ནས་དག་གི་དཔལ་
རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་གཞན་དང་འདྲ་བའམ་གཟུགས་སུ་བཀོད་
པ་དང་། དེར་སྒྲོ་བཏགས་པ་དང་། དེ་ལས་ཕྱོག་པ་དང་བསྒྲུས་བཞེད་སོགས་
པལ་མོ་ཆེ་དག་ལ་ཆོག་གམ་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཚོས་གཞན་དང་གཞན་སྒྱུར་བ་
དངོས་སམ་འགྲུགས་ལས་ཐོབ་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར་འབྲུག་བཞེད་ཀྱི་རྒྱན་རྣམས་ཀྱི་སྒྲུབས་སུ་སྒྱུར་བ་མང་དུ་འབྱུང་བ་

137 བྱི་རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟ་བུའི་དབང་གིས་ཡིན་པས་ན། རབ་སྐྱེལ་བསྐྱེས་པ་ཅན་གྱི་
སྐབས་འདིར་ཡང་སྐྱུར་བ་དང་བཅས་ཏེ་བརྗོད་མོད་གྱི། རབ་སྐྱེལ་ཡིན་ན་
སྐྱུར་རྒྱུ་འགྲེད་གོས་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། རྒྱུན་གང་རུང་གཉིས་པམ་ཆད་
ཅི་རིགས་སྐྱབས་སྐྱེས་པས་ཆོག་གོ། །དཔེར་ན་སྒྲོབ་དཔོན་དཔལ་འབྱོར་སྐྱེས་རབས་
སོ་བཞི་པའི་ཆོང་དཔོན་གྱི་རབས་ལས། ཆོང་དཔོན་དེས་རང་སངས་རྒྱས་
ལ་བསོད་སྟོམས་འབུལ་བའི་སྒྱུན་པ་ལ་བར་ཆད་བརྩམ་པའི་སྤྱིར་དེ་དག་གི་
བར་དུ་བདུད་སྤྲིག་ཅན་གྱིས་མེ་འོབས་ཆེན་པོ་འབར་བའི་དཔུལ་བ་སྐྱུལ་བ་
ལ་ཆོང་དཔོན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དེས་མེ་འོབས་དེ་བརྒྱལ་བའི་ཆོ་རྒྱུ་
པའི་རྗེས་ལ་བརྒྱ་འབུངས་པ་ལ་བརྗོད་པ། དེ་ནས་དེ་ཡི་བསོད་ནམས་མཐུ་
ཡིས་དེར། །འདམ་རྩལ་མེད་པར་འདམ་ལས་སྐྱེས་པ་བྱུང་། །ཟེ་འུ་དཀར་
པོའི་སོ་ཡི་ཐེང་བ་དག །བདུད་ལ་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་དགོད་པར་གྱུར། །ཅིས་
གསུངས་པ་འདི་ལ་ཡང་། ཆོག་རྒྱུ་དང་པོ་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐུ་ནི་ཡོན་ཏན་
དུ་བྱས་ན། ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད་དུ་ཡང་འགྱུར་ལ། ཆོག་
རྒྱུ་གཉིས་པ་སྤྲིད་པ་ཅན། གསུམ་པ་གཟུགས་ཅན། བཞི་པ་རབ་རྟོག་གི་
རྒྱུན་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་འདྲེས་པའི་རབ་སྐྱེལ་གྱི་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་ལ། ཆོག་འདི་
ལ་ངོ་མཚར་བ་རྟེན་བྱུང་གི་ཉམས་གནས་པས་ཡིད་འཕྲོག་པ་ཡིན་པ་བཞིན་
ནོ། །དེས་མཚན་ནས་སྟོན་པའི་ཆོག་ས་བཅད་པའི་མོ་ཆེ་རབ་སྐྱེལ་གྱི་
རྒྱུ་བྱས་པ་མང་སྟེ། རྒྱུན་སོ་སོའི་དཔེ་བརྗོད་ཚུལ་པའི་ཆོ་རབ་རྒྱ་བར་བྱ་

དགོས་ཀྱང་། བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་སྐྱུར་བའི་ཆོ་
རྒྱུན་གཅིག་དེས་པ་བྱ་མི་དགོས་པས་ཇི་བདེར་སྐྱུར་བ་ལ་པལ་ཆེར་རབ་སྐྱེལ་
འབྱུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །མ་བཤད་ཀྱང་དོན་གྱིས་ཤེས་སྤྱོད་པས་སྟོབས་མཚུངས་
རབ་སྐྱེལ་གྱི་དཔེ་བརྗོད་ནི། རྩ་མ་དག་གིས་ལོ་ཙཱ་བས་རྣམ་སྤྲུལ་ལ་བརྗོད་
པའི་ཆོག་ས་བཅད་དཔེར་བྱས་པ། རྒྱལ་ཆེན་རྣམ་མང་ཐོས་སྤྲུལ་ནོར་མང་
ལྷན། །གསེར་གྱི་ལྷན་པོ་ལྟ་བུར་བརྗོད་ཆགས་ཤིང་། །སྤྱིན་བུལ་ཉི་འོད་སྟོང་
གི་གཟི་འབར་བ། །འདོད་དགའི་ཆར་འབབས་མཛད་ལ་ཕྱག་འཚལ་བསྟོད། །
ཅིས་པའི་ཆོག་རྒྱུ་དང་པོ་རབ་བཞིན་བརྗོད་པ། གཉིས་པ་དཔེ་རྒྱུ། གསུམ་
པ་གཟུགས་ཅན། བཞི་པ་འབྱོར་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱུ་དུ་འང་འགྱུར་བ་འདི་ལྟ་
བུའོ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །
སོ་ལྷ་པ་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་རྒྱུན་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་གཉིས་ལས།
དང་པོ་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་རྒྱུན་ཞེས་པ་དཔེ་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲོམས་སྤྲུལ་རྣམས་ལས་
རྣམ་གྲངས་ཐ་དད་པར་བགྲང་བར་བྱ་བ་མིན་ཡང་། རྩབ་བྱ་དོན་རྒྱུན་སོ་བཞི་
པོ་དེ་དག་ལ་རྩབ་བྱེད་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རྩབ་པར་གནས་
པའི་སྤྱིར་རྒྱུ་གྱི་ཐ་མར་འདི་ཉིད་བཤད་དེ་རྒྱུན་སོ་ལྷ་པར་བགྲང་བ་ཡིན་ནོ། །
འདི་ལ་དགོངས་པ་ཅན་ཞེས་བརྗོད་པའི་ངེས་ཆོག་ནི། སྟོན་པའི་འབྱུང་བའི་
རྒྱ་སྟོན་པའི་མཐུན་པོ་དེས་བརྗོད་བྱ་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེ་བརྗོད་ཚུལ་རྒྱུ་
ཅི་དང་ཅིའི་ཉམས་ཀྱིས་བརྗོད་པར་འདོད་པ་གང་ཞིག་པའི་རྒྱུ་དེ་ལྟ་བུ་

སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་བསམ་པ་དེ་ལ་དགོངས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དགོངས་པ་དེའི་
དབང་གིས་བཅད་ལྷན་སྒྲིལ་མ་གང་རུང་གི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་རག་དེ་ཉིད་
ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཉམས་གྱི་བྱེད་པར་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་སྒྲན་རག་ཉིད་དུ་གྱུ་
པ་དེ་ལ་སྒྲན་རག་གི་ཡོན་ཏན་གང་གནས་པ་དེ་ནི་ཡུལ་ཅན་ཚུམ་པ་པོའི་སྒྲོས་
རབ་ཏུ་སྒྱུར་བའི་ཡུལ་གྱི་བདག་ཉིད་རག་གི་རྒྱན་དེའི་ཡོན་ཏན་བྱེད་པར་ཅན་
དུ་གྱུར་པ། དེ་ནི་སྒྲན་རག་མཁན་པོའི་སྒྲོས་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་
དོན་གྱིས་དགོངས་པ་ཅན་ཞེས་བརྗོད་དོ། །
གཉིས་པ་དེ་ལྟར་རྫོང་བྱེད་རག་གི་རྒྱན་ལ་ཡོད་པ་དགོངས་ཅན་གྱི་རྒྱན་ཞེས་
པའི་མིང་གིས་བསྟན་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་རི་ལྷ་བུ་ཞིག་ཡིན་སྟུམ་ན། སྤྱིར་དོན་
རྒྱན་རྣམས་གྱི་དབྱེ་བ་བཞིན་དུ་མཐའ་ཡས་པར་འབྱུར་མོད་ཀྱང་། འདིར་
དོན་བསྟུན་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་བཞིར་འདུ་སྟེ། དང་པོ། རྫོང་བྱེད་རག་གི་རྒྱན་
གྱི་དངོས་པོ་ཡི་ནི་ཆོག་གོང་འོག་རྣམས་ཀྱི་ནས་ཀྱི་ཁྱེད་ལྷན་ལྷན་གཅིག་ལ་
གཅིག་འབྲེལ་ཞིང་ཡན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འདིས་ཆོག་རྣམས་རག་
དོན་གཅིག་གི་གནད་ལ་མི་འདུ་བར་གྱུར་ན་རྫོང་བྱེད་གྱི་སྒྱུན་ཡིན་པས་དེ་
སྤང་བར་བྱ་དགོས་སོ། །
གཉིས་པ་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། དོན་དང་བྲལ་བའི་བྱེད་པར་
ཞེས་པ་སྐབས་གྱིས་བརྗོད་བྱར་མི་འོས་པ་རྣམས་མ་བྱས་པས་བརྗོད་པ་ལ་དོན་
ཡོད་པའོ། །གསུམ་པ་གང་དང་གང་བརྗོད་པར་འདོད་པ་དེ་དང་དེའི་ཡོན་ཏན་

ནས་ངང་ཚུལ་གྱི་གནས་སུ་འོས་གིང་རིགས་པར་བསྟགས་པ་ནི་བརྗོད་ཚུལ་
ཡིད་དང་འཐད་པའོ། །བཞི་པ་རག་སྒྱུར་དེ་འདྲ་བརྗོད་པའི་རིམ་པ་ཉིད་གྱི་
སྐྱབས་ལས་བརྗོད་བྱའི་དངོས་པོ་གང་དེ་ཡི་རང་བཞིན་ནས་ངང་ཚུལ་འདི་ནི་
ཟབ་མོ་སྟེ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་དག་ཀྱང་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། རག་གང་
གིས་བརྗོད་དོན་གཏིང་ཕྱིན་པར་མཆོན་མ་ལུས་པ་མིན་པར་བརྗོད་བྱའི་དོན་
གཏིང་ཕྱིན་པར་མཆོན་པས་ཡིད་ཆོམ་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡོན་ཏན་བཞི་
པོ་དེ་ཀྱན་རི་ལྷར་འབྱུང་བ་སྒྲན་རག་མཁན་པོའི་སྒྲོམ་དགོངས་པའི་དབང་
དུ་གྱུར་ཅིང་དེ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་དགོངས་པ་ཅན་ཞེས་རིག་པར་
བྱ་སྟེ། རག་སྒྱུར་བ་པོའི་དགོངས་པ་རབ་འབྱིང་བ་མའི་ཆད་དུ་གྱུར་པས་སྒྲན་
རག་གི་ཉམས་རབ་འབྱིང་བ་མར་འབྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དགོངས་པ་
ཅན་འདི་ནི་རྒྱན་ཀྱི་བྱེད་སྒྲན་པའི་ཉམས་གྱི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པས་
རྒྱན་ཀྱི་དམ་པ་ཡིན་ནོ། །
གསུམ་པ་ལེ་འུག་ཉིས་པའི་མཇུག་བསྟུ་བ་ལ། རྒྱན་གྱི་རྣམ་པ་གཞན་ལ་ཞལ་
འཕང་བ་དང་། སྐབས་དོན་བསྟུ་བ་དངོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་གང་ཡང་
མཆོམས་སྒྱུར་གྱི་ཡན་ལག་དང་། འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དང་། མཆོན་ཉིད་
གྱི་དབྱེ་བ་སོགས་ལུང་གཞན་ལྟ་ར་ཏ་སོགས་སྒྲོས་གར་གྱི་བསྟན་བཅོས་དག་
ཏུ་སྒྲན་རག་གི་རྒྱན་གྱི་ཉམས་དང་ལྷན་པར་བརྗོད་པ་འདི་ཡང་རག་མཛོས་
པར་བྱེད་ཅིང་ཀྱན་དགའི་རོ་དང་ལྷན་པས་ན་རག་གི་རྒྱན་ཉིད་དུ་ནི་བདག་

139 ཅག་གིས་འདོད་དོ། །དེ་ཡང་སྒྱུར་མཚམས་སྒྱུར་གྱི་ཡན་ལག་ནི་ལྗོས་གར་
བྱེད་པའི་ཆོ་བརྒྱུད་དོན་སྣ་ཚོགས་པ་སྐད་རིགས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ལབ་དགོས་
པས། དེའི་བར་དུ་མཚམས་སྒྱུར་བྱེད་པ་ཡིན། དེ་ལ་སྒྲིའི་མཚམས་སྒྱུར་ནི་
དྲི་བ་དང་། ལན་གྱི་སྒྲིའི་མཚམས་སྒྱུར་ནི་དྲིས་ལན་ཏེ། སན་ཚུན་དྲི་བ་དང་
ལན་གྱི་ནམ་པ་བྱེད་རྒྱ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པའི་མིང་། སྒྲིང་པོ་ནི་སྐབས་འགར་
གོས་བྱེད་པ་ལྟ་བུའི་ཆོག་མང་པོ་སན་ཚུན་སྒྲིས་མཐར་གྲོས་ཐག་བཅད་པའི་
ཚུལ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་སྒྲིང་པོ་ཟེར། མི་བཟོད་པ་མཚངས་ནས་འབྱ་
བ་བརྒྱུད་པས་དེས་རང་གི་མཚངས་ལ་ཐོག་པའི་ནམ་པས་མི་བཟོད་པ་འམ་
ཆགས་པས་གཟིར་ནས་མི་བཟོད་པའི་ཚུལ་བྱེད་པའོ། །དེས་པ་ཐོབ་བྱེད་ནི་
ཐེ་ཆོམ་དང་བཅས་པའི་བརྒྱུད་པ་མང་པོའི་མཐར་དེས་པ་རྟེན་པ་ལྟར་བྱེད་
པ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྒྲོ་དང་ལན་གྱི་སྒྲོ་དང་། སྒྲིང་པོ་དང་མི་བཟོད་པ་དང་དེས་ཐོབ་
སྟེ། དེ་ནམས་ལ་མཚམས་སྒྱུར་གྱི་ཡན་ལག་ལྟ་ཞེས་གྲགས་སོ། །དེ་ལ་ཡང་
ཉེ་བར་འཕེན་པ། ཉེ་བར་མཁོ་བ། ཡོངས་སུ་འཛོག་པ། རྣམ་པར་སྟེད་པ།
རིགས་པ། ཐོབ་པ། མཉམ་པར་འཛོག་པ། རྒྱབ་པ། བརྟེས་པ། དབྱེ་བ།
དབྱེ་བར་བྱེད་པ་རྣམས་སྒྲིའི་ཡན་ལག་གོ། ཡོངས་སུ་འགོ་བ། རྣམ་པར་
དར་བ། གཏུང་བ། ཅེད་མོ། ཅེད་མོའི་མདངས། རབ་ཏུ་འགོ་བ། འགལ་
བ། ཉེ་བར་གནས་པ་སོགས་ལན་གྱི་སྒྲིའི་ཡན་ལག་གོ། །མ་བྱུང་བ་དཔེར་
བརྒྱུད་པ། ལམ་གྱི་རང་བཞིན་དཔེར་བརྒྱུད་པའི་རིམ་པ་བསྟུ་བ། རྗེས་སུ་

དབག་པ་སྒྲོང་བ་སྒྲིང་པོའི་ཡན་ལག་གོ། ཁྲོལ་བ། འཐོར་བ། འཛག་པ། ལེན་
བ། འབྲིད་པ་སོགས་མི་བཟོད་པའི་ཡན་ལག་གོ། །མཚམས་སྒྱུར། འགོག་པ།
སྒྲེལ་བ། གཏན་ལ་དབབ་པ་སོགས་དེས་ཐོབ་གྱི་ཡན་ལག་གོ། །འཇུག་པའི་
ཡན་ལག་ལ། ལྷ་རྩ་ཏྲུ། སྤྲ་སྤྲུ། ཀླུ་ཤི་ཀླུ། ལྷ་ར་ལྷ་རྩ། བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་
ཡང་ཡན་ལག་བཞི་སྟེ། དང་པོ་ལྷ་ར་ཏྲུའི་ཡན་ལག་ལ། རབ་ཏུ་སྟེད་པ་དང་།
ཀུན་ཏུ་སྒྲོ་སོགས་བཞི། གཉིས་པའི་ཤིན་ཏུ་འཛོག་པ་སོགས་བཞི། གསུམ་
པའི་ཅེད་མོ་གསལ་བ་སོགས་བཞི། བཞི་པའི་བསྟུས་པ་སོགས་བཞི་སྟེ་བཅུ་
དྲུག་གོ། །མཚན་ཉིད་སུམ་ཅུ་ཅ་དྲུག་ནི། རྒྱན། ཡི་གེ་བསྟུས་པ། མཛེས་པ།
དཔེར་བརྒྱུད་སོགས་སོ། །གཞུང་གི་སོགས་སྒྲིས་བསྟུས་པ། སྒྲིག་པའི་ཡན་
ལག་ ཐེང་བའི་ཡན་ལག་ མཚམས་སྒྱུར་གྱི་ཡན་ལག་ གཞན་པའི་ཡན་ལག་
སོགས་ཏེ་དེ་རྣམས་གར་གྱི་རྣམ་འབྱུང་ཤིན་ཏུ་ཁྲོ་བའི་ཉམས་དང་། ཆགས་
པས་གཟིར་བའི་ཉམས་དང་། ལྷ་རན་གྱིས་སྟུག་བསྟུལ་བའི་ཉམས་སོགས་
རི་སྟེད་ཅིག་ལྗོས་གར་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལས་བཤད་པ་རྣམས་སོ། །དེ་རྣམས་
གྱི་ངོ་བོ་འདིར་མ་བརྒྱུད་དོ། །
གཉིས་པ་སྐབས་དོན་བསྟུ་བ་དངོས་ནི། སྟན་པ་གི་རྒྱན་གྱི་དབྱེ་བ་ལྟ་མོའི་
རྣམ་གངས་ཕྱེན་རབ་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་མཐའ་ཡས་པའི་རྒྱན་རྣམས་ལ་ཁབ་བྱེད་
གྱི་རིགས་རབ་ཏུ་བསྟུས་ནས་དོན་རྒྱན་སོ་ལྟ་ཞེས་པའི་གངས་གྱི་ཆོད་དུ་གྱུར་
པ་ཡི་རྒྱན་རྣམས་དག་གི་ལམ་འདི་ཉིད་ནི་ཤིན་ཏུ་གསལ་བོར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བར་

140 བྱས་སོ། །གང་ཞིག་བརྗོད་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པར་ཡོངས་སུ་འདས་པར་
གནས་པ་ཡི་བྱད་པར་གྱི་དབྱེ་བ་ཤུ་མོ་རྣམས་ནི། གཞུང་འདི་ལ་གོམས་པ་ཉིད་
ཀྱིས་དབྱེ་བར་རྣམས་ཏེ་འདིར་བསྟན་པ་རྣམས་སྟན་པ་གཞི་བྱས་སྟོན་ཆོག་པ་གྱི་དབྱེ་
བ་མི་འདྲ་བ་མཐའ་ཡས་པ་སྟོན་པའི་རྣམ་ཏོག་གི་ས་བོན་དུ་སྦྱར་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཞེས་སྟོན་པ་དཔོན་དཔུག་པ་ཅན་གྱིས་མཛད་པ་སྟན་པ་མེ་ལོང་ལས། དོན་གྱི་
རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་ལེའུར་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་པའི་འགྲེལ་པའོ། །
ད་ནི་བར་དུ་དག་པའི་དོན་གསུམ་པ་ལེའུ་ཐ་མའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཟུང་
ལྟན་དང་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་བྱ་དཀའི་དཔེ་བརྗོད། གང་ཆོག་གི་ཚུལ། སྟན་
པ་གཞི་སྟོན་བཅུ་གྲང་པ། མཇུག་སྟུང་གྱི་ཆོག་པ་བཅད་བཅས་བཞིས་བསྟན་
པ་ལས། དང་པོ་ལ་ཟུང་ལྟན་དངོས་དང་། དེ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་དེ་དང་ཆ་འདྲ།
བྱ་དཀའ་འགའ་ཞིག་བསྟན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཟུང་ལྟན་ལ་མིང་གི་སྟོ་
ནས་མདོར་བསྟན། དཔེ་བརྗོད་གྱི་སྟོན་སྒྲིབ་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་
པོ་གང་བརྗོད་པ་སྟེ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཡི་གེ་གཞན་གྱིས་མཛོད་པ་དང་བར་
ཆོད་པ་དག་གི་ཡི་གེ་ཆོག་པ་པ་སྟེ། ཡི་གེ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་ཆོག་པ་
པ་སྟུང་ཡང་བསྟུང་ཏེ་བསྟོར་བ་ནི་ཟུང་ལྟན་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བསྟོར་
རྒྱུའི་སྟེ་དེ་ཆོག་པ་བཅད་ཀྱི་རྟེན་པ་དག་གི་དང་པོ་ན་ཡོད་པ་དང་། བར་དང་
མཐའ་ན་ཡོད་པའི་སྟོན་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་
དང་། གཉིས་དང་གསུམ་དང་བཞི་ཀ་ལ་ཡོད་པའི་རྟེན་པ་ཡི་ཟུང་ལྟན་རྣམས་

གྱི་རྣམ་ཏོག་ནི་དུ་མར་འགྱུར་ཏེ། ཐོག་མ་ན་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྟན། བར་མ་ན་
ཡོད་པའི་ཟུང་ལྟན། མཐའ་ན་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྟན། བར་དང་མཐའ་ན་ཡོད་
པ་དང་། བར་དང་ཐོག་མ་ན་ཡོད་པ། ཐོག་མཐའ་གཉིས་ན་ཡོད་པ། ཐོག་
མཐའ་བར་གསུམ་ཀྱན་ལ་ཡོད་པ་བདུན་ནི་རྟེན་པ་དང་པོ་གཅིག་པ་ལ་ཡོད་
པ་བཞིན། རྟེན་པ་བཞི་ཀར་སྦྱར་བས་དབྱེ་བ་ཉིལ་བརྒྱུད་དུ་འགྱུར་ལ། གཞན་
དང་འདྲེས་པའི་ཀྱན་ཏུ་དབྱེ་བ་ལས་སྟེས་པ་དེ་དག་གི་དབྱེ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་
ཡོད་དོ། །དེ་ལ་རིགས་བསྟར་ན་བྱ་སྟེ་བ་དང་དཀའ་བ་སྟེ་གཉིས་སུ་ཡང་ཡོད་
པ་དེ་ཡི་དཔེ་བརྗོད་འགའ་ཞིག་དག་ནི་འདིར་བསྟན་པར་བྱའོ་ཞེས་འགའ་ཞིག་
ལས་ཐམས་ཅད་མ་བསྟན་ཀྱང་འདིས་མཆོན་ནས་ཤེས་སྟེ། །
གཉིས་པ་དཔེར་བརྗོད་ལ། རྟེན་པ་དང་པོ་ན་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྟན། གཞན་ན་
ཡོད་པའི་ཟུང་ལྟན། མཐའ་ཐོག་སྦྱར་བའི་ཟུང་ལྟན། ཀྱན་ཏུ་ཟུང་ལྟན། བསྟེས་
པའི་ཟུང་ལྟན། བསྟེས་པའི་ཟུང་ལྟན་དུག་ལས། དང་པོ་ལ་བར་མཆོད་པའི་
ཟུང་ལྟན། བར་ཆོད་པའི་ཟུང་ལྟན། ཆོད་ཅིང་མཆོད་པའི་ཟུང་ལྟན་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ལ་རྟེན་པ་དང་པོའི་ཐོག་མ་ན་ཡོད་པ་བར་མཆོད་པའི་ཟུང་ལྟན་
དང་། དེ་བཞིན་གཉིས་པ། གསུམ་པ། བཞི་པའི་དང་པོ་ན་ཡོད་པ་བཞི་ལས།
དང་པོ་རྒྱ་དཔེའི་རྟེན་པ་དང་པོའི་ཐོག་མར་སྟེ་ན་སྟེ་ན། ཞེས་ཡོད་པའི་
ཆོག་པ་བཅད་དོ། །དེ་ལ་སྟེ་ན་སྟེ་ཕྱི་གཉིས་པོ་སྟེ་འདྲ་ཡང་དོན་མི་འདྲ་བ་
ནི་འདི་ལྟར་མ་དག་གཞིག་ཨ་ན་འདི། དེ་དང་འགྲོགས་པ་ཞེས་སྟེ་ལ་ཆོ་རྣམ་

དབྱེ་གསུམ་པ་ཐོབ་པས་ཏུ་ཡིན་ཏེ་བསྐྱུར་བ་སྐྱུར་བས་ལྷ་ནི་ན། ཞེས་དང་།
སྤྱི་མ་ལ་ལྷ་ན་ཁེངས་པའི་སྐད་དོན་དེ་ལ་ཏུ་བྱིན་པས་མ་ན་ནི་ཞེས་གྲུབ་པ་དེ་
ལྷ་ར་འཆད་འགྱུར་གྱི་ཟུང་ལྷ་ན་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱ་གཟུགས་འདྲ་ཡང་དོན་མི་
འདྲ་བ་འགྱུར་བ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ལེགས་སྐྱུར་གྱི་སྐད་སྐྱ་གཟུགས་གཅིག་
ཀྱང་དོན་དུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་ཡངས་པས་ཟུང་ལྷ་ན་བྱ་སྐྱ་བ་ནམས་ལྟ་ཅི་
སྟོས་གྱི། དུ་དགའ་བའི་རིགས་ནམས་ཀྱང་བདེ་བྲག་ཏུ་སྐྱུར་བྱས་སོ། །བོད་
སྐད་སྒོ་དོགས་པས་བྱ་དགའི་རིགས་ནམས་ལྟ་ཅི་སྟོས། དུ་སྐྱ་བའི་ཟུང་ལྷ་ན་
གྱི་ཕྱེ་བྲག་ནམས་ཀྱང་རི་བཞིན་སྐྱུར་དགའ་སྟེ། བོད་སྐད་ཟུང་ལྷ་ན་གྱི་དཔེ་
བརྗོད་ནི། བལ་ཆེར་ཡི་གེ་བསྐྱོར་བ་ལས་ཡི་གེ་ཆོགས་པའི་སྐྱ་བསྐྱོར་བ་ཏུང་
ལ། ཡི་གེ་བསྐྱོར་བ་ནི་རྗེས་ཁྲིད་དང་ཆ་འདྲ་བ་ལས་ཟུང་ལྷ་ན་དངོས་མིན་
ཡང་གནས་ངེས་པར་སྐྱ་གཅིག་ཡང་བསྐྱུར་བྱས་པ་ནམས་ཀྱང་ཟུང་ལྷ་ན་དང་
ཆ་འདྲར་འགྱུར་རུང་ངོ་། །སྐབས་འདིར་སྐད་གཉིས་ཤམ་སྐྱུར་བའི་སྐྱ་སྐད་
ཡོད་ན་བདེ་བྲག་ཏུ་ཟུང་ལྷ་ན་སོགས་གྱི་དོན་ཉོགས་བྱས་མོད། བོད་སྐད་དུ་
བསྐྱུར་བ་ལ་ཟུང་ལྷ་ན་གྱི་དཔེར་བརྗོད་མི་འོང་ཞིང་། ཟུང་ལྷ་ན་སོགས་གྱི་
ཆོགས་བཅད་དེའི་དོན་ཅམ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དཔེ་བརྗོད་གྱིས་བསྟན་བྱའི་
གཙོ་བོ་ཟུང་ལྷ་ན་གྱི་དཔེ་ཉིད་ཡིན་ནའང་། བོད་སྐད་དུ་བསྐྱུར་ཟིན་འདི་དག་
གི་ཆོག་འགྲེལ་བསྐྱུས་ཅམ་མ་བྱས་ན་གཞུང་མཐར་ཆགས་སུ་འགྲེལ་བར་
མ་གྱུར་པའི་སྒྲོན་འགྱུར་བ་དེ་སྤང་བ་དང་། ཆོགས་བཅད་འདི་ནམས་དོན་གྱི་

སྐྱུར་དང་ལྷ་ན་པ་ཡིན་ཞིང་ལེགས་པས་ན། ཆོག་འགྲེལ་མཆོན་ཅམ་བྱས་ན།
སྐྱ་སྐད་ཆོགས་བཅད་དེའི་དོན་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱུར་བའི་དོན་ནི། གྱེ་གོགས་མོ་
མཛའ་བོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་ཁེངས་པ་ཡི་སེམས་འདི་དང་ཁྱོད་འགོགས་པར་མ་བྱེད་
ཅིག ལྷ་ར་དུས་བཟབ་ཀྱང་མ་སོང་བར་བསྐྱུས་པས་ད་ནི་མཛའ་བོ་དེ་ཡི་མགིན་
པ་ནས་འཁྱུད་ལ། ལྷ་ར་བསྐྱུས་པ་དེ་ཉིད་ལ་ངོ་ཚད་ལྷ་ན་པར་གྱིས་ཤིག་
ཅས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་པ་རྒྱུ་པ་གཉིས་པའི་ཐོག་མར་ཡོད་པ་ནི། དང་
པ་ནམས་གྱི་དེགས་པ་འཛོམས་པ་ཡི་སྤྱིན་གྱི་སྐྱ་འབྲུག་གི་དབྱངས་འདི་ཡིས་
ཁྱོས་བྱེད་འདོད་ལྟ་དགའ་མ་དང་བཅས་པ། བུད་མེད་གྱི་ཁེངས་པ་བུལ་བའི་
སྐད་དུ་ཡིད་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་བྱེད་ཅས་པའི་སྐྱ་སྐད་གྱི་ཆོགས་བཅད་དེའི་
རྒྱུ་པ་གཉིས་པའི་ཐོག་མར་མ་དཔོན་མ་དཔོན་ཞེས་པ་བར་མ་ཆོད་དུ་ཡོད་པའི་
ཟུང་ལྷ་ན་ནོ། །
གསུམ་པ་རྒྱུ་པ་གསུམ་པའི་ཐོག་མར་ཡོད་པ་བར་མ་ཆོད་པའི་ཟུང་ལྷ་ན་ནི།
སྐྱ་སྐད་དུ་གསུམ་པའི་ཐོག་མར་ཅ་ཏུ་རྩི་ཅ་ཏུ་རྩི་ཡོད་པའི་ཆོགས་བཅད་དེའི་
དོན་ནི། རྩ་གཏེར་བཞི་ཡི་སྐྱ་རགས་ཅན་གྱི་འདི་ཡི། ལག་གིས་ལེན་པའི་
དབྲ་བུལ་འཛིན་ལ་མཁས་པ། ཁྱོད་ཉིད་རྗེ་བོར་ཐོབ་ནས་ད་ལྟ་ནི། སྐྱེ་སྐྱ་
ཐམས་ཅད་རྒྱལ་པོ་བཟང་པོ་དང་ལྷ་ན་པར་གྱུར་ཏོ། །བཞི་པ་རྒྱུ་པ་བཞི་
པའི་དང་པོར་ཉ་རི་ཉ་རི་ཉ་ཞེས་ཡོད་པའི་ཆོགས་བཅད་གྱི་དོན་ནི། རྒྱུ་པ་
ཐང་གིང་རྟ་སྤང་པོ་དང་རྟ་དང་བུལ་བ་ཡི་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་གྱི་དབྲ་འགའ་ཞིག་

142 བཀའ་གྱི་ནང་དང་། གཞན་དག་ནི་ཁྱོད་གྱིས་བསད་པས་ལྷ་རྣམས་དག་གི་གནས་
སུ་སོང་ངོ་། །
དང་པོ་དང་བར་མའི་ཐོག་མར་ཡོད་པ། དང་པོར་མ་རྩུ་ར་མ་རྩུ་ར་ཞེས་དང་།
གཉིས་པར་བ་ད་ནེ་བ་ད་ནེ། ཞེས་ཡོད་པའི་ཚིགས་བཅད་དེའི་དོན་ནི། ཟུ་
སྟེས་གདོང་ལྡན་མིག་དག་གི། རྣམ་འཕྱུལ་ཡིད་འོང་འདི་ལ་ནི། །དབྱིད་གྱི་
བྱང་བའི་རྣམ་འཕྱུལ་གྱིས། །ཅོ་འདྲི་བྱེད་པ་ཅི་ཡིན་སྟོན། །ཞེས་བྱད་མེད་
ལ་ཟུ་སྟེས་གདོང་ལྡན་ཞེས་བོས་ནས་ཁྱོད་གྱི་མིག་གི་གནག་སྒྲུམ་གཡོ་བའི་
རྣམ་འཕྱུལ་ལ་བྱང་བས་འགྲན་པ་ཅི་ཡིན་སྟོན་ཞེས་བརྗོད་པའོ། །དེ་བཞིན་
དང་པོའི་ཐོག་མར་བླ་ར་ཆོ་བླ་ར་ཆོ། ཞེས་དང་། གསུམ་པའི་ཐོག་མར་ན་ཡ་
ཏོན་ཡ་ཏོན་ཞེས་ཡོད་པའི་བྱང་ལྡན་གྱི་ཚིགས་བཅད་ནི། འདོད་པ་ཁྱོད་ལ་གཡུལ་
དུ་དཔའ་བ་ཡི་གྲང་བོའམ། མཁྱོགས་པས་གཟུང་དཀའ་བའི་རྟ་མེད་མོད་
གྱི། གང་སྟེར་བདག་ཅག་ཆགས་པས་སྟོག་མཐར་བྱས་པ་དེ་སྟེར་ཁྱོད་གྱི་
རྣམ་གཞོན་འདི་མཚར་ངོ། །རྒྱུ་པ་དང་པོའི་ཐོག་མར་རྩ་ཇི་ཏི་རྩ་ཇི་ཏི་ཞེས་
དང་། བཞི་པའི་དང་པོར་བ་སྟུ་རྟུ་བ་སྟུ་རྟུ་ཞེས་ཡོད་པའི་བྱང་ལྡན་ཚིགས་
བཅད་གྱི་དོན། གཡུལ་དུ་རྣམ་གཞོན་ནོ་བས་མཛེས་པ་ཡི་མི་བདག་ཁྱོད་འདྲས་
ནོར་འཛིན་ལས་ནི་རྒྱལ་བར་གྱུར་ཏེ་དེ་རྗེས་ནོར་མང་པོའི་རྒྱན་གྱིས་ཚིམ་པ་
དག་གྱུང་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏོ། །རྒྱུ་པ་གཉིས་པའི་དང་པོར་ཀ་ལི་ཀོ་ཏྟ་ལི་ཀོ་ཏྟ།
ཞེས་དང་། གསུམ་པའི་དང་པོར་མ་རྩུ་ནོ་མ་རྩུ་ནོ། ཞེས་ཡོད་པའི་བྱང་ལྡན་

གྱི་ཚིགས་བཅད་ནི། ས་ཏྟ་ཀླ་རའི་མེ་ཏོག་གསར་པས། བདག་ཡིད་མཚོག་
ཏུ་སྟེད་ལྡན་བྱེད་ཅིང་། དེར་མ་ཟད། །ཁུ་བྱུག་ཁྱོས་པ་དག་གི་སྒྲ། ཡིད་དུ་
འོང་བ་འདིས་གྱུང་ངོ། །རྒྱུ་པ་གཉིས་པའི་དང་པོར་བི་ཏྟ་བི་ཏྟ། ཞེས་
དང་། བཞི་པའི་དང་པོར་མ་རྩུ་རྩུ་མ་རྩུ་རྩུ། ཞེས་པའི་བྱང་ལྡན་ཚིགས་བཅད་
གྱི་དོན། གཞོན་ལུ་ན་ཕྲ་བ་ཁྱོད་ལ་དམིགས་པའི་རེ་བ་དང་མ་བྲལ་བའི་བྱད་
མེད་རྒན་པ་འདི་ལ། ཁྱོད་ལ་ཆགས་པ་དེ་འདྲ་ཡི་གནས་སྐབས་གྱི་ངར་ལ་
ཆེ་བྱེད་ནས་ལུས་ནི་འཛིགས་པར་བྱེད་པས་བྱིས་པ་ཁྱོད་དུ་སྟུ་བྱད་མེད་འཛིགས་
ལུས་ཇི་ལྟར་མིན་ཏེ་དེས་ན་འདི་ལ་སྟོད་ཅིག འདི་རྒན་བོས་གཞོན་ལུ་མ་ལ་
སྒྲས་པ་དང་། རྒན་མོ་ཞིག་གིས་གཞོན་ལུ་སྒྲས་པ་སྐད་དུ་དང་། གཞན་
ཞིག་གིས་གཞོན་ལུ་སྒྲས་པ་གསུམ་གྱི་འཆད་རྒྱལ་སྒྲང་ཡང་འདིར་བྱི་མ་
ལྟར་ངོ། །རྒྱུ་པ་གསུམ་པའི་དང་པོར་ཏྟ་རྩུ་ཏྟ་རྩུ་ཏྟ་ཞེས་དང་། བཞི་པའི་
དང་པོར་ན་ལི་ནོ་ན་ལི་ནོ། ཞེས་ཡོད་པའི་བྱང་ལྡན་ཚིགས་བཅད་གྱི་དོན།
ཡལ་འདབ་གསར་པས་མཛེས་པ་ཡི་ལྟོན་པས་ཡིད་དྲངས་པའི་གཞོན་ལུ་རྣམས་
སྒྲར་ཡང་བརྒྱར་མཛོན་དུ་བྱོགས་པའི་བྱང་བ་ཡིས་དེའི་མིག་ནས་བབྱང་སྟེ།
དེར་འགྲུགས་པར་བྱེད་ཅེས་མིག་སྟོག་ནས་བཀྱག་པའི་དོན་ནོ། །
རྒྱུ་པ་དང་པོའི་ཐོག་མར་བི་ཤ་དུ་བི་ཤ་དུ། གཉིས་པའི་དང་པོར་སྟུ་ར་སེ་
སྟུ་ར་སེ། གསུམ་པའི་དང་པོར་ཀླ་རྩུ་ཏེ་ཀླ་རྩུ་ཏེ། ཞེས་ཡོད་པའི་བྱང་ལྡན་ཚིགས་
བཅད་གྱི་དོན། ཁྱོས་པའི་བཞད་ནི་རབ་འཇུག་པ། ཇིང་གི་རྒྱལ་རོལ་ཞིང་

143 དཀར་བེལ། རང་མོ་འདི་ཡི་ཅ་ཅོ་ཡིས། བུལ་ཉེན་ཅན་བདག་ནི་མཐར་བྱེད་
གཤིན་རྗེའི་ཟས་སུ་བྱེད་དོ། །ཀར་པ་དང་པོའི་ཐོག་མར་བི་ཁ་མ་བི་ཁ་མ།
གཉིས་པའི་དང་པོར་མ་ད་ནི་མ་ད་ནི། བཞི་པའི་དང་པོར་མ་ལ་ཡཱ་མ་ལ་ཡཱ།
ཞེས་ཡོད་པའི་བྱང་ལྡན་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་དོན། གི་བུལ་བླ་བའི་ཆ་དག་དང་།
ལྡན་ཅིག་མ་ལ་ཡ་ཡི་རྒྱང་འདི་ནི། བདག་དགའ་བར་མི་བྱེད་པའི་འདོད་པ་
ནི་མི་བཟད་པ་བསྐྱེད་པས་དྲག་གི་རྗེས་སུ་འགོའོ། །ཀར་པ་དང་པོའི་ཐོག་
མར་མུ་ནི་ནྱུ་ནི་ནྱུ། གསུམ་པའི་དང་པོར་རྒྱ་རི་རྒྱ་རི་རྒྱ། བཞི་པའི་དང་
པོར་ཏ་རྒྱ་རྒྱ་ཏ་རྒྱ། ཞེས་ཡོད་པའི་བྱང་ལྡན་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་དོན། བདག་
སྟན་པར་མི་འདོད་པའི་ཁེངས་པ་ཅན། ལུ་ཏིག་སོགས་ཀྱི་དོ་གཤམ་དང་ལྡན་
ཡོད་འཕྲོག་བྱེད་མ། ལུས་མེད་འདོད་ལྟ་བྱོད་ཀྱི་མདའ་ལྟ་ཡི་དོར་བ་ལྟ་བུར་
གྱུར་བ་ཉིད་འདི་ཡི་ང་རྒྱལ་སྤྱ་བར་གྱུར་ནས་བདག་དང་འགྲོགས་པའི་བདེ་
བརྒྱས་པར་མཛོད་ཅིག ཀར་པ་གཉིས་པའི་དང་པོར་ན་ཀ་ཐིན་ཀ་ཐི། གསུམ་
པའི་དང་པོར་ཀ་མ་ལི་ཀ་མ་ལི། བཞི་པའི་དང་པོར་ད་ལི་མདྲ་ད་ལི་མདྲ། ཡོད་
པའི་བྱང་ལྡན་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་དོན། བྱོད་ཀྱི་གདོང་གིས་ཤེས་ལྡན་གཏམ་
སྤྱ་བ་ལས་རྒྱལ་ན། ལུ་ཡི་རྒྱན་དུ་གྱུར་ཅིང་བུང་བ་འཕྲོ་བ་ཅན། འདབ་ལྡན་
པདྨ་གཏམ་སྤྱ་བ་མེད་པ་ལས་ཅི་ལྟར་མི་རྒྱལ། བདག་གི་དགའ་མ་ཞེས་སོ། །
ཀར་པ་བཞི་ཀའི་ཐོག་མར་ཡོད་པ་བར་མ་ཆོད་པའི་བྱང་ལྡན་ནི། ར་མ་རྒྱུ་ར་
མ་རྒྱུ་ཡཱ་མེ། བུ་ཏ་ལཱ་ལཱ་ཏ་ལཱ་ལཱ། བུ་རྒྱུ་བུ་རྒྱུ་བུ་རྒྱུ། སྤྱི་ར་བུ་སྤྱི་ར་བུ་

སྤྱེད། ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་དམར་བར་གྱུར་པའི་རྩབ་སྟོགས་ཀྱི་ཆུ་ལྷ་མོ་བཞུག་
གིང་བུ་ཏ་ལཱ་སྤྱུ་སྤྱུར་དུ་གྲགས་པའི་མེ་ཏོག་ལྟར་དཀར་དམར་རམ་དམར་
སྐྱའི་གོས་ཅན་གི་བཟང་པོའི་གནས་སུ་གྱུར་པ། བདག་གི་དགའ་མ་འདི་ནི་
འདོད་པས་དགའ་བར་བྱའོ། །འདི་ལ་བོད་སྐད་ཀྱི་དཔེར་བཞིན་ན། སྤྱེ་བ་
སྤྱེ་བ་བརྒྱད་མར་ཡང་དང་ཡང་། མཁུས་བ་མཁུས་བ་མཆོག་ལས་ལེགས་
བཤད་སྤྱངས། སྤྱོ་གསལ་སྤྱོ་གསལ་མཆོག་གིས་ལེགས་བསྟགས་པའོ། །
ཡོན་ཏན་ཡོན་ཏན་གྱིས་གྲགས་ཆེ་འདིར་ཐོབ། ཅིས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་
གོང་དུ་བསྟན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀར་པའི་ཐོག་མ་ཡི་བྱང་ལྡན་བར་ཆོད་པ་མེད་
པའི་རྣམ་རྟོག་ཅན་ནོ། །འདིར་བར་མ་ཆོད་པའི་བྱང་ལྡན་ཐོག་མ་དང་དབུས་
མཐར་ཡོད་པའི་དཔེར་བཞིན་མདོར་བསྟུས་ནི། བ་ལང་བ་ལང་བྱུར་ནི་བག་
ལེབས་ལྟར། །འདིར་ནི་སྤྱན་པོ་སྤྱན་པོ་གཞན་རྣམས་དང་། །བྱ་བ་སྤྱ་ཆོགས་
སྤྱ་ཆོགས་གཏམ་གྱིས་གཡེངས། །ལེགས་བཤད་མཁས་པར་མི་འགྲོགས་
སྤྱན་འགྲོགས་སྤྱན། །རྣམ་སྟངས་སྟངས་ལྟན་ཅིག་བདེར་གནས་བཞུག། །
གང་ཞིག་སྤྱོ་ལྟན་སྤྱོ་ལྟན་གཞན་ལྟན་ཅིག །ལེགས་སྤྱོད་རྣམ་མུང་རྣམ་མུང་
ལེགས་བཤད་སྤྱོ། །ལོག་སྤྱོད་སྤྱན་པོར་མི་འགྲོགས་མཁུས་འགྲོགས་མཁུས། །
ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། སངས་རྒྱལ་སངས་རྒྱལ་སྤྱས་ལ་དད་པས། །མཆོད་རྣམས་
མཐོང་ཆོས་མཐོང་ཆོས་མེད་པར། །བདེན་ས་བདེར་འགྱུར་འདྲིག་རྟེན་འདྲིག་
རྟེན། །འདས་པའི་དཔལ་ཀྱན་ཡོངས་སུ་འགྱུབ་པོ། །ཞེས་པས་མཆོན་ནས་

144 ཏུ་མར་འགྱུར་བ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཤར་པ་བཞི་ཀའི་མཐར་ཡོད་པ་བར་ཆོད་
པའི་བྱང་ལྡན་ཡང་བོད་སྐད་དུ་དཔེར་མཚོན་ན། དཔལ་སྤྲུལ་གྱི་མདོ་ལས།
དག་དང་མི་དག་སྒྲིབ་བྱས་ཆུད་མི་ཟ། །མཁས་པ་རྣམས་ལ་བསྟེན་པ་ཆུད་མི་
ཟ། །ཤེས་གསུངས་པའི་ཆོག་གི་ལེགས་བཤད་ཆུད་མི་ཟ། །བྱས་ལ་བྱས་བཟོ་
ནམ་ཡང་ཆུད་མི་ཟ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་གཉིས་པ་བར་དུ་ཆོད་
པ་ཡི་རྣམ་ཏྲོག་འགའ་ཡང་བསྟེན་པར་བྱ། ཤར་པ་སྤྲུལ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་
མ་རྒྱུ་རེ་ཆ་ཞེས་ཡོད་པའི་བར་ཡི་གེ་གཞན་གྱིས་ཆོད་པའི་བྱང་ལྡན་ཆོག་ས་
བཅད་གྱི་དོན། ས་ཏྲ་ཀུ་ར་ལས་འབྱུངས་ཉིད། ཡིད་འོང་བྱི་བཟང་ལྡན་པ་
ཡིས། དབྱིད་དུས་ཀྱི་རི་དྲགས་ཨེ་ཆའི་མིག་ཅན་གྱི། ཁེངས་པ་སྤྲུལ་ཡི་ལྟ་
མར་བྱེད། ཤར་པ་དང་པོ་དང་། བཞི་པའི་ཐོག་མར་ཀ་རོ་ཏྲེ་ཞེས་ཡོད་པའི་
བར་ཆོད་བྱང་ལྡན་གྱི་ཆོག་ས་བཅད་ནི། དགའ་མའི་ལག་པ་ཤིན་ཏུ་དམར།
ཆུད་མངས་ལ་བསྟེན་རྣམ་འཕྱུལ་ལ། སྤག་དོག་ལྡན་པ་ཡིན་ནམ་མཛའ་པོ་
ལའང་། རྩ་བའི་ལྷན་ལ་གྱིས་སྤྲུལ་བྱེད། དང་པོ་དང་བཞི་པའི་ཐོག་མར་ས་
ཀ་ལཱ་བོ་ཞེས་ཡོད་པའི་བར་ཆོད་བྱང་ལྡན་ནི། རྒྱུ་གིས་གར་བསྐྱར་སྒྲིབ་གྱི་
ཐེང་། །མཐའ་དག་ཆུ་ནི་འཕྱོར་བར་བྱེད། །དེ་རྗེས་མཇུག་མ་རབ་བསྐྱར་བའི།
མཇུག་སྒྲོ་ལྡན་པ་གར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་གོ་སྤྲོད། །དང་པོ་དང་གསུམ་པའི་
ཐོག་མར་ཀ་ལི་ཀཱ་ཞེས་ཡོད་པའི་བྱང་ལྡན་བར་ཆོད་པའི་ཆོག་ས་བཅད་གྱི་དོན།
འདོད་ལྡན་མ་དག་ཁྱོད་གྱི་ཡིད། །ཁེངས་ཚུད་རང་ཉིད་ཉམས་འགྱུར་ཏེ། །

ནི་པའི་ཀ་ལི་ཀཱ་མཐོང་ན། །གནས་སྐབས་ཅི་ལ་རེག་འགྱུར་རམ། །ཞེས་ནི་
བ་ཆོག་ས་ཅན་ཤིང་གི་ཀ་ལི་ཀཱ་མེ་ཏྲོག་གོ། །
གཉིས་པ་དང་བཞི་པའི་ཐོག་མར་ཅན་ཀཱ་ཞེས་ཡོད་པའི་བྱང་ལྡན་ཆོག་ས་
བཅད། ཅེ་དགའི་རི་ཡི་རོས་སུ་མཚན་མོ་བློ་འོད་གྱི། །ཐང་འདི་ལ་ནི་འཛེགས་
གྱུར་ནས། །མདོངས་མཐའ་མཚོག་ཏུ་རབ་མཛེས་པའི། །གཙུག་སྤང་ཅན་
འདི་གར་བྱེད་དོ། །ཤར་པ་རྗེས་མ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོར། བ་རྩ་ཏྲེ་ཞེས་ཡོད་
པའི་བར་ཆོད་པའི་བྱང་ལྡན་ཆོག་ས་བཅད་གྱི་དོན། །གང་ཞིག་སྤྲུལ་མཚོག་
སྤང་གནས་ཤིང་། །ལག་པས་བཟུང་བའི་ས་འདི་ནི། །རྒྱལ་བོའི་ཆོག་ས་ལས་
རབ་བྱུངས་ནས། །ད་ལྟ་ཁྱོད་གྱི་ལག་པས་བཟུང་། །ཞེས་སྤྲུལ་ལྟ་མ་ཅན་གྱི་
སྤང་ན་གནས་ཤིང་། །བྱབ་འཇུག་ལག་གི་རྣམ་པས་བརྟེན་པའི་ས་འདི་རྒྱལ་
བོ་གཞན་ལས་བྱུངས་ནས་ཁྱོད་གྱི་དཔུང་པས་འཛིན་ཅེས་སོ། །ཤར་པ་སྤྲུལ་
གསུམ་གྱི་དང་པོར་ཀ་རེ་ཆ་ཞེས་ཡོད་པ་བར་ཆོད་པའི་བྱང་ལྡན་ཆོག་ས་བཅད།
གཡུལ་དུ་དགྲ་ཡི་སྤྱང་བོ་རྣམས། །ཁྱོད་གྱི་ལག་པ་མཐར་བྱེད་གྱིས། །བསྟེན་
པའི་བྲག་ནི་རབ་ཟག་པ། །ཐུན་མཚམས་དག་གི་སྒྲིབ་བཞིན་མཛེས། །མཐར་
བྱེད་གཤིན་རྗེའོ། །ཤར་པ་དང་པོ་གསུམ་པ་བཞི་པའི་ཐོག་མར་སྤྲུལ་ག་ཏ་
ཞེས་ཡོད་པའི་བར་ཆོད་པའི་བྱང་ལྡན་ཆོག་ས་བཅད་གྱི་དོན། །རྒྱུ་གིས་རི་
ཡིས་ཤིང་ཐེང་བཞིན། །གཞན་གྱི་སྤྲེ་ནི་དཔའ་བོས་བཅོམ། །མཐའ་ནི་ག་
ཤིང་སོང་བ་བཞིན། །རྒྱལ་གྱིས་ནམ་མཁའ་བྱབ་པར་གྱུར། །འདི་ལ་མཐར་

145 བྱི་ག་ཤེད་དེ་གཏོལ་མེད་དུ་སོང་ཞེས་འཆད་པ་ཡོད། ཡང་ན་མཐའ་གད་པ་
ལྟ་བུ་ག་ཤེད་དེ་གཏོལ་མེད་དུ་ཞིག་སོང་བ་བཞིན་ཞེས་གྱུར་ངོ་། །ཀར་པ་ཕྱི་
མ་གསུམ་གྱི་དང་པོར་སྒྲ་དྭ་ན་ཞེས་ཡོད་པས་བར་ཆོད་པའི་བྱང་ལྡན་དེའི་དོན་
བོད་སྐད་དུ། ལེགས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་ཆུ་འཛིན་གསར་པའི་འོད་ལྟར་སྒྲོ་བསངས་
སམ་ནག་པོའི་མདོག་ཅན་བྱུ་བ་འཇུག་དེས་ལྟ་མིན་དག་གི་རིགས་ཉམས་བྱེད།
ལྟ་མིན་གྱི་ཆར་ལྡན་སྒྲུང་པོ་མཆོག་བཅོམ་པ། བྱུ་བ་འཇུག་དེས་བྱེད་ཉག་ཏུ་
སྒྲུངས། ཀར་པ་བཞི་ཀའི་ཐོག་མར་ཀ་མ་ལེ་ཞེས་ཡོད་པས་བར་ཆོད་པའི་
བྱང་ལྡན་ཆོགས་བཅད་གྱི་དོན། བྱེད་གྱི་མགོ་སྒྲུབ་བ་ལྟེ། གཤོང་ནི་
པདྨར་ཐག་དོག་བྱེད། །དཔལ་གྱིས་བཞིན་དུ་རབ་ཕྱོས་པ། བྱེད་གྱིས་སུ་
ཞིག་ཅི་མི་བྱེད། །དཔལ་གྱིས་ཞེས་ལྟ་མོ་དཔལ་མོས་གཞན་ཕྱོས་པར་བྱེད་
པ་བཞིན་དུ། སྒྲེ་བོ་སུ་ཞིག་བདག་ཉིད་ལ་ཆགས་པའི་གྲངས་སུ་ཅི་མི་བྱེད་
དེ། ཐམས་ཅད་ཆགས་པའི་གྲངས་སུ་བཅིའོ། ཞེས་སོ། ཀར་པ་དང་པོ་
གཉིས་གྱི་ཐོག་མར་སྒྲ་དྭ་ར་མ་ཏ་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་གྱི་ཐོག་མར་མ་ད་ལྷ་
མ་ཞེས་ཡོད་པ་ཆོད་པའི་བྱང་ལྡན་ཆོགས་བཅད་གྱི་དོན། རྒྱ་ཆེ་རིན་ཆེན་
རྒྱན་དང་ལྡན། རྒྱགས་པས་མིག་འཁོར་ངོ་སྒྲ་ན། རྒྱུང་བ་མིན་པས་མཛའ་
བོན། །དག་འབ་ལྡན་པར་བྱེད་བ་བཟོད། ཅིས་གོ་སྒྲའོ། །ཁ་ཅིག་གིས་ངོ་སྒྲ་
ན་ཆར་ར་ལ་བཤད་གྱུར། འདོད་འཛོར་བྱུད་མེད་གྱི་སྒྲ་བྱར་རྒྱུ་གྱི་ཆ་ནི་ནི་
ཏ་སྒྲི་སྒྲེ་འཕོངས་སོ། །མདུན་གྱི་ཆ་ལ་ངོ་སྒྲ་ནི་སྒྲེ་བསྒྲུན་གནས་སོ། ཞེས་

བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུ་རྒྱུ་རྒྱུང་མིན་ཆེ་བའོ། །དེས་མཛའ་བོ་དགའ་བར་བྱེད་ནུས་
པའམ་བྱེད་བཟོད་པའོ། ཀར་པ་དང་པོ་གསུམ་པའི་ཐོག་མར། ལྷ་དི་ཏི་ར།
ཞེས་དང་། གཉིས་དང་བཞི་པའི་དང་པོར་མ་རུ་ཏི་ར་ཡོད་པ་ཆོད་པའི་བྱང་
ལྡན་ཆོགས་བཅད་གྱི་དོན། གཞན་གསོས་རྣམས་གྱིས་བསྒྲགས་པ་དང་། །
བྱེད་གྱིས་བཟོད་པའི་སྒྲུབ་དང་ནི། ལྟོ་ཡི་ཕྱོགས་གྱི་རྒྱུང་གིས་གྱུར། །བདག་
ཡིད་ཕྱོག་གོ་བོ་ཉ་མོ། །འདིར་བོ་ཉ་མོ་ནི་མཛའ་མོས་སྒྲེས་པ་འགྲུགས་
པར་སྒྲུན་ནས་མངགས་པ་ལ་བྱའོ། ཀར་པ་དང་པོ་དང་བཞི་པའི་དང་པོར་
སུ་རྒྱ་ངོ་ཏ། གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་དང་པོར་ཏ་རུ་མ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཆོད་པའི་
བྱང་ལྡན་ཆོགས་བཅད་དེའི་དོན། སྐད་པ་ཐ་ཞིང་རུ་ཐག་པས། གཤོང་
གི་རྒྱ་བ་རབ་མཛེས་པའི། བྱུད་མེད་ཆར་གིས་ངོ་ཆ་བཅོམ། སྒྲེས་པའི་ལུས་
ལ་འཛོག་པར་བྱེད། ཅིས་སོ། །དེ་ལྟར་བར་ཆོད་བྱང་ལྡན་གྱི། །རབ་ཏུ་
དབྱེ་བ་འདི་ཡང་བསྒྲན། །བར་ཆོད་མ་ཆོད་བདག་ཉིད་གྱི། རྣམ་རྟོག་གྱུར་
ཡོད་འདི་ལྟ་སྟེ། གསུམ་པ་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པའི་བྱང་ལྡན་ལས། ཀར་པ་དང་
པོ་དང་གཉིས་པའི་ཐོག་མར་སྒྲ་ལི་སྒྲ་ལི། ཞེས་དང་། གསུམ་པ་དང་བཞི་
པའི་དང་པོར་རྒྱ་ལི་རྒྱ་ལི། ཞེས་ཡོད་པ་འདི་ལ་ཀར་པ་སྒྲ་མ་གཉིས་འདྲ་ཞིང་།
ཕྱི་མ་གཉིས་འདྲ་བ་བར་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པའི་བྱང་ལྡན་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྒྲ་ལི་
སྒྲ་ལི་ལྟ་བུ་བར་མ་ཆོད་པ་དང་། ཀར་པ་གཞན་ལ་བསྒྲོས་ནས་བར་ཆོད་པ་
ཡང་ཡོན་པའི་བྱིར་ངོ། ཆོགས་བཅད་དེའི་དོན། ཀ་ལི་ཀ་སྟེ་མེ་ཏོག་ཁ་འབྲས་

146 བ་འཕྱང་པའི་ཡལ་གྱི་ཅན་གྱི་ཤིང་སྤྱུ་ལྟ་སྟེ་སྟོན་དཀར་ཤིང་མཛེས་པ་དེ་ཉིད་
མིག་བརྟུ་བར་བྲལ་ཉེན་ཅན་ཆགས་སྟེ་ཡིས་མི་རྣམས་ཏེ་ཆགས་པ་བསྐྱེད་
པས་སོ། །དེ་བཞིན་ཤིང་བྲ་ཀྱུ་ལྟར་ཆགས་པའི་བྱང་བྲ་དྲང་། དེར་མ་ཟད་
གྲོགས་མོས་པ་དྲུ་ཅན་གྱི་མཚོ་ཡང་བལྟ་རྣམས་པ་མིན། ཞེས་སོ། །དང་པོ་
དང་བཞི་པར་ཀླ་ལོ་ཀླ་ལ་དང་། གཉིས་པ་དང་གསུམ་པར་རྟུ་རྟུ་ར། ཞེས་
ཡོད་པས་ཐོག་མཐའ་གཉིས་དང་བར་མ་གཉིས་འདྲ་བའོད་ཅིང་མཚོད་པའི་
བྱང་ལྟ་ཆོགས་བཅད་གྱི་དོན། སྒྲིན་ནག་ཆེན་པོ་ལྟ་རྣམས་སྤྱུ་སྤྱུ་དྲང་
སྤྱུ་སྤྱུ་རྟུ་ལྟ་མི་མཚོན་པའམ་མི་མངོན་ཞིང་སྐད་གསུང་མཐོང་དགའ་བ་ཡི་
སྤྱུ་དབྱར་གྱི་རྩོག་པར་བྱེད་པ། དུས་ཏེ་གཤིན་རྗེ་འདྲུ་བར་སྤྱུ་ཡིས་བརྟུ་
བར་རྣམས། དུས་འདི་འདྲ་ཟེར་གྱང་རུང་ངོ་། །ཀར་པ་བཞི་ཀར་འདྲ་བའོད་
ཅིང་མཚོད་པའི་བྱང་ལྟ་ནི། ཀར་པ་བཞི་ཀར་ཐོག་མར་ཡུ་མ་ཡུ་མ་ཞེས་
ཡོད་པའི་དོན། ཐུན་གསུམ་གྱི་དབྱར་དུ་གྱུར་པས་ཡུན་རིང་བྲ་ཡི། མཚན་
མོ་ཡིས་ནི་བདག་སྤྱུར་དུ་གྱི་ཞིག ཅས་སྒྲོན་པའམ། གི་བཞིག་གམ་འཆི་བ་
འདྲ་ཞེས་གྱང་གཞན་དག་འཆད། ཅིའི་ཕྱིར་དགའ་མ་གང་ལྟ་བདག་ཡུལ་
གཞན་དུ་སྟོང་བས་དེས་སྟོག་གཟིར་བ་སྟེ་འགོག་པར་འགོ་འདོད་པ་བཅུ་ལྟ་
མ་དེ་ནི་སྟོ་མེད་དམ་སྟོང་མེད་པོ་བདག་གིས་བཅོམ་པར་བྱས་སོ་ཞེས་འགྱེད་
པ་སྐད་དུ་འོ། །ཞེས་པ་འདི་ཡན་ཆད་ཀར་པ་རྣམས་གྱི་དང་པོ་སྟེ་ཐོག་མར་
ཡོད་པའི་བྱང་ལྟ་གི་རྣམ་རྟོག་གི་ལྷགས་ནི་དཔེ་བཟོད་གྱི་རྣམ་གྲངས་སུ་མ་

རྩ་རྩ་གཅིག་པོ་འདི་འདྲ་འདི་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་བྱང་ལྟ་གི་རྣམ་རྟོག་གཞན་པ་བར་
དང་ཐ་མ་ན་ཡོད་པ་རྣམས་གྱང་དེ་ལྟར་གསུང་པར་བྱའོ། །ཞེས་འཕྱང་ངོ་། །དེ་
རྣམས་རེ་རེ་ནས་སྟོན་པས་དབྱེ་བ་མང་བས་འཛིགས་ཕྱིར་དེའི་དབྱེ་བ་ནི་མཐའ་
དག་བཟོད་པར་མི་འདོད་དོ། །དེ་ལ་བྱ་སྤྱུ་བ་ཅི་རིགས་ལྷགས་ལས་མཚོན་
པའི་བྱ་དཀར་རམ་བྱ་དཀའ་བར་མངོན་འདོད་གང་། འགའ་ཞིག་དག་ནི་
བརྟུན་པར་བྱ། གཉིས་པ་ཀར་པ་དང་པོ་ལས་གཞན་ན་ཡོད་པའི་བྱང་ལྟ་
ལས། ཀར་པ་བཞི་ཀར་དབྱས་ན་ཡོད་པ་ཆོད་ཅིང་མཚོད་པའི་བྱང་ལྟ་ནི།
སྤྱི་རྩ་ཏེ་ཡ་ཏེ་རྩྱུ་ཡོ། ན་རྩྱུ་ཏེ་ཡ་ཏེ་རྩྱུ་བུ་ན། ཡ་སྤྱུ་ཏེ་ཡ་ཏེ་སྤྱུ་བུ། རྩྱུ་
ཁྲ་ཏེ་ཡ་ཏེ་ཁྲ་ཡོ། འདི་བོད་སྐད་དུ། དམ་བཅའ་བརྟན་ལྟན་དབང་པོ་ཡུལ་
ལ་གཡང་བ་རྩ་བ་རྩ་བ་ལྟོད་ནི་སྟོན་བཅོམ་ཏེ་བཅུན་ཚུགས་ལས་མི་
ཉམས་ཤིང་། ཁྱོད་ལ་གཞན་བསྐྱུ་འདོད་གྱི་སྤྱུ་མེད་པ་ཁྱོད་གྱི་བདེ་བ་ནི་
ནམ་ཡང་འཛིག་པའམ་ཟད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་སྟོན་བཅོམ་སོགས་ཡོན་ཏན་འདྲི་
སྟོད་བདེ་བ་དེ་འཕེལ་བའི་ཆོད་དུ་འདྲུ་འགྱུར་ངོ་། །བཞི་ཀར་དབྱས་ན་ཡོད་
པ་ཆོད་པའི་བྱང་ལྟ་ནི། ས་སྤྱུ་སྤྱུ་རྩ་རྩ་སྤྱུ་རྩ་ཏེ་སྤྱུ་ཁེ། ཀར་པ་དང་པོ་
ལ་སྤྱུ་རྩ་དབྱས་ན་ཡོད་ཅིང་། ཡི་གེ་གཞན་རྩ་རྩ་བར་ཆོད་པ་འདི་བཞིན་ཀར་
པ་གཞན་གསུམ་ཀར་དབྱས་ན་ཡང་སྤྱུ་རྩ་ཡོད་པ་འདྲ་ལ། དེ་དག་གི་ཐོག་
མཐའ་བར་གསུམ་ཡི་གེ་གཞན་དང་གཞན་གྱིས་ཆོད་པས་ཀར་པ་བཞི་ཀར་
འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོགས་བཅད་དེ་བོད་སྐད་དུ། རྩལ་པོ་ཁྱོད་གྱི་མདུན་སུར་

147 ས་ཡི་ལྷ་སྟེ་བྲམ་ཟེ་རྣམས་དྲག་གི་ཞལ། ཆུང་གིས་མ་བཅོམ་ཞེས་ཆང་བཟི་
མིན་ཡང་རྒྱལ་པོས་བྱིན་པའི་ཞོར་གྱིས་ངོམས་པའི་མངོས་པ་ས་རྩ་བ་བསྟོད་
པའི། ཁྱོད་གྱི་ཡོན་ཏན་རྩ་བ་ཏུ་གསལ་བར་བྱས་པ་འདི་ནི་ཁྱོད་ལ་དགའ་
ཞིང་ཆོགས་པའི་བདུག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་རྒྱ་རྣམས་ལ་གཏམ་གྱི་སྤྱང་པོ་ཉིད་
དུ་གྱུར་ཅིང་། དེར་མ་ཟད་གཏམ་འདི་ལྷ་རྣམས་སུ་ནི་མི་འགོ་མིན་ཞེས་སོ། །
རྒྱུ་ལ་བཞི་ཀའི་མཐའ་ན་ཡོད་པ་བར་ཆོད་པའི་བྱང་ལྷན་ནི། བཞི་ཀའི་མཐའ་
མཉུ་ཡུ་ཞེས་ཡོད་པའི་ཡི་གེ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆོགས་བཅད་དེའི་དོན། །དམ་
པའི་སྟོད་ལ་བག་མེད་ཁྱོད་གྱི་དགའ་མ་གང་། །དགའ་བའི་དགའ་སྟོན་གྱི་
དགའ་བས་ཁྱོད་པར་དུ་ཕྱོས་ལ། །དེ་ཡིས་འདིར་ནི་འོད་ལྷན་རྒྱན་རྣམས་བཟུང་
བར་འོས། བདག་ལ་མངོས་ལྷན་ཉིད་གྱི་འབྲས་བུ་འགའ་ཡང་མེད། །ཅིས་
དམ་པའི་སྟོད་པར་འཇུག་པའི་བག་ཡོད་མེད་པའི་དགའ་མ་ཞེས་སྒྱུར་རོ། །
འདི་ཆོགས་བྲལ་བྱང་སྟོང་ཞིག་གིས་གསེར་སོགས་རྒྱན་བྱིན་པ་པར་གཏད་
པའི་ཆོག་བྱས་ཀྱང་རུང་ལ། འགྲེལ་པ་གཞན་དུ་བདག་པོས་བྱི་བོ་བྱས་པར་
ཆུང་མས་ཁྱོ་ཆོག་སྒྲིས་ཏེ་བདག་ལུས་བརྒྱན་ནས་ཁྱོད་དང་འབྲིག་མི་འདོད་
ཅིས་སྒྲུ་བར་འཆད་དོ། །རྒྱུ་ལ་བཞི་ཀའི་མཐའ་ན་ཏེ་ན་ཏེ་ཞེས་ཡོད་པས་
མཐའ་ཡི་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པའི་བྱང་ལྷན་ཆོགས་བཅད་གྱི་དོན། མགོན་པོ་
ཁྱོད་ལྷ་གཞན་ལ་དུང་པའི་རོ་ནི་མི་མཁྱེན་ཏེ། །འདུད་པར་མི་སེམས་པ་དང་
དེའི་རྒྱ་མཚན། །དམན་པ་ཉིད་དང་མཆོག་ཉིད་དག་ནི་ངེས་པར་འགལ། ཞེས་

མི་མཆུངས་ཤིང་མི་མཉམ་པས་སོ། །དེས་ན། གང་ཞིག་དམན་པ་རྣམས་
གྱིས་ཁྱོད་ལ་མགོས་འདུད་ཅིང་། དེ་དག་ཁོ་ན་ལམ་ངེས་པར་དམན་པའི་རོ་
སྟོང་བ་དེས་ཁྱོད་གྱི་བཀྱར་སྟེ་ཆོད་དུ་མཆོག་ཏུ་རལ་བཞིན་རྒྱུ་ལ། །རྒྱུ་ལ་
བཞི་ཀའི་དབྱས་དང་མཐའ་ན་ཏེ་ན་ཏེ་ཞེས་ཡོད་པས་བར་མཐའ་ན་ཡོད་པ་ཆོད་
པའི་བྱང་ལྷན་གྱི་ཆོགས་བཅད་དེའི་དོན། རོ་ལ་པའི་འཇུག་དགའ་དང་ནི་
འཇམ་པོར་སྒྲུ་བ་དང་། །ཆུང་བའི་ལྷ་བ་དང་ནི་ལྷ་བའི་འགོ་བ་དང་། །ཀྱུ་
ཏུ་སྒྲུ་ལ་དང་རྩ་བ་ཏུ་ན་དག་སྟོན་པ་དེས། །བསྐྱེད་པ་དེས་ན་བདག་ནི་འཆོ་བས་
དམན་པར་འགྱུར། །ཆུང་བའི་ལྷ་བ་ཟིམ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་བྱང་ཟད་ལྷ་བའོ། །
ལྷ་བའི་འགོ་བ་ནི་དལ་བུར་ས་མནན་ཏེ་འགོ་བའོ། །ཁྱོས་པའི་ཀྱུ་ཏུ་སྒྲུ་ལ་
བ་ཞེས་སྒྲུ་ལ་བའི་དོན་འདོད་པའི་སྐྱེ་བྲམ་སུ་འགྲེལ་པ་འདོད་འཇོར་བཤད།
ཁ་ཅིག་གིས་འདོད་པའི་དབང་གིས་སྟོད་ཚུགས་མི་བརྟན་པར་བྱལ་བྱལ་བསྟོད་
པ་ལྷ་བུ་ལ་བཤད། ཁ་གངས་ནས་སྒྲུ་ལ་བའི་དོན་ནི་སྐབས་འདིར་མི་འགྲེལ་
ལོ། །དེ་སོགས་ཆོགས་སུ་རུང་བའི་སྟོད་ལམ་དེས་ཡིད་ལ་བསྐྱེད་པས་བདག་
ཆོགས་པས་འཆི་ལ་བྱུག་གོ་ཞེས་སོ། །རྒྱུ་ལ་བཞི་ཀའི་དབྱས་དང་མཐའ་
སྐྱ་ན་སྐྱ་ན་ཞེས་ཡོད་པས་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པའི་བྱང་ལྷན་ཆོགས་བཅད་དེའི་
དོན་ནི། དཔལ་སྦྱིལ་དཔལ་མོ་ལྷན་པས་དཔལ་ལྷན། ཀྱུ་ལ་བྱུ་ལ་པས་
གནས་གང་རུང་གཅིག་ཏུ་མི་གྲོང་བ། རྟག་ཏུ་གནས་པས་བརྟན་ལྷན་ཡིན་
པའི་རྒྱ་གང་གིས། དེའི་རང་བཞིན་ནམ་བདག་ཉིད་ནི་འཆི་མེད་ལམ་དང་

148 མཉམ་པའི་ཚད་དང་ལྷན་པའོ། །ཁྱོད་ལ་གྲས་པས་རབ་ཏུ་དྲན་པའི་འགྲོ་བ་
རྣམས་ལ་དཔལ་རྒྱས་པར་བྱེད་ལ། ཀུན་གྱིས་མཆོད་པར་འོས་པ་དང་ལྷན་
ཅིང་ཡོན་ཏན་ཚད་མེད་པའི་མིང་ཅན་ནི། གོམ་པས་ས་གསུམ་འཇལ་བྱེད།
གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཚད་མེད་པ་མང་པོ་བཀོད་པ་བྱུང་འཇུག་དེ་ལ་ཐུག་དྲག་
འཆལ་བར་མཛོད་ཅིག །ཅེས་སོ། །
ཀྱང་པ་བཞི་ཀའི་ཐོག་མ་དང་བར་ན་སྐར་སྐར་ཞེས་ཡོད་པ་ཆོད་པའི་བྱང་
ལྷན་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་དོན། འདོད་པའི་རྩ་བཅུད་ལ་ཞུགས་ཏེ་བྱ་འབྱུང་རྒྱས་
པའི་བྱང་གིས་མཛོད་པོ་དགའ་བར་བྱེད་ཅིང་། མིད་པའི་འདོད་ཡོན་གྱི་སྡིང་
པོར་གྱུར་པའི་བཅུད་མང་པོའི་དཔལ་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་གང་ཞིག རྒྱ་བཞད་
ཀྱི་སྒྲུའི་རྗེས་སུ་མཚུངས་པའི་སྒྲ་དང་ལྷན་པ་གསེར་གྱི་དྲིལ་རྒྱུང་སེལ་སེལ་
འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་བྱང་མེད་བཟང་མོ་དེས་ནི་བཅུད་ཀྱིས་ལེན་གྱི་སྒྲུན་སོགས་
མིད་བདེ་གཞན་སྡིང་པོ་མེད་པར་རིག་པར་བྱས་སོ། །ཀྱང་པ་བཞི་ཀའི་ཐོག་
མ་དང་དབྱས་ན་ན་ཡུ་ཡོད་ཅིང་། དེར་མ་བཟད་དང་པོ་དང་གསུམ་པའི་མཐའ་
ནའང་ཡོད་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཐར་ན་ཡུ་གསུམ་བརྒྱད་མར་ཡོད་པ། དང་
པོའི་དབྱས་ན་ལོ་ཙྴ་དང་། གསུམ་པའི་དབྱས་ན་སིཛི་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་
ཀྱང་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ཐམས་ཅད་ན་ཡུ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཡིན་པ་འདི་ལྟ་བུ་དང་པོ་
དང་དབྱས་ན་ཡོད་པ་ཆོད་ཅིང་མཆོད་པའི་བྱང་ལྷན་ཡིན་ཡང་། སྐུ་མ་གཉིས་
ཀྱི་མཐའ་ཐོག་དང་། བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་ཐོག་སྐར་ཏེ་བར་མཆོད་པའི་

བྱང་ལྷན་དུའང་འགྱུར་རོ། །ཆོགས་བཅད་དེའི་དོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་བཟན་
ལ་རྒྱས་པ་ཞེས་བོས་ནས། རྒྱལ་དང་རྒྱལ་མིན་ལེགས་པར་བཟླ་བ་པ་འདི་
ཡིས་ནི། རྒྱལ་ལུགས་མེད་ཅིང་དག་བའི་ཐབས་བསྐྱབ་པ་ལ་ལོང་བ་ལྟ་བུ་
རྣམས་རྣམ་པར་བྱལ་ཅིག །ཁྱོད་ནི་བཞོན་པ་ལལ་པ་རྟ་སྒྲུང་སོགས་ཀྱིས་བཞོན་
པས་མི་འགྲོ་ཞིང་ཐབས་ཤེས་ལྷན་པས་རྒྱལ་བའི་ཐེག་པ་ལ་བཞོན་པས་འགྲོ་
བ་དྲག་གིས་གང་ཞིག་ལམ་ཡང་དག་པའི་རྒྱལ་མ་ཐོབ་པ་རྣམས་རྒྱལ་ཐོབ་
པ་ཉིད་དུ་འགོད་པ་དྲག་ལ་ཁྱོད་སྡིང་སྟོབས་བཟན་པ་སྒྲིད་ཅིག ཅེས་སོ། །
ཀྱང་པ་བཞི་ཀའི་ཐོག་མར་ར་བེ་ཞེས་ཡོད་པས་ཆོད་ཅིང་མཆོད་པའི་བྱང་ལྷན་
ཆོགས་བཅད་ཀྱི་དོན། གཞན་གྱིས་འདེགས་དཀའ་བ་མཚུངས་མེད་མྱི་པའི་
མཆོན་ཆ་དང་ལྷན་པའི་གཡུལ་ངོ་ཆེན་པོ་གང་དུ་སྒྲིམ་ལྟ་མིན་རྣམས་ནི་བྱུང་
འཇུག་གི་རྒྱལ་མཆོན་ལ་གནས་པ་དཔལ་པོ་བྱ་ཡི་ཏོག་ཅན་རྒྱུད་གིས་བསྐྱོད་
པའི་སྒྲ་ཡིས་བྲོས་སོ། །ནི་མ་བཞིན་དུ་བརྗེད་པའི་འཕྲོག་བྱེད་དེ་བྱུང་འཇུག་
འདི་ཡི་མདུན་དུ། འཛིགས་རུང་གཡུལ་ལ་འཇུག་པར་རྩོམ་པའི་དག་དེ་ནི་
བཤན་པའི་སྟོན་དུ་ལུག་དང་མཚུངས་པར་རིག་སྟེ་དེས་གསད་པའི་བྱིར་རོ། །
ཀྱང་པ་བཞི་ཀའི་ཐོག་མཐར་མ་ཡུ་མ་ཡུ་ཞེས་ཡོད་པས་བར་མཆོད་ཅིང་ཆོད་
པའི་བྱང་ལྷན་གྱི་ཆོགས་བཅད་འདི་ལ། ཀྱང་པ་བཞི་ཀའི་དབྱས་ཀྱི་ཡི་གེ་
བཞི་མ་གཏོགས་ཐམས་ཅད་ན་ཡུ་འབའ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་འདི་ཡི་དོན། གང་
ཁྱོད་དང་བྲལ་པས་ཉན་པ་དེའི་དབང་གིས། མཆོན་མོ་གཅིག་ཀྱང་ཆད་མེད་

149 བ་མེད་བའི་ཐུན་དང་ལྷན་ལ། དེར་དགའ་བའི་དབུ་ལ་གྲོགས་པོ་མེད་པའི་
སྐྱུ་ག་བསྐྱེད་ཆད་མེད་ཅིང་། མཐུ་ར་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྐྱོད་བྱ་གཏན་ནས་མིན་
པའི་འཆོ་བ་ཟད་པའི་ནད་ལ་བརྟེན་པའམ་རེག་པ་དང་། ཆུ་བཅུ་བྱུག་པ་ཡི་
རུང་བཞིན་ཟླ་བ་ཡང་ནད་དུ་འགྱུར་བ་ཅན། ཁྱོད་དང་བྲལ་བའི་ནད་ཀྱིས་
གཟིར་པའི་སྐྱེལ་ལྷན་ཡིད་འོང་མ་འདྲི་སྤྲིང་རྩེའི་རུང་བཞིན་དུ་གྱུར་པས་འདི་
དང་འབྲལ་མེད་དུ་འགྲོགས་པར་མཛོད་ཅིག ཀླང་པ་བཞི་ཀའི་ཐོག་དབུས་
མཐའ་གསུམ་གར་མ་རྒྱ་ཞེས་ཡོད་པ། ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པའི་བྱུང་ལྷན་ཆོགས་
བཅད་ཀྱི་དོན། གཞན་དོན་ལ་ངལ་བ་མེད་པར་ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲོ་ལ་ཆོས་ཀྱན་ལའམ།
སྒྲོ་བོ་ཀྱན་ལ་མཉམ་ཉིད་བསྐྱོག་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ་མཉམ་མོ། ཁྱོད་
ནི་སྐྱེས་བུ་སྐྱེན་མེད་པ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མི་མཐུན་པར་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་
ཏེ་མཐུན་པར་འགྲོའོ། །དེས་ན་དཀའ་བྱུང་སོགས་ཀྱིས་གདུང་བ་མེད་པའི་
ལས་ཀྱིས་གོ་འཕང་མཆོག་ཐོབ་པ་རྒྱལ་བ་མཆོག་གི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཉིད་
དོ། །དེས་ན་ཁྱོད་ནི་དཀའ་བྱུང་ཀྱིས་གདུང་བས་དགའ་བ་མེད་པའི་ཀྱན་ཏུ་
རྒྱ་གཞན་དང་། གཞན་དོན་ལ་འདོད་པ་མེད་པ་ཆགས་བྲལ་པས་ཀྱི་བཞེད་
པ་དག་ལས་རྒྱལ་བོ་ཞེས་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་བསྐྱེད་པའོ། །
ཀླང་པ་བཞི་ཀའི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་ཡོད་པ་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པའི་བྱུང་ལྷན་
ཀྱི་དཔེ་བརྗོད་ནི། འདིར་ཀླ་ལ་ཀླ་ལ་ཞེས་པ་ཀླང་པ་བཞི་ཀའི་ཐོག་མཐའ་
བར་གསུམ་དུ་བསྐྱོར་ཞིང་བརྗོད་པས། ཀླང་པ་རེ་རེའི་ནང་ན་དབུས་ཀྱི་ཀླ་

ལ་ཀླ་ལའི་ཐོག་མར་ཡི་གེ་བྱུང་རེ་སྟེ་བཞི་མ་གཏོགས་ཐམས་ཅད་ཀླ་ལའི་སྐྱེ་
འབའ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། འདི་ཡི་གེ་བཅུ་བྱུག་པའི་དཔེ་བརྗོད་ལ་དེ་ལྟར་
ཡིན་གྱི། དེ་བས་མང་པའི་ཡི་གེ་རྣམས་ལ་བར་དུ་ཡི་གེ་དུ་མ་ཡོད་པའང་འབྱུང་
ངོ་། །ཆོགས་བཅད་འདིའི་དོན། དུས་ཞེས་པ་གཤིན་རྗེ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དུས་
ཅན་ཏེ་དེ་དག་འབྱུང་བ་དང་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་པོ་མགིན་ནག་དབང་ལྷག་ཆེན་
པོ་། སྒྲོ་ནི་ལྷ་ཁའི་སྐྱེ་ལས་ཞལ་ནག་པོ་ཁྱུ་མཆོག་གི་རྒྱལ་མཆོན་ནག་པོ་ཉིད་
དུག་འཛིན་པ་དེ་ནི། དཔེར་ན་ཁྱུ་བྱུག་དང་མ་བྱ་སོགས་སྐད་སྟན་པར་སྒྲོག་
པ་དུག་གི་སྐད་གདངས་སྒྲོག་པའི་དུས་དབྱར་ཀྱི་བྱུང་བའི་ཆོགས་དང་སྤྱིན་
ནག་པོ་དཀྱིགས་པ་ལྷ་སྤར་ནག་པ་གང་ཞིག་འཛིག་པའམ་འཕོ་བའི་དུས་
ཀྱིས་མི་གཟུང་སྟེ། ཀླ་བ་དང་འཆི་བ་མེད་པར་གནས་ཤིང་། ལོ་ཟླ་སོགས་
དུས་ཀྱི་ཆའི་གཙོ་བོ་སྟེ་བདག་པོར་གྱུར་པ་ཞེས་བོས་ནས། མཛེས་པའི་སྤྱིན་
ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོའི་འབྱུང་གནས་སུ་གྱུར་པ་ཅན་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ། ཁྱོད་མཉེས་པ་
ལྷུང་ལེན་པའི་དཀའ་བས་འཆོ་བའི་འཇུ་མ་མིག་གཡོ་ལྷན་ལན་སུའི་སྤང་པ་
རོལ་པ་ཅན་འདི་དང་འབྲལ་མེད་རྟག་ཏུ་འགྲོགས་པར་མཛོད། ཅེས་སོ། །
རྒྱ་འབྲེལ་གཉིས་ལས་འདི་ཡི་ཀླང་པ་དང་པོ་གཉིས་དབང་ལྷག་ལ་བཤད་དེ།
དེ་ནི་ཡུ་མ་དང་མི་འབྲལ་བ་དཔེར་བྱས་ནས། ཀླང་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་བྲལ་འཇུག་
ལ་ལྷའི་སྐྱེ་མཐུན་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་སྐད་དུ་མཛེས་པའི་སྤྱིན་མཆོ་ཁྱོད་དང་ཡུན་
རིང་བྲལ་བས་ཁྱོད་ལ་རེ་བའི་དཀའ་བས་འཆོ་ཞིང་ཆགས་པས་གཡོ་བའི་ཡིད་

150 ལྷན་ལན་སྒྲེང་གནག་པ་རོལ་པ་ཅན་དཔལ་མོ་དང་འགྲོགས་པར་མཛོད་ཅེས་
བཤད། མཚུངས་སྒྲུ་རྒྱ་དཔེ་ལ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་བར་གྱི་ཆོག་བསྟུས་པ་ཡིན་
པར་ཡང་བཤད་ཀྱང་དབང་ལྷན་ལ་བཛོད་པ་ལྟར་བྱས་ན་འདྲ་དེའི་སྒྲིང་པ་དང་
མཐུན་པར་རྗེས་སུ་བཛོད་པའི་ཕྱིར་མི་ལེགས་པ་མེད་དོ། །འདྲི་བོད་སྐད་དུ་
དཔེར་བཛོད་ན། བྱད་པོ་བྱད་པོ་མ་ཡིན་བྱད་པོ་བྱད་པོ་ཡིན་ན་སུ་ཞིག་བྱད་
པོ་བྱད་པོ། བྱད་པོ་བྱད་པོ་མེད་ན་བྱད་པོ་བྱད་པོ་མིན་ཏེ་རི་རབ་བྱད་པོ་བྱད་
པོ། །བྱད་པོ་བྱད་པོ་ཡོད་ན་བྱད་པོ་བྱད་པོ་གཞན་ཕྱིར་བྱག་མེད་བྱད་པོ་བྱད་
པོ། །བྱད་པོ་བྱད་པོ་ཡོད་མིན་བྱད་པོ་བྱད་པོ་མེད་མིན་དེ་འདྲའི་བྱད་པོ་བྱད་
པོ། །ཞེས་པ་འདྲིའི་དོན་ཆངས་པ་དབང་ལྷན་བྱུང་འཇུག་རྒྱ་ཆ་སོགས་དང་
བདག་དང་དུས་སོགས་བྱད་པོ་གཅིག་ལུ་རྟག་པས་ཐམས་ཅད་བྱས་པ་ལ་མི་
འཐད་པར་བཛོད་པ་སྟེ། བདག་ལ་སོགས་པ་གང་ཞིག་ཀྱན་གྱི་བྱད་པོ་ཞེས་
འདོད་པ་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་བྱད་པ་པོ་མ་ཡིན་ཞེས་དམ་བཅའ་བཤོ། །གཞན་
དག་ན་རེ། བྱད་པོ་དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་བྱད་པ་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་བྱད་པ་པོ་མེད་པར་མི་འབྱུང་བར་འདོད་པ་དེ་བཞིན་
གང་སུ་ཞིག་བདག་གམ་དབང་ལྷན་བྱད་པ་པོ་དེའི་བྱད་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་
བྱད་པོས་མ་བྱས་པར་འབྱུང་བ་མེད་པར་མཚུངས་སོ། །དེ་ལ་ལན་དུ་བྱད་པོ་
འདྲི་ལ་བྱད་པོ་གཞན་མེད་དེ་རང་བྱུང་བཤོ་ཞེ་ན། རྒྱ་རྒྱུན་གང་གིས་མ་བྱས་
མ་བསྐྱེད་པ་དེ་འདྲའི་བྱད་པོ་དེ་ནི་ཆོས་གཞན་གྱི་བྱད་པོ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་

རི་བོང་གི་རྩ་བྱེད་པོ་དེའི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པར་ཁས་སྐྱེངས་པ་དང་བྱེད་མེད་དེ།
རི་བོང་རྩས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཞིག་ཡོད་མ་སྒྲིང་པ་བཞིན་རྒྱ་མེད་པའི་བྱེད་
པོ་རང་ཉིད་ཡོད་པ་མི་སྲིད་དོ། །
གཞོན་པ་དེར་དོགས་ནས་བྱེད་པོ་དེ་ལ་འདྲ་བྱེད་པ་པོ་གཞན་ཡོད་པར་འདོད་
ན་བྱེད་པོ་དེ་ཉིད་བྱེད་པོ་གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་ཕྱིར་བྱེད་པ་པོ་ཡ་མཐའ་བྲག་
མེད་གྱི་བྱེད་པོ་སྒྲ་མ་མང་པོ་ཕྱི་མ་མང་པོའི་བྱེད་པོར་འབྱུང་བས་བྱེད་པོ་རྟག་
གཅིག་ནམ་ཡང་མི་འཐད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་བྱེད་པོ་དེ་ལ་བྱེད་པ་པོ་ཡོད་པ་མིན་
ཏེ། བྱེད་པོ་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་འདོད་པས་སོ། །བྱེད་པོ་དེ་ཉིད་
སྐྱེད་པའི་བྱེད་པོ་མེད་པའང་མིན་ཏེ། བྱེད་པོ་དོན་བྱེད་ལུས་པའི་རོ་བོས་ཡོད་
པར་འདོད་པ་གང་ཞིག་དེ་ཡོད་ན་རྒྱ་མེད་པ་མི་འཐད་ལ་རྒྱ་མེད་ན་དེ་ཡོད་
པར་ཡང་མི་འབྱུང་སྟེ་རི་བོང་རྩ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་རིགས་པས་བརྟག་ན་
མི་འཐད་པ་དེ་འདྲའི་བྱེད་པོ་དེ་ཀྱན་གྱི་བྱེད་པོ་ཡིན་ནོ་ལོ་ཞེས་སམ། ཅིས་
མ་ཡིན་ཞེས་བསྟོངས་ཆོག་དུ་བྱགས་གྱིས་གོ་བཤོ། །འདྲི་ནི་ཡི་གེ་ཆོགས་པ་
བསྐྱོར་བ་གཞུང་འདྲའི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཐོག་མཐའ་དབྱས་གསུམ་གྱི་ཟུང་ལྷན་
མ་ཆོད་པ་དང་ཆ་འདྲར་མཆར་སྟོས་གྱིས་སྦྱར་བ་སྟེ། བོད་སྐད་ལ་གིན་དུ་བྱ་
དགའ་བ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་བོད་སྐད་ལ་ཡོན་ཏན་བཅུ་དང་དོན་རྒྱུན་མཐའ་
དག་དང་། ཟུང་ལྷན་གྱི་བྱེད་བྱག་ཅི་རིགས་བབྱིད་རུང་བ་ལས། བྱ་དགའ་པ་ལ་
ཆེར་རྒྱས་དང་མཚུངས་པ་ལྟ་བུ་བབྱིད་མི་རྣམས་པ་ནི་སྒྲུལ་སྤྱིའི་ཐགས་ལ་ཟེའོག་

གི་རིམ་གཏོང་མི་རྒྱུ་པ་ལྟར་སྐད་ཀྱི་གཤིས་སུ་བྱང་པས། རྒྱ་སྐད་ལ་དེ་འདྲ་
བྱུང་ཡོད་པའི་གོ་བ་ཆགས་ཕྱིན་པོད་སྐད་ཀྱིས་དེའི་ལད་མོ་འབའ་ཞིག་བྱེད་པའི་
དཀའ་ལས་ཆོག་མཆོད་ཅུང་བས་ཡི་གེ་རེ་རེ་བྱང་ལྡན་ལས་དཔེ་བརྗོད་སྟེ་
མ་དག་གིས་བྱས་པ་རྣམས་སྐད་འདི་ལ་འག་བ་ཅིང་མཛོས་སོ། །

གསུམ་པ་མཐའ་ཐོག་སྐྱུར་བའི་བྱང་ལྡན་ནི། ཀྱང་པ་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་ཐོག་
ནི། །རབ་སྐྱུར་བྱང་ལྡན་གནས་སྐབས་འདི། །འདིའི་གོང་དུ་བརྗོད་པའི་དཔེ་
བརྗོད་བཞི་བཤད་མ་ཐག་པ་དེའི་ཁོངས་སུ་འདུས་མོད་ཀྱི། རང་དབང་རམ་
རང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་ཉིད་ཀྱིས་འདིར་བཤད་དོ་ཞེས་གསུངས་ནས། །འདིའི་དཔེ་
བརྗོད་ཀྱི་ཀྱང་པ་དང་པོའི་མཐའ་དང་གཉིས་པའི་ཐོག་མར་མ་དེ་ན་སྟེ། གཉིས་
པའི་མཐའ་དང་གསུམ་པའི་ཐོག་མར་ན་ཡོ་རྩི་དྲུ། གསུམ་པའི་མཐའ་དང་བཞི་
པའི་དང་པོར་ག་དྲུ་སྟེ། ཡོད་པ་འདི་མཐའ་ཐོག་སྐྱུར་བའི་བྱང་ལྡན་ནོ། །
ཆོག་མཆོད་དེའི་དོན་བདག་ལ་སྐར་དེ་འདོད་ཅིང་ཁྱོས་པའི་ཆགས་པ་ཉེ་བར་
གནས་ཀྱང་བྱུང་མེད་དེས། བདག་ཉིད་ལ་མ་སྐྱུར་བའི་རྒྱ་དེར་བདག་གི་འཁོར་
འཛོན་གྱི་སྒྲིག་པས་སམ་ཉེས་པས་ཁྱོ་བ་ཡི་རོ་དང་སྐྱུར་ཏེ། ད་ནི་འདི་ལུས་
མེད་འདོད་པ་དག་གིས་གཏུང་བར་ཀྱན་ནས་བདག་འདོད་མོད་ཀྱང་། བདག་
ནི་འདི་ལ་འདི་སྟེད་ཀྱི་གཏུང་པ་འབྱུང་བའི་སྐད་དུ་དེའི་གན་དུ་མ་བསྐད་དོ། །
ཞེས་སོ། །བཞི་པ་ཀྱན་དུ་བྱང་ལྡན་ལ། ཀྱང་པ་བཞུས་པ། ཆོག་མཆོད་
བཞུས་པ། བྱང་ལྡན་ཆེན་པོ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཉིས་མདོར་བསྟན་པ་

ནི། ཆོག་མཆོད་ཀྱི་སྟེད་དེ་ཀྱང་པ་གཉིས་སྐར་ཡང་བཞུས་པ་ནི་ཡང་དག་
སྐར་པ་ཞེས་པའི་བྱང་ལྡན་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་དང་པོ་གསུམ་པར་བཞུས་ཤིང་
གཉིས་པ་བཞི་པར་བཞུས་པ་དང་། དང་པོ་གཉིས་པར་དང་། གསུམ་པ་བཞི་
པར་བཞུས་པ་དང་། དང་པོ་བཞི་པར་དང་། གཉིས་པ་གསུམ་པར་བཞུས་
པའི་དབྱེ་བ་གསུམ་དུ་འདོད་དོ། །ཀྱང་པ་གཅིག་སྐར་ཡང་བཞུས་པ་ལ་འདྲ་མ་
ཡི་དབྱེ་བའི་བདག་ཉིད་ཡོད་པ་དེ་དག་རིམ་པ་བཞིན་དཔེས་གསལ་བར་བྱའོ། །
དང་པོ་གསུམ་པ་དང་གཉིས་པ་བཞི་པར་བཞུས་པའི་བྱང་ལྡན་ནི། ཀྱང་པ་
དང་པོར། ལྷ་སྟེ་ཡེ་སྟེ་ཏ་ཡ་བར་འདྲུ་རྩེ་ ཞེས་པ་འདི་ཀྱང་པ་གསུམ་པར་
སྐར་ཡང་བཀོད་པ་དང་། ཀྱང་པ་གཉིས་པར། པ་ར་ལྷ་ཡ་ཏ་ལྷ་ན་ལྷ། ཞེས་
པ་འདི་ཀྱང་པ་བཞི་པར་སྐར་ཡང་འདི་ཁོ་ན་བཀོད་པས་ཡི་གེ་དུ་མ་ཆོག་མཆོད་པའི་
ཀྱང་པ་དེ་དག་ཀྱང་པ་གཞན་གྱིས་བར་ཆོད་པར་བྱུང་བས་བྱང་ལྡན་གྱི་བྱེ་བྲག་
དུ་ཡང་གྱུར་པའོ། །ཆོག་མཆོད་དེ་ཉིད་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱུར་པ། སྐྱེས་སུ་བརྟན་
པ་གང་ཞིག་སྟིང་སྟོབས་ཅན་དེས་ཁྱོད་ལ་མི་འདུད་པའི་ཁོངས་པ་རབ་དུ་སྐྱངས་
ཀྱང་། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐར་སྐང་བྱ་ཉིད་དུ་བྱས་པ་དེ་དང་ར་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་མཆོག་དུ་
འབད་པ་ཡིས་སྐྱེས་སུ་དེ་གཅིག་སྟེ་ལ་ཡིད་བརྟན་བྱའོ། །སྟོ་མི་བརྟན་མ་ཞེས་
བོས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀྱང་པ་དང་པོའི་ཆོག་རྣམས་དང་གཉིས་པ་བྱང་མེད་
ལ་དེ་བཞིན་བྱི་མ་གཉིས་འདྲ་བའི་བྱང་ལྡན་གྱི་ཆོག་མཆོད་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱུར་
བའི་དོན་ནི། རྒྱ་ལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་དཔུང་གི་བགྲོད་པ་བྱུང་བདག་བྱུང་འཇུག་

152 ཁྱིམ་པ་ལྟ་བུའི་གཟི་བྱིན་གྱིས་མ་རོལ་གྱི་དབྱང་ལ་གནོད་པ་ཡང་ཡང་རབ་
ཏུ་སྐྱུར་བས་གཞན་སྤྲོ་བ་ཀོང་ནས་རོམ་དངས་མཛེས་པ་མེད་པ་ཡི་མི་རྣམས་
དཔའ་བའི་ཚུལ་དྲང་རྒྱལ་ཉམས་བྱས་ནས། སྤྲུག་བསྐྱེད་པས་གདུང་ཞིང་
གྱི་མ་རོལ་ནས་བྱས་ཐོས་ནས་རྣམས་པར་བཅོམ་མོ། །དེ་བཞིན་རྒྱུ་པ་དང་
པོ་དང་བཞི་པ་བྱད་མེད་ཅིང་། གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་འདྲ་བའི་བྱང་ལྡན་
ཚིགས་བཅད་གྱི་དོན། སྤྱི་ན་གྱི་བསྐྱོད་པ་དང་ལྡན་པ་དབྱེ་གྱི་དུས་སྐྱེས་
པའམ་བྱང་བའི་ཚོན་མ་བྱུང་ཚོགས་རྣམས་ནི་དགའ་བའི་སྐྱེ་ཡིས་མཛེས་པ་
ཐོབ་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཚོ་སྤྱི་ན་འཐོར་བྱེད་རྒྱུ་གི་ཚོགས་སྤྲུག་པོའམ་འབྲུག་
པོ་དང་བྲལ་བས་ན། རྒྱུ་སྤྱོད་གི་ཞེས་པ་དང་བའི་ཚོགས་རྣམས་ནི་སྤྲོ་
བའི་སྐྱེ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་པོ། །དེས་ཚིགས་བཅད་གྱི་བྱེད་བཞུས་པ་
ཡང་དག་སྐྱུར་བའི་བྱང་ལྡན་གྱི་དབྱེ་བ་གསུམ་བསྟན་ནས། དེ་ནི་ཚིགས་རྒྱུ་
གཅིག་སྐྱུར་ཡང་བཞུས་པ་ལ་དབྱེ་བ་དུ་མ་འབྱུང་བའི་དཔེ་བཟོད་བསྟན་པ་
ལ། ཚིག་རྒྱུ་དང་པོ་གཉིས་པར་སྐྱུར་ཡང་བཞུས་ནས། གཞན་གཉིས་ཅི་
བདེར་བྱས་པ་དང་པོ་གཉིས་པར་བཞུས་པའི་བྱང་ལྡན་ཡིན་ལ། དེ་ནི་བོད་
རྒྱུ་ལ་ཚིག་རྒྱུ་དང་པོ་དེ་ཉིད་གཉིས་པར་སྐྱུར་བཀོད་ཀྱང་དོན་ཐ་དད་པར་
གྱུར་པ་ཞིག་བརྩམ་ན་དེས་འབྲས་པས་སྐབས་འདིར་རྒྱ་རྒྱུ་མ་བཀོད་ལ། བོད་
གྱི་བྱང་ལྡན་སོགས་གྱི་དཔེ་བཟོད་རྣམས་ཆ་འདྲ་བ་ཙམ་དུ་གྱུར་ཀྱང་བོད་རྒྱུ་
ལ་དེ་ལས་མ་ཐོན་མོད། དཔེ་ཙམ་དུ་དེ་དག་གི་སྟངས་ནས་གོ་བར་སྤྱད་རུང་པོ། །

རྒྱ་རྒྱུ་དུ་རྒྱུ་པ་དང་པོ་གཉིས་པར་བཞུས་པའི་ཚིགས་བཅད་གྱི་དོན་བོད་
རྒྱུ་དུ་བསྐྱུར་བའི་དོན་ནི། ཁོ་མོའི་འདོད་གདུང་གཞིལ་ནས་སྤྲོ་ག་འཚོ་བར་
བྱེད་པས་འཚོ་བའི་དབང་སྤྲུག་ཅེས་བོས་ནས། འདུང་བའི་ཡིད་གྱིས་ཁོ་མོ་
ནི་དམན་ཞིང་ཁོངས་པ་ངེས་པར་བསྐྱབ་པའི་དབང་གྱུར་མ་བདག་གིས་སྐྱེས་
བྱུང་ལ་བརྟེ་བ་སྤྲངས་པས་བདག་ཉིད་གྱི་བྱང་གི་འོ་མ་འཛིན་ཏེ་བྱ་མ་གཉིས་
པོ་ཉེ་བར་གཏད་ནས་ཀྱན་ཏུ་མ་འབྱུང་དོ། །
དེ་ནི་དེ་དང་བྲལ་བས་བདག་མི་འཚོའི་ཞེས་མཛེས་མོས་འགྱོད་ཚིག་ཏུ་སྐྱེས་
པ་རྒྱུ་དུ་བཟོད་པའོ། །ཚིག་རྒྱུ་དང་པོ་སྤྱི་ན་སྤྱི་ཤ་སོགས་ཡི་གེ་བརྟེ་
གཉིས་པོ་སྐྱུར་ཡང་རྒྱུ་པ་གསུམ་པར་བཞུས་པའི་ཚིགས་བཅད་གྱི་དོན་ནི།
ལྟ་རྣམས་གྱི་འདུན་ས་དག་ཏུ་ལྟ་མིན་སྟོབས་ཞེས་པ་མེད་པར་བྱེད་པ་པོ་བྱབ་
བདག་བརྒྱ་བྱིན་གནས་པ་དེ་ན་ཡང་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་གྲགས་པ་
བད་ཅུ་ལྟར་དཀར་བ་དྲི་མ་མེད་པས་འཛིགས་ཞེས་ལྟའི་འདུན་སར་ཡང་ཁྱོད་
གྱི་གྲགས་པས་བྱབ་ཅེས་དང་། རྒྱལ་པོ་དེ་ནི་འོད་འབར་པའི་གྲོང་བཟང་
རྣམས་གྱི་སྤྱན་སྐྱེས་ཚོགས་པ་དང་། ལེགས་པར་བརྒྱན་པའི་བྱང་མེད་རྣམས་
དང་རྣམ་པར་ཅུ་ཞིང་སྤྱོད་ཅེས་སོ། །རྒྱུ་པ་དང་པོ་བཞི་པར་བཞུས་པའི་རྒྱ་
རྒྱུ་ཚིགས་བཅད་གྱི་དོན། སྤྱི་ན་པར་སྐྱུ་དང་ལུས་སྐྱེད་དུང་པ་ལྟར་བདོ་བ་
དང་། ལུ་གཉིས་མས་སྐྱེས་བྱ་བཏན་པ་ཁྱོད་ལས་གཞན་པ་སུ་ཞིག་མ་བཅོམ་
དེ་ཐམས་ཅད་བཅོམ་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར་སྐྱེ་བྱུ་ལམ་འབྱུང་པོ་གང་ཞིག་ལུས་དང་ལྡན་

153 བ་ཀྱམ་གྱི་སྤྱི་མཐུན་གྱི་སྒྲིན་ལས་གོ་ལ་བ་ཁྱོད་ལ་སོགས་པ་དུ་ཡོད་ཅིས་བགང་
བ་ལ་ནི་མཐེ་བོང་ཁྱོད་ཀྱི་དོད་དུ་དང་བོར་བྱས་ཏེ་བརྩིས་ན་མིང་མེད་སྤྱིན་ལག་
ལ་ཐུག་པར་ཉེ་བར་འགོ་བ་མ་ཡིན་ཞེས་ཁྱོད་དང་འབྲ་བ་རེ་བྱང་ཅམ་སྤྱིན་ན་
ལས་མང་བོ་མེད་ངེས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །འགྲེལ་པ་འགར་མཐེའུ་ཆུང་དང་
བོར་བྱས་ཏེ་ཡར་བགང་པས་སྤྱིན་ལག་ལ་མི་འགོ་བས་ཁྱོད་ཁོ་ན་ལས་གཞན་
མེད་ཅིས་པའི་དོན་དུ་འཆད་དོ། །རྒྱུ་པ་གཉིས་པ་གསུམ་པར་བསྐྱས་པའི་
ཆོགས་བཅད་དེ་བོད་སྐད་དུ། ཁྱབ་འཇུག་ལྟ་བུ་ཁྱོད་ཀྱི་དམག་དཔུང་གོ་བགོས་
པ། །མཚོན་ཚོན་ལྟར་པ་དཔའ་བོ་དག་གིས་སྤྱོད་སྤྲོད་ཆུང་སྤྲོད། །གྲགས་པ་
དང་ནི་རྒྱལ་དག་རྒྱས་བྱེད་གཡུལ་གྱིས་ནི། །དག་རིགས་ལུས་བྲལ་གཟི་མེད་
རྒྱགས་པ་ཉམས་པར་བྱེད། །ཅིས་པ་གོ་སྤྱོད། །གཉིས་པ་བཞི་པར་བསྐྱས་
པའི་བྱང་ལྟར་གྱི་ཆོགས་བཅད་བོད་སྐད་དུ། དཔར་ལྟར་ཞེས་བོས་ནས། བདག་
ཉིད་ལ་ཕན་པའི་ཆོག་གཅིག་གསན་པར་མཛོད་ཅིས་སམ། དཔར་ལྟར་བདག་
ལས་ཁྱོད་ལ་ཕན་པའི་ཞེས་སུ་འང་འཆད་པ་ཡོད། ཆོག་གཅིག་པོ་གང་ཞེ་ན།
ཁྱོད་ཀྱི་ལག་པ་དཔལ་དང་ལྟན་ཅིག་ལག་འགྲོ་ཡི། །ས་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམ་
འཛིན་དེ་ཕྱིར་ས་གཞི་འཛིན། །རང་ལག་རིག་ནས་རྒྱགས་པ་རྒྱས་པར་ཡོངས་
མ་མཛད། །ཅིས་རྒྱལ་བོ་ལ་ལག་འགྲོ་སྤྱོད་མ་ཅན་གྱི་གདངས་ཀས་འཛིན་
པའི་ས་དཔུང་པས་བཟུང་བས་ས་གཞི་འཛིན་པའི་མིང་ཐོབ་ཀྱང་། རང་གི་
ལག་པས་ཇི་ཅམ་བཟུང་བའི་ས་སྤྱོད་ཀྱང་འཛིན་པ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་རང་

ཁོ་ནས་འཛིན་པའི་སྤྱོད་རྒྱགས་པར་མ་མཛད་ཅིག ཅིས་སོ། །རྒྱུ་པ་གསུམ་
པ་བཞི་པར་བསྐྱས་པ་ཡི་རྒྱ་སྐད་ཆོགས་བཅད་བོད་སྐད་དུ། འདོད་པའི་མེ་
གང་ཁེངས་པས་རབ་བསྐྱབ་པ། །སྐད་ཅིག་དང་མཉམ་རྒྱས་དེས་བསྐྱེད་མིག །
རོ་མེད་ཁྱོད་ཀྱི་བདེ་བ་དེ་དག་ནི། །ཀྱམ་ནས་ཉམས་པ་ཉིད་དུ་ཅིས་མི་བྱེད། །
ཅིས་འདོད་པ་ཡོད་ཀྱང་ཁེངས་པས་གཞན་མ་བསྐྱེན་པའི་བྱང་མེད་ཆགས་
བདེའི་རོ་མ་ཁྱོད་པ་ལ་འདོད་གདུང་གི་སྤྱོད་བསྐྱེད་ཡོད་པ་ཅན་ལ་བཛོད་པའོ། །
དེ་ཡན་ཆད་ཀྱི་རྒྱུ་པ་བསྐྱས་པ་རྣམས་ནི་རྒྱུ་པ་གཅིག་ཉིད་རྒྱུ་པ་བཞིའི་
གནས་སོ་སོར་ལན་གཅིག་སྒྲིལ་ཆུང་གྱི་དབྱེ་བ་ཡིན་ལ། ད་ནི་རྒྱུ་པ་གཅིག་
ལན་གཉིས་སུ་བསྐྱས་པ། རྒྱུ་པ་དང་པོ་དེ་ཉིད་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པར་
བསྐྱས་པས། རྒྱུ་པ་ཐ་མ་མ་གཏོགས་གཞན་གསུམ་འབྲ་བར་གྱུར་པ་ན་ཡང་
དོན་ཐ་དད་ཀྱི་སྤྱོད་ནས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། དེ་འབྲའི་ལགས་
སྤྱོད་ཀྱི་དཔེ་བཛོད་ནི། བ་སྤྱོད་བཏོན་མ་བྲས་བ་སྤྱོད། ཞེས་པ་འདི་རྒྱུ་པ་གཉིས་
པ་དང་གསུམ་པར་སྤྱོད་ཡང་བསྐྱས་པ་ཡིན་པས་སྤྱོད་ཆུང་གྱི་དཔེ་དེ་ཡིན་
ལ། དེ་ལྟར་བསྐྱས་ཀྱང་དོན་གཅིག་ཏུ་མ་སོང་བ་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་ཆོ། མ་
དུད་ཁྱོད་ནི་འཛིག་ཏེན་བདག་གྱུར་ཆོ། །མཐུ་ཡིས་མཐུ་ལྟར་ཐོར་ཅན་འདུད་
བྱེད་པ། །དེ་ཕྱིར་གསར་པའི་བུང་ལྟར་མཚོད་སྤྱོད་ནི། །ངེས་པ་ཉིད་དུ་ཆད་
པར་མ་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གཞན་སུ་ལའང་མ་དུད་ཁྱོད་ཅིས་རྒྱལ་བོ་ལ་འབོད་
པའོ། །མཐུ་ལྟར་ཐོར་ཅན་ནི་བསྐྱེད་དེ་དེས་ཀྱང་འདུད་པའོ། །སྤྱོད་པའི་བུང་

154 བ་གསར་པ་སོགས་ཀྱིས་མཆོད་སྦྱོན་མ་ཆད་ཅེས་སོ། ། ལྷ་བའི་བཏུང་བ་ནི་
རིག་བྱེད་ལས་བཤད་པ་ཅུ་དུ་མའི་ཁྱབ་དང་ཆང་སོགས་སྦྱར་བའི་མཆོད་ཡོན་
བསྐྱབས་ནས་བཏུང་བར་བྱ་བའི་མིང་ངོ་། ། དེ་བཞིན་རྐང་པ་དང་པོ་གསུམ་
པ་བཞི་པ་རྣམས་ཁྱད་མེད་པར་ཆོག་རྐང་གཅིག་ཡང་ཡང་བསྐྱས་ནས་གཉིས་
པར་ཆོག་གཞན་བཞོད་པ་དེ་འདྲའི་ཟུང་ལྷན་དེ་བོད་སྐད་དུ། དཔུང་གི་གྲུང་
པོ་རྣམས་ནི་གཞན་དང་གཞན། རྟོ་བས་ལྷན་སྦྲེལ་རབ་ཏུ་བརྒྱད་པ་ཡིས། །
ཐང་ལ་རྩལ་བསྐྱབས་ནམ་མཁའ་འགོག་བྱེད་ཅིང་། གཡུལ་གྱི་རྟོ་བས་བསྐྱོག་
མཆོག་ཏུ་གཞན་ལ་རྒྱལ། ཁྱེས་པ་གོ་སྤྱོད། རྐང་པ་གཉིས་པ་དེ་གསུམ་པ་
དང་བཞི་པར་བསྐྱས་པས་རྐང་པ་དང་པོ་མ་གཏོགས་གཞན་གསུམ་འདྲ་བར་
བྱས་པའི་ཆོགས་བཅད་དེའི་དོན། ཁྱོད་ལྟ་མཉམ་པར་མ་བཞག་སྤྱིད་པར་
ནི། རྣམ་གཉིས་མི་མཉམ་པར་མེད་རྣམ་ཆོག ཁོག་པར་གྱུར་པ་སྦྱབ་
བྱེད་མི་མཉམ་པ། སྦྱལ་བཞོད་མཚུངས་པ་མི་དད་ངོ་ཆ་མེད། ཁྱེས་སྦྱོ་བོ་
ངན་པ་ངོ་ཆ་མེད་པ་ལ་སྦྱས་པ། ཁྱོད་ལྟ་བུ་སེམས་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་མཉམ་
པར་མ་བཞག་པ་སྤྱིད་པ་འདིར་ནི་ཆགས་སྤང་རྣམ་གཉིས་མི་མཉམ་ཞིང་།
གཞན་ལ་པན་པ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོག་སྦྱོན་ཅི་ལོག་པའམ། མི་བདེན་པ་
བསྐྱབ་དག་སྦྱབ་པར་བྱེད་པས་ཁ་ཞེ་མི་མཉམ་པ་གཡོ་སྦྱུ་ཅན། དཔེར་ན་སྦྱལ་
གྱི་བཞོད་པ་དང་མཚུངས་པ་རྒྱད་འབྱོགས་པོ་ཁྱོད་ལ་བདག་ཡིད་མི་ཆེས་ཏེ་
མི་དད་དོ། གྱེ་ངོ་ཆ་མེད་པ་ཞེས་སོ། ། དང་པོ་ཉིད་སྦྱི་མ་གསུམ་ལ་བསྐྱས་པ་

ནི་ལན་གསུམ་བསྐྱས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རྐང་པ་བཞི་ལ་མཚུངས་པ་ནི། འདིར་
སྦྱོ་ནི་ཏོ་སྦྱ་ན་མ་རྩ་ཆ་སོན། ཞེས་པ་རྐང་པ་དང་པོ་ཡིན་ལ། སྦྱི་མ་གསུམ་
ཡང་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ནི་དཔེ་བཟོད་དོ། ཆོགས་བཅད་དེ་ཡི་རྐང་པ་བཞི་ལ་
ཆོག་འདྲ་ཡང་དོན་སོ་སོར་གྱུར་པ་བོད་སྐད་དུ་བྱས་ན། དགྲ་ཡི་མཛེས་འཛམས་
རྒྱལ་པོའི་སྟེ་ཡིས་བཏུང། ལྷ་སྦྱས་པན་པ་དཔལ་ལྷ་མེད་མིན་སྟེ། མི་འདུད་
གོ་བགོས་མཆོད་ཐོབ་རྩལ་མེད་པ། སྦྱིས་མཆོག་རྩེ་བོ་དམ་པ་མི་མཛེས་མིན། །
ཞེས་དགྲ་སྟེ་གཞན་པ་ཡི་མཛེས་པ་འཛམས་པ། གཞན་པའི་རྒྱལ་པོའི་སྟེ་
ཡིས་བཏུང་པ། ལྷ་སྦྱས་པན་པར་བྱེད་པའི་དཔལ་གྱི་ལྷ་བ་མེད་པ་མིན་པ་
སྟེ། ལྷ་དབང་ལྷག་ཆེན་པོའི་མགོན་དང་བཅས་པ་ཞེས་པ་འདི་རྣམས་ལ་རེ་
རེ་བཞིན་འབོད་ཆོག་རྒྱ་དཔེར་ཡོད་པས་རྒྱལ་པོ་ལ་བསྐྱགས་པ་སྟེ། གྱེ་དགྲ་
ཡི་མཛེས་འཛམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་སྟེ་ཡིས་བཏུང་པ་སོགས་སོ། །
སྟེ་རྣམས་གཞན་ལ་མི་འདུད་པའི་གོ་བགོས་པ། གྱུན་གྱི་མཆོད་པ་ཐོབ་པ།
རྩལ་ཏེ་སྦྱག་བསྐྱལ་མེད་པའི་སྦྱིས་མཆོག་རྩེ་བོ་དམ་པ་ཁྱོད་ནི་མི་མཛེས་མིན་
ཏེ་མཛེས་སོ་ཞེས་སོ། ཡང་འགྱུར་གཅིག་ལྟར་ན། མི་པན་འཛམས་གྲགས་
རྒྱལ་པོའི་སྟེ་ཡིས་བཏུང། སྦྱིས་མཆོག་ལྷ་སྦྱས་པན་པའི་དཔལ་ལྷ་བ། མེད་
མིན་རྩེ་དང་བཅས་པར་གོ་བགོས་པ། མཆོད་ཐོབ་དམ་པ་རྩལ་མེད་མི་མཛེས་
མིན། ཞེས་ཀྱང་ངོ། ཤོད་འགྱུར་ལྟར་ན། དགྲ་ཡི་མཛེས་ཉམས་རྒྱལ་པོའི་
སྟེ་ཡིས་བཏུང། སྦྱིས་མཆོག་ལྷ་སྦྱས་པན་རྩེ་དཔལ་མེད་མིན། གོ་བགོས་ལྷ་

155 ལྷ་ས་བཏུང་པ་མདའ་འདྲ་སྟེ། །མཚོད་ཐོབ་དམ་པ་རྩལ་མེད་མི་མཛེས་མིན། །
ཞེས་བསྒྱུར་རོ། །རྟེན་པ་གཅིག་གིས་ཚིགས་བཅུད་བྱས་པ་འདི་བོད་སྐད་དུ་
དཔེར་བྱས་ན། སྐྱུ་མ་བྱེད་མང་དགའ་མཚར་ངོམས། །ཞེས་པ་འདི་ལན་བཞིར་
བརྗོད་པ་ལ་དོན་མི་འདྲ་བ་འདི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱུ་མ་བྱེད་པས་དགའ་མཚར་
མང་པོ་ངོམས། །སྐྱུ་མ་བྱེད་ལ་མང་པོ་དགའ་མཚར་ཚོམ། །སྐྱུ་ཅན་མ་འདི་
བྱེད་མང་དགའ་མཚར་སྟོན། །གཡོ་སྐྱུ་མ་བྱེད་མང་པོ་དགའ་མཚར་ཚོམ། །
ཞེས་པའི་དོན་སོ་སོར་གོ་རུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ཚིགས་བཅུད་ཀྱི་རྟེན་པ་གཅིག་
ལན་གཅིག་དང་། གཉིས་དང་གསུམ་དུ་ཡང་བསྐྱས་པ་སྟེ། རྟེན་པ་གཅིག་
བསྐྱས་པའི་རྣམ་གྲངས་བསྟན་ནས། ཚིགས་བཅུད་གཅིག་སྐྱར་ཡང་བསྐྱས་
པ་ན་ཚིགས་བཅུད་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་དོན་དང་ལྟན་པ་ནི་ཚིགས་བཅུད་སྐྱར་
ཡང་བསྐྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་བརྗོད་ན། བི་རྒྱ་ཡ་གེ་ན་སོགས་ཚིགས་བཅུད་
གཅིག་ལན་གཉིས་བརྗོད་པའི་དང་པོ། ལྷུ་མ་ཞིང་རྒྱས་པའི་ལག་པ་ཅན། །
གྲོགས་མིན་རབ་དུ་འཛོམས་བྱེད་པ། །རྣམ་འདྲེན་བྱོད་ཀྱིས་བསྟོན་པ་ཡི། །
མི་མཚུངས་ས་འདི་འཛིགས་པ་མེད། །ཅེས་རྒྱལ་པོ་གང་གི་དཔུང་པས་དག་
འཛོམས་པ་བྱོད་ཀྱིས་བསྟོན་པའི་ས་འདི་ནི་གཞན་དང་མི་མཚུངས་པར་སྐྱ་
ལའང་འཛིགས་པ་མེད་ཅེས་རྒྱལ་པོས་བསྐྱུང་བའི་ས་གནས་དེར་འཛིགས་པ་
མེད་པའི་དོན་ནོ། །ཡང་གཉིས་པར་བསྐྱས་པའི་དོན་སྐྱེ་མ་ལས། གཞན་དུ།
འདྲེན་པ་དག་དང་བྲལ་གྱུར་ཅིང་། །ལག་པ་སྟེག་ཁང་ཉེར་གྱུར་པ། །རང་གྲོགས་

ཀྱིས་བཏང་དག་ཡིས་ནི། །མི་མཉམ་པ་འདི་མངོན་པར་བརྟེན། །ཅེས་འདྲེན་
པའམ་མགོན་དང་རང་གི་གྲོགས་དང་བྲལ་བའི་དག་རྣམས་ཀྱི་ལག་པ་སྟེག་
ཁང་དུ་འཇུག་པ་དང་ཉེ་བར་གྱུར་ལ། སྐྱར་འཛོམ་མཁན་དང་སྐྱིས་འཛོམ་
མཁན་མི་མཉམ་པར་གྱུར་པའི་ས་འདི་མངོན་པར་བརྟེན། ཅེས་དག་རྣམས་
ས་གོར་ལ་ཁད་པའི་དོན་བསྟན་པའོ། །རྟེན་པ་བཞི་ཀ་རྣམ་པར་གཅིག་པ་
གང་ཡིན་པ་བྱང་ལྟན་ཆེན་པོར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ་སྐྱར་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །
བྱང་ལྟན་ཆེན་པོ་དེ་ལའང་། རྟེན་པ་བཞི་ཀ་རྣམ་པ་གཅིག་དུ་མཚུངས་པ་ཅམ་
དུ་མ་ཟད། རྟེན་པ་རེ་རེ་ལ་ཡང་མཚོད་པའི་བྱང་ལྟན་རེ་ཡོད་པའི་ཚིག་བསྐྱས་
པ་ཡོད་པར་མཐོང་སྟེ། དེ་ནི་བཞི་ཀར་བསྐྱས་པ་རྣམ་པ་ཀྱན་དུ་བར་མཚོད་
པའི་བྱང་ལྟན་གྱི་བྱ་བ་སྐྱེ་མ་ལན་གསུམ་བསྐྱས་པ་ལས་གཞན་ཞིག་ཡིན་ནོ། །
དེ་དཔེར་ན། ས་སྐྱ་ན་ཡ་ས་སྐྱ་ན་ཡ། ཞེས་རྟེན་པ་བཞི་ཀར་བཞོད་པ་དེ་ཡི་
དོན། མཉམ་མེད་དཔལ་ལྟན་མཚུངས་མེད་མ། །ཁེངས་ལྟན་ངལ་བ་དག་
དང་ནི། །ཁེངས་པ་མཉམ་ལྟན་ཚུལ་མིན་དག །དོར་བའི་ཚད་འདིས་འགྲོགས་
སྐྱུ་རྒྱལ། ཅེས་པ་འདི་རྒྱལ་མཐུན་གྱི་རྒྱུང་མས་རང་གི་བདག་པོ་ལ་སྐྱས་པ་
སྐད་དུ་རྒྱ་འགྲེལ་ལས་བཤད་ཅེས་ཁམས་འགྲེལ་དུ་གསུངས། དེ་ལྟར་ན་གྱི་
མ་མཉམ་མེད་དཔལ་ལྟན་ཞེས་བདག་པོ་ལ་བོས་ནས། སྐྱིས་པ་གཞན་ལ་
མི་འདྲེད་པའི་མཚུངས་མེད་མ་བདག་ནི་སྐྱིས་པ་གཞན་ལ་ཁེངས་ལྟན་ཡིན་
ཏེ། གཞན་ལ་ཆགས་སྐྱ་ཟེན་གྱང་འདོད་པས་གདུང་བའི་ངལ་བ་དག་དང་ནི།

156 དེ་ལ་མི་འདྲད་པའི་ཁེངས་པ་མཉམ་པར་ལྟན་པ་འབྱུང་བས། རི་ལྟར་ཡང་
རང་གི་བདག་པོ་མིན་པ་ལ་འགྲོགས་པའི་ཚུལ་མིན་གྱི་བྱ་བ་དག་དོར་བའི་
ཆོད་དུ་སྒྱུར་པ་བདག་གི་རང་ཚུལ་འདིས་ཁྱོད་ལ་ངེས་པར་འགྲོགས་སུ་ཚུགས་
ཅིས་འཆད་དོ། །ཡང་ན་བྱད་མེད་གཟུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཉམ་པ་མེད་པའི་
དབལ་དང་ལྟན་པའི་མཚུངས་མེད་མ་ལ་བོས་ནས། ཁེངས་ལྟན་མ་ཁྱོད་ནི་
སྒྱེ་བོ་ལ་ཆགས་པས་གདུང་ཞིང་བལ་བ་དང་། དེ་ལ་མི་འདྲད་པའི་ཁེངས་པ་
མཉམ་དུ་ལྟན་པ་འདི་ཚུལ་མིན་དག་ཡིན་པས། ཁེངས་པ་དེ་དོར་བའི་ཆོད་དེས་
ལགས་པར་འགྲོགས་སུ་ཚུགས་ཅིག་ཅིས་ཆགས་བཞིན་དུ་ཁེངས་པ་མི་རིགས་པས་
ཚུལ་མིན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་སྐད་དུ་འོ། །
ལྷ་པ་བསྐྱེས་པའི་བྱང་ལྟན་ནི། མཐའ་ཐོག་སྒྱུར་བ་དང་ཆོད་པ་དང་མ་ཆོད་
པའི་བྱང་ལྟན་རྣམས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཅི་རིགས་པར་བསྐྱེས་པ་
སྟེ། ཀླུ་པ་སོ་སོར་འདི་ལྟར། རྩ་རྩ་རྩ་ཀླུ་རྩ་རྩ་རྩ་རྩ་རྩ་རྩ་རྩ་རྩ་རྩ་རྩ་
རྩ་
བ་ལ་སྤྱི་ནུ་ ཞེས་པ་འདི་ཀླུ་པ་བཞི་ཀ་མཐའ་ཐོག་སྒྱུར་བ་དང་། ཀླུ་པ་
སོ་སོར་ཡང་བར་མ་ཆོད་ཅིང་ཆོད་པའི་བྱང་ལྟན་འགའ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །འདིའི་
ཆོག་དོན་བོད་སྐད་དུ། འཛིན་མ་ས་ཆེན་པོ་འདི་འཛིན་པའི་སྤྱུ་ལྟག་མ་ཅན་
གྱི་རྣམ་པ་འཛིན་པ། །འཛིན་མ་ས་གཞི་ལ་སྤྱོད་པ་ས་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་ལག་པ་
པ་པོ་ལ་རྣམ་པར་གཞོན་པ་མི་དམན་ཞིང་། འབྲལ་ལ་དགྲ་འཛོམས་པ་ཡི་

ཤུགས་སྒྱུར་བ་དང་ལྟན། མཆོད་སྒྱིན་རྒྱ་ཆེན་པོ་གཏོང་བའི་ཁུར་ནི་བསྟེན་
པ་ཡིས། ས་གཞི་ཆེན་པོ་འདི་དག་ནི་རིམ་པས་ཏེ་ལུགས་བཞིན་བསྐྱུང་བར་
བཟོད་པ་ཡིན་ཞེས། ས་སྤྱོད་ཀྱི་ལག་པ་དགྲ་འཛོམས་ཤིང་མཆོད་སྒྱིན་བྱེད་
པའི་ཡོན་ཏན་ཅན་དེས་ས་འཛིན་ཞེས་སོ། །དུག་པ་བསྐྱོག་པའི་བྱང་ལྟན་ནི།
ཀླུ་པ་སྤྱོད་དམ་ཆོགས་བཅད་རིམ་པོ་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། ལུགས་ལས་བསྐྱོག་
པ་བསྐྱོར་བ་ནི། གཟུགས་མཚུངས་པའི་ཡི་གེ་དུ་མ་ཡོད་པས་བྱང་ལྟན་ཡིན་
པ་གང་ཞིག་བྱང་ལྟན་ལུགས་ལས་བསྐྱོག་པ་ཞེས་པར་བཤད། དེ་ལ་དང་པོ་
ཀླུ་པ་སྤྱོད་བསྐྱོག་པའི་བྱང་ལྟན་ལ། ཀླུ་པ་དང་པོ་གཉིས་པར་བསྐྱོག་ཅིང་།
གསུམ་པ་དང་བཞི་པར་བསྐྱོག་པ་དང་། དང་པོ་བཞི་པར་དང་གཉིས་པ་གསུམ་
པར་བསྐྱོག་པའི་དཔེ་བརྗོད་གཉིས་ལས། དང་པོ། ཡུ་མ་རྩ་གྱི་རྩ་ཡུ་སྤྱུ་
སྤྱུ་ཡུ་རྩ་གྱི་གྱ་རྩ་ཡུ། ར་མ་རྩ་ར་ཀ་ཏ་ཏེ་ཏུ་སྤྱུ་ རྩ་ཏེ་རྩ་ཀ་ར་རྩ་མ་ར། འདིའི་
དོན་དུས་བཏབ་པ་ལས་ཡོལ་བའི་མཛའ་བོ་ལ་ཁྱོས་པའི་བྱད་མེད་ཀྱི་ཆོག་
སྟེ། ཁྱོད་དང་འགྲོགས་པའི་བྱ་བ་གང་ལ་འབད་པར་བྱས་ན་ཡང་། ཁྱོད་མ་
འོངས་བས་བདག་གི་ལུས་སེམས་གདུང་བས་བཅིར་ནས་ཕྱ་མོ་ཉིད་དུ་སྒྱུར་
པ་དེ་ནི་བདག་གིས་ཐོབ་ཐེན་པས། ད་མཛའ་བོ་ཁྱོད་འདོད་པ་དོན་གཉིར་
གྱི་རེ་འདོད་མེད་པས་བྱེད་པ་མེད་པའི་ལྷ་སྟེ་ལྷ་ཡི་གཟུགས་བརྟན་ལྷེར་བཟོ་
སོགས་དང་འབྲེལ། རྩ་ཏེ་ཞེས་པ་བཀྱར་སྟེ་དང་མཆོད་ཐོབ་བསྐྱེགས་པ་ལ་
འབྲུག་པ་ལས། སྐབས་འདིར་བྱད་མེད་ཀྱིས་བདག་པོ་ལ་འདོད་པ་དོན་གཉིར་

157 གྱི་སྒྲིབ་དུ་བསྟོད་བཀུར་བཤིས་སྤྱིར་དེ་ལ་བསྟོད་པ་ཐོབ་པ་ཞེས་བོས་ནས།
ཁྱོད་ལྟར་དུ་སྒྲུབ་ལྟོག་པས་འགོ་བར་གྱུར་ཅིག འདོད་པ་བཞེན་བྱེད་པ་མིན་
ཞིང་། དུས་སྤྱི་མི་འོང་བའི་ཁྱོད་གའི་མིང་ལ། དེ་བར། ཞེས་གྲགས་པའི་ར་
ཡིག་སྤྱིས་པའམ། ཡང་ན་དེ་ལ་བདེན་པ་མེད་པ་ཞེས་པའི་མིང་འཇུག་པར་
རྒྱ་འགོལ་ལས་བཤད། འདིར་སྒྲུབ་བསྐྱེས་ནས་བྱེད་མེད་ལྟ་ཞེས་བསྒྱུར་བ་འདོད་
པ་དུས་སྤྱི་མི་བྱེད་པའི་ལྟ་ཞེས་པའི་མིང་ཙམ་གྱི་བསྟོད་པ་ཐོབ་པ་ཁྱོད་ཅེས་
སོ། །གཉིས་པ་རྒྱུད་པ་དང་པོ་ནུ་དེ་ནོ་སོགས་ལུགས་ལས་བསྒྲོག་པ་རྒྱུད་
པ་བཞི་པ་དང་། གཉིས་པ་ན་མེ་ཀ་སོགས་ལུགས་ལས་བསྒྲོག་པས་གསུམ་
པ་བྱས་པ། དེ་ཉིད་བོད་རྒྱུད་དུ་བསྒྱུར་བ། ལྷ་དང་དང་ལྷན་རང་གི་སྒྲོ། ཁྱོས་
མིན་འདོད་པ་འགའ་ཡང་མེད། །དུལ་བ་འཛོམས་པའི་འདོད་པ་ཡིས། །རང་
དབང་གཏུང་བ་དག་གྱུར་མེད། །ཅིས་བསྒྲོམ་བྱ་བཅའ་པའམ་སྤྱི་བའི་རྣལ་འབྱོར་
དང་ལྷན་པ་ཞིག་གིས་སྒྲུས་པ་རྒྱུད་དུ་བྱས་པ་སྟེ། ལྷ་དའི་སྒྲུབ་པ་དང་བཅའ་
པ་དང་སྒྲོ་སོགས་ལ་འཇུག་པ་ལས། ལུ་སྟོགས་པའི་ཞི་བའི་གཞུང་ལ་གྲགས་
པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་བྲག་ཞིག་གོ། །དེ་དང་ལྷན་པས་རང་རམ་བདག་གི་སྒྲོ་
ནི་འདོད་པས་ཁྱོས་པ་མིན་པས་ཡུལ་ལ་འདོད་པ་འགའ་ཡང་མེད་ཅིང་། རྒྱུད་
དུལ་བ་འཛོམས་པའི་འདོད་པ་ཡིས་རང་དབང་དུ་གཏུང་བ་དག་གྱུར་མེད་ཅེས་
རྒྱ་འདོད་པ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་གཏུང་བ་མེད་པར་བསྟན་པའོ། །ཆོགས་
བཅད་བསྒྲོག་པའི་བྱུང་ལྷན་ནི། ཡུ་ན་སྤྲ་ན་ཡུ་སྤྲ་བེ། །ཀ་ཤོ་ནུ་ན་ཇོ་ནུ་ས་

ནུ། །ཡུ་སྤྲ་རྒྱ་ར་ག་རྒྱ་སྤྲི་ན། །སྤྲ་སྤྲ་ཡུ་མ་རྒྱ་དེ་བྲ། །ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་
འདི་རྣལ་མ་སྟེ་འདི་འདི་དོན། ཡིད་འགོ་བདུད་སྒྲིབ་ལྷན་མི་དམན། །གང་ཞིག་
དབང་གྱུར་སྒྱེ་བོ་འཛོམས། །གང་ལ་བདག་སོངས་སྒྱེ་བོ་བརྒྱའི། །དབང་
གྱུར་དེ་ལ་བྱོན་ཅེས་སྒྲུས། །ཞེས་པ་སྟེ། ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་དུ་འགོ་
བའམ་འཇུག་པའི་འདོད་ལྟའི་བདུད་ཀྱི་ཐིན་ལས་སྒྲིབ་ཞིང་སྒྲུལ་བའི་ལྷན་
མི་དམན་པའམ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་གང་ཞིག་ཀུན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་སྒྱེ་བོ་
དམ་པ་དབང་སྒོར་དང་བཅའ་བེ་དེ་དག་གི་ཡང་ཆངས་སྒྲིབ་འཛོམས་པ་གང་ལ་
བལྟ་བའི་བྱིར་བདག་སོང་ནས་སྒྱེ་བོ་བརྒྱའི་དབང་པོ་འམ་བདག་པོར་གྱུར་པ་
དེ་ལ་བདག་གིས་འདི་བྱོན་ཅེས་ཐེབ་པར་སྒྲུས་སོ། །ཡང་ན་འཇིག་རྟེན་ན་
ཆེ་བའི་སྒྱེ་བོ་བརྒྱའི་དབང་དུ་གྱུར་བས་པལ་པ་དག་གིས་བརྟེན་བྱར་མ་གྱུར་
པའི་མཛོས་མ་དེ་ལ་བདག་གིས་འདིར་བྱོན་ཅེས་བདག་གིས་བོས་པར་གྱུར་
ཏོ་ཞེས་གྱུར་འཆད། རྣལ་མའི་ཆོགས་བཅད་དེ་ལུགས་ལས་བསྒྲོག་པ་ནི། ལྷ་
དེ་ནུ་མ་ཡུ་སྤྲ་ཡུ་མ། བ་རྒྱུ་ཏ་ག་ར་དུ་སྤྲ་ཡུ། ལྷ་ས་རྒྱ་ཇོ་ནུ་ཤོ་ཀ། བི་རྒྱ་སྤྲ་
ཡུ་ན་སྤྲ་ན་ཡུ། དེ་བོད་རྒྱུད་དུ། ལྷོན་འདི་ཡིས་ནི་གཟིར་གྱུར་ཅིང་། །སྟན་མི་
ཤེས་མ་དེ་ཡིས་ནི། །ཉིན་མའི་ནད་དག་མ་ཐོབ་མིན། །མྱ་རན་འབྲལ་སྤྲད་
ཁེངས་མ་བྱེད། །ཅིས་སྟོན་གྱི་ཆད་པ་འདི་ཡིས་གཟིར་བར་གྱུར་ཅིང་། ལྷན་
ལ་བག་ཐེབས་ནས་འདུག་པར་མི་ཤེས་པའི་གཞོན་ནུ་མ་དེ་ཡིས་ནི་ཆད་པས་
གཟིར་བ་ཉིན་མའི་ནད་དག་མ་ཐོབ་པ་མིན་ལ། །ཁྱོད་དབྲལ་བའི་མྱ་རན་དང་

159 བྱེད་དུ་ལའོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཟོད་ཅིང་། གལ་ཏེ་བྱེད་དུ་མ་ཟད་ཆོག་ས་བཅད་གྱི་
 ཐོག་མཐའ་ཀུན་དུ་ལའོར་བ་ན་ཀུན་དུ་བཟང་པོ་ཞེས་པར་འདོད་དེ། དང་པོ་བྱེད་
 ལའོར་གྱི་དཔེ་ནི། མཐོ་རྩ་བ་ཏ་བླ་ནི་ཀྱི། ཁོ་དལ་ཡ་ན་ལྷ་ནི་ནི། །རྩ་ལྷ་ད་མེ་ལྷ་
 ལྷ་ལྷ་ལྷ། །བ་ཡ་མེ་ནོ་མ་ལྷ་ན་ཏེ། །འདི་ཡང་དཔེ་འཕྲུ་རིས་ལས་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ།

ཏ	ལྷ	ལྷ	ཡ	ན	ལྷ	ལྷ	ཏ
ལྷ	ད	ལྷ	ཡ	ན	ལྷ	ནི	ལྷ
ལྷ	ཡ	ད	མེ	ལྷ	ལྷ	ལྷ	ལྷ
ཡ	ཡ	མེ	ནོ	མ	ལྷ	ན	ཏ

འདི་རྩ་ཆོག་ས་བཅད་གྱི་བྱེད་སྒྲ་མ་བཞི་པོ་རིམ་བཞིན་སྟེང་ནས་མར་ལའོར་
 ཞིང་། བྱེད་བྱི་མ་བཞི་པོ་མས་ནས་ཡར་རིམ་བཞིན་སྟེང་དུ་ལའོར་བས་བྱེད་
 ལའོར་ཞེས་སོ། །ཆོག་ས་བཅད་དེ་པོད་སྐད་དུ། མ་དུད་ཡིད་བྱུང་ཁྱོད་དར་
 བྱིར། །སྟེ་ནི་ཁེངས་ལྷན་མ་ཡིན་མིན། །ཡང་ན་ཆོད་དཔག་མེད་ནད་གྱི། །
 འཛིགས་ལས་བདག་ཅག་སྟེག་པའི་དངོས། །ཞེས་པ་འདི་གོ་བདེ་ལ་འགྱུར་
 སྒྲ་མ་ཅུང་འབྲུགས་སོ། །སྟེ་ལའང་མ་དུད་པའམ་སྟེ་དཔང་དུ་མ་གྱུར་པ་
 འདོད་ལྟ་ཁྱོད་གྱི་སྟོབས་སམ་སྟོད་དར་ཞིང་རྒྱས་པའི་བྱིར། སྟེ་འམ་དཔུང་ནི་
 ཁེངས་ལྷན་མ་འདི་མ་ཡིན་མིན་ཞེས་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་ཁེངས་པས་འགྲོགས་
 སྟེ་མ་བཏུབ་པས་ཆོད་དཔག་དྲ་མེད་པའི་ཆགས་གདུང་གི་ནད་གྱི་འཛིགས་

བ་ཆེན་པོ་ལས་ནི་བདག་ཅག་སྟེག་པའི་དངོས་པོ་སྟེ་སྐལ་པ་བཅོ་ནོ། །འདིར་ན་
 མ་ཞེས་འདུད་པ་དེའི་སྟོན་དགག་པའི་ཨ་སྐར་བས་མ་དུད་པའམ། ཡང་ན་ཨ་
 བི་བྱལ་འཇུག་སྟེ། །སྐར་བར་འོད་ལྷན་ལྷ་བ་ཡིན། །འི་བོའི་ནང་ན་དར་རི་བཅ། །
 དེ་ནི་ཡི་གེའི་ནང་ན་ཨ། །ཞེས་བཤད་པས་དེ་ལ་དུད་པ་འདོད་ལྟ་སྟེ། འདོད་
 ལྷས་བྱལ་འཇུག་ལ་བཏུད་པའི་ལོ་རྒྱས་བྱི་རོལ་པ་ལ་ཡོད་ཅེས་གྲང་བཤད།
 ཀུན་ལའོར་གྱི་ཆོག་ས་བཅད་ནི། ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ། །ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་
 ལྷ། །ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ། །ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ། །ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ཏེ་ཆོག་
 ཀར་གྱི་བྱེད་སྒྲ་མ་ལུགས་འབྱུང་དེ་ཉིད་བྱེད་བྱི་མར་ལུགས་ལས་བསྟོག་པ་
 ཅན་ནོ། །འདི་ནི་རྒྱུད་པའི་བྱེད་ལ་ལའོར་བར་མ་ཟད་སྒྲ་བྱི་གཉིས་ཀའི་སྟེང་
 འོག་ནས་གཉིས་ཀ་ལ་ལའོར་བཏུབ་པ་དཔེ་འཕྲུ་རིས་ལས་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ།

༡ལྷ་	༢ལྷ་	༣ལྷ་	༤ལྷ་	༡ལྷ་	༢ལྷ་	༣ལྷ་	༤ལྷ་
༢ལྷ་	རྩ་	རྩ་	ལྷ་	ལྷ་	རྩ་	རྩ་	༣ལྷ་
༣ལྷ་	རྩ་	རྩ་	རྩ་	རྩ་	རྩ་	རྩ་	༢ལྷ་
༤ལྷ་	ལྷ་	རྩ་	རྩ་	ལྷ་	རྩ་	ལྷ་	༡ལྷ་

ཟུར་གྱི་གར་འགྲིག་ཅིག་འོང་ཡང་ཞར་བྱུང་དུ་ཐོན་པ་ལས་ཆེད་བྱས་མིན་ལ།
 དབྱངས་ལྷ་རིང་གཅིག་དུ་ངེས་པ་ཡང་ཀུན་ལའོར་ཡིན་ཆོད་ལ་དེ་རྩ་ལྷ་དགོས་
 པ་མིན་ཡང་། ཀུན་ལའོར་བྱ་དཀའ་བའི་སྟེང་དུ་དབྱངས་གཅིག་དུ་ངེས་པའང་
 བྱ་དཀའ་བས་འདི་རྩ་བྱ་ཡ་མཆོན་པར་འགྱུར་རོ། །འདིར་བསྟན་པའི་ཀུན་

160 འཁོར་ནི་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གི་འཁོར་ལུགས་ཡིན་ལ། བོད་དུ་དེ་ལས་འཕྲོས་
ཏེ་ཀུན་བཟང་འཁོར་ལོ་ཞེས་ཚིགས་བཅད་དུ་མ་ཅན་འཁོར་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་
སྣ་ཚིགས་རང་སློས་སློས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། ཀུན་ཏུ་འཁོར་བའི་ཀུན་ཏུ་
བཟང་བོ་ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་དེ་བོད་སྐད་དུ། ཅན་རིང་མིན་པའི་དགའ་
མ་གང་། ཁད་དུ་རྒྱུ་མ་ལྟར་བཤོད་བསྟོགས་ཤ། སྐྱེ་མེད་སྟོབས་ལྡན་སྐྱེ་གནས་
ཏེ། ཁྱེད་དང་ལྟན་ཅིག་འཆི་སྤྲད་དུ་ལོ། ཞེས་པ་འདིའི་དོན་ཆགས་གདུང་གི་
ནད་རིང་དུ་ལྡན་པ་མིན་པའི་དགའ་མ་ཆགས་པ་ཚུང་དུ་གྱུར་བ་གང་ཡིན་
པ་འདི་འདོད་ལྟའི་བདུད་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ལྟར་བས་སྐྱེས་པས་དེའི་གན་དུ་བཤོད་
པ་སྟོག་པར་བྱེད་ཤ། འབྲིག་པའི་གཏམ་གྱི་སྐྱེ་མེད་པ་དེ་ལང་ཆོ་མཛེས་པའི་
སྟོབས་དང་ལྡན་ཞིང་མཛེས་ཆོས་ཀྱིས་ཡིད་འཕྲོག་པའི་སྐྱེ་ཐབས་དུ་མའི་གནས་
སྐྱེ་གྱུར་པ་ཅན་ཏེ། འདི་ནི་ལྷ་བ་ཤར་བ་དང་ལྟན་ཅིག་ཆགས་ལྡན་དག་འཆི་
བའི་སྤྲད་དུ་གནས་པའོ། །
ཀུན་འཁོར་འདི་བོད་སྐད་དུ་དཔེར་བརྗོད་པ། དཔལ་རྒྱས་སྟན་གྲགས་གྲགས་
སྟན་རྒྱས་དཔལ། རྒྱས་ལ་རབ་གསལ་གསལ་རབ་ལ་རྒྱས། སྟན་རབ་ས་
གང་གང་ས་རབ་སྟན། གྲགས་གསལ་གང་གྲགས་གྲགས་གང་གསལ་
གྲགས། ཞེས་པ་སྟེ་འདིའི་དོན་སྐྱེ་བོ་བྱད་འཕགས་ཁྱོད་ནི་སྟོ་གོས་དང་གཟི་
བརྗོད་འབྱོར་པ་སོགས་ཀྱི་དཔལ་རབ་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྟན་གྲགས་དང་ལྡན་ནོ། །
དེ་ལྟར་གྲགས་སྟན་རྒྱས་པ་ལས་སྤྲུལ་ཡང་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ཆེན་པོས་བཀུར་

ཞིང་མཆོད་པའི་དཔལ་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཉི་མ་བཞེན་དུ་འཛིག་རྟེན་འདིར་
རབ་ཏུ་གསལ་ལོ། ཁྱེད་ཡང་ཉམས་པ་མེད་པར་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་
བའི་ཚུལ་དུ་གསལ་བ་རབ་ལ་སོན་པ་ཉིད་དུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། ཁྱེད་ན་
ཁྱོད་ཀྱི་སྟན་པ་གང་ཞིག་གཞན་ལ་རབ་དང་ཕུལ་དུ་གྱུར་པའི་གྲགས་པས་ས་
ཆེན་པོའི་སྟེང་རམ། ས་གསུམ་གྱི་ཁྱོན་ཡོངས་སུ་བྱུང་བའི་ཡོངས་སུ་གང་
བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གང་ཞིག་ས་ཆེན་པོ་འདི་ནི་རབ་ཏུ་སྟན་པའི་གྲགས་པས་
གསལ་བར་རྒྱས་པ་གང་དེ་ནི་རེས་འགའ་ཅམ་མིན་པར་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་
ཡོངས་སུ་གྲགས་པས་ན། དེ་འདྲའི་གྲགས་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ལྡན་པ་གང་ཁྱོད་
ཀྱི་མིང་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ན་བར་རབ་ཏུ་གསལ་བར་གྲགས་ཏེ། དཔེར་
ན་འཛམ་གླིང་གི་མི་རྣམས་ལ་འབྲུག་གི་སྐྱེ་བཞེན་ནོ། ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱིར་དོན་ལ་སྟོ་
གཞོལ་པའི་སྟོ་གསལ་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་མིང་སྟོག་ཅིང་ངོ་མཆོར་
བའི་སྟོ་ནས་ཡོན་ཏན་གྱི་བསྐྱེད་པ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་རང་གིས་བརྗོད་པ་ཕྱི་
མཐའི་བར་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གྲགས་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཉམས་ཀྱིས་
བསྐྱེད་པའོ། ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་དབྱངས་སོགས་ངེས་པ་ནི། ཨ་སོགས་དབྱངས་དང་། མ་གྱིན་པ་
སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་གནས་དང་། གསལ་བྱེད་ཀ་སོགས་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ངེས་པ་
ཅན་དུ་བྱས་པ་འདི་བྱ་དཀའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་ལ། དེ་ཡང་བཞི་དང་གསུམ་
ལ་སོགས་པར་ངེས་པར་རབ་ཏུ་བསྟན་པ་འདི་ཉིད་བྱ་དཀའ་བརྗོད་ཀྱི། གཞན་

དབྱངས་དང་གསལ་བྱེད་ལྟ་བུ་ཡན་ཆད་ནི་བྱ་སྤྱོད་བ་དག་ཏུ་འདོད་དོ། །དེའི་
དཔེ་བརྗོད་ལ། དབྱངས་ངེས་པ། རྒྱུ་གནས་ངེས་པ། གསལ་བྱེད་ངེས་པ་
གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་དང་པོ། དབྱངས་བཞིར་ངེས་པ་ནི་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་དཔེ་བརྗོད་དུ།
རྒྱ་ཆར་པ་དང་པོའི་སློག་གི་ཡི་གེ་ལྷ་རིང་པོ་འབའ་ཞིག་དང་། གཉིས་པ་ལྷ་རིང་།
གསུམ་པ་ལོ། བཞི་པ་ལོ་ཁོ་ནར་བྱས་པ་ཡོད་པ། དེ་ཉིད་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་
བའི་ཚིགས་བཅད་ཀྱི་དོན་ནི། རིག་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་མཐར་སྒྲིམ་པའི་ཚིག་ཆགས་
པ་བསྐྱེད་པའི་དོན་ཅན་དག་སྟོན་པོས་སྒྲུར་བྱངས་པ་དེ་ནི་ཆགས་པ་སྐྱེ་བའི་
སྒྲུ་ཡིན་པ་དེ་དང་། ཡམས་ཀྱི་ནད་གཉིས་ནི་བག་ཡོད་པ་དག་འཛིགས་པར་
བྱ་བའི་གནས་ཡིན་ཡང་། དེ་མི་ཤེས་པར་དེ་ལ་དགའ་བ་ཡིས་ལོངས་སྤྱོད་
པ་རྣམས་ལ་དེ་དང་བྲལ་ཆེ་ཡིད་མི་དགའ་བའི་ནད་དང་། དེ་ཉན་པའི་ཆེད་གའ་
བའམ་སྲིད་པ་སྐྱེ་བ་དང་། དེའི་དབང་གིས་སྤྱུག་བསྐྱལ་ལ་བདེ་བར་འཛིན་
པའི་མྱོངས་པའང་འབྱུང་བས་ན། དེ་དང་དུ་མི་ལེན་པར་བསོད་ནམས་དག་
བའི་ཡུལ་དུ་སེམས་འདོད་པའམ་འདུན་པས་ལེགས་པར་བྱངས་ཤིག་ཅེས་སོ། །
དབྱངས་ཨི་ཨཱ་ཨུ་གསུམ་དུ་ངེས་པ་ནི། རྒྱ་སྐད་དུ་རྒྱ་ཆར་པ་དང་པོ་ཨི་ལྟར་འབའ་
ཞིག གཉིས་པ་ཨཱ། གསུམ་པ་ཨུ། བཞི་པ་དེ་གསུམ་འདྲེས་པར་བྱས་པའི་
ཚིགས་བཅད་དེའི་དོན། ས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་བརྟན་པ་སྤྱབ་པར་བྱེད་
པའི་བརྟལ་ཞུགས་ལ་དགའ་ཞིང་། སྤང་དོར་མཚོག་ཏུ་རྟོགས་པ། གྲུ་བས་
ཞེས་པ་སྤྱོད་ན་ཀྱི་རྒྱལ་པོའོ། །དེས་གཡུལ་དུ་རང་གི་སྤྱོད་ཡི་རིགས་རྣམས་ནི་

འབྲོས་སུ་འང་མི་སྟེར་བར་ཆེ་བར་བཀག་ཅིང་། ལྷི་བར་ཞེས་ཤུགས་ཆེ་བར་
འདར་བར་བྱས་སོ་ཞེས། འདི་རྒྱ་བསེང་གི་བྲུ་ལྟ་དང་གཡུལ་འབྱེད་མཁན་
དེ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་དབང་ཞིང་གཡུལ་གྱི་བྱ་བ་ལ་མཁས་པར་བསྐྱེགས་
པའོ་ཞེས་བཤད་པའང་སྤྲང་། དབྱངས་ཨི་ཨཱ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ནི། སྤྱི་དྲི་སྤྱི་
དྲི་གྱི་དྲི། སྤྱི་དྲི་དྲི་གྱི་སྤྱི་དྲི་ཨི་ཞེ་ཏེ་དྲི་དྲི་ཏེ། ཡེ་ནི་མེ་ཏེ་བེ་ཤ། འདི་བོད་
སྐད་དུ། དཔལ་གཟི་ངོ་ཆ་གྲགས་དང་། །སྤོ་ལུགས་ཚིག་དང་དགའ་དག །
ཁྱོད་ལ་འཇེལ་བ་གཉིས་གང་། །འདི་གཉིས་ལྟ་དབང་ལ་མེད། །རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་
ལ་དཔལ་དང་གཟི་བརྗོད་སོགས་གཉིས་གཉིས་བྱུང་དུ་འཇེལ་བ་འདི་འདྲ་
ལྟ་དབང་ལ་ཡང་མེད་ཅེས་བསྐྱེགས་པའོ། །དབྱངས་ཨུ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ནི།
གོང་གི་ཀུན་འཁོར་གྱི་ཚིགས་བཅད་དེ་ཉིད་སྤྱར་ཡང་འདིར་བཀོད་པའོ། །
ཚིགས་བཅད་དེ་ཉིད་དབྱངས་བཞིའམ་གསུམ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་འདི་
ཉིད་བོད་སྐད་དུ་འང་བྱ་དགའ་བ་ཆེན་པོ་མེད་པས་བོད་ཀྱི་དཔེ་བརྗོད་རྣམས་
སུ་འང་མང་དུ་བྱུང་ངོ་། །དེ་ནས་རྒྱུ་གནས་ངེས་པ་བཤད་པ་ལ། སྤྱིར་ཡི་གེ་
ཐམས་ཅད་རྒྱུ་གནས་ལྡས་བསྐྱེས་ཏེ། ཨ་ཀྲ་ཏ་ཏ་ཀྲ་ཀྲ་མཁའི་ཁམས་མགིན་
པའི་གནས་ལས་རྒྱུ་བ་ཡིན་ཞེས་སོགས་སུ་བཤད་པ་ལྟར། ཨི་ཙུ་ཡ་ཤ་རྒྱན།
རི་ཏུ་ར་ཤ་སྤྱི་བོ། ཨུ་བུ་ཤ་ཤ་མཆུ། ལི་ཏུ་ལ་ས་སོ་ཡི་སྤྱི་གནས་ཅན་ནོ། །ཀྲ་
ཞེས་པ་ཀ་ཁ་ག་གླ་ང་མཚོན་པ་ལྟར་གཞན་མ་བཞི་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །
སོ་སྤྱི་མགིན་རྒྱན་གྱི་གནས་བཞིར་ངེས་པ་འདིའི་དཔེ་བརྗོད་ཀྱི་རྒྱ་སྐད་ལ་

162 མཆོད་མེ་སྒྲུ་གནས་ཅན་གཏན་མེད་ཅིང་། གཞན་བཞི་པོ་ཅི་རིགས་སུ་འདྲེས་
བར་བྱས་པ་དེ་བོད་རྒྱལ་དུ་བསྐྱར་བ། འདྲེན་བྱེད་ཀྱིན་དག་འཕྱེད་བྱེད་མ། །
རྒྱ་རྒྱུ་ཚོགས་རྣམས་དག་གི་གནས། སྤྱིན་མེད་མཁའ་ལ་ལུས་ཅན་མ། །
ཁྱེད་གདོང་ལན་གཅིག་སྤྱིན་པར་མཛོད། ཅིས་པ་གོ་སྤྲོ་ཞིང་། འོག་མིག་
བཟླ་བའི་བྱང་མེད་ལ། རྣམ་མཁའ་ལ་ལན་གཅིག་ལྟོས་ཞེས་སྤྲོས་པའོ། །མགྲིན་
སོ་རྒྱན་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་དཔེ་བཟོད་ཀྱང་གོང་འདྲ་དེ་དག་ཅི་རིགས་སུ་བསྐྱེས་
པ་ཞིག་གོ། དེ་བོད་རྒྱལ་དུ། ལུ་སྤྱུག་ཁྱེད་དགོང་ལན་བྱ་ཡི། །འཁྲི་ཤིང་བྱང་
བ་ལྟར་སྤྲོ་ཞིང་། འདྲེན་བྱེད་པ་དྲུའི་གཟུགས་བརྟན་ཅན། །ཟླ་ལྟར་མཛེས་
བས་སུ་མ་བཅོམ། ཞེས་པ་གོ་སྤྲོའོ། །མགྲིན་པ་དང་སོ་ཡི་སྒྲུ་གནས་གཉིས་སུ་
ངེས་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་ཀྱི་དཔེ་བཟོད་ཀྱང་དེ་གཉིས་བསྐྱེས་པའོ། །དེ་བོད་རྒྱལ་དུ།
ཏག་ཏུ་སྤྲིག་མེད་ཀྱིན་དག་འཕྱེད་མཚོག་ ཅིས་རྒྱལ་པོ་ལ་བསྐྱེད་ནས། ལུས་
དང་དག་དང་འགྲོགས་ལ་ཆགས། ཞེས་ལུས་རྒྱས་མ་གཞན་དང་འགྲོགས་
ལ་ཆགས་མོད། ཁྱེད་ཀྱི་བཅུན་མོ་ལུས་མེད་ཀྱིས་འགོངས་ཏེ། འཛིགས་
པའམ་གཞོན་པ་དུ་མས་རྟེན་པར་གྱུར། ཅིས་རྒྱལ་པོ་ལ་བྱུང་གིས་འཕྱེད་ཆོག་
ལྟ་བུར་བཟོད་པའོ། །མགྲིན་པའི་གནས་གཅིག་ཤུར་ངེས་པ། ཨ་གུ་གུ་གརྒྱ།
གུ་གུ་ག གུ་ཏ་གུ་ཏ་གུ་གུ་གུ། ཨ་ཏ་ཏ་གུ་ཁ་གུ་རྒྱ་ག ཀྱི་གུ་གུ་ཁ་གུ་
གུ་ག ཞེས་པ་འདི་བོད་རྒྱལ་དུ། ཏུ་ཏུ་མི་སྤྲོག་ཅིས་པ། ལུ་ཅོར་མི་སྤྲོ་བའམ།
ཡང་ན་ཀྱེ་མ་ཀྱེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ཀྱི་སྤྲོ་མི་སྤྲོག་པའོ། །མཁའ་འགྲོས་

མཚན་རིམ་འགྲོ་ཞེས་པ། མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་ཉི་མས་མཚན་པའི་རིམ་ལྟར་བོའི་སྤྲོང་དུ་
གྲགས་པ་འགྲོ་བའོ། །དབང་འཕྲོགས་ལྟར་མ་ཆགས་ཞེས་པ་མིག་འཕྲོགས་
བོར་ལྟ་བ་དང་ལྟར་པའི་བྱང་མེད་རྣམས་ལ་མ་ཆགས་པའོ། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་
རྒྱལ་པོ་ལ་བསྐྱེད་ནས། འཕྲོག་སྤྲོག་གརྒྱའི་རྒྱུར་འཕྲུག་ཅིས་པ། འཕྲོག་
བོར་འཕྲུག་ཅིང་སྤྲོ་སྤྲོག་པ་ཡི་གརྒྱའི་རྒྱུར་འཕྲུག་པར་གྱིས་དང་། སྤྲིག་བྱ་རྟེན་
འཛེམས་པ་མཐོ་རིས་འགྲོ། ཞེས་པ། སྤྲིག་པ་བྱ་རྟེན་ལྟ་བུ་ནག་པ་རྣམས་
འཛེམས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་ཏེ་མཐོ་རིས་ལྟའི་གནས་སུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །
ཞེས་སོ། །དེ་ནས་གསལ་བྱེད་ངེས་པ་ལ། ར་ག་ཀ་མའི་ཡི་གེ་བཞིར་ངེས་པ་
ནི། རེ་རེ་རོ་རུ་རུ་རོ་རུ། གུ་གོ་གོ་ཏུ་གུ་གོ་ཏུ་ག་གུ། ཀྱི་རྒྱེ་གུ་གུ་གུ་གུ།
གུ་གོ་ ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ། འདི་བོད་རྒྱལ་དུ། ཀྱེ་ཀྱེ་ཞེས་པ་འབོད་པ་སྤྲོ་
རྒྱ་གར་བ་རྣམས་ཀྱིས་བྱན་གཡོག་སོགས་ལ་འབོད་པ་ལ་རེ་རེ་ཞེས་འབོད་
པར་བཤད། རྒྱ་སྤྲོག་རུ་རུའི་བྱང་ཞེས། ཡང་ཡང་རྒྱ་སྤྲོག་པ་རི་དྲགས་རུ་
རུ་སྤྲོ་ཁ་ཤའི་བྱང་འཛེམས་སྤྲིག་པ་རི་རི་ཆར་འགྲོ་ཞེས་པ་ཁ་ཤའི་བྱང་མེད་
པའམ་འཛེམས་པའི་སྤྲིག་ཅན་པ་རི་པ་ཞེས་མིང་ཐོག་པ་ཞིག་སྤྲོ་པ་རི་ནི་རོན་
པའི་མིང་རོ། །ཁ་ཅིག་ཁྱིམ་གནས་རྣམ་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་བཞིན་རོན་པས་
ལོངས་སྤྱོད་བྱ་བ་ལྟ་བུ་རི་དྲགས་རྣམས་ཡིན་པས་རི་ཞེས་སྤྲོ་བསྐྱེས་ཟེར་ཡང་
མི་ལེགས་པ་འདྲའོ། །རི་ཡི་ཆར་རི་དྲགས་འཛོལ་དུ་འགྲོ་བ་ཁྱེད། ང་ཅན་
མ་འོང་བདག་གི་བ། བྱ་རྟེན་ལྟའི་རྒྱ་བསྐྱུར་ཅི། ཞེས་པ་ང་ཅན་ཏེ་ངའི་

གནས་སྤྱི་མ་འོང་ཞིག ཅིའི་ཕྱིར་ན་གཞན་གཞོན་ལ་མི་འཛེམ་པར་གཞན་
གྱི་ཤ་བྲག་ལ་རང་གིར་འཛིན་པའི་བདག་གི་བ་དམ་པོ་ཅན་ཁྱོད་དང་བདག་
ཅག་བསམ་སྡོད་མི་མཆུངས་པས་ཁྱོད་དང་ལྷན་ཅིག་མཐུན་པར་སྐྱ་བ་ནི་མི་
སྤྲོད་དེ། དཔེར་ན་བྱ་རོག་གིས་མ་བྱའི་སྐྱ་སྐྱར་རམ་ཅི་ཞེས་སོ། །

བདག་གི་བ་ཞེས་པ་བདག་ལ་ཡོད་པའི་བ་ལང་ལ་འཆད་མཁན་ཡང་འདུག་
སྟེ་འགྲིག་དཀའོ། །ན་ད་བ་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་ལེགས་སྐྱར་གྱི་དཔེ་བརྗོད་ཡི་
གོ་དེ་གསུམ་བསྐྱེས་པ་འབའ་ཞིག་གིས་ཆོགས་བཅད་བརྩམས་པ་ཞིག་སྟེ།
དེའི་དོན། ལྷ་རྒྱམས་དགའ་བར་བྱེད་པའི་ལྷ། རིག་བྱེད་ལ་སྡོད་འགོག་པ་
པོས། ཞེས་པ་བྲུབ་འཇུག་གོ། ལྷ་མིན་དགའ་བྱེད་ཅེས་པ་ལྷ་མིན་གྱི་དབང་
པོ་ནི་ར་བྱ་དང་། ཀ་ཤ་སྤྱད་དང་། ཀཾ་ཏ་རྩ་ལ་སོགས་པ་རྒྱམས་སོ། །དེ་རྒྱམས་
བཅོམ་པ་ན་དེའི་གྲགས་པའི་སྐྱ་ཡིས་མཐོ་རིས་འཇུགས་པར་གྱུར། ཅེས་པ་
ལྷ་གནས་སོ་སོར་གསང་མཐོར་སྐྱ་བས་སྐྱ་གསང་འཐབ་སྟེ་འཇུགས་པར་གྱུར་
ཅེས་སོ། །སར་གཉིས་སྤྱ་ངེས་པ་ནི། ལྷ་རིམ་སྤྱ་རྩ་སྤྱ་རྩ་སྤྱ། ལྷ་རིམ་སྤྱ་ཏ་
རྩ་སྤྱ་རྩ་སྤྱ། །ས་སྤྱ་རྩ་ས་སྤྱ་སྤྱ་སྤྱ། །ས་སྤྱ་རྩ་སྤྱ་རྩ་སྤྱ། །དེ་བོད་
སྤྱད་དུ། མཁས་པས་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་ལ། །འགྲོ་སྟོབས་ལྷན་པའི་བྱིན་ལེགས་
ཅན། ཞེས་པ་སྐྱ་རྩ་ལ་སོགས་ཀྱི་རིག་པར་མཁས་པ། ལྷ་དང་ལྷ་མིན་ལ་
བྲུབ་པར་འགྲོ་བའི་སྟོབས་དང་ལྷན་པའི་བྱིན་པ་མཛེས་གིང་ལེགས་པ་ཅན།
ཆང་གི་རོ་ལྷན་གཤོལ་འཛིན་དེ། །བཞད་གྱི་སྐྱ་ལྷན་མཆོ་རུ་སོང་། ཞེས་པ།

ཆང་གིས་སྐྱོས་པའི་རོ་ལ་དགའ་བ་དང་ལྷན་པ། ལག་ན་སོང་གཤོལ་འཛིན་པས་
གཤོལ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་བྲུབ་འཇུག་གི་སྤྱོད་སྟོབས་བཟང་དེ་ནི་ཆུ་བྱ་བཞད་གྱི་
སྐྱ་དང་ལྷན་པའི་མཆོ་རུ་སྐྱས་བྱེད་པ་ལ་སོང་ཞེས་སོ། །ན་ཡིག་གཅིག་ཏུ་
ངེས་པ་ནི། ལྷ་ན་ལྷ་ལྷ་ནི་ལྷ་ནི་ན། །ལྷ་ན་ནི་ལྷ་ན་ལྷ་ནི་ནེ། ལྷ་ནི་ལྷ་ན་ལྷ་ན་ལྷ་
ནི། །ལྷ་ནི་ལྷ་ལྷ་ནི་ལྷ་ནི་ནེ། འདི་བོད་སྤྱད་དུ། འདི་ཡིས་བདག་ཅག་རྒྱམས་
གྱི་བཞེན། །བཞེན་གྱིས་ངེས་པར་མ་བཅོམ་མིན། །བདག་སྟོག་མི་དམན་འདི་
དང་སྟོར། །རྩེ་བོ་སྐྱེས་མིན་སྟོག་ཅན་ངེས་ཞེས་པ། དག་ལྷ་བཟོད་དཀའ་
བ་འདི་ཡིས་བདག་ཅག་རྒྱམས་གྱི་བཞེན་མདངས། འདི་ཡིས་བཞེན་གྱིས་
ངེས་པར་ནི་མ་བཅོམ་མིན་ཏེ་བཅོམ་པས་འདིའི་བཞེན་ལ་བལྟ་དཀའ་ཞིང་།
བདག་ཅག་གི་སྟོག་དབང་སྟོབས་མི་དམན་པ་འདི་དང་སྟོར་བར་བྱེད་པ། གྱི་
མ་བདག་ཅག་གི་རྩེ་བོ་ནི་སྐྱེས་སྤྱ་དམ་པ་མིན་ཏེ་སྟོག་ཅན་དུ་ངེས་སོ། །ཞེས་
པའོ། །བ་ལང་གཅིན་ནས་འདིའི་བར་ཐམས་ཅད་གཙོ་ཆེར་ཀྱན་ཏུ་བྱུང་ལྷན་
གྱི་ཆར་གཏོགས་པ་སྟེ་ཡང་ཡང་བཟུམས་པ་མང་བས་སོ། །གསལ་བྱེད་ཡི་གོ་
གཅིག་གིས་ཆོགས་བཅད་ཚོམ་པ་འདི་བོད་སྤྱད་དུ་བྱ་དཀའ་བ་ཡིན་ལ། བོད་སྤྱ་
མ་དག་གིས་འདིའི་དཔེ་བརྗོད་དུ་མིང་གཞི་ཅམ་ཞིག་གསལ་བྱེད་གཅིག་ཡིན་
ལ་འཇུག་འཇུག་སོགས་ཡི་གོ་གཞན་འདྲེས་པ་ལས་ཡི་གོ་གཅིག་ཁོ་ནས་
བརྩམས་པའི་དཔེ་མ་མཐོང་བས་འདིར་འདིའི་དཔེ་བཞེད་པ། རི་རི་རི་རི་
ར་རོ་རོ་རི། །རི་རོ་རི་རི་རི་རི་རི། །རི་རི་རི་རི་རི་རི་རི། །རི་རོ་རི་རི་རི་རི་

164 རེ། །འདིར་རི་ཞེས་པ་རི་དངོས་པོ། དེ་རྗེས་ཀྱི་རི་ནི་བདུན་གྱི་མིང་སྟེ། གཟའ་
གྲིང་ཐུབ་རི་དང་སྒོང་བདུན་ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་རོ་སྤྱིའི་
སྤྱི་ལའང་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། རེ་རི་སོ་སོ་བའི་དོན་དང་། རེ་བ་ནི་ཆགས་
པའི་དོན་དང་། ར་རོ་བ་རྒྱ་དེས་ཐྱོས་པའམ་མྱོངས་པར་བྱས་པའི་དོན་དང་།
ར་རི་ནི་ནག་པོ་ར་རི་ཟེར་བ་ལྟར་དྲི་མའམ་སྒྲིན་དུ་དོན་གྱིས་གོ་བར་བྱས་ནས་
འདི་སྐད་དུ། རི་བདུན་སོ་སོར་རོ་དུག་རེ། །རོ་དུག་གཅིག་ལའང་འདོད་མཁན་
རེ། །འདོད་ཅན་རེ་རེར་ཐྱོས་པ་རེ། །ཐྱོས་པ་རེ་ལ་སྒྲིན་རེ་ཡོད། ཅིས་པའི་
དོན་ཏེ། རི་བདུན་བསིལ་རི་སོགས་ནང་གི་རི་དུག་དང་ཐིའི་ལྷགས་རི་ལ་
གྲགས་མོད་ཀྱི། །སྐབས་འདིར་ནང་གི་རི་དུག་དང་རི་རབ་ལྟན་པོ་དང་བདུན་
ནོ། །དེ་རེ་རེའི་གནས་སུ་འདྲ་རོ་དུག་ཡོད་པ་ནི་མངར་རྒྱར་སོགས་རོ་དུག་
དངོས་ལ་ཡང་གོ་རུང་ལ། ཡང་ན་འདོད་ཡོན་དུག་གི་རོའོ། །རོ་དུག་པོའི་
གང་རུང་གཅིག་ལའང་རེ་མཁན་ནམ་འདོད་མཁན་ཡོད་དེ། །ཁ་ཅིག་མངར་
བ་ལ་དགའ། །ཁ་ཅིག་ཁ་བ་ལ་དགའ་བའམ། །ཁ་ཅིག་གཟུགས་ལ་ལྟག་པར་
ཆགས་པ་སོགས་མདོར་ན་རོ་དུག་ལ་ཆགས་མཁན་ཡོད་ཅིས་སོ། །རེ་རེ་
རུ། ཞེས་པའི་རེ་རི་སོ་སོ་པའི་དོན་ཡིན་ལ། རེ་ཞེས་པ་རེ་འདོད་དོ། །རུ་
ཞེས་པ་གནས་གཞིའི་དོན་ཅན་བདུན་པའོ། །ར་རོ་རེ། ཞེས་པ་རོ་དུག་གང་ལ་
ཆགས་ཀྱང་གནས་སྐབས་དེ་ན་དེས་ཡིད་འཆིང་བའམ་ཐྱོས་སོ། །ར་རོའམ་
ཐྱོས་པ་རེ་རེ་ཡང་ར་རི་ལྟ་བུའི་སྒྲིན་གྱི་བག་ཆགས་སེམས་ལ་བགོ་པའི་ཉེས་

བ་ཡོད་དེ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་བྱང་ལྟན་གྱི་རིགས་སུ་གཏོགས་
པའི་བྱ་སྤྱི་བ་དང་དཀའ་བའི་རིམ་པའི་དཔེ་བཟོད་རྣམས་བསྟན་ཟིན་ནས་
གབ་ཆོག་བསྟན་པར་བཞེད་པས། དེ་ལྟར་བྱ་དཀའི་ལམ་ལ་ཡང་། དཔེ་ཡི་
རིམ་པ་བྱང་བྱང་གྲུབ་ཏུ་བསྟན། ད་ནི། གབ་ཆོག་དག་གི་རྣམ་པ་ཡི། །ལུགས་
ཀྱང་རབ་ཏུ་བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་གབ་ཆོག་བཤད་པ་ལ། དེ་ཡི་དགོས་པ་བསྟན་པ་དང་། གབ་ཆོག་
དངོས་ཀྱི་དཔེ་བཟོད་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ། ཟུང་མོའི་བྱ་བ་རྩོམ་པའི་
མདུན་སར་བཞད་གང་གྱི་དོན་དང་། གབ་ཆོག་དེ་ཤེས་མཁན་གཞན་ལ་
ཆོགས་སུ་གསང་བའི་དོན་སྤྱི་བའི་ཐིམ་དང་། གབ་ཆོག་མི་ཤེས་པའི་པ་རོལ་
པོ་དག་ཆོག་དེའི་དོན་ལ་གྲུབ་ཏུ་མྱོངས་པར་བྱེད་པ་ལ། གབ་ཆོག་དག་ནི་ཉར་
མཐོ་ལྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འགྲེལ་བ་གཞན་ན་གབ་ཆོག་ཅིས་པ་སྒྲོན་སྐྱེ་ཅོག་
སོགས་ཀྱི་དུས་སུ་བཏྲ་ཉིང་ལ། རྒྱ་སྐལ་མ་ལྟེ་ཞེས་སུ་བསྒྱུར། རྒྱང་ལྟེ་
བོན་གསུམ་གྱི་ཡ་བྲལ་གཅིག་ཡིན། ད་ལྟ་སྟེ་བས་རྒྱགས་པའམ་བསྒྱལ་
བར་ཡང་གྲགས་ཞེས་བཤད་དེ། གྲོང་པ་པལ་པ་དག་གི་ཁ་མཆར་གྱི་ཆོག་
གབ་ཆོག་དང་ཆ་འདྲ་བ་ནི། དཔེར་ན། མེད་ན་ཐབས་ཆག་ཡོད་ན་རེག་མི་
མོད་པ་ཅི་ཡིན། དེ་བཞིན་གངས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས། གཅིག་མེད་ན་བྱ་ཐབས་ཆག་
གསུམ་ཡོད་ན་བྱ་ཐབས་ཆག་ཅིས་དང་། འདྲ་བའི་སྒྲོ་ནས་ཅོན་མོ་སྤྱོད་པོའི་
ཅེ་མོ་ནས། གཡུ་འབྲུག་སྒྲོན་མོ་འབྲུག་འགོས་བྱེད་ཅི་ཡིན་དྲིས་པ་ལ། གཞན་

165 བ་དེས་རིམ་བཞེན་མི་དང་པོ་མོ་དགའ་མགུར་སྟོན་ཆེ་མི་གཞན་ཡོད་ན་མི་སྟོན་
བ་དང་། སྟོས་རིང་གི་དུ་བ་རྣམས་ལ་ཟེར་བ་ཤེས་ན་དོན་སྙེད་དུ་ཁེལ་བས་
ཁོད་བ་དང་། མ་ཤེས་ན་མ་ཁོད་པས་སྒྲགས་འཆོར་བ་ལྟ་བུའི་སྟོས་བརྟགས་ཀྱི་
འདྲ་བཞག་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་ཆོག་བརྗོད་བ་ལ་ཡུལ་སོ་སོའི་སྐད་ཀྱིས་མིང་འདོགས་
བ་ཙམ་ལས་དོན་གཞན་ཅི་མི་སྟངས་དོ། །
གཉིས་པ་ལ་གབ་ཆོག་བཅུ་དྲུག་གི་དོ་བོ་བསྟན་པ་འམ་མཆོན་ཉིད་བསྟན་བ་
དང་། དཔེར་བརྗོད་གཉིས་ལས། དང་པོ། ལེགས་སྦྱར་ལྟར་ན་སྟུང་ཉིང་
སོགས་དང་། བོད་སྐད་ལྟར་ན་ཆོག་པུད་ཀྱི་ཡི་གེ་སོགས་ཆོག་སྟེ་མཆོམས་
སྦྱར་ནས་དོན་གཞན་དུ་གོ་བ་ཤས་ཆེ་བས་བརྗོད་དོན་གབ་པ་འམ་སྟུང་བ་
ནི་ཀྱན་ཏུ་ཆོགས་པའི་གབ་ཆོག་ཅེས་པར་བརྗོད་དེ། ཆོག་སྟེ་མེ་ཀྱན་ཏུ་ཆོགས་
པས་ཆོག་གི་དོན་གཞན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་བ་ཞིག་གོ། །གཉིས་པ་གབ་བྱ་དང་གབ་
བྱེད་མིང་གི་སྒྲ་མཚུངས་པ་ལས། གཞན་གབ་བྱེད་དེ་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་
ཤས་ཆེ་བའི་སྒྲ་དག་གིས་གཅིག་ཤོས་གབ་བྱེད་མིང་དུ་གྲགས་ཆུང་བ་ལ་མི་
གོ་བར་ངག་གང་དུ་གབ་ཆུའི་དངོས་དོན་ལ་བསྟུ་བ་ནི་སྟུ་བྱེད་ཅེས་བྱའོ། །
གསུམ་པ་ངག་གི་སྟོར་བ་གོ་རིམ་ཤིན་ཏུ་འབྲུགས་པ་ཡིས་དོན་རྟོགས་པ་ལ་
ཆོངས་པར་བྱེད་པ་ནི་རིམ་པ་དང་བྲལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གབ་ཆོག་ཏུ་འགྱུར་
དོ། །བཞི་པ་སྟོར་བ་གང་ལ་བརྗོད་དོན་གབ་བྱ་དེར་སྒྲ་ཡོངས་སུ་མ་གྲགས་
ཀྱང་དོན་ལ་དེ་ལྟར་བརྗོད་ན་འདྲུག་ཏུ་རུང་བ་ཙམ་གྱི་མིང་ཤ་སྟག་སྦྱར་བ་

བརྟགས་ན་དེར་འདྲུག་རུང་བའི་ངེས་ཆོག་ཡོད་ཙམ་ཡིན་ཡང་དེ་ལྟར་མི་གོ་
བར་བདེ་སྒྲག་ཏུ་དོན་རྟོགས་དཀའ་བ་ཡི་ཆོག་གི་སྟེང་བ་དེ་ནི་རབ་བཙུམ་ཞེས་
བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ལྟ་བ་བརྗོད་བྱ་དངོས་མ་སྟུང་བར། དེ་དང་ཆོས་འདྲ་བའི་དངོས་
པོ་གཞན་ལ་དེར་བརྟགས་པའི་དོན་བཀོད་པའི་ཆོག་དག་གིས་དེ་གཉིས་
བསྟེན་བས་པ་དག་ནི་མཐུན་པའི་གཞུགས་ཅན་གྱི་གབ་ཆོག་གོ། །དྲུག་པ་བརྟ་
སྟོན་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་རྒྱུན་དང་རྣམ་དབྱེ་སྦྱར་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་མཆོན་
ཉིད་ཡོད་ཙམ་མཁ། དེར་བཤད་དུ་རུང་ཙམ་གྱིས་ངེས་ཆོག་དང་ལྟན་པའི་
ཆོག་སྦྱར་བ་ནི་རྩུབ་མོ་ཞེས་ནན་གྱིས་བརྟགས་དགོས་པའོ། །
བདུན་པ་གང་དུ་བརྗོད་བྱའི་གྲངས་ཙམ་བརྗོད་པས་ཉིད་གྱིས་གྲངས་ཅན་
དངོས་ཀྱི་བརྗོད་དོན་ལ་ཀྱན་ཏུ་ཆོངས་པར་བྱེད་པ་གྲངས་ཉིད་ཀྱི་གབ་ཆོག་
ཅེས་བྱ་སྟེ་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བརྒྱད་པ་གང་དུ་གབ་པར་བྱ་བ་དེ་ཉིད་
དེ་དང་མཚུངས་པའི་ངག་དོན་ནམ། ངག་སྟོར་གྱི་རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྦྱང་བ་
དག་ཏུ་བྱས་པ་དེ་ནི་རབ་བརྟགས་ཀྱི་གབ་ཆོག་ཉིད་དོ། །དགུ་པ་གང་དུ་གབ་
བྱ་དེའི་མིང་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་པར་དེའི་མིང་གཅིག་ལ་སྒྲ་ཆོགས་པའི་དོན་
གཞན་དང་གཞན་གྱི་མིང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བརྟགས་པར་གྱུར་བ་བསྟེས་པས་
ཐད་ཀར་བསྟུས་ན་མིང་དུ་མ་བརྗོད་པ་ཙམ་ལས་གབ་བྱ་དངོས་སུ་མི་གསལ་
ཡང་། ལེགས་པར་བརྟགས་ན་གབ་བྱའི་མིང་བསྟན་ཡོད་པའི་ངག་དེ་ནི་མིང་
དུ་མ་འདུས་པ་ཉིད་དོ། །བཅུ་པ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དེ་ནི་གབ་བྱ་དང་གབ་བྱེད་

166 གཉིས་ཀ་ཚེས་མཚུངས་ལ་ཤེག་པར་གྱུར་ཅིང་། དེ་ལས་གང་བྱེད་ལ་གོ་བ་
གསལ་ཞིང་ཉི་ཤེར་གྱུར་པས་དོན་གཞན་གང་བྱ་བ་སྐྱབས་པ་བསྐྱབས་པའི་
གཤམ་ཆོག་གོ །
བཅུ་གཅིག་པ་བསྐྱབ་བྱའི་དངོས་མིང་མ་སྟོས་པར། དེའི་མིང་གི་ཡི་གེ་སོ་
སོར་ཕྱལ་བའོ། རིལ་པོའང་རུང་སྟེ་དོན་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྐྱ་ནི་
བཀོད་པ་ཡིས། མིང་དེ་བསྐྱབ་པ་མཐུན་པའི་སྐྱ་ཡི་གཤམ་ཆོག་གོ །བཅུ་གཉིས་
པ་གང་ཞིག་བརྗོད་བྱ་དེ་དག་གིས་མཛོན་སུམ་དུ་དོན་བསྟན་པ་ན་ཡང་། དག་
དེས་སྒྲར་ཡང་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་ཀུན་ཏུ་མོངས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཤམ་
ཆོག་གོ །བཅུ་གསུམ་པ་དག་གང་ལ་ཆོག་སྟེ་རིམ་པར་སྒྱུར་བ་མང་པོ་བརྒྱད་
པའི་སྐྱ་ནས་བསྟན་བྱའི་དོན་བརྗོད་པ་ཐེང་བ་ལྟ་བུར་འབྲེལ་བ་ཡི་བདག་
ཉིད་ཅན་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་འཕྲོག་པའི་གཤམ་ཆོག་ཅེས་བྱ་སྟེ། རིམ་འབྲེལ་བྱས་
ན་དོན་གོ་ཡང་དེ་ལྟར་མི་གོ་ནས་བརྗོད་བྱ་གང་ཡིན་ཡོངས་སུ་འཕྲོག་པའི་
ཕྱིར་ཤོ། །བཅུ་བཞི་པ་གང་དུ་རྟེན་ལུས་ལྟ་བུ་མ་བརྗོད་པར་སྟེས་ཏེ། བརྟེན་
པ་ཡན་ལག་ལྟ་བུ་དངོས་སུ་གསལ་བ་ནི་གཅིག་བསྐྱབས་པ་ཡི་གཤམ་ཆོག་ཅེས་
བྱའོ། །བཙུང་ལྟ་བུ་གང་དུ་རྟེན་བརྟེན་པ་གཉིས་ཀ་སྟེས་པར་གྱུར་པ་དེ་ནི་གཉིས་
ཀ་བསྐྱབས་པའོ། །བཅུ་དྲུག་པ་དག་གང་ལ་རི་སྐད་བཤད་པའི་གཤམ་ཆོག་
དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་སྟོ་ཆོག་སེའུ་ཤེས་པར་བྱས་པ་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་འཕྲེས་པ་
ཞེས་བྱའོ། །འདི་དག་ནི་གཤམ་ཆོག་གི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་སྟེ། སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་

རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པའོ། །འདི་ལས་གཞན་དུ་གཤམ་ཆོག་ངན་པ་གཞན་དག་
ཀྱང་བཅུ་བཞི་ཙམ་ཞིག་སྟེ་མ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་བརྗོད་མོད། ངན་པ་དེ་དག་
ལ་གཤམ་ཆོག་ཡང་དག་ཏུ་རུང་བའི་མཚན་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་པས། གང་དེ་ལྟ་
བུ་ནི་མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྟན་པའི་སྟོན་གྱི་གཤམ་ཆོག་གི་གྲངས་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་
བགྲང་བར་བྱ་བ་མིན་པར་རིག་ནས་སྟོབ་དཔོན་སྟེ་མའི་རྗེས་སུ་སྒྲར་ཡང་
དབྱུག་པ་ཅན་བདག་གིས་གཤམ་ཆོག་ལགས་པ་གཤམ་ཆོག་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་
པ་བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་ཁོ་ན་དཔེ་ཡི་སྟོན་ནས་བརྗོད་པར་བྱ་ན་ཞེས་གསུངས་ཏེ།
རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་སྟོན་གང་ནས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་མི་ལྟན་པའི་
སྟོབ་པ་ངན་པ་ལགས་པར་བརྟགས་ཀྱང་དོན་མི་གོ་བ་དུ་མ་ཡོད་མོད། དེ་སྟོན་
པོས་བརྗོད་པ་མི་ཤེས་པའི་དག་སྟོབ་པའི་སྟོན་ཡིན་པས་གཤམ་ཆོག་ཏུ་བགྲང་
བྱ་མིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་གཤམ་ཆོག་གི་དཔེ་བརྗོད་ལ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི། དང་པོ་ཀུན་ཏུ་
ཆོག་པའི་གཤམ་ཆོག་གི་དཔེ་བརྗོད་ནི། བདག་གིས་བ་ལང་རོ་སེམས་ཀྱིས།
ཤེས་པ་མེད་ལ་ཅི་སྟངས་ཤོ། །གནས་མིན་ནམ་དོན་མེད་དུ་བྱ་བ་འདི་ཡིས་ནི།
ཅི་བྱེད་ཀུན་ཏུ་མིག་དམར་མ། ཞེས་པ་འདིར་བདག་གི་སྐད་དོད་ཨ་སྐད་ལ་
དྲུག་པའི་ངས་བྱིན་པས་མེ་ཞེས་གྲུབ་པ། དེའི་ཕ་རོལ་ཏུ་གནོད་པའི་སྐད་དོད།
ཨ་གས་བཞག་ མའི་ཨེ་ཨ་ཡ་རུ་བསྐྱར་ནས་མཚམས་སྒྲུབ། དེའི་རྗེས་སུ་ར་
ས་རོལ་སྐད་དོད་བཞག་ རྣམ་བཅད་ཨུར་བསྐྱར། ཨ་ཨ་ཨེར་སོང་། གོང་དུ་

167 དགག་ཚིག་ནཉ་ཞེས་པའི་ན་བཞག་པས། ན་མ་ཡུ་གོ་ར་ས་ཞེས་གྲུབ་པ་འདི་ནི་
གཤམ་བྱེད་དེ། ཅིའི་ཕྱིར་ན། ཨ་སྤྲུང་གྱི་ད་བཞག་ ཨ་སྤྲུང་མ་རུ་བསྐྱུར། ཏ་སྤྲུང་།
ཨ་ཙ་ལ་འོས་མ་བསྐྱུར་བ་ལ་ད་ཡ། དེ་ཏཱ་འི་ཨ་ལ་བྲངས་པས་མ་ཡ། ཞེས་
གྲུབ་པ་བདག་གིས་ཞེས་གྲུབ་ནས། གོ་བ་ལང་། ར་ས་རོ་ཡིན་པས་བདག་
གིས་བ་ལང་རོ་སེམས་གྱི་ཞེས་སུ་གོ་ནས་གཤམ་བྱ་མི་གསལ་པའོ། གཤམ་བྱ་
དངོས་དོན་བདག་གིས་གནོད་པའི་རོ་སྟེ་ཉམས་ཙམ་ཡང་བྲན་པའམ་ཤེས་
པ་མེད་པ་ལ་ཅི་སྤྲད་ཁྱོ་ཞིང་དུས་ནས་མིག་དམར་པོར་གྱུར་ཅས་པའི་དོན་
ནོ། །འདི་ལ་བོད་སྐད་ལྟར་ན། བྱིམ་གྱི་མེ་ཏོག་བཞིན་དུ་ནི། ཀྲན་གྱི་སྤྱི་
བོར་འཁོར་བ་ཡིན། །དེ་དུས་ན་ཆུང་མ་སྤྱེས་བྱ། །རང་རང་གི་ནི་གནས་སུ་
འགོ། ཞེས་པ་འདིར་བྱིམ་གྱི་མེ་ཞེས་ཡར་བཅད། དེ་དུས་ན་ཞེས་ཡར་བཅད་
ན་ཉི་མ་གར་ཆོ་ཆུང་མ་དང་སྤྱེས་བྱ་ཉལ་པོ་བྱས་པ་ལས་ལངས་ནས་རང་གནས་
སུ་འགོ་ཞེས་པ་ཡིན་ཡང་ཆོག་མཆོམས་སྤྱུར་བས་དེ་ལ་མི་གོ་བའོ། །སྤྱུར་
ཡང་དེའི་དཔེ་བརྗོད་གཞན་ནི། འདུལ་འཛིན་ཞིབ་མའི་ཀྲན་སྤྱོད་ཅན། གྲུ་
འོམས་ཟས་སྤངས་དབེན་པར་རྒྱ། །དེ་ན་ཆོད་མ་རྟིང་པ་དག །བདག་གིར་
བཞེས་པའི་རྣམ་ཐར་མཛོས། ཞེས་པའི་དེ་སྤྱི་ཡང་གོང་དུ་བཅད་ན་དངོས་
དོན་གོ་བ་ལྟ་བུའོ། །
གཉིས་པ་སྤྱི་བྱེད་གྱི་གཤམ་ཚིག་ནི། ཀྲུ་བསྟན་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ནི། དགའ་བ་ཇི་
ལྟར་འཕེལ་གྱུར་པ། །འཆི་མེད་བུ་མོར་ཅི་འདྲི་མ། །མི་མོར་སྤྱོད་པས་དེ་ལྟར་

མིན། །ཞེས། ཀྲུ་ཀྲུ་ཞེས་པའི་ཡུལ་གྱི་བྱེད་མེད་རྣམས་མཆོག་ཏུ་བཟང་
བར་གྲགས་པའི་ཡུལ་དེའི་བུ་མོ་བསྟན་པའི་དགའ་བ་ལྟ་ཡི་བུ་མོ་བསྟན་པའི་
དགའ་བར་ཅི་འདྲི་ཡི་མི་མོ་གཞན་སྤྱོད་པས་དེ་ལྟར་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་
ཡང་། དེ་འདྲི་ཀྲུ་གྲགས་ཆུང་ལ། ཀྲུ་རྒྱུར་མོར་གྲགས་པ་ཤས་ཆེ་བས།
རྒྱུར་མོ་བསྟན་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ཞེས་པར་གོ་བའོ། །འདི་ལ་བོད་སྐད་ལྟར་ན། ན་
ཆུང་མཆོན་མ་བཟང་པོ་ལས། །བསྐྱུར་པའི་མཆོལ་གྱི་ཆ་དག་ལས། །ཅུང་
ཟད་མང་བའི་ག་བྱར་དག །བསྐྱེས་ནས་སྤྱེས་བྱའི་གཟུགས་ཀྱིས་ཤིག །
ཅས་པ་འདི་མཆོན་མ་བྱེད་མེད་ཀྱི་སྤྱི་གནས། མཆོལ་མང་ལ་བྲག་ག་བྱར་སྤྱེས་
པའི་ཁུ་བ་བསྐྱེས་ནས་བྱ་བྱོས་ཤིག་ཅས་བརྗོད་སྤྱི་ཡིན་ཡང་། ཡོངས་གྲགས་
མཆོན་བཟང་མ་ལས་མཆོལ་བསྐྱུངས་ཏེ་ག་བྱར་དང་བསྐྱེས་ནས་སྤྱེས་བྱའི་
གཟུགས་བརྟན་བྱེད་པར་གོའོ། །སྤྱི་མཆོན་ལས་ཁུ་བ་མང་ན་བྱ་རུ་འགྱུར་བ་
ཡིན་པས་ཅུང་ཟད་མང་བའི་ཞེས་སོ། །སྤྱུར་ཡང་དེའི་དཔེ་གཞན་བརྗོད་པ།
དུར་སྤྱི་ག་གོས་འཆང་བཅུན་པ་འདིས། །སྤྱི་བོའི་རྒྱན་གྱུར་སྤྱི་བ་ཡང་། །ས་
ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པ་འདི། །འོས་མིན་ནན་གྱིས་ཚོམ་ལ་ལྟོས། ཞེས་སྤྱི་
བཞི་དངོས་དང་སྤྱི་བོའི་ཉི་གི་རང་བཞིན་ཁུ་བ་གཉིས་ཀར་གོ་བུང་ཡང་སྤྱི་བ་
རང་ཡོངས་གྲགས་ཡིན་པས་གཅིག་ཤོས་བསྐྱིབས་པའོ། །གསུམ་པ་རིམ་པ་
བྲལ་བའི་གཤམ་ཚིག་ནི། ཡུ་བར་འོ་བྱེད་པ་ད་ཅན་གྱི། །རང་པ་ཆོར་མ་རྒྱུབ་
མོ་ཅན། །བཞིན་ལ་སྤྱི་སྟན་སྤྱི་ག་བྱེད་ཅིང་། །ལུས་ནི་འདར་བར་བྱེད་ཅིང་

168 མཆུས། ཞེས་པ་འདི་དང་པ་གང་གི་བཞིན་ནམ། ཁ་ལས་སྒྲ་སྟོན་སྒྲིག་པར་
བྱེད་ཅིང་། ལུས་ནི་འདར་བར་བྱེད་ཅིང་མཆུས། བརྒྱ་ཅན་གྱི་ཡུ་བ་ཆོར་མ་
རྩུབ་མོ་ཅན་ལ་འོ་བྱེད། ཅེས་པའི་དོན་བརྗོད་རྒྱ་ཡིན་ཡང་། འདི་ལྟར་གོ་རིམ་
དགྲུགས་ཏེ་བརྗོད་པ་རྒྱ་སྐད་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ལྟར་རོ། །འདིའི་དཔེ་བརྗོད་
གསལ་བས་འདི་ཁོ་ནས་འབྲས་མོད་གྱི། ཉམས་མཚར་དུ་སྤྲར་ཡང་དཔེ་
བརྗོད་གཉིས་བྱས་པ། ཅེ་དགའ་མི་འདོད་ལུས་བཟང་མ། །འབྲལ་བ་ལྟན་
ཅིག་ཡང་དང་ཡང་། མི་ཚོག་གནས་པར་བདག་གིས་མིན། །འདོད་དེ་གཞན་
ལ་དེ་འདྲ་བ། ཞེས་ལུས་བཟང་མ་འབྲལ་བར་མི་འདོད། གཞན་ལ་དེ་འདྲ་
བ་མིན། ལྟན་ཅིག་ཅེ་དགའ་ཡང་ཡང་མི་ཚོག་པར་གནས་པ་བདག་གིས་
འདོད་དེ། ཞེས་པ་གོ་རིམ་དགྲུགས་པས་དོན་དངོས་མི་གོ་བའོ། །སྤྲར་ཡང་།
ལྟན་ཅིག་གཞོན་ཅུ་མ་དང་གཞན་པ་ཡིས། སློ་འཕྲོག་འདོད་པས་འཕྲལ་
དོགས་མེད་འདི། ཅེ་དགའ་བྱེད་པ་ཚོགས་གྱི་དབྱས་སུ་ན། །དཔེན་པར་ཅི་
བདེར་སྟོད་པ་སྟོས་ཅི་འཚལ། ཞེས་པའི་གཞོན་ཅུ་མ་དང་ལྟན་ཅིག་གོང་འོག་
བརྗེ། སློ་ཕྲོགས་དང་འདོད་པ་གོང་འོག་བརྗེ། གཞན་པ་ཡིས་འཕྲལ་དོགས་
མེད་འདི། ཚོགས་གྱི་དབྱས་སུ་ཅི་དགའ་བྱེད་པ་ན། ཞེས་སྤྲར་ན་དངོས་དོན་
གསལ་ལོ། །བཞི་པ་རབ་བཙུག་གི་གཤམ་ཆོག་ནི། ལུ་མོ་མཛེས་མ་ཁྱོད་རྒྱང་
པར། རྒྱང་གདུབ་རྒྱས་པ་སྒྲ་སྟོན་སྒྲིག་ མཛོན་སུམ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་འདིར། །
བདག་གི་སྒྲིག་ནི་བརྟན་མ་ཡིན། ཞེས་པ་འདི་རྒྱ་སྐད་ལ་གོ་དགའ་བར་ཡོད་

ཀྱང་བོད་སྐད་དུ་དེའི་ཚུལ་ཞིག་ནས་གཤམ་བྱ་དངོས་སུ་གསལ་བར་སོང་བ་
ཡིན་ཞིང་། འདིའི་དཔེ་གོང་གི་མགྲིན་པའི་སྒྱུ་གནས་གཅིག་ཤུར་ངེས་བའི་
ཚོགས་བཙུག་། རྒྱ་རྒྱ་མི་སྒྲིག་མ་ཁའ་འགྲོས་མཚན། རི་འགྲོ་དབང་མཚོག་
སོགས་གྱི་ཚོགས་བཙུག་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་དཔང་ལོས་གསུངས་པ་དེ་ཁོ་ན་
ལྟར་ངེས། དེ་ཡང་རབ་བཙུག་གི་གཤམ་ཆོག་འདིའི་རྒྱ་སྐད་དུ། ཀུཅུ་ལ་བོང་
སི་བྱིན་པས་ཀུ་ནི་ཞེས་པ་གྱེ་བུ་མོ་མཛེས་མ་སོགས་སྒྲ་དེ་ནམས་འཇུག་བརྟུབ་
ཙམ་ལས་ཡོངས་གྲགས་མིན་ལ། ཀུ་ལ་ཡོངས་གྲགས་དུས་ཡིན་ཡང་འདིར་
རྒྱང་པ། ཅོ་རྒྱ་རྒྱ་བ་འདིར་མཛེས་སམ་ཡིད་འོང་། རྒྱ་རི་ཆ་ཡང་རྒྱ་ར་འཛིན་
པའི་དོན་ལ་ཡིན་རྒྱུ་དུ་བྱིན་པ་ལྟར་སྤྲང་ཡང་། རྒྱ་རི་བརྟན་པའི་དོན་ལ་
ཆ་ཡིག་གིས་དགག་པ་ཡིན་པ་གོ་དགའ་ཞིང་། ལུ་ཏ་ཏ་ཡ་རྒྱང་གདུབ་བྱིལ་
ཆུང་ཅན་ལ་འཇུག་པ་ཡང་ཡོངས་སུ་མི་གསལ་བས་རྒྱ་སྐད་ལ་དེ་ལྟར་དོན་
མི་གསལ་བ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །བོད་སྐད་ལྟར་ན་གསལ་ཞིང་གོ་སྤྲོ་མོད། གཤམ་
དོན་དངོས་སུ་གསལ་བར་སོང་ངོ་། །འདི་ལ་དཔེར་བརྗོད་བྱས་ན། གཡེང་
སྟོད་དང་ནས་ཁྱོད་གྱི་ལུས། །རིག་ལ་རིང་བར་མ་གྱུར་ཅིང་། །མཚན་དུས་
བརྩམས་ཀྱང་རྩོམ་མེད་པའི། །བྱ་བ་ལ་ནི་འདི་མང་བྱས། །གཡེང་བའི་སྟོད་
པ་བྱེད་བཞིན་པ་ན་ཡང་ཁྱོད་གྱི་ལུས་སེམས་གྱིས་རིག་པའམ་དཔན་པ་ལ་རིང་
བར་མ་གྱུར་ཅེས་བྱ་བ་སྤྲ་ཚོགས་ལ་ཡོངས་དུས་ཀྱང་ཁྱོད་དཔན་ཞེས་པའོ། །
མཚན་དུས་ལས་སྤྲ་ཚོགས་བརྩམས་པར་སྤང་ཡང་དོན་དུ་རྩོམ་པ་མེད་པ་ནི་

169 མི་ལམ་མོ། མི་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ན་ཡང་ཁྱོད་དང་འབྲུད་པ་སོགས་ལན་མང་བྱས་
ཞེས་སོ། སྐར་ཡང་བརྗོད་པ། མཐོང་ལ་དབང་བ་དཀར་མིན་འདབ་ཡངས་
པའི། རང་ཚུལ་ཅན་དེས་སྒོང་བ་བྱངས་ནས་སྟ། ཤིན་ཏུ་ཡུན་ཐུང་ལོངས་
སྒྱོད་དུས་ཀྱི་གཏམ། བྱོན་མཐར་ཡུན་རིང་བརྗོད་པའི་ཚུལ་ལ་སྟོས། །
ཞེས་པ་མཐོང་ལ་དབང་བ་མིག་ནག་དཀར་མིན་པོའོ། སྒོང་བ་ནི་དགེ་སྒོང་སྟེ་
ཉི་ཤུའི་སྐྱ་སྒོང་བ་དང་དོན་གཅིག་གོ། ཡུན་ཐུང་པའི་ལོངས་སྒྱོད་འཕྲིག་པའི་
གཏམ། བྱོན་སྟེ་གཞན་གྱིས་དུས་རིང་མོའི་བར་དུ་བརྗོད་པའོ། །
ལྷ་པ་མཐུན་གཟུགས་ཀྱི་གཤམ་ཆོག་ནི། སྤྱིར་བསྟན་བརྗོད་དང་ཚུལ་འདྲ་སྟེ།
དེའི་དཔེ་བརྗོད་གཞུང་ལས། གང་གི་ཡལ་འདབ་ཡལ་འདབ་ལ། མེ་ཏོག་
སྐྱམ་པའི་དོག་པ་ཅན། འཕྲི་ཤིང་ཡལ་འདབ་ལྷ་པ་ནི། སྐྱེད་མོས་ཆོལ་འདྲིར་
བདག་གིས་མཐོང་། ཞེས་པ་སྐྱེད་ཆོལ་དུ་མཛེས་མ་མཐོང་བ་འཕྲི་ཤིང་གི་
ནམ་པས་བརྗོད་པ། ཐུང་མེད་ཀྱི་ལག་པ་ཡལ་ག་ སོར་མོ་འདབ་མ། མེན་
མོ་མེ་ཏོག་ཏུ་བྱས་ཏེ་བརྗོད་པའོ། གང་གི་ལག་པའི་ཡལ་འདབ་དང་རྒྱང་
པའི་ཡལ་འདབ་ལས། མེ་ཏོག་མདངས་སྐྱམ་པའི་དོག་པ་ཅན་གྱི་འཕྲི་ཤིང་
ཡལ་ག་ཡི་འདབ་མ་ལྷ་པ་ཅན་འདྲི་ནི་སྐྱེད་ཆོལ་འདྲིར་མཐོང་ཞེས་སོ། འདྲི་
སྤྱིའི་བསྟན་བརྗོད་དང་འདྲ་ཡང་གཤམ་པའི་སྟོན་ཆ་ནས་གཤམ་ཆོག་ཏུ་རུང་ངོ་། །
འདྲིར། ཡལ་ག་བཞི་པའི་སྟོན་བཟང་ལས། མེ་ཏོག་བཞད་པའི་ཟེའུ་འབྲུ་
དཀར། ཐུང་བ་ནམས་ཀྱིས་ཕྱེན་པའི་གནས། བདག་གི་མིག་ལ་མངོན་སུམ་

གུར། རྩེས་ཡན་ལག་བཞི་ལྟན་གདོང་མཛེས་སོ་སྟེང་དཀར་བའི་མཛེས་མ་
ཆགས་ལྟན་ནམས་ཀྱིས་ཕྱེན་གནས་དེ་མཐོང་། ཞེས་དང་། ཡང་། བསྐྱར་
མངོན་བྱོན་དབྱིད་ཀྱི་ཐུང་བ་འདི། རྣམ་པར་འབྱུལ་ཞིང་བྱོན་ནམས་
ཀྱན་ཏུ་རྒྱ། སྐར་ཅིས་རོམས་པར་མ་གུར་དེ་སྤྱིད་དུ། བྱོན་པ་མེད་པར་སྐྱེད་
མོས་ཆོལ་དུ་འབྱུན། ཞེས་འདོད་ལྟན་ཐུང་མེད་ཆོལ་བར་འབྱུན་པ་བརྗོད་
པའོ། དུག་པ་རྩུབ་མོའི་གཤམ་ཆོག་ནི། སི་ཏུའི་འབྲུར་བཅོས་ཅན་ལས། ཆང་
མ་ནམས་ནི་ཆང་ཁང་དུ། སོ་ཡི་འོད་ཀྱིས་ཅི་དགར་འབྱུམས། ད་ནི་བྱོན་
པར་བྱས་དེ་ནམས། ཆང་གི་རྫིང་ཐུར་བྱིང་བ་བཞིན། ཞེས་པ་འདྲིར་ཆོག་
རྒྱང་དང་པོའི་སྟུ་རྩུང་དང་། བཞི་པའི་སོར་གཉིས་སྐྱ་བསྐྱབ་ཚུལ་གྱི་དབང་
གིས་ཡིན་ཏེ། སྟུ་རྩུང་གི་མིང་ལ་དེ་བྱེད་པོའི་དོན་ཁྱེཙ་བྱེན། ཡིའུ་བཞིན་དུ་
ཡུ་བྱིས་ནས་སྐྱར་བས་སྟུར། དེ་ལ་སྐྱར་ཡང་བྱེད་པོའི་ཨུ་ཙ། དེ་ལ་རྩུ་བྱེན་
བས་སྟུ་རྩུ་ ཆང་མ་ཞེས་དང་། སྟུ་རྩུ་ལ་དེ་པན་ཨུ་སྐྱར་བས་སོར་ཞེས་པ་
ཆང་གིས་བྱོན་པ་ལ་འཇུག་པས། ཆང་གིས་བྱོན་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། སྟུ་
རྩུའི་སྐྱ་ལྷ་དང་བཅུད་ལ་འང་འཇུག་པས། འབྲུར་སྐྱ་མ་དག་ཏུ། ལྟ་ནམས་
ལྷ་ཡི་ཁང་པ་སྟུ། སོ་ཡི་འོད་ཀྱིས་དལ་ཐུར་རྒྱ། གྲི་བཟང་རྫིང་ཐུར་བྱོན་
བྱས་པ། དེ་ནམས་ད་ནི་རྒྱན་མོ་བཞིན། ཞེས་འབྲུང་། དེ་བཞིན་གཞན་དུ།
བཅུད་ལྟན་བཅུད་ཀྱི་ཁང་པ་སྟུ། སོ་ཡི་འོད་ཀྱིས་རང་དབང་དུ། བཅུད་ལྟན་
རྫིང་ཐུར་བྱོན་བྱས་པ། དེ་ནམས་ད་ནི་བྱིང་བ་བཞིན། ཞེས་པར་ཡང་གོ་

170 རུང་ལ། སྒྲེའི་སྒྲུབ་ཚུལ་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་གྱི་དེ་ལ་གོ་ནས། གཤམ་བྱ་བ་སྒྲིབ་
བ་ཞིག་ཡིན་དགོས་ཏེ། མཛུ། བྱིང་བའམ་རྒྱན་མོ་ལ་ཡང་འཇུག་བྱིང་བའི་
དོན་མྱོས་ཏེ་གོ་མ་ཚུགས་འབྱོལ་བ་ས་ལ་བྱིང་བ་འདྲ་བའམ། རྒྱན་མོ་དང་
འདྲ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །འདིའི་གཤམ་བྱེད་ཆང་ལ་བྱས་ན་གཤམ་བྱ་ལྟ་ཡིན་དགོས་
ཀྱང་། འགྱུར་སྒྲུ་མ་ལྟར་གཤམ་བྱེད་ལྟ་རྒྱུ་ས་ལྟ་ཡི་སོགས་ཆོག་ས་བཅད་དེ་
ལ་བྱས་ནས། གཤམ་བྱ་ཆང་བཟི་རྒྱུ་ས་ལ་བཞེད་ན་ལེགས་སྒྲུ་མ་སྒྲེ་དབྱེད་པར་
བྱོས་ཤིག འདི་གོང་གི་རབ་བཙམ་དང་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་ནི་མིང་ཐུན་
མོང་བ་གཅིག་ལ་རྒྱུན་གྱིས་བསྒྲུབ་ཚུལ་ཡོངས་སུ་མ་གྲགས་པ་ཞིག་བྱས་ཤིང་།
དེ་ལྟར་བྱས་ན་འདྲ་རུང་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པ་སྒྱུར་བས་ཡོངས་གྲགས་གཞན་ལ་
གོ་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བོད་སྐད་དུ་དཔེར་བཞེད་ན། གཡོ་ལྷན་བྱ་
བས་དགའ་བ་མོ་ཡི་རོ། །ལན་མང་ཉམས་ཀྱིས་མྱོང་བ་དེ་དག་རྒྱུ་ས་། །ད་
ནི་ལུས་སུ་རྒྱས་ཞུགས་བཙོན་པ་ལྟོད། །ཡེ་མ་ཆགས་བྲལ་མིན་ཡང་ཆགས་
བྲལ་འདྲ། །ཞེས་པ་འདིར་འབྲིག་པའི་མིང་ལ་གཡོ་བ་ཅན་ཞེས་གྲགས་ཀྱང་།
འདིར་གཡོ་ལྷན་ཞེས་བསྒྲུབ་ཚུལ་བྱས་པ་དོན་ལ་འདྲ་བ་ཙམ་ཡིན་ཡང་དེ་ལ་
གོ་དགའོ། །འབྲིག་པའི་བྱ་བས་དགའ་མ་ཞེས་ཆུང་མའི་མིང་ཡིན་པ་ལ།
དགའ་བ་མོ་ཞེས་གཞན་དུ་བསྒྲུབས་པས་གོ་དགའ་བ་དང་རོ་མང་བོ་སྒྲུ་མས་སུ་
མྱོང་བ་ཞེས་པ། ཉམས་ཀྱིས་མྱོང་ཞེས་དོན་འདྲ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཐུང་གཞན་
གྱིས་བསྒྲུབ་པའོ། །དེ་ལྟར་ངག་འདིའི་དོན་འབྲིག་པའི་བྱ་བས་དགའ་མའི་

རིག་བྱའི་རོ་མྱོང་བ་གཤམ་བྱར་བྱས་ཏེ། གཤམ་བྱེད་ཆོག་གི་ཐུང་དང་མིང་གི་རྒྱམ་
བ་གཞན་ཆ་འདྲས་བཞེད་པས། བམ་རོའམ་མུང་བྱའི་རོ་གང་ཡིན་འབྱེད་
དགའ་བ་དང་། གཤམ་བྱ་འབྲིག་པ་དང་དགའ་མ་ལ་གོ་དགའ་བ་དང་། ད་ནི་
ལུས་སུ་རྒྱས་ཞུགས་བཙོན་པ་ལྟོད། ཅེས་ད་ནི་རྒྱས་ཏེ་གཉིས་སྒྱུར་གྱི་བཙོན་
པ་ལྟོད་པས་ཆགས་བྲལ་མིན་ཡང་ཆགས་བྲལ་དང་འདྲ་བར་སྒྱུར་ཏོ། །ཞེས་
པའང་ཅུང་ཟད་གོ་བཀའ་བས་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། བོད་སྐད་ལ་ཆོག་
ཐུང་སྒྱུར་ཚུལ་དང་མིང་བཞེད་ཚུལ་དོན་ལ་འགལ་མེད་ཙམ་གྱི་སྒྲུ་ཐུར་མི་འདྲ་
བར་སྒྱུར་བ་ལས། རྒྱུ་ས་དབྱེ་སོགས་རྒྱུན་བྱིན་པའི་གཟུགས་འགྱུར་གྱི་སྒྲོ་
ནས་གཞན་དུ་གོ་བ་བྱ་དགའ་བས། གཤམ་ཆོག་འདིའི་བྱེད་པར་འདི་འདྲ་ཞིག་
གིས་མ་བྱས་ན་རབ་བཙམ་སོགས་དང་བྱེད་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །འདི་སྒྲོར་དོན་
ཅུང་ཟད་ཅིག་ལ་བཞེད་རྒྱུ་མང་བོ་མ་བྱས་ན་རི་བཞིན་གོ་མི་ལུས་པས་ཆོག་
ཅུང་མང་དུ་སྒྲོ་བར་བྱས་སོ། །བདུན་པ་གངས་ཀྱི་གཤམ་ཆོག་ནི། ལྷ་ལྷན་དབྱས་
གནས་གསལ་བྱེད་བཞིས། །ཡོངས་སུ་རྒྱུ་ས་པར་བརྒྱན་པ་ཡི། །གྲོང་ཁྱེར་
འགའ་ཡོད་འགའ་ཞིག་ན། །མི་བདག་ཡིག་བརྒྱད་མིང་ཅན་ཡོད། །ཅེས་པ་
ཀུལ་ལུ་རི་སྒྲོང་ཁྱེར་གསལ་ལྷན་ཞེས་པ་དེ་བཞེད་པར་འདོད་ནས་སྒྲུ་ལྷན་
ཉ་ཡིག་དབྱས་ན་གནས་ཤིང་ཀ་ཙ་སུ་རི། ཞེས་པའི་གསལ་བྱེད་བཞིས་བརྒྱན་
པའི་གྲོང་ཁྱེར་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་བྱེད་གཤམ་གི་གྲོང་འགའ་ཞིག་ན། ཀུལ་
ལུ་རི་པ་ལྷ་བ་ཞེས་པ་མི་བདག་ཡིག་བརྒྱད་མིང་ཅན་ཡོད་ཅེས་གངས་ཙམ་

སྒྲིམ་གྱི། གངས་ཙན་སྐས་ཏེ་མ་བརྗོད་པའོ། །ལུ་བ་ནི་ཡལ་འདབ་ཅེས་སོ། །
འདིའི་དཔེར་བརྗོད། གང་ཞིག་དགུ་ཡི་གངས་ཙན་ལས། །བདུན་ནི་སྟེང་དུ་
ཐྱོགས་གཅིག་གནས། །དེ་ལས་གཡོ་འགྲུལ་ཙན་གཉིས་དང་། །ཐོགས་མོ་
ཁྱོད་ནི་འདྲ་བ་ཡིན། །ཞེས་བྲུག་དགུ་ཡི་གངས་ལས་བདུན་ནི་སྟེང་གི་ཐྱོགས་
མགོ་བོ་ཐྱོགས་གཅིག་དུ་གནས་པ་དེ་ལས་གཡོ་འགྲུལ་ཙན་གཉིས་ནི་མིག་སྟེ་
དེ་དང་ཁྱོད་འདྲ་བར་སེམས་ལ་གཅེས་སྒྲིམ་ཡོད་དོ་ཞེས་པའོ། །སྤྱིར་ཡང་
བརྗོད་པ། ལུ་བོ་དག་གི་ཐོག་མ་རབ་རྒྱས་པས། །གསུམ་གྱི་དབུས་མར་གྱུར་
ལ་རབ་ཏུ་དད། །གནས་སྐབས་བཞི་པས་དུས་ཀྱན་འདའ་བྱེད་པ། །འདི་
ནི་ཀ་ལ་རྟ་ཀ་བཞིན་དུ་འབྱམས། །ཞེས་དུག་ལཱི་དང་པོ་ཆགས་པ་རྒྱས་པས།
སྒྲིམ་པ་བྱད་མེད་མ་མེད་གསུམ་གྱི་དབུས་མ་བྱད་མེད་ལ་དད་ཅིང་། གནས་
སྐབས་བཞི་པ་སྟོམས་འཇུག་གིས་དུས་ཀྱན་འདའ་བ་འདི་ཆགས་པ་ཆེ་བར་
གྲགས་པ་བྱ་ཀ་ལ་རྟ་ཀ་བཞིན་དུ་བྱད་མེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་རྣམ་པར་འབྱམས་སོ། །
ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །བརྒྱད་པ་རབ་བརྟགས་ཀྱི་གཤམ་ཆོག་ནི། ཆོག་རྣམས་རབ་
ཏུ་འཁྲུལ་པ་དང་། །མགོ་བོ་དུད་ཅིང་མིག་དམན་པ། །འདུག་ཀྱང་འདར་ལྡན་
བདག་ལ་ནི། །ཀན་མོ་རྗེས་སུ་མི་བརྟེན། །ཞེས་པའི་དག་དོན་འདི་དབུལ་
པོ་དམན་པ་ཞིག་ཐུག་པོ་ཆེན་པོ་ལ་སྒྲོང་བ་དང་། །ཆགས་ལྡན་ཞིག་གང་ལ་
ཤིན་ཏུ་ཆགས་ཀྱང་ངོ་ཆའི་གནོད་བག་ཅན། །གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཆོག་འབྱུ་
བརྗོད་པ་ནོར་འཁྲུལ་དང་། །མགོ་བོ་དུད། །མིག་དམན། །མ་ལངས་བར་ས་

ལ་འདུག་པར་གྱུར་ཀྱང་ལུས་འདར་བ་དང་ལྡན་པ་ཡོད་པས་དབུལ་ཞིང་སྒྲོང་
བ་པའི་དག་དོན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཆགས་ལྡན་ཞིག་གིས་ཀན་མོ་ལ་ཀྱ་རེ་བརྗོད་
པའོ། །འབྱུར་འདི་ལྟར་ན་ཀན་མོ་ཞེས་ཡོད་པས་ཆགས་ལྡན་གྱི་རང་ཚུལ་དེས་
སྒྲོང་བ་གཤམ་པར་འབྱུར་མོད། །བློའི་སྒྲིམ་ཀན་མོ་དང་ཐུག་པོ་གཉིས་ཀ་
ལ་འཇུག་པས་གཉིས་ཀར་ཐོགས་སུ་མ་ལྟར་བ་བརྗོད་པའི་བློ་རྗེས་སུ་མི་
བརྟེན་མེས་ཞེས་བྱས་ན་ལེགས་པ་འདྲའོ། །འདིའི་དག་དོན་ཆོང་མ་གཤམ་བྱ་གཤམ་
བྱེད་གཉིས་ཀར་གོ་བུར་བའི་སྒྲོན་སྒྲིམ་གང་ཡིན་འབྱེད་དཀའ་བས་གཤམ་བྱ་སྐས་
ཏེ། །གཤམ་བྱེད་ཀྱི་དག་དོན་དང་འདྲ་བར་སྒྲོ་བརྟགས་པ་འཇམ་རབ་བརྟགས་
བྱས་པ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་སོ། །འདིའི་དཔེར་བརྗོད་པ། མཆོག་གི་ཞལ་བཟང་
ཡིད་ལ་རབ་བཀོད་དེ། །ཞབས་ཀྱི་བརྒྱར་མཛོན་དུ་ཐོགས་བྱས་ནས། །གང་
གི་ཉེ་དབྱུང་དགའ་བས་འཁོད་པ་བདག །གཟིགས་པར་མཛོད་ཅིག་ལྟ་མོ་མོ་
ཏྲུག་ཅན། །འདིར་མཛེས་མ་མཆོག་གི་གདོང་མཐོང་ནས་དེའི་ཚུལ་ལ་ཡིད་
ཞུགས་ཤིང་། །དེའི་ཞབས་ཀྱི་སྒྲེ་གནས་སུ་ཡིད་མཛོན་པར་ཐོགས་ཏེ་རེ་བའི་
ཡིད་ཀྱིས་ཉེ་དབྱུང་དུ་གནས་པ་བདག་གཟིགས་པར་མཛོད་ཅིག་བཟང་མོ་གང་
ཞིག་ལྟ་མོ་འདྲ་བའི་ཏྲུག་གི་སྒྲེ་སྒྲེ་གནས་སམ་ཡང་ན་ལྷ་མཆོན་ལ་འང་འཇུག་
པས་མེ་ཏྲུག་ཅན་ཞེས་བོད་པའོ། །སྒྲིབ་བྱེད་སྒྲོལ་མ་ལྟ་བུའི་ལྟ་མོ་གང་གི་ཞལ་
ཡིད་ལ་བྱན་ནས་དེའི་ཞབས་གདན་གྱི་བརྒྱའི་ཕ་བར་ལུས་ཀྱིས་མཛོན་དུ་བཏུང་
དེ། །བྱིས་སྒྲུའི་དབྱུང་ན་འདུག་ཅིང་ཐུགས་བརྒྱུ་བ་སོགས་ལ་དགའ་བས་འཁོད་

172 བ་བདག་གཟིགས་པར་མཛོད་ཅིག་ལྟ་མོ་ལྷག་ན་མེ་ཏྲོག་ལྷུང་ལ་བསྐྱམས་པ་
ཅན་ཞེས་འགོད་པའོ། །དེར་མ་ཟད་འདིའི་དབེར་བཛོད་གཞན་ཡང་། ཁྱོད་
ལ་བརྟག་པ་གསལ་བྱེད་པ། །འབྲེགས་པོའི་མིག་གིས་ཡང་ནས་ཡང་། །ལྟ་
བར་བྱེད་པ་འདིའི་མདུན་དུ། །འོང་བར་མ་བྱེད་འདི་ཡིད་འབྲུགས། །ཞེས་ཡིད་
ལ་དམ་དུ་འཛིན་པ་འམ་བརྟག་པའི་སྒོ་ནས་མིག་འབྲེགས་པོས་ཡང་ཡང་ལྟ་
བ་འདིའི་མདུན་དུ་ཁྱོད་མ་འོངས་ཤིག །འོང་ན་འདི་ཡིད་འབྲུགས་པར་
གདའོ་ཞེས། ཆགས་པས་བརྟག་པ་འམ་དམ་དུ་འཛིན་པའི་དོན་གསལ་བར་
བྱེད་པའི་ཟུར་མིག་ཡང་ཡང་ཁྱོད་ལ་ལྟ་བར་བྱེད་པ་འདིའི་མདུན་དུ་ཁྱོད་འོང་
ན་འདི་འདོད་པས་ཡིད་འབྲུགས་ནས་སེམས་རྣལ་དུ་མི་གནས་པར་བྱེད་དོ་
ཞེས་པ་གཤམ་བྱ། གཤམ་བྱེད་སྒྲུང་བས་བརྟག་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲུང་མིག་
འབྲེགས་པོས་ཁྱོད་ལ་ཡང་ཡང་བལྟ་བ་འདིའི་མཐོང་སར་ཁྱོད་འོང་ན་འདི་
སྒྲུང་བས་ཡིད་འབྲུགས་པར་གདའོ་ཞེས་པའོ། །
དགུ་པ་མིང་དུ་མ་འདུས་པའི་གཤམ་ཆོག་ནི། མིག་མི་བརྟན་མ་ས་ལྷན་འགཤ། །
དང་པོར་རྣམ་ཞེས་པ་སྒྲོག །སྤྲོ་ཏ་ན་ཡང་སྟེ་འདི། །རྒྱལ་པོ་མ་ཡིན་བྱུང་
འཇུག་མིན། །ཞེས་པ་འདིས་བཛོད་བྱ་ནི། ཤིང་རྣམ་ཏ་ན་ཞེས་འཕགས་ཡུལ་
པལ་སྐད་ཀྱི་རི་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན་མོད། དེའི་མིང་བཛོད་པ་ལ་མིང་གཞན་
མང་པོ་བཛོད་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་ནི། མིག་མི་བརྟན་མ་ཞེས་པོས་ནས།
སྤྱི་བཅས་ལྷན་ཏེ། རྒྱལ་པོ་དང་ཤིང་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་རུང་བ་ཙམ་གྱི་མིང་

ཡིན་ལ། དེའི་བྱེ་བྲག་འགཤ་ལ་དང་པོར་རྣམ་ཞེས་པ་ཉིད་དུ་སྒྲོག་པ་ཡིན་
ནོ། །དེའི་རྗེས་ས་ན་ཏ་ན་ཡང་སྟེ་ཞེས་པ། ས་ན་ཏ་ན་ཏག་པ་ཅན་ནམ་རྒྱན་
ཅན་ཏེ་བྱུང་འཇུག་གི་མིང་ཡིན་མོད། འདིར་དེ་བཛོད་པ་མ་ཡིན་ལ། བཛོད་
པར་བྱ་བ་དངོས་ཏ་ན་ཡིན་པས། ཏ་ནའི་སྒོན་དུ་དགག་པའི་ཨ་བཞག་པའི་
ཏ་ན་མེད་པ་དང་། དེའི་སྒོན་དུ་དགག་པའི་ན་བཞག་ནས་མཆོམས་སྤྲར་བས།
ན་ཏ་ན་ཞེས་པ་ཏ་ན་མེད་པ་མིན་པ་ཡོད་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་ཞིང་། དེའི་གོང་
དུ་བཅས་ཞེས་པའི་ས་བཞག་པས། ས་ན་ཏ་ན་ཞེས་པ། ཏ་ན་མེད་མིན་བཅས་
ཀྱང་འདི་ཞེས་པས་ས་ལྷན་གྱི་བྱེ་བྲག་འགཤ་ཞེག་ལ་མིང་རྣམ་དང་དེའི་རྗེས་སུ་
ཏ་ན་དང་བཅས་པས་རྣམ་ཏ་ན་ཞེས་ཤིང་གི་བྱེ་བྲག་ཀྱི་རི་ཞེས་པའི་མིང་བཛོད་
པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ས་ལྷན་ཞེས་པ་ཤིང་དང་རྒྱལ་པོ་ལ་འཇུག་པ་དང་། རྣམ་
ནི་ཤིང་གི་རྒྱལ་པོ་དང་མིང་རྒྱལ་པོ་ལའང་འཇུག་པ་དང་། སྤྲོ་ཏ་ན་བྱུང་
འཇུག་གི་མིང་དུ་འཇུག་མོད། རྒྱལ་པོ་མ་ཡིན་བྱུང་འཇུག་མིན་ཞེས་པས་
ཤིང་ཡིན་པར་བསྟན་ཏེ། མདོར་ན་ངག་སྒྱུར་འདིས་གཤམ་ནས་བཛོད་རྒྱུ་ཤིང་
རྣམ་ཏ་ན་ཡིན་མོད། དེའི་མིང་བཛོད་ལ་མིང་གཞན་སྤྱི་ཆོགས་བསྐྱེས་ནས་
བཛོད་པས་ཐད་ཀར་བལྟས་ན་མིང་དུ་མ་ཞེག་བཛོད་པ་ཙམ་ལས་དངོས་
དོན་མི་གསལ་བའོ། །འདིའི་དབེ་གཞན་བཛོད་པ། དབང་ཆེན་འདི་ནི་ཀ་
ཆེན་ཏེ། དེ་ཡི་སྒོན་དུ་དྲན་པའི་སྤྱ། །གདུང་འདེགས་བྱེད་པའི་ཀ་བ་མིན། །
དབང་ཆེན་ཡིན་ཏེ་བཤོལ་དུ་མེད། །ཅེས་པ་དྲན་པའི་ཀ་ཆེན་ཞེས་གྲགས་པ་

173 སྒྲུབ་ལུ་ཉལ་གྱི་དབང་པོ་བརྟུན་ཅིང་། དེ་ལ་ཀ་ཆེན་ཟེར་ཡང་གདུང་
འདེགས་བྱེད་པའི་ཀ་བ་ནི་མ་ཡིན་ལ། དབང་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ་དེ་སྟོབས་དང་
ལྷན་པར་གྱུར་ན་དེས་ཅི་འདོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས་བཞོལ་དུ་མེད་དོ་ཞེས་སོ། །
གཞན་ཡང་མིང་ཙམ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་བྱ་བ་སོགས་ཀྱི་དག་དོན་བརྟུན་པ་ལ་ཡང་
མིང་དུ་མ་བསྐྱེས་པས་བསྐྱིབ་པ་ལྟར་གྱུར་པ་ཡོད་དེ། ལུས་མེད་གཡོ་བྱེད་
མིག་དམར་ནི། །འཕྲོག་སྟོན་མཛོན་པར་མཐོང་བས་ཁྱོད། །རྩལ་གྱིས་རབ་
ཏུ་མྱོངས་སོ་ལུ། །འདོད་ལྟ་རྒྱུང་གཟའ་ས་རྩལ་མེད། །ཅེས་ལུས་མེད་དེ་
འདོད་ཆགས་གཡོ་བར་བྱེད་པའི་མིག་དམར་པོ་འཕྲོག་པོར་སྟོན་པའི་མཛོན་
མའི་ཟུར་མིག་མཐོང་བས་ཁྱོད་རྩལ་ཏེ་ཆགས་པས་རབ་ཏུ་མྱོངས་པར་བྱས་
སོ། །བྱ་ཞེས་བོས་ནས་ལུས་མེད་འདོད་ལྟ་འི་མིང་དང་། གཡོ་བྱེད་རྒྱུང་དང་
གཟའ་མིག་དམར་འཕྲོག་འགྲོས་ལ་སྟོན་པ་དང་ས་རྩལ་གྱི་མིང་བརྟུན་དོན་
ཡིན་པར་གཤམ་པའི་ཆེད་དུ་འདོད་ལྟ་རྒྱུང་གཟའ་ས་རྩལ་མེད་ཅེས་སོ། །བཅུ་
པ་བསྐྱིབ་པའི་གཤམ་ཆོག་ནི། རྩལ་བྱལ་མི་ནི་བཏང་བྱས་ནས། །ཁོར་ལྷན་
ནམས་ཅན་བཟོད་པ་དང་། །སྒྲ་ཆོགས་ཀྱོག་བརྒྱས་འཛིག་རྟེན་འགྲུགས། །
གཟུང་དཀའ་སྟོན་འཆོང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་འདི་སྟོན་འཆོང་མ་དང་བསོད་
ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་དཔལ་ལྷན་སུམ་ཆོགས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་གོ་
རུང་བའི་རྟོག་བྱེད་དུ་གྱུར་པས་གང་ཡིན་མི་འབྱེད་པའི་ཚུལ་དུ་གཤམ་པ་ཡིན་
ལ། །འདི་དང་གོང་གི་རབ་བརྟགས་ཀྱི་གཤམ་ཆོག་གི་བྱེད་པར་ནི། རབ་བརྟགས་

ནི་གཤམ་བྱ་དེ་དང་འདྲ་བའི་དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་ལ་བསྟན་བརྟགས་ནས་བསམ་
ངོན་ཡོད་པའི་གཤམ་རྒྱ་དེ་ཟུར་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། བསྐྱིབ་པ་ནི་བསམ་
རྒྱའི་དོན་གཤམ་བྱ་དེ་གཤམ་བྱེད་གཞན་ལ་བསྟན་བརྟགས་ནས་བརྟུན་པ་མིན་
ཡང་། རྟོག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དེ་གཤམ་བྱ་གཤམ་བྱེད་གཉིས་ཀ་ལ་གོ་རུང་བས་གཅིག་
གོས་བསྐྱིབས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཁོར་རྩལ་དང་བྱལ་པ་དཔལ་པོའི་མི་རྣམས་
ཀྱི་རྩལ་སུ་མི་འཇུག་པས་རྩལ་བྱལ་ནམས་བཏང་བར་བྱས་ནས། །ཁོར་ཅན་
ནམས་ཀྱི་གནས་སུ་བཟོད་པ་གང་ཞིག་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱོག་བརྒྱས་འཛིག་རྟེན་
འགྲུགས་པ་ནི། །སྟོན་འཆོང་མས་འདོད་པའི་སྒྲ་ཐབས་ཀྱོག་པོས་གཞན་
འགྲུགས་པ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་དཔལ་དེ་དང་ལྷན་ན་ཆེད་དུ་འབད་པ་མ་
བྱས་ཀྱང་སྒྲ་ཐབས་ཀྱི་ཀྱོག་བྱས་པ་དང་འདྲ་བར་འཛིག་རྟེན་པའི་ལྷན་ཆོགས་
ཀྱན་འགྲུགས་པའོ། །དེ་གཉིས་ཀའང་རང་འདོད་ཙམ་གྱིས་ཅི་དགར་བཟུང་
མི་རྣམས་པས་བཟུང་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུ་འདི་སྟོན་འཆོང་མ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་སྟོན་འཆོང་མ་ལ་གོ་ན་དེ་ལྟར་དངོས་སུ་ཡིན་ལ། ཡང་སྟོན་འཆོང་མ་ནི་
མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དགག་སྟོན་དོན་དུ་བྱས་ན་གཅིག་གོས་བསོད་ནམས་ཀྱི་དཔལ་
ལ་གོ་སྟེ། དག་སྟོར་འདི་དེ་གཉིས་ཀར་གོ་རུང་ཡང་གང་ལ་གོ་བ་དེས་གཅིག་
གོས་བསྐྱིབ་པར་འགྱུར་རོ། །བོད་སྐད་མ་ཞེས་པ་སྐད་འདིར་བྱེད་མེད་ཀྱི་
ཉལ་དང་དགག་སྟོན་གཉིས་གང་དུ་ཡང་འཇུག་པས་གོ་བྱེད་གཉིས་འོང་ལ།
རྒྱ་སྐད་ལ་ཡང་དགག་སྟོན་འོངས་ནས་བཏོན་མ་བཏོན་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །

174 འདིར་དཔེར་བཞིན་པ། བསྐྱེད་སྐྱབས་སུ་འཇུག་ལ་རབ་དགའ་ཞིང་། །
ཡང་ཡང་གཡོ་ལྷན་བཅུད་ཀྱི་ཟེལ་དངར་ཅན། །སྤྱང་ཙྰ་འཛིན་པ་དེ་ལས་
གཞན་གྱུར་པས། །མི་མོའི་ཚོགས་ནམས་མཚོག་ཏུ་དགའ་བ་སྒྱེད། །ཅིས་
སྒྲིམ་པའི་རྟགས་དང་བྱང་བའི་ཚོས་ངག་གཅིག་གིས་བཞིན་ནས་དེ་མ་ཐག་
ཏུ་བྱང་བ་སྒྲིམ་པའི་ཟོལ་གྱིས་བསྒྲིབ་ཅིང་། །སྤྱང་བྱང་བ་མ་ཡིན་པ་དེས་ནི་
མི་མོའི་ཚོགས་ཀྱི་དགའ་བ་སྒྱེད་ཅིས་སོ། །སྤྱང་ཡང་། དམར་སེར་འོད་སྟོང་
བྱ་བས་མཛེས་པ་ཡིས། །མུན་པའི་ཚོགས་འཛོམས་ཀྱུན་དགའི་སྤྱང་བ་ཅན། །
ཙྰ་ལ་མེད་ལྷགས་ཀྱིས་སྤྱིད་པར་རྟག་རྒྱ་བ། །འཛིག་རྟེན་མགོན་དུ་སྤྱང་བའི་
ཉི་མ་མཛེས། །ཞེས་ཉི་མའི་ཚོས་བཞིན་ནས་ཚོས་དེ་ལྷན་ལ་འཛིག་རྟེན་པ་
ནམས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་གྱི་མགོན་དུ་སྤྱང་བར་གྱུར་པའི་ཉི་མ་འདི་ནི་མཛེས་སོ་
ཞེས་པས་དངོས་སུ་མ་བརྟན་པར། །གབ་བྱ་འཛིག་རྟེན་མགོན་དུ་གྱུར་
པ་འཇམ་དཔལ་སྤྱང་བའི་ཉི་མ་བཞིན་པའོ། །བཅུ་གཅིག་པ་མཐུན་པའི་སྤྱི་
གབ་ཚོག་གམ་དངོས་མིང་གི་དོན་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྤྱང་བའོད་པའི་གབ་
ཚོག་གི་དཔེ་བཞིན་ནི། །ཁྱོད་ཀྱིས་མིན་མིང་མཐུན་གང་། །རབ་གྱུར་སྤྱི་མིང་
ཅན་ལས་རྒྱལ། །དེ་ཡིས་དེང་བདག་མཚོག་ཏུ་ནི། །སྟེང་ལྷན་བྱེད་དོ་སྟོན་
སྒྲིག་མ། །ཞེས་སྟོན་སྒྲིག་མ་ཞེས་བོས་ནས། །ཁྱོད་ཀྱི་མཆོས་དམར་པོ་བྱེ་
རུའི་མདོག་ལས་རྒྱལ་བ་དེས། །དེང་བདག་གི་ཡིད་མཚོག་ཏུ་སྟེང་ལྷན་བྱེད་དོ་
ཞེས་པའི་དོན་ལ། །འདིར་ས་མིན་མིང་མཐུན་ཞེས་པ། །རྣམ་འཛིན་མ་སྟེ་ས་

གཞིའི་མིང་ཡིན་ལ། །དེའི་སྟོན་དུ་དགག་པའི་ཨ་བཞག་པས། །ཨ་རྩ་རེ་ནི་
ས་མིན་ཞེས་སོ། །དེ་དང་མིང་མཐུན་པ་ཞེས་པ་མཆོས་སྟེ། །མཆོད་མིང་ལའང་
ཨ་རྩ་རེ་ཞེས་གྲགས། །འདི་འདོད་འཛོར་མ་མཆོད་ལ་བཤད། །ཡང་བྲལ་
སྒྲ། །དེའི་སྟོན་དུ་ཉེ་བསྒྱུར་བྱ་བཞག་པས། །བྲལ་བྲལ་སྟེ་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་
སྒྲ་སྟེ་བག་མའི་ལན་བུའོ། །དེའི་མིང་ཅན་ནི་བྱི་རུ་སྟེ། །བྱི་རུའི་མིང་དུ་བྲལ་
ལ་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་ལས་རྒྱལ་བའོ། །དེ་ལྷན་མིང་གཅིག་ལའང་ཡི་གེ་སོ་
སོར་ཐལ་ཏེ་དོན་གཞན་བཤད་པའི་སྟོན་ནས་དེའི་མིང་དང་མཐུན་པའམ། །དེའི་
མིང་ཅན་ཞེས་བཞིན་པའི་རྒྱལ་གྱིས་བཞིན་བྱའི་དངོས་མིང་སྤྱས་པའོ། །
འདིར་དེའི་དཔེ་བཞིན་བཞོད་པ། །མཐོང་བྱ་འཆང་བའི་མིང་ཅན་འདིའི། །
ཡུལ་ན་གནས་པ་ཐམས་ཅད་ལས། །མཉན་བྱའི་མིང་ནི་འཛིན་པ་ལ། །གསེར་
བཟང་མུ་ཏིག་ཅན་འདི་མཛེས། །ཞེས་མཐོང་བྱ་གཟུགས་དེ་འཆང་བའམ་འཛིན་
པ་ནི་གཟུགས་འཛིན་ཏེ་མིག་གོ། །མིག་དེའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་སྟེ་མཐོང་བར་
གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ལས་མཉན་བྱའི་མིང་སྤྱི་ཡིན་ལ། །དེ་འཛིན་པ་སྤྱི་འཛིན་
ཏེ་ན་པའོ། །རྣམ་པ་གསེར་བཟང་པོ་དང་མུ་ཏིག་གི་རྒྱན་ཅན་འདི་ཁོན་མཛེས་
སོ། །གཞན་ཡང་། །མི་རྩལ་དག་པའི་མིང་མཐུན་གཞོན་ལུ་ཞིག་ །རྒྱ་གཏེར་
མིང་ཅན་ལས་བྱང་ལྷ་མོ་དང་། །ལྷན་ཅིག་གསོད་པའི་སྤྱན་གྱུར་བཅུད་ཀྱིས་
ལེ། །སྤྱིང་ལ་བརྟེན་དང་ལུན་ཚོགས་དཔལ་ཀྱུན་འཕེལ། །ཞེས་མི་རྩལ་བ་
དང་མིང་མཐུན་པ་འཇམ། །དག་བ་དང་མིང་མཐུན་པ་དཔལ། །རྒྱ་གཏེར་དང་

175 མིང་མཐུན་པ་མཆོད་ལྟེ་དབྱངས་ཅན་མ། དེ་དག་ལྟ་ཅིག་པ་སྟེ་ཡབ་ཡུམ་
དུ་གྱུར་པ། མར་གསོད་པའི་དོན་ཅན་གྱི་བདུད་དེའི་སྒྲུབ་དུ་གྱུར་པ་རྩི་སྟེ།
འཇམ་དཔལ་ཡབ་ཡུམ་བདུད་རྩི་བཅུད་གྱིས་ལེན་དང་འབྲུ་བ་སྦྱིང་དཔུས་
སུ་བསྟེན་ན་སྟོ་གོས་སོགས་སུ་སྒྲུབ་ཆོག་པས་པའི་དཔལ་ཀྱན་འཕེལ་ལོ། །
ཞེས་ཅམ་གྲངས་གཞན་གྱི་མིང་གིས་བརྗོད་བྱའི་མིང་བརྗོད་པའོ། །
བཅུ་གཉིས་པ་ཀྱན་ཏུ་མྱོངས་པའི་གཤམ་ཆོག་གི་དཔེ་བརྗོད་ནི། འདོད་ལྡན་དག་
ནི་མལ་སྟན་ལ། །ཁྱོ་བས་ཕྱིར་བསྐྱོག་ཉལ་བར་གྱུར། །ཆགས་པས་དེ་ཉིད་
ཉིད་ཉལ་ཏེ། །དལ་བྱ་ཡིས་ནི་ཁ་དག་སྦྱོར། །ཞེས་གཤམ་བྱ་འདོད་ལྡན་ཁ་
སྦྱོད་དུ་སྦྱོར་བ། གཤམ་བྱེད་འདོད་ལྡན་དག་ནི་རང་གི་མལ་སྟན་ལ་འདི་ལྟར་
པན་ཚུན་ཁྱོ་བས་ཕྱིར་སྐྱོགས་ཏེ་རྒྱུ་བ་སྦྱུང་དུ་ཉལ་ཅིང་། ཆགས་པས་དེ་བཞིན་
ཉིད་དུ་ཉལ་བ་དང་། དལ་བྱས་ཁ་སྦྱོར་བ་མི་རིགས་སོ་སྟམ་དུ་གོ་ནས་དོན་
ལ་ཀྱན་ཏུ་མྱོངས་པར་བྱས་པའོ། །དོན་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ནི་འདོད་ལྡན་བྱུང་
མེད་དག་ནི་རང་གི་འོག་གི་མལ་སྟན་ལ་ཁྱོ་བས་ཕྱིར་བསྐྱོག་པའི་ཚུལ་དུ་རྒྱུ་
བསྟན་ཏེ་ཉལ་བར་གྱུར་ཏོ། །ཆགས་པས་སྒྲུ་མ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་ཉལ་ཏེ།
དལ་བྱ་ཡི་ནི་སྦྱེས་པ་དང་པན་ཚུན་ཁ་དག་སྦྱོར་བར་བྱེད་དོ། །འདིར་དཔེ་
གཞན་བརྗོད་པ། ཨེ་མ་བཅུན་པར་གྲགས་པ་ཁྱོད། །ཆགས་པའི་དབང་
གིས་བྱད་མེད་གྱི། །ཕྱི་ནས་འགོ་བར་མི་བྱེད་ཅིང་། །མདུན་དུ་འདྲ་སྟེགས་
གཅིག་ལྟ་མི་བྱེད། །ཅིས་བརྗོད་བྱ་བྱད་མེད་གྱི་མདུན་དུ་འདུག་ནས་གཉིས་

ཀ་གདོང་སྦྱང་པས་སྟོགས་སོ་སོར་ལྟ་བ་སྟེ་གདོང་སྦྱང་ན་གཅིག་གིས་གར་དུ་
བལྟས་ཆེ་གཅིག་གོས་གྱིས་བྱུང་ཏུ་བལྟ་བ་ཡིན་པ་དངོས་སུ་བསྟན་གྱང་། དེ་
ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མགོ་མྱོངས་པར་བྱས་པའི་རག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ། སྟམ་
བཅུན་ཁྱོད་ནི་བྱད་མེད་དང་འབྲུད་ཆོ། །སྟོགས་གཅིག་མི་བལྟ་སོ་སོར་བལྟ་
བཞིན་དུ། །ཅ་ཅའི་སྒྲ་གསང་ཆེ་བ་མི་སྟོག་པར། །སྟེ་བོས་དབེན་པ་གྱུར་དུ་
ཆོལ་བར་བྱེད། །ཅིས་པའང་གོང་དང་འབྲུ་ལ་སྒྲ་མི་སྟོག་པར་འགོལ་བའི་
གནས་ཤིག་ཏུ་བྱད་མེད་འབྲིད་པར་བྱེད་ཅིས་བསྟན་གྱང་དེ་ལྟར་མི་གོ་བའོ། །
བཅུ་གསུམ་པ་ཡོངས་འཕྲོག་གི་གཤམ་ཆོག་ནི། བྱ་རྒྱལ་ཟས་སྦྱེས་དག་ཡིས་
ནི། །བྲམ་མའི་འོད་གྱིས་བཅོམ་སྟེ་བོ། །ཁ་འཛོམས་གོགས་མིན་འཛོན་པ་ཡི། །
བྱུང་པའི་མཁའ་ལ་མཛོན་པར་དགལ། །འདིར་གཤམ་རྒྱུའི་བརྗོད་བྱ་ཉི་མའི་འོད་
གྱིས་གདུང་བའི་སྟེ་བོ་རྣམས་སྒྲིན་གྱིས་བྱུང་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་དགའ་འོ་
ཞེས་པ་རིགས་གྱང་། དེ་དག་ཆོག་དུ་མ་བརྒྱུད་པའི་སྤང་བ་ཅན་གྱི་རག་གིས་
བསྟན་པས་བརྗོད་བྱ་དངོས་གང་ཡིན་ཆ་མ་འཆོལ་བས་སྟོ་སྟོག་པར་བྱས་
པ་སྟེ། བྱ་མཁའ་ལྗིང་དེས་བདུད་རྩི་འཕྲོག་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ཡོད་པས་བྱ་
རྒྱལ་ནས་ཐོབ་པ་བདུད་རྩི་སྟེ་དེ་ཡི་ཟས་སོ། །བདུད་རྩི་དེ་ཡིས་ཟས་ཅན་ལྟེ་
དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན། བརྒྱ་བྱིན་དེ་ལས་སྦྱེས་པ་ནི། །སྦྱ་བསང་བྱ་ལྟེ་ནང་གི་
སྤིང་རྒྱུབ་སྟེ་དེ་ནི་ལྟ་དབང་གི་བྱ་ཡིན་པར་གྲགས་སོ། །སྤིང་རྒྱུབ་དེའི་དག་
ཀཾ་དང་ཀཾ་དེའི་བྲམ་མ་ཉི་མ་ཡིན་པའོ། །ཁ་བ་འཛོམས་པ་མེ། དེའི་གོགས་

176 མིན་དག་པོ་ཟུ། དེ་འཛིན་པ་མུ་འཛིན་ཏེ་སྒྲིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དུ་མ་བརྒྱད་པའི་
དག་གི་ཐེང་བས་བསྟན་བྱ་བ་ཆོད་པའོ། །འདིར་དེའི་དཔེ་བཞིན། མེ་དག་
སྒྲིས་ཀྱི་གཉེན་གྱི་ནི། །ཁ་ལོ་པ་ནི་སྤང་བའི་ཆོ། །དཀར་པོའི་སྒྲོ་བ་མ་འཛོམས་
སྒྲིས་ཀྱི། །གདོང་བྱང་བདག་གིས་བསྐྱུ་ག་པར་བྱ། །ཞེས་མེ་ཡི་དག་མུ་དེ་
ལས་སྒྲིས་པ་བསྐྱེད་དེའི་གཉེན་ཉི་མ་དེའི་ཁ་ལོ་པ་སྐྱེ་རེངས་ཤར་བའམ་སྤང་
བའི་ཆོ་དཀར་པོ་སྟེ་པ་སངས་ཀྱི་སྒྲོ་བ་མ་ལྟ་མིན་དེ་འཛོམས་པ་བྱུང་འཇུག་
དེའི་ལྟ་བའི་བསྐྱེད་ལས་སྒྲིས་པ་ཆོངས་པ། དེའི་གདོང་བཞི་ལས་བྱང་བ་རིག་
བྱེད་ཡིན་པས་དེ་བདག་གིས་བསྐྱུ་ག་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཡང་། འདིར་
ནི་ཉིན་མིན་དུས་ཀྱི་མགོན་པོ་ནི། །རིམ་བཞིན་འཕེལ་བའི་ཆ་ཤས་བཙུ་
པའི། །དཀྱིལ་འཁོར་དང་པོར་འཆར་བར་རྩེ་མ་པ་ན། །དགའ་སྟོན་བདོ་
བའི་དུས་ཡིན་ཤིང་པར་གྱིས། །ཞེས་ཉིན་མིན་དུས་མཚན་མོ་དེའི་མགོན་པོ་
ལྷ་བ། དེ་རིམ་བཞིན་འཕེལ་བའི་ཆ་ཤས་བཙུ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་
པ་ལྷ་བ་ཉ་གང་བ་དེ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་ས་འདིར་དང་པོར་འཆར་བར་རྩེ་མ་
པ་སྟོད་ཀྱི་དུས་སུ་འུ་ཅག་ལྟ་ཅིག་དགའ་སྟོན་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་དུས་ཡིན་
ཞེས་དུས་བཏབ་པའོ། །བཙུ་བཞི་པ་གཅིག་བསྒྲིབས་པའི་གཤམ་ཆོག་ནི། ནམ་
ཡང་མཚོན་དང་བྱད་མེད་ཀྱི། །རྩ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་མ་རེག་ །མི་མ་ཡིན་
པ་འགའ་ཞིག་གི། །ལག་ནི་འབྲས་མེད་མིན་ནོ་ལོ། །འདིར་གཤམ་བྱ་དྲི་ཟེའི་
ལག་པར་གྲགས་པ་ཤིང་ཨེ་རྒྱུ་ཞེས་དཀྱིལ་ཤིང་ཡིན་ལ། དེའི་འབྲས་བྱ་དན་

རོག་པོ་ཡིན་པས་ཤིང་རང་ལ་འབྲས་བྱ་ཡོད་པ་ཡིན་མོད། །སྐབས་འདིར་
ལག་པའི་དགོས་པ་འམ་འབྲས་བྱ་མེད་པ་ལ་བསམས་ནས་དེ་འདྲའི་ལག་པ་
འབྲས་བྱ་མེད་པ་མིན་ནོ་ལོ་ཞེས། །འབྲས་བྱ་མི་འདུག་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །
དེ་ལ་ལག་པའི་བྱ་བའམ་དགོས་པ་མེད་ཚུལ། །ལག་པ་ལ་དག་ལས་རྒྱལ་
ཐྱིར་མཚོན་དང་འདོད་པའི་དོན་དུ་བྱད་མེད་ཀྱི་རྩ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་རེག་
པའི་བྱ་བ་གཏན་བྲལ་ཞིག་མེད་ཀྱང་། འདི་ནི་ནམ་ཡང་མཚོན་ཆ་དང་བྱད་
མེད་ཀྱི་རྩ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་མ་རེག་པ་སྟེ་རེག་པར་མ་བྱས་པའི་ལག་པ་
ཞིག་གོ། །དེ་སྤྱིའི་ལག་པ་ཡིན་ཞེན། མི་མ་ཡིན་པ་འགའ་ཞིག་གི་ལག་པར་
གྲགས་པ་ཞེས་སྒྲི་ཙམ་དུ་བཞིན་ཀྱི། མི་མིན་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དྲི་ཟ་དངོས་སུ་མ་
བཞིན་པས་རྟེན་སྤྲོས་པའོ། །དེ་ཡང་ཨེ་རྒྱུའི་འདབ་མ་ལ་ལག་པ་ལྟར་སོར་
མོ་ལྟ་ཡོད་པས་པ་རྒྱུ་ལ་སྟེ་སོར་མོ་ལྟ་པ་ཞེས་གྲགས་སོ། །
ཁ་ཅིག་དྲི་ཟ་སྤྲོས་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་རྟེན་དངོས་མིན་
པས་རྟེན་ཤིང་ཉིད་སྤྲོས་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་ཡང་། དེ་ལྟར་ན་དེ་ལ་ལག་པ་ཞེས་
པ་ཡང་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། བརྟེན་པ་དངོས་མ་ཡིན་པས་བརྟེན་པ་མ་སྤྲོས་
པ་ཡང་མི་འཐད་པར་མཚུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་ཤིང་སྤྲོས་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་པ་
མི་མ་ཡིན་པའི་ལག་པ་ཞེས་པའི་མིང་དང་། དེས་ལག་པའི་བྱ་བ་མ་བྱས་པ་
ཙམ་ཞིག་བསྟན་ནོ་ཞེས་བཞིན་ན་མི་རུང་བ་མེད་དོ། །འདིར་དབུག་བཞིན་
པ། །གང་ལ་བརྟེན་པའི་དབྱུག་གུའི་རྩེ་མོ་ནི། །མིག་སྒྲན་ལྟར་གནག་དུང་

177 འདྲའི་ཐང་ལ་འགྲིམ། གང་གི་འབྲས་བུ་མདོག་གསུམ་བསྐྱོར་བ་དེས། དེ་
ཡི་རྗེས་གཙོད་དེ་ཡིས་རོ་འཛིན་བསྐྱུལ། ཞེས་པ་ལག་པ་གང་ལ་བརྟེན་པ་
སྐྱུག་གུའི་ཕྱི་མོ་སྐྱག་ཚས་ནག་པོར་བྱས་པས་དྲུང་འདྲ་ཤོག་དཀར་གྱི་ཐང་
ལ་འགྲིམ་ནས་ཡི་གེ་བྲིས་པ་དེ་གང་གི་འབྲས་བུ་ཞེས་མིག་གི་འབྲས་བུ་མིག་
གི་དབུས་ཀྱི་མཐོང་བྱེད་གང་ཞིག་དེའི་མཐའ་ནག་དཀར་དམར་བའི་མདོག་
གསུམ་གྱིས་བསྐྱོར་བ་དེས། ཐང་ལ་འགྲིམ་པ་དེའི་རྗེས་གཙོད་པར་བྱེད་དེ།
དེ་ཉིད་གར་སོང་གི་རྗེས་ཐམས་ཅད་དུ་བལྟ་ཞིང་། དེའི་སྐྱོན་གྱིས་རྗེས་གཙོད་
པ་དེའི་རྗེས་སུ་རོ་འཛིན་ལྟེ་སྐྱུལ་བར་བྱེད་ཅེས་དོན་ལ་ཡི་གེ་བྲིས་ནས་བསྐྱུག་
པ་གའ་ཚིག་གིས་བརྟེན་པ་སྟེ། གང་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གང་གི་འབྲས་བུ་
ཞེས་པས་རྟེན་སྐྱས་ནས་བརྟེན་པའི་མིང་མ་སྐྱས་པར་བརྟེན་པའོ། བཙུ་ལྟ་
པ་གཉིས་ཀ་བསྐྱབས་པའི་གའ་ཚིག་གི་དཔེ་བརྟེན་ནི། སུ་ཞིག་གང་དང་
འགྲོགས་པ་ཡིས། ཁྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ནི། ཐོབ་ཅིང་ཟས་ཀྱི་དུས་
དག་ཏུ། གཤམ་ཉེ་མཐོང་ན་འདོར་བར་བྱེད། ཅེས་འདིར་གའ་བྱ་སུ་ཞིག་
ཅེས་སྐྱ་དེ་མགོ་བོ་གང་དང་འགྲོགས་པས་བྱས་རྒྱུ་སོགས་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་
དེ་དང་ལྟན་ཅིག་ཐོབ་ཅིང་། གང་ཟས་ཀྱི་དུས་སུ་དེ་ཟས་ཀྱི་ནང་དུ་བྱུང་ན་
འདོར་བར་བྱེད། ཅེས་སོ། འདི་ལ་འང་རྟེན་བརྟེན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་པ་
དང་། རྟེན་བརྟེན་པའི་ཚིག་གཉིས་ཀ་འདྲ་བར་བརྟེན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་
པའི་ཚིག་གི་རྣམས་པ་འདོན་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་དོན་གཉིས་ཀ་སྐྱས་པར་

འདྲའོ། འདིར་དཔེར་བརྟེན་པ། གང་ཞིག་གང་དང་ཐང་ན་དེ་ཡི་ཤུགས། །
ཁ་ནས་འཇུག་ཅིང་ནམ་མཁའི་ལམ་ལ་འགོ། །མཐར་ནི་རྒྱང་པས་ས་འོག་
སྒོ་འབྱེད་པ། འདི་ཡི་ཁ་ལོ་སྐྱར་ལ་བྱོད་འདྲ་དཀོན། ཞེས་མདའ་སྐྱེན་པ་
ལ་བསྐྱགས་པ་སྟེ་མདའ་གང་ཞིག་གཞུག་གང་དང་འཐུང་ན་གཞུ་དེ་ཡི་ཤུགས་
མདའ་ཡི་ཁའམ་སྟོང་ནས་འཇུག་ཅིང་མཁའ་ལ་འགོ་བ་དང་། མཐར་རྒྱང་པ་
ལ་འཇུགས་པ་དེ་ཡི་ཁ་ལོ་བསྐྱར་བ་ལ་བྱོད་འདྲ་དཀོན་ཞེས་སོ། །
བཙུ་དུག་པ་ཡོངས་སུ་འདྲེས་པའི་གའ་ཚིག་གི་དཔེ་བརྟེན་ནི། ཉ་ཡ་ག་ཇ་ལྟ་
ཏ་ཅན། སྟེ་འདི་གཤམ་ཉེ་མ་རྒྱལ་ན། སྐྱ་ཏི་ཀ་མེད་པེད་ཀྱི་བྱ། འདི་ནི་ཡི་
གེ་ཤེས་ཀྱང་སྒྲུབ། ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ལ། འདི་ལ་གའ་ཚིག་སྐྱ་མ་དག་རི་
ལྟར་འདྲེས་ཞེན། བཤད་མ་ཐག་པའི་དཔེ་བརྟེན་དེ་ནི། གའ་ཚིག་དགུ་པ་
མིང་དུ་འདུས་པ་བསྐྱེས་ཤིང་། གའ་ཚིག་གཉིས་པ་བསྐྱས་པ་ཡི་ནི་གཟུགས་
དང་ལྟན་པས་གཉིས་འདྲེས་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གའ་ཚིག་གཞན་གྱི་
རྣམས་པ་ཡང་འདྲེས་པའི་རིམ་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། ཚིགས་
བཅད་དེའི་གའ་བྱའི་དོན། ཉ་སོགས་ཐ་མའི་ཡི་གེ་ལྟ། ཡ་སོགས་བཞི། ག་
སོགས་ཀ་སྟེ། ཇ་སོགས་ཅ་སྟེ། ལྟ་སོགས་པ་སྟེ། ཏ་སྟེ་དང་། སྟེ་ཡི་སྐད་དོད།
སེ་ན། ཞེས་པའི་ན་སོགས་ཏ་སྟེ་དང་བཅས་པའི་ཡི་གེ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སོག་གི་
དབྱངས་ཀྱིས་མཚོན་པས། དབྱངས་གསལ་གྱི་ཡི་གེའི་སྟེ་འདི་ལས་མ་རྒྱལ་
པ་སྟེ་བསྐྱུག་མ་རྣམས་པའམ་མ་ཤེས་ན། སྐྱ་ཏི་ཀ་སྟེ་ཡི་གེ་བྱི་མོ་ཅམ་ཡང་

178 ཤེས་པ་མེད་པ་རེད་ཀྱི་བྱ་འདི་ནི་ཁ་ནས་ཡི་གེ་ཡི་སྒྲ་གདངས་འབྱེན་པ་ཙམ་
ཤེས་ཀྱང་རིག་པའི་གནས་ལ་སྒྲུན་པ་ཡིན་ཏེ། ཡི་གེའི་སྒྲིལ་ཙམ་བསྒྲགས་མི་
ཤེས་པས་སོ་ཞེས་བརྗོད་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ཡི་གེ་ཞེས་པ་རྟག་པ་རང་བྱུང་
གི་རིག་བྱེད་ཙམ་ཤེས་ཀྱང་ཞེས་གཞན་དག་གིས་འཆད་དེ། རྟག་པ་རང་
བྱུང་གི་རིག་བྱེད་ནི་བསྒྲུབ་པ་མེད་པར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བཟའ་བཏུང་
འགོ་འདུག་སོགས་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་བསམ་པ་འོ། །འོན་ཀྱང་གོང་ལྟར་བཤད་
ན་བདེ་བར་མངོན། འདིར་གཤམ་བྱེད། ཉ་ལ་རྟ། ག་ཇ་སྒྲུང་པོ་ཆེ། ལྟ་ཏེ་དཔལ་
བོའམ་དཔུང་བུ་ཆུང་ཅན་གྱི་སྡེ་འདི་ལས་མ་རྒྱལ་ན། ལྷ་ཏི་ཀ་མེད་ཅེས་མ་
མེད་པ་རེད་ཀྱི་བྱ་འདི་ཡི་གེ་ཙམ་བསྒྲགས་ཤེས་ཀྱང་སྒྲུན་པ་འོ། །ཞེས་པར་གོ་
ནས་མ་མེད་བྱ་སོགས་ཅི་ཡིན་མི་གསལ་བ་འོ། །འདི་ལ་རྟ་སྒྲུང་སོགས་ཀྱི་མིང་
དུ་མ་བསྐྱེས་པ་དང་། ལྷ་ཏི་ཀ་ཡོངས་གྲགས་མ་ལ་གོ་བས་སྒྲུབ་བྱེད་གཉིས་འདྲེས་
པ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་དཔེ་གཞན་བརྗོད་པ། འོད་བརྒྱ་སྤྱིད་པའི་མིག་གྱུར་བཏུང་
ཅི་ཅན། ཉི་ཟླ་བསྟན་པས་སྟན་པ་འགོག་པར་བྱེད། །གང་གི་དབུས་སུ་གང་
ཞིག་ཅེན་བྱས་ན། །ཟ་མ་ཏོག་ཏུ་མེ་ཆེན་འབར་བར་རེས། །ཞེས་པ་འདིའི་
རྟ་པ་དང་པོ་མིང་དུ་འདྲེས་པ། གཉིས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་དེ། འཇམ་དཔལ་ལ་རྟོ་
རྩེ་ཉི་མ་དང་སྒྲུབ་པའི་ཉི་མར་གྲགས་པ་དང་། དབྱངས་ཅན་མ་ལ་རྒྱ་བ་འདྲ་
བའི་ཆོས་ཀྱིས་དེར་གྲགས་པ་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་འདིར་ཉི་ཟླ་ཡོངས་གྲགས་
ལ་གོ་བ་དང་། བུ་གི་མི་ཤེས་པའི་སྟན་པ་ཡང་ཕྱིའི་སྟན་པར་གོ་ནས་སྒྲུབ་

བར་བྱེད་པ་འོ། །
གསུམ་པ་གཉིས་ཀ་བསྐྱེབས་ནས་གང་ཞིག་གང་གི་ཞེས་སྒྲོས་པ་དེ་ནི་འཇམ་
དཔལ་ལ་ཡང་ཡུམ་གང་ཞིག་སྤྱིད་གང་གི་དབུས་སུ་འབྱེལ་སྒྱུར་དུ་ཅེན་པར་
བསྐྱེམས་པར་བྱས་ན། ཞེས་སོ། །རྟ་པ་བཞི་པ་ནི་མཐུན་གཟུགས་ཀྱི་གཤམ་
ཆོག་སྟེ། ཟ་མ་ཏོག་ནི་སྤྱིད་དང་མེ་ཆེན་པོ་ནི་ཤེས་རབ་བོ། །དེ་བཞིན་སྒྲུར་
བསྟན་གཤམ་ཆོག་བཙོ་ལྷ་པོ་དེ་རྣམས་གཉིས་སམ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ཅི་རིགས་
པ་ཡོངས་སུ་འདྲེས་པའི་རིམ་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཤམ་ཆོག་འདི་རིགས་རག་
པ་ཙམ་དུ་ཤེས་སྒྲུབ་ཀྱི་འདྲ་ཡང་། ཞིབ་དུ་བརྟགས་ན་སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་
མ་འདྲེས་པར་ཤེས་ཤིང་། དེ་འདྲའི་རག་སྒྱུར་ཚུལ་པ་ལ་སྒྲོ་ཡངས་པར་གྱུར་
པའི་གནད་ཤེས་པ་དཀོན་པར་མཐོང་ནས་འདིར་འགྲེལ་པ་དང་དཔེ་བརྗོད་
རྣམས་ཅུང་ཟད་རྒྱས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །གཤམ་ཆོག་འདི་སྒྲོ་དོན་གྱི་རྒྱན་
གང་དུ་གཏོགས་པ་མིན་ཡང་། བསྟན་བརྗོད་རབ་བརྟག་སྒྱུར་པ་སོགས་ཀྱི་
ཆད་དཔེ་བ་ཙམ་དང་། གསང་ཆོག་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་མཁོ་ཞིང་མཆོར་བསྐྱེད་
ཀྱི་རག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་སྟན་དངགས་ཀྱི་བསྟན་བཙོས་སུ་འབྲོས་དོན་དུ་སྒྲོས་
པ་འདི་སྒྱུར་སྟན་དངགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་རུང་བས་ན་སྒྲུབ་འགྲེལ་རྣམས་སུ་
གཤམ་ཆོག་གི་རྒྱན་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །
གསུམ་པ་སྟན་རག་གི་སྒྱོན་བཅུ་སྒྲུང་པ་ལ། མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས།
དང་པོ་སྟན་རག་སྒྱུར་པ་ལ། བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྒྱོན་དུ་གྱུར་པ་ནི། དོན་

179 ཉམས་པ་སྟེ་དོན་དང་བུལ་བ་དང་། དོན་སྣ་སྟེ་འགལ་བ་དང་། དོན་གཅིག་
ཡང་ཡང་སྒྲིམ་པ་དང་། དོན་དེར་མི་ངེས་པའི་ཐེཾ་མ་ཅན་དང་། བརྗོད་ཚུལ་
ཀྱི་སྒྲིམ་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་སོགས་ཀྱི་གོ་རིམ་མཐ་རིམ་པ་ཉམས་པ་
དང་། རྗོད་བྱེད་ཆོག་གི་སྒྲིམ་དུ་ལྟུང་བ་བརྗོད་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་
མཆན་ཉིད་དང་མི་ལྟན་པས་སྒྲིམ་ན་པ་དང་། གཅོད་མཆོམས་ཉམས་པ་དང་།
ཆོགས་བཅད་ལ་སྟེ་བ་སྒྲིམ་གྱི་མཆན་ཉིད་མེད་པས་སྟེ་བ་སྒྲིམ་ཉམས་པ་དང་།
བརྗོད་པའི་གཞུང་ལྟར་མ་བྱས་པས་ཡི་གེ་སྣ་སྟེ་མཆོམས་སྒྲིམ་ཚུལ་བཞིན་
བྱེད་པ་དང་བུལ་བ་སྟེ་དེ་ལྟར་དགྲ་དང་། དོན་ལ་འགལ་བ་ཡོད་པ་ལ་ཡུལ་
དང་དུས་དང་སྐྱུ་རྩལ་དང་འཇིག་རྟེན་དང་། ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་དང་། གཏན་
ཆོགས་ཀྱི་རིགས་པ་དག་དང་འགལ་བ་སྟེ་རྣམ་པ་དུག་པོ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་
འགལ་པའི་སྒྲིམ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྒྲིམ་བཅུ་པོ་དེ་དག་སྟན་པལ་གི་ཆོག་
ལ་སྟན་པལ་མཐོག་གིས་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་སྤང་བར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་
དམ་བཅའ་བ་བསྐྱབ་བྱ་དང་། དེ་སྐྱབ་བྱེད་གཏན་ཆོགས་དང་། དེ་ཡི་དཔེ་
ཉམས་པ་ཞེས་པ་རྟོག་གཏེ་གཞུང་སོགས་གཞན་ལ་གྲགས་པ་འདི་ཡང་སྒྲིམ་
མིན་ནམ་ཞེན། སྒྲིམ་དེ་དག་སྒྲིམ་ཡིན་མོད། དེ་དག་གི་དོན་ཀྱི་སྒྲིམ་ནི་རིགས་
པ་དང་འགལ་པའི་ཁོངས་སུ་འདུ་ལ། སྟན་པལ་གི་སྐྱབས་སུ་བརྗོད་འདོད་
ཀྱི་དབང་གིས་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་སུ་བརྗོད་ཀྱང་ཉམས་མཆོར་པའི་གོ་རྒྱུ་ཡོད་
ཅིང་། དོན་གྱིས་འགལ་བ་མེད་པ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ལྷ་བས་གདུང་བར་བྱེད་

པ་དང་། བརྟགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་སྣ་བ་སོགས་དང་། རྣམ་
པ་འགལ་བ་ལྟར་ཆེད་དུ་བསྟན་པའི་འགལ་རྒྱུན་སོགས་ལ་དོན་གྱི་འགལ་
བར་ངེས་པའི་སྒྲིམ་མེད་ན། རྣམ་པ་འགལ་བ་ལྟ་བུའི་བརྗོད་ཚུལ་པལ་ཆེར་
ལ་དམ་བཅའ་སྐྱབ་བྱེད་དཔེ་སོགས་འགལ་པའི་རྣམ་གཞག་དབྱེད་པར་དགའ་
བ་ཉིད་སྒྲིམ་བ་དེ་ཡི་འབྲས་བུ་འཕམ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། དེའི་སྒྲིམ་འདིར་
དེ་འདྲའི་སྒྲིམ་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཤད་པ་སྐྱབས་སུ་བབས་པ་མིན་པས་མ་བཤད་ལ།
གལ་ཏེ་དེ་ཡི་ཚུལ་གེས་པར་འདོད་ན་རྟོག་གཏེ་བསྟན་བཅོས་སོགས་ལས་
རྟོགས་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་མདོར་བསྟན་པའི་རིམ་པ་དང་མཆོངས་པར་བཅུ་
ལས། དང་པོ་དོན་ཉམས་པ་ནི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་པལ་ཚུན་ཆོགས་པའམ་འབྲེལ་
བའི་དོན་གྱིས་སྟོང་པ་གང་ཡིན་པའི་པག་འབྲེལ་མེད་དེ་ནི་དོན་ཉམས་པ་ཞེས་
པར་འདོད་དེ། དེ་འདྲ་སྒྲིམ་པ་དང་སྒྲིམ་པ་དང་བྱིས་པ་ཡིས་བརྗོད་ན་དེར་
ཟད་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་བརྗོད་པ་པོ་ལ་འབྲེལ་མེད་སྐྱབ་པའི་སྒྲིམ་དུ་འགྱུར་
རོ། །དོན་མེད་ཀྱི་པག་དེའི་དཔེར་བརྗོད་པ། སྐྱེས་སུ་འདི་ནི་རྒྱ་མཆོ་འབྱུང་
བྱེད་དེ། །བདག་ནི་དེ་རིང་ཁོ་ནར་རྒྱ་བས་གཟིར་རོ། །སྒྲིམ་འདི་འབྲུག་སྐྱ་
རབ་ཏུ་སྒྲིག་པར་བྱེད་དེ། །འཕྲོག་བྱེད་ཁྱབ་འཇུག་ནི། སྤང་པོ་ས་སྤང་དག་
ལ་དགའོ། །འཕྲོག་བྱེད་ཅེས་པ་སྐྱབས་འདིར་བརྒྱ་བྱིན་ལ་བཞེད་པ་ཡོད་དོ་
ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་འདི་ལ་ཐད་ཀ་ཐད་ཀའི་པག་ཅི་བྱུང་བརྗོད་པ་ལས།

180 ཚིག་ཚིགས་པ་དེའི་བཟོད་བྱ་འདི་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྒྲིབ་པའི་དག་
ལྟ་བུའོ། །འདི་སེམས་རྣམས་དུ་མི་གནས་པའི་དབང་གིས་མངོན་པར་བཟོད་
པ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་རྣམས་དུ་མི་གནས་པའི་རང་རྟགས་ཡིན་
པས་དེ་ལྟར་འབྲེལ་མེད་གྱི་ཚིག་ཅི་ལ་སྒྲུ་ཞེས་བཟོད་མི་རིགས་པས་སོ། །
གཞན་དུ་གོང་བསྟན་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་སྟན་དག་མཁན་པོ་སྲུ་ཞིག་གིས་
སྟོང་འོས་ཏེ་མི་སྒྲིབ་འོ། །སེའུ་བཅུ་པའི་དག་ཅེས་འབྲེལ་མེད་གྱི་དཔེར་བྱེད་
པ་དེ་ཡང་འདི་དང་འདྲ་སྟེ་སེའུ་འབྲུ་བཅུ་གསུམ་དང་འབྲུར་བ་དུག་རི་དུགས་
གྱི་པགས་པ་རྩའི་གོང་བུ་སོགས་ལྟན་ཅིག་བཟོད་པའི་ཚིགས་བཅད་ཡོད་
པ་དེའོ། །
གཉིས་པ་དོན་སྒྲ་མྱ་བྱི་འགལ་པ་ནི། དག་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གམ་ཚིགས་
བཅད་དུ་མ་དང་ལྟན་པའི་དག་གི་རྒྱུན་ལ་ཡང་། སྒྲ་མ་ཡི་དོན་མྱ་བྱི་མ་གཞན་
གྱིས་འཛོམས་པ་ནི་རང་ཚིག་སྒྲ་མྱ་བྱི་འགལ་པའི་དོན་ཅན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་ལ་དོན་
འགལ་ཞེས་པར་རབ་ཏུ་བཟོད་དེ། དཔེར་ན། དག་ཡི་རིགས་མཐའ་དག་
འཛོམས་པ་དང་བྱ་བ་སྒྲ་ཚིགས་ཀྱི་ཁུར་ཅན་འདི་རྒྱལ་བར་གྱུར་ཅིག །འབྲུང་
པོ་འམ་སྒྲེ་བོ་ཀུན་ལ་བརྟེན་བཅུན། །ཁྱོད་ལ་དག་ནི་སྲུ་ཡང་མེད་ཅེས་པར།
དག་འཛོམས་པའི་བརྟེན་མེད་དང་། ཀུན་ལ་བརྟེན་ཞིང་དག་མེད་པ་འགལ་
བས་སོ། །དམིགས་བསལ་མངོན་པར་ཆགས་ལྟན་སེམས་ལ་ནི། འགལ་
པའི་ཚིག་གི་གོ་སྐབས་དེ་ལྟ་བུ་འགལ་ཞིག་ཡོད་པས་ན། དག་གང་ལ་འགལ་

པའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚིག་ཀྱང་སྒྲ་བ་མངོན་པར་འདོད་པར་འགྱུར་ཏེ། གཞན་གྱི་
བྱད་མེད་ལ་མེད་པ་འཛིག་ཏེན་དང་བསྟན་བཅོས་ལས་སྒྲིབ་པའི་གནས་དེ་
ནི་གང་ཟག་བྱུང་པར་ཅན་འཕགས་པ་དག་གིས་བྱ་བར་ག་ལ་རིགས་ཀྱང་།
གཞན་གྱི་རྒྱུར་མ་དེ་ཡི་སོ་བསྒྲིབས་ཏེ་མཆུ་གཡོ་བ་དག་བདག་གིས་ནི་ནམ་
ཞིག་མཆུས་སྒྱུར་ཏེ་འབྲུང་བ་ཡོད་པར་འགྱུར་རམ་ཞེས་ཆགས་ལྟན་གྱིས་སྒྲིབ་
པ་བཞིན་ནོ། །
གསུམ་པ་དོན་གཅིག་པ་ནི། བཟོད་བྱའི་དོན་ཉིད་དམ་ནི་ཟོད་བྱེད་གྱི་སྒྲ་
ལ་ཡང་དོན་དང་དགོས་པ་ལྟག་པོར་སྟོན་པའི་བྱུང་པར་ཅི་ཡང་མེད་པས་ན་
ཡང་སྒྲར་བཟོད་པ་གལ་ཏེ་སྒྲར་ཡང་རབ་བསྒྲགས་པ་དེ་ནི་དོན་གཅིག་ཡང་
ཡང་སྒྲོས་པར་འདོད་དེ། དཔེར་ན་འདི་ལྟར་མེད་པ་དང་མེད་པར་བྱེད་པའི་
བུ་མོ་རྣམས་དེ་ཡི་ལན་བུའི་འོད་ཟེར་ཅན་ཅུ་འཛོན་གྲོག་དང་ལྟན་པ་ནི། ཟབ་
མོའི་སྒྲ་སྒྲོག་པ་སྒྲིབ་འདི་དག་གོ་ཞེས། མེད་པ་དང་མེད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་དོད་
ལྷན་དང་ལྷན་གཉིས་ཀ་སེམས་ཤོར་བའམ་ཡིད་ཆགས་པས་ཡང་ཡང་དུན་
པའི་དོན་དུ་གཅིག་པས་གོ་རྒྱ་ཐ་དད་མེད་པ་དང་། དེ་ཡི་ལན་བུའི་འོད་ཟེར་
ཅན་གྱི་རྒྱུ་འཛོན་གྲོག་ལྟན་ཡང་སྒྲིབ་ཡིན་ལ། ཟབ་མོ་སྒྲ་སྒྲོག་ཀྱང་སྒྲིབ་ཡིན་
པས་ཚིགས་བཅད་འདི་ལ་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གྱི་དོན་སོ་སོ་བ་གོ་རྒྱ་མེད་པ་
ཡང་སྒྲོས་བྱས་པ་ཙམ་དུ་བས་སོ། །དམིགས་བསལ་རྗེས་སྲུ་བརྟེན་བ་དང་བྲོས་
པ་དང་པོ་མཚར་པ་དག་འབྲས་བུ་ལྟར་པར་འཕགས་པ་ལས། གལ་ཏེ་དོན་

181 འགའ་ཞིག་བརྗོད་པར་འདོད་ན། ཡང་བརྗོད་པའི་སྒྲིམ་པ་དང་། འབྲེལ་
མེད་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིམ་མེད་དེ། རོ་མཚར་བ་དང་ཕྱོད་པ་དང་། །སྤྱོད་དང་
ལྷུ་དང་རེས་བཟུང་དང་། །དང་དང་དགའ་བ་རྣམས་ལ་ནི། །ཆོག་གཅིག་
ལན་གཉིས་བརྗོད་པར་བྱ། །ཞེས་བརྗོད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་དུ་གསུངས་པ་བཞིན་
ནོ། །དེར་མ་ཟད་ཡང་ཡང་བརྗོད་པ་བྱུང་པར་ཅན་འདི་ནི་ཆོག་ཉམས་མཛུས་
པའི་རྒྱན་དུ་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། འདོད་པ་གང་འདི་སྐབས་མིན་
པ་སྟེ་རྒྱ་མེད་པར་འཁོན་པ་ཡིས། ལུང་མེད་མཆོག་དེ་བཙུག་པར་གྱུར། །
ཡན་ལག་ཀྱན་མཛུས་བཙུག་པར་གྱུར། །འཇམ་པར་སྒྲོག་མ་བཙུག་པར་
གྱུར་ཅིས། དེ་བཙུག་པ་ལ་རྗེས་སུ་བརྟེན་བཞུགས་པར་ཅན་གྱིས་ཡང་ཡང་བརྗོད་
པ་ནི། རོ་མཚར་བ་དག་གིས་འདི་མཚར་རོ་འདི་མཚར་རོ། །ཨ་ལ་ལ། ཨ་
ལ་ལ། ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །བཞི་པ་ཐེ་ཆོམ་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲིམ་ནི། བརྗོད་
བྱའི་དོན་རྟོགས་པར་བྱེད་པའམ། རེས་པའི་དོན་དུ་རབ་ཏུ་སྒྱུར་པའི་ཆོག་
རྣམས་ཉིད་གྱིས་གཤམ་ཏེ་ན། རེས་པའི་འགའ་ལྷན་ཐེ་ཆོམ་སྦྱེད་པར་བྱེད་ན།
དག་འདི་ཐེ་ཆོམ་ཅན་ཞེས་བརྗོད་དོན་མི་འགྲུབ་པའམ་དེར་མ་རེས་པའི་སྒྲིམ་དུ་
རབ་ཏུ་བཤད་དེ། དཔེར་ན། ཡིད་གྱི་རེ་འདོད་གྱིས་མཛུང་བོ་ལ་དགའ་
བ་ཡི་ཚུལ་དུ་ལྟ་བ་ཡི། འདོད་པའི་རོ་ལ་སེམས་པའི་མིག་གཤོ་བ་ཡི་གྲོགས་
མོ་དག་དང་། རྒྱུ་ན་འདུག་པའི་མ་ལ་འདིས་འདི་འདྲ་བལྟ་བར་བཟོད་པ་
ཡིན་ཞེས་པ་འདི་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྦྱེ་སྟེ། ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་འདིར་རེ་འདོད་གྱི་སྐད་དོད་

མཁོ་ར་ཐ་སྟེ་ཡིད་གྱི་ཤིང་རྟ་ཞེས་ཡོད་ཅིང་། གྲི་ཡ་ཡིད་ལ་འདོད་པ་དང་མཛུང་
བོ་གཉིས་ལ་འདུག་པས་དེ་གཉིས་གང་ཡིན་མི་འབྱེད་པ་དང་། ལྷ་རཏ་ཐག་
ཉེ་རིང་གཉིས་ལ་འདུག་པས་དེ་གཉིས་མི་འབྱེད་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཨ་དམ་
ལས་བསྐྱབས་པའི་ཨ་སོ་ཞེས་པ་ཡང་འདི་ཞེས་མཛུང་གྱུར་དང་། དེ་ཞེས་
སྟོག་གྱུར་གཉིས་ཀར་འདུག་པས་གང་ཡིན་མི་བྱེད་པ་དང་། བལྟ་བར་མི་
བཟོད་པའང་སྟོག་གྱུར་གྱི་ཕྱིར་བལྟ་མི་རུས་པའམ། མཛུང་དུ་གྱུར་གྱང་ལྟ་
མི་འདོད་པ་གང་ཡིན་གྱི་ཐེ་ཆོམ་མི་ཆོད་པས་སོ། །ཐེ་ཆོམ་ཅན་གྱི་དག་འདི་འདྲ་
བསམ་བཞིན་ཐེ་ཆོམ་བསྐྱེད་པའི་སྐད་ཉིད་དུ་རབ་སྒྱུར་ན། འདི་ནི་རྒྱན་ཉིད་
དུ་འགྱུར་གྱི། དེ་ལ་སྒྲིམ་མེད་འདི་ལྟ་སྟེ། ལུས་སྦྱེས་མིན་པའི་གདུང་བ་ཡིས། །
ཟེལ་གྱིས་མནན་ཞིང་དུས་རྒྱུ་བཅོས། །ཟོས་པའི་མ་སྦྱང་མ་དེ་མཐོང་། །ཁྱོད་
ལ་བདག་གི་རེ་བས་ཅི། །ཞེས་པ་འདིར་ལུས་སྦྱེས་མིན་པ་ཞེས་པའི་སྐད་དོད་།
ནང་རྩ་ཏེ། ཞེས་པ་འདི་སྒྲོགས་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཨ་རྒྱ་ལུས་རྩ་
སྦྱེས་པ། ན་དགག་ཆོག་དུ་བྱས་ནས་ལུས་སྦྱེས་མིན་པ་ཞེས་པ་ལུས་སྦྱེས་འདོད་
ཆགས་མིན་པ་ཆོད་པའི་ནད་གྱིས་གདུང་བ་ལ་གོ་བ་དང་། ཡང་ན་ལུས་མེད་
སྦྱེས་གྱི་གདུང་བ་ཡིས། ཞེས་པར་གོ་ན་འདོད་ལྟས་བསྐྱེད་པའི་ཆགས་གདུང་
གིས་གཟིར་བར་གོ་བས་ཐེ་ཆོམ་སྦྱེ་བ་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་གང་ལྟར་ཡང་།
གདུང་བ་ཡིས་ཟེལ་གྱིས་མནན་ཞིང་། དེ་འདྲའི་དུས་རྒྱུ་བཅོས་ཟོས་པའི་མ་
སྦྱང་མ་དེ་མཐོང་བས་ན། སྦྱེས་སུ་ཁྱོད་ལ་ཐོ་ཉ་མོ་བདག་གིས་དེའི་གན་དུ་

182 འགྲུགས་པར་རེ་བས་ཅི་བྱ་སྟེ། མཚོག་ཏུ་མ་སྒྲུབ་མ་མཛེས་པ་དེ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་
གནས་སྐབས་སུ་གྱུར་ཏེ། ཞེས་གང་གིས་ཐོ་ཉ་གཏོང་བའི་མཛེས་མ་དེ་འདོད་
བས་གཟིར་རམ། ཚ་བས་གདུང་བ་ཞེས་པ་གཉིས་ངེས་མེད་དུ་བྱེད་པའི་ཚིག་
ཡིན་ལ། ཅུང་འཛིའི་དབང་གིས་སྒྲིམ་པའི་ཡིད་འགྲུགས་པར་ནི་བྱ་བྱིར་
བར་སྒྲེལ་བའི་ཐོ་ཉ་མོས་དེ་ལྟར་སྒྲིམ་སོ། །
ལྟ་བུ་གོ་རིམ་ཉམས་པའི་སྒྲིབ་ནི། དང་པོར་མིང་གིས་མདོར་བསྟན་པའི་
རྗེས་སུ་མཐུན་པར་ནི། གལ་ཏེ་དེ་ཡི་དོན་རྗེས་སུ་བསྟན་པར་མ་བྱས་ན། རིམ་
བ་ཉམས་པར་མཛོད་དུ་བརྗོད་པའི་སྒྲིབ་དུ་དེ་ནི་བཤད་དེ། དཔེར་ན། འགྲོ་
བ་རྣམས་ཀྱི་གནས་པ་དང་། སྒྲུལ་དང་འཛིག་རྒྱུ་མ་སྒྲིམ་པ། །བདེ་འབྱུང་
མེད་མེད་ཚུས་ཀྱི། སྒྲི་གནས་ཕན་གྱིས་ཁྱེད་རྣམས་སྤངས། ཞེས་པ་འདིར་
འགྲོ་བ་རྣམས་སྒྲིད་པའི་རྒྱ་ཚངས་པ། གནས་རྒྱ་བྱུང་འཇུག །འཛིག་པའི་
རྒྱ་དབང་ཕྱག་ཡིན་པར་བཤད་ཀྱང་། འདིར་དང་པོར་སྒྲུལ་པའམ་སྒྲི་བའི་
རྒྱ་དང་མཐར་འཛིག་པའི་རྒྱ་དང་བར་དུ་གནས་པའི་རྒྱ་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་རྒྱ་
གཞན་ལས་མ་སྒྲིམ་པ་རང་བྱུང་གི་བདག་ཉིད་བདེ་འབྱུང་དབང་ཕྱག་དང་།
མེད་མེད་བྱ་བྱུང་འཇུག་དང་། ཚུས་ཀྱི་སྒྲི་གནས་ཕན་ཚངས་པ་ཞེས་སྒྲོས་
པའི་ལྟ་བུ་གོ་རིམ་བཞིན་སྒྱུར་ན། སྒྲིད་རྒྱ་དབང་ཕྱག འཛིག་རྒྱ་བྱུང་འཇུག
གནས་རྒྱ་ཚངས་པར་སོང་བས་རིམ་པ་བྲལ་བའི་སྒྲིབ་ཡོད་དོ། །སྒྲི་བྱིའི་འབྲེལ་
བ་ངེས་པར་གྲེས་པའི་རྒྱར། གང་ཡང་གལ་ཏེ་དེ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་སྒྲོར་བ་

ལ་འབད་པར་བྱས་ན། རིམ་པ་འདས་ཀྱང་སྒྲིབ་མིན་པར། །མཁས་པ་རྣམས་
ནི་སྒྲི་སྟེ་དཔེར། །གཉེན་གཏོང་བ་དགྲ་ལུས་གཏོང་དང་། །ཡུལ་གཏོང་ཞེས་
པ་གསུམ་པོ་ལ། །དང་པོ་ཐ་མ་ཉོན་མོངས་རིང་། །བར་མ་སྐད་ཅིག་གདུང་
བའོ། །ཞེས་པ་འདིར་བར་མ་ལུས་གཏོང་རྗེས་སུ་བཤད་ཀྱང་། ལུས་གཏོང་
བ་གདུང་ཡུན་གྱུར་ལ། གཞན་གཉིས་ཀྱི་གདུང་བ་ཡུན་རིང་བའི་འབྲེལ་བ་
གྲེས་ནས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ལ་སྒྲིབ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །དྲུག་པ་སྒྲི་དམན་པའི་
སྒྲིབ་ནི། མཚོན་བྱ་བཀ་སྒྲོར་གང་ལ་མཚན་ཉིད་བརྗོད་པའི་ལམ་མམ་
ཚུལ་མ་མཚོན་པ་སྟེ། བརྗོད་པའི་ལུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཚིག་སྒྲོར་དེ་
ནི། སྒྲི་བའི་དབང་པོ་མཚོག་གིས་མི་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིར་བཏང་སྒྲི་ཉམས་
པ་ལྟར་སྒྲུང་ཡང་། དམིགས་བསལ་དེ་འདྲ་སྒྱུར་རིགས་པར་མཚོག་རྣམས་
དག་གིས་བཞེད་པའམ་འདོད་པ་ཉིད་ནི་སྒྲི་ཉམས་པའི་སྒྲིབ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
དཔེར་ན། ས་གཞི་རྒྱ་མཚོའི་སྐར་ལགས་ཕན། རྒྱལ་ཆེན་ཁྱེད་ལ་དཔུང་བ་
སྤང་། ཞེས་པ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་གྲེས་འདོད་དམ་གྲེས་བྱེད་ཀྱི་ལུས་པ་མེད་བས་
ན། ཚིག་འདི་ལ་ནི་ཡིད་འོང་གི་ཉམས་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །འདིར་རྒྱལ་ཆེན་
ཁྱེད་ཀྱི་ཞེས་རྣམ་དབྱེ་དྲུག་པ་ཐོབ་པ་ལ་བཞི་པའི་མཐའ་ཕན་དུ་བྱས་པ་དང་།
དཔུང་བས་ཞེས་གསུམ་པ་ཐོབ་པ་ལ་དང་པོའི་མཐའ་ཕན་དུ་བྱས་པ་འདི་ལྟ་
བུ་བོད་སྐད་རང་གིས་ཀྱང་ཉོགས་ལུས་བས་འདི་ཐད་ཀྱི་སྐད་དོད་རྣམས་ལ་
རྣམ་དབྱེ་དང་བསྒྲུབ་ཅི་ལྟར་བྱས་པའི་ཚུལ་བརྗོད་ན་མང་བས་མ་སྒྲོས་སོ། །

སྒྱིར་སྒྱུ་ཉམས་པ་འདྲ་ཡང་སྒྱུ་ཉམས་མེན་པའི་དམིགས་པས་ལ་ནི། ལྟོ་ཡི་རི་
ལས་ཉེར་བཏུང་པའི། རྒྱུད་གིས་རྩ་ཏའི་རྒྱུད་འབྱུང་ནི། རྩོལ་པར་བསྐྱོད་
པ་བྱི་རུ་ཡི། ལྷུ་གུ་མཛེས་དང་ལྡན་པར་བྱེད། ཅེས་སོགས་བསྟན་བཅོས་
བདག་ཉིད་ཆེ། །ལྷ་ལ་གཡེལ་བའི་སེམས་ལྡན་པ། རྒྱུ་ཉམས་བཞིན་དུ་
སྒྱུར་མེད་ཀྱི། རྒྱལ་བཟང་ཉིད་ནི་གཏོང་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྟོ་ཡི་
རི་ལས་ཉེ་བར་བཏུང་པའི་རྒྱུད་གིས་ཤིང་རྩ་ཏའི་རྒྱུད་འབྱུང་ནི་རྩོལ་སྒྲེག་གི་
ཚུལ་དུ་བསྐྱོད་པ་ཡིས་བྱི་རུ་ཡི་མདོག་ཅན་གྱི་ལྷུ་གུ་མཛེས་ལྡན་དུ་བྱེད་དོ། །
ཞེས་པ་འདྲིར་ལྟོ་ཡི་རི་ལ་ཞེས་སྒྱིར་བཏང་ནམ་དུའང་གཉིས་པ་ཐོབ་པ་འཇམ་ཡང་
ན་བདུན་པ་ཐོབ་པ་འདྲ་ཡང་། འདྲིར་འབྱུང་ཁུང་གི་དོན་ཅན་ནམ་དུའང་བཞི་
པར་བྱས་པ་ནི། རི་དེ་ལས་འགོ་བའམ་བཏུང་ཅིང་བདར་བའི་དོན་ཡིན་
པས་བྱི་མ་གཅི་ཆེ་བར་བྱས་པ་འདྲི་འདྲ་བ་རྣམས་བདུན་པའི་སྒྱིར་བཏང་
གི་རྣམ་དུའང་ཅུང་ཟད་ཤེས་ཀྱང་། བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་ལྷ་བ་ལ་གཡེལ་
བ་དག་གི་དོར་སྒྱུ་ཉམས་པ་ལྟར་སྒྱུར་ཡང་། དམིགས་པས་ལ་གྱི་ཐོབ་ཚུལ་
བཤད་པའི་བདུན་པའི་གཞུང་ཆེན་པོ་ན་དེ་འདྲ་སྒྱུར་བར་བཤད་པའི་བྱིར་
བདུན་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་བཟང་གཏོང་བ་མིན་ནོ། །བདུན་
པ་གཅོད་མཆོམས་སམ་ངལ་བསོ་ཉམས་པ་ནི། ཆོགས་བཅད་རྣམས་ལ་བཞི་
ལ་སོགས་པ་སྔོན་ས་ངེས་པའི་གནས་སུ་བསྟན་པ་ཆོག་གི་གཅོད་མཆོམས་དེ་
ནི་ངལ་བསོ་བའི་གནས་ཞེས་པར་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་རི་སྐད་

བཤད་པ་ལྟར་ངལ་བསོ་བའི་གནས་སུ་མ་སོང་བས་ཉམས་པ་ནི་གཅོད་མཆོམས་
ཉམས་པ་སྟེ། ཆོག་སྒྲ་བྱིའི་བར་གྱི་གཅོད་མཆོམས་དེར་མ་སོག་པའི་བྱིར་དེས་
ཉན་པ་སོ་དགའ་བ་མིན་པ་བསྐྱོད་དེ། དཔེར་ན། བུད་མེད་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་
དག་བརྗོད་པའི་ཆོག་རོ་ཉམས་མེད་ལ་འདྲིར། མཆོག་རྣམས་དང་འགྲོགས་
མི་དབང་ཉི་མའི་རིགས་འདིས་ལྟ་བུར་ལ་སོགས་སྒྲིན། ཞེས་གསུངས་པ་
འདྲི་འདྲིའི་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་སྟེང་ནས་ཤེས་དགོས་ཀྱི། བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཟིན་འདྲིའི་
སྟེང་ནས་ངལ་བསོ་ཉམས་ཚུལ་སྟོན་དུ་མེད་དོ། །དེ་ལ་རྒྱུད་པ་གཉིས་པོ་འདྲིའི་
རྒྱ་སྐད་དེ་ཉིད་ཡི་གེ་བཅུ་བདུན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་སྟེང་སྒྱུར་ནི་དལ་འགོ་ཅན་
ཏེ། མ་ཐ་ན་སུ་རར་ཐ་རྣམས་མཆོ་དུས་འཛིག་ཉེན་དལ་འགོ་ཅན། ཞེས་
བཤད་པས། བཞི་དྲུག་བདུན་ལ་ངལ་བསོ་དགོས་པ་ལས། འདྲིར་ཡང་དག་
བརྗོད་པའི་སྐད་དོད་སྟོན་ཏེ་ཞེས་པའི་གྲུ་ཡི་སྟེང་དུ་ངལ་བསོ་བཞི་པ་སོག་
པས་མིང་གི་དཀྱིལ་དུ་ངལ་བསོས་པ་དང་། དེ་ནས་དྲུག་པའི་ངལ་བསོ་ཉི་
མའི་སྐད་དོད་ལྟ་དེ་ཏ་ཡ་ཞེས་པའི་ཐོག་མར་སོག་པ་སོགས་ངལ་བསོ་ཉམས་
པ་འདྲི་ལ་སོགས་པ་ནི་ངལ་བསོ་ཉམས་པའི་སྒྲིན་ཡིན་ཞེས་སོ། །རོ་ཉམས་
མེད་ལ་ཞེས་པ་སྟེག་པ་སོགས་ཀྱི་ཉམས་འབྱུར་སུན་ཆོགས་ཉམས་པ་མེད་
པ་ལ་ཞེས་འབྱུ་མནན་པ་དང་། ཁ་ཅིག་དེ་འདྲིའི་རོ་ཉམས་ཅི་ཡང་མེད་པ་
ལ་ཞེས་འབྱུ་མནན་པར་སྒྱུར་དོ། །ཡང་དག་བརྗོད་པའི་ཆོག་ནི་སྒྲུ་གར་སོགས་
སོ། །ཡང་ངལ་བསོ་ཉམས་པ་ལྟར་སྒྱུར་སྒྲིན་དུ་མི་འབྱུར་བ་ནི། བྱ་དང་བྱ་

184 མིན་མ་ཚང་མེད་ལ་ལུང་ཉིད་གྱིས་ནི་ལྟ་བུ་ཅིང་། མི་བདག་འདི་ཡི་དབང་
གྱུར་ས་འཛིན་ཞེས་པ་དེ་ལྟར་སྒྲིབ་བ་ཡོད། ཅེས་སྒྲུང་དོར་ཐམས་ཅད་ལ་
ལུང་ཉིད་གྱིས་ལྟ་བུ་བཞི་ལུང་ལས་བཤད་པ་བཞིན་བྱེད་པའོ། །གཞན་གོ་སྒྲ།
འདིར་ཡང་སྤེལ་སྒྲིབ་སྒྲ་མ་དང་མཚུངས་པ་ལས། བྱ་དང་བྱ་མིན་གྱི་སྐད་དོད་
ཨ་ཀར་ན་ཞེས་པའི་ལྟ་ན་ལ་ཐོག་པས་ཡ་ལྟག་མར་ལུས། མ་ཚང་མེད་པ་
ནམས་ལ་ཞེས་པའི་སྐད་དོད་ཨ་བི་ཀ་ལུ་ཞེས་པའི་ལྟ་ལ་སྤོད་པས་ཡ་ལྟག་
མར་ལུས་པ་དེ་གཉིས་ནམ་དཔྱེ་ཤས་གྱི་རྗེས་ཡིན་པས་ནམ་དཔྱེའི་ལུས་འགྱུར་
དེ་དག་ལྟག་མར་ལུས་ཀྱང་མིང་མཐའ་ཡར་ཐོབ་སྟེ་མིང་མཐའ་དངོས་མ་ལུས་
བས་ངལ་བསོ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ཞེས་སོ། །
འདི་ལ་དབང་ལོས་དེ་ནི་བརྗོད་འདོད་ཅིམ་དུ་བས་སོ་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་དེ་
གཉིས་ལ་བྱུང་ཡོད་ཅེས་མཁས་པ་དག་གསུངས་པ་ལྟར་ལེགས། བཤད་
མ་ཐག་པ་ལྟ་བུ་ལ་ངལ་བསོ་མི་ཉམས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རི་ལྟར་ནམ་དཔྱེ་
བྱིན་ཀྱང་ཆོག་མཐའ་སྟེ་ནམ་དཔྱེའི་གཟུགས་འགྱུར་བྱིས་པ་ལ་ལྟག་མའི་མིང་
མཐའ་དེ་ཉིད་ཆོག་ཉིད་དུ་ངས་པ་དེ་བཞིན་ནམ་དཔྱེའི་གཟུགས་འགྱུར་མ་
བྱིས་པའི་ཡ་སོགས་པ་དོལ་དུ་ལྟག་མར་ལུས་ཀྱང་། ནམ་དཔྱེ་དང་མཚམས་
སྒྲིབ་ཟེན་པའི་ནམ་འགྱུར་གྱི་མཐའ་ཅན་སྒྲ་མ་དེ་ཡང་ཆོག་དེ་ཉིད་གྱི་མཐའ་
ཡིན་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་གཙོད་མཚམས་དེ་ལྟ་བུ་
ཅན་ནི་ན་བར་རྩལ་པས་ན་སྟོན་ངག་མཁན་ནམས་གྱིས་ངག་དེ་འདྲ་མི་སྒྲིབ་

ཏེ། དཔེར་ན། རྒྱལ་པོ་དེ་ཡི་རྒྱལ་མཚན་ཅན། རྟོག་གིས་རྒྱ་འཛིན་བསྐྱལ་
ཞེས་འདིའོ། །ཞེས་པ་འདིའི་རྒྱ་སྐད་དུ་རྟོག་གི་སྐད་དོད་གེ་རུ་མིན་པ་ལ་དེའི་
དགྱིལ་ནས་བཅད་དེ། གེ་ཆོག་རྐང་དང་པོའི་མཐའ་དང་། རྒྱ་གཉིས་པའི་ཐོག་
མར་ཡོད་པ་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱལ་མཚན་མཐོ་བས་ནམ་མཁའི་
སྒྲིབ་པ་སྐྱལ་ཞིང་བསྒྲོད་པ་བརྗོད་པའི་ཆོག་རྐང་གཉིས་པོ་དེ་ལ་དཔེར་མཛད་
པའོ། །བོད་སྐད་དུ། མི་ཡི་བདག་པོ་དེ་ཡི་རྒྱལ། །མཚན་གྱིས་སྒྲིབ་ལ་རིག་
པའོ། །ལྟ་བུར་ནམས་རྩལ་པ་དང་། དེར་མ་ཟད་ཁྱིམ་གྱི་མེ་ཆ་གདུང་ཆེ་བས་
གངས་གྱི་རི་ལྷ་བར་བྱེད་དོ། །ལྟ་བུ་ཡང་བཅད་མཚམས་གྱི་དབང་གིས་ན་
བར་རྩལ་པས་དེ་ལྟར་མི་སྒྲིབ་བར། ཁྱིམ་གྱི་མེ་འདིའི་ཆ་གདུང་གིས། །གངས་
གྱི་རི་ནམས་ལྷ་བར་བྱེད། །ལྟ་བུར་སྒྲིབ་བར་བྱའོ། །
བརྒྱད་པ་སྤེལ་སྒྲིབ་ཉམས་པའི་སྒྲིབ་ནི། གང་དུ་ཡི་གེ་དུག་པ་ལ་སོགས་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་ཆད་བའམ་ལྟག་པར་གྱུར་པ་དང་། ལྷི་བ་དང་ཡང་བའི་
མཚན་ཉིད་གཞུང་ལས་རི་སྐད་བསྟན་པ་རི་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་དུ་མི་གནས་པ་དེ་
ནི་སྤེལ་སྒྲིབ་ཉམས་པ་སྟེ། སྒྲིབ་འདི་སྟོན་ངག་ལ་ཤིན་ཏུ་སྤྲད་པའོ། །དེ་རི་
ལྟར་ན་ཡི་གེ་བརྒྱད་པ་རྗེས་བསྟན་གས་ལ་ཡི་གེ་བདུན་དུ་གྱུར་ན་ཉུང་བ་དང་།
དགྲུ་པར་གྱུར་ན་ལྟག་པ་ཡིན་པའི། དཔེ་བརྗོད་རིམ་བཞིན། ཟླ་བའི་འོད་
ཟེར་བསིལ་བས་རིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ཡི་གེ་ཉུང་བ་ཉིད་དེ། འདིའི་རྐང་པ་དང་
པོ་ལ་རྒྱ་སྐད་དུ་ཡི་གེ་བདུན་ལས་མེད་པས་བོད་སྐད་དུ་དུག་བྱུང་ངོ། །ས་ཏ་

185 ཀླ་རེ་ལོ་འདབ་གསར་པ་རྣམས། ལྷུ་མ་ཞེས་ཡི་གེ་ལྷག་པའོ། །ཞེས་འདི་འི་
ཀར་པ་སྒྲ་མར་རྒྱ་སྐད་ལ་ཡི་གེ་དགུ་ཡོད་པས། བོད་སྐད་དུ་ཡང་དགུ་བྱས་
པ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པས་མདའ་ཚོན་རི་དྲགས་མིག་ཅན་ལ། རྣམ་པར་འཕངས་
ཞེས་ལྷི་བ་ཇི་བཞེན་མིན། །ཞེས་པ་འདི་ཉིད་རྒྱ་སྐད་དུ་ཡི་གེ་བཅུ་གཅིག་པ་
སྟེ་བ་སྒྲོར་ཉིད་བར་རྩོམ་ཅན་ཡིན་པས། ཡི་གེ་དང་པོ་ཡང་དགོས་ཀྱང་ཀླ་
རིང་པོར་བྱས་པས་ལྷི་བ་ཇི་ལྷ་བ་བཞེན་དུ་གནས་པ་མིན་པའི་སྒྲིན་བྱུང་ངོ་། །
མཛེས་པའི་མིག་ཅན་དག་ལ་སྒྲོས་བྱེད་ཀྱི། །མདའ་བསྐྱུན་ལྷུང་ཞེས་ཡང་
བ་ཇི་བཞེན་མིན། །ཞེས་པ་འདི་རྒྱ་སྐད་དུ། སྟེ་བ་སྒྲོར་དབར་པོ་རྩོམ་ཉིད་དུ་
བྱས་པ་ཡིན་ཡང་། དེའི་དང་པོ་ལྷི་བ་ཡིན་དགོས་པ་ལ། འདིར་མ་དཀ་ན་ཞེས་
པའི་མ་ཡང་བས་ཡང་བ་གཞུང་ལས་བཤད་པ་ཇི་ལྷ་བ་མིན་པ་ཡི་སྒྲིན་ཡོད་
པའི་དཔེར་བརྟེན་དོ། །
དགུ་པ་མཆོམས་སྒྲོར་ཉམས་པའི་སྒྲིན་ནི། ཡི་གེ་རྣམས་མཆོམས་སྒྲོར་ཏེ་
བསྐྱུས་པ་བརྟེན་པར་མི་འདོད་དེ། བན་ཚུན་སོ་སོར་བརྟེན་དོ་ཞེས་ཆོག་སྒྲ་
ཁྱིལ་དབྱངས་དང་གསལ་བྱེད་རྣམ་བཅད་ཀྱི་མཆོམས་སྒྲོར་ཐོབ་ཀྱང་མ་སྒྲོར་
བར་མཆོམས་སྒྲོར་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ། ཡ་བྱིས་པ་ལ་སོགས་པ་མཆོམས་
སྒྲོར་མི་བྱ་བའི་རྒྱ་མཆོན་མེད་པ་དེ་ནི་མཆོམས་སྒྲོར་བྲལ་བ་ཞེས་སུ་མཁས་
པ་དག་གིས་བསྟན་ཏོ། །དེའི་དཔེ། མཁའ་དང་བདག་གི་ཡིད་ལ་ཡང་། །
རྒྱུ་ནི་དལ་བྱར་རྒྱ་བ་ཡིས། །བྱད་མེད་འགམ་པའི་དཀྱིལ་ལོར་ལ། །རྩལ་

གྱི་རྒྱ་རྒྱས་སེལ་བར་བྱེད། །ཅེས་པ་གོ་སྒྲ་ཞིང་། ཆོགས་བཅད་འདིའི་རྒྱ་
སྐད་ཀྱི་ཀར་པ་དང་པོའི་མཐར་རྒྱ་བའི་སྐད་དོད་ཅེ་ར་ཏ། གཉིས་པའི་ཐོག་
མར་ཨ་རྒྱ་ན་ཡོད་པ་མཆོམས་སྒྲོར་ཐོབ་ཀྱང་མ་སྒྲོར་བ་ལྷ་བྱའོ། །དེ་ལ་རྒྱ་
དཔེར། ཀར་པ་སྒྲ་མ་གཉིས་སྟེལ་ནས་དེ་རྩོགས་མཆོམས་ཤད་གཅིག་དང་།
ཁྱིམ་གཉིས་སྟེལ་མཐར་ཤད་གཅིག་སྟེ་ཆོགས་བཅད་གཅིག་ལ་མཆོམས་སུ་
ཤད་གཉིས་འབྱུང་བས། ཤད་ཀྱིས་ཆོད་པ་དག་གི་སྒྲ་ཁྱིམ་མཆོམས་མི་སྒྲོར་ཏེ་
རར་སོར་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །མཆོན་མོ་འདི་ལ་ཞེས་འདི་འདྲ། །མཁས་པས་
ཉམས་པར་རིག་མི་བྱེད། །ཅེས་པ་མཆོན་མོ་འདི་ལ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་སྐད་ཀར་པ་
གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར། ལྷ་སྒྲ་ར་ཞེས་བྱུང་བ་དེ། ཆོགས་བཅད་སྒྲ་མའི་མཐར་
སྒྲ་སེལ་བྱུང་བ་ལ་མཆོམས་མ་སྒྲོར་བ་ནི་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་མཆོམས་ཡིན་པས་
མཁས་པས་མཆོམས་སྒྲོར་ཉམས་པར་རིག་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོ། །
བཅུ་པ་གོང་དུ་ཡུལ་སོགས་དང་འགལ་བ་གསུངས་པ་དེའི་དོན་ཅི་ལྷ་བྱ་ཞིག་
ཡིན་ཞེན། རི་དང་ནགས་དང་ཡུལ་ལོར་དང་རྒྱ་བོ་དང་འབྱུང་ཁུངས་ལ་
སོགས་པ་ནི་ཡུལ་ལོ། །ཉིན་མཆོན་དང་དུས་དྲག་དང་དུས་བཞི་ལ་སོགས་
པ་དུས་སོ། །ཡུལ་ལ་ལོངས་སྟོན་པའི་འདོད་པའི་དོན་ལ་བརྟེན་པ་ཡི་གར་
དང་སྒྲ་སོགས་ལུས་དག་གི་རྒྱ་ཅལ་ཏེ། འབྱུང་པོ་རྒྱ་བ་སེལ་ཅན་དང་། མི་
རྒྱ་བའི་དཔོན་པོ་སྟོན་ཀྱི་འཇུག་པའམ་ཚུལ་ནི་འཛོག་རྟེན་ཀྱི་མིག་ཅན་ནོ། །
རིགས་པ་ནི་རྒྱབ་བྱེད་གཏན་ཆོགས་རིགས་པ་ཡི་བདག་ཉིད་དོ། །ཐོས་པ་དང་

186 བཅས་ཤིང་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ལུང་དུ་གསུངས་པ་ལུང་ཉིད་དེ། སྟན་ངག་མཁན་
པོ་གང་ཞིག་ལེགས་པར་བསྒྲིམས་ཏེ་མི་རྟག་པའི་བག་མེད་པ་ལས། རྒྱལ་
པོ་དེ་དང་དེར་རྩི་ལྟར་གྲགས་པ་བཞིན་མིན་པར་གཤམ་ཏེ་རབ་ཞུགས་ན། འདི་
ནི་ཡུལ་སོགས་འགའ་ཅས་བརྗོད་དོ། །དེ་དག་གི་དཔེ་བརྗོད་རིམ་པར་
བསྟན་པ་ལས། ག་ལུང་རྒྱུང་ལ་རྟེན་པའི། མ་ལ་ཡ་རྒྱུང་དྲི་བཟང་
ཅན། །ཅེས་པ་རི་ཡི་གནས་ཚུལ་དང་འགའ་ཏེ། མ་ལ་ཡའི་རི་ལ་ག་ལུང་གི་
ཤིང་མེད་པས་སོ། །ཀ་ལི་རྒྱ་ཡི་ནགས་སུ་སྒྲིམ་པའི་གྲང་པོ་ནི་རི་དྲགས་ཀྱི་
རིགས་ཅན་མང་པོ་ཞེས་པ་ནགས་དང་འགའ་ཏེ། ནགས་དེ་ན་གྲང་པོ་ཆེ་ལྷ་
དྲ་ཞེས་པའི་རིགས་མང་གི་ རི་དྲགས་ཀྱི་རིགས་མི་མང་ངོ་། །ལྷོ་ཕྱོགས་ཙོ་
ལ་གོ་ལ་ཞེས་པའི་ཡུལ་གི་ཆུ་གྲང་ཀླ་བེ་རྩ་ཞེས་པའི་འགམ་ངོགས་ཀྱི་སའི་
ཆར་ཨ་ག་རུ་ནི་ནག་པོ་ལོ་མ་སྟོ་བས་བྱབ་ཅེས་ཆུ་གྲང་དང་འགའ་ཏེ་དེ་ན་
ཨ་གར་མེད་པས་སོ། །ཞེས་པ་ཡུལ་དང་འགའ་བ་ཡི་ཆོག་གི་འཇུག་པ་ནི་
བཤད་མ་ཐག་པ་འདི་འདྲ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུས་དང་འགའ་བའི་དཔེ་ནི། བསྟ་
ཅན་ནི་མཆོན་མོ་རྒྱས། །ཉིན་པར་ཀླ་མུད་ལྡན་པ་གསལ། །ཞེས་བསྟ་ཅན་དང་
ཀླ་མུད་ལྡན་པ་ནི། དེ་དག་གི་ཡུལ་པའི་ཤིང་རྒྱས་པ་ལས་མེ་ཏོག་ཁ་བྱེ་བ་ལ་
འཆད་པའང་སྟངས། །ལྡན་སྒྲིམ་དེ་དག་གི་ཆོལ་བྱས་ཀྱང་རུང་སྟེ། བསྟ་ཉིན་
མོ་ཁ་བྱེ་ཀླ་མུད་མཆོན་ཁ་བྱེ་བ་དང་འགའ་བ་ནི་ཉིན་གྱི་དུས་དང་འགའ་བའོ། །
དབྱིད་ནི་ནི་རྩྭ་ལ་རབ་རྒྱས། །སོས་ཀ་དག་ནི་སྒྲིན་གྱིས་གཏིབས། །རང་པའི་

སྒྲིན་དབྱར་མཉན་འོས། །སྟོན་ནི་མ་བྱ་ཕྱོས་པ་སྟེ། །དགུན་སྟོད་ནི་མ་དྲི་མ་
མེད། །དགུན་ནི་ཅོན་པ་སྒྲགས་པར་འོས། །ཞེས་པ་དུས་དྲག་དང་འགའ་
བ་སྟེ་དབྱིད་ནི་རྩྭ་ལའི་ཤིང་ཁ་འབྱས་ཀྱི་མེ་ཏོག་རྒྱས་སོ། །སོས་ཀ་ཆར་སྒྲིན་
མེད་པ་དང་། དབྱར་རང་བ་སྒྲིན་མི་བསྒྲགས་པ་དང་། སྟོན་ཆར་སྒྲིན་དང་
འབྱག་སྒྲིན་ཞན་པས་མ་བྱ་མི་ཕྱོས་པས་སོ། །དགུན་སྟོད་ནི་མ་རྒྱུང་དང་རྩལ་
གྱིས་བསྒྲིབས་པས་དྲི་མ་མེད་པ་མིན་པ་དང་། དགུན་སྟོད་ཅོན་པ་ཤིང་གི་ཡལ་
ག་དང་མེ་ཏོག་མི་རྒྱས་ཤིང་། གྱིབ་བསེལ་ལ་མི་རེ་བས་བསྒྲགས་པར་འོས་
པ་མིན་པས་སོ། །ཞེས་པ་འདི་འདྲ་དུས་དང་ནི། །འགའ་བའི་ཡུགས་དག་
བསྟན་པ་ཡིན། །སྒྱུ་རྩལ་དག་དང་འགའ་བའི་ལམ། །རྩུང་ཟད་བསྟན་པར་
བྱ་སྟེ་དཔེར། །དཔལ་དང་སྤྲིག་པའི་ཡིད་བྱེད་གྱི། །གནས་ཅན་ཁོ་དང་ཡ་
མཆོན་ནོ། །དབྱར་ས་བདུན་རྩོགས་པ་འདི་དག་ནི། །ཐ་དད་ལམ་དུ་རབ་རྩ་
འཇུག། །འདི་ལྟར་སྒྱུ་རྩལ་དྲག་རྩ་བཞིར། །འགའ་བ་ལེགས་པར་རྟོགས་
པར་བྱ། །སྒྱུ་རྩལ་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་ལས། །དེ་ཡི་རང་བཞིན་གསལ་བར་
འགྱུར། །ཞེས་གནས་ཞེས་པ་ཡིད་བྱེད་དེ་ཉམས་བརྒྱད་པའི་རྒྱ་ཡིད་གྱི་ཀླན་
སྟོང་འགའ་ཞིག་ལུས་དག་གི་ཉམས་སུ་མ་ཐོན་པའོ། །སྤྲི་ཡི། །ཞེས་པ་གནས་
ཅན་ཏེ་ཡིད་བྱེད་དེ་ལས་སྒྲིམ་པའི་ཉམས་བརྒྱད་པའི་སྤྲི་མིང་ངོ་། །དེ་ལ་ཁོ་
བའི་ཡིད་བྱེད་ལས་དྲག་ལྷལ་གྱི་ཉམས་དང་ཡ་མཆོན་པ་ལས་མུད་བྱུང་། དགའ་
བས་སྤྲིག་པ། སྟོ་བས་དཔལ་བ་སོགས་རྒྱུ་འབྲས་མ་ནོར་བར་འབྱུང་དགོས་

187 བ་ལས། འདིར་དཔའ་བའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་གནས་ཅན་ཁོ་བ་དང་། སྒྲིག་པ་ལ་
ཡ་མཆོན་པ་སྐྱར་བས་འགལ་བའོ། །ཞེས་བཤད་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ན། ཁོ་དང་ཡ་
མཆོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ གནས་ཅན་དཔའ་དང་སྒྲིག་པ་འོ། །ཞེས་སྐྱར་ན་འགྲིག་
གི་གོང་ལྟར་ན་ཆོག་ལྟས་འགྲིག་ཅུང་དཀའོ། །འདི་ལ་འགྱུར་སྒྲིག་གོ་བ་
ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་བར་འདུག་སྟེ། ཡང་ན་སྒྲིག་སོགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཉམས་
བརྒྱད་ལ། གནས་ཞེས་གོ་ནས། གནས་ཅན་དེའི་རྒྱ་ཁོ་བ་སོགས་ལ་གོ་ན།
སྒྲིམ་ལྟར་བརྗོད་རུ་མོད། མདོར་ན་ཡིད་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པས་ཉམས་དེ་དང་དེའི་
འབྲུང་གནས་ཡིན་ལ། དེ་ལས་སྐྱར་བའི་ཉམས་བརྒྱད་གནས་ཅན་འབྲས་
བུར་གོ་དགོས་པས། དེ་ལྟར་ན་དཔའ་དང་སྒྲིག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་གནས་སྐྱར་
ཀྱུར་པ་ཅན་ནི་ཞེས་འབྲུ་སྟོན་དགོས་པ་འདྲ་སྟེ་དབྱེད། གོ་རྒྱའི་དོན་སྒྲིག་
པའི་ཡིད་བྱེད་དགའ་བ་སོགས་ཡིན་པ་དེ་མ་ཞོར་བར་སྐྱར་ན་མི་འགལ་ལ།
ཞོར་བར་སྐྱར་ན་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཤོད་འགྱུར་དུ། དཔའ་དང་སྒྲིག་པ་
དག་གི་དངོས། །བརྟན་པ་ཁོ་དང་ཡ་མཆོན་ནོ། །ཞེས་བསྐྱར། དབྱངས་
བདུན་ནི། དང་མོད་། ས་འཛིན། དུག་སྒྲིས། བར་མ། སྒྲོ་གསལ། ལྷ་པ།
འཁོར་ཉན་ཞེས་པ་བདུན་ནོ། །དེ་བདུན་འདྲེས་གིང་རྫོགས་པ་སྟན་པའི་ཆོད་
མིན་ལ། འདིར་དང་པོ་དབྱངས་བདུན་རྫོགས་པ་འདི་དག་ནི་ཞེས་ཁས་སྤངས་
ནས་དེའི་རྗེས་སུ་ཐ་དད་ལམ་དུ་རབ་ཏུ་འཇུག་ཅེས་བཤད་པ་འགལ་ཞེས་
ཁམས་འབྲེལ་དུ་གསུངས། དེ་ཡང་། ཟེད་མེ་སྒྲོམ་པས་སྒྲུབ་པ་ནི། །ལྷ་

བ་དང་ནི་བར་མའི་དབྱངས། །དཔའ་པོ་དུག་པོ་པོ་མཆོར་དུ། །དུག་སྒྲིས་ལུ་
མཆོག་དེ་བཞིན་ནོ། །ས་འཛིན་པ་དང་འཁོར་ཉན་དབྱངས། །སྟིང་རྗེའི་རོ་
ལ་སྒྲུབ་བར་བྱ། །འཐབ་མོ་འཛིགས་དང་བཅས་པ་ལ། །སྒྲོ་གསལ་དབྱངས་
ནི་སྒྲུབ་བར་བྱ། །ཞེས་བཤད་པས། དབྱངས་རང་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་དང་
འབྲེལ་དགོས་པ་ལས། སྟིང་རྗེའི་ཡུལ་ལ་སྒྲོ་གསལ་གྱི་དབྱངས་ལེན་པ་ལྟ་
བུ་སྐྱེ་རྩལ་དང་འགལ་བ་ཡིན་པས། དབྱངས་བདུན་ཀ་གཅིག་ཏུ་རྫོགས་པ་
ཡུལ་ཐ་དད་ལ་ལེན་པ་ཡིན་པ་ནི་སྐྱེ་རྩལ་དུག་ཅུའི་བྱེ་བྲག་དབྱངས་བདུན་
དང་འགལ་བའོ། །རི་སྐྱད་བཤད་པ་འདི་ལྟར་སྐྱེ་རྩལ་དུག་ཅུ་ཅུ་བཞི་དང་
འགལ་བ་ལེགས་པར་རྟོགས་པར་བྱའོ། །
སྐྱེ་རྩལ་དུག་ཅུ་ཅུ་བཞི་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ཞེས། སྐྱེ་རྩལ་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་
ཞེས་པའི་གཞུང་ལེན་བཞི་པ་ཞིག་སྟོབ་དཔོན་དབྱུག་པ་ཅན་ཉིད་གྱིས་མཛད་
པ་དེ་ལས་སྐྱེ་རྩལ་དེ་ཡི་རང་བཞིན་གསལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །སྟིང་
ལུས་དག་གི་སྐྱེ་རྩལ་ལ་རྣམ་པ་གིན་ཏུ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། འཇགས་ཡུལ་
སོགས་སུ་ཡོངས་གྲགས་སྐྱེ་རྩལ་དུག་ཅུ་ཅུ་བཞི་ནི་བཟོ་ལ་སོགས་པར་གཏོགས་
པ་སུམ་ཅུ། རོལ་མོའི་བྱེ་བྲག་བཙོ་བརྒྱད། སྐྱ་དབྱངས་གྱི་རེས་པ་བདུན།
གར་གྱི་ཆ་བྱད་དགུ་སྟེ་དུག་ཅུ་ཅུ་བཞིའོ། །དེའི་དང་པོ་སུམ་ཅུ་ནི། ཡི་གེ་
ལག་ཅིས། གངས་དང་། ཅིས་ཆེན། ཐོར་ཚུགས། ཤོམ་སྟབས། ལུགས་
ཀུས་བསྐྱར་བ། རལ་གྱིའི་ཐབས། ཞགས་པས་གདབ་པ། མདའ་པོ་ཆེ་འཕེན་

188 བཏུན་དུ་བསྐྱར་བ། བྱིར་བསྐྱར་བ། བཅད་པ། དྲལ་བ། དབུག་པ།
རྒྱུ་ལྷན་འཕྲོག་པ། སྒྲ་གྲག་པར་འཕྲོག་པ། གནད་དུ་འཕྲོག་པ། མི་འཛོར་
བར་འཕྲོག་པ། ཚབས་ཆེ་བར་འཕྲོག་པ། མཛོངས་པ། བྱད་ཀྱི་འཛིན་སྐྱངས།
བར་འགྲོས། རྒྱལ་བ། བརྒྱལ་བ། སྤྱང་པོ་ཆེའི་གཉེན་ཞེས་པ། ཏྲ་ལ་ཞེས་པ།
ཤིང་ཏྲའི་ཐབས། མདའ་གཞུ། བྱད་སྟོབས་དང་སྐུམ་ཅུའོ། །གཉིས་པ་རོལ་
མོའི་བྱེ་བྲག་བཙོ་བརྒྱད་ནི། ར་པོ་ཆེ། ར་ར་དཀྱུས་མ། ར་དཀྱུས་མ། ར་
རྒྱུམ་ལག་ར། ལམར་ར། བི་མི་རྒྱུད་གཅིག་པ། ར་ར་ཁ་གཅིག་པ། ར་ར་
ཆེན་པོ། ལྷགས་ཀྱི་སིལ་ཁོལ། ལར་དགོལ། བི་མི་རྒྱུད་གསུམ་པ། བི་མི་
རྒྱུད་བདུན་པ། ར་མུ་ཀུན། སིལ་སྟན། སྤྱད་བྱངས། བཤམ་ཐོབ། ར་རྒྱུད་།
སྤྱིང་བྱ་དང་བཙོ་བརྒྱད་དོ། །སྤྱད་བྱངས་ཀྱི་རེས་པ་བདུན་ནི། བར་མ། དར་
མོང་། ས་འཛིན། དུག་སྐྱེས་སམ་དུག་ལྷན། ལྷ་པ། སྟོ་གསལ། འཁོར་ཉན་
བདུན་ནོ། །གར་ཀྱི་ཆ་བྱད་དགུ་ནི། སྐྱེག་པ། དཔའ་བ། མི་སྐྱེག་པ། དུག་
ལུལ། བཞད་གད། འཛིགས་རུང་། སྤྱིང་རྩ། རམ་བའམ་རོ་མཛོར་བ། ཞི་
བ་དང་དགུའོ། །འདི་རྣམས་སོ་སོའི་རེས་ཆ་བཞད་པ་མ་མཐོང་ཡང་པལ་ཆེར་
གོ་སྒྲུལ། དཔེ་ལ་ལར་རྒྱ་རྩལ་ཡང་དང་པོ་སྐུམ་ཅུའི་གྲངས་སུ་བརྟེན། བར་
རྒྱལ་གཅིག་དུ་བརྟེན་འདུག་ཀྱང་རྒྱ་རྩལ་སྤྱི་མིང་ཡིན་ཞིང་། དབྱེ་གཞི་ཡིན་
པས་རེ་བཞིའི་གྲངས་སུ་མི་བརྟེན། བར་ཞེས་པ་བརྒྱག་པ་དང་རྒྱལ་ཞེས་པ་
རྒྱལ་རྒྱལ་བ་སྟེ་སོ་སོར་བརྟེན། །དེ་ལ་ཡིག་འབྲི་བ་དང་། ལག་རྩེས་ཞེས་

པ། རྩེས་སྐྱན་ལག་པའི་སྟེང་དུ་བརྟེན་ཆོག་པ། བྱངས་ཅན་ནི་བྱངས་རྩེས་
དགུ་མཐའ་ཤེས་པ་ལྟ་བུ། རྩེས་ཆེན་པོ་གཟའ་སྐྱར་ཀྱི་ལོངས་སྟོང་སོགས་
བརྟེན་པ། ཐོར་ཅོག་བཅིངས་པ་དང་། གོམ་པ་འདོར་སྐྱབས་དང་། མཛོངས་
པ་དང་། ཤེད་འཐབ་ཆོ་བྱད་ཀྱི་འཛིན་སྐྱངས། རྩེས་གསལ་བརྒྱལ་བ། ཤེད་
སྐྱངས་ཏེ་སྟོབས་དང་ལྷན་པ། ཏྲ་དང་སྤྱང་པོ་ཞེས་པ་ལ་སྐྱངས་པ། ཤིང་
ཏྲ་འདྲེན་པ་སོགས་ཀྱི་ཐབས། མདའ་གཞུ་འགོངས་པ། མདའ་པོ་ཆེ་འཕེན་
པ། མདུན་དུ་འམ་སྐྱར་བསྐྱར་བ་དང་བྱིར་བསྐྱར་བ། ལྷགས་ཀྱི་འདེབས་
པ་དང་རལ་གྱི་དག་གི་འཕྱུལ་ཐབས་དང་ཞགས་པ་འདེབས་པ་ལ་བྱང་བ། རལ་
གྲིས་བཅད་པ་དང་དྲལ་བ། མདུང་གིས་འབུག་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཤིང་
སོགས་དངོས་པོ་བཅད་པ་དྲལ་བ་འབུག་པ་ལ་བྱང་བ་པལ་ཆེར་ཤིང་བཟོ་དང་
ལྷགས་བཟོའི་ལས་ལྟ་བུ་ཡིན་རུང་འདིར་རྒྱལ་རིགས་ལ་མཁོ་བ་མཛོན་ཆའི་
རྒྱ་རྩལ་གཙོ་བོར་བྱས་པ་འདྲའོ། །མདའ་འཕེན་པ་ལ་འཕོང་གི་གནས་ལྟ་
ལ་བྱང་བ་ཞེས། དང་པོ་བ་ལང་གི་སྤར་བ་སོགས་འཕེན་དུ་བྱས་ནས་སྐྱངས་
པས། རིམ་བས་བསྐྱིམ་ན་ཕོག་པ་དང་། དེ་ནས་བསྐྱིམ་མི་དགོས་པར་ཕོག་
པ་འབྱུང་ལ། ད་དུང་སྐྱང་བས་རྒྱུང་རིང་པོར་ཕོག་པ་དང་། གང་ལ་འཕངས་
ཀྱང་མི་འཛོར་བར་ཕོག་པ་དང་། གང་ལ་གཏད་ས་ལྟར་གནད་དུ་ཕོག་པ་དང་།
ལྷགས་སམ་ཆ་བས་ཆེ་བར་ཕོག་པ་དང་། གཞུགས་ས་མཐོང་ཡང་སྒྲ་གྲགས་
པ་ལ་གཏད་ནས་འཕང་བས་ཕོག་པ་བྱུང་བ་འཕོང་གི་གནས་ལྟ་བུང་བ་ཡིན་

189 བོ། །རྩ་རྩ་དང་པོ་མི་དང་རྩ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས་སོ་སོའི་བཟོ་དབྱིབས་མི་འདྲ་
བདེ་རྣམས་དང་། གཞུ་སྟེ་ཁར་དགྲོལ་ཞེས་པ་འདི་ལ་ལས་ལའར་བའི་སིལ་
ཁྲོལ་ཞེས་བྱས་འདུག་སྟེ་ཁ་ཡི་ཐད་དུ་དགྲོལ་བའི་ཆ་བྱད་ཆུང་དུ་ཡོད་པས་དེ་
འདྲའམ་དུང་སོགས་ཁ་ནས་འབྱུང་བའི་རིགས་ཡིན་ནམ་སྟུམ་སྟེ་དབྱུད། སིལ་
ཁྲོལ་ནི་ཆ་ལང་ལྟ་བུ། ཐེག་དོབ་པ་རྒྱ་གཞུང་ཁ་ཅིག་དུ་ལག་པ་དོབ་པ་ལ་ཡང་
བཤད། ལ་ལར་ལག་མཐིལ་གྱི་རོལ་མོ་ཆུང་དུ་ཞེས་བཤད་སྟངས། སྤྱད་བྱངས་
ནི་རག་གི་དབྱངས་ལེན་པ། སིལ་སྟན་གླིང་བུ་སོགས་ཡོངས་གྲགས་ལ་དེའི་
བྱེ་བྲག་དུ་མ་ཡོད་དོ། །ཁ་ཅིག་གིས་རྩ་རྩ་ཆེན་པོ་མ་བཅིས་པར་བྱོད་དང་། པོ་
མི་དེ་རོལ་མོའི་སྒྲ་གསུམ་བཅིས་ནས་བཙེ་བརྒྱད་བྱས་སྟངས་ཡང་། བྱོ་རོལ་མོ་
མིན་ཡང་བྱོ་ཡི་རག་ལ་བསམ་ན་མི་རུང་བ་མེད་འདྲ་ཡང་དབྱུད། རོལ་མོའི་
སྒྲ་ཞེས་པ་སྒྲི་ཙམ་ལས་བྱེ་བྲག་མི་འབྱེད་ཅིང་། པོ་མི་ལ་རིགས་དུ་མ་ཡོད་
པར་འདུག་ཀྱང་། གོང་བཤད་པོ་མི་གཉིས་མིན་པའི་པོ་མི་གང་ལ་ངོས་འཛོལ་
པ་ཡང་མི་གསལ་བས་པོ་མི་རྒྱུད་བདུན་པ་ལ་བྱས་ན་འཐད་འདྲ་བས་དེ་ལྟར་
བཅིས། རྩ་ཡི་རིགས་ལ་དུ་མ་དང་། རྩ་སྒྲུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་ལ་ཨ་རུ་ར་དང་བ་
ལང་གི་མཐུག་མ་དང་ནས་གྱི་དབྱས་ཆ་ལྟ་བུ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་དང་། པ་ཏ་
ཏེ་ཞེས་པ་སྒྲ་འདོར་ཏེ་རྩ་རྩ་གི་མིང་ཡིན་པ་དང་། རྒྱལ་ཐུན་སོགས་གྱི་རྩ་
རྩ་ག་རྩ་སོགས་དབྱེ་བ་དང་། པོ་མི་ལ་འདྲ་དབྱེ་བ་དུ་མ་འཆི་མེད་མཛོད་ལས་
བཤད་དོ། །གླིང་བུ་སོགས་སྤྱབས་ཅན་དང་། པོ་མི་སོགས་རྒྱུད་ཅན་དང་

རྩ་སོགས་གཡོགས་ཅན་དང་ལྷགས་ལས་བྱས་པའི་མཐེགས་ལྷན་གྱི་རོལ་མོའི་
རིགས་འདི་དག་འབྱུང་དགྲོལ་བརྒྱུང་བའི་བྱ་བ་ལ་གོམས་པ་མཐར་དབྱུང་བ་
ནི་རོལ་མོའི་སྒྲ་རྩ་ལོ། །
རག་གི་དབྱངས་བདུན་ནི། སོ་སོའི་དབྱངས་གྱི་ངེས་པ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་
སྤྱངས་ནས་ཤེས་དགོས་ཤིང་། འཆི་མེད་མཛོད་འགྲེལ་དུ་སྒྲའི་སྒྲ་གནས་
དུག་འཛོལ་བ་དུག་ལྷན་སོགས་ངེས་ཆོག་གི་བཤད་པ་སྟངས་ཞིང་། ཐུབ་པ་མིས་
བྱིན་བུས། བར་མ་བྱུང་བྱུང་གི་སྟངས། རྒྱ་མཆོག་གསུང་སྟངས་ཞེས་པ་བ་
ལང་གི་སྟངས་དང་། གསུམ་ར་ས་འཛོལ་ནམ། ལ་ལར་གསུམ་ར་བྱི་འཛོལ་ཞེས་འབོད་
པ་ར་ཡི་སྟངས། དུག་སྒྲེས་སམ་དུག་ལྷན་མ་བྱའི་སྟངས། ལྷ་པ་ཁུ་བྱུག་གི་སྟངས།
སྒོ་གསལ་རྩ་ཡི་སྟངས། འཁོར་ཉན་གྲང་པོ་ཆེའི་སྟངས་ཅས་བྱའོ། །དབྱངས་འདི་
དག་འདེགས་འཛོག་སྒྲ་སྒྲོམ་འཁྱུར་འཁྱུག་རི་ལྟར་ཡིན་པ་བྱང་ནས་ཡིད་སྒྲག་
པར་བྱས་པ་རག་གི་སྒྲ་རྩ་ལོ། །གར་གྱི་ཆ་བྱད་དམ་ཉམས་དགུ་ནི། ཉམས་
ལྷན་གྱི་རྒྱན་གྱི་སྒྲ་བས་སྤྱབཤད་པ་ལྟར་མཛོས་ཤིང་སྒྲེག་པ་དང་། སེམས་
མ་ཁུམ་པར་བརྟན་པའི་དཔའ་བ་དང་། ཞེན་ལོག་པའི་མི་སྤྱག་པའི་རྣམ་པ་
དང་། བཞིགས་པ་སོགས་དུག་ལུལ་དང་། དགོད་ཅིང་འཛུམ་པའི་བཞད་གང་
དང་། ཆམ་རམ་གྱི་འཛིགས་རུང་དང་། བྱམས་ཤིང་མཆི་མ་འབྱིན་པ་སོགས་
སྟེང་རྩེ་དང་། མིག་གདངས་ཤིང་ཡ་མཚན་པའི་རྩལ་དུ་ཨ་ལ་ལ་ཞེས་སོགས་
སྒྲོག་པ་དང་། དལ་ཞིང་བག་ཐེབས་ལ་བྱམས་པའི་རྩལ་ཅན་ཞི་བའི་ཉམས་

190 རྣམས་ལུས་ཉམས་སུ་ཐོན་པར་བྱས་པ་ནི་གར་གྱི་འཆམ་སྟབས་བྱུང་པར་ཅན་
ཡིན་པས་དེ་ལ་བྱང་བ་ནི་སྒྱུ་རྩལ་ལོ། །དེ་རྣམས་སྒོ་བ་དཔོན་མཁས་པའི་དྲུང་
ནས་མིག་མཐོང་དང་ལག་ལེན་བཞིན་བྱང་བར་བྱས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལ་ཉེ་
བར་མཁོ་བའི་སྒྱུ་རྩལ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཞན་ཡང་འདོད་
པའི་སྒྱུ་རྩལ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་དང་། བཟོ་སྒྲུབ་སོགས་སྒྱུ་རྩལ་ལ་གཏོགས་པ་
ནི་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཉིད་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱང་པོ་དག་ནི་རལ་པ་གཡོ། །རྟ་ཡི་
རུ་ནི་རྩོད་པ་ཡིན། །ཞེ་རྩུ་འདི་སྟོང་པོ་ལྟ། །སེང་ལྷེང་ལྷོན་པ་སྟོང་པོ་མེད། །ཅེས་
པ་འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་པ། །ཉིད་དང་འགལ་བས་ཀྱན་གྱིས་སྤྱད། །ཅེས་སྤྱང་
པོའི་རལ་བ་དང་རྟ་ཡི་རུ་མི་སྤྱིད་ལ། །ཤིང་ཞེ་རྩུ་ལྟམ་ལྟར་སྟོ་ཞིང་སྟོང་པོ་
མེད་པ་དང་། །སེང་ལྷེང་ལྷོན་པ་སྤྲ་མཁེགས་ལ་སྟོང་པོ་སྤྲ་བའི་ཆ་མེད་པར་
བརྟེན་ན་འཛིག་རྟེན་པ་ཀྱན་གྱིས་མདོན་སུམ་མཐོང་བ་དང་འགལ་བས་ཀྱན་
གྱིས་སྤྱད་པར་བྱ་བའོ། །རིགས་པ་ཞེས་བྱ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི། །རིགས་པ་དང་
འགལ་བཤད་པར་བྱ། །དེ་ལ་ནང་པའི་རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་དཔེ་ནི།
བདེ་གཤེགས་འདུས་བྱས་འཛིག་པར་ནི། །གསུངས་པ་བདེན་མོད་དེ་ལྟར་
ནའང་། །ཅ་ཀོ་ར་ཡི་མིག་ཅན་དེ། །ད་དྲུང་བདག་གི་སྟོང་ལ་གནས། །ཞེས་
པ་འདུས་བྱས་ཡིན་ན་འཛིག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ཡིན་ཡང་། བྱ་ཅ་ཀོ་ར་ཡི་
མིག་ཅན་མཛོས་མ་དེ་ནི་ད་དྲུང་ཡང་བདག་གི་སྟོང་ངམ་སེམས་ལ་གནས་པས་
ན་སྤྱད་ཅིག་གིས་འཛིག་ན་ད་དྲུང་སེམས་ལ་གནས་པ་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་

སོ། །ཅ་ཀོ་ར་ཡི་མིག་ཅན་མ་ཡང་འདུས་བྱས་ཡིན་པས་དངོས་དོན་ལ་མ་ཞིག་
པར་གནས་པ་ནི་མི་སྤྱིད་པས་སོ། །སེང་སྒྱུ་བའི་ལུགས་ཀྱི་རིག་པ་དང་འགལ་
པ་ནི། །སེང་སྒྱུ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་སྤྲར་མཐོང་བ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྱུ་
བཞི་རྒྱུ་ལ་ཡེ་ནས་གནས་པ་ཉིད་དེ་སྤྲར་མེད་ན་སྒྱུ་བར་མི་རིགས་སོ་ཞེས་ཟེར་
ཡང་། ཅི་ཕྱིར་བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །སྟོན་མེད་པ་རྣམས་གསར་དུ་
རབ་ཏུ་སྒྱེ་བ་མཐོང་དོ། །རིགས་པ་དག་དང་འགལ་བ་ཡི། །ལུགས་འདི་ལྟ་
བུ་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ནས་ལུང་དང་འགལ་བ་ཡི། །འདུག་
པ་དག་ནི་བརྟན་པར་བྱ། །མེ་ནི་བཞག་པ་མ་ཡིན་ཡང་། །བྲ་སྟེས་བྲམ་ཟེ་
མ་ཉམས་པའི། །སྟོད་པས་བརྒྱན་པ་འདི་དག་ནི། །བེ་ཤུ་ན་རྩེ་མཆོད་སྟེན་
བྱེད། །ཅེས་པ་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ལས་བྱ་རང་ཉིད་སྟེས་དུས་ཀྱི་མེ་དེ་ཡི་
རྒྱན་མ་ཆད་པར་བཞག་པ་ལ་བྱ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྟེན་སྟེག་བྱེད་པར་བཤད་དེ།
རིག་བྱེད་ལས། །གང་ཞིག་མེ་ནི་བཞག་བྱས་ནས། །བྲ་སྟེས་བེ་ཤུ་ན་རྩེ་
མཆོད་སྟེན་ཉམས་སུ་ཁྱོད་བར་བྱེད། །ཅེས་བཤད་ལ། །མེ་ལྟ་ནི་དྲང་སྟོང་པི་
ཤུ་ན་རྩེ་བྲ་ཡིན་པས་དེ་ལ་བྲ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱེན་བྱིན་པས་བེ་ཤུ་ན་རྩེ་མེ་དང་
མེ་ལྟ་བུན་མོང་གི་མིང་ཡིན་པས་མེ་ཡི་སྟེན་སྟེག་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་རང་སྟེས་
དུས་ཀྱི་མེ་ནི་རྒྱན་མ་ཆད་པར་བཞག་པ་མ་ཡིན་ཡང་། །བྲ་སྟེས་པའི་བྲམ་ཟེ་
རིགས་ལས་མ་ཉམས་པ་དག་གིས། །བེ་ཤུ་ན་རྩེ་མེ་མཆོད་སྟེན་བྱེད་དོ། །
ཞེས་པ་ལུང་དང་འགལ་བ་དང་། །ཡང་བྲམ་ཟེར་བསྐྱབ་པའི་ཆོག་བྱས་ནས་

སྒྲུ་མ་ལས་རིག་བྱེད་བསྐྱུག་པར་བྱ་ཡི། ཚོག་མེད་པར་བསྐྱུག་པར་རིག་བྱེད་
གྱི་ལུང་ལས་མ་བཤད་ཀྱང་། སྒྲུ་མ་བྱེད་ཅི་ཚོག་མ་བྱས་པར་སྒྲུ་མ་དག་
ལས་རིག་བྱེད་སྒྲོག་པར་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་ཤེལ་
དག་ནི་དག་པར་བྱེད་པའི་འདུ་བྱེད་གཞན་ལ་བཏོས་པ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །
ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཚོག་པའི་སྒྲོ་ནས་བྲམ་ཟེར་བསྐྱུབས་པས་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ལ་
གཉིས་སྒྲུས་ཞེས་སྤྱུང་གྲགས་ཞེས་བཤད། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲོན་ནི་མཐའ་དག་འདི་
དང་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་། རེས་འགའ་སྟོན་དག་མཁན་མཁས་པས། སྒྲོན་
གིས་གྲངས་ལས་རབ་འདས་ནས། ཡོན་ཏན་ལམ་ནི་རྣམ་པར་འཛིན། །
ཞེས་སྒྲོན་མེད་པའི་བརྗོད་ཚུལ་དམིགས་བསལ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་ཡུལ་དང་
འགལ་བ་ལྟར་སྒྲུང་ཡང་སྒྲོན་མེད་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་དེ་ཡི་མཐུ་ལས་ནི། །དེ་ཡི་
སྒྲེད་ཚལ་ལྟ་རྣམས་གྱི། །སྒྲོན་པ་ཡལ་འདབ་གོས་སྒྲུམ་དང་། །ལྡན་པ་དག་
གི་གནས་སུ་གྱུར། །ཅེས་པ་མའི་ཤིང་རྣམས་ལ་ལྟའི་སྒྲོན་པའི་ཡལ་འདབ་
གྱི་གོས་མདོག་སྒྲུམ་ཅན་མེད་ཀྱང་བསོད་ནམས་གྱི་མཐུས་དེ་ལྟར་སྤྲིད་དེ།
མེ་སྒྲེས་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དུས་དང་འགལ་ཡང་
སྒྲོན་མེད་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་འཛིག་པ་གསལ་བྱེད་པ་ཤིང་ཀ་དཔྱེ་ཡི་མེ་ཏོག་གི་
རྩལ་དང་འགྲོགས་པའི་རྒྱུད་གིས་འདབ་མ་བདུན་པ་ཡི་ཤིང་ལས་འབྱུངས་
པ་ཡི་ལོ་མ་སྒྲོད་པར་བྱེད་ཅིང་། དྲག་པོ་ཡི་ནི་རྒྱུད་དག་རྒྱུ་ཞེས། ཀ་དཔྱེའི་
མེ་ཏོག་དབྱར་དུས་སུ་འབྱུང་ཞིང་། ཚོགས་རེ་ལ་ལོ་མ་བདུན་ཡོད་པའི་ཤིང་

གི་ལོ་མ་སྒྲོན་ཀར་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་ཤིང་དེ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་རྒྱས་པ་མི་སྤྲིད་
ཀྱང་། རྒྱལ་པོ་འཛིག་པ་སོགས་ལྟས་ངན་པ་ལ་སྤྲིད་པས་དུས་དང་མི་འགལ་
ལོ། །སྒྲུ་རྩལ་དང་འགལ་ཡང་སྒྲོན་མེད་པ་ནི་འདོ་ལིའམ་ཁྱོགས་གྱིས་རབ་
ཏུ་བསྐྱུལ་བས་སྒྲག་པ་ཡི། སྒྲེ་བོ་དང་བུད་མེད་གྱི་ཁས་བརྗོད་པའི་སྒྲུ་ལྟར་
བུལ་དང་འཇམ་རྩལ་སོགས་སྟབས་མི་མཉམ་པས་འདོད་ལྡན་གྱི་ཆགས་པ་
དག་ནི་འཕེལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས། སྟབས་མི་མཉམ་མི་མཛོས་པ་དག་གི་སྒྲུ་
རྩལ་དེས་ཆགས་པ་བསྒྲེད་པ་སྒྲུ་རྩལ་དང་འགལ་བ་ལྟར་སྒྲུང་ཡང་དེ་ལྟར་
སྤྲིད་པས་མི་འགལ་ལོ། །འཛིག་རྟེན་དང་འགལ་བ་ལྟར་སྒྲུང་ཡང་དོན་གྱིས་
མི་འགལ་བ་ནི་རྒྱ་བའི་འདྲ་ཟེར་རབ་ཏུ་བསལ་བ་འདི་ཡང་། བསྐྱེད་བྱ་འཛིན་
པ་མེ་ཡི་རིག་བྱ་དང་ལྡན་པར་འདོད་ལྡན་དེ་ནི་བུད་མེད་དང་བུལ་བའི་ཉན་
མོངས་གྱིས་ཡིད་འབྱུགས་པ་འདི་ཡིས་རྩི་བར་བྱེད་ཅེས། ཆགས་གདུང་ཅན་
འདིས་རྒྱ་བ་བསལ་བ་ཡང་མེ་ཡི་རང་བཞིན་དུ་བརྩི་འོ་ཞེས་པ་རྒྱ་བ་བསལ་
བར་འཛིག་རྟེན་ན་མཛོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཡང་ཆགས་ལྡན་གདུང་བས་
སྤྲིག་པར་བྱེད་པ་ལ་མེ་དང་འདྲ་བར་བཏགས་པས་མི་འགལ་ལོ། །རིགས་
པ་དང་འགལ་བའི་དམིགས་བསལ་སྒྲོན་མེད་ཚུལ་སྟོ་ཚོགས་སུ་སྒྲོས་གཞལ་
བྱ་ཡིན་ཡང་། དེའི་ངོ་བོ་མཐར་ཐུག་གཞལ་བྱ་མིན་པ་དང་། ས་ལ་སོགས་
པ་ཐམས་ཅད་རི་སྟེད་གྱི་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པས་ཆ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཡང་ངོ་
བོ་ཆ་མེད་ཡིན་པས་ཆ་ལྡན་མིན་པ་དང་། དེའི་རང་བཞིན་རྟག་པ་གཅིག་པུ་

192 ཉིད་ཡིན་ཡང་། ལྷ་ཚོགས་སུ་འཆར་བས་གཅིག་ཉིད་མིན་པ། ལྷ་ཚོགས་
གཟུགས་ཅན་ཚངས་པ་ཁྱོད་ལ་ཐུག་འཆའ་ལོ་ཞེས་པ། དེ་ལྟར་དངོས་འགའ་
གཉིས་གཞི་གཅིག་ལ་འདྲ་བ་མི་སྲིད་ཀྱང་ཚངས་པའི་རང་བཞིན་བསམ་གྱིས་
མི་བྱུང་བ་ལ་ཆ་རེ་རེ་ནས་གཞུང་ན་དེ་ལྟར་འཐད་པས་རིགས་པ་དང་འགའ་
བ་འདྲ་ཡང་འགའ་སྐྱོན་མེད་པའོ། །ལུང་དང་འགའ་བའི་དམིགས་བསམ།
སྐྱབས་པ་ལྟ་བུ་དག་གི་ནི། རྒྱུ་མ་ལྟ་ལེན་བྱ་མོ་སྟེ། རྟག་པ་རྣམས་ཀྱི་
མཚོག་ཏུ་གྱུར། འདི་འདྲ་ལྟ་ཡི་སྐྱབས་བྱེད་དོ། །ཞེས་ཀྱལ་པོ་སྐྱབས་པ་གི་བྱ་
བརྟན་པ་དང་འཛིགས་སྟེ་དང་སྲིད་སྐྱབས་དང་ལྟར་དང་རིགས་མེད་ལྟ་
པོ་དག་གི་ཐུན་མོང་གི་རྒྱུ་མ་གཅིག་བྱ་ནི་གྲོང་བྱེད་ལྟ་ལེན་གྱི་བྱ་མོ་དྲོ་བ་
དེ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རིག་བྱེད་ལས་རྒྱུ་མ་གཅིག་ལ་སྐྱེས་པ་དུ་མས་ལོངས་
སྐྱད་ན་བྱུང་མེད་འཆོལ་བར་འགྱུར་ཞེས་དང་། བཤོད་མིན་དུ་གྱུར་པས་རན་
སོང་གི་རྒྱ་དང་མ་དག་པའི་ཆོས་སུ་བཤད་ཀྱང་། འདི་དག་ནི་ཁྱོ་ཤུག་སོ་སོ་
ཡང་ཐུག་དོག་དང་གཡོ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་མེད་པར་དག་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚོག་ཏུ་
གྱུར་པ་འདི་འདྲ་རན་སོང་གི་རྒྱ་དང་སྐྱད་པའི་འོས་མིན་པར་མ་ཟད། ལྟ་ཡི་
སྐྱེ་བ་སྐྱབས་བྱེད་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་སོ། །
ཁ་ཅིག་གིས་དག་པའི་མཚོག་གྱུར་དེ་འདྲ་ལྟ་ཡི་མཐུས་སྐྱབས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་
འཆད། འདི་ལུང་དང་འགའ་བ་ལྟར་སྐྱད་ཡང་སྐྱབས་པ་གི་བྱ་རྣམས་ལྟ་ལེན་
རིགས་ཡིན་པ་དང་རྒྱུ་མ་འདྲ་ཡོན་ཏན་མཚོག་དང་ལྟན་པས། བསོད་ནམས་

དང་ལྟ་ལེན་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ལས་བྱུང་བའི་བྱེད་པས་པའི་ཁྱོ་ཤུག་དང་
མི་འདྲ་བས་ལུང་འགའ་ཀྱི་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཞེས་སོ། རྟེན་ལ་སྐྱབས་པ་སེང་བྱ་ལྟ་ལེན་
ལོ་རྒྱས་ནི། སྐྱོན་ཀྱལ་པོ་སྐྱབས་པ་སེང་ཞེས་པ་རི་དྲགས་གཤོར་དུ་ཆས་པ་དེས་
དྲང་སྟོང་རན་འདྲལ་བྱ་བ་ཞིག་རི་དྲགས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བསྐྱུར་ནས་རི་དྲགས་
མོ་དང་ལྟན་ཅིག་འདོད་པའི་དགའ་བ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བར་ཚོམ་པ་ལ། ཀྱལ་
པོས་ངོ་མ་ཤེས་ནས་རི་དྲགས་དེ་ལ་མདས་བསྐྱུན་པ་དང་། དེ་དྲང་སྟོང་རང་
གི་གཟུགས་སུ་གྱུར་ནས། ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་དགའ་བ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བར་
བརྩམས་པ་ལ་དགའ་བ་ཉམས་སུ་མ་སྦྱང་བར་འཛིག་རྟེན་གཞན་དུ་འགྲོ་བར་
བྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱང་འཆི་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་དམོད་པ་བོར། དྲང་
སྟོང་གི་རྒྱུ་མས་དེའི་རོ་བསྟེན་པའི་གིང་ཐུང་ཆེན་པོའི་སྟེང་དུ་འཛིགས་ནས་
ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཡང་ཁྱོད་གི་ནས་བསྟེན་པའི་གིང་གི་ཕྱིག་པ་ལ་འཛིག་པར་
གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྐྱོན་ལམ་བཟང་པར་བྱས་སོ། །
ཀྱལ་པོ་སྐྱབས་པ་སེང་ལ་མ་དྲི་དང་། ཀུན་དུ་ཞེས་པའི་རྒྱུ་མ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་།
ཀྱལ་པོ་དྲང་སྟོང་གི་དམོད་པས་འཛིགས་ནས་དེ་དག་དང་ལྟན་ཅིག་དགའ་
མགྱུར་སྦྱོང་མ་བྱས་སོ། རྟེན་ཆེ་ཀུན་དུས་བསམ་པ་ངས་དྲང་སྟོང་གནས་རན་
ལས་རིག་སྟགས་ཐོབ་པ་དེས། ངའི་མངོན་འདོད་གཅིག་ནི་བསྐྱབས་ཐེན་
མོད། ད་དུང་ལན་བཞིའི་བར་འདོད་དོན་སྐྱབས་པར་བྱེད་ཚོག་པས་གལ་ཏེ་
ཀྱལ་པོས་གནང་ན་ངས་བྱ་བ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱའོ་སྟེ་ཞེས་ཞིང་། ཀྱལ་པོས་ཀྱང་

193 ཐབས་གང་གིས་ང་ལ་བྱ་ཡོད་པར་འགྱུར་སྟེ་མ་པ་ན། གྲུན་དྲིས་
དབེན་པར་རྒྱལ་པོ་ལ་དོན་དེ་སྒྲིམ་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་དག་འཕྲུལ་རྒྱུ་ལྟར་
རོ་། ། གྲུན་དྲི་ཁང་པར་ཞུགས་ཏེ་རིག་སྒྲགས་བསྐྱེད་ནས་ཆོས་ཞེས་བྱ་བའི་
ལྟ་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་ཆགས་པ་སྤྱད་ཕྱིར་ཤོག་ཅེས་སྒྲིམ་པ་དང་། ཇི་ཙམ་ན་
ཆོས་འོང་སྟེ་དེ་དང་འདྲེས་པ་ལས་གཡུལ་དོར་བརྟན་པ་ཞེས་པའི་བུ་སྐྱེས་སོ། །
དེ་བཞིན་དུ་རིམ་པར་རྒྱུད་ལྟ་བུ་གྲུག་སྟེ་དེ་དང་འདྲེས་པ་ལས་འཛིགས་སྟེ་དང་།
བརྒྱ་བྱིན་དང་འདྲེས་པ་ལས་སྤྱོད་སྒྲུབ་སྐྱེས་སོ། ། དེ་ཙམ་ན་མ་དྲི་བུ་མེད་པས་
གདུང་སྟེ་བདག་འཆི་བར་བྱའོ་ཞེས་སྒྲེ་སྒྲགས་འདོན་ཞིང་གྲུན་དྲི་ལ་གསོལ་
བ་བཏབ་པ། ཁྱོད་ཀྱི་རིག་སྒྲགས་དེ་ཁོ་མོ་ལ་ལན་གཅིག་བྱིན་ཅིག གལ་ཏེ་
བདག་ལ་འང་བུ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རམ། ཞེས་སྒྲིམ་སོ། ། དེས་རྒྱལ་པོ་སྐྱ་
བསང་ལ་དྲིས་ཏེ་གནང་ནས་རིག་སྒྲགས་བྱིན། མ་དྲིས་ཀྱང་སྒྲགས་བསྐྱེད་
པས་ལྟའི་སྒྲན་པ་ཐ་སྐར་སྒྲན་གཉིས་བཀྲལ་ནས་དེ་དག་དང་འདྲེས་པ་ལས་
ལྟར་བཅས་དང་། བ་ཀྱལ་སྟེ་རིགས་མེད་ཅེས་པ་གཉིས་དུས་གཅིག་མཆོ་
མར་སྐྱེས་སོ། ། ཇི་ཙམ་ན་རྒྱལ་པོ་སྐྱ་བསང་གིས་ས་ཆེན་པོ་ལས་རྒྱལ་པར་
བྱས་ཏེ། རང་གི་སྒྲན་ལྷ་ཡུལ་འཁོར་སྤྱང་ལ་རྒྱལ་སྤྱོད་བྱིན་ནས་བདག་ཉིད་
ཆུང་མ་གཉིས་བྱ་དང་བཅས་པ་རི་རྩེ་མོ་བརྒྱ་པར་ཡུན་རིང་པོར་ཆོངས་པར་
སྤྱོད་པ་བྱས་སོ། ། དེས་སྐབས་ཤིག་ཏུ་མ་དྲི་གཟུགས་སྤྲུག་པ་མཐོང་ནས།
ཁོ་པོ་གི་ཡང་སྤྱི་འདི་ལ་སྤྱད་དོ་སྟེ་མ་དྲི་སྤྱད་པར་བརྩམ་པ་ན་དེ་ཉིད་དུ་གི་

བར་གྱུར། བསྟེ་གནས་དེའི་དྲང་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོའི་རོ་དང་ཆུང་མ་
གཉིས་བྱ་དང་བཅས་པ་ཡུལ་འཁོར་སྤྱང་ལ་གཏད། ཡུལ་འཁོར་སྤྱང་དེས་
བསྐྱེད་པ་ཤིང་བརྩེགས་ཏེ་སྐྱ་བསང་གི་རོ་ལ་མཆོད་ནས་མེ་སྒྲུབ། མ་དྲིས་
ཀྱང་བྱ་གཉིས་གྲུན་དྲི་ལ་གཏད་དེ། རྒྱལ་པོའི་རོ་བསྐྱེད་པའི་མེ་ལ་བདག་
ཉིད་དོར། ཇི་ཞིག་ན་འཐབ་དགའ་དང་བརྟན་པ་སོགས་འཕོང་སྤོབ་པར་
ལྟན་ཅིག་འཛོགས་ཆེ་གི་ས་དང་གོ་ན་སོགས་མཆོན་ཆའི་ཐབས་ཀྱི་རིག་པ་
སྤོབ་པ་ན། རྩ་ཙན་ལས་འཁོན་གཏུག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱས་འཐབ་དགས་བུ་ལྟ་
པོ་རྒྱ་སྐྱེག་གི་ཁང་པར་བཅུག་པ་ལས་མཆོན་མོ་བྲོས་པས་ཐར་ནས། སྤོན་
པོ་ཉི་དམ་པ་བསད་ནས་དེའི་སྤྱིང་མོ་འཛིགས་སྟེ་སྤྱངས་པ་ལ་བུ་བུམ་པ་སྐྱ་
འགོངས་ཞེས་པ་སྐྱེས་སོ། ། དེ་ནས་སོང་སྟེ་གོང་ཁྱེད་འཁོར་ལོ་གཅིག་པར་
སོང་བའི་ལམ་ཁར་རྒྱས་པ་དང་འཕྱད་ནས་དབུགས་སྤྱང་ཏེ་རྒྱལ་སྤྱོད་དང་
ཆུང་མ་ཐོབ་པའི་མཆོག་བྱིན་ནོ། །
དེ་ནས་གོང་ཁྱེད་དེར་བྱིན་ནས་བུམ་ཟེ་ཞིག་གི་བྱིམ་དུ་ལོ་བཞིར་བསྐྱད་ཅིང་།
དེ་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་སྤོན་པོ་རྒྱ་སྐྱེད་ཞེས་པ་བསད་ནས། གོང་ཁྱེད་ལྟ་ལེན་
དུ་སོང་ནས་རྒྱལ་པོའི་བུ་མོ་རྣམས་ཁྱོ་འདམ་པའི་སྐབས་སུ་བུ་མོ་དྲྏ་བ་དྲི་ཞེས་
པ་བུ་ལྟ་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་ཆུང་མར་སྤྱངས་ནས་ལོ་གཅིག་དེར་འདུག་སྟེ་དབང་
པོའི་གནས་ཞེས་བྱ་བར་སོང་ནས་རྒྱལ་སྤྱོད་ཐོབ་པོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། ། དེར་
ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དགའི་བར་དུ་རྒྱལ་སྤྱོད་བྱས་ནས། ཟན་པོས་སྤྱར་བ་ཞེས་པ་ལ་

194 སྟགས་པའི་རྒྱལ་པོ་བསད་དེ་མཆོད་སྦྱོན་བྱས་ནས་འཐབ་དཀའ་དང་། གཡུལ་
དོར་བརྟན་པ་སྟགས་སྦྱ་བསེང་གི་བྱ་ལྡེ་པོ་ཆོ་ལོས་ཅུ་བ་ཅུ་བ་ན། འཐབ་
དཀའི་སྦྱ་རྩལ་གྱིས་པམ་པར་བྱས་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱིད་ནས་བདག་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་
སྦྱག་ཤོར་བས། ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ནགས་སུ་གནས་པར་བྱས་ནས་
སྤར་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ར་ཏར་ལོ་གཅིག་ནས་འཛིགས་སྡེས་གི་ཅ་ག་བསད་དོ། །
དེ་ནས་ཀུ་རུ་ཁྱོ་འཕྲུ་རྩེ་སྦྱ་རན་གྱི་ཞིང་དུ་འཐབ་མོ་ལ་ཞུགས་སོ། །དེའི་ཆོ་བྱ་བ་
འཇུག་འཐབ་དཀའི་གན་དུ་སོང་ནས། ཁྱོད་ནོར་ལྷ་གཅིག་སུ་བདམ་མམ་
འཁྱེར་རམ། དཔུང་ཆོགས་བཙུང་འཁྱེར་ཞེས་སྦྱས་པ་ལ། དེ་ན་རེ།
དཔུང་ཆོགས་བཙུང་འཁྱེར་ཟེར་བ་ལ་བྱ་བ་འཇུག་ཁྱོས་ནས་སྦྱ་བསེང་
བྱ་ལྡེ་ཕྱགས་བཟུང་སྟེ་འཐབ་དཀའ་དཔུང་ཆོགས་བཙུང་དང་བཅས་
པ་བརྟགས་པར་བྱས་སོ། །
དེ་ལྟར་གཞན་ཐམས་ཅད་གཡུལ་དུ་གི་ནས་གཡུལ་དོར་བརྟན་པ་རྒྱལ་པོར་
ཐུང་ཏེ་ལོ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གྱི་བར་དུ་རྒྱལ་པོ་བྱས་ནས། རི་ཞིག་ན་བྱ་བ་འཇུག་
ལྷ་ཡུལ་དུ་སོང་། ཡུལ་འཁོར་སྤང་དང་སྦྱ་བསེང་གི་བྱ་ཐམས་ཅད་དང་། ཆོས་
ཞེས་བྱ་བའི་ལྷ་ཁྱིར་སྦྱས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་དུས་ལས་འདས་པར་ཐུང་ཏོ། །
ཞེས་གྲགས་སོ། །རྩ་ཅན་དང་འཐབ་དཀའི་ལོ་རྒྱུས་ནི། ཀུན་པོ་ཇ་ཞེས་པའི་
རྒྱལ་པོའི་བྱ་མོ་ཀུན་ཏེ་ཞེས་པ་གཞུགས་དང་ལང་ཆོ་སྟགས་སུན་སུམ་ཆོགས་
པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ཁྱིམ་དུ་དྲང་སྟོང་གནས་རན་ཞེས་བྱ་བས་འོ་ཐུག་བསྐྱངས་

པ་དང་། ཀུན་དྲིས་འོ་ཐུག་ཉེ་བར་བསྐྱབས་ཏེ་སྟོན་བཀའ་བ་ལག་པར་ཐོགས་
པས་ལག་པས་རྩལ་ཁྱོང་བཞིན་རྣམ་འཇུག་མེད་པར་གྲུས་པས་དྲང་སྟོང་ལ་
བཏབ་པ་དང་། ཟས་ཀྱི་མཐར་ཡང་ལག་པ་མ་ཆོག་པར་མཐོང་བས་དྲང་
སྟོང་མགུ་སྟེ་ར་ལས་མཆོག་སྟོངས་གིག་ཅེས་སྦྱས་པ་ལ། ཀུན་དྲིས་གལ་ཏེ་
བཞེད་ན་བདག་གིས་སྦྱེས་བྱ་གང་དང་གང་འདོད་པ་དེ་དབང་དུ་འཇུག་བ་
དེ་ལྷ་བུའི་མཆོག་སྦྱེས་ཅིག དེས་དེ་ལ་རིག་སྒྲགས་བྱིན་ནས་འདི་ཁྱོད་ཀྱིས་
བཟུངས་ན་ལན་ལྡེ་བར་དུ་མངོན་པར་འདོད་པའི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པར་
བྱེད་དོ་ཞེས་སྦྱས་ནས་སོང་ངོ་། །ཀུན་དྲིས་གནས་ཀྱི་གཞིར་འདུག་སྟེ་རིག་
པ་འདི་བདེན་ནམ་མེན་ཞེས་ཉམས་སད་པའི་ཕྱིར་བཟུངས་ནས་ཉི་མ་དང་འཕྲད་
པར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ན། སྐད་ཅིག་དེར་ཉི་མ་གོ་ཆ་དང་གིང་རྟ་བཅས་
པར་དྲུང་ན་འདུག་པ་ལ་ཀུན་དྲིས་ངའི་གནས་སུ་མ་འོངས་ཞེས་བཞྱོག་ཀྱང་།
ཉི་མས་སྦྱས་པ། ང་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་བྱ་བ་འཇུག་བྱས་པར་མི་ལྟོག་གོ།
ཡང་ན་ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་མ་ལུས་པ་བརྟག་པའི་དམོད་པ་གདབ་པར་བྱའོ་ཟེར་
བ་ལ། ཀུན་དྲིས་རི་ལྷར་ན་རང་གི་རིགས་སུན་པར་བྱེད་ཅེས་སྦྱས་ནས་དེ་
དང་ཆགས་པ་སྦྱད་པ་ལས། གཞོན་ནུ་ཉིད་དུ་འཇུག་པའི་མཆོག་བྱིན་ནས་
ཉི་མ་སོང་ངོ་། །དེའི་རྗེས་སུ་ཉི་མའི་བྱ་ལུས་ལ་གོ་ཆ་བགོས་པ་དང་བཅས་
གིང་། རྩ་བ་གཉིས་རྩ་ཆས་བརྟན་པ་ཞིག་སྦྱེས་པ་ལ་རྩ་ཅན་དུ་གྲགས་སོ། །
ཁྱེད་དེའི་ཁ་སྤང་ཅི་དང་མར་གྱིས་བཀའ་ཞིང་འཇམ་པའི་གོས་ཀྱིས་ལུས་

195 དགྲིས་པ་སྒྲོམ་གྱི་ནང་དུ་བཅུག་པ་དེ་གྲོགས་མོ་ཞིག་གིས་བཟུང་ནས་གརྒྱུ་
དོགས་སུ་སོང་སྟེ། ཉི་མའི་བྲལ་མཛེས་པ་འདི། སྒྲོམ་ནི་རྒྱ་མཚོས་སྤང་
བར་གྱིས། །ལྷ་ཡི་ཚོགས་ནི་འདུས་པ་དང་། ཁོངས་པས་ཀྱང་ནི་ཉག་ཏུ་
སྤངས། །ཞེས་སྒྲུས་ནས་གརྒྱུར་བོར་རོ། །གརྒྱུ་དང་ཉེ་བར་ཡུལ་འཁོར་སྤང་
གི་ཉའི་རྩི་བོ་ཞིག་ཏུ་འཚོ་ཞིང་འདུག་པས་མཐོང་ནས་འཁོར་ནམས་ལ་སྒྲོམ་
དེ་སྤང་བར་བསྐྱལ་བ་ལྟར་ཁྱེད་ཉེ་འོང་བས་བྲུ་མཐོང་བ་དང་། འདི་ངའི་བྲུ་
བྱའོ་སྒྲུམ་ནས་གསོས་སོ། །དེའི་ཆེ་རི་དབང་ཆེན་ན་དགའ་བྱེད་དག་སྟེ་ཅན་
ཞེས་པ་མཚོན་ཆའི་སྒྱུར་བ་ལ་མཁས་པ་དགའ་བྱེད་སྒྱུད་པ་དེས། མཚོན་
ཆའི་སྒྱུར་བ་འདི་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་པ་ལ་མི་བསྐྱབ་པར་དམ་བཅས་སོ། །རྩ་ཅན་
དེས་བྲམ་ཟེའི་ཆ་ལུགས་སུ་བྱས་ནས་མཚོན་ཆའི་སྒྱུར་བ་བསྐྱབས་སོ། །དེས་
འོ་བས་ནས་འཐབ་དགའི་ཐད་དུ་སོང་སྟེ་དེ་ལ་རང་ཉིད་བསྟོན་པའི་ཕྱིར་
བསྐྱབས་པས་དེས་ཀྱང་ཨ་ཁྱའི་ཡུལ་བྱིན་ཏེ་ཨ་ཁྱའི་རྒྱལ་བོར་གྱུར་ཏོ། །རྩ་
ཅན་འདི་སྒྱིན་པ་ལ་དཔལ་བ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། འདིའི་ལུས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པའི་མེ་བྱེད་པའི་གོ་ཆ་ཡོད་པ་དེས་སུས་ཀྱང་ཚུགས་པར་དགའ་ལ། ཅི་
ཞིག་ན་མིན་སྐྱབ་དང་དེ་གཉིས་ཅོད་པ་བྱེད་པ་ལ་ཉེ་བར་གྱུར་བ་ལྟའི་དབང་
པོས་ཤེས་ནས། རང་གི་བྲུ་མིན་སྐྱབ་བསྐྱང་བའི་ཕྱིར་བརྒྱ་བྱིན་བྲམ་ཟེའི་ཆ་
ལུགས་སུ་བྱས་ནས་རྩ་ཅན་གན་དུ་སོང་རོ། །དེས་ཀྱང་མགོན་དུ་བོས་ནས་
ཅིའི་དོན་དུ་འོང་ཞེས་ལན་གསུམ་དྲིས་ཀྱང་གསལ་བར་མ་སྒྲུས་སོ། །ལན་

བདུན་གྱི་བར་དུ་དྲིས་པ་ན་ཁྱོད་གྱི་གོ་ཆ་འདོད་དོ་ཞེས་སྒྲུས་པས། རྩ་ཅན་ན་
རེ། ཅིའི་ཕྱིར་སྒྲུ་ནས་མི་སྒྲུ། ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་ཁྱོད་ལ་སྒྱིན་པར་བྱའོ་ཞེས།
དོ་རྩའི་སྒྲུ་གྱི་སྤངས་ནས་རང་གི་ལུས་ལས་གོ་ཆ་བལྟས་ཏེ་དེ་ལ་བྱིན་པ་དང་།
བརྒྱ་བྱིན་ཡོངས་སུ་མགྲུ་ནས་སྒྲུས་པ། གང་གིས་སྒྲོང་བ་མགྲུ་བྱའི་ཕྱིར། །རང་
གི་སྒོག་ལ་འང་མི་དབྱེད་པ། །རྩ་ཅན་ལྟ་བུའི་སྒྱིན་བྱེད་མེད། །རང་དང་འདྲ་
བའི་བཙེ་བྲལ་མེད། །ཅེས་སྒྲུས་སོ། །འདི་དག་གི་གཏམ་རྒྱུད་ཤིན་ཏུ་མང་
རོ། །དཔེ་ལ་ལར་བྱབ་འདུག་གིས་ཀཾ་ལ་གོ་ཆ་བསྐྱར་བ་བྱིན་པས་མགྲུ་
སྟེ་དེ་ལ་མདུང་བྱུང་བྱིན། སྐར་མདུང་བྱུང་གིས་མིན་སྐྱབ་བསད་ན་མི་རུང་
སྒྲུམ་དུ་བྲུམ་པ་སྒྲུ་འགོངས་ཀཾ་ལ་འཐབ་ཏུ་བཏང་། བྲུམ་སྒྲུ་འཐབས་པས་
བྱབ་དགའ་བ་ཞིག་ཡིན་ཡང་རྩ་ཅན་དེས་མདུང་བྱུང་འཐབས་པས་ས་འོག་
ས་སྟེང་ས་སྒྲར་བྲུམ་སྒྲུ་གཟུགས་སྟེ་ཚོགས་སུ་བསྐྱུར་ཏེ་བོས་པ་དེ་དང་དེའི་
གཉེན་པོའི་གཟུགས་སུ་གྱུར་ནས་བདས་ཏེ་མཐར་བསད་པར་གྲགས་སོ། །
འཐབ་དགའ་བྱུང་ཚུལ་ནི། ཡན་ལག་བཟླ་བྱིན། སྟེ་ཚོགས་བཙུན་འབྲུས།
འཛིགས་བྱེད། རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཞི་ནི་གརྒྱུ་ལས་སྒྱེས་པའི་སྒྱུན་ཡིན་ནོ། །
ཡན་ལག་བཟླ་བྱིན་ནི་དྲི་ཟེའི་རྒྱལ་བོ་ཡན་ལག་བཟླ་བྱིན་ཞེས་པས་མིང་གི་
འཁོན་གྱིས་གསུལ་དོར་བསད་དོ། །འཛིགས་བྱེད་ནི་ཆོངས་པར་སྒྱེད་པ་ལ་
ཞུགས་པར་གྱུར་པ་ལ་བདེ་ལྟན་མས་ལུ་བྱུ་ཅག་གིས་རབས་ཆད་པས་བྲུ་བསྐྱེད་
པའི་རྩོལ་བ་གྱིས་ཤིག་ཅེས་སྒྲུས་པ་ལ། དེ་ན་རེ། རྒྱས་པ་དང་དེད་གཉིས་

196 སྤྱན་ཡིན་མོད། ངན་ཆུང་དུན་མཚངས་པར་སྦྱོད་པས་འདོད་བདེ་ཉམས་སུ་
མྱོང་བར་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་བསྒྲིག་པ་དང་། དེའི་རིགས་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་འདུས་
ཏེ་རྒྱས་པ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན། ཨི་མི་ཀ་དང་། ཨི་བ་ལི་ཀ་དང་།
རྟོགས་ལྡན་མ་ཞེས་པ་དེ་གསུམ་དང་རྒྱས་པ་འདུས་པ་ལས། རིམ་པ་བཞིན་
དུ་ཡུལ་འཁོར་སྤང་དང་། རྒྱ་བསེང་དང་། སློ་ལྡན་ཞེས་བྱ་བ་བྲུ་གསུམ་
སྒྲིམ་སོ། །དེར་ཡུལ་འཁོར་སྤང་དམུས་ལོང་དུ་གྱུར་པ་དེ་ལ་རྒྱ་བསེང་གིས་
ས་ཆེན་པོ་ཀྲན་ལས་རྒྱལ་བར་བྱས་ཏེ་ཡུལ་འཁོར་སྤང་ལ་བྱིན་ནས་ནགས་
སུ་སོང་ངོ་། །རྒྱས་པར་ཡུལ་འཁོར་སྤང་ལ་མཆོག་བྱིན་པ། ཁྱོད་ཀྱི་ཆུང་མའི་དམ་
པ་དྲི་ཟ་མོ་ལས་བྱ་བ་རྒྱ་སྤྱོད་པར་གྱུར་ཅིག དེ་དག་གི་ཕུ་བོ་འཐབ་དཀའ་ཞེས་
བྱ་བའང་འབྱུང་བར་འགྱུར་ངོ་། ཞེས་སྒྲིམ། རི་ཙམ་ན་དྲི་ཟ་མོ་མངལ་དང་
ལྡན་པར་གྱུར་ནས་ལོ་གསུམ་ན་གཤེན་པོང་བྲུ་ལྷགས་ཀྱི་ཐོ་བ་འདྲ་བ་སྒྲིམ་པ་
དང་། རྒྱལ་པོས་སྒྲིམ་པ། འདི་གའི་དུམ་བྱ་བ་རྒྱུར་གྱིས་ལ་སོ་སོར་བཞག་སྟེ་
ཆུ་བཞིལ་བས་ཡང་ཡང་གཏོར་ཅིག་ཟེར་བ་ལྟར་བྱས་པས། ཅི་ཞིག་ན་བྱ་
བ་རྒྱ་དབང་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་ཏོ། །དེར་སློ་ལྡན་གྱིས་ཡུལ་
འཁོར་སྤང་ལ་སྒྲིམ་པ། འཐབ་དཀའ་འདི་སྤྲིག་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་
པས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲི་རན་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་འཛིག་པར་འགྱུར་བས་
ངས་ཤེས་ཀྱི། འདི་གསལ་དཔར་བྱ་སྟེ། གཅིག་བསལ་དཔས་སློག་ཆགས་མང་
པོ་ལ་སློག་བྱིན་པ་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་པར་མ་མཐོང་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་

ལས། གང་གི་འབྲས་བུ་རྒྱུང་འགྱུར་པ། སྤྲིག་པ་ཆེན་པོ་དེ་མི་བྱ། སྤྲིག་པ་
རྒྱུང་ལ་དོན་ཆེ་བ། སློ་དང་ལྡན་པས་རྟག་ཏུ་བྱ། ཞེས་བཤད་དོ། ཞེས་སྒྲིམ་
ཀྱང་དེ་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་བས་གསོད་མ་ལུས་སོ། །དེར་རྒྱ་བསེང་ནགས་སུ་སོང་།
སློ་ལྡན་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་ཕན་རྒྱལ་སྤྲིད་ལ་མི་དགའ་བ་དང་། ཡུལ་འཁོར་སྤང་
ནི་ལུས་པ་མེད་པར་གྱུར་པ་དང་འཐབ་དཀའ་རྒྱལ་པོ་བྱས་སོ། །དེ་ནས་ན་
ཕན་དང་འཐབ་དཀའ་དག་གི་སྤྱོགས་སུ་གྱུར་པ་རྣམས་དང་། རྒྱ་བསེང་གི་
བུ་རྣམས་གཡུལ་འགྱེད་པ་ལ་ཞུགས་པའི་ལོ་རྒྱས་རྒྱ་ཆེར་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་
གཡུལ་འགྱེད་པའི་དུས་སུ་སྤྲིད་སྒྲུབ་གྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་བྱབ་འཇུག་
རང་ཉིད་གྱིས་སྤྲིད་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤིང་རྟའི་ཁ་ལོ་པར་བྱས་ནས་གཡུལ་ངོར་དྲངས་
སོ། །དེར་སྤྲིད་སྒྲུབ་གྱིས་དབུང་གི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ལ་བལྟས་ནས། ཀྲན་
དྲའི་བུས་ནི་དེར་བལྟས་ན། ཐམས་ཅད་གཉེན་དུ་རྣམ་པར་གནས། མཆོག་
ཏུ་བརྟེན་བས་ནོན་པ་ཡིས། ཁུམ་པ་ཡི་ནི་འདི་སྤྲིད་སྒྲིམ། ཁྱབ་འཇུག་གཉེན་
རྣམས་མཐོང་བས་ན། འཐབ་པར་འདོད་དེ་གནས་པ་ལ། ཁང་ག་གི་ལུས་
ནི་ཁུམ་གྱུར་ཅིང་། ཁ་ཡང་ཡོངས་སུ་སྒྲེམ་པར་བྱེད། བྱིས་སོགས་དང་། གང་
གི་དོན་དུ་རྒྱལ་སྤྲིད་དང་། འོངས་སྦྱོད་བདེ་བ་འདོད་གྱུར་པ། དེ་ཉིད་སློག་
དང་ནོར་རྣམས་ནི། སྤངས་ནས་ང་དང་འཐབ་པར་གནས། ཞེས་སོགས་
སྒྲིམ་ནས་འཐབ་པར་མི་བྱེད་དོ། །དེ་སློ་བ་དང་བྲལ་བ་མཐོང་ནས། ཁྱབ་
འཇུག་གིས་སྒྲི་རན་རྣམས་གསོད་པའི་བྱིར་སློ་བ་བསྒྲེད་པ། བུམ་སྒྲིམ་འཛིགས་

197 བྱེད་རྒྱལ་པའི་གིང་རྟ་རྩ་ཅན་དང་། རྟེ་བཞིན་འཛིག་རྟེན་དཔའ་བོ་གཞན་
དག་ངམིས་བསད། ཁྱོད་ནི་སེམས་ལ་མི་དགར་མ་བྱེད་གསོད་པར་གྱིས། །
གཡུལ་དུ་དགའ་ལས་ངེས་པར་རྒྱལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། ཞེས་དང་། གང་གིས་
འདི་ཀྱན་རྒྱལ་འགྱུར་བ། རྟེ་ནི་མི་འཛིག་གེས་པར་གྱིས། མི་འཛིག་པ་དང་
མི་ཟད་པ། རྟེ་ནི་སྤྱི་ཤར་གསད་མི་རུས། ལུས་འདི་མཐའ་དང་ལྷན་འགྱུར་
གྱི། ལུས་ཅན་དག་ནི་རྟག་པར་བཤད། འཛིག་ཅིང་ཆོད་མེད་གྱུར་པས་
ན། འཐབ་པར་གྱིས་གིག་སྟར་དྲ། རྟེ་པར་ན་གོས་རྟིང་དག་ནི་བོར་ནས་སྟ། །
སར་པ་གཞན་དག་མི་ནི་ལེན་པར་བྱེད། རྟེ་བཞིན་ལུས་ནི་རྟིང་པ་སྤངས་
ནས་སྟ། ལུས་གཞན་སར་པ་དག་ནི་ལེན་པར་བྱེད། ཅེས་སོགས་སྒྲིམ་པའི་
ཆོག་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་མིན་རྒྱུ་བ་ཀྱི་གཡུལ་བཀྱིས་བན་འཐབ་དཀའི་རིགས་
དཔུང་གི་ཆོགས་བཙོ་བརྒྱད་དང་བཅས་པའི་སྒོག་ཆགས་བརྒྱ་རྟིང་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་བསད་ནས་མིན་རྒྱུ་བ་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བར་གྱུར་ཏོ། །བཞི་པ་ལེའུ་ཐ་
མའི་མཆུག་བསྟུ་བ། སྒྲ་དང་དོན་གྱི་རྒྱན་ནི་བྱེ་བྲག་སོ་སོར་རྣམ་པར་བཀྲ་བ་
དང་། བྱ་སྒྲ་བ་དང་བྱ་དཀའ་བ་དག་གི་ལམ་དང་། ལྷན་དག་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
སྒྲོན། དེ་ལྟར་མདོར་བསྡུས་ནས་རབ་ཏུ་བསྟན་ཏོ་ཞེས་སོ། །
གསུམ་པ་ཐ་མར་དག་བ་མཆུག་གི་དོན་ལ། གཞུང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་
མཆུག་དོན་བསྟུ་བ་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་གང་གིས་མཛད་པའི་མཛད་བྱང་། ལོ་
པཎ་གང་གིས་བསྐྱར་བའི་འགྱུར་བྱང་སྒོས་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྟན་དག་

གི་རྒྱལ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་སྤྲད་དུ་བསྟན་པའི་ལམ་ཡོན་ཏན་བཅུ་དང་། དོན་
རྒྱན་སོ་ལྔ་དང་། ཟུང་ལྷན་བྱ་དཀའ་སྟེ། གང་ཆོག་དང་སྒྲོན་བཅུ་སྤང་བ་
བཅས་ལེའུ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པ་འདིས་སྟན་དག་ལེགས་པར་མ་སྐྱར་བའི་
སྒྲོན་དང་། ལེགས་པར་སྐྱར་བའི་ཡོན་ཏན་དག་རབ་ཏུ་རྫོགས་པའི་སྒོ་ཅན་
གང་ཞིག་རྫོད་བྱེད་དག་གི་དཔལ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་སྐལ་བ་བཟང་བོའི་དབང་
དུ་གྱུར་པའི་ཆོག་སྒྲོབ་སྟན་སྤྲུལ་ཆོགས་པ་དང་མཛོན་པར་འགྲོགས་པར་བྱས་
པ་དེ་ནི་དཔེ་རི་ལྟར་ན། ཆང་གིས་སྒྲོས་པ་དང་འདྲ་བར་མིག་གང་ཞིག་མཐོང་
བས་ཡིད་སྒྲོས་པར་རྟུས་པའི་མཛེས་མ་དག་དང་། སྒྲིས་བྲུ་མཛེས་པའི་ལང་
ཆོ་ཅན་འཕྲད་ནས་དགའ་བ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བ་བཞིན་དུ་ཆོག་དེས་ཡིད་ལ་
དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཆོག་དེ་འདྲ་སྒྲུབ་པ་པོ་འཛིག་རྟེན་ན་མཁས་པའི་
གྲགས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་སོ། མཛད་བྱང་ནི། ཞེས་པ་སྒྲོབ་དཔོན་
དབྱུག་པ་ཅན་གྱིས་མཛད་པ་སྟན་དག་གི་རྒྱན་ལས་བྱ་དཀའི་རྣམ་པར་བཅད་
པ་སྟེ་ལེའུ་གསུམ་པའོ། །
ཞེས་འགྱུར་བྱང་ནི། གཞུང་འདི་བོད་དུ་འགྱུར་བའི་ཐོག་མ་གོང་འགྱུར་ཡིན་
ཏེ། ལྷན་དག་མེ་ལོང་དབྱུག་པ་ཅན་གྱིས་མཛད་པ་འདི། སྤུལ་དུ་བྱུང་བའི་
ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པས་སྒྲིམ་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་ས་སྒྲུབ་འཕགས་པ་རིན་
པོ་ཆེ་དང་། དཔོན་ཆེན་ཤྲ་བཟང་བོའི་བཀའ་ལུང་གིས། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་
པོ་སྟན་དག་མཁན་ཆེན་པོ་ལྷོ་ཀ་ར་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྩ་བ་དག་སྒྲོང་གོང་

198 རྟོན་དོ་རྩེ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་དཔལ་ས་སྐྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ལེགས་པར་
བསྐྱར་བའོ། ། བྱིས་དཔང་ལོ་ཙྰ་བ་སློ་གོས་བརྟན་པས་ཀྱང་འབྱུང་བཅོས་
ཅུང་ཟད་མཛད་ཅིང་བཤད་ཉན་ཡང་ལེགས་པར་མཛད། དཔང་ལོ་འདིས།
རྟོན་ཆེ་སྐྱེངས་པས་སྐྱེ་བ་འདིར། ། གཞུང་རྣམས་ཅིང་མོའི་ཞར་ལ་ཤེས་ཞེས་
སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་མཁུན་རབ་ཀྱི་དབང་ལྷག་ཏུ་གྱུར། དེ་ཡི་རྩེས་སུ་ལྷ་
ལུ་ལོ་ཙྰ་བ་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོས་རྒྱ་དཔེ་རྟིང་པ་དང་འགྲེལ་པའི་རྒྱ་དཔེ་ལ་
གཏུག་སྟེ་དག་པར་བཅོས་ཤིང་མཆོན་བྱ་འགའ་ཡང་འདེབས་པར་མཛད་དོ། །
སྐད་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་འབྲུག་གི་ལོར་སི་ཏུ་བརྟན་པའི་ཉིན་
བྱེད་ཀྱིས་འགྲེལ་པའི་རྒྱ་དཔེ་གཉིས་དང་བསྟན་ནས་རྒྱ་སྐད་ལ་ཁྱུ་དག་དང་
བོད་སྐད་ཀྱི་བསྐྱར་ཁོར་མི་བཅོས་ཀ་མེད་རྣམས་ལེགས་པར་བཅོས་ནས་སྐད་
གཉིས་ཤུན་སྐྱར་དུ་སྐར་དུ་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཡང་རྒྱ་གར་དུ་སི་རྒྱ་
ལ་ཡི་སྤྱིང་དུ་འབྱུངས་པ་ནང་པའི་པ་རྩེ་ཏ་རྩུ་གྱི་དང་། ཡང་ནང་པའི་པ་ཏ་
ཆོན་དག་གི་དབང་ལྷག་གསུངས་པས་མཛད་པའི་རྒྱ་འགྲེལ་འདི་གཉིས་འཕགས་
ཡུལ་དུ་གསུངས་ཆེ་བས་འགྲེལ་པའི་རྒྱ་དཔེ་དེ་གཉིས་སི་ཏུ་བརྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་
ཀྱི་ལྷག་ཏུ་འབྱོར་བ་དེ་དང་བསྟན་ནས་ལེགས་པར་བཅོས་པའི་གཞུང་འདི་
ཡིད་བརྟན་ཆེ་བར་མངོན། དག་གི་དབང་ལྷག་གསུངས་པ་ཞེས་པ་མཁས་པ་
སློ་དུག་གི་ནང་ཆོན་དེ་ཡིན་མིན་བརྟག་གསུངས་སོ། ། རྟོན་དཔགས་མེ་ལོང་
གི་གཞུང་འདི་ལ་ཤོང་རྟོན་ལོ་ཙྰ་ས་མདོར་བསྐྱས་ས་བཅད་ཙམ་གྱི་འགྲེལ་ཆུང་

དང་། དཔང་ལོ་ཙྰ་ས་གཞུང་མཐར་ཆགས་སུ་བཤད་པ་གཉིས་གཞིར་བྱས་
ནས་བོད་འགྲེལ་ཆེས་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་བ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་ལམ་སྟོལ་འདི་ལ་
ཕན་པ་ཅི་རིགས་སུ་གྱུར་ཀྱང་དཀའ་གནད་འགའ་ལ་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་
རྟོག་ཏུ་གྱུར་པ་རྣམས་ཅི་རིགས་ཁམས་པའི་འགྲེལ་པ་དབྱངས་ཅན་དག་གི་
རོལ་མཆོར་བཀག་པ་ལྟར་ན། ཁམས་འགྲེལ་འདི་ནི་ཙྰ་མ་པ་པོ་མཁུན་རབ་
དང་གསུང་གསལ་ཞིང་། བྱེད་པར་དུ་བརྩ་སྟོན་སྐྱེ་བའི་དབང་ལྷག་མ་དུ་པ་རྩེ་
ཏ་ཀུན་མཁུན་བརྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་ཀྱིས་རྒྱ་འགྲེལ་གཉིས་དང་བསྟན་པའི་
ཞལ་རྒྱན་ཞིབ་པར་གནང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྩམས་པའི་ཐུང་། འདིའི་སྐར་
བྱུང་བའི་བོད་འགྲེལ་མཐའ་དག་གི་ནང་ནས་འདི་ཉིད་ལེགས་བཤད་ཆེ་ཤོས་
སུ་སྤྱང་ངོ། །
འདིར་སྐྱས་པ། ཆོག་དོན་གཉིས་ཀ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཡི། གཞུང་བཟང་འདི་
ལ་མེ་ལོང་ཞེས་པའི་མིང་། བཀྲགས་པ་ཡང་དག་དོན་དང་ལྷན་མཐོང་ནས། །
གྲུས་ཤིང་སྟོ་བའི་སེམས་ཀྱིས་རྣམ་བཤད་བྱས། རྣམ་བཤད་འདིར་ཡང་ཆོག་
མང་སྟོས་པ་ཡི། ངལ་བ་མེད་ཀྱང་གཞུང་གི་དོན་མཐའ་དག ། དྲངས་བའི་
མེ་ལོང་དཀྱིལ་ན་གཟུགས་བརྟན་བཞིན། ། སྟོ་མིག་ལྡན་པས་བལྟས་པ་ཙམ་
གྱིས་མཐོང་། གང་ན་ཆོག་གི་རྣམ་པ་སྤྲ་མོའི་དོན། ། ཡོངས་རྫོགས་གསལ་
རྣམ་ལེགས་བཤད་ཁོར་བྱ་དང་། ། འོལ་སྤྱི་ཙམ་དུ་བཤད་པ་མཆིང་བའི་ནོར། །
བྱེད་པར་གིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་མོད་ཀྱི། གཞུང་དོན་རགས་པ་ཙམ་ཞིག་བརྩོད་

199 བ་ཡིས། སློ་ཚེས་གྱུར་པའི་སྒྲུབ་ལ་ཅི་ཆ་ཡང་། ཤིན་ཏུ་ཞིབ་མོའི་སློ་ལྷན་
མཁས་རྣམས་ཀྱིས། ལེགས་བཤད་རིན་ཆེན་མཆོག་རྣམས་གྲུས་པས་བྱངས། །
དཔལ་ལྷན་སྤྱི་བའི་དབང་ལྷན་དཔྱེད་ཞབས། འདྲེས་པ་སྦྱེད་བྱེད་ལེགས་
བཤད་རོལ་པའི་མཆོ། འདི་ཉིད་སྐལ་བཟང་ངང་པའི་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི། །
ཡོངས་སུ་དགའ་བའི་བསྟོ་གནས་ཉིད་གྱུར་ཅིག ཤན་པའི་སེམས་ཀྱིས་ལེགས་
པར་སྒྱུར་བ་ལས། བྱུང་བའི་དག་ཚོགས་རབ་དཀར་འདི་བཟང་གིས། ཤ་
གསུམ་སྟིང་གི་ལྷན་པ་རབ་བསལ་ནས། ཡང་དག་ཚོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་རྒྱས་
པར་ཤོག བདག་གྱུར་སྦྱེ་གྱུར་མཚུངས་མེད་སྟན་ངག་གིས། རྒྱལ་བའི་ཚོས་
མཛོད་རྒྱ་མཆོག་སལ་བྱེད་ཅིང་། རྟོ་རྟེ་སྤྱོད་བྱངས་ལྷ་མོས་རྟེས་བཟུང་ནས། །
མད་བྱུང་ངག་གི་དབང་ལྷན་འབྱུང་གྱུར་ཅིག འཛིག་རྟེན་ཁམས་སུ་དུས་ཀྱི་
རྒྱད་པ་ཞི། ། ལེགས་གསུང་ལེགས་པར་སྤྱོད་པས་སྟེང་གང་། རྒྱལ་བསྟན་
རིན་ཆེན་ཕྱོགས་བཅུར་རབ་རྒྱས་ཤིང་། འགོ་གྱུར་གྱུར་མཁུན་གོ་འཕང་ཐོབ་
པར་ཤོག ལྷ་བརྒྱའི་ཅོད་པན་ཞོར་བས་མཛོད་མཆོད་པ། དབྱངས་ཅན་
ངག་གི་དཔལ་མོ་དགེས་པའི་ཞལ། ཡིད་འོང་ལྷ་བ་གཞོན་ལུང་འཇུག་
དཀར་འོད། འདི་འཛིན་སྟིང་གི་འོ་མཆོར་འདྲེས་གྱུར་ཅིག རྟེ་ཡི་མཐུ་ལས་
མད་བྱུང་ངག་གི་དཔལ། རབ་གྱུབ་ལེགས་བཤད་སྤྱོད་བའི་སྤྱོད་བྱངས་ཀྱིས། །
ས་གསུམ་རོ་མཚར་དཔལ་དང་ལྷན་པ་ཡི། རྒྱལ་བ་བཟང་པོས་འགོ་འདི་
མཛོད་གྱུར་ཅིག ཅིས་སྟན་འགྲེལ་དབྱངས་ཅན་དགེས་པའི་རོལ་མཆོ་ཞེས་

བྱ་བ་འདིར་སྤྱོད་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་བཅུད་འདུས་ཤིང་། རྒྱ་
དོན་གྱི་ཆ་འགའ་ཞིག་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཆོད་པའི་སློ་ནས་སྤྱོད་འགྲེལ་རྣམས་ལས་གྱང་
འཕགས་པར་གྱུར་པས་ན། བོད་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་བརྒྱུམས་པའི་སྟན་འགྲེལ་
མང་དུ་མཆིས་ནའང་། དོན་འདུས་ཤིང་རྒྱས་བསྐྱུས་འཚམས་པ། གོ་སྤྱོད་ཞིང་
མཐར་ཆགས་སུ་བཤད་པ་སོགས་ཀྱིས་རིག་ལམ་འདི་ནི་དོན་དུ་གཉེར་
བ་རྣམས་ལ་ཕན་པའི་བསམ་པས། མི་ཕམ་པ་མཆོ་བྱུང་བཞད་པའི་གོ་སར་
ཞེས་འབོད་པས་རང་ལོ་དུག་ཅུ་ཅུ་བཞི་པ། ས་མོ་བྱའི་ལོའི་སྟོན་དུག་ལྷ་བའི་
ཆོས་གསུམ་ལ་མགོ་འཛིན་ཅམ་བྱས་ནས་ཤར་མར་འབྲི་འདུན་ཡིན་ཡང་། ཞག་
འགའ་ཞིག་ལ་གཞན་རྒྱུན་གྱི་དབང་གིས་ཡིག་སྟེང་རེ་བྱང་ལས་བྱི་རྒྱ་མ་བྱུང་
ཡང་། ལྷ་བ་དེ་ཡི་ཆོས་ཉིད་གསུམ་རེས་གཟུང་ཉི་མ་དང་རྒྱ་སྤྱོད་དཔོ་འཛོམས་
པའི་སྤྱོད་དང་པོའི་ཆ་ལ། ལྷན་ལུལ་གོ་ཐེ་ཞེས་པ་བདེ་མཆོག་གི་གནས་སུ་
གྲགས་ཤིང་། རྒྱ་དང་ཤིང་དང་ཐང་དང་རི་ཡིས་ལེགས་པར་བསྐྱོར་བའི་དབྱས་
ཀྱི་ས་གནས་ཉམས་དགའ་བར་སྦྱོན་པའི་བདག་པོ་མདུན་སྟོན་དེས་མགོ་བཟུ་
ཤིས་ཆེ་རིང་གིས་གསར་དུ་བསྒྱུར་པའི་རང་གནས་ཀྱི་ཁང་བུ་བཟུ་ཤིས་དཔལ་
འབར་གྱིང་དུ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་འདིས་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་
བདེ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་བྱེད་པར་གྱུར་ཅིག མཆོ་ལོ། ། །

༥ ཞོ་སྤྱོད་སྟེ། མཐའ་ཡས་འགོ་བའི་མོངས་སྟན་གྱི། ཤེལ་བྱེད་ངག་གི་
བསིལ་འོད་འབུམ། ཤིད་ཞིང་བྱུང་པར་རྟག་སྟོ་བ། དབྱངས་ཅན་ལྷ་བ་

དེར་ཕྱག་འཆལ། གསུང་ རབ་རྒྱམ་ཆོར་མིང་ཆོག་དང། བཟློན་པ་ལ་བསྟོས་
ཐོས་བསམ་གྱི། སྟོན་ཡུལ་ཕན་རྣམས་ཐུན་མོང་གི རིག་ལམ་སྤངས་ན་
གིན་ཏུ་འབྱམས། བྱད་པར་སྟན་པར་སྒྲུབ་པའི་དག གང་ལ་ལྷན་མིན་དེ་ཡི་
ཆོ། རྟོག་གིར་བྱང་དང་སྟེ་སྟོན་ལ། མཁས་གྲུང་རྣམས་ལ་འདྲ་སྟོན་མང་
ལྷན། བཅུ་ཕྱག་གནས་ལྷའི་གྲུ་བོ་ཆེ། འདོར་བཞིན་གསུང་རབ་རྒྱམ་ཆོ་
ལ། རྟུགས་འདོད་རྒྱལ་དང་རྒྱལ་སྤྱས་རྣམས། བཞད་གད་གནས་སུ་ཅིས་
མ་གྱུར། རྒྱལ་དེ་གཟིགས་ནས་བཀའ་བསྟན་གྱི། སྤྱི་སྟེགས་རིག་ལམ་འདི་
མེད་ན། བསྟན་པ་ལྷན་དང་མཚུངས་སོ་ཞེས། གྲུག་ལ་གདམས་དང་རྩེས་
མཐུན་པར། ཤེས་བྱ་རྒྱམ་ཆོའི་འཁོར་ལོས་སྒྱུར། འདྲམ་པའི་དབྱངས་
དང་གཉིས་མེད་པ། མི་ལམ་སྒྲུབ་པའི་སང་གེ་ཡིས། ཆོག་རྒྱན་འདོད་འཛའི་
མེ་ལོང་འདིར། ས་ལ་སྒྲུབ་ཤིང་ལྷུང་གྲུག་གྱིས། བཅད་པའི་སྐལ་བཟང་
ལྷག་མ་བཅས། སྟོན་བྱང་རྩེས་སྒྲོས་ཅམ་མིན་པའི། ལེགས་བཤད་རྩ་ཆེན་
སྤང་ཡང་བསྒྲགས། རྟོན་ཆེན་དགོས་པ་ཆེན་པོ་ལྟ། ལྷག་པར་ཐུགས་ལ་
རྩེ་རང་ཡང་། བཏགས་བཞིན་ཆོས་སྤྱིན་སྤྱི་མའི་འཕྲུལ། བསྒྲུབ་པའི་རྩེས་
སུ་འདོམས་པ་ན། ཞལ་འདེབས་རིན་ཆེན་གཉིས་པ་ཡི། སྤང་འཁོར་ཉེར་
ལྷ་དང་བཅས་ཏེ། བཀའ་སྤྱུལ་ཐེབས་བཞིན་ཏུ་འི་སྤྱུ། བསྤྲོད་བར་མཆོག་
རྒྱལ་པོའི་ཞབས། གང་གི་ཐུགས་བསྐྱེད་ཚུགས་ཏེར་ལས། ཆོས་སྤྱིན་སྤྱི་
མའི་ཁོར་བུ་ནི། དཔལ་སྤྲུངས་གདན་སར་ཐུབ་བསྟན་གྱི། རྒྱལ་མཆོན་

མཛེས་པའི་རྒྱན་དུ་གན། རང་འདིར་ཡོད་ཅིས་སྒྲུབ་བ་དང་། མཚུངས་པའི་
ལེགས་བཅད་འདིར་ལུགས་ན། སྟོན་གསལ་ཆོགས་རྣམས་ཆོག་རྒྱན་དང་། ལྷན་
དག་སྒྲུབ་ལ་འགན་མེད་འགྱུར། རབ་དཀར་དགོ་ཆོགས་ཅི་མཆིས་པ། ཟག་
མེད་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་གྱི་རྒྱར། འབབ་པའི་མཐུ་ལས་མཐའ་ཡས་འགོ། དབྱངས་
ཕན་གོ་འཕང་ཐོབ་གྱུར་ཅིག ཐུན་མོང་ཐུན་མིན་ཤེས་བྱ་ཡི། སྤང་
བས་འཆོ་བཞིན་འཛིག་ཏེན་ན། བསྟན་པའི་དཔལ་དང་འགོ་བའི་བདེ། ཏག་
ཏུ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་ཐོབ་ཤོག ཅིས་པ་འདི་འདྲ་སྤྱུས་ཆོད་བར་བདུད་འདུལ་གྱི་
ཐུགས་བསྐྱེད་དཀར་པོས་ཉེ་བར་དྲངས་ཏེ་སྤྲུང་ཡང་སྤྲུང་ཁང་ཆོས་མཛོད་ཆེན་པོའི་ནང་སྤྲུང་བསྒྲུབས་
པ་དགོ། །

༡༣། །བིསྒྲལ་རྒྱལ་དུ་ལྷན་པ་ལ་བེའི་ཉི་མོ་དྲུང་དེ་གླུ་མ་བེའི་ཡུལ་
བཅོམྲོམ་ཐུ་རྒྱུ་སྟེ་བུ་ཉི་མོ། །

༡༤། །སྒྲུ་བའི་མེད་གེ་མི་ཡམ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་
རྣམས་ཀྱི་བཞུགས་བྱུང་ངོ་མཆོར་ནོར་བུའི་མེ་ལོང་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

༡༥། །སྟེ་བ་སྟོར་མི་མཉམ་པའི་ནང་ཆོན་པ་སྟོ་ལ་སྟེར་༥༥ ཡོད་པ་ལས་
ཡུལ་རྒྱུ་༥ མཆོམས་ནས་ཟིན་པའི་མ་བྱ་དགོད་པའི་སྒྲོམ་གར་ཞེས་བྱ་བ་
དབྱེངས་ཨ་གཅིག་ཤུར་ངེས་པའི་རྒྱན་བཅས་སྒྲ་སྒྲ་རས་མཛེས་པར་བྱས་པ་
དགེ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག ༡༦། །ཨ་རྒྱུ་ཆ་ཐེ་ཅེ་པ་ལ། སྒྲ་སྒྲ་རྒྱ་ཡུ་བཏུ་
༡༧། །སྟེ་བ་མེད་ལས་སྟེ་དགྲའི་བདག་པོ་ལྷུང་། རྟ་ཁེ་རྒྱུ །ཡང་དག་རབ་རྟ་
ཁྱབ་དང་འཛིགས་པ་སེལ། །༡༨། །རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་བྱུ་རྒྱ་བཏུ། །
༡༩། །ཟག་མེད་རྒྱ་བ་ཉ་གར་རིན་ཆེན་གསུམ། །འོད་ལྡན་བརྟན་པ་ཅན་
དེས་བྱ་གིས་སྟེ་ལ། །མུད་བྱུང་ཆོགས་གཉིས་རྒྱ་གཏེར་ལས་འབྱུངས་མཁུན་
བཅེ་རྣམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱུ། །གཟུངས་སྟོབས་སྟོབས་འོད་སྟོང་བྱ་བས་
ཉིན་བཞིན་ལེགས་བཤད་དག་འཁྱོན་འགྱེད། །ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་འགྱེད་
ནམ་མཁའ་ལ་གནས་ལུང་རྟོགས་པ་ད་ཆོལ་བཞད་པའི་གཉེན། །སྟིང་ཞིའི་
སྒྲུང་བྱེད་ཉི་མ་གཅིག་ཤུ་འཇམ་དབྱེངས་སྒྲ་མ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །ཤེས་བྱ་མཁུན་
པའི་ཆ་གས་ཡོངས་གར་ཡོན་ཏན་ཆོས་ཀྱི་འཕེལ་བ་རྫོགས། །གཙུག་ལག་

རྒྱ་མཆོའི་རི་དྲགས་གཞོན་རྒྱ་དབྱེད་གསུམ་དག་པའི་མཆོར་སུག་ཅན། །ལེགས་
བཤད་བདུད་ཅིའི་དོ་གལ་དང་བཅས་གསུམ་སྟན་འོད་དཀར་ས་གསུམ་ཁྱབ། །
སྟོ་གོས་དྲི་མེད་སྒྲུ་བའི་རྒྱ་བ་ཀྱན་མཁུན་ཆོས་རྗེ་མི་ཡམ་ཞབས། །རྒྱལ་
ཀྱན་དགོངས་པ་དབྱེངས་གཅིག་ཉིད་གྱུར་དུ་མར་གར་བའི་རྣམ་རོལ་ཅན། །
མིང་ཆོག་བརྟོད་པའི་སྒྲོམ་མཐའ་སྒྲུངས་གྱུར་ཆོས་སྒྲུང་སྟན་པར་སྒྲུ་བའི་
དབྱེངས། །གཟོད་ནས་ཞི་བའི་ནགས་སུ་གཤེགས་གྱུར་ཁམས་དབང་མོས་
པའི་རྗེས་སུ་འགོ། །བསྒྲགས་འོས་རྣམ་ཐར་རྒྱལ་དང་མི་སྟེད་འཛིག་རྟེན་
མིག་གཅིག་སྒྲ་རྒྱ། །མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆགས་ཐོགས་བྲལ་ལ་འཇམ་
དཔལ་གཞོན་རྒྱ་མཛོན་སུམ་ཉིད། །བཅེ་བའི་བྲགས་རྗེ་གཞན་པན་ལ་ཆགས་
ལྷག་ན་པོ་གཉིས་པར་སྒྲོམ། །རྣམ་པའི་ཕྱིན་ལས་རྗེ་རྗེའི་མཆོན་གྱིས་བདུད་
སྟེའི་དབྱེད་བཅོམ་གསར་བ་འཛིན། །རིགས་གསུམ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
གཅིག་བསྒྲུས་འཇམ་དཔལ་དབྱེས་པའི་རྗེ་རྗེས་གསུམ། །རྒྱལ་གནས་མང་
ཐོས་སྒྲུང་གི་རྒྱ་བརྟན་དབྱིག་གཉེན་གཉིས་པའི་རྣམ་ཐར་འཛིན། །བསམ་
བྱུང་རིག་པའི་མེ་ཏོག་བཞད་ལ་ཆོས་ཀྱི་གསུམ་པའི་དྲི་བསྒྲུང་འཕྲོ། །སྒྲོམ་
བྱུང་ཤེས་རབ་འབྲས་སུའི་ཁུར་ལྷི་རྣལ་འབྱོར་གྱུ་བ་པའི་གསར་བ་འཛིན། །
སྟབ་བསྟན་སུམ་ཅེན་གྱིང་ཁྱེར་མཛེས་རྒྱན་སྟོན་མེད་ཡོངས་འདུས་ས་བརྟོལ་
དབང་། །འཆད་པའི་རྣམ་དབྱོད་ཆོས་སྟོ་རྒྱ་མཆོར་སྟོད་ཅིག་གིས་འཇུག་
གཉིས་འབྱུང་སྟེད། །རྟོད་པའི་གཏན་ཆོགས་ཆོད་མ་གསུམ་ལྡན་དངོས་སྟོབས་

ཡིག་པའི་དོན་མཐུན་པ་། རྩོམ་པའི་ཉམས་འགྱུར་གྱི་བས་རབ་མཛོམ་ལེགས་
བཤད་སྟུན་སྟོང་རྣམ་བཟླ་བས། རྒྱུ་བསྟན་རྩོགས་ལྟན་དུས་སྟོན་དར་མཛོད་
ཆོས་རྒྱལ་ལྟ་དབང་གཉིས་པར་ངེས། །ལྷ་ཁས་པའི་རྣམ་དབྱེད་སྟོགས་རེ་
མ་ཡིན་འཛམ་གླིང་རྒྱན་དུག་མཆོག་གཉིས་དང་། རྒྱུ་བ་པའི་ཡོན་ཏན་གྲགས་
པ་ཙམ་མིན་རྣལ་འབྱོར་བརྒྱན་ཅུ་ཅུ་བཞི་ཡི། རྩོམ་ཆོར་རྣམ་ཐར་གཅིག་ཏུ་
བསྟུན་པས་མཁས་ཤིང་རྒྱུ་བ་པའི་འཁོར་ལོས་སྦྱར། གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་
རྒྱུ་བ་བསྟན་མཛོམ་རྒྱན་སྒྲུབ་པའི་སེང་གེ་གཅིག་ཕུ་ཉིད། །པྱོད་མཆོངས་སྦྱེས་
ལུ་འགའ་ཡང་མ་དམིགས་གསུང་མཆོག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི། །ལེགས་
བཤད་སྒྲུབ་དབྱངས་ཆོག་གཅིག་ལ་ཡང་དོན་མང་ཆོས་ལུང་གསར་བ་སྟུད། །
དོན་གཅིག་ངག་གི་སྒྲོས་གར་འབུམ་བསྒྱུར་འཆི་མེད་དབང་མའི་འཛོལ་གྲུ་
ངོམ། །གཟུར་གནས་མཁས་རྣམས་བརྟན་པ་འཕྲོག་ཅིང་སྒྲལ་བཟང་དགའ་
བས་རྣམ་པར་ཅེན། །ལྟེ་ལྟེ་གསུང་རབ་ལེགས་བཤད་མཆོར། །རབ་
འབུམས་ཆོས་རྒྱལ་རྒྱ་སྒྲུང་འབུམ། །གཅིག་ཏུ་སྟུད་པའི་རྩོམ་ཆོར་གཏམ། །
ཆོས་མཛོད་རྒྱན་དུ་བཞུགས་རྒྱལ་གླིང་། །ལྟེ་ལྟེ་ལ་འདྲིར་དུས་གསུམ་རྒྱལ་
བ་ཡོངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཅིག་ཕུ་འཛམ་དཔལ་དབྱངས་དངོས་གངས་རིའི་
ཁྲོད་ཀྱི་སྒྲུབ་པའི་སེང་གེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་མ་དུ་བརྟེན་ཏེ་མི་པམ་
འཛམ་དཔལ་དབྱེས་པའི་དོན་མཆོ་བྱུང་བཞད་པའི་གེ་སར་ཞེས་གྲགས་པའི་
གདུགས་དཀར་སྤིང་ཞིའི་སྒྲན་མཛོན་པར་མཐོ་བ་གང་དེས་དཔལ་གྱི་མགུལ་

ནས། བཀའ་སྟེ་སྟོན་གསུམ་གྱི་བཅུད་ལྟུང་། ལམ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་གནད་
དེལ། རྒྱལ་བ་ཡིག་འཛོན་རྒྱ་མཆོད་དགོངས་པའི་གསར་མཛོད་བརྟོན་ནས་
ལེགས་པར་བསྟུལ་བ་ཆོག་དོན་གྱི་ཆ་གས་རེ་རེར་ཉམས་འགྱུར་བདུད་ཅིའི་
ཐིགས་པ་འབུམ་དུ་འཛོལ་ཞིང་སྒྲུབ་པ་དང་། ལྟག་པའི་ལྟ་ཡིས་རྗེས་སུ་བཟུང་
བས་སྟོབས་པའི་གཏོར་ཆེན་པོ་བརྒྱན་ཡོངས་སུ་གྲོལ་ཏེ་དོན་དང་ལྟན་པའི་
ཆོས་དང་ཉེ་བར་འབྲེལ་བའི་འཆོས་སྒྲོབ་དུག་ལུ་གསུམ་ལྟན་གྱི་བསྟན་
བཅོས་འཛམ་གླིང་མཛོམ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་དུག་དང་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་
ལུགས་དང་རྣམ་དབྱེ་མ་མཆིས་ཤིང་། སྟོགས་དུས་སྟོ་གོས་འཆལ་བར་སྟོན་
པས་ལུ་ལྟག་ཡིག་གཞུང་རྒྱ་མཆོར་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཆོས་ཀྱིས་རྟོག་མར་
གྱུར་པ་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་པར་བྱེད་པའི་ལོར་ལུ་ཀེ་ཏ་ཀ་ལྟ་ལུའི་གསུང་རབ་རོ་
མཆོར་འོད་ཟེར་བརྒྱ་པའི་སྒྲུང་བ་སྟོགས་ཐམས་ཅད་དུ་འཕྲོ་ཞིང་། གསེར་
ཞིང་ལོར་ལུས་སྒྲུས་པའི་ཡོན་གྱིས་ཀྱང་ཆོགས་བཅད་གཅིག་གི་རིན་ཐང་ཡང་
གཞལ་དུ་མེད་པ་གཟུར་གནས་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་ཆ་གས་ཡོངས་སུ་རྩོགས་ཤིང་
ལུང་ཡིགས་སྒྲུབ་པའི་སེང་གེ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་ཏེ། རྣམ་དབྱེད་གསལ་བར་
བྱེད་པའི་རྒྱན་དུ་འཛོན་ཅིང་། བསྟུགས་བརྟེན་གྱི་མེ་རྟོག་སེལ་མ་འཐོར་བའི་
གསུང་འབུམ་ལོར་ལུའི་མེ་ལོང་འདྲི་དག སྒར་དུ་སྒྲུབ་རྗེས་རི་ལྟར་བསྟུན་པའི་
རྒྱལ་གཤམ་བྱང་ལས་གསལ་བ་བཞིན་དེའང་གཞུང་མཆོན་ཡིགས་ཁ་གས་
མཛོད་པ་འཕྲོ་ཅན་འཆར་གཞི་མཆོན་ལུ་ཅན་དང་། སྒར་དུ་མ་འཁོད་པའི་

ཕྱག་གིས་ཐམས་ཅད་འདེམ་ཁར་ཞལ་ཆེམས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཕྱགས་སྤྲོད་པ་
ཀྱི་ཕྱོད་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྟན་ཟེ་ཆེན་མཆོག་སྤྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་ཚབ་པ་དྲུ་
ཅུ་མ་རྒྱལ་ལ་བསྐྱེད་ཅིང་དོན་གྱི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་མངའ་དབང་བསྐྱུར། མཆོག་
སྤྱུལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱགས་བརྩོན་བསྐྱེད་དེ་བཀའ་བསྐྱེད་པ་མཛད་ཅིང་། སྤྱི་དུ་
བསྐྱབས་ཏེ་ཆོས་མཛོད་ཆེན་པོར་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་ཕྱགས་བཞེད་ཀྱིས།
སྤྲོམ་ཁ་དགོ་འདུན་རྒྱལ་མཚན་ལ་བཅོལ་ཏེ་སྤོན་ཆད་ཆོས་སྡེ་རྣམས་སུ་སྤར་
ལ་མ་བྱུང་བའི་རིགས་ལྟེ་བ་ཆེན་པོད། ལྟེ་བ་འབྲིང་པོད། ལྟེ་བ་ཀའ་དམ་པས་
ཞེ་ཆེན་དགོན་དུ་བཞག་མཆོག་། བཅས་སྤྱི་དུ་བསྐྱབས། མེ་སྟག་ལོར་ཕྱགས་སྤྲོད་
ལུང་རིགས་སྤྱི་བ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཀྱན་དཔལ་ཕྱོན་ཏེ་ཞལ་ལྟན་རྒྱས་ནས་
དབུ་མ་རྩ་མཆོག་། ཤེར་ཕྱོན་མཛོད་མཆོག་། མཛོད་ཀྱི་གཞུང་ཕྱག་མཆོག་
དཀྱུས་སུ་ཐབ་པར་མཛད་དེ་མཁས་གྲུབ་ཉི་ལྔ་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་སྤྱི་བས་སྤྱི་དུ་
བའི་སྐལ་པའང་བསྟན་འགྲོའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་མ་དབང་བར། མཆོག་
སྤྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་མཛད་པ་འཕྲོ་ཅན་དུ་ཞིང་སྤྱི་དུ་གཞན་དུ་གཟིགས། ཉེ་གནས་
དགོ་སྤྱི་དུ་འཕགས་མཆོག་རིག་གྲོལ་ལམ་ཞིང་སྤྱི་དུ་སྤྱི་དུ་དོ་དམ་བཅོལ་
ནས་སྤྱི་དུ་མའི་ཕྱགས་དགོངས་རྫོགས་ཕྱིར་སྤྱི་དུ་བསྐྱེད་དེ་ཕྱག་རྫོགས་འཕྲོས་
ལྟག་དང་། དད་ལྟན་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་འདེགས་ལ་བརྟེན་གཞུང་འགྲོལ་གསུམ་
སོགས་ཁྱིམ་སྤྱི་དུ་སྤྱི་དུ་། ཐབས་ཤེས་གང་དུ་གིས་རྒྱལ་ཁབ་ལྟན་གྲུབ་སྤྱི་དུ་
ནས་ཆོས་སྤོན་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་། སྤྱི་དུ་བཀའ་མཛོད་ནས་དད་བཅུ་

བཀའ་དྲིན་གྱིས་སྤྱི་དུ་བའི་མགོ་འདྲེན་གནང་སྟེ་གཞུང་སར་སྟན་སྤྱི་དུ་ལ།
གངས་སྤྱི་དུ་མཛོད་ཀྱི་སྤྱི་དུ་མཛོད་ཀྱི་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁུན་གཟིགས་
ཆེན་པོས་ཀྱང་དེང་སང་གི་དུས་ཚུལ་ན་ལྟག་པའི་ལྟས་རྫོགས་སུ་བཟུང་བས་དོན་
ལ་མཁས་པ་མི་པམ་འཇམ་དབྱངས་ཞེས་གཟིགས་པ་ཡངས་པའི་དབང་གིས་
མདོ་སྤྱི་དུ་ས་དབང་སྤྱི་དུ་སྤྱི་དུ་བ་བཞུགས་སྤྱི་དུ་བཀའ་འབུམ་བཞོ་བཅུག་
ཞུང་ག་ཞབས་འདེགས་སྤྱི་དུ་ཁང་ནས་སྤྱི་དུ་ཆོག་པའི་བཀའ་ཤོག་གནང་བོད།
ས་འབྲུག་ལོར་སྤྱི་དུ་དཔོན་སྤྱི་དུ་མ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་གཞུང་བཞུགས་སྤྱི་དུ་
སྤྱི་དུ་བཞོད་པོད་ཆེ་འབྲིང་ལྟེ་བ་ལྟེ་བ་སྤྱི་དུ་མ་གནང་བའི་ཕྱག་རྟགས་སོག་པ་
རྣམས་བཞོ་བཅུག་ཞིབ་བཅོས་དེ་ལྟར་བཅས་སྤྱི་དུ་ཁང་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་
ཏེ་ལས་འགོ་འཛིན། ས་སྤྱི་དུ་ལོ་གཞུང་ཀྱི་གསུམ་སོགས་སྤྱི་དུ་བཞོད་པ་
ཞུང་ག་གྲུབ། གཞུང་སེམས་སྤྱི་དུ་པོད་ཀྱི་སྤྱི་དུ་བསྐྱེད། ལྟག་རྟེན་ལོར་བུམས་
ཆོས་སྤྱི་དུ་འཇུག་འགྲོལ་སོགས་ཞུང་བཅོས་གནང་། ལྟེ་བ་ལོར་སྤྱི་དུ་དཔོན་སྤྱི་
མ་དམ་པ་དག་དབང་འཛིགས་མེད་བཞུགས་སྤྱི་དུ་སོར་མཆོག་། ཆད་བཏུས་
སོགས་དང་། དུས་ཟིངས་སྤྱི་དུ་སྤྱི་དུ་ཆད་ལུས་སོར་གཤིས་འབྱོར་རིགས་
ལ་ཞུང་པོ་གྲུབ། ཉེ་སྤྱི་དུ་སྤྱི་དུ་བཞོད་སོགས་ཁྱིམ་སྤྱི་དུ་བསྐྱེད། ཕྱི་
ལོར་འཕྲོས་ལུས་སྤྱི་དུ་མཇུག་སྤྱི་དུ་ཅིས་ཀྱང་། དེ་ནས་ནད་ལྟག་འབྲུགས་ཅོད་
སོགས་དུས་ཀྱི་ཆུད་པ་ཆེས་ཆེར་བདོ་ཞིང་ནག་པོའི་ཕྱོགས་སྤྱི་དུ་རྩ་ལག་དང་
བཅས་སྤྱི་དུ་ཕྱགས་རབ་ཏུ་འཕེལ་ཏེ་མགོ་བོ་མཐོ། དཀར་པོའི་ཕྱོགས་ནི་

དབུ་འཕང་དམའ། སྐྱེ་བའི་འབྱུང་གནས་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉམ་
ཤིན་ཏུ་སྤ། བསྟན་འཛིན་པལ་ཆེར་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་གཟིམ། ཞལ་བལྟགས་
པ་རྣམས་ལ་དམ་སྲིས་སྐྱབས་ཤིན་ཏུ་བཅའ་ཉེ་ཆོས་ལྷན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་
པོར་བསྟན་སྲིད་བར་སྐྱབས་ཀྱི་རྒྱུད་པས་ཅི་ཡང་གཅོས་པའི་སྐྱབས་སུ། སྤར་
དཔོན་སྤྲུལ་དམ་པ་སྤྱུ་གཤེགས་སྤར་གྱི་གཉེར་འཛིན་སྤྲ་གན་ཞིང་སྤྱོད་ཡང་
རྒྱུན་རན་གྱི་གཡང་སར་འཕུན། བར་ཆད་ཀྱི་འཕྲང་དུ་ཚུད། བདུད་དགས་
སྟོག་ལ་སྤོམ་སྟེ་སྤར་རྣམས་གཟན་དུམ་བཞིན་རྩལ་ཁྱོད་དུ་ལོ་ཤས་ཉལ་བའི་
སྐྱབས་ཚུལ་རི་ལྟར་སྤྱུག་ལ་སྤྱོན་མའི་སྤར་བ་བཞིན་སྟིགས་ལྷའི་ཕུན་པའི་
སྤོར་ན་ཕུགས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱུ་ཆོས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་རིས་མེད་བསྟན་པའི་སྟོག་
ཤིང་གཅིག་པུར་གྱུར་པ། འཇམ་པའི་དབྱངས་དངོས་མཁུན་བཙུའི་དབང་
པོའི་ཕྱོད་ལས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དུར་སྟིག་གར་གྱིས་རྩེན་པ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་སྤོ་
གྲོས་སམ། གཙུག་ལག་སྤྱུ་བའི་ཉི་མ་རིས་མེད་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་ཞེས་
བྱ་བའི་ཕྱོད་ལས་ཀྱིས་སྟོགས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་མ་བྱུང་བ་མེད་པས།
གསུང་གང་ཟབ་རྩོགས་སྒྲོར་སོགས་མང་ཆོན་ལྟེང་ཅམ་སྤར་དུ་བཀོད་
ནས་བཀྲ་ཤིས་ལྷ་རྩེར་བལྟགས་སུ་གསོལ། ཕུགས་སྤྱུ་ཡོངས་ཀྱི་ཕུ་བོར་
ཆོས་རྒྱལ་སྟེ་དགའི་ལྷ་སྤྱུ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོད་བང་བདུད་འདུལ་མཆོག་དང་། སྤར་
དཔོན་སྤྲུལ་བསྟན་ཆོས་བཅས་ལ། བཀའ་འབུམ་ལས་འཕྲོ་རིགས་ལ་གཟིགས་
སྤྱོད་གནང་དགོས་པའི་བཀའ་སྟོགས་ཕྱག་རྒྱས་སྤྱུ་བའི་ལམ་ནས་གསེར་

སྟན་རིན་པོ་ཆེར་ཉེ་བར་སྤྱོན་པར་མཛད། ལྷ་སྤྱུ་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱལ་བའི་
བཀའ་བཞིན་སྤྱི་བོར་མཆོད་དེ་འཕྲལ་སྤྱུ་དགོས་པའི་གསུང་ནན་བསྟུལ།
སྤར་དཔོན་སྤྲུལ་དམ་པས་གྱུང་དད་དམ་ལྷག་བསམ་ཆོན་པོས་ཉེ་བར་བཟུང་
སྟེ། མེ་སྤྱང་ལོར་སྤར་ཆད་རིགས་དང་། བསམ་གཏན་སྤྱི་མའི་མཆོན་འགྲེལ་
རིས་ཤེས་སྤྱོན་མེ་བཅས་ལྟེང་ཅམ་ལག་སྟོས་དང་གསང་རིམ་མཆོན། དགོན་
མཆོག་རྗེས་དྲན་འགྲེལ། བརྒྱལ་ལན། རབ་ལན། ཉེ་སྤྱུ་རྟོགས་བརྗོད།
སྟན་འགྲེལ་སོགས་ལུ་དག་ལེགས་པར་གནང་བ་རྣམས་དུས་ཆོས་དགོ་བར་
གོགས་དང་བར་ཆད་མེད་པར་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་མཛོད་ཡོངས་འདུས་
ཆལ་གྱི་དབུས་སྟོགས་རྩུ་རིན་པོ་ཆའི་གཞལ་མེད་ཁང་འོད་ཀྱི་དྲུ་མིག་ན་
བལྟགས་སུ་གསོལ་བའོ། །དེ་ལ་གསུང་འབུམ་ཡོངས་རྩོགས་ཀྱི་བཀའ་ཡི་
བསྟུ་བ་གྲུབ་པའི་དཀར་ཆག་སྤྱུ་འགྱུར་བསྟན་པ་མཛོས་རྒྱན་མཁན་རིན་པོ་
ཆེ་ཀྱན་དཔལ་གྱིས་མཛད་པ་ལས། གསལ་བ་དེ་དག་ཀམ་དཔལ་ཞེ་རྩོགས་
སོགས་ཆོས་སྟེ་ཆོན་པོ་རྣམས་དང་། དད་སྤྱོན་ལ་དཀར་བཅས་ལ་སྤར་གྱི་
སྟོགས་བྱ་ཅི་རིགས་བལྟགས་ལ། དཔལ་ལྷན་ལྷན་གྲུབ་སྟེང་གི་ཆོས་སྟེ་ཆོན་
པོར་སྤྱུ་རྗེས་སྤར་དུ་འཁོད་རིགས་ཆོས་མཛོད་ཆོན་པོར་བལྟགས་སུ་གསོལ་
བའི་སྟོགས་བམ་ཀྱི་བལྟགས་བྱང་ལ། ཕུན་མོང་རིག་གནས། ཕུན་མིན་
ནང་དོན། ཉེར་མཁོ་སྤྱུ་ཆོགས། སྐྱེ་བའི་གཏོ་ཐབས་ཀྱི་སྒྲོར་བཞི། དང་པོ་
ལ། སྤྱུ་ཆད་མ། བཟོ། གསོ་བ། སྟན་དག་སྤར་རྩེས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དུག

205 གཉིས་པ་ལ། མདོ་མཁའ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཆོས་འཁོར་གསུམ་གྱི་
ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་རྣམ་བཤད་དང་། བརྒྱལ་ལན་གྱི་སྒོར། གཉིས་པ་
ལ་དྲ་དགོངས་འགྲེལ་ལེགས་བཤད་གྱི་སྒོར། རྒྱལ་ཕྱིན་ཆོག་ཐིགས་གྱི་སྒོར་
གཉིས། ཕྱི་མ་ལ། རྒྱུད་སྡེ་དང་། རྒྱལ་སྡེའི་དབྱེ་བ་བཅས་ས་བཅད་སོ་སོར་
འབྱེད་དེ་ཆོན་སྒྲིགས་གྱིས་ཆོན་བྱང་གསལ་བྱེད་གྱི་གྲངས་ལ་བསྟར་ན། མཁས་
པ་དགའ་བར་བསྐྱེད་པ་སྤང་ཡང་། གོང་གསལ་ལྟར་བགྲང་བྱ་མང་པོར་
གཞན་སྐྱོན་ཁོར་བརྟེན་ཆོན་རེ། དུམ་རེ་ཅི་འགྲུབ་སྤར་བཀོད་རྣམས་དང་
གྲུགས་བམ་ཅི་འགྲིགས་འགྲིགས་གྱིས་དང་པོ་སྤར་ལ་བཀོད་དུས་མ་བྱུང་
སྟབས། ས་བཅད་གོ་རིམ་དང་མཐུན་པའི་མཆོན་བྱང་མི་འགྲིགས་རུང་ཆོལ་
སྤེའི་དགོས་པ་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ། ལྡེ་བ་འབྲིང་རྣམས་འཇམ་དབྱངས་རིག་
མཁས་གྱི་རྟགས་ཕན་དང་། ལྡེ་བ་ཆེན་རྣམས་གསལ་བྱེད་མཆོན་རྟགས་ཕན་
ལྟར་བཀོད་ན་ཐོག་མར་གྲུགས་བམ། ཨོ། རྟགས་ཕན་ལ། རྒྱལ་པོ་
ལུགས་གྱི་བསྟན་བཅོས་ས་གཞི་སྒྲིང་བའི་རྒྱན། ༥༤ གཞི་ལ་ཐམས་ཅད་ཡོད་
པར་སྒྲུབ་པའི་དགོ་ཚུལ་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་མཆོན་འགྲེལ་ལོར་བུའི་ཕྱིང་
བུ་དྲ་དྲུག་ལ་ཕྱི་ཆོན་འགྲེལ་གནས་ལུགས་རབ་གསལ་གྱི་དབང་
དགོངས་རྒྱན། ༥༥ དབུ་དྲ་མ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཞལ་ལུང་དྲི་
མེད་ཤེལ་ཕྱིང་། ༥༦ རྒྱུད་ལུང་བཤགས་འགྲེལ། མན་དག་གི་ཆོག་དོན་
རུང་ཟད་བཤད་པ་དྲི་མེད་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་། ༥༧ བཅས་འཁོར་ལྡེ་བ། ༥༨ ཨ།

རྟགས་ཕན་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་གྱི་དགོངས་དོན་རྣམ་པར་བཤད་
པ་ཐེག་མཆོག་བདུད་རྩིའི་དགའ་སྟོན། ༥༩ ར། རྟགས་ཕན་ལ། དམ་པའི་
ཆོས་མདོར་པ་མཛོད་གྱི་མཆོན་འགྲེལ་རིན་པོ་ཆེའི་དོ་ཤལ་སྒྲོ་གསལ་དགུས་
པའི་མཁུལ་རྒྱན། ༦༠ ར། རྟགས་ཕན་ལ། ཤེར་ཕྱིན་མདོར་རྟགས་རྒྱན་གྱི་
མཆོན་འགྲེལ་ལྟར་རི་ཀའི་དོ་ཤལ། ༦༡ ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྡེའི་བསྟན་
བཅོས་གྱི་མཆོན་འགྲེལ་མི་པམ་ཞལ་ལུང་། ༦༢ བདེ་ལྷག་ཤེགས་སྤོང་པོའི་
སྤོང་ཐུན་ཆོན་མོ་སེང་གའི་ར་རོ། ༦༣ ཆོས་ལྷ་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་
པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་འགྲེལ་བ་ཡེ་ཤེས་སྤང་བ་རྣམ་འབྱེད། ༦༤ དབུས་དྲ་
དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་གྱི་འགྲེལ་བ་འོད་ཟེར་ཕྱིང་
བུ་དྲ་དྲུག་རྣམ་པར་དེས་པ་ཤེས་རབ་རལ་གྱི་མཆོན། ༦༥ ལུང་ལྷ་སྒྲུ་
རོལ་པའི་རྩོད་རྩེའི་དབུ་མ་ལྟ་བུའི་མཁུལ་ཟབ་མོའི་རྩ་འགྲེལ། ༦༦ བཅས་འཁོར་
ལྡེ་བ། ༦༧ ཅ། རྟགས་ཕན་ལ། རྒྱུད་ལུགས་འཇམ་དབང་ཞེ་བའི་རྒྱལ་ཐབས་
ཡེ་ཤེས་སྤང་བ་མཆོག་གྲུབ། ༦༨ འཇམ་ལྷ་དབང་བསྟོད་པ་བྱིན་རྒྱལ་གཏེར་
ཆོན། ༦༩ བཤགས་ལྷ་བསྟན་སྤང་འཁོར་བསྒྲིམ་པ། ༧༠ ཡང་ལྷ་གསང་ཆོལ་སྒྲུབ་
པ་འཆི་མེད་རྩོད་རྩེའི་སྟོག་གྲུབ། ༧༡ འཇམ་ལྷ་དབང་གྱི་ཆོགས་མཆོད། ༧༢ ཆོགས་ལྷ་
བསྟན། ༧༣ སྤོང་པའི་རང་ལས། ༧༤ ཨོ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ། ལྷ། ཕྱོགས་དུས་རྒྱལ་བ་སོགས། ༧༥
འཇམ་ལྷ་དབང་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལུང་ཕྱིང་བ། ༧༦ འགྲེས་དྲུང་། ༧༧ བསྟན་ལྷ་
བསྟན་ལྷ་སྤང་ཕྱིན་སོགས། ༧༨ འཇམ་ལྷ་དབང་དབྱངས་ཀྱི་རྒྱལ་ཐབས་དང་

འབྲེལ་བའི་སྒོན་ལམ་གྱི་བྱིན་རྒྱལ་སྒྱིན་ཆེན།^༩ ཡོ་ལུ་མུ་རྩྱ། ཆོས་གྱི་
དབྱིངས་གྱི་ཞེས་བརྒྱད་འདེབས།^༩ རྩྱ། རིགས་ལྷ་ལཱ་འུ་མཁའ་འགོ་ཆོས་
སྤང་།^༡ འཇམ་ལྷ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་སྒྱིན་བྱེད་དབང་གི་རིམ་
བ་ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེའི་རྒྱན་འབེབས།^༩ འཇམ་ལྷ་དཔལ་དཔལ་དོ་
ལོངས་སྤྱད་ཆོ་འཕེལ་གྱི་ཆོ་སྤྱབ་གནམ་ལྷ་གས་དོ་རྗེ་འཆི་བདག་བདུད་འཛོམས་
བདུད་ཅི་བཅུད་འབྲེལ།^༡ ཆེའི་ལྷ་དངོས་གྲུབ་སྤང་བ།^༡ འཇམ་ལྷ་དཔལ་
ཆོ་བདག་དཔལ་དོའི་ཆོ་དབང་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་འབེབས་འཆི་མེད་དཔལ་
སྤྱད།^༤ འཆི་ལྷ་མེད་བཅུད་ལེན་སྤྱབ་པའི་ཐབས་མཆོག་བདུད་ཅིའི་བུམ་
བཟང་།^༤ བཅུད་ལྷ་ཆོག་ཁ་བསྐྱང་།^༩ མཚུ་ལྷ་ར་ས་ཡ་ན་ས་སྤྱི་ནི། ཞེས་ཁ་
བསྐྱང་།^༩ རྩྱ། ཅུ་ལྷ་བརྒྱད་སྤྱ་མ་སོགས་དངོས་གྲུབ་སྤང་བ།^༡ རབ་ལྷ་གི་སྤྱི་
བོར་སོགས་སྤྱན་སྤྱར།^༡ མདུན་ལྷ་བདུད་ཅི་སྤྱན་གྱི་རྒྱ་མཆོ་སོགས་བསྟེན་
དམིགས།^༡ བཅུད་ལྷ་ལེན་གྱི་ཆ་ལག་རིན་ཆེན་ཟ་མ་ཏོག་^༩ རྩྱ་ལྷ་སྤྱ་ནའི་
ལག་ལེན་གསལ་བར་མཛད་པ་བདུད་ཅི་གྲུབ་པ།^༩ དོ་ལྷ་རྗེའི་སྤྱིའི་མཆོད་
བ།^༩ འཇམ་ལྷ་དཔལ་མར་མེ་མཆོད་པའི་ལག་ལེན་མཛོད་བསྟེན་འབེལ་
གཏམ་ན་པའི་བདུད་ཅི།^༩ སྤྱིན་ལྷ་སྤྱིག་གི་ལས་རིམ་དོན་གསལ།^༩ དོར་ལྷ་^༩
དེའི་བྱིན་བརྒྱབས།^༡ འཇམ་ལྷ་དཔལ་དཀར་པོའི་སྤྱིན་སྤྱིག་ཡེ་ཤེས་མེ་ལྷེ་
རབ་ཏུ་རྒྱས་པ།^༡ རྩྱ་ལྷ་བྱིན་རྒྱལ་ཁ་བསྐྱང་།^༩ འཇམ་ལྷ་དཔལ་གྱི་སྤྱི་ལྷའི་
ལས་ཆོགས།^༡ རིག་ལྷ་སྤྱིགས་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཨ་ར་པ་ཅ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་དོར་

བརྟེན་པ་འཇམ་དཔལ་དབྱེས་པའི་ཞལ་ལུང་།^༩ འཇམ་ལྷ་དཔལ་སྤྱི་བའི་སེང་
གའི་སྤྱབ་ཐབས་སྤྱི་ཡི་ཉིན་བྱེད།^༤ འཇམ་ལྷ་དཔལ་གྱི་ལས་ཆོགས་ཀྱུན་
འབྱུང་ནོར་བུའི་རྒྱལ་པོ་དང་། ལས་ལྷ་ཆོགས་འཁོར་ལོའི་དཔེ་ལྷ་རིམ་བཅས།
ལྷ་ཅིག་ལྷ་ཅུང་འཁོར་བའི་གདམས་པ།^༡ གཟུངས་ལྷ་སྤྱི་བས་སྤྱི་བ་ཟུང་
གསང་ནོར་བུའི་གཏེར་མཛོད་སྤྱི་གི་ལུན་སེལ།^༤ ལས་ལྷ་སྤྱི་ཆོགས་པའི་
སྤྱི་བ་འཁོར་བུའི་རིགས་སྤྱིགས་བསྟེན་དགོས་འབྱུང་གཏེར་གྱི་བུམ་བཟང་།^༤
ས་སྤྱི་ལྷ་ལྷུ་ཡོངས་སྤྱི་གྲུབ་པ་ལས་སོགས།^༡ ས་སྤྱི་ལྷ་བརྟེན་པ།^༡ ཆོག་ལྷ་
བདུན་གསལ་འདེབས་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱི་མའི་རྒྱལ་འབྱོར།^༡ དེའི་ལྷ་ཆོགས་
མཆོད།^༡ འཇམ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་རིག་འཛོན་བརྒྱད་གྱི་གསལ་འདེབས་དང་བོད་
ལུལ་གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་གྱི་གསལ་འདེབས།^༩ འཇམ་ལྷ་དཔལ་ཁོ་རྒྱུ་གཏོང་
ནག་པོའི་རྒྱན་ཁྱིའི་མཛོད་རྟོགས་ཁོ་རྒྱུ་ཁོའི་མ།^༤ བཅས་འཁོར་ལྷེ་བ།^༤ བ།
རྟོགས་ཅན་ལ།^༡ ཀྱུན་མཁྱེན་དོ་རྗེ་གཟི་བརྗེད་གྱི་སྤྱི་མའི་རྒྱལ་འབྱོར།^༤
བཀའ་བརྒྱད་གྱི་ཞི་བ་གསང་ཆེན་རིགས་གཅིག་སྤྱབ་ཐབས།^༩ རིག་འཛོན་
བརྒྱད་བསྟེན་བྱིན་རྒྱལ་ཆར་འབེབས།^༩ བསྟེན་ལྷ་རྩྱིགས་ཆེན་མོའི་བྱིན་
འབེབས།^༡ བཀའ་བརྒྱད་བདེ་གཤེགས་འདུས་པའི་ལས་བྱང་དངོས་གྲུབ་
ཀྱུན་འབྱུང་ལྷེ་བ།^༩ རབ་ལྷ་བསྟེན་ལ།^༤ བཀའ་བརྒྱད་བདེ་གཤེགས་འདུས་
པའི་ཆོ་འགྲུགས་དོ་རྗེའི་ཆོ་མཆོག་གྲུབ་པ།^༩ བཀའ་བརྒྱད་བདེ་གཤེགས་
འདུས་པའི་བྱུག་རྒྱུའི་མཆོད་སྤྱི་མཛོད་རྟོགས་ཆེན་མོའི་གསལ་འདེབས་དོ་

རྒྱུ་བཞུགས་པའི་འོད་ཟེར།^{༡༩} དྲེགས་ལྷ་པའི་སྒྲིབ་པོན་སུམ་ཅུའི་གསོལ་བྱང་
རྒྱུ་ནས་བཏུས་པ་ཕྱིན་ལས་མུར་འབྱུང་།^{༢༠} བཀའ་ལྷ་བརྒྱུད་བདེ་གཤེགས་
འདུས་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཆུང་བའི་མདངས་བསྐྱང་།^{༢༡} བཀའ་ལྷ་བརྒྱུད་ཁོ་བོ་
རོལ་པའི་གཏོར་བཞུགས་བསྐྱུས་པ་དག་བཞེགས་དཔུང་འཛོམས།^{༢༢} ཁྲོ་བོའི་
ཁྱུང་གི་བཞུགས་བྱང་།^{༢༣} དྲག་ལྷ་སྐྱགས་སོ་ལྷའི་ཤམ་བུ་སྐྱགས་བྱང་།^{༢༤} ཁྱུང་ལྷ་གི་
ལྷས་རན་བཞུགས་པ་རྒྱས་པ།^{༢༥} ཡང་ལྷ་ཁྱུང་བཞུགས་པ་བཀའ་ལྷ་བརྒྱུད་འདོན་
འགྲིགས།^{༢༦} ཆོ་ལོ་བདག་ཕྱག་རྒྱ་ཟེལ་གཞོན་གྱི་ལས་བྱང་གནམ་ལྷགས་འབར་
བའི་འཁོར་ལོ།^{༢༧} བསྐྱེད་ལྷ་ལྷ་བ་རྩྭ་བསྐྱེད་པ་བརྒྱུད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཞེས་པ།^{༢༨}
འཛམ་ལྷ་འདུལ་གཤིན་རྒྱུ་གཤེད་གྱི་དྲག་པོའི་སྒྱིན་སྒྲིག་རྩོད་རྩོད་མེ་དཔལ་
རབ་འབར།^{༢༩} འཛམ་ལྷ་འདུལ་ནག་པོའི་གྲིབ་འཛོམས་རྩོད་རྩོད་པ་ལམ་གྱི་
ལས་མཐའ་ཟབ་རྒྱ་འགྲོལ་ནས་གཤེད་སྐྱེས་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིན་ལས་རྩོད་
རྩོད་མེ་ཆེན།^{༣༠} རྩྭ་ལྷ་མགྲིན་ཡང་གསང་གི་ཕྱིན་ལས་དབང་དྲག་འབར་བ།^{༣༡}
རྩྭ་ལྷ་མགྲིན་ནག་པོའི་ལས་འགྲིག་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཆོའི་སྒྱིན་སྟུང་།^{༣༢}
དཔལ་ལྷ་མཆོན་ཡང་དག་གི་རྒྱན་གྱི་རྩལ་འབྱོར་རུ་ལུ་གསང་བའི་དགོངས་
པ།^{༣༣} ཕྱག་ལྷ་མཆོན་རྩོད་རྩོད་དྲེགས་པ་ཀུན་འདུལ་གྱི་ཕྱི་ནང་གསང་སྟུང་།^{༣༤} རྒྱུད་ལྷ་
ལྷགས་རྩོད་རྩོད་པའི་ལས་བྱང་ཕྱིན་ལས་ཐོགས་མེད།^{༣༥} སྐྱགས་ལྷ་མཆོན་
ལོ་གྲོའི་རྒྱན་ཁྲིའི་སྟོང་པོ་དང་སྟོང་དམོན་པ་མཆོན་ཆའི་འཁོར་ལོ།^{༣༦} དང་ལྷ་
སྟོང་ཁྲོས་པའི་གཏོར་བཞུགས་བཅུད་སྟུང་།^{༣༧} ཆོས་ལྷ་སྟོང་གི་གསོལ་མཆོན་

སྟོར་སྟོགས་བསྐྱུས་འདོད་འབྱུང་དཔལ་གྱི་རྩོད་བྲལ་།^{༣༨} རིག་ལྷ་པ་འབྱུར་མེད་
ཡེ་ཤེས་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་གོ་སར་སྐྱ་མའི་རྩལ་འབྱོར་ཕྱིན་རྒྱབས་མུར་འཇུག་
སོགས།^{༣༩} གོ་ལྷ་སར་གསོལ་མཆོན་ཕྱིན་ལས་མུར་འབྱུང་།^{༤༠} གོ་ལྷ་སར་
རྩོད་རྩོད་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་པོའི་གཞུང་དང་མན་རག་ག་སྟོར་བདུད་རྩིའི་བུམ་བཟང་།^{༤༡}
རྩི་རྩི་རྩི་རྩི་གསུམ་ཀུན་འདུས་སོགས་གོ་སར།^{༤༢} འཛམ་ལྷ་སྟོང་དྲུང་སྟུང་དཀར་
པོ་འབུམ་པ་རྒྱ་ཆེན་ལྷ་དཀར་གྱི་ཕྱིན་ལས་རྩོད་རྩོད་རྒྱུགས།^{༤༣} སྐྱ་ལྷ་བདེའི་
གསོལ་བསྐྱུས་དག་བཞེགས་དཔུང་འཛོམས།^{༤༤} གོ་ལྷ་སར་རྒྱལ་པོའི་གཡང་
འབོད་ལྷ་གཡང་འགྲུགས་པའི་ལྷགས་རྒྱ།^{༤༥} བསྐྱེད་ལྷ་མཐའ་འགྲོའི་རིགས་
བྱེད་རྩལ་གྱི་བསང་མཆོན་བསྟུང་དྲུང་།^{༤༦} སུམ་ལྷ་ཆོག་དཔལ་གྱི་གཞི་འཛིན་
སོགས།^{༤༧} སྟུང་ལྷ་སྟོང་འབྱུགས་པ་ཡོ་བཙེས་གཏོ།^{༤༨} སྐྱུ་ལྷ་བསྐྱེད་བསྐྱུས་
པ་འཆི་མེད་སྐྱག་སྒྱིན།^{༤༩} ཡང་ལྷ་སྐྱུ་བསྐྱུ།^{༥༠} སྐྱུ་ལྷ་འབོད་གྱི་འཕྲོངས་ནི་
ཡིད་མཐུན་པའམ་སོགས།^{༥༡} འཆི་ལྷ་བསྐྱེད་བསྐྱུས་པ་བདུད་ལས་རྩམ་རྒྱལ།^{༥༢}
འབོར་ལྷེབ།^{༥༣} རྩི་རྩི་རྩི་རྩི་ཕན་ཕན་ལ།^{༥༤} མགྲོན་བཞི་བཟོན་ཆོག་དཔག་བསམ་
ལྷོན་ཤིང་སོགས།^{༥༥} བསང་ལྷ་བསྐྱུས།^{༥༦} གཏོ་ལྷ་སྐྱེས་འབུམ་ཉིག་གི་དགོངས་
དོན་ལག་ལེན་ཁྲིའི་བདེར་བཞུགས་པའི་གཏོར་ཆོག་བཀྲ་ཤིས་འདོད་འཛོ་།^{༥༧}
འཛམ་ལྷ་འདུངས་གསེར་འཁོར་ཉེས་པ་ཀུན་སེལ་བྱི་བཙེང་སྟུང་གསུམ་
ཐབས།^{༥༨} སྐྱེས་ལྷ་གཏོར་ཆོན་པོ་བཀྲ་ཤིས་ཀུན་བྱུང་།^{༥༩} སྐྱེས་ལྷ་འབྲུག་ཤིས་
ནོར་བུའི་རྒྱལ་མཆོན་དག་ལེགས་དོན་ཀུན་འབྱུང་པའི་དབྱངས་སྟོན།^{༦༠} གཏོ་ལྷ་

བརྒྱུད་དཀོན་མཆོག་གསུམ་སོགས་བདེན་བསྐྱུལ། བན།^{༡༣}བྱེད་གཏོ་ཐབས་
སྒྲུ་ཆོགས་བཀྲ་ཤིས་སྒྲོ་མང་།^{༡༤} འཆི།^{༡༥}བསྐྱུ་ནད་གདོན་ཀུན་གྲོ་ལ། འཆི།^{༡༦}
འཕྱོང་། སྤྱིད།^{༡༧}པ་དམུ་བཅོས། དཔལ།^{༡༨}ལག་ན་རྩོ་རྩོ་དབང་བསྐྱུར་བའི་
རྒྱུད་ལས།^༡ མདོས།^༢གཞུང་བཀྲ་ཤིས་འབྱེལ་བ།^༣ མདོས།^༤ཀྱི་བར་
དུ་འགྲེས་བྱང་བཀྲ་ཤིས་འབྱེལ་མིག། མདོས།^༥སྤྱིང་བཀྲ་ཤིས་སྒྲོ་མང་།^༦
མདོས།^༧ཀྱི་བསྐྱོ་བའི་འཕྱོངས། སྤྱི་^༨སྤྱང་བྱིས་པ་འཆོ་བའི་བྱ་མང་ལྟོན་
བ།^༩ ཞི།^{༡༠}གཏོར་བསྐྱུས་བ།^༡ དཀར།^༡གསུང་། བདེ།^༡བ་ཅན་དུ་སྤྱི་བའི་
རྒྱ་བཞིའི་དོན། གཏོ།^༡སྒྲུམ་གྱི་ལག་ལེན་བཀྲ་ཤིས་འདོད་འཛིའི་སྤར་ཁ་
དུར་བཅོས།^༡ སྤར་ཁ།^༡བརྒྱུད་ཀྱི་གཏོ་ཐབས།^༡ མི་^༡པ་གཡང་ལེན་རྟེན་
འབྲེལ།^༡ དེའི་^༡ཤོག་བཀྲ། གཡང་^༡འགྲུགས་ལྟ་རྩལ་ལྟགས་ཀྱ།^༡
འོར་^༡ལྟགས་ཁ་ཚུ་བཅོས་ཐབས།^༡ སྤྱིང་^༡འཇལ་ལེན་ཆགས་ཀུན་སྤྱང་།^༡
སངས་^༡རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཆོན་སྒྲུ་ཆོགས་འོར་བུའི་སྤང་བ།^༡ ལས་^༡
སྤྱིབ་རྒྱན་གཙོད་ཀྱི་སྤགས་བརྒྱ་བ།^༡ རྟེན་^༡ལ་རབ་གནས་སྤྱབ་པའི་ཆོ་
གའི་སྤྱིང་པོ་དག་ལེགས་དཔལ་འཕེལ།^༡ མཐོང་^༡གྲོ་ལ་དབུ་ཞུའི་འབེལ་
གཏམ།^༡ དབྱངས་^༡འཆར་བྱར་འདེབས།^༡ དཔལ་^༡གཡུལ་ལས་རྣམ་
པར་རྒྱལ་བའི་རྒྱུད་དོན་རབ་དུ་གསལ་བའི་རག་གི་བཀོད་པ་ཀུན་གཟིགས་
དབྱངས་འཆར་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་མེ་ལོང་།^༡ འཕོར་ལྟེ་བ།^༡ རྒྱ། རྟགས་
ཅན་ལ། སོ་ཐར་མདོའི་མཆོན་འབྲེལ་ཏུ་དུ་རེས་ལེགས་ཐེམ་སྐས།^༡ བསྟེན

ལྟོ་མཆོག་འབྲེལ།^༡ རྒྱལ་^༡མདོའི་ས་བཅད། སྤོམ་^༡གསུམ་རོ་བོ་གཅིག་
དུ་སྤྱབ་བ།^༡ བཤེས་^༡སྤྱིང་གི་མཆོན་འབྲེལ་བསྐྱུ་དཀར་པོའི་སྤང་བ།^༡ མདོ་
༡༠བཅུ་ས་བཅད།^༡ བདེ།^༡བ་ཅན་གྱི་ཞིང་སྤྱིང་བའི་དད་པ་གསལ་བར་བྱེད་
པ་བྱང་སྤྱང་ལུང་གི་ཉི་མ།^༡ དེམ།^༡ལུའི་ཟེན་བྱིས་འཕོར་བ།^༡ གསང་^༡
འདུས་དེམ་ལུའི་མཆོན་དཀུས་སུ་བཀོད་པའི་འབྲེལ་རྒྱུང་བྱང་འཇུག་འོར་བུའི་
སྤྱོན་མེ།^༡ ཞལ་^༡གདམས་ལམ་དེམ་ལེ་ཤེས་སྤྱིང་པོའི་བསྐྱུས་དོན།^༡ ས་
༡༡མཐའ་རྣམ་དབྱེ་མདོ་མཆོན་བ།^༡ ཆད་^༡མ་ཀུན་ལས་བདུས་པའི་མཆོན་
འབྲེལ་དེག་ལམ་རབ་གསལ་སྤྱང་བ།^༡ གངས་^༡འིའི་ལྟོངས་ཀྱི་སྤྱི་བའི་
སང་གོ་གཅིག་པུ་འཇམ་མགོན་མི་ལམ་རྒྱ་མཆོའི་རྣམ་ཐར་སྤྱིང་པོ་བསྐྱུས་པ་
དང་། གསུང་རབ་ཀྱི་དཀར་ཆག་སྤར་འབྱུར་བསྟན་པའི་མཛེས་རྒྱ།^༡ བཅས་
འཕོར་ལྟེ་བ།^༡ སྤྱི་ རྟགས་ཅན་ལ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་རྩོམ་སྤྱད་
པའི་མདོ་རྣམ་པར་འབྲེལ་པ་བཀྲ་ཤིས་མི་བད་པའི་སྤྱི་དབྱངས།^༡ དེས་^༡
ཤེས་དེན་པོ་ཆེའི་སྤྱོན་མེ།^༡ ས་^༡སྤྱིའི་ལྟ་བུ་གནད་འགའ་ཞིག་ལ་བྱིས་
ལན་བྱང་བའི་དོགས་སེལ་ལྟེ་བ།^༡ བྱ་^༡རྒྱུད་བསམ་གཏན་བྱི་མའི་རྒྱུད་དོན་
རྣམ་བཤད་དེགས་སྤགས་འཛིན་པའི་ཡིད་ཀྱི་འདོད་འཛོ།^༡ སྤྱན་^༡འག་མེ་
ལོང་གི་འབྲེལ་བ་དབྱངས་ཅན་དབྱེས་པའི་རོལ་མཆོ།^༡ སྤྱི་^༡པའི་སང་གོ་
མི་ལམ་སྤྱགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་རྣམས་ཀྱི་བཞུགས་བྱང་རོ་
མཆར་འོར་བུའི་མེ་ལོང་།^༡ བཅས་འཕོར་ལྟེ་བ།^༡ ལྟེ་བ་རིང་། རྟགས་

ཅན་ལ། གསུམ་གསུམ་གསུམ་ཅེས་པ་ཉི་མ།^{༣༥} བཟོ་གནས་ཉེར་མཐོ་
ཟ་མ་ཏོག་^{༣༦} དུམ་^{༣༧}བྱ་དང་པོ་ཙུ་བའི་རྒྱུད་སོགས་རྒྱུད་བཞིའི་དཀའ་མཆན་
གཅེས་པར་བཏུས་པ་འདོད་འབྱུང་ནོར་བུའི་མེ་ལོང་།^{༣༨} དུམ་^{༣༩}བྱ་གསུམ་པ་
མན་ངག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དཀའ་མཆན།^{༤༠} དུམ་^{༤༡}བ་བཞི་བ་ཕྱི་མ་ཕྱིན་ལས་རྒྱུད་
ཀྱི་བཀའ་མཆན་ལ་ཙུ་མདོ་དང་ཚུ་མདོ།^{༤༢} གསོ་^{༤༣}པ་རིག་པའི་མན་ངག་
གཅེས་བཏུས་དང་ལག་ལེན་དམར་ཁྲིད་ཀྱི་སྐྱོར་པན་བདེའི་བང་མཛོད།^{༤༤}
ཤོག་^{༤༥}དྲིལ་སྐྱོར་གསུམ་ལས་ངོས་འཛིན་མན་ངག་གསེར་གྱི་ལྷེ་ལུ་མིག་^{༤༦}
ཤོག་^{༤༧}དྲིལ་སྐྱོར་གསུམ་གྱི་མ་བུ་དོན་སྟེན་ཏུ་བཀོལ་བ།^{༤༨} བདུད་^{༤༩}ཙུ་
སྟོང་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བྲང་སྟོང་ཞལ་ལུང་ལས་དུམ་བུ་བཞི་བ་ཕྱི་མའི་
རྒྱུད་ཀྱི་ཙུ་མདོ་ཚུ་མདོའི་ཁྲིམས།^{༥༠} སྟན་^{༥༡}སྐྱོར་བདུད་ཙུའི་ཐིག་ལེ།^{༥༢} བཅས་
འཕོར་ལྟེ་བ།^{༥༣} སྤྲོ་ཏུགས་ཅན་ལ། འན་སྟོ་ཚོགས་ཞི་བའི་སྟགས་བདུད་
ཙུའི་ཆར་བ།^{༥༤} བད་^{༥༥}བརྒྱ་སྟགས་གཅིག་གི་སྐྱོར།^{༥༦} ཆོ་^{༥༧}སྐྱབ་དོ་རྩེ་ཡོངས་
ཛོངས་ལས། འགོས་ནད་ཀྱན་འཛོམས་སྟགས་ཀྱི་མཆོན་ཆ།^{༥༨} བད་^{༥༩}ཀྱི་
འབྱུང་དབྱེད་སྟོ་ཚོགས་སྟོགས་གཅིག་བཀོད་པ་བྱུག་རྩུ་ཀྱན་སེལ།^{༦༠} འབྱུང་^{༦༡}
དབྱེད་སྟོ་ཚོགས་སྟོགས་བསྐྱས་ཅིན་མ་ཁི།^{༦༢} བད་^{༦༣}སྐྱོད་པ་དབྱངས་ཅན་
ངག་གི་མེ་ལོང་།^{༦༤} བད་^{༦༥}ཤན་འབྱེད་ཐེ་ཆོམ་བྲ་བ་གཅོད་པའི་རལ་གྱི་ཞེས་
བྱ་བ་མཆན།^{༦༥} ཆོད་^{༦༦}མ་རིག་པའི་གཏེར་གྱི་མཆན་གྱིས་འགྲེལ་པ་སྟོགས་
ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་རུ་མཆོན།^{༦༧} སྐར་^{༦༨}ཙུ་མེས་ཀྱི་སྟོན་འགྲོ་རིན་ཆེན་

མེ་ལོང་།^{༦༩} གཙུག་^{༧༠}ལག་ཙུ་མེས་ཀྱི་སྟོན་འགྲོ་རལ་གསལ་མེ་ལོང་།^{༧༡} བམ་^{༧༢}
མཁའ་གོ་ལའི་ཚུལ་ལ་དབྱེད་པ་ལ་ལན་དུ་སྟོ་བའི་གཏམ་མཁས་པའི་སྟན་
རྒྱལ་མེ་ཏོག་རྒྱུན་འབྱུང་།^{༧༣} ཉེར་^{༧༤}མཐོ་རྩེ་སྟོ་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱར་ཐབས་ལག་
ལེན་ཤེལ་གྱི་ཕྱིར་བ།^{༧༥} བཅས་འཕོར་ལྟེ་བ།^{༧༦} སྤྲོ་ཏུགས་ཅན་ལ། སྐར་
ཙུ་སྟོ་ཚོགས།^{༧༧} ཁྲིམ་^{༧༨}བཙུག་ཉིས་ཀྱི་ཐིག་གི་དཔེ་ལུ་རིས་ཞིབ་པར་བཀོད་
པའི་དོན་གསལ་བར་བཛོད་པ་སྟོ་གསལ་དགའ་བསྐྱེད།^{༧༩} ལྷ་^{༨༠}ཤང་དོགས་
གནས་ལ་དབྱེད་པ།^{༨༡} ཙུ་མེས་སྟགས་ཐུབ་བསྟན་མཛོས་རྒྱལ་ལ་དབྱེད་པ།^{༨༢}
ཙུ་མེས་སྟོར་ནོར་བུའི་ཕྱིར་བ།^{༨༣} དུམ་^{༨༤}ཙུ་མེས་ངོ་མཆར་ཉི་མ།^{༨༥} མཆན་^{༨༦}
འབུམ་ནོར་བུའི་ཕྱིར་བ་ལས་ཞོལ་ལྷུང་གཅེས་བཏུས།^{༨༧} ཉེན་^{༨༨}ཙུ་ཙུའི་འབྲེལ་
བར་འབྱུང་བའི་སྟོང་པོ།^{༨༩} ཡེ་^{༩༠}ཤེས་སྟོང་པོ་ཀྱན་ལས་བཏུས་པའི་མཆན་
འགྲེལ་སྟེ་ཏུག་གི་ཕྱིར་བ།^{༩༡} ཉི་^{༩༢}ལྷུ་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་མཆན་
འགྲེལ་སྟེ་མེས་ཀྱི་ཕྱིར་བའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་མཆན་འགྲེལ།^{༩༣} གཞན་^{༩༤}སྟོར་
ཁས་ལེན་སངས་པའི་རོ་ལ།^{༩༥} མདོན་^{༩༦}པ་ཀྱན་བཏུས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སྟོ་ཚོགས་
བཤད་པ།^{༩༧} ཤེས་^{༩༨}རལ་བསྐྱས་པའི་སྟོམ་བྱང་།^{༩༩} ཐེག་^{༡༠༠}ཆེན་བསྐྱས་
པའི་སྟོང་པོ་མཆན།^{༡༠༡} རོ་^{༡༠༢}རྩེ་རྣམ་པར་འཛོམས་པའི་གཟུངས་ཀྱི་མཆན་
འགྲེལ།^{༡༠༣} བྱ་^{༡༠༤}སྟོད་ཀྱི་སྟགས་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གནད་མདོར་བསྐྱས།^{༡༠༥}དམ་
^{༡༠༦}བཅའ་ཉི་ལྷུ་བའི་ཟེན་བྲིས་ཤིན་ཏུ་བསྐྱས་པ།^{༡༠༧} དཔལ་^{༡༠༨}ས་ར་ཉམས་མཛོད་
པའི་དོ་རྩེ་མཛོད་ཀྱི་སྐུའི་མཆན་འགྲེལ་གཏུག་མ་དོ་རྩེ་སྐྱ་དབྱངས།^{༡༠༩} ཀེག་

ཅིས། གཤིན་ཅིས། བཅས་འབོར་ལྟེན། རྩམས་ཕན་ལ། འདུ་
མ་རྒྱུན་གྱི་རྣམ་པ་ཤད་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མ་དགེས་པའི་ཞལ་ལུང་། སྒྲོབ
ལྟེན་པོ་ཆེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་མཛད་པའི་མན་ངག་ལྟ་བུའི་ཕྱིང་
བ་མཆན་འགྲེལ་ནོར་བུའི་བང་མཛོད། བྱང་ལྟུང་སེམས་སྒྲོམ་པ་རྩོད་
ལ་གསེར་ལྷན་གྱི་མཆན་འགྲེལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ། ལུས
ལྟེན་ཉེར་མཐོ་སྐབས་བརྒྱད་པ། འདོད་ལྟུང་བསྟན་བཅོས་འཛིག་
རྟེན་ཀྱན་ཏུ་དགའ་བའི་གཏེར། སྒྲུ་སྒྲོ་སྒྲུ་མའི་རོལ་མོ། རང་སྐྱུང་
རྣམ་མཛོད་ཟབ་མོ་གནམ་ལྷགས་མེ་འབར་མ། བརྟག་པ་སྐྱ་ཆོགས་པའི་
སྒྲོར་ནོར་བུའི་མེ་ལོང་། རྩོད་ལྟུང་གཡུ་སྒྲོན་མའི་བྲ་སྒྲུབ་སྒྲུང་གསལ་མེ་
ལོང་། བཅས་འབོར་ལྟེན། རྩམས་ཕན་ལ། སྒྲོད་འཇམ་གཤེས་
རབ་གྱི་ལེའུའི་ཆོག་དོན་གོ་སྒྲུབ་པར་རྣམ་པར་བཤད་པ་ནོར་བུ་གེ་ཏུ་ཀལ། ཤེར་
ལྟེན་འགྲེལ་བཀྲལ་ལན་ཉིན་གྱི་སྒྲུང་བ། གཞན་གྱིས་ཚུད་པའི་ལན་
མདོར་བསྒྲུས་པ་རིགས་ལམ་རབ་གསལ་དེ་ཉིད་སྒྲུང་གྱི། གཏེར་སྒྲོན་
བརྟག་པ་ལྟུང་སེམས་ནོར་བུ། བྱང་ལྟུང་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་ཉི་བའི་སྐས་
བརྒྱད་གྱི་རྟོགས་བཛོད་ནོར་བུའི་ཕྱིང་བ། ཡིག་བསྐྱར་གྱི་རྣམ་པ་ཞལ་
མདོ་ཙམ་བཛོད་པ་མེ་ཏོག་ནོར་བུའི་ཕྱིང་བ། བཅས་འབོར་ལྟེན། སྒྲིང་
པ་འཕྲུལ་གྱི་རྩ་ཐིག་གི་དབྱུད་དོན་སྒྲུང་གསལ་སྒྲོན་མེ། འད་འདོད་འཕྲུལ་
གྱི་རྩ་ཐིག་ཆེན་པོ་བརྟག་པར་བྱ་བ་ལ། ལས་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་

བསྒྲིགས། བཅས་འབོར་ལྟེན། ལྟེན་འབྲིང་གསུམ་ལྟེན་འབོར་འདོན་
ཆ་སྒྲོམ། ལྟེན་འབོར་སྒྲུབ་ཐབས་སྒྲིང་པོ་རབ་གསལ། ལྟེན་གྱི་འབོར་ལོའི་
དཀྱིལ་འབོར་མཆོད་པའི་ཆོག་བསོད་ནམས་གཏེར་མཛོད། ལྟེན་འབོར་
ཅ་སྐྱགས། ལྟེན་འབོར་བྱུང་བྱང་། ལྟེན་འབོར་སྒྲོམ་བཟུང་། བཅས་འབོར་
ལྟེན། དཔལ་ལྟེན་འབོར་བསྒྲུས་རྒྱུད་གྱི་འགྲེལ་པོད་གཉིས་ལས། རྩམ་
སྐྱུས་པའི་རྒྱུད་གྱི་རྒྱལ་པོ། ལྟེན་འབོར་ལྷན་སྒྲིམ་སྒྲུབ་ཐབས་སོགས་
རྒྱད་བཤད་གྱི་སྐབས་སུ་ཉི་བར་མཐོ་བ། དཔལ་ལྟེན་གྱི་འབོར་ལོའི་རྒྱུད་
གྱི་ཆོག་དོན་རབ་ཏུ་གསལ་བྱེད་དོ་རྩེ་ཉི་མའི་སྒྲུང་བ། ལྟེན་འབོར་ནང་
གི་ལེའུའི་འགྲེལ་བ། བཅས་འབོར་ལྟེན། རྩམས་ཕན་ལ།
ལྟེན་འབོར་དབང་ལེའུའི་འགྲེལ་བ། ལྟེན་འབོར་སྒྲུབ་ཐབས་ལེའུའི་འགྲེལ་
བ། ལྟེན་འབོར་ཡེ་གསུམ་ལེའུའི་འགྲེལ་བ། བཅས་འབོར་ལྟེན།
ཆོས་མཛོད་འདིའི་ཁོང་དུ་མ་གཏོགས་པའི་མཆན་བྱང་གསེར་ཆོད་འགོད་ན།
ཐོག་མར་བེ་ཆེན་དུ་གཏུག་སེམས་སྒྲོར་གསུམ་སོགས་བོད། རྩོགས་ཆེན་
གསང་སྒྲིང་སྒྱུ་དོན་འདྲ་གསལ་སྒྲིང་པོ། ཆོད་མ་རྣམས་འགྲེལ། ཀམ་ཐོག་སྒྲིང་
གཉིས་ཤན་སྒྲུར་དང་། ཡང་དག་གསང་འགྲེལ། འབྲུག་སྒྲུར་མདོ་སྒྲིང་པའི་
འགྲེལ་བ་དང་ཤེར་བྱིན་མདོ་སྒྲུར། དཔལ་ལྟེན་སྒྲུང་མཐས་འཇམ་ཉིད་
ལ་དཀར། ཐུབ་པའི་སྒྲིམ་རབས་པད་དཀར་དང་། བཀའ་བརྒྱད་རྣམ་པ་ཤད།

ཇོང་སར་ཚིག་བདུན་འབྲེལ་རྣམ་བཤད་པད་ཀར་སྒོར།^༧ ཇོགས་སྒོར།^༨
ཐུན་མིན་ཇོགས་སྒོར།^༩ ཟབ་ཁྱིད་སྒོར།^{༡༠} གཟུངས་སྒོར་སྒྲུབ་སྒོར།^{༡༡}
མཚོ་རྒྱལ་གསོལ་འདེབས།^{༡༢} གཏམ་ཚོགས་སྒོར།^{༡༣} བསྟོད་ཚོགས་སྒོར།^{༡༤}
ཞལ་གདམས་སྒོར།^{༡༥} སྒྲོན་ལམ་སྒོར།^{༡༦} བཅས་བཞུགས།

༩ སྤར་སྤྲས་པ། མདོ་སྤྲགས་ངེས་གསང་མཐོ་རིས་སྤྲང་རྒྱུ་མཚོ། རྣམ་དཔྱོད་
མགྲིན་པ་ཡངས་པའི་རྒྱུ་གཅིག་གིས། མང་ཐོས་མཁྱེན་པའི་ལྟོ་བར་བསྐྱེལ་
བ་ལས། ཉམ་ཚེས་བདུད་རྩིའི་འབྱུང་གནས་མི་ཡམ་རྗེའི། ལེགས་བཤད་
བདུད་རྩིའི་བུམ་པ་བཟང་པོར་མཁྱེན་གཉིས་གསེར་ཉུ་སྒྲོས་གར་ཅེ། རྣམ་
དག་ལུང་གི་པདྨ་དཀར་འཇུག་ལ་ཚེས་དྲུང་རིག་པའི་སྤྲ་དབྱངས་སྟོན། བདེན་
གཉིས་རོ་མངར་དཔལ་གྱི་བེའུ་ཚེས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་ཇོགས་ལྷན་འདྲེན། །
ཡོངས་ཇོགས་སྤུབ་བསྟན་གདུགས་དཀར་གཡོ་ཞིང་སྟོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་
རྒྱལ་མཚན་ཆེ། ལྟོ་ལྟོའི་ལེགས་བཤད་འཕགས་ཐོད་གཉིས་ཆར་ལ། མ་
བྱུང་མི་འབྱུང་འབྱུང་བར་དཀར་འོ་ཞེས། མཁས་ཀྱན་མགྲིན་པ་བཀྲེག་སྟེ་
དབྱངས་གཅིག་གིས། བསྐྲགས་པའི་མེ་ཉྟག་སིལ་མ་ཉིན་བཞིན་འཐོར། །
འདྲི་ནི་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་ཀྱི་ཕྱི་མོ་སྟེ། རྫོང་མཚར་ཆེ་བ་འབྱུང་དང་ལྷན་པའི་
ཚོས། སྒྲོན་ཆད་གངས་རིའི་ལྗོངས་ཀྱི་སྒྲོང་གྲོག་མཁན། སྤྲས་ཀྱང་མ་རྟེན་
ལུང་རིགས་མན་ངག་བཅུད། ལེམགོན་དེའི་ཞལ་ལུང་ཁོན་ལས་འོང་ཕྱིར། །
རྒྱལ་བའི་བཀའ་བཞིན་འབྱུང་དཀའི་དངོས་གཅིག་ཏུ། མཐོང་ནས་ནོར་བུ་

འཆིངས་བུའི་བྱད་པར་བཞིན། སྒོ་མིག་ཡངས་པའི་གཟུར་གནས་དཔྱོད་པས་
ཤེས། ལྟོངས་པ་རྣམས་ལ་ནོར་བུའི་སྒྲོན་མེ་གཙུག་ལག་བྱེ་བའི་གཟིགས་
མོ་བཀྲ། ཐོས་པས་བཀྲེན་ལ་བདུད་རྩིའི་གཏེར་ཆེན་ལུང་རྟོགས་འཁྱོར་བའི་
དབྱིག་གིས་འགོངས། བསམ་པར་བཞེད་ལ་སེམས་ཀྱི་ངལ་སྟེགས་ལུང་
དང་རིགས་པའི་གཏེར་ཆེན་པོ། སྒོ་མ་པར་མོས་ལ་མན་ངག་རྒྱུ་མཚོ་རྣམ་གྲོལ་
ཉིང་འཛིན་སྒོ་བརྒྱ་འབྱེད། ལྟོ་ཆད་མཁས་ཡོངས་ལ་མགྲིན་པའི་རྒྱན་གཅིག་
ལུང་རྟོགས་ཚེས་ལུང་གངས་མེད་འཛོ། རྩོད་པར་འདོད་ལ་དངོས་སྟོབས་
རིགས་ལམ་རྟོ་རྟེ་ཟེགས་མའི་མཚོན་ཚོན་པོ། རྩོ་མ་བ་རྣམས་ལ་སྒྲོབས་པའི་
གཏེར་མཛོད་སྟོན་འབྱུར་རྒྱུད་མངས་བྱེ་བའི་སྤྱ། མཐའ་དག་འབྱུང་གནས་
ལུང་གི་རྒྱུ་མཚོ་རྟོགས་པ་ནོར་བུའི་མཛོད་ཆེན་ཡིན། ལྟོ་སྤྲད་བསྟན་འཛིན་
སྒྲེས་བུ་མཚོག་རྣམས་ཀྱི། བསྟན་པ་ཁོན་ར་བསམ་པའི་སྒྱུར་བཙོན་གྱིས། །
ལེགས་བྱས་སྤར་གྱི་རང་གཟུགས་ཉིན་བྱེད་དབང་། གངས་ཅན་བསྟན་
འགྲོའི་བསོད་ནམས་མཁའ་ལ་ཤར། ལྟུང་པར་རིས་མེད་བསྟན་ལ་ཐུགས་
བསྐྱེད་ཅན། སྤར་དཔོན་སྤྲ་མ་བསྟན་འཛིན་ཚེས་གསལ་གྱིས། ཉམ་ལུང་ལྷས་
འབྱུ་བཙོན་ཞབས་འདེགས་དང་བཅས་ཏེ། སྤར་ཁང་ཚེས་མཛོད་མཛོས་
པའི་རྒྱན་དུ་བཀོད། ལྟོ་ལས་བྱུང་བའི་དགོ་ཚོགས་རྒྱ་སྤྲང་འབྱུམ། རྣམ་
མཁྱེན་རྒྱུ་མཚོ་ཆེན་པོར་ཞུགས་སྤྲུང་ཏེ། འཁོར་གསུམ་རྟོགས་པའི་རྩལ་དང་
མ་འདྲེས་པར། འཇམ་དཔལ་སྤྲ་དབང་རོལ་པའི་གནས་ཐོབ་ཤོག ལྟོ་དེས་

མཐུས་ཤིས་མེད་ཀྱི་ལ་བའི་བསྟན་པ་དང་། །བསྟན་འཛིན་ཞབས་བརྟན་བཤད་
དང་སྐྱབ་པའི་སྒྲུལ། །བསྟན་པའི་མངའ་ཐང་ཕྱོགས་བཅུར་རྒྱས་པ་དང་། །
འགྲོ་ལྷམས་རྫོགས་ལྷན་དགའ་སྟོན་ལ་སྦྱོད་ཤོག །༡༡། ཟུང་པར་སྡེ་བཞི་དགེ་
བཅུ་སྦྱོང་བ་ཡི། །ལྷ་རིགས་ཐིག་ལེར་སྒྲིན་པའི་མི་དབང་གི། །སྐྱེ་ཆེ་བརྟན་
ཅིང་ཆོས་སྲིད་མངའ་ཐང་རྒྱས། །སྒྲིགས་ལྷ་ལན་བདེའི་གྲོགས་སུ་འགྱུར་བར་
ཤོག །༡༢། རྒྱལ་ཀྱན་དགོངས་གཅིག་ལེགས་བཤད་གོས་བཟང་ཅིར། །མདོ་
རྒྱད་མན་དག་ཞོར་བུའི་ཉླ་མཛེས་ཤིང་། །བཤད་སྐྱབ་ཐིན་ལས་དཔུང་པས་
བཟུང་བཞིན་དུ། །ཕྱོགས་ལས་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་མཆོན་ཐོབ་གྱུར་ཅིག །༡༣། སྐྱ་
བའི་སེང་གེ་འཇམ་མགོན་སྐྱ་མ་ཡིས། །སྐྱེ་ཀྱན་རྗེས་བཟུང་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེ་
བའི། །ཆོས་མཛོད་འཛིན་སྦྱོང་སྒྲེལ་བའི་རྒྱལ་བཟང་པོར། །གྱུར་ནས་མཆོག་
བསྟན་རྒྱས་པའི་དབང་ཐོབ་ཤོག །༡༤། རྒྱ་སྦྱོར་རྒྱུན་ཁྱེད་བཟང་པོས་འབྲེལ་
ཐོགས་རྣམས། །རྒྱལ་བས་བསྐྱེད་པའི་ལམ་བཟང་ལ་ཞུགས་ནས། །སྐབས་
ཆོན་བྱང་ཚུབ་སྦྱོད་པ་མཐར་ཕྱིན་ཏེ། །དོན་གཉིས་ལྷན་གྱུ་བཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
པོར་ཤོག །༡༥། ཡོངས་རྫོགས་ཐུབ་བསྟན་བདེ་སྒྲག་བཟུང་བྱས་མཁུན་བཅུ་ལྷན་
པའི་རྩལ་ཆོན་རྫོགས། །འཆད་ཚུམ་འཛིན་སྦྱོང་སྒྲེལ་བའི་ཐུགས་དམ་སྐྱ་མས་
རི་ལྷར་བཞེད་པ་བཞིན། །སྲིད་འགྱོར་བྱེ་བའི་ཐོང་གིས་མཆོན་མིན་རྣམ་
དཀར་འདིས་མཐུས་བསྐྱང་འགྱུར་ཏེ། །འཇམ་པའི་རྩྭ་རྩྭ་ཐར་རྒྱ་མཆོར་
འགྲོ་ཀྱན་དཔུགས་འབྱིན་བཀྲ་ཤིས་ཤོག །༡༦། ཅེས་པའང་རིས་མེད་པའི་བསྟན་

པ་རིན་པོ་ཆེར་དག་པའི་སྐྱང་བ་གཅིག་ཏུ་དཀར་ཞིང་བསྐྱབ་གསུམ་མཛོད་
འཛིན་སྐར་དཔོན་སྐྱ་མ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་གསུང་བསྐྱལ་མཛོད་
པ་དང་། །མཁུན་དཔྱོད་ཡངས་པ་བྱུང་ཡིག་ཆེ་དབང་རིན་ཆེན་ནས་གྱང་སྐྱ་
ཕྱིར་གསོལ་འདེབས་གནང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། །ཀྱན་མཁུན་སྐྱ་མ་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོའི་ཞབས་བད་རིགས་བདག་ཏུ་ཐོབ་པ་འཇམ་
དབྱངས་སྒོ་གོས་རྒྱ་མཆོད་མ་མེད་པའི་དཔལ་གྱིས་སྐྱེས་སངས་གནས་རྒྱབ་
རི་བོད་དུ་བྱིས་པ་དགེ་ལེགས་འཕེལ། །
༥། འཇམ་དཔལ་མཆོག་སྦྱོར་རྩྭ་རྩྭ་སྐྱེས་འཛིན་པར་ཤོག །རྩ་གསུམ་དམ་
ཅན་དགུས་པའི་འོད་སྐར་མཐོང་བར་ཤོག །འཛིགས་མེད་རང་དབང་བདེ་
ཆོན་རྩྭ་རྩྭ་སྦྱོང་ཐོབ་ཤོག །ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་དངོས་གྱུ་བཟུང་ཅད་
ཐོབ་པར་ཤོག །འདི་རྗེས་སུ་བཞད་བརྒྱད་དུས་བཏབ་པོ་དགེ། །མཆོ་ཡི། དགེ་ལེགས་ཆེར་འཕེལ། །
༥། བད་རྣམས་གཏན་དུ་ཞི་ཞིང་བདེ་གྱུར་ཅིག །ལྷ་རྣམས་མཆོག་ཏུ་དགུས་
ཤིང་སྦྱོང་གྱུར་ཅིག །ཆོས་རྣམས་ཉླ་ཏུ་འཕེལ་ཞིང་དར་གྱུར་ཅིག །དཔལ་
རྣམས་ལུན་དུ་བརྟན་ཅིང་རྒྱས་གྱུར་ཅིག །ལྷགས་སྐྱང་རྒྱ་ཆོས་ལོ་ལོ། །མཆོ་ཡི།
༥། མི་པམ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་། །མཛོད་པ་སྦྱོན་
ལམ་མཁུན་བཅུ་ལྷན་པའི་ཚུལ། །སྐྱ་མེད་ཡེ་ཤེས་སྐྱ་འབྲུལ་རི་འདྲ་བ། །དེ་
འདྲ་ཐོན་པ་འབྲེལ་ཐོགས་འགྱུར་བར་ཤོག །དགོའོ། །